

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

25 වන ග්‍රන්ථය

කුද්දගත්සහිතේ දසවැනි වූ

ජාතකපාලී

ද්විතීය භාගය

සිංහලානුවාදය

මහරගම සිරි වජිරඤ්ඤා ධර්මායතනාධිපති

මඩිනේ සිරි පඤ්ඤාසීහාභිධාන

මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ විසින්

ශ්‍රී බු. ව. 2550
රාජ්‍ය ව. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 31

The Twenty-fifth Book in the
Suttanta-Pitaka
Khuddaka- Nikāya (8)

25

JĀTAKA PĀLI (II)

With the Sinhala translation by

The Venerable
Madihe Siri Paññāsīha Mahā Nāyaka Thera
The Principal of Siri Vajirañāna
Dharmāyanaya, Maharagama

නමෝ තස්ස භගවතෝ සබ්බධම්මේසු අප්පට්භතඤාණචාරස්ස දසබලධරස්ස
චතුර්වේසාරජ්ජවිසාරදස්ස සබ්බසත්තත්තමස්ස ධම්මිස්සරස්ස ධම්මරාජස්ස ධම්මස්සාමිස්ස
තථාගතස්ස සබ්බඤ්ඤානො සම්මාසම්බුද්ධස්ස !!!

භාග්‍යවත් වූ සියලු ධර්මයන්හි නොපැකිලි ඥානචාර සහිත වූ දසබලධාරී වූ
චතුර්වේශාරදත්ච විශාරද වූ සියලු සත්වයන්ට උත්තම වූ ධර්මයට ඊශ්වර වූ ධර්මරාජ වූ
ධර්මස්චාමී වූ තථාගත වූ සර්වඥ වූ සම්මා සම්බුදුන්ට නමස්කාර කරමි !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
මාගේ නමස්කාරය පිළිගනිත්වා !!!

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා
පරිගණක ගත කර නොමිලයේ බෙදාහැරීමේ
මහා ධර්ම දානමය පුණ්‍යකර්මය

**“අපාරුකා තේසං අමතස්ස ද්වාරා
යේ සෝතචන්තෝ පමුඤ්චන්තු සද්ධං”**

**“කන් ඇත්තාහු සැදැහැ මුදන්වා
ඔවුන්ට අමා දොර විවෘත කරන ලදී”**

අප භාග්‍යවත් අර්භත් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රථම අනුසාසනය මෙහි ලා සිහි
කිරීම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය පරිශීලනය කරන්නා වූ පින්වතුන්ගේ අභිවාද්ධිය පිණිස ම වන
බව අපගේ හැභීම ය.

සැම කල්හි ඥාන සම්ප්‍රයුක්ත ව ක්‍රියා කරන්නා වූ සියලු සම්මා සම්බුදුරජාණන්
වහන්සේලාගේ පලමු අනුශාසනය, බුද්ධ රත්නය කෙරෙහි ගෞරව කරන්නා වූ
බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුදු බෝධිය අදහන්නා වූ කවර නම් පුද්ලයෙකු නො
සළකා හිදිත් ද ? චතුර්වේශාරදත්ච සහිත වූ දශ බල සහිත වූ අනාවරණ ඥාන සහිත වූ
සච්ඤ වූ මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ පවා නිවන අවබෝධ කර ගැනීම පිණිස
ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව ආරම්භ කරන පුද්ගලයා තුළ ‘සද්ධා’ නම් වූ ගුණය අත්‍යාවශ්‍ය ය
යන්න අවධාරනය කරන සේක.

මෙම ත්‍රිපිටක ශ්‍රී සද්ධර්මය සැක නොකළ යුතු ය. සැක කරමින් හදාරන ලෞකික ශිල්ප
ශාස්ත්‍ර පවා පරිපූර්ණ ව නො පිහිටන බව සිහි ඇතිව බැලීමෙන් නුවණ ඇත්තාහට දැක ගත
හැකි ය. පුරුෂයා ශ්‍රේෂ්ඨ බවට පමුණු වන්නා වූ සද්ධා ධනය සහිත ව (“සද්ධිධ චිත්තං
පුරිසස්ස සෙට්ඨං”) මෙම ධර්ම රත්නය පරිශීලනය කරන්නාහට සද්ධා අංගයෙන් ලැබිය
යුතු සියල්ල ලැබෙනු නො අනුමාන ය. එසේ ම සිහියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද
වීර්යයෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද සමාධියෙන් ලැබිය යුතු කොටස ද ප්‍රඥාවෙන් ලැබිය යුතු
කොටස ද ලැබෙන පරිදි සද්ධා, සති, චිරිය, සමාධි සහ ප්‍රඥා යන පංච ධර්මයන් තමා තුළ
ඇති කර ගෙන මහත් වූ ගෞරවය සහිත ව ධර්මාවබෝධය පිණිස ම යොමු වූ දැඩි
අධිෂ්ඨානයෙන් මෙම ධර්ම පුස්තක පරිශීලනය කළ යුතු ය. අපගේ බුද්ධ ශාසනයෙහි

ධර්ම ශ්‍රවනයෙන් මග ඵල ලැබුවෝ ම අධික ය. විමුක්තිය ලබන්නා වූ ක්‍රම වේදයන් පහක් විස්තර කරන්නා වූ අංගුත්තර පංචක නිපාතයෙහි 'විමුක්තායතන' සූත්‍රයෙහි නිවන ලබන ක්‍රම වේද සතරක් ම ධර්ම දේශණාමය සහ ධර්ම සවනමය පුණ්‍ය කර්ම ඇසුරින් සිදුවන බව පැහැදිලි කර ඇත. පස්වැනි ක්‍රම වේදය භාවනාමය පුණ්‍ය කර්මය ප්‍රගුණ කිරීමෙන් සාර්ථක වන බව ද එහි සඳහන් වේ.

මහත් වූ ශෞරවාදරයෙන් මහා සුගතයන් වහන්සේගේ අනුශාසනය පිළිපදින්නා වූ අප්‍රමාදී ව ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව වඩන්නා වූ සියලු සත්තට, ත්‍රෛකාලික වූ සියලු දුකින් මිදී ලබන්නා වූ අපර වූ අමර වූ අමා මහ නිවන අවබෝධ වීම පිණිස මෙම මහඟු පුණ්‍ය කර්මය උපනිශ්‍රය වේවා !

ආර්යයන් වහන්සේලා පහළවීමෙන් සිරිලක බැබළුවා !
බුද්ධ ශාසනය දියුණුවී විරස්ථිතික වේවා !
ලෝ සත්තට සෙත් වේවා !

"අමතං දදෝ ව සෝ භෝති, යෝ ධම්මනුසාසති"
(යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේ ද, හේ අමානය දෙන්නේ ය)

මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය කර්මය
මෝහ නිමි ර විධිවංසනය කරන්නා වූ ලොවට උතුම් ආලෝකය වූ මහා කාරුණික වූ
සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සඵඤ්ඤා ඤානයට ද මහා කරුණා ගුණයට ද
පුජෝපහාරයක් ම වේවා !!!

කෙළලක්ෂයක් සක්වලයන්හි සියලු ආර්යයෝ ද සියලු සත්පුරුෂයෝ ද
අපගේ පුණ්‍ය කර්මය අනුමෝදන් වෙත්වා !!!

ශාසනාභිවාද්ධිකාමී,
සමින්ද රණසිංහ.
2009.06.28

සුභානාපිටකේ බුද්ධකතියායෙ

ජාතකපාලි

දුතියො භාෂො

සුත්‍රානාපිටකයෙහි කුදුගන්ඝෙය්

ජාතකපාලි

දවනිය භාෂය

**“තථාගතපසුවේදිනො භික්ඛවෙ ධම්මචිතයො විචටො විරොචති
නො පටිච්ඡනො.”**

**“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද
ධම්මය හා චිතය විවෘත වූයේ බබළයි. වැසුණේ නො ම බබළයි.”**

(අදිගුහකරනිකාය, තිකතිපාත - හරණ්ඩවග්ග, 9 සූත්‍රය)

සැලකිය යුතුය : මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 12 හි ඇතුළත් කර ඇත. එම පටුනෙහි මාතෘකාවන් හා පිටු අංක අදාළ පිටු සමඟ සම්බන්ධ කර ඇත. මෙහි කියවීමට ඇති ප්‍රදේශයට වම් පසින් ඇති 'පිටු යොමුව' භාවිතා කිරීමෙන් නැවත පටුනට පැමිණීමට පුළුවන. වම් පසින් පාළි පිටුව ද දකුණු පසින් අදාළ සිංහල පිටුව ද කියවීම සඳහා VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS යන ක්‍රමය භාවිතා කරන්න.

Please note : The TABLE OF CONTENTS of this book is located in page no:12 and it is linked with associated pages in the book for your convenience. You can easily click on the page number or content description in the 'Table of Contents' and you will be directed to the relevant page. Bookmarks located to the left of reading area can be used to navigate back to 'Table of Contents' Page. If you would like to view Pali page on your left and the relevant Sinhala page on your right select the menu items as follows; VIEW menu PAGE DISPLAY option and select TWO-UP CONTINUOUS.

ප චූ න CONTENTS

	පිටු
සංස්කාරක නිවේදනය	xv
ත්‍රිපිටක සමපාදක මණ්ඩලය	xvii
සංකීර්ණ නිරූපණය	xix
පාළි භෝධිය	xxi
විසය සූචි	xxiii-xxiv
පෙළ හා පරිවර්තනය	2-441
ශාඛාදීපාදනුකකමණිකා	443-486
සංඥානාමානුකකමණිකා	487-491
විසෙසපදනුකකමණිකා	493-497
ඉද්ධාඉද්ධි නිරූපණය	499
බුද්ධිජයනකී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා	501

සංස්කාරක නිවේදනය

ජාතක පාළියෙහි එකක නිපාතය පටන් පකිණ්ණක නිපාතය අවසන් කොට ඇති නිපාත තුදුසෙකි. එහි අපණ්ණක ජාතකාදි සාරසියසයානු (496) ජාතක කෙනෙක් ජාතකපාළි ප්‍රථම භාගයෙහි ඇතුළත් වූහ. එහි ගාථා සංඛ්‍යාව දෙදහස් තුන්සිය සත්විස්සෙකි. (2327)

මෙ මැ ද්විතීය භාගයෙහි ලා වීසතිනිපාත යැ තිංසති නිපාත යැ වාතාලීස නිපාත යැ පඤ්ඤාස නිපාත යැ සට්ඨි නිපාත යැ සනති නිපාත යැ අසිති නිපාත යැ යන සත් නිපාතයන්හි සංග්‍රහ වූ මාතඛය ජාතකය ආදිකොට ඇති එක්සාලිය (41) ජාතක කෙනෙක් වෙත්. ගාථා එක්දහස් නවසිය දෙඅනුවකි. (1992)

බුධජයතභී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි එක්තිස් (31) වැනි ග්‍රන්ථය වූ ජාතකපාළි ද්විතීය භාගය ද මහරගම සිරිවජිරඤාණ ධර්මායතනාධිපති මඩිහේ සිරි පඤ්ඤාසිභාහිධාන මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ විසින් ම සිංහල අනුවාදය සපයන ලද්දේ ය. වතීමාන ත්‍රිපිටක මණ්ඩලයෙහි ශාසත්‍රාගමධර මහතෙරවරුන් විසින් පාඨශෝධනය හා සිංහල අනුවාදය ද මැනවින් සකස්කොට ගාථාදිපාද සුවිස ද සඤ හා විශේෂපද සුවි ද සමපාදනය කොට ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය තැන්පත් ඊ. ඇල්. බී. හුරුල්ලේ මැතිතුමාණන්ගේ මෙහෙයීමෙන් හා එ මැ අමාත්‍යාංශයේ අතිරේක ලේකම් තැන්පත් සෝමපාල ජයවර්ධන මහතාණන්ගේ විශේෂ උදෙසාගය ද, ඇතැම් අමාත්‍යාංශ භාරයේ පවත්නා රාජ්‍ය සංස්ථා සභාපතිවරුන්ගේ සානුකූල පරිත්‍යාගයන් ද හේතුකොටගෙන බුද්ධ ජයනතී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි මුද්‍රණය අවසානය කරා යෙමින් පවත්නා බව ද ප්‍රීතියෙන් සඳහන් කරමිහ.

ත්‍රිපිටක ධර්මව්‍යාප්තිය සඳහා නොයෙක් අයුරින් අනුබල දෙන හැම සුධිහු ධර්මදායක කුශල හේතූයෙන් සුඛභාගී වෙත්වා යි ආශංසනය කරමිහ.

ජාතක ප්‍රස්තාවනාව තෘතීය භාගයෙහි ලා ප්‍රකාශ කරනු ලැබේ.

මේ වගට, ශාසනෝදයකාරී,
ලබුගම ලඬකානඤ්ඤ
 මහානායක ස්ථවිර

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සංස්කාරක

2526
 1984 පෙබරවාරි 25 වැනි දින

115, මහානායක වාරිකාරාමයේ
 ත්‍රිපිටක මණ්ඩලය,
 විජේරාම මාවත,
 කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක :

අඟමහාපණ්ඩිත, බ්‍රහ්මචාරීන්ගේ ආනන්දමේත්‍රය මහානායක මහාසථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති :

අභංගම විද්‍යාවන්ද්‍රපරිවේණාධිපති, ත්‍රිපිටකවාගීශ්වරාවායඪී, කෝදුගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්ෂිණලක්ෂ්‍යයෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක :

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්චනෝදය පරිවේණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලක්ෂාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාගීශ්වර, රාජකීය පණ්ඩිත ලබ්‍රහ්ම ශ්‍රී ලක්ෂ්‍යනානු—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණ සාමග්‍රීධම් මහාසඛ්‍යසභායෙහි මහානායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක :

කිරුළපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභයාරාමයෙහි අධිපති අනුරාධපුර බුද්ධග්‍රාමක ධම්පියාධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලෝක — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණ සාමග්‍රීධම් මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධම්මාරාමාධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඩරුවේ ශ්‍රී අනවමදර්ශී—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණ සාමග්‍රීධම් මහාසඛ්‍යසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ, මාකඩවර විහාරාධිපති, ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ නිඹිරිගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන ශ්‍රී ප්‍රඥලක්ෂාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධග්‍රාමක ධම්පියාධිපති ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාවායඪී, ශාස්ත්‍රාවායඪී, රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාවායඪී උඩුවේ ජනානානු සථවිරයන් වහන්සේ.

ලේකම් :

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල—කොළඹදිශායෙහි ප්‍රධාන සඛ්‍යනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

- සී.මු. - සිහලකඛරමුද්දිත ජාතකපාළි
- අට්ඨකථා - සිහලකඛර මුද්දිත ජාතකට්ඨකථා
- ම.ජ.සං - මරමෙරට්ඨෙ ඡට්ඨසංගීතියා සොධිත ජාතකපාළි
- සායා. - තායාකඛරමුද්දිත ජාතකපාළි
- වී. - විදුරුපොල විහාරෙ පොඤ්ඤා

**THE PALI ALPHABET
IN SINHALA CHARACTERS
VOWELS**

අ a අඃ ඃ ඉ i ඊ ඊ උ u ඌ ඌ එ ඒ ඔ ඔ

CONSONANTS

	කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa		
	චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa		
	ටṭa	ඨṭha	ඳḍa	ඵḍha	භṇa		
	තta	ථtha	දḍa	ධdha	නna		
	පpa	ඵpha	බba	භbha	මma		
යya	රra	ලla	චva	ඝsa	භha	ළla	ආṃ
කka	කාkā	කීki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කොkō
ඛkha	ඛාkhā	ඛීkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhē	ඛොkhō
ගga	ගාgā	ගීgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙgē	ගොgō

CONJUNCT-CONSONANTS

කකka	ඤඤṅṅa	ත්tra	මමmpha
කඛkkha	භභṇṇa	දදdda	මඛ, මඞ mba
කයkya	ඤඤca	දධddha	මමmbha
කීkri	ඤඡඡcha	ද්drā	මමmma
කචkva	ඤඡඡja	දඵ, දඵva	මමmha
කාkhya	ඤඣඣjha	ධධdhva	යය, යාyya
ඛඛkha	ළළla	නනnta	යයya
ගගgga	චච, චචṭṭha	ඡඡnthā	ලලla
ගඝggha	ධධ, ධධḍḍa	ඡඡnda	ලාlyā
ඞṅṅa	ඞඞḍḍa	ඡඡndha	ලභlha
ග්grā	භභභṇṇa	නනnna	චචwha
ඞඞṅṅa	භභචචṭṭa	භභnha	භභssa
ඞඞṅṅha	භභඞඞṭṭha	පපppa	භභsma
චචcca	භභ, ඞඞḍḍa	පඵppha	සචsva
චචccha	තතtta	බබbba	භභhma
ඡඡjja	තතttha	බබbbha	චචvha
ඡඡjjjha	තතtvā	බ්බbra	ළළḷha
		මමmpa	

ඃ ඃ ඊ ඊ උ උ ඌ ඌ ඍ ඍ ඎ ඎ

ජාතක පාලි

උතියො භාශො

විසය සූචි

විසති නිපාතො 2 - 87

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතකනාම	පිටපටක
1.	මානඩග ජාතකං	2- 9
2.	වීතකසම්භූත ,,	8-15
3.	සිච්චි ,,	14-21
4.	සිරිමඤ්ඤ ,,	20-27
5.	රොහනනම්ග ,,	26-33
6.	චූළභංස ,,	32-37
7.	සතරිගුම්භ ,,	36-43
8.	හල්ලාවිය ,,	42-49
9.	සොමනස්ස ,,	48-55
10.	චම්පෙය්‍යා ,,	54-65
11.	පලොභන ,,	64-71
12.	පඤ්ඤ පණ්ඩිත පඤ්ඤා ,,	70-75
13.	හත්ථිපාල ජාතකං	76-81
14.	අයොසර ,,	82-87

තිංසති නිපාතො 88 - 165

1.	කිංඡඤ්ඤ ජාතකං	88-93
2.	කුම්භ ,,	94-101
3.	ජයද්දිස ,,	100-109
4.	ජද්දන ,,	110-119
5.	සම්භව ,,	118-127
6.	මහාකපි ,,	126-135
7.	දකරකබ්ස පඤ්ඤා ,,	134-141
8.	පණ්ඩුරක ජාතකං	140-149
9.	සම්බුලා ,,	150-157
10.	ගන්ධකිඤ්ඤ ,,	156-165

විසය සූචි

ව්‍යාකරණ නිපාතො 166 – 217

ජාතක සංඛ්‍යා	ජාතක නාම	පිටියවකා
1. තෙසකුණු	ජාතකං	166-175
2. සරභඛන	,,	174-185
3. අලමුඛුසා	,,	186-193
4. සච්චිපාල	,,	194-207
5. චූලලසුතසොම	,,	206-217

පඤ්ඤාස නිපාතො 218 – 259

1. නලීනිකා	ජාතකං	218-231
2. උමමාදනභී	,,	230-247
3. මහාබොධි	,,	246-259

සට්ඨි නිපාතො 260 – 285

1. සොණක	ජාතකං	260-273
2. සංකිච්ච	,,	272-285

සත්තනි නිපාතො 286

1. කුස	ජාතකං	286-303
2. සොණනඤ්ඤ	,,	304-321

අසීති නිපාතො - 441

1. චූලලහංස	ජාතකං	322-337
2. මහාහංස	,,	336-355
3. සුධාහොජන	,,	354-379
4. කුණාල	,,	378-411
5. මහාසුතසොම	,,	412-441

සුභනන්දපිටකේ බුද්ධකතිය

ජාතකපාලි

දුතියො භාගො

ජාතක පාලි

(දුතියො භාගො)

නමො තසු භගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධසස.

විසතී නිපාතො

1. මාතඛග ජාතකං

- 2328. කුතො නු ආගච්ඡසි රුලෙච:සී¹
ඔනලලකො පංසුපිසාවකොච,
සධංගාරවොළං පටිච්චව² කණෙඨ
කො රෙ කුචං භොභීසි අදකඛිණෙයොයා.
- 2329. අඤ්ඤං තච³ ඉදං පකතං යසසසී⁴
තං ඛජ්ජරෙ භුඤ්ජරෙ පියාගරෙ ච,
ජානාසි මං කං පරදත්තපථීචි⁵
උත්තංඨපිණ්ඩං ලභතං සපාකො.
- 2330. අතතං මම⁶ ඉදං පකතං බ්‍රාහ්මණානං
අතතඤ්ඤාය සද්දහතො මමඤ්ඤං,
අපෙභි එතො කම්ඨධිකිතොසි
න මාදීසා තුඤ්ඤා දදන්ති ජමම.
- 2331. එලෙ ච නිකොඤ ච වපතති ඛිජං
අනුපබෙතො එලමාසසානා⁷,
එතාය සද්ධාය දදන්ති දනං
අපෙසච ආරාධයෙ දකඛිණෙයොය.
- 2332. ඛෙතොති මඤ්ඤං විදිතාති ලොකෙ
යෙසාහං ඛිජාති පතිට්ඨපෙමි,
යෙ බ්‍රාහ්මණා ජාතිනෙතූපපනනා
තානීධි ඛෙතොති සුඵපසලාතී.

- 1. දුමච්චස - මජ්ඣං, සා.
- 2. පටිච්චකුට්ටං - මජ්ඣං, සා.
- 3. තවෙදං - මජ්ඣං, තවසීදං - වී.
- 4. යසසසී - වී, සා.
- 5. ථීචි - මජ්ඣං, සා.
- 6. මමෙදං - මජ්ඣං,
- 7. එලමාසි සමානා - සා. එලමාසමානා - ම. වී.

සුත්‍රානන්තරපිටකයේ - බුද්දකනිකායෙහි

ජාතකපාලී

(ද්විතීය භාගය)

ඒ භගවත් අහිත් සමමා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

විසතිනිපාතය

1. මාතඩග ජාතකය

2328. අපිරිසුදු කඩමාළු හඳුනා, ලාමක පාංශුපිශාවයකු මෙන් කසළගොඩෙන් ඇසිඳගත් කඩක් ගෙලෑ දූවටී ලාමක වූ තෝ, කොහි සිට ආවෙහි ද? එමිඛල දක්ෂිණාර්භ නො වූ තෝ කවරෙහි දැයි මණ්ඩබ කුමාර තෙමේ ඇසීය.

2329. මහත් යශස්ඇති මාණ්ඩව්‍ය කුමාරය, පිළියෙළ කරන ලද ඔබගේ මේ ආහාරය බොහෝ දෙනා කනී, බුදිනී, පානය ද කරත්. නුඹ මෙරමා දුන් දෑයෙන් යැපෙන්නකු කොට මා දනුව. එහෙයින් යාවක පිණිස වණ්ඩාල තෙමේත් ලබාවා යි මාතඩග තෙමේ කීය.

2330. මාගේ මේ ආහාරය ජාතිසම්පන්න බ්‍රාහ්මණයන්ට පිළියෙළ කරන ලදය. සැදහැනි මාගේ මේ දනය තමහට වැඩ පිණිස වේ. සැඩොල, මෙතනින් පහව යා. කුමකට මෙහි සිටිනෙහි ද? නිවය, මා වැන්නෝ තට නොදෙති.

2331. එමිඛා කුමාරය, ශසාඵල කැමැත්තෝ ගොඩ ද, වළ ද, දෙණිය ද යම්සේ බිජුවට වපුරද්ද, එසේම නුඹ මේ ඵල ශ්‍රද්ධායෙන් (දනයෙන් ලැබෙන උසස් විපාක ගැන ඇදහීමෙන් යුතුව) පැමිණි හැමට දන් දෙව. (මෙසේ) දක්ෂිණාර්භයන් අරියනෙහි (ලබනෙහි) නම් මැනවි.

2332. යම්බඳු පුණ්‍යකෛත්‍රයන්හි මම බිජුවට පිහිටුවමිද, ලොකයෙහි ඒ පුණ්‍යකෛත්‍රයෝ මා විසින් දන්නා ලදහ. ජාතියෙන් ද මන්ත්‍රයෙන් ද යුක්ත වූ යම් බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් ඇද්ද, ඉතා ප්‍රියශීලී වූ ඔවුහු මෙලොව පුණ්‍යකෛත්‍ර වෙත්.

4 ජාතකපාළි වීසතිනිපාතො

2333. ජාතිමදෙ ව අතිමානිතා ව
ලොහො ව දෙසො ව මදෙ ව මොහො,
එතෙ අගුණා¹ යෙසු වසන්ති සබ්බෙ,
තානීධ බෙහ්නානි අපෙසලානි.
2334. ජාතිමදෙ ව අතිමානිතා ව
ලොහො ව දෙසො ව මදෙ ව මොහො,
එතෙ අගුණා යෙසු න සන්ති සබ්බෙ
තානීධ බෙහ්නානි සුපෙසලානි.
2335. කෙව්ඤ්ඤා² ගතා උපජොතියො ව
උපජන්ධායො අඵවා හණ්ඩකුච්ඡි,³
ඉමසස දණ්ඩකඤ්ඤා වධකඤ්ඤා ද්වා
ගලෙ ගහෙඤ්ඤා බලයාථ⁴ ජමමි.
2336. ගිරිං නබෙන බණ්ඩි අයො දනොනා බාදසී,
ජාතවෙදං පදහසී යො ඉසීං පරිභාසසී.
2337. ඉදං වඤ්ඤා මාතබ්බො ඉසී සච්චපරසකමො,
අනාලිකසමීං පකකාමී බ්‍රාහ්මණානං උදිකකිං.
2338. ආවෙඤ්ඤා⁵ පිට්ඨිතො උත්තමඛං
බාහං⁶ පසාරෙති අකමමනොයාං
සෙතානි අකඤ්ඤා යථා මතසස
කො මෙ ඉමං පුත්තමකාසී එවං.
2339. ඉධාගමා සමණො රුමමවාසී
ඔකලලකො පංසුපිසාවකොච
සඤ්ඤාචොලො පටිමුච්චි කණ්ඩො
සො තෙ ඉමං පුත්තමකාසී එවං.
2340. කතමං දීසං අගමා භූරිපඤ්ඤා
අකඤ්ඤා මෙ මාණවා එතමඤ්ඤා
ගතඤ්ඤා නං පටිකිරියෙමු⁷ අච්චයං
අපෙසච නං පුත්තං ලහෙමු ජීවිතං.
2341. වෙභාසයං අගමා භූරිපඤ්ඤා
පඵද්ධිතො පණ්ණොරසෙච වඤ්ඤා,
අපිවාපි සො පුරිමං දීසං අගඤ්ඤා
සච්චපටිඤ්ඤා ඉසී සාධුරුපො.

1. එතෙ අගුණා යෙසු ව සන්ති සබ්බෙ - මජ්ඣං.
2. කඤ්ඤා - ස්‍යා.
3. ගණ්ඩ - මජ්ඣං.
4. ගලයාන - මජ්ඣං, ස්‍යා.
5. ආවෙඤ්ඤා ස්‍යා, ආවෙඤ්ඤා - මජ්ඣං.
6. බාහු - මජ්ඣං, ස්‍යා.
7. පටිකරෙමු - මජ්ඣං.

2333. ජාතිමදය ද අතිමානය ද ලොභය ද දෝෂය ද මදය ද මොහය ද යන තෙල හැම දොෂයෝ යම් කෙනකුන් කෙරෙහි පවතිද්ද, මෙලොව ඒ ක්ෂේත්‍රයෝ (සපුන් පිරි තුඹස් සේ) අපෙශල වෙති.

2334. ජාතිමදය ද අතිමානය ද ලොභය ද දෝෂය ද මදය ද මෝහය ද යන තෙල හැම දොෂයෝ යම් කෙනකුන් කෙරෙහි නැද්ද, මෙලොව ඒ ක්ෂේත්‍රයෝ සුපෙශල වෙති. (ඔවුන් කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත් ඵල වෙයි.)

2335. (මේ වාසල් තුනෙහි රැකවලා යෙදුණු) උපජෝති ද උපජකාය ද, භණ්ඩකුච්ඡි ද යන මොහු කොහි ගියාහු ද? මොහුට දඬුවම් ද වධ ද දී, සැඩොලා ගෙලෙහි ගෙනූ බැහැර කරවූ (යි මාණ්ඩව්‍ය කුමාරයා කීවේය.)

2336. මාණවකය, යම්බඳු වූ නුඹ සෘෂියාට පරිභව කරන්නෙහි ද? ඒ නුඹ පර්වතයක් නියෙන් සාරන්නෙහි ය. දැනින් යකඩ කන්-නෙහි ය. ගිනි ගිලීමට උත්සාහ කරන්නෙහි ය. (සෘෂියාට පරිභව කිරීම පර්වතයක් නියෙන් සෑරීම වැනි තම පරිභානියටම හෙකු වන බව මේ කී සැටි යි.)

2337. ස්වාභාවික පරාක්‍රමයෙන් යුත් මාතෘකා සෘෂි තෙමෙ මෙසේ කියා බමුණන් බලා සිටියදී ම අභසෙහි නැඟී ගියේ ය.

2338. හිස පිටුපසට පෙරළන ලදී. අත ද අකම්ණ්‍ය ලෙස දිග හරියි. (දරදඩු ය) මළ එකක්හුගේ මෙන් ඇස් සුදු ය. මාගේ පුත්‍රයාට කවරෙක් නම් මේ විපත සිදු කෙළේ ද?

2339. අපිරිසුදු කඩමාලයෙන් මැසූ වස්ත්‍ර ඇති ලාමක පාංශු-පිශාවයකු මෙන් කසළගොඩෙන් ඇසිදගත් කඩක් ගෙල දවටා ගත් ශ්‍රමණයෙක් මෙහි ආවේ ය. හෙ තෙමේ තීගේ මේ පුතුව මෙසේ කෙළේ ය. (යි එහි සිටි ජනයා කීවේය.)

2340. මාණවකයෙහි, බොහෝ ප්‍රඥ ඇත්තා වූ ඒ ශ්‍රමණයන් වහන්සේ කිනම් දිශාවකට ගියාහු ද? යන මේ කරුණ මට කියවු. ඔහු වෙත ගොස් ඒ වරදට පිළියම් කරන්නෙමු. (කමා කරවන්නෙමු.) පුතුව ජීවිතය ලබා දෙන්නෙමු නම් ඉතා යෙහෙක (යි දිට්ඨමොලොකීකාව කීවාය.)

2341. බොහෝ ප්‍රඥ ඇති ඒ ශ්‍රමණ තෙම ආකාශපථයාගේ මැද පූර්ණවන්ද්‍රායමාණ වූ අභසට වැඩම කෙළේය. තවද සත්‍ය වූ ප්‍රතීඥ ඇති යහපත් ස්වභාව ඇති ඒ සෘෂි තෙමේ පෙරදිගට වැඩම කළේය. (යි එහි හුන් මාණවකයෝ කීහ.)

6 ජාතකපාළි විසතින් ජාතො

- 2342. ආවේධීනං පිට්ඨිනො උත්තමඛං
 බාහං පසාරෙති අකමමනෙයාං,
 සෙනානි අකඛිති යථා මතස්ස
 කො මෙ ඉමං පුත්තමකාසි එවං.
- 2343. යකඛා හවෙ සනති මහානුභාවා
 අනවාගතා ඉසයො සාධුරුපා,
 තෙ දුට්ඨවිත්තං කුපිතං විදිකා
 යකඛා හී තෙ පුත්තමකංසු එවං.
- 2344. යකඛා ච මෙ පුත්තමකංසු එවං
 කුසෙසුච මෙ මා කුදොධා බුහලොරී,
 කුමෙහව පාදෙ සරණං ගතාසම්
 අනවාගතා පුත්තසොකෙන හිකඛු.
- 2345. තදෙවහි එතරහි ච මයගං
 මනොපදෙසො න මමඤ්චී කොචී,
 පුත්තො ච තෙ වෙදමදෙන මනො
 අක්ඛං න ජානාති අධිචච වෙදෙ.
- 2346. අදො හවෙ හීකඛු මුහුත්තකෙන
 සමුද්දෙහතෙව පුරිසස්ස සඤ්ඤා,
 එකාපරාධං ඛම භුරිපඤ්ඤා
 න පණඛිතා කොධබලා හවතති.
- 2347. ඉමඤ්ච¹ මයගං උත්තරිඨපිණ්ඩං
 තං මණ්ඩවොයා භුඤ්ජතු අප්පසෙඤ්ඤා,
 යකඛා ච තෙ නං න විභෙදයෙය්‍යුං
 පුත්තො² ච තෙ භොහිති සො අරොගො.
- 2348. මණ්ඩව්‍යා බාලොසි පරිත්තපඤ්ඤා
 යො පුඤ්ඤකෙඛිත්තානං අකොච්චෙසි,
 මහසකසාවෙසු දදහි³ දනං
 කිලිට්ඨකමෙච්ච සු අසඤ්ඤතෙසු.
- 2349. ජටා ච කෙසා අජීතා නිචක්ඛා
 ජරුදපානංව මුඛං පරුලභං,
 පජං ඉමං පස්සථ රුමෙරුපිං⁴
 න ජටාජීනං තායතෙ අප්පසඤ්ඤං.

- 1. ඉදඤ්ච - මජ්ඣ. චි.
- 2. පුත්තං - ස්‍යා.
- 3. දදහි - මජ්ඣ.
- 4. දුමමරුප - මජ්ඣ.

2342. (මාගේ පුත්‍රයාගේ) හිස පිටිපසට කැරැකිණි. අකමිණියා ලෙස අත දිග හරිමි, මළ එකක්පුගේ මෙන් ඇස් සුදුවන් ය, මාගේ පුත්‍රයාට මේ විප්‍රකාරය කවරෙක් කෙළේ ද? (යනුවෙන් දිවයිම-ගලිකාව මාතෘකා පණ්ඩිතයන්ගෙන් ඇසුවා ය.)

2343. සාමීන් අනුව ගිය යහපත් සම්භාවය ඇති මහානුභාව-සම්පන්න යක්‍ෂයෝ ඇත්තාහු ම ය. ඒ යක්‍ෂයෝ දුෂ්ඨ සිත් ඇති කිපුණා වූ ඔබ පුතු දැන මේ විප්‍රකාරය කළහ.

2344. මාගේ පුතුව යක්‍ෂයෝ මෙසේ කළාහු ද, බ්‍රහ්මචාරීන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ ම මාගේ පුත්‍රයාට නො කීපෙන සේක්වා, මම නුඹ වහන්සේගේ ම පාදයන් සරණ කොට ගියමු. තවුසාණන් වහන්ස, මම පුත්‍රශෝකයෙන් නුඹ වහන්සේ කරා පැමිණියමු.

2345. දිවයිම-ගලිකාවෙනි, ඒ බණිත කල්හිත් තිගේ පුතුව මා සිත්හි කිසියම් දොෂයෙක් නො වී ය, දැනුදු නැත, තිගේ පුත්‍රයා වනාහි වෙදයන් ඉගෙන වෙද මදයෙන් මත් වූයේ වැඩ අවැඩ නො දනී.

2346. තවුසාණන් වහන්ස, එකාන්තයෙන් ම මිනිසාගේ සංඥාව මොහොතකින් මුළා වේ ම ය. මහාප්‍රාඥය, මේ එක ම අපරාධය කමා කරන සේක්වා, පණ්ඩිතයෝ නම් ක්‍රොධය බල කොට ඇත්තෝ නො වෙත්.

2347. මාගේ මේ ඉඳුල් බන්ධි අනුවණ මාණ්ඩව්‍ය තෙමේ අනුභව කෙරේවා, ඒ යක්‍ෂයෝ ද ඔහු නො වෙහෙසන්නාහ, තිගේ ඒ පුත් තෙමේ ද නිරෝග වන්නේ ය.

2348. නුඹ මහත් වූ රාගාදී කෙලෙස් කසටින් යුත් කිඵටු කම් ඇති අසංසිද්ධයන් කෙරෙහි දන් දෙන්නෙහි ය. යම්බඳු වූ නුඹ මෙසේ කිරීමෙන් පුණ්‍යසංක්‍රමයන් පිළිබඳ දැනුමෙහි අදක්ෂ වෙහි ද, මාණ්ඩව්‍ය කුමාරය, එහෙයින් නුඹ අඤන වෙහි ය.

2349. පුත මාණ්ඩව්‍යය, නුඹගේ දක්ෂිණාර්භයන් අතුරෙන් ඇතැමුන්ගේ කෙසයෝ හැඩපළ ගසා බදින ලද්දහ. බුර සහිත අඳුන් දිවියම් පොරවන ලද්දහ. ජීර්ණකූපයක්සේ දික් රැවුලෙන් වැසුණ මුව සිදුරු ඇති අපිරිසුදු රාක්‍ෂස වෙසය ඇති මේ ප්‍රජාව බලවූ. මේ දළ මඩුලු හා අඳුන් දිවියම් දරන තැනැත්තා මද නුවණැත්තහු නො රකී. හෙවත් පිහිට නො වේ.

2350. යෙසං රාගො ච දෙසො ච
අවිජ්ජා ච චිරාපිතා,
බිණ්ණසවා අරහනො
තෙසු දිනතං මහපථලං.

*උපහ්‍රව මනං මෙජෙකිං මාතඛගසමිං යසස්සිනෙ,
සපාරිසමෙජ්ජා උච්ඡිනොනො මෙරකාරඤ්ඤං තද අහු'ති.

මාතඛග ජාතකං.

2. විතකසුමහුතජාතකං

2351. සබ්බං නරානං සථලං සුවිණ්ණං
න කමමනා¹ කිඤ්චන මොසමජ්ඣී,
පසසාමි සමහුතං භොනුභාවං
සකමමනා පුඤ්ඤඵලූපපනතං.

2352. සබ්බං නරානං සථලං සුවිණ්ණං
න කමමනා කිඤ්චන මොසමජ්ඣී,
කච්චිනනු විතකසුමි ඵචමෙච
ඉද්ධො මනො තසස යථාපි ලෙඤං.

2353. සබ්බං නරානං සථලං සුවිණ්ණං
න කමමනා කිඤ්චන මොසමජ්ඣී,
විතතං විජානාහි තපෙච දෙච
ඉද්ධො මනො තසස යථාපි තුඤඤං.

2354. භවං නු විතොනා සුතමඤ්ඤතො තෙ
උදහු තෙ කොචිතං එතදකඛා,
ගාථා සුගීතා න මමජ්ඣී කඛො
දදමි තෙ ගාමවරං සතඤ්ඤා.

2355. න වාභං විතොනා සුතමඤ්ඤතො මෙ
ඉසී ච මෙ එතමජ්ඣං අසංසි
ගනකාන රඤ්ඤෙඤ්ඤ පටිගාහි ගාථං
අපි තෙ වරං අතතමනො දදෙය්‍ය.²

2356. යොජෙනතු වෙ රාජරපෙ සුකතෙ විතකසිබ්බතෙ,
කච්ඡං නාගානං බන්ධථ ගීවෙය්‍යං පටිලුඤ්ඤථ.

* මරමම සාමපොක්කෙසු අයං ගාථා න දියෙති,

1. න කමමනා - මජ්ඣං. සා.

2. අපි නුතෙ අතතමනො වරං දදෙ - මජ්ඣං.

2350. යම් කෙනකුගේ රාගයන් අවිද්‍යාවන් පහවී ද, ඝෛය කළ ආසුව ඇති රහත්හු වෙද්ද උන්වහන්සේ කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත් ඵල වේ.

* මෙධ්‍ය රජ නෙම යශස් ඇත්තා වූ මාතඬු සෘෂි කෙරෙහි සිත දූෂ්‍ය කොට සහපිරිවරින් වැනැසුණේ ය. එකල්හි මෙධ්‍යාරණ්‍යය වූයේ ය.

මාතඬු ජාතක යි.

2. වික්‍රමසමහර ජාතකය

2351. මිනිසුන් විසින් මැනවින් පුරුදු කරන ලද හැම කර්මයක් ම විපාක සහිත ය. කුශලාකුශල කම් අතුරෙන් හිස් කම් කිසිවක් නැත. ඥාතිය කම්යෙන් පුණ්‍ය විපාකයට පැමිණ මහත් අනුභාව ඇති සම්භූත නම් වූ තමන් පුත්‍රඝෛයෙන් දකිමි.

2352. මිනිසුන් විසින් මොනොවට පුරුදු කරන ලද හැම කම්යක් ම විපාක සහිත ය. කුශලාකුශල කම් අතුරෙන් හිස් කම් කිසිවක් නැත. යම්සේ මාගේ යශස් සමාද්ධිවීද කිම? එසේම මා සොහොවුරු වින්‍යයාගේ සිතත් සමාද්ධි වීද?

2353. මිනිසුන් විසින් මොනොවට පුරුදු කරන ලද හැම කර්මයක් ම විපාක සහිත ය. කුශලාකුශල කර්ම අතුරෙන් හිස් කර්ම කිසිවක් නැත. දේවයන් වහන්ස යම්සේ නුඹ වහන්සේගේ යශස් සමාද්ධි වී ද, එසේ ම ඒ විත්තයාගේ ද සිත සමාද්ධි විය. විත්තයා ගැන (මෙසේ) දැන ගන්නේ මැනවි.

2354. පින්වත, මම විත්ත නම්වෙ මැ යි කියන විත්තයාගෙන් ම තට මෙය අසන්නට ලැබිණි ද? නැතහොත් අනෙකකුගෙන් අසන්නට ලැබිණි ද? මෙය නුඹට කවරෙක් කීවේ ද? ගාථාව නම් මැනවින් ගායනය කරන ලදී. ඒ ගැන මට සැකෙක් නැත. නුඹට ගම්වර සියයක් ද දෙමි.

2355. මම විත්ත නම් වේ මැ යි කියන විත්තයාගෙන් ම මට මෙය අසන්නට නො ලැබිණි. ඔබ තුමාගේ උයනෙහි වෙසෙන සෘෂිවරයෙක් මට මේ කරුණ කීවේ ය. රජු වෙත ගොස් මේ ගාථාව ගයව. එවිට තුටුසිත් ඇති රජ තෙමේ තට වරයක් ද දෙන්නේ ය.

2356. විසිතුරු මැසුම් ඇති අලංකාර ලෙස සරසන ලද රාජ රථයන් යොදන්වා, ඇතුන්ගේ පොරොද්ද බිඳිමු. ශ්‍රීවාහරණයන් ද පළඳමු.

* බුරුම සියම් පොත්හි මෙය නොපෙනේ.

2357. ආභසානනු හෙරිමුදිබගසලෙනි
සීසානි යානානි ච යොජයනතු
අජෙජවහං අසසමං තං ගමීසසං
යජෝච දකඛිසං ඉසිං නිසින්නං.

2358. සුලඤ්චාහො වත මෙ අහොසී
ගාථා සුගීතා පරිසාය මජ්ඣේ,
සොහං ඉසිං සීලවතුපපන්නං
දිසවා පතීතො සුමනොභමසමී.

2359. ආසනං උදකං පජජං පනිගණනාතු නො හවං,
අග්ගෙහ භවනතං පුච්ඡාම අග්ගං කුරුතු නො හවං.

2360. රමමඤ්ච තෙ ආවසථං කරොනතු
නාරීගණෙනි පරිචාරයඤ්ච
කරොහි ඔකාසමනුග්ගභාය
උභොපිමං ඉසසරියං කරොම.

2361. දිසවා ඵලං දුච්චරිකසස රාජ
අථො සුචිණ්ණසස මභාවිපාකං,
අත්තානමෙවං පටිසඤ්ඤමීසසං
න පඤ්ඤෙ පුත්තං පසුං ධනං වා.

2362. දසෙවිමා වසසදසා මච්චානං ඉධ ජීවිතං,
අපඤ්ඤෙඤ්ඤව තං ඔධිං නළො ඡිඤ්ඤාව සුසසති.

2363. තඤ්ඤා කා නඤ්ඤා කා බිඨවා කා රතී කා ධනෙසනා,
කිලෙම පුත්තෙහි දරෙහි රාජ මුත්තෙසමී බන්ධනා.

2364. සො අහං සුපපජානාමි මඤ්ච මෙ නපමජ්ජති,
අනතකෙනාධිපතගසස කා රතී කා ධනෙසනා.

2365. ජාති නරානං අධිමා ජනිඤ්ඤ
චණ්ඩාලයොනි දිපද කණ්ඨයා,
සකෙහි කමෙමහි සුපාපකෙහි
චණ්ඩාලගලෙන අවසිමෙහ පුබ්බෙ.

2366. චණ්ඩාලාහුමෙහ අවනතිසු මිගා නෙරඤ්ඤරමපති,
උකඤ්ඤා නමමදනීරෙ තාජජ ආභමණධන්යා,

2357. බෙර - මිහිඟු බෙර - සක් යන තුය්‍යයන් නාද කෙරෙත්වා, වේග ගමන් ඇති වාහන ද යොදත්වා, යම් තැනක හුන් සාමිවරයා දක්නට හැක්කෙම් නම්, අද ම ඒ අසපුටට යන්නෙමි යි රජ තෙමේ කීවේ ය.

2358. එකාන්තයෙන් මට යහපත් ලාභයෙක් විය. මා විසින් පිරිස් මැද ගාථාව මැනවින් ගායනය කරන ලදී. ශීල වුතයෙන් සමන්විත වූ සාමිවරයා දැක ඒ මම ප්‍රීත වූයෙමි සතුටුසිත් ඇත්තෙමි වෙමි.

2359. පින්වතුන් වහන්ස, අපගේ අසුන ද පා දෝනා පැන් ද පිළිගන්නා සේක්වා, පින්වතුන් වහන්සේ ආගන්තුක සත්කාරයෙන් පිදීම වශයෙන් විචාරම්. පින්වතුන් වහන්සේ අපගේ ආගන්තුක සත්කාරය පිළිගන්නා සේක්වා.

2360. නුඹ වහන්සේට සිත්කලු ගෘහයක් කෙරෙත්වා, ය්ත්‍රිසමු-හයා විසින් තෙපි පිරිවරනු ලබව. අනුග්‍රහ පිණිස එයට අවකාශ කළ මැනැවැ. අපි දෙදෙනා මැ මේ රජ සැපත අනුභව කරමිහ යි රජ තෙමේ කීවේ ය.

2361. මහරජ, දුශ්චරිතයාගේ විපාකය දැක වැළිදු මනාව පුරුදු කළ සුචරිතයාගේ විපාකයන් දැක මෙසේ තමන් ම සංවරයට පැමිණියෙමි. පුත්‍ර සම්පත් හෝ ගව මහිණාදි පශු සම්පත් හෝ ධන සම්පත් හෝ නො පතන්නෙමි.

2362. මෙලොව මිනිසුන්ගේ ජීවිතය වම්පත් සම්බන්ධ දශක දශකයෙක් ම ය. ඒ දශකයන් සම්බන්ධ සීමාවට නොපැමිණ ම සිදින ලද බට ගසක් මෙන් වියළෙයි. (මැරෙයි.)

2363. මහරජ, ඒ නැසෙන ජීවිතයෙහි ලා පස්කම් අරඹයා කවර සතුටක් ද? කිනම් කායික ක්‍රීඩාවක් ද? කවර ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය සහගත ඇල්මක් ද? කිනම් ධනෝපාර්ජනයක් ද? දරුවන්ගෙන් හා භාය්‍යාවන්ගෙන් ඇති ප්‍රයෝජනය හෝ කුමක් ද? මම බන්ධන-යෙන් මිදුණෙමි.

2364. ඒ මම හොඳින් ම දනිමි. මරුවා මට පමා නො වේ. මරුවාහට යටත් වූවහුට කවර රතියක් ද? කිනම් ධනෝපාර්ජන-යෙක් ද?

2365. මහරජ, මිනිසුන්ගේ අධම වූ වණ්ඤාලයෝනිය දෙපා ඇත්ත-වුන් අතර පහත් වේ. පෙර අපි ස්වකීය පාපකම් විපාකයෙන් සැබොල් මව් ගැබ්හි වූසුමහ.

2366. අපි දෙදෙන අවන්ති දනව්වෙහි වණ්ඤාලයෝ වූමහ. ඉන් සැව නෙරඤ්ජරා ඉවුරෙහි මුඛෝ වූමහ. එයින් වුත ව නම්ද නදී තීරයෙහි උකුස්සෝ දෙදෙනෙක් වූමහ. අද ඒ අපි බ්‍රාහ්මණ හා ඤාත්‍රිය වූමහ.

12 ජාතකපාළි විසතිනිපාතො

- 2367. උපතියති ජීවිතමප්පමායු
 ජරුපනීතස්ස න සනති තාණා,
 කරොහි පඤ්ඤාල මමෙතවාකායං
 මාකාසි කමමානි දුට්ඨද්‍රයානි.
- 2368. උපතියති ජීවිතමප්පමායු
 ජරුපනීතස්ස න සනති තාණා,
 කරොහි පඤ්ඤාල මමෙතවාකායං
 මාකාසි කමමානි දුකඛප්පලානි.
- 2369. උපතියති ජීවිතමප්පමායු
 ජරුපනීතස්ස න සනති තාණා,
 කරොහි පඤ්ඤාල මමෙතවාකායං
 මාකාසි කමමානි රජස්සිරානි.
- 2370. උපතියති ජීවිතමප්පමායු
 වණ්ණං ජරා හනති නරස්ස ජීයතො,
 කරොහි පඤ්ඤාල මමෙතවාකායං
 මාකාසි කමමං නිරයුපපත්ඤා.
- 2371. අදධා හි සච්චං චචනං තචෙතං
 යථා ඉසි භාසසි ඵචමේතං,
 කාමා ච මෙ සනති අනප්පරුපා
 නෙ දුච්චජා මාදියකෙන භීතඤ්ඤා.
- 2372. නාගො යථා පඛ්ඛමජේකම් බ්‍රහ්මනො
 පස්සං ඵලං නාහිසලේභානි ගතානුං,
 ඵචංපහං කාමපචේත බ්‍රහ්මනො
 න භීතඤ්ඤා මඟ්ඵමනුබ්බජාමි.
- 2373. යථාපි මාතා ච පිතා ච පුත්තං
 අනුසාසරෙ කිනති සුඛිභවෙය්‍ය,
 ඵචමුසි මං කං අනුසාස හතොත
 යමාවරං පෙචච සුඛිභවෙය්‍යං.
- 2374. නො චෙ තුචං උසසහසෙ ජනිතූ
 කාමෙ ඉමෙ මානුසකෙ පහාතූං,
 ධම්මං බලිං පට්ඨපයසසු රාජ
 අධම්මකාරො ච නෙ මාහු රට්ඨං.
- 2375. දුනා විධාවනානු දිසා චතසේසා
 නිමනනකා සමණබ්‍රාහ්මණානං,
 නෙ අනාපානෙන උපට්ඨහසසු
 චජේත සෙනාසනපච්චයෙන ච.

3367. මහරජ, මේ ජීවිතය මරණය කරා පැමිණෙයි. සත්‍යයන්ගේ ආයුෂ කාලය සවල්ප ය. ජරාවෙන් මරුවෙතට පැමිණියහුට පුත්‍රාදීහු පිහිට නො වෙති. පාංචාලය, මාගේ මේ වචනය කරව. (පිළිපදුව.) දුක් වැඩෙන්නා වූ පාපකම් නොකරව.

2368. ජීවිතය මරණය කරා පැමිණෙයි, සත්‍යයන්ගේ ආයු කාලය සවල්ප ය, ජරාවෙන් මරු වෙතට පැමිණියහුට පුත්‍රාදීහු පිහිට නො වෙත්. පාංචාලය, මාගේ මේ වචනය කරව. (පිළිපදුව.) දුක් විපාක ගෙන දෙන කම් නො කරව.

2369. ජීවිතය මරණය කරා පැමිණෙයි. සත්‍යයන්ගේ ආයු කාලය සවල්ප ය. ජරාවෙන් මරු වෙතට පැමිණියහුට පුත්‍රාදීහු පිහිට නො වෙත්. පාංචාලය, මාගේ මේ වචනය පිළිපදුව. කෙලෙස් රජසින් වැසිගිය හිස් ඇති කම්යන් නො කරව.

2370. ජීවිතය මරණයට පැමිණෙයි. සත්‍යයන්ගේ ආයුෂ කාලය සවල්ප ය. දිරන්තා වූ මිනිසාගේ ශරීරවර්ණය ජරා තොමෝ නසයි. පාංචාලය, මාගේ මේ වචනය කරව. නිරයෙහි ඉපදීමට හෙතු වන කම් නො කරව.

2371. එකාන්තයෙන් ම නුඹ වහන්සේගේ වචනය සත්‍ය ය. සෘෂි තෙම යම්සේ කියන්නේ නම්, ඒය එසේ ම ය. අප්‍රමාණ කාම සම්පත් මට ඇත්තාහ. සෘෂිවරය, ඒ කාම සම්පත් මා වැන්තකු විසින් අත්හැරිය නො හැකි ය.

2372. මඩවගුරෙහි එරුණු ඇත් තෙමේ ගොඩ දක්නේ යම්සේ යා නො හැක්කේ වේ ද, එමෙන් ම කාම පඩ්‍යයෙහි එරුණු මම හිඤ්චගේ අනුශාසනා මාර්ගයට නො පැමිණෙමි. හෙවත් පැවිදි වන්නට නො පිළිවන් වෙමි.

2373. කවරාකාරයෙකින් පුතු සුවපත් වන්නේ ද යි සලකා යම්සේ නම් මවුපියෝ පුතුට අනුශාසනා කෙරෙද්ද. ස්වාමීනි, එසේ ම යම් ලෙසකින් පිළිපදින්නෙමි නම් පරලොච සුව පිණිස හෙතු වේ ද, එසේ ම මට අනුශාසනා කරන සේක්වා.

2374. ජනාධිපති මහරජ, ඉදින් තෙපි මිනිසුන් පිළිබඳ මේ පස්කම් සුව අත්හරින්නට නො හැක්කහු නම්, දැහැමින් අයබදු පිහිටුවවු. නොපගේ රටෙහි අධම් ක්‍රියාවෝ ද නො වෙත්වා.

2375. මහණබමුණන් හට ආරාධනය කරන්නා වූ දූතයෝ සිවු දිගට යවත්වා, ඒ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් ආහාරයෙන් හා ගිලන්පයින් ද වස්ත්‍රයෙන් හා සෙනසුනින් ද සෙසු පසයෙන් ද උවැටැන් කෙරෙත්වා.

14 ජාතකපාළි වීසතිනිපාතො

- 2376. අනෙතන පාතෙන පසන්චිතෙතා
සන්තප්පය සමඤ්චාභමඤ්චෙ ව,
දුකා ව භුකා ව යථානුභාවං
අනිඤ්ඤො සඤ්චුපෙභි යානං.
- 2377. සචෙ ව නං රාජ මදෙ සහෙයා
නාරිගඤ්භි පරිවාරයන්තං
ඉමමෙවගාථං මනසීකරොභි
භාසෙසි චෙ නං පරිසාය මජ්ඣෙකං.
- 2378. අඛෙතාකාසසයො ජනතු වජන්තා
බිරපාසිතො, පරිකිඤ්ඤො
සුපාතෙභි සවාජජ රාජාති වුච්චති.

විතකසමතුත ජාතකං.

3. සිව්ජාතකං¹

- 2379. දුරෙ අපසංසං ථෙරොච චකඤ්චං
යාවිතුමාගතො, එකනෙතතා
භවිස්සාම චකඤ්චං මෙ දෙභි යාවිතො.
- 2380. කෙතානුසිට්ඨො ඉධමාගතොසි
වණ්ඨක චකඤ්චපථානු යාවිතුං,
සුදුච්චජං යාවසි උතතමඛං
යමාහු නෙතතං පුරිසෙන දුච්චජං.
- 2381. යමාහු දෙවෙසු සුජමපතීති
මසවාති නං ආහු මනුසසලොකෙ,
නෙතානුසිට්ඨො ඉධමාගතොසම්
වණ්ඨකො චකඤ්චපථානි යාවිතුං.
- 2382. වණ්ඨකො මඤ්ච වණ්ඨං අනුතරං
දදභි මෙ චකඤ්චපථානි යාවිතො,
දදභි මෙ චකඤ්චපථං අනුතරං
යමාහු නෙතතං පුරිසෙන දුච්චජං.
- 2383. යෙන අතොන ආගඤ්ඤි යමතථමභිපකං,
තෙ තෙ ඉජ්ඣන්තතු සඤ්චාපා උභ වකඤ්චති
බ්‍රාහ්මණං.
- 2384. එකං තෙ යාවමානසං උභයානි දදමහං
සචකඤ්චමා ගච්ඡ ජනසංස පෙකඛතො,
යදිච්චසෙ කං තං තෙ² සමිජ්ඣතු.

1. සිව්ජාතකං - සා.
2. තදතෙ - සිඞ්.

2376. පහන් සින් ඇත්තේ ආහාරයෙන් ද ගිලන්පසින් ද මහණ බමුණන් සතපවු, හැකි පරිදි දීමත් කොට බුද්ධත් කොට නිඤ්ඤානොලබන ලද්දේ ස්වර්ග ලොකයට එළඹෙවු.

2377. මහරජ, ඉදින් ස්ත්‍රී සමුහයා සමග පරිවරණය කරන තොප රාජමදය තෙමේ යටපත් කෙරේ නම් මේ ගාථාව ම මෙනෙහි කරවු. තවද මේ ගාථාව පිරිස් මැද කියවු.

2378. පෙර මම තෘණකුටියක් පමණ සෙවණකුත් නො වූයෙන් ආහාවකාශයෙහි ශයනය කරන සැබොලෙක් වීම්. එකල මට කිරි පොවා වලට ගිය කල්හි බැල්ලක විසින් කිරි පොවන ලද්දෙමි, බලු පැටවුන් විසින් පිරිවරන ලදුව වාසය කෙළෙමි. ඒ මම අද රජ යයි කියනු ලබමි.

විත්තසමහුත ජාතක යි.

3. සිව් ජාතකය

2379. මහරජ, ඇසින් කිසිවක් නො දක්නෙමි, මහල්ලෙක් වැදුර සිට ඇසක් ඉල්ලා ගැනීම පිණිස ආවෙමි. (මාවිසින්) ඉල්ලන ලද (ඔබතුමා) මට ඇසක් දෙනු මැනැවි. (එවිට) අපි දෙදෙන ම එකැස් ඇත්තමෝ වන්නෙමු.

2380. දුගී පුරුෂය, කවරකු විසින් අනුශාසනා කරන ලද්දේ ඇස් ඉල්ලීමට මෙහි ආවෙහි ද? මිනිසකු විසින් දෙන්නට අපහසුයයි යමක් උදෙසා කියත් ද, ශරීරය පිළිබඳ උත්තලාබනයක් වූ ඒ ඇස් ඉල්ලන්නෙහිය.

2381. දෙවියන් අතර සුප්මපති යයි යමකු උදෙසා කියද්ද, මිනිස් ලොවැ ඔහුට මසවත් යයි කියත්. ඔහු විසින් අනුශාසනා කරනු ලැබූ දුගී මම ඇස් ඉල්ලීමට මෙහි පැමිණියෙමි.

2382. ඉල්ලීම් අතර මාගේ මේ ඉල්ලීම ප්‍රධානය. ඉල්ලන ලද තෙපි මට ඇස් දෙවු. මිනිසා විසින් දීමට දුෂ්කර යයි යමක් කියද්ද ඒ ඇස් මට දෙනුමැනැවි.

2383. යම් බලාපොරොත්තුවකින් යමක් පතමින් මෙහි ආයෙහි ද තොපගේ ඒ අදහස් සමෘද්ධ වේවා, බමුණ ඇස් ලබව.

2384. එක ඇසක් ඉල්ලන්නාවූ තොපට මම ඇස් දෙක ම දෙමි. ඇස් ඇත්තෙක්වැ ජනයා බලාසිටියදී ම නුඹ මගෙන් යමක් බලාපොරොත්තු වෙහි ද, එය තට සමෘද්ධ වේවා, යි සිව්වර තෙමේ කීවේය.

16 ජාතකපාළි විසතිනිපාතො

2385. මා නො දෙව අද වකඹු මා නො සබ්බෙ පරාකරී,
ධනං දෙහි මහාරාජ මුත්තා වෙළ්ඊයා බහු.

2386. යුත්තෙ දෙව රජේ දෙහි ආජාතියෙ වලඬුකහෙ,
නාගෙ දෙහි මහාරාජ හෙමකපපනවාසසෙ.

2387. යථා නං සිවයො සබ්බෙ සයොග්ගා සරථා සද,
සමනතා පරිකිරෙය්‍යුං එවං දෙහි රජේසහ.

2388. යො වෙ දසසනති වන්ධන අදනෙ කුරුනෙ මනො,
භුම්‍යා සො පනිතං පාසං ගීවාය පටිමුඤ්චිති.

2389. යො වෙ දසසනති වන්ධන අදනෙ කුරුනෙ මනො,
පාපා පාපනරො හොති සමපන්නො යමසාධනං.

2390. යං හි යාවෙ නං හි දදෙ යං න යාවෙ න නං දදෙ,
සවාහං නමෙ ව දසසාමී යං මං යාවති බ්‍රාහ්මණො.

2391. ආයුං නු වණණං නු සුඛං බලං නු
කීං පතථයානො නු ජනිඤ්ඤ දෙසි,
කථං හි රාජා සිවිතං අනුත්තරො
වකඹුති දජ්ජා පරලොකහෙතු.

2392. නවාහමෙනං යසසා දදමී
න පුත්තමීචෙජ න ධනං න රථං,
සතඤ්ච ධමමො වරිතො පුරාණො
ඉච්චව දනෙ රමනෙ මනො මමං.

2393. න මෙ දෙසසා උභො වකඹු අත්තානං මෙ න දෙසසීයං
සබ්බඤ්ඤතං පියං මය්‍යං තසමො වකඹුං අදසහං.

2394. සබා ව මිත්තො ව මමාසි සිවක
සුසිකබ්භිතො සාධු කරොහි මෙ වචො,
උඤ්ඤ වකඹුති මමං ජිහිංසනො
හතේසු ආවෙසි වණ්ඤකසස.

2395. වොදිතො සිවිරාජෙන සිවකො වචනංකරො,
රඤ්ඤ වකඹුති උඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණසුපනාමසි
සවකඹු බ්‍රාහ්මණො ආසි අතො රාජා උපාවසී.

2385. දෙවියන්වහන්ස, ඇස් නොදෙනු මැනැවි. ඇස් දී අප සියල්ලන් හැර නොදමනු මැනැවි. මහරජ (මොහුට) ධනය දෙනු මැනවි. බොහෝ මුතු ද වෙරළමිණි ද යන වස්තුව දුන මැනැවි.

2386. දෙවියන්වහන්ස, අසුන් යොදන ලද රථ ද, අලංකෘත ආජානෙය අශ්වයන් ද, දෙනු මැනැවි. රන් අබරණින් සැරසූ ඇතුන් දෙනු මැනැවි.

2387. රජපුරුවන් වහන්ස, සේනා සහිත වූ රථ සහිත වූ මුළු සිව් රථ වාසිහු හැම කල්හි නුඹ වහන්සේගේ භාත්පසැ යම්සේ පිරිවරා සිටිද්ද, මෙසේ ම ඇස් නොදී සෙසු වස්තූන් දුන මැනැවැ යි කීහ.

2388. යමෙක් යමක් දෙන්නෙමි යි කියා පසුව නොදීමට සිත් පහළ කෙරේ ද, හෙ තෙමේ එකාන්තයෙන් ම බිමැ හුණු මළ පුඬුවක් ගෙන බෙල්ලෙහි බහාගනී.

2389. යමෙක් යමක් දෙන්නෙමැ යි කියා පසුව නොදෙන්නට සිතයි ද, හෙ තෙමේ පව්ටකුටත් වඩා පව්ටු වූයේ යමයාගේ අණ පවත්නා තැනට පැමිණියේ වෙයි.

2390. යමක් ඉල්ලන්නේ නම් එය ම දෙන්නේ ය. යමක් නො ඉල්ලන්නේ නම් එය නො දෙන්නේ ය. බමුණු තෙම යමක් මගෙන් ඉල්ලා ද, ඒ මම එය ම දෙන්නෙමි යි රජ තෙම කීය.

2391. ජනාධිපති මහරජතුමනි, ආයුෂ පතා ඇස් දෙන්නෙහි ද? එසේ නැත. වර්ණය පතා ද? එසේත් නැත. සැපය පතා ද? එසේත් නැත. බලය පතා ද? මෙයින් කවරක් පතමින් දෙන්නෙහි ද? සිව් රථ වාසින්ට උතුම් වූ රජ පරලෝ සැප පිණිස කෙසේ නම් ඇස් දෙන්නෙහි ද?

2392. මම යශ්ස හෙතු කොට ගෙන මේ ඇස් නො දෙමි. පුත්‍ර සම්පත්තිය නො කැමැත්තෙමි. ධනය ද නො කැමැත්තෙමි. රටෙහි අධිපති බව ද නො කැමැත්තෙමි. එසේ ද වුවත් මෙය සත්පුරුෂයන් විසින් පුරුදු කරන ලද ධර්මයකි. මාගේ සිත එසේ හෙයින් දුනයෙහි ම ඇලෙයි.

2393. මට දෙඇස් අප්‍රිය නැත. මාගේ ආත්මය (ජීවිතය) ද අප්‍රිය නැත. මට සර්වඥතාඤානය ප්‍රිය ය. ඒ නිසා මම ඇස් දිනිමි යි.

2394. යහළු සිවකය, තෙපි මාගේ යහළුවා ද මිත්‍රයා ද වව. වෛද්‍ය ශිල්පයෙහි මනාව හික්මුණෙහිය. මාගේ වචනය කරව. මා බලා සිටිය දී ම ඇස් උදුරා දුගියාගේ අතෙහි තබව.

2395. සිව් රජ විසින් මෙහෙයවන ලද සිවක තෙමේ රජුගේ වචනය කෙළේ ය. රජුගේ ඇස් උදුරා බ්‍රාහ්මණයාට දුන්නේ ය. බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ඇස් සහිත විය. අඤ්ච වූ රජ තෙමේ හිඳගත්තේ ය.

18 ජාතකපාළි - විසතින් පාතො

- 2396. තතො සො කතිපාහසස උපරුලොහසු වකුචුසු,
සුතං ආමනතයි රාජා සිවීනං රඨවචචිනො.
- 2397. යොජෙහි සාරථී යානං යුත්තඤ්ඤි පටිවෙදය,
උය්‍යානභුමිං ගච්ඡාම පොකඛරඤ්ඤා වනානී ව.
- 2398. සො ව පොකඛරණියා තීරෙ පලලඨෙතන උපාවිසී,
තස්ස සකෙකා පාතුරහු දෙවරාජා සුජමපති.
- 2399. සකෙකා හමසම් දෙවිනො ආගතොස්මි තවනතිකෙ,
වරං වරසු රාජීසි යං කිඤ්චි මනසිවසි.
- 2400. පහුතං මෙ ධනං සකක ඛලං කොසො ව්‍යප්පකො,
අඤ්ඤා මෙ සතොදනී මරණඤ්ඤාව රුවවති.
- 2401. යානී සච්චානී දිපදිඤ්ඤා තානී භාසසු ඛක්ඛය,
සච්චනො හණමානස්ස පුත වකුචුං හට්ඨස්සති.
- 2402. යෙ මං යාවිතුමායනති නානාගොතතා වණ්ඤකා,
යොපි මං යාවතෙ තඤ්ඤා සොපි මෙ මනසො පියො.
එතෙන සච්චවජ්ජන වකුචුමෙ උපපජ්ජථ.
- 2403. යං මං සො යාවිතුං ආග දෙහි වකුච්ඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො,
තස්ස වකුච්ඤ්ඤා පාදසීං බ්‍රාහ්මණස්ස වණ්ඤිතො.
- 2404. භීයො මං ආවිසී පිති සොමනස්සඤ්ඤානප්පකං,
එතෙන සච්චවජ්ජන දුතියමෙ උපපජ්ජථ.
- 2405. ධමමෙන භාසිතා ගාථා සිවීනං රඨවචචන,
එතානී තච නෙතානී දිඛානී පටිදිස්සරෙ.
- 2406. තිරො කුඨඨං තිරො සෙලං සමනිඤ්ඤාන පබ්බතං,
සමනතා යොජනසතං දස්සනං අනුභොතතු තෙ.
- 2407. කොනිධ වික්ඛං න දදෙය්‍ය යාවිතො
අපි විසිට්ඨං සුපියමි අත්තො,
තදිඛක සබ්බෙ සිවයො සමාගතා
දිඛානී නෙතානී මමජ්ජ පස්සථ.

2396. ඉන්පසු සිව්ඳවියන්ගේ රට දියුණු කරන්නා වූ ඒ රජ තෙම ඇස් හිඟිටි තන්හි මස් ලියලූ විට රියදුරා ඇමතුවේ ය.

2397. එමිබා සාරථිය, යානයක් යොදව. යොදන ලද්ද ද දන්වව. උයන් බිමට ද, පොකුණුවලට ද, වනයට ද යම් සි රජ තෙමේ කීවේ ය.

2398. ඒ රජ තෙමේද පොකුණුතෙර පයඞ්ඛනයෙන් හිදගත්තේ ය. ඔහුගේ ඉදිරියෙහි සුජම්පති නම් වූ සක්දෙවරජ තෙම පහළ විය.

2399. මම දෙවෙන්දු වූ ශක්‍ර වෙමි. නුඹ වහන්සේගේ සමීපයට ආයෙමි වෙමි. රාජර්මිය, නුඹ වහන්සේ සිත්හි යමක් කැමතිවන සේක් නම් වරයක් ඉල්ලව.

2400. ශක්‍රය, මාගේ ධන බොහෝ ය. බලය බෙහෙවි. තොෂ්ඨාගාරය ද අනල්ප ය. දන් අක්‍රි වූ මට මරණය ම රුවිච්චේ යයි රාජර්මි තෙම කීවේ ය.

2401. දෙපා ඇතියන්ට ප්‍රධාන වූ රජකුමනි, යම් සත්‍ය කාරණයෝ වෙද්ද, ඒ සත්‍යයන් ම කියනු මැනව සත්‍යයකියන්නා වූ නුඹ වහන්සේට නැවැත ඇසක් ඇතිවන්නේ ය.

2402. නා නා ගොත්‍ර ඇති යම් යාවක කෙනෙක් මගෙන් ඉල්ලන්නට පැමිණෙද්ද, ඔවුන් අතුරෙහි යමෙක් මගෙන් ඉල්ලා ද හෙ තෙමේ ද මාගේ සිතට ප්‍රිය වේ. මේ සත්‍යවචනය කරණ කොට ගෙන මට ඇසක් පහළ වේවා.

2403. ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ යම් හෙයෙකින් ඇසක් දෙවසි ඉල්ලීමට මා කරා පැමිණියේ ද, දුගී ඒ බමුණාට ඇස් දුනිමි.

2404. මට බොහෝ ප්‍රීතිය ඇති විය. නො අඩු සොම්නසක් ද විය. මේ සත්‍යවචනයෙන් දෙවැනි ඇස උපදිවා.

2405. සිව්න්ගේ රටට වැඩ සිදු කරන උතුමාණෙනි, නුඹ වහන්සේ විසින් දැනුම් ස්වභාවයෙන් ම ගාරා කියන ලද. නුඹ වහන්සේගේ දිව්‍යානුභාවයෙන් යුත් මේ ඇස් දක්නට ලැබෙත්.

2406. මහරජ, නුඹ වහන්සේගේ මේ ඇස් බිත්තියෙන් සරස ද ශෛලයෙන් සරස ද පර්වතයෙන් සරස ද සි මෙසේ හාත්පස යොදුන් සියයක් තුළ රූප දර්ශනය සිඳා කෙරේවා' යි ශක්‍ර තෙම ආශීර්වාද කෙළේ ය.

2407. මෙලොව ඉල්ලන ලද්දේ උතුම් වූ ද තමනට ඉතා ප්‍රිය වූ ද කුමන වස්තුවක් වුවත් කවරෙක් නම් නො දෙන්නේ ද, එසේ දීමෙන් පහළ වූ දිව්‍යමය වූ මාගේ ඇස් අද මෙහි රැස් වූ සිව්රට වැසි සියල්ලෝ ම බලන්වා.

- 2408. තිරො කුඩධං තිරො සෙලං සමතිග්ගඤ්ඤ පබ්බතං,
සමන්තා යොජනසතං දසීනං අනුභොතති මෙ.
- 2409. න වාගමනො පරමජී ක්කුච්චි චෙව්වානං ඉධ ජීවිතෙ,
දකා මානුසකං චකඛුං ලඤ්ඤං මෙ චකඛුං අමානුසං.
- 2410. එතමපි දිසවා සිවයො දෙඵ දනානි භුඤ්ජඵ
දකා ච භුකා ච යථානුභාවං
අනිඤ්ඤා සග්ගමුපෙඵ ධානනතී.

සිවි ජාතකං.

4. සිරිමඤ්ජාතකං

- 2411. පඤ්ඤාසුපෙතං සිරියා චිහීනං
යසස්සන්තඤ්ඤාපි අපෙතපඤ්ඤං,
පුච්ඡාමි තං සෙනක එතමකං
කමෙකඵ සෙයො කුසලා වදනතී.
- 2412. ධීරා ච බාලා ච භවෙ ජනිඤ්ඤ
සිප්පුපපනතා ච අසීචිතො ච,
සුජාතිමනොතාපි අජාතිමය්ස
යසස්සන්තො පෙසුකරා භවනතී.
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහීතො සිරිමාව සෙයො.
- 2413. තවමපි පුච්ඡාමි අනොමපඤ්ඤ
මහොසධ කෙවලධර්මදසස්සි,
බාලං යසස්සං පණ්ඩිතං අප්පහොගං
කමෙකඵ සෙයො කුසලා වදනතී.
- 2414. පාපානි කම්මානි කරොති බාලො
ඉදමෙව සෙයො ඉති මඤ්ඤමානො
ඉධලොකදසී පරලොකං අදසී,
උභයකඵ බාලො කලීමඤ්ඤහෙසී
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤාව සෙයො න යසස්සි බාලො.

2408. මාගේ මේ දිව්‍ය නෙත්‍රයෝ භික්ඛියෙන් සරස ද ගලින් සරස ද පර්වතය ඉක්මවා ද, භාත්පස යොදුන් සියයක් රූප දැක්ම සිඳි කෙරෙත්.

2409. ජීවලොකයෙහි මිනිසුනට න්‍යාගයට වඩා උතුම් වූ අත් කිසිවක් නම් නැත. මිනිස් ඇසක් දී මා විසින් දිව්‍ය නෙත්‍රයක් ලබන ලදී.

2410. මේ කාරණය ද දැක සිවිරට වැසියෙනි, දන් දෙවු. අනුභවය ද කරවු. ශක්ති පමණින් දීමත් කොට අනුභවයත් කොට නිඤ්ඤ නොලබන ලද්දහු ස්වර්ගලොකයට පැමිණෙවු යයි.

සිවි ජාතක යි.

4. සිරිමැදු ජාතකය

2411. එම්බා සෙනකය, ප්‍රඥාවෙන් යුතු වූ සම්පතීන් තොර තැනැත්තා ද යශසින් යුතු වූ ප්‍රඥාවෙන් තොර තැනැත්තා ද යන මේ දෙදෙනා අතුරෙන් කවරෙක් උතුමැ යි පණ්ඩිතයෝ කියද්ද? යන මේ කරුණ මෙහි දී නුඹගෙන් අසමි යි රජ තෙම කීවේ ය.

2412. මහරජ, පණ්ඩිතයෝ ද මෝඩයෝ ද ශිල්ප දන්තෝද ශිල්ප නොදන්තෝ ද උසස් ජාති ඇත්තෝ ද යන සියල්ලෝ ද පහත් ජාතික සම්පත් ඇත්තහුගේ මෙහෙකරුවෝ වෙත්. මේ කරුණ ද දැක ප්‍රඥ ඇත්තා නිභීන ය. සම්පත් ඇත්තා ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය යි කියමි යි සේනක තෙමේ කීවේ ය.

2413. අලාමක ප්‍රඥ ඇති සියලු ධර්මයන් දක්නාසුලු මහෝෂධය, ඔබ ද විචාරමි. අඤ්ඤා වූ සම්පත් ඇත්තහු ද පණ්ඩිත වූ සම්පත් නැත්තහු ද යන මේ දෙදෙනා අතුරෙන් කවරෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ ය යි පණ්ඩිතයෝ කියද්ද යි මෙහි දී අසමි යි රජ තෙම කීවේ ය.

2414. මේ ලොකයෙහි ඵෙශ්වය්‍යය ම ශ්‍රේෂ්ඨය යි හභිමිත් අඤ්ඤා තෙමේ පවිකම් කරයි. මෙලොව ගැන පමණක් පෙනෙන පරලොව ගැන නො පෙනෙන අඤ්ඤා තෙමේ දෙලොවෙහි ම පරාජය ම ගනියි. (ලබයි.) මේ කරුණ ද දැක නුවණැත්තෝ ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. සම්පත් ඇත්තා වූ අඤ්ඤායා උතුම් නො වේ ය යි මම කියමි යි. මහෝෂධ තෙමේ කීවේ ය.

2415. න සීපපමෙන විදධාති හොගං
න ඛන්ධවා න සරිරාවකාසො
පසෙසලමුගං සුඛමෙධමානං
සිරිහීනං භජනෙ ගොරිමඤ්ඤං
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙයොයා.

2416. ලඤ්ඤා සුඛං මජ්ඣති අප්පඤ්ඤා
දුක්ඛෙන චුට්ඨොපි පමොහමෙති
ආරාධනා සුඛදුක්ඛෙන චුට්ඨො
පවෙධති වාරිවරොච සමෙච
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤාව සෙයොයා න යසසසි බාලො.

2417. දුමං යථා සාදුඵලං අරඤ්ඤා
සමනනනො සබ්බෙ වරතති පකඤ්ඤා
එවමපි අඛඤ්ඤා සධනං සහොගං,
බහුජ්ජනො භජති අක්ඛණ්ණං
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙයොයා.

2418. න සාධු බලවා බාලො සාහසං ඒඤ්ඤෙ ධනං
කඤ්ඤාමෙව දුමෙච්චං කඛඤ්ඤාති නිරයෙ භුසං,
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤාව සෙයොයා න යසසසි බාලො.

2419. යා කාවි නජ්ජො ගඛගමභික්ඛවනති,
සබ්බාව නා නාමගොතනං ජහනති
ගඛගා සමුද්දං පටිපජ්ජමානා
න බායනෙ ඉද්ධිපරො හි ලොකෙ,
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙයොයා.

2420. යමෙනමකඛා උදධිං මහනනං
සවනති නජ්ජො සබ්බකාලං අසඛිං,
සො සාගරො නිච්චමුළාරවෙගො
වෙලං න අවෙඤ්ඤි මහාසමුද්දෙ.

2421. එවමපි බාලස්ස පජ්ජිතානි
පඤ්ඤා න අවෙඤ්ඤි සිරි කදවි,
එතමපි දිසවාන අහං වදමි
පඤ්ඤාව සෙයොයා න යසසසි බාලො.

2415. මහරජ, මේ ශිල්පය සම්පත් නො දරයි. ශිල්ප දන්තා පමණක් මුත් නැයන් ඇත්තේ නො වෙයි. ශරීරාවකාශ ඇත්තේත් නො වෙයි. කෙළ වැගිරෙන මුව ඇතිවැ සැප විඳින්නා වූ මේ ගොරිමැදු සිටුහු බැලුව ඔහුට. ශ්‍රී තොමෝ ඒ ගොරිමැදුයා හපනය කෙරෙයි. මේ කාරණය ද දැක නුවණැත්තා ජිහීනය. සම්පත් ඇත්තා ම ශ්‍රේෂ්ඨය යයි මම කියමි යි සෙනක තෙම කීයේ ය.

2416. මහරජ, මද නුවණැත්තේ සැප ලබා මත්වේ. දුකින් සාර්ථක කරන ලද්දේ මුළාවට යෙයි. ආගන්තුක වූ සුවදුක් දෙකින් සාර්ථක කරන ලද්දේ අවිචේති තබන ලද මන්සායකු මෙන් සැලෙයි. මෙයත් දැක නුවණැත්තේ ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නො වේ ය යි මම කියමි යි මහොෂධ තෙම කීය.

2417. මහරජ, වනයෙහි මිහිරිපල ඇති රැක් සිසාරා පක්ෂිහු යම්පේ හැසිරෙද්ද, එසේ ම ආචාර වූ ධන සහිත වූ සම්පත් ඇති පුද්ගලයා ඇසුරු කිරීමෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජනය තකා බොහෝ දෙන ආශ්‍රය කරත්. මේ කාරණය දැක නුවණැත්තා උතුම් නො වේ. සම්පත් ඇත්තේ ම උතුම් වේ යයි මම කියමි යි සේනක තෙම කීය.

2418. මහරජ, අඤ්ඤා වූ බලවතා යහපත් නොවේ. හේ සාහසික ලෙස ධනය ලබයි. පසුව ජීරයපාලකයෝ අධන්තා වූ ම ඔහු රුදුරු නිරයට ඇද ගනිති, මේ කාරණය ද දැක නුවණැත්තා උතුම් වෙයි. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ උතුම් නො වේය යි මම කියමි යි මහොෂධ තෙම කීයේ ය.

2419. යම්කිසි ඇළ දෙළවල් ගහකරා ගලා බසිද්දී ඒ සියල්ලෝ ම පෙරැ පැවති නාමගොත්‍ර හැරදමද්ද, මුහුදට ගලාබස්නා ගංගාව ද මුහුදට වැටුණු පසු ප්‍රකට නොවන්නී ද? එපරිද්දෙන් ම ලෝවැසි තෙම ඉසුරුමත් තැනැත්තා ප්‍රධාන කොට ඇත්තේය. මේ කරුණ ද දැක නුවණැත්තා ජිහීන යැ, සම්පත් ඇත්තා ම උතුම්ය යි කියමි යි සෙනක තෙම කීයේ ය.

2420. යම් ඒ මහාසාගරයක් නුඹ කියෙහි ද? එයට හැම කල්හි ම නොහිණිය හැකි සංඛ්‍යාවක් ඇළ දෙළ ගලා බසිත්. ඒ සාගරය නිතර මහාරළුවෙග ඇත්තේ වෙරළ නො ඉක්මවා ද?

2421. මෙපරිද්දෙන් ම අඤ්ඤායාගේ කපාවෙන් නුවණැත්තහුඉක්මවා නොයන් (නුවණැත්තහු කරා පැමිණ බිඳෙත්.) සම්පත් තොමෝ ද කිසිකලෙකත් ප්‍රඤ්චන්තයා නො ඉක්මවයි. මේ කරුණ ද දැන නුවණැත්තා ම ශ්‍රේෂ්ඨය. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නැතැයි කියමි යි කීයේ ය.

- 2422. අසඤ්ඤානො වෙපි පරෙසමක්ඛං
 භණාති සක්ඛානගතො යසස්සී,
 තඤ්ඤෙව තං රුහති ක්කන්මජ්ඣෙකි
 සිරිහීනං තාරයතෙ න පඤ්ඤා
 එතමපි දිසවාන අභං වදුමි
 පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙයොයා.
- 2423. පරස්ස වා අත්තනොවාපි හෙතු
 බාලො මුසා භාසති අප්පඤ්ඤා
 සො නිද්දිතො හොති සභාය මජ්ඣෙකි,
 පෙච්චාපි සො දුග්ගන්තාමි හොති.
 එතමපි දිසවාන අභං වදුමි
 පඤ්ඤාච සෙයොයා න යසස්සී බාලො.
- 2424. අක්ඛමපි වෙ භාසති භූරිපඤ්ඤා
 අනාලභියො අප්පඤ්ඤා දළිඤ්ඤා
 න තස්ස තං රුහති ක්කන්මජ්ඣෙකි
 සිරි ව පඤ්ඤාභවතො න හොති,
 එතමපි දිසවාන අභං වදුමි
 පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙයොයා.
- 2425. පරස්සවා අත්තනොවාපි හෙතු
 න භාසති අලිකං භූරිපඤ්ඤා
 සො පුජිතො හොති සභාය මජ්ඣෙකි
 පෙච්චං ව සො සුග්ගන්තාමි හොති.
 එතමපි දිසවාන අභං වදුමි
 පඤ්ඤාච සෙයොයා න යසස්සී බාලො.
- 2426. හත්ථිගවාස්සා මණ්ඩුණ්දලා ව
 නාරියො ව ඉඤ්ඤාසු කුලෙසු ජාතා
 සබ්බාව තා උපහොගා භවන්ති,
 ඉඤ්ඤාසු පොසස්ස අඤ්ඤාමනොතා
 එතමපි දිසවාන අභං වදුමි
 පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙයොයා.
- 2427. අසංවිහිතකමමනාං බාලං දුඤ්ඤානමනන්තං
 සිරි ජහති දුමමෙධං ජිණ්ණංච උරගො කචං,
 එතමපි දිසවාන අභං වදුමි
 පඤ්ඤාච සෙයොයා න යසස්සී බාලො.
- 2428. පඤ්ඤා පඤ්ඤා මයං හදන්තො
 සබ්බෙ පඤ්ඤා උපට්ඨිතා
 කං නො අභිභුයා ඉසකරොසී
 සකොතා භුතපතිව දෙචරාජා
 එතමපි දිසවාන අභං වදුමි
 පඤ්ඤා නිහීනො සිරිමාව සෙයොයා.

2422. කායාදිසංයම නැත්තා වූ ද යස පිරිවර ඇති තැනැත්තේ විනිශ්චය ස්ථානයෙහි සිට අනුනට වැඩ පිණිස කරුණක් ප්‍රකාශ කෙරේද, නෑ සමූහයා මැද ඔහුගේ කීම ම පිළිගැනේ. එය සම්පත් තොමෝ ම සිදු කරවයි. මෙය ද දැක නුවණැත්තේ නිහිනය. සම්පත් ඇත්තේම ශ්‍රේෂ්ඨය යි මම කියමි යි සෙනක තෙම කියේ ය.

2423. මද නුවණැති බාලතෙම අනුන් හෝ තමන් හෙතු කොට ගෙන හෝ මුසා බෙණේනම්, හෙතෙමේ සභා මධ්‍යයෙහි නිඤ්ඤයෙක් වේ. හෙතෙමේ පරලෙව්හි ද දුගතිගාමී වෙයි. මෙය ද දැක නුවණැත්තේ ම ශ්‍රේෂ්ඨය. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නැතැයි මම කියමි යි මහොෂධ තෙම කියේ ය.

2424. සහල් නැළියක් පමණකුදු නැති නිර්ධන දිළිඳු මහ-නුවණැත්තෙක් සත්‍ය කාරණයක් කියන්නේ නමුත් ඔහුගේ ඒ වචන ඤාති සමූහයා මැද ගණනට නොයේ. සම්පත් තොමෝ ද නුවණැත්තහුට නොවේ. මේ කාරණය ද දැක නුවණැත්තා හීනය. සම්පත් ඇත්තා ම උසස් යයි මම කියමි යි සෙනක තෙම කීවේ ය.

2425. මහනුවණැතිතෙම අනුන් හෝ තමන් හෝ හෙතු කොට ගෙන බොරු නොකියයි ද, හෙතෙමේ සභා මධ්‍යයෙහි පූජිත වෙයි, පරලෙව්හි ද හෙතෙමේ සුගතිගාමී වන්නේය. මේ කරුණ ද දැන ප්‍රඥවන්තයා ම ශ්‍රේෂ්ඨය. සම්පත් ඇති බාලයා එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නොවේ යයි මම කියමි යි කියේ ය.

2426. ඇත්තූ ද ගවයෝ ද අශ්වයෝ ද මාණිකාකුණ්ඩලාභරණයෝ ද සමාඥ කුලයන්හි උපන් ස්ත්‍රීහු ද නිර්ධනයෝ ද යන ඒ සියලු වස්තූහු ධනවතාගේ උපභොග වස්තූහු වෙති. මේ කාරණය ද දැක නුවණැත්තා නිහිනය. සම්පත් ඇත්තාම උතුම් යයි කියමි යි සෙනක තෙම කියේ ය.

2427. හොඳින් විධාන නො කළ කර්මාන්ත ඇති නපුරු කතා ඇති මන්ත්‍රීන්ගෙන් යුත් අනුවණ බාලයා දිරාගිය සැව හැරපියා යන සර්පයකු සෙඳින් ශ්‍රී තොමෝ හැරපියා යන්නීය. මෙය ද දැක නුවණැත්තේ ම ශ්‍රේෂ්ඨය. සම්පත් ඇති බාල තෙමේ එසේ ශ්‍රේෂ්ඨ නොවේ යයි මම කියමි යි මහොෂධ තෙම කීය.

2428. ස්වාමීනි, අපි පණ්ඩිතයෝ පස්දෙන සියල්ලෝ ම ඇදිලි බැඳගත්තෝ එළඹ සිටියෙමු. නුඹවහන්සේ භූතයනට අධිපති සක්දෙව රජහු ලෙන් අප සියල්ලන් මැඩගෙන අධිපති වන්නහුය. මෙය ද දැක නුවණැත්තා නිහිනය. සම්පත් ඇත්තාම ශ්‍රේෂ්ඨය යි කියමි යි සෙනක තෙම කියේ ය.

2429. දසො ව පඤ්ඤාසං යසස්සි බාලො
අතෙථස්ස ජාතෙස්ස තථාවිධෙස්ස
යං පණ්ඩිතො නිපුණං සංවිධෙති,
සමමාහමාපජ්ජති තත්ථ බාලො
එතමපී දිසවාන අහං වදමී
පඤ්ඤාව සෙයොන න යසස්සි බාලො.

2430. අද්ධා හි පඤ්ඤාව සතං පසඤ්ඤා
කන්තා සිරි භොගරතා මනුස්සා
ඤ්ඤාඤා ඉද්ධානමතුලාරූපං
පඤ්ඤං න අචෙච්චි සිරි කදවී.

2431. යං තං අප්පුච්ඡිමහ අතිත්තධී නො
මහොසධ කෙවලධම්මදස්සි
ගවං සහස්සං උසහඤ්ඤා නාගං
ආජඤ්ඤාසුත්තො ව රථෙ දස ඉමෙ
පඤ්ඤාසං වෙය්‍යාකරණෙන තුට්ඨො
දදමී තෙ ගාමවිරාති සොළසාති.

සිරිමජ්ඣ ජාතකං.

5. රොහනනම්ගජාතකං

2432. එතෙ යුථා පටියන්ති භීතා මරණස්ස විත්තක,
ගව්ජ තුවමපී මා කච්චි ජීවිස්සන්ති තයා සහ.

2433. නාහං රොහනන ගව්ජාමී හදයමෙම අවකස්සති,
න තං අහං ජහිස්සාමී ඉධ හෙස්සාමී ජීවිතං.

2434. තෙ හී නුන මරිස්සන්ති අන්ධා අපරිනායකා,
ගව්ජ තුවමපී මා කච්චි ජීවිස්සන්ති තයා සහ.

2435. නාහං රොහනන ගව්ජාමී හදයමෙම අවකස්සති,
න තං බද්ධං ජහිස්සාමී ඉධ හෙස්සාමී ජීවිතං.

2436. ගව්ජ භීරු පලායස්සු කුටෙ බද්ධොස්මි ආයසෙ,
ගව්ජ තුවමපී මා කච්චි ජීවිස්සන්ති තයා සහ.

2429. එබඳු කටයුතු ඇති වූ කල්හි යශස් ඇත්තා වූ බාල තෙම නුවණැත්තාට දසයකු ලෙත් වේ. නුවණැත්තෝ යම් කරුණක් දක්ෂ ලෙස සංවිධානය කෙරේද, එහිදී අඤ්ඤා තෙමේ මුළාවට පැමිණෙන්නේය. මෙය ද දක නුවණැත්තෝම උතුරු සමීපත් ඇති අනුවණයා එසේ උසස් නොවේ යයි මම කියමිනි මහොෂධ තෙම කියේ ය.

2430. මහරජ, ප්‍රඥාතොමෝ බුද්ධාදි සන්පූරුෂයන් විසින් එකාන්තයෙන් ම පසස්තා ලද්දිය. මිනිස්සු සම්පන්නි ඇලුණාහු ම වෙත්. එහෙයින් ශ්‍රීතොමෝ ඔවුන් කැමැත්තිය. ඤානවිඤ්ඤානගේ නුවණ ද අසමාන ස්වභාව ඇත්තේය. ශ්‍රී තොමෝ කිසිකලෙකත් නුවණැත්තහු නො ඉක්මවා යයි මහොෂධ තෙම කියේ ය.

2431. සියලු ධර්මයන් දක්නා ස්වභාවය ඇති මහොෂධ පණ්ඩිතයන් වහන්ස, අපි යමක් විවාලෙමු නම් එය අපට කියෙහිය. ප්‍රශ්න විසඳීමෙන් තුටු වූ සිත් ඇති මම ගවයන් දහසක් ද ග්‍රෙෂ්ඨ භස්තියකු ද ආජානනය අසුන් යෙදූ මේ රජ දශයක් ද ගම්වර සොළසක් ද තොපට දෙමි හි රජ තෙම කියේ ය.

සිරිමජු ජාතක යි.

5. රොහන්ත මිග ජාතකය

2432. විඤ්ඤාය, මේ රැළෙහි වූ මුවෝ මරණයට බියවූවෝ පැනදුවහි. තොපි ද යව, බලාපොරොත්තු නොවව. තොප සමග ඒ මුවෝ ජීවත් වන්නාහ. මෙසේ රොහන්ත මාග තෙම කියේ ය.

2433. රොහන්තය, මම නොයමි. මාගේ හෘදය ශෝකයෙන් අදිනු ලැබේ. මම තොප නො හරිමි. මෙහි ම ජීවිතය හරනෙමි.

2434. ඇස් අති වූ පිළිදඟුම් කරන්නකු නැති ඒ අපගේ මවුපියෝ එකාන්තයෙන් මැරෙන්නාහ. එහෙයින් සහොදරය, තෙපි එහි යව, බලාපොරොත්තු නො වව. තොප සමග ඒ මවුපියෝ ජීවත් වන්නාහු ය.

2435. රොහන්තය, මම නො යමි. මාගේ හෘදය ශෝකයෙන් ඇදගනී. මළපුටුවෙහි බැඳුණු තොප හැර නො යමි. ජීවිතය මෙහි ම හරනෙමි.

2436. බියවනසුලු තැනැත්තිය, වහා යව. පැනදුවව. මම අයෝමය කණුවක ඇට වූ මළ පුටුවෙකහි බැඳුණෙමි. තෙපි ද යව. බලාපොරොත්තු නො වව. තොප සමග ඒ මුවෝ ජීවත් වන්නාහු යයි බෝසත් තෙම සුනඤ්ඤා නම් නැගණියන්ට කියේ ය.

28 ජාතකපාලි-වීසතිනිපාතො

2437. නාහං රොහනන ගච්ඡාමි හදයමෙම අවකස්සති,
න තං අහං ජනිස්සාමි ඉධ හෙස්සාමි ජීවිතං.

2438. තෙ හි නුන මරිස්සනති අක්ඛා අපරිනායකා,
ගච්ඡ කුට්ඨි මා කඛිති ජීවිස්සනති තයා සහ.

2439. නාහං රොහනන ගච්ඡාමි හදයමෙම අවකස්සති,
න තං බද්ධං ජනිස්සාමි ඉධ හොස්සාමි ජීවිතං.

2440. අයං සො ලුද්දකො එති රුද්දරූපො සභාවුධො,
සො නො වධිස්සති අජ්ජ උසුනා සත්ථයාමපි.

2441. සා මුහුත්තං පලායිකා භයට්ඨා භයජජනා,
සුදුකකරං අකරා හීරු මරණායුපතිවනථ.

2442. කිනත්ත තෙ මෙ මිඟා භොනති මුත්තා බද්ධං උපාසරෙ,
න හං වජ්ඣමිච්ඡනති ජීවිතස්සපි කාරණා.

2443. භානරො භොනති මෙ ලුද්ද සොදරියා එකමාතුකා,
න මං වජ්ඣ මිච්ඡනති ජීවිතස්සපි කාරණා.

2444. තෙ හි නුන මරිස්සනති අක්ඛා අපරිනායකා,
පක්ඛනං ජීවිතං දෙහි භාතරං මුක්ඛා ලුද්දක.

2445. සො වො අහං පමොක්ඛාමි මාතාපෙත්ඤ්භරං මිඟං,
නන්දනත්ත මාතෘපිතරො මුත්තං දිස්වා මහාමිඟං.

2446. එවං ලුද්දක නන්දස්සු සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි,
යථාහමජ්ජ නන්දමි මුත්තං දිස්වා මහාමිඟං.

2447. කථං පමොක්ඛා ආසි උපනිතස්මිං ජීවිතෙ,
කථං පුත්ත අමොචෙසි කුටා පාසමභා ලුද්දකො.

2437. පින්වත් රොහනනාය, මම නො යමි. මාගේ හෘදය ශොකයෙන් ඇදගනී. මළ පුඩුවෙහි බැඳුණු තොප මම නො හරිමි. මෙහි ම ජීවිතය හරනෙමි යි සුනන්දු මුඛදෙන කිවා ය.

2438. අක්ක වූ පිළිදැගුම් කරන්නකු නැති ඒ අපගේ මවුපියෝ එකාන්තයෙන් මැරෙන්නාහ. එහෙයින් සහොදරිය, තෙපි ද මෙනැනින් යව. බලාපොරොත්තු නො වව. තොප සමග ඒ මවුපියෝ ජීවත්වන්නාහ යි රොහනන තෙම කියේ ය.

2439. පින්වත් රොහනනාය, මම නො යමි. මාගේ හෘදය ශොකයෙන් ඇදගනී. මළ පුඩුවෙහි බැඳුණු තෙපි මම නො හරිමි. මෙහි ම ජීවිතය හරනෙමි. සුනන්දු නම් මුඛදෙන කිවාය.

2440. රෝදු ස්වභාව ඇත්තේ ආටුඩ සහිත වැ ඒ මේ වැදිතෙම එයි. හේ අද අපට හීයෙන් ද අඩයටියෙන් ද හිංසා කරන්නේ ය. (එහෙයින්) වහා පැනයව යි මුඛරජ තෙම කියේ ය.

2441. බියෙන් පෙළුණු වූ බියෙන් තැතිගත්තා වූ බියවනසුලු වූ ඒ මුඛරජිය මොහොතක් කල් පැන ගොස් ඉතා දුෂ්කර වූවක් කළා. මරණය සඳහා නැවැත පෙරළා ආවා ය.

2442. බන්ධනයෙන් මිදුණාහු මළ පුඩුවෙහි බැඳුණු තොප සම්පයෙහි හිඳිති. ජීවිතය හෙතුකොට ගෙන ද තොප හැරැයන්නට නො කැමැති වෙති. මේ මුඛරජ තොපගේ කවරහු වෙද්දු යි වැදි තෙම ඇසුවේ ය.

2443. එම්බා වැදි පුත්‍රය, මොහු සමානකුස ඇත්තා වූ එක මව වෙත වැඩුණා වූ මාගේ සහොදරයෝ වෙති. මොහු ජීවිතය හෙතු කොටගෙන හෝ මා හැර යන්නට නො කැමැති වෙති යි මුඛරජ තෙම කියේ ය.

2444. එම්බා වැදි පුත්‍රය, පිළිදැගුම් කරන්නකු නැති අක්ක වූ ඒ මවුපියෝ එකාන්තයෙන් ම මැරෙන්නාහ. එහෙයින් ඔවුන් දෙදෙනාගේ ද අප කිදෙනාගේ ද යන අප පස් දෙනකුගේ ජීවිත දෙනු මැනැවි. මාගේ සහොදරයා මුදුහරිනු මැනැවැ යි විභක්ක නම් මාග තෙම කියේ ය.

2445. එම්බා මුඛරජ, ඒ මම මවුපියන් පොෂණය කරන්නා වූ මුඛරජහු මුදු හරනෙමි. මරණයෙන් මිදුණා වූ මුඛරජ දෑක මවුපියෝ සතුටු වෙත්වා යි වැදි තෙම කියේ ය.

2446. එම්බා වැදිපුත්‍රය, මම අද මරණයෙන් මිදුණා වූ මුඛරජ දෑක යමිසේ සතුටුවන්නෙමි ද, එසේ ම තුඹ ද සියලු නැයන් සමග සතුටුවෙහිවා යි විත්‍රක තෙම දනුමෙවෙහි වශයෙන් ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

2447. පුත්‍රය, ජීවිතය මරණයට ළං කොට පැමිණ වූ කල්හි (මරණාසන්නයේ දී) කෙසේ මිදුණෙහි ද? පුත්‍රය, වැදි තෙම තුඹ මළ පුඩුවෙන් කෙසේ මුදු හැරියේ ද?

30 ජාතකපාළි-වීසතිනිපාතො

2448. භණං කණණසුඛං වාචං හදයඛං හදයනිසස්සිතං,
සුභාසිතාහි වාචාහි චිත්තකො මං අමොචයි.

2449. භණං කණණසුඛං වාචං හදයඛං හදයනිසස්සිතං,
සුභාසිතාහි වාචාහි සුතනා මං අමොචයි.

2450. සුඛා කණණසුඛං වාචං හදයඛං හදයනිසස්සිතං,
සුභාසිතානි සුඛාන ලුද්දකො මං අමොචයි.

2451. එවං ආනන්දිතො හොතු සහ දුරෙහි ලුද්දකො,
යථා මයජ්ජ නන්දුම දීසවා රොහනනාමාගතං.

2452. නත්තු ඤං අචචා ලුද්ද මිගච්චොති ආහරිං,
අථ කෙන තු වණණන මිගච්චොති නාහරි.

2453. ආගමාවෙච භස්සං කුටපාසඤ්ඤා සො මිගො,
අඛස්සකිතඤ්ඤා මිගරාජං තඤ්ඤා මුත්තා උපාසරෙ.

2454. තස්ස මෙ අහු සංවොගා අඛභුතො ලොචිතංසනො,
ඉමං වාහං මිගං හඤ්ඤා අජ්ජ හෙසසාමි ජීවිතං.

2455. කීදීසා තෙ මිගා ලුද්ද කීදීසා ධම්මකා මිගා,
කථං වණණා කථං සීලා බාලහං බො තෙ පසංසසි.

2456. ඕදතසිඛනා සුවිවාලා ජාතරුපතච්චපමා,
පාදු ලොහිතකා තෙසං අඤ්ඤාතකඛා මනොරමා.

2457. එදීසා තෙ මිගා දෙව එදීසා ධම්මකා මිගා,
මානාපෙක්ඛිහරා දෙව න තෙ සො *අභිභාරයුං.

2458. දමම් නිසඛසනං පුද පුඤ්ඤා මණ්ඩණිලං,
චතුද්දසඤ්ඤා පලලඛනං උමිඤ්ඤාපුප්පිච්චිතං හං.

*අභිභාරයිනකිපිපායො.

2448. පින්වත් මද්දියවරුනි, මාගේ චිත්‍රක නම් සහොදර තෙම හෘදයබගම වූ හෘදයනීශ්‍රිත වූ කනට සුව ගෙනදෙන්නා වූ වචන කියන්නේ ඒ සුභාමිත වචන බලයෙන් මා මළපුටුවෙන් මිදුවී.

2449. පින්වත් මද්දියවරුනි, සුන්‍යා නොමෝ ද සිත් ඇඟහන්නා වූ හෘදයනීශ්‍රිත කර්ණරසායන වචන කියන්නී ඒ සුභාමිත වචන බලයෙන් මා මළපුටුවෙන් මිදුවූ ය.

2450. සිත් ඇඟහන්නාසුලු හෘදයනීශ්‍රිත වූ කනට සුවදෙන වචන අසා තුටු පහටු වූ වැදිතෙමේ මනා කොට කියූ ඒ වචන ඇසීම හෙතු කොටගෙන මා බන්ධනයෙන් මිදුවේ ය.

2451. මරණයෙන් මිදී ආ රොහන්ත නම් මුවරජු දක අද අපි යම්සේ ප්‍රීත වෙමු ද, වැදි තෙමෙන් එසේ ම සිය අඹුදරුවන් සමග ප්‍රීත වේවා යි මවුපියෝ අනුමෙවෙනි කළහ.

2452. එමබා වැදිපුත්‍රය, මුවකු හෝ මුවසම් හෝ ගෙනෙන්- නෙමි යි නුඹ කීවෙහි නොවේ ද? එසේ කියා තිබිය දී කවර කාරණයකින් මුවකු හෝ මුවසම් හෝ නොගෙනාවෙහි ද? යි රජ තෙම ඇසී ය.

2453. මහරජ, ඒ මුව තෙම මා ඇට වූ මළපුටුවෙහි බඳුණේ මාගේ අත්පසට ම පැමිණියේ ම ය. ඒ මුවරජ පුටුවෙහි බඳුණේ ය. පුටුවෙහි බඳුණු ඒ මුවා ඇසුරු කැරැගෙන නො බඳුණු මුවෝ දෙදෙනෙක් සිටියහ.

2454. ඒ මට ලොමුදහ ගන්නා වූ නොවූ විරු සංවේගයෙක් පහළ විය. මම මේ මුවා නසන්නෙමි නම් අද මෙහි ම ජීවිතය හරනෙමි යි කියා යි.

2455. වැදිපුත්‍රය, ඒ මුවෝ කෙබඳු ද? කෙබඳු ධර්මයෙහි පිහිටි- යාහු ද? කෙබඳු වර්ණ ඇත්තෝ ද? කෙබඳු ස්වභාව ඇත්තෝ ද? නුඹ දැඩි කොට ප්‍රශංසා කරන්නෙහි යයි රජ ඇසුවේ ය.

2456. මහරජ, ඒ මුවන්ගේ රිදී දම් වැනි අං ඇත්තාහ. සෙමර වල්ග වැනි පිරිසුදු වල්ග ඇත්තේය. සම රන්වන් ය. ලේවන් පා ඇත්තාහ. අඳුන්ගාන ලද ඇස් වැනි සිත්කලු ඇස් ඇත්තේ ය.

2457. දේවයන් වහන්ස, ඒ මුවෝ මෙබඳුයහ. ඒ මුවෝ මෙබඳු ධර්ම ඇත්තෝ ය. දේවයන් වහන්ස, ඒ මම මද්දියන් පොෂණය කරන්නා වූ ඒ මුවන් නො ගෙනාවෙමි යි වැදි තෙම කීවේ ය.

2458. එමබා වැදිපුත්‍රය, තට රනින් නිෂ්ක සියයක් දෙමි. බොහෝ අගනා මිණි කොඩොලක් ද දෙමි. දිය බෙරළිය මල් බඳු පසතුරුණු ඇතුරු උස් වූ සිවිය අසුනක් ද දෙමි.

2459. දෙව ව සාදිසියො හරියා උසහඤ්ච ගවං සතං,
ධමමෙන රජ්ජා කාරෙස්සං බුදුකාරො මෙසි ලුද්දක.

2460. කසි වණ්ණා ඉණ්දනං උඤ්ජාවරියාය ලුද්දක,
එතෙහි දුරං පොසෙහි මා පාපං අකරා සුනනති.

රොහතනමීගජාතකං.

6. චූලහංසජාතකං

2461. එතෙ හංසා පකකමනති වකකඩගා හයමෙරිතා,
හරිතච හෙමවණ්ණා කාමං සුමුඛ පකකම.

2462. ඔහාය මං ඤාතිගණා එකං පාසවසං ගතං,
අනපෙකඛමානා ගවජනති කිං එතො අවභීයසි.

2463. පතෙව පතනං සෙට්ඨ නත්ථි බද්ධෙ සහායතා.
මා අනීසාය භාපෙසි කාමං සුමුඛ පකකම.

2464. නාහං දුකඛපරෙතොති ධනරට්ඨ තුවං ජහෙ,
ජීවිතං මරණං වා මෙ තයා සද්ධිං හවිසසති.

2465. එතදරියස්ස කලයාණං යං කං සුමුඛ භාසසි,
තඤ්ච වීමංසමානොහං පතතෙනං අවස්සපී.

2466. අපදෙන පදං යාති අනාලිකෙඛ වරො දිපො,
ආරා පාසං න බුජ්ජති කං හංසානං පවරුතනමො.

2467. යදු පරාභවො හොති පොසො ජීවිතසඤ්චයෙ,
අට්ඨ ජාලඤ්ච පාසඤ්ච ආසජ්ජාපි න බුජ්ජති.

2459. රූපයෙන් හා භෝගයෙන් ඔවුනොවුනට සමාන භාග්‍යා-
වරුන් දෙදෙනෙකුන් ද දෙමි. වෘෂභයකු ඇතුළු ගවයන් සියයක් ද
දෙමි. වැදිපුත්‍රය, මම දැහැමින් රජය ද කරවන්නෙමි. තෝ මට
බොහෝ උපකාර ඇතියෙක් වෙහි ය.

2460. වැදිපුත්‍රය, තෝ සී සෑම ය, වෙළඳාම ය, ණයදීම ය,
සිභා හැසිරීම ය යන මෙයින් අඹුදරුවන් පෝෂණය කරව. නැවැත
පාපයක් නො කරව සී රජ තෙම කීවේ ය.

රොහතනමිග ජාතක සී.

6. මූලභංග ජාතකය

2461. රන්වන් සිව් ඇති රන්වන් පැහැති සුමුඛ නම් භංසය,
වක් වූ අවයව ඇති හයින් කම්පා වූ මේ භංසයෝ ඉවත්ව යෙති.
තෙපි ද එකාන්තයෙන් ඉවත්වව.

2462. මාගේ නෑ සමූහයා මා ගැන බලාපොරොත්තුවක් නැත්-
තාහු හුදකලා ව මළ පුඩුවෙහි බැඳුණු මා අත්හැර යෙත්. එකලාවූ
තෝ කවර හෙයින් වෙන් වූ නවතින්නෙහි ද?

2463. අභය පියාසර කරන්නවුන්ගෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ වූ භංසය, පාශ-
යෙහි බැඳුණු කෙරෙහි යහළුවෙක් නැත. සිය නිදුක්බව සඳහා
කළයුතු වියඪය නො පිරිහෙළව. සුමුඛය, එකාන්තයෙන් ම මෙතනින්
යව.

2464. ධනරටඨ නම් භංසරාජය, නුඹවහන්සේ මරණ දුකින්
පෙළෙනෑ සී එපමණෙකින් මම නුඹ වහන්සේ අත් නො හරිමි. මාගේ
ජීවත්වීම හෝ මරණය හෝ නුඹ වහන්සේ සමග වන්නේ යයි
සුමුඛ තෙම කීවේ ය.

2465. එම්බා සුමුඛය, “මම නුඹ වහන්සේ අත් නො හරිමි” යි
නුඹ යමක් කියෙහි ද, මෙය ආචාරයෙන් යුත් ආයඪයාගේ යහපත්
වචනය වේ. මම වනාහි නුඹ උමසන්නෙමි ‘පැන යව’ යි යන
මේ උචනය කීවෙමි’ යි භංසරාජ තෙම කීවේ ය.

2466. අභයෙහි හැසිරෙන්නා වූ පක්ෂි තෙම පියවර නො නැඹි
මෙන් අභයෙහි පියවර කොට ගමන් කරයි. භංසයන් අතුරෙන්
ඉතා උතුම් වූ නුඹ වහන්සේ දුර දී ම මළ පුඩුව නො දුටුහු ද සී
වැදි තෙම ඇසීය.

2467. වැදිපුත්‍රය, යම් කලෙක පිරිහීමෙක් වේ ද, ජීවිතාවසානයට
පමුණුඋන එබඳු පිරිහීමේ දී පුරුෂ තෙම දූලට හෝ මළපුඩුවට
හෝ ඉතා ළං දූව ද නො දැනීයි භංස තෙම කීවේ ය.

34 ජාත්‍යන්තර-විසතිනිපාතො

- 2468. එතෙ භංසා පසංමානි වසංඛාතා භයමෙරිතා,
හරිතතව හෙමවණණ් කුඤ්ඤි තං අවභීයසි.
- 2469. එතෙ භුක්තා පිටික්තා ච පසංමානි විහංගමා,
අනුපෙක්ඛමානා වසංඛාතා කුඤ්ඤාදවෙකො උපාසසි.
- 2470. කිත්තු තායං දිජො හොති මුත්තො බද්ධං උපාසසි,
ඔභාය සකුණා යතති කිං එකො අවභීයසි.
- 2471. රාජා මෙ'සො දිජො මිත්තො සධා පාණසමො ච මෙ,
නෙව නං විජභීයසාමි යාව කාලසස පරියායං.
- 2472. යො ච කං සධිනො හෙතු පාණං චජිතුමිච්ඡසි.
යො තෙ සභායං මුඤ්ඤාමි හොතු රාජා තවානුගො.
- 2473. එවං ලුඤ්ඤ නන්දසු සහ සධෙඛනි ඤාතිහි,
යථාහමෙජ නන්දමි මුත්තං දිසවා දිජාධිපං.
- 2474. කච්චිත්තු හොතො කුසලං කච්චි හොතො අනාමයං,
කච්චි උච්චිදං චිතං ධමෙච්චන මනුසාසසි.
- 2475. කුසලං චෙව මෙ භංස අපො භංස අනාමයං,
අපො රච්චිදං චිතං ධමෙච්චන මනුසාසහං.
- 2476. කච්චි හොතො අමච්චසු දෙසො කොචි න විජජති,
කච්චි ආරා අමිත්තා තෙ ජායා දකඛිණතොරිව,
- 2477. අපොපි මෙ අමච්චසු දෙසො කොචි න විජජති,
අපො ආරා අමිත්තා මෙ ජායා දකඛිණතොරිව.
- 2478. කච්චි තෙ සාදිසි හරියා අසසවා පියභාණිනී,
පුත්තරුපයසුපෙනා තව ජන්දවසානුගා.
- 2479. අපො මෙ සාදිසි හරියා අසසවා පියභාණිනී,
පුත්තරුපයසුපෙනා මෙ ජන්දවසානුගා.

2468. රන්වන් වූ සිවිය ඇති රන්වන් වූ පැහැති පක්ෂිය, වක් වූ අවයව ඇති කම්පා වූ මේ පක්ෂීහු මොබින් ඉවත් වෙති. නුඹ පමණක් මෙහි රඳනෙහි ය.

2469. වක් වූ අවයව ඇති, අහස්හි හැසිරෙන මේ පක්ෂීහු අනුභව කොට පැන් බී බලාපොරොත්තු නැත්තාහු බැහර යෙති, නුඹ පමණක් හුදෙකලා ව මොහු ඇසුරු කරන්නෙහි ය.

2470. මිදුණා වූ නුඹ පාසයෙහි බැඳුණහු ඇසුරු කරන්නෙහි ය. මේ පක්ෂී තෙම තට නැකමින් කවරෙක් උන්තෝ ද? අනින් පක්ෂීහු මේ පක්ෂියා හැරදලා යෙති නුඹ පමණක් කුලක් නිසා මෙහි රඳෙන්නෙහි ද? යි වැදී තෙම ඇසී ය.

2471. මේ පක්ෂී තෙම මාගේ රජ වෙයි. මිත්‍ර වෙයි. මාගේ ප්‍රාණය හා සම යහළුවාක් වෙයි. එහෙයින් ජීවිතාන්තය දක්වා මම මොහු නො හරිමි යි සුමුඛ තෙම කීවේ ය.

2472. පින්වත් හංසය, යම්බඳු නුඹ යහළුවා නිසා ප්‍රාණය පුදන්නට කැමැත්තෙහි ද, එහෙයින් නුඹගේ ඒ යහළුවා මුදුණු. නුඹගේ රජ නුඹ අනුව යන්නෙක් වේවා, යි වැදී තෙම කීවේ ය.

2473. මළපුටුවෙන් මිදුණු පක්ෂිරාජයා දෑක අද මම යම්සේ සන්තොෂ වෙමි ද, එපරිද්දෙන් ම වැදිපුත්‍රය, නුඹ හැම නැයන් සමග තුටුවෙහිවා යි සුමුඛ තෙම අනුමොදනා කෙළේ ය.

2474. කීමෙක් ද පින්වත් මහරජ, ඔබතුමන්හට සුව ද? කීමෙක් ද පින්වත්හට ආරෝග්‍යය ඇත්තේ ද? කීමෙක් ද මේ රට සමෘද්ධ ද? ධර්මයෙන් අනුශාසනා කරන්නෙහි ද? කියා හංසරාජයා ඇසුවේ ය.

2475. හංසරාජය, මට සුව ය. තව ද හංසය නිරෝගය. මේ රට ද සමෘද්ධ ය. මම දැහැමින් අනුශාසනාත් කරමි.

2476. කීමෙක් ද පින්වත්හුගේ ඇමතියන් කෙරෙහි කිසියම් දෙසෙක් නැද් ද? කීම? නුඹගේ අමිත්‍රයෝ (සතුරෝ) දක්ෂිණදිශාහි- මුඛ සෙවණැල්ල මෙන් නො වැඩෙද් ද?

2477. තවද, මාගේ ඇමතියන් කෙරෙහි කිසි දෙසෙක් නැත. වැලි මාගේ අමිත්‍රයෝ (සතුරෝ) දක්ෂිණදිශාහිමුඛ සෙවණැල්ල මෙන් නො වැඩෙත්.

2478. කීම නුඹගේ භායභාවෝ සමාන ගුණැත්තියෝ ද? කීකරු ද? ප්‍රිය තෙපුල් බෙණෙද් ද? රූප සම්පත් යශස් යන මේ සම්පතින් යුක්ත වුවාහු ද? නුඹගේ කැමැත්ත අනුව පවතිද් ද?

2479. තවද, මාගේ භායභාවෝ සමාන ගුණැත්තියෝ ය. කීකරු ය. ප්‍රිය තෙපුල් බෙණෙති. දරු සම්පත් රූ සම්පත් යශස් යන මේ සම්පතින් යුක්ත වුවා මාගේ කැමැත්ත අනුව පවතිත්.

2480. කච්චි තෙ බහවො පුතො සුජාතා රට්ඨවඛ්ඪන,
පඤ්ඤාජවෙන සමපතො සමෙවොදනී තතො තතො.

2481. සතං එකො ච මෙ පුතො ධනරට්ඨ මයා සුතා,
තෙසං තුං කිච්චමකුබ්භි නාවරජඛිතන් තෙ වවො.

2482. උපපතොපි වෙ හොති ජාතියා විනයෙන වා,
අථ පච්ඡා කුරුතෙ යොගං කිච්චෙ ආපාසු සීදති.

2483. තස්ස සංභීරපඤ්ඤස්ස විචරො ජායතෙ මහා,
නතතමඤ්චොව රුපානි ටුට්ඨානි ලත්ථස්සති.

2484. අසාරෙ සාරයොගඤ්ඤ මතිං නඤ්චෙවි චිදුති,
සරහොව ගීට්ඨග්ගසමිං අනාරායෙව සීදති.

2485. භීතජවො'පි වෙ හොති උට්ඨාතා ධිතිමා නරො,
ආචාරසීලසමුපකො නිසෙ අග්භිව භාසති.

2486. එතං මෙ උපමං කතො පුතෙත විජාසු වාවය,
සංචිරුලෙහථ මෙධාවී ඛෙතතඛිජංව චුට්ඨියාති.

චූලභංස ජාතකං.

7. සතතිගුමනිජාතකං

2487. මීගලුඤ්ඤ මහාරාජා පඤ්ඤාලානං රථෙසහො,
නිකුබ්භොතො සහ සෙනාය ඔගඤ්ඤො චනමාගමා.

2488. තත්ථද්දසා අරඤ්ඤ සමිං තස්සරානං කුචිං කතං,
තස්සා කුචියා නිකුබ්භම සුවො ලුඤ්ඤති භාසති.

2480. මහරජ, නුඹගේ රට දියුණු කිරීමෙහි සමත් මවුසිය දෙපසින් පිරිසුදු උත්පත්තියක් ඇති බොහෝ පුත්‍රයෝ ප්‍රඥවෙගයෙන් යුක්ත වුවාහු ඒ ඒ තත්හි අවිරුද්ධව සන්තොෂ වෙද්දු? යි භංස තෙම ඇසුවේ ය.

2481. ධාතරාජ්‍ය නම් භංසරාජය, මා හා ප්‍රකට වූ මාගේ පුත්‍රයෝ එකසිය එක්දෙනෙක් වෙත්. ඔවුන්ට කළමනා දේ නුඹ වහන්සේ ප්‍රකාශ කරන සේක්වා, නුඹ වහන්සේගේ වචනය ඔවුහු නො වරද-වති යි රජ තෙම කීය.

2482. ඉදින් යමෙක් ජාතියෙන් හෝ ආචාරයෙන් හෝ යුක්ත වූයේ ද, උගතයුතු කාලයෙහි නොඉගෙන පසුව උත්සාහ කෙරේ ද, ඒ තැනැත්තා කායඛියක් පැමිණි කල්හි හෝ විපතෙහි දී හෝ ගිලෙයි.

2483. නුගත් හෙයින් අනිශ්චල ප්‍රඥ ඇති ඔහුට හොඟාදිය සමබන්ධ සිදුරක් (පිරිහීම් දෙරටුවක්) හටගනී. හෙතෙම රාත්‍රියෙහි මහත් රූප ම දක්නා රාත්‍රිඅභියකුමෙන් ඔදරික කාරණා මිස සියුම් කරුණු නො දකී.

2484. නිස්සාර වූ ආගම ධර්ම කෙරෙහි මේ ධර්මය සාරභයෙන් යුක්තයයි සිතන තැනැත්තා බොහෝ ඉගෙන ද නුවණ නො ලබයි. ගිරිදුර්ගයෙහි වේගයෙන් නිවෙසකරා දුව එන සරභමාගයෙක් සම-සානයකැයි සිතා විසමසානයෙන් පැන අතරමග දීම මහාප්‍රපාත-යෙහි ගිලෙන්නේ යම්සේ ද එමෙනි.

2485. ඉදින් පහත් ජාති ඇත්තේ ද උඤාන වීර්යයෙන් යුක්ත ද ප්‍රාඥ ද, ආචාරයෙන් හා ශීලයෙන් සමත්විත ද, ඒ මනුෂ්‍යතෙම රාත්‍රිකාලයෙහි ගින්නක් මෙන් බබළයි.

2486. මා විසින් කියන ලද මේ කරුණු උපමා කොටගෙන නුඹ වහන්සේගේ පුත්‍රයන් හට විද්‍යාවන් උගන්ව. එසේ උගන්-වන ලද්දවූ නුවණැත්තේ මනා කෙනෙහි වසුළු බිජුවට වැසි දියෙන් සශ්‍රීකව වැඩෙනානාක් මෙන් මනාව දියුණුවන්නේ යයි භංසරාජ තෙම ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

වූලභංස ජාතක යි.

7. සත්කම්ම ජාතකය

2487. පඤ්ඤාල දෙශ වාසින්ගේ රථග්‍රෙෂ්ඨ වූ මුව දඩයම් කරන්නාවූ මහරජ තෙම සෙනඟ සමග නික්මුණේ සමුභයාගෙන් වෙන්ව වනයට පිවිසියේ ය.

2488. ඒ වනයෙහි සොරුන් විසින් කරන ලද කුටියක් ඒ රජතෙම දුටුවේ ය. ගිරවෙක් ඒ කුටියෙන් නික්ම අවුත් රෝදු වචන කීයයි.

2489. සමඋන්නවාහනො පොසො යුවා සමමට්ඨකුණ්ඩලො,
 සොහති ලොහිතුණ්ඛිසො දිවාසුට්ඨොව භාසති.
2490. මජ්ඣන්තිකෙ සමපට්ඨකෙ සුඤ්ඤා රාජා සසාරථී,
 හඤ්ඤාහරණං සබ්බං ගණිතාම සභසා මයං.
2491. නිසීථෙට්ඨි රහොදති සුඤ්ඤා රාජා සසාරථී,
 ආදය වත්ථං මණ්ඩකුණ්ඩලඤ්ඤා හගඤ්ඤාන සාධාහි අපඤ්ඤාම.
2492. කිනත්ථු උමමානරුපොව සක්ඛිගුඛෙ පහාසසි,
 දුරාසද්ධි රාජානො අඤ්ඤා පජජලිතො යථා.
2493. අථ කං පතිකොඤ්ඤා මනො ඵුලලාති ගෙවසි,
 මාතරී මසභ නඤ්ඤාය කිනත්ථු කං විජ්ඣව්චසෙ.
2494. උට්ඨෙහි සමම තරමානො රථං යොජෙහි සාරථී,
 සකුණා මෙ න රුච්චනති අඤ්ඤාං ගෙව්ඤ්ඤාම අසසමං.
2495. යුඤ්ඤා රථො මහාරාජ යුඤ්ඤා ව බලවාහනො,
 අධිතිට්ඨ මහාරාජ අඤ්ඤාං ගෙව්ඤ්ඤාම අසසමං.
2496. කොත්ථු මෙව ගතා සබ්බෙ යෙ අසමිං පරිවාරිකා,²
 එස ගෙව්චති පඤ්ඤාලො මුඤ්ඤා තෙසං අදසසනා.
2497. කොදණ්ඩකාති ගණ්ඤාථ සක්ඛියො තොමරාති ව,
 එස ගෙව්චති පඤ්ඤාලො මා වො මුඤ්ඤාකු ජීවිතං.
2498. අථාපරො³ පටිනඤ්ඤාකු සුභො ලොහිතකුණ්ඩකො,
 ස්වාගතං තෙ මහාරාජ අථො තෙ අදුරාගතං.
 ඉයසරොසි අනුපුඤ්ඤා යං ඉධිකී පවෙදය.
2499. තිඤ්ඤාකාති පියාලාති මධුකෙ කාසුමාරියො,
 එලාති බුද්ධකඤ්ඤාති භුඤ්ඤා රාජ වරං වරං.
2500. ඉදමපි පානියං සීතං ආහතං ගිරිගඤ්ඤා,
 තතො පිච මහාරාජ සවෙ කං අභිකඛිසි.

1. පරිකොථමප - මජ්ඣ. සා., පතිකොඤ්ඤා.
 2. පරිවාරිකා - මජ්ඣ.
 3. අපරො - මජ්ඣ.,

2489. අශ්වචාහනසෙන් යුක්ත වූ රතු පැහැති නළල්පටක් ඇති තරුණ වූ පුරුෂ තෙම දිවා සුයඹයා මෙන් බබළයි.

2490. දැන් මේ මධ්‍යාහ්නයෙහි රියදුරු සහිත රජ තෙම නිඳයි. අපි එකාන්තයෙන් ම මොහුගේ සියලු අබරු බලාත්කාරයෙන් ගනිමු.

2491. රියදුරු සහිත රජතෙම මධ්‍යම රාත්‍රියෙහි මෙන් දැනු දු නිඳයි. මොහුගේ වස්ත්‍ර ද ඡිණ්කොඩොල් ද ගෙන මොහු දොළ අතුවලින් වසාදමමුයි සත්කමබ නම් ගිරවා පතිකොළමබ නම් සොරාට කිවේ ය.

2492. එමබා සත්කමබය, කිම තෝ උමතුටුවකු මෙන් දෙඩන්- නෙහි ද? රජවරු වනාහි දිලිසෙන ගින්නක් සේ ළාවියැ නො හැක්- කාහු වෙත්.

2493. එමබා පතිකොළමබය, තෝ මන් වූයෙහි මහත් වූ ගර්ජනා කරන්නෙහි ද? මාගේ මව (ද) නග්න ව සිටි කල්හි කවරහෙයින් කුඹ සොරකම පිළිකුල් කරන්නෙහිදැයි සත්කමබයෙම ඇසීය.

2494. යහළු රියදුර, වහා නැගීසිටුව. රිය යොදව. මේ පත්ඡිහු මට රුවී නො වෙත්. අන් අසපුවකට යමුයි රජ තෙම කීය.

2495. මහරජ, බලැති අසුන් බැඳී රිය යොදන ලදී. මහරජ එහි නගිනු මැනව. අන් අසපුවකට යමුයි රියදුරා කීවේ ය.

2496. මේ අසපුවෙහි වාසය කරන්නා වූ යම් සොර කෙනෙක් වෙද්ද? මේ සියල්ලෝම කොහි ගියාහු ද? ඒ සොරුන්ගේ නො දැක්ම හෙතු කොටගෙන මිදුණා වූ මේ පඤ්ඤාල රජයෙම යෙයි.

2497. දුනු ගනිවු, අඩයටි ද තෝමර ද ගනිවු. මේ පඤ්ඤාල තෙමේ යයි. තෙපි ජීවත්වන පඤ්ඤාලයා නො මුදව.

2498. ඉක්බිති ලේවන් කුඩක් ඇති වෙන ගිරවෙක් මහරජ, කුඹ වහන්සේගේ යහපත් පැමිණීමක් වේවා. තවද, අප සමීපයට කුඹ වහන්සේගේ පැමිණීම ඉතා යහපති. මෙහි පැමිණියා වූ කුඹ වහන්සේ මෙහි අධිපත්වන්නහුය. මෙහි කැමති යමක් වේ නම් දන්වනු මැනවී.

2499. තිඹිරිගෙඩි ද මොරගෙඩි ද මීගෙඩි ද එරමිණිය ද යන මේ එල ඇත්තාහ. මහරජ, හොඳ හොඳ මේ කුඩාගෙඩි අනුභව කරනු මැනවී.

2500. මහරජ. මේ සිහිල් පැන් ද කඳුදැලියෙන් ගෙනෙන ලදය. මහරජ, ඒ නිසා කුඹවහන්සේ කැමැත්තහු නම් එය පානය කරනු මැනවී.

2501. අරඤ්ඤං උඤ්ජාය ගතා යෙ අසමිං පරිවාරකා,
සයං උට්ඨාය ගණ්ඨවෙහා හත්ථා මෙ නත්ථි දුතථෙව.
2502. හදුකො¹ වන යං පකඛි ද්විජො පරමධමමිකො,
අථෙසො ඉතරො පකඛි සුචො ලුඤ්ඤනි භාසති.
2503. එතං හනථ ඛන්ධථ මා වො මුඤ්ඤිත්ථ ජීවිතං,
ඉච්චෙවං විලපනන්තස්ස සොත්ථිං පනෙතාසමි අස්සමං.
2504. භාතරොසම මහාරාජ සොදරියා එකමාතුකා,
එකරුක්ඛස්මිං සංවධස්ථා නානාබෙතනගතා උභො.
2505. සත්ඤ්ඤාමො ව චොරානං අභඤ්ඤා ඉසිතං ඉධ,
අසනං සො සනං අභං තෙන ධමමෙන නො විනා.
2506. තත්ථ වධො ව බන්ධො ව නිකති වඤ්ඤානාති ව,
ආලොපසභසාකාරා² තාති සො තත්ථ සික්ඛති.
2507. ඉධ සච්චඤ්ඤා ධමමො ව අභිංසා සඤ්ඤාමො දමො,
ආසනුදකදසීතං අධෙස වදොධාසමි භාරත.
2508. යං යං හි රාජ භජති සතං³ වා යදි වා අසං,
සීලවනනං විසීලං වා වසං තස්සෙව ගච්ඡති.
2509. යාදිසං කුරුතෙ මිත්තං යාදිසං මුපසෙවති,
සොපි තාදිසකො හොති සභවාසො හි තාදිසො.
2510. සෙච්චමානො සෙච්චමානං සමිච්චුට්ඨො සමිච්චුසං පරං,
සරො දිඤ්ඤා කලාපං ව⁴ ආලිතනමුපලිමපති.
උපලෙපභයා⁵ ධිරො තෙච්ච පාපසධා සියා.

1. හදුකො - මජ්ඣං.
2. ආලොපා - මජ්ඣං.
3. සතං - මජ්ඣං, සයා.
4. සරො දුඤ්ඤා කලාපං ව - මජ්ඣං.
5. උපලිපභයා - මජ්ඣං.

2501. 'මහරජ, මේ අසපුවෙහි වාසය කරන්නාවූ යම් සාමි කෙනෙක් වෙද්ද, උන්වහන්සේලා පලවැළ පිණිස වනයට ගියහ. එහෙයින් තෙමේ නැගිට ගොස් ගනුමැනවි. දීටෙ මට අත් නැතැ' යි පුජාක නම් ගිරාතෙම කියේ ය.

2502. යම්හෙයකින් ද්විජ නම් වූ මේ පක්ෂිතෙම උතුම් ධර්මයෙහි පිහිටියේ ද එබැවින් හෙ යහපත්ය. තවද, මේ අනිත් ගිරා පක්ෂි තෙම රෝදු වචන කියයි.

2503. මොහු මරවු, බදිවු. මොහුගේ ජීවිතය තිබෙනතුරු අත්-නොහරිවු. මෙසේ කියද්දී ම සුවසේ ආශ්‍රමයට පැමිණියෙම් වෙමි රජතෙම කීවේ ය.

2504. මහරජ, අපි දෙදෙන එක ම මවක විසින් පොෂණය කරන ලද්ද වූ එක ගසෙක්හි වැඩුණා වූ නොයෙක් තැන්වලට ගියා වූ එක ම මවුකුසු උපන් සහොදරයෝ වෙමු.

2505. ඒ සත්‍යගුණතෙම සොරුන් වෙතට ගියේය. මම වනාහි මෙහි තවුසන් වෙතට පැමිණියෙමි. හේ අසත්පුරුෂයන්ගේ සමීපයට ගියේය. මම සත්පුරුෂයන් ළඟට පැමිණියෙමි. ඒ කරුණින් අපගේ වෙනස් බව ඇතිවිය යි පුෂ්පක තෙම කීයේ ය.

2506. මහරජ, ඒ සොරුන්ගේ සමීපයෙහි හිංසාව ද බැඳීම ද ධවට්ඨ ද වංචාව ද දවල් ගම්පැහැරීම ද බලාත්කාරකම් ද ඇත්තාහ. හෙනෙමේ එහි දී ඒවා ඉගෙන ගනී.

2507. මහරජ, මම වනාහි මෙහි දී සත්‍යය ද සුවර්ත ධර්මය ද අවි හිංසාව ද සංවරශීලය ද ඉන්ද්‍රියරුමනය ද යන මේ ගුණ දහම් පුරුදු කරන්නාවූ ආගන්තුකයනට අසුන් පැනවීම පැන් එළවා තැබීම ආදී වතාවත් පුරන තවසන්ගේ ඇකයෙහි වැඩුණෙම් වෙමි, පුෂ්පක තෙම කීයේ ය.

2508. මහරජ, යමෙක් සත්පුරුෂ හෝ අසත්පුරුෂ හෝ සිල්වත් හෝ දුසිල් හෝ යම්බඳු කෙනකුන් ඇසුරු කෙරේ ද හේ ඔහුගේ ම වසයට යන්නේ ය.

2509. යමෙක් යම්බඳු කෙනකුන් මිත්‍රයකු වශයෙන් තබාගනී ද යම්බඳු කෙනකුන් ඇසුරු කෙරේ ද හෙනෙමේත් එබඳු ම වෙයි. එක්ව විසීම ඒ ස්වභාවය ඇත්තකි.

2510. සෙවුනා ලබන්නේ සෙවුනා අන්කා ද පහස්නා ලද්දේ පහස්නා අනෙකා ද විෂපොවන ලද ඊය ඊකලබ (විෂ ගල්වත්තාක්) මෙන් පාපධර්මයෙහි නො තැවැරුණු තවරයි. පාපධර්මයෙහි තැවැරීම බියෙන් නුවණැත්තේ පවිටු යහළුවන් ඇත්තෙක් නො වන්නේ ය.

- 2511. පුත්ඵලිඡං කුසග්ගෙන යො නරො උපනඤ්ඤි.
කුසාපි පුත්ඵ වායනති එවං බාඤ්ජසෙවනා.
- 2512. තගරඤ්ඤි පලාසෙන යො නරො උපනඤ්ඤි,
පනාපි සුරභි වායනති එවං ධිරුපසෙවනා.
- 2513. තසමා එලුපුටසෙසව ඤ්ඤා සමපාකලිඤ්ඤානා,
අසනොන නොපසෙවෙය්‍ය සනොන සෙවෙය්‍ය පඤ්ඤිතො
අසනොනා නිරයං නෙතති සනොනා පාපෙනති සුභතීන්ති.

සත්තිගුමබජාතකං.

8. හලොටියජාතකං.

- 2514. හලොටියො නාම අහොසි රාජා
රඤ්ඤං පභාය මිගචං අචාරි සො,
අගමා ගිරිවරං ජෙධිමාදනං
සමපුප්ඵනං කිලපුරිසානුච්ඡන්තං.
- 2515. සාලුරසඤ්ඤා නිසෙධිඤ්ඤා
ධනුං කලාපඤ්ඤා සො නිකඛිපිඤ්ඤා,
උපාගමී චිචනං චකතුකාමො
යඤ්ඤිතා කිලපුරිසා අහෙසු.
- 2516. හිලච්චයෙ හෙමච්චාය තීරෙ
කිමිධඤ්ඤිතා මනරාඤ්ඤො අභිඤ්ඤං,
පුච්ඡාමී වො මානුසදෙහවඤ්ඤං
කථං වො ජානන්ති මනුසසලොකෙ.
- 2517. *ලලං ගිරිං පණ්ඩරකං තිකුටං
*සිතොදියා අනුච්චරාම නඤ්ඤා,
මිගා මනුසසාව නිභාසවඤ්ඤා
ජානන්ති නො කිලපුරිසාති ලුඤ්.
- 2518. සුතිච්ඡරුපං පටිඤ්ඤිඤ්ඤො
ආලිඤ්ඤිතොවාසි පියො පියාය,
පුච්ඡාමී වො මානුසදෙහවඤ්ඤං
කිමිධ චනෙ රොදථ අපඤ්ඤිතා.

- 1. තසමා පලාස - මජ්ඣං.
- * මලලාගිරිනති පි පායො.
- 2. සිතොදිකා - මජ්ඣං.

2511. යම් මිනිසෙක් කුණු මසුන් කුසතණ අගින් බදිසි (දවටා)ද ඒ කුසතණ ද ගද වහනය වන්නේ ය. බාලයන් ඇසුරු කිරීමත් මෙසේ ම ය.

2512. යම් මිනිසෙක් පත්‍රයකින් තුවරලා දවටා ද, ඒ පත්‍රයෝ ද සුවද හමත්. පණ්ඩිතයන් ඇසුරුකිරීමත් මෙබඳු ය.

2513. එබැවින් සුවද එතු කොළයෙහි ඇති වූ සුවදවත් බව මෙන් තමහට වන විපාකය දැන නුවණැත්තේ අසත්පුරුෂයන් සේවනය නො කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් ම සේවනය කරන්නේ ය. අසත්පුරුෂයෝ තමන් ඇසුරු කරන අන්‍යයා නිරයට පමුණුවත්. සත්පුරුෂයෝ තමන් ඇසුරු කරන අන්‍යයන් සුගතියට පමුණුවත්.

සතතිගුමබජාතක යි.

8. හලොටිය ජාතකය

2514. පෙර හලොටිය නම් රජෙක් විය. හේ රට හැර මුව දඩයමට ගියේ ය. මනාව පිපුණා වූ කිඳුරන්ගෙන් ගැවසිගත් ගැංචාදන නම් උතුම් පර්වතයට ගියේ ය.

2515. හෙතෙම සුතබ සමූහයා වළකා දුනු හියවුරු බහාතබා වචනයක් කියනු (බණනු) කැමැත්තේ කිඳුරෝ යම් තැනෙක්හි සිටියාහු ද එහි එළැඹීමේ ය.

2516. හෙමන්ත සාතුවගේ අවසන්හි හෙමවන නම් ගං ඉවුරෙහි සිටියා වූ තෙපි මෙහි කුමක් ගැන නිතර කතා කරන්නහු ද? මිනිස් සිරුරබඳු - සිරුරු ඇති තොප අතින් මේ කරුණ අසමී. තෙපි මිනිස් ලෙවිහි කෙසේ නම් හඳුන්වන්නහු ද? කියා යි.

2517. සබද වැද්දණෙනි, අපි මේ මලලපණ්ඩරක - ත්‍රිකුට යන පර්වත ද සිහිල් දිය ඇති ගංගාවන් ද අනුව හැසිරෙමු. මිනිසුන් හා සමාන මාගයෝ වන අපි කිම්පුරිසයෝ යයි හඳුන්වනු ලබමු.

2518. තෙපි ඉතා දුකට පැමිණියාක් මෙන් වැලපෙන්නහු ය. ප්‍රියාව විසින් ප්‍රියයා වැළඳගන්නා ලද්දේ ය. මිනිස් සිරුරු බඳු සිරුරු ඇති තොප අතින් මේ කරුණ විචාරමී. නොසතුටු සිත් ඇත්තාහු කුමක් නිසා මේ වනයෙහි හඬවූ ද?

2519. සුකිච්ඡරුපං පරිදෙවයචො
 ආලිඛිතො වාසි පියො පියාය,
 පුච්ඡාමී වො මානුසදෙහවණේණ
 කිමිධ වනෙ විලපථ අප්පනීතා.
2520. සුකිච්ඡරුපං පරිදෙවයචො
 ආලිඛිතො වාසි පියො පියාය,
 පුච්ඡාමී වො මානුසදෙහවණේණ
 කිමිධ වනෙ සොවථ අප්පනීතා.
2521. මයමෙකරතං¹ විප්පවසිමහ පුඤ්ඤ
 අකාමකා අඤ්ඤමඤ්ඤං සරන්තා,
 තමෙකරතං අනතප්පමානා
 සොවාම සා රතති පුතං න හෙසසති.
2522. යමෙකරතං අනුතප්පථෙතං
 ධනං ව නට්ඨං පිතරං ව පෙතං,
 පුච්ඡාමී වො මානුසදෙහවණේණ
 කථං විනාවාසමකප්පයිසි.
2523. යයිමං² නදිං පසසපි සිසසොතං
 නානාදුමච්ඡදනං සෙලකුටං,
 තමෙම පියො උතතරි වසසකාලෙ
 මමඤ්ඤි මඤ්ඤං අනුබ්භවිතී.
2524. අහඤ්ඤි අබ්බොලකං ඔච්ඡිනාමී
 අනි³චුත්තකං සත්තලියොථිකඤ්ඤි,
 පියො ව මෙ හොහිති මාලහාරි
 අහඤ්ඤි නං මාලිනී අප්පකුපෙසසං.
2525. අහඤ්ඤිදං කුරවකං ඔච්ඡිනාමී
 උඤ්ඤකා පාටලිසිඤ්ඤවාරකා,
 පියො ව මෙ හොහිති මාලහාරි
 අහඤ්ඤි නං මාලිනී අප්පකුපෙසසං.
2526. අහඤ්ඤි සාලංස සුපුප්ඵිතසස
 ඔවෙය්‍ය පුප්ඵානි කරොමී මාලං,
 පියො ව මෙ හොහිති මාලහාරි
 අහඤ්ඤි නං මාලිනී අප්පකුපෙසසං.

1. මයෙකරතං පවසිමහ - මජ්ඣ.
 2. යයිමං - මජ්ඣ.
 3. මඤ්ඤ - මජ්ඣ. සා.
 4. අධි - මජ්ඣ. සා.

2519. තෙපි ඉතා දුකට පැමිණියාක් මෙන් වැලැපෙන්නහු ය. ප්‍රියාව ඒසින් ප්‍රියයා වැළඳගන්නා ලද්දේ ය. මිනිස් සිරුරු බඳු සිරුරු ඇති තොප අතින් මේ කරුණ විවාරම්. නොසතුටු සිත් ඇත්තාහු කුමක් නිසා මේ වනයෙහි විලාප කියන්නහු ද?

2520. තෙපි ඉතා දුකට පැමිණියාක් මෙන් වැලැපෙන්නහු ය. ප්‍රියාව විසින් ප්‍රියයා වැළඳගන්නා ලද්දේ ය. මිනිස් සිරුරු බඳු සිරුරු ඇති තොප අතින් මෙය විවාරම්. නොසතුටු සිත් ඇත්තාහු කුමක් නිසා මේ වනයෙහි ශොක කරවූ ද?

2521. සබඳ වැද්දණෙනි, අපි නො කැමැත්තමෝ ඔවුනොවුන් සිහි කරමින් එක් රැයක් වියෝවැ වුසුමහ. ඒ එක් රැය ගැන තැවෙමින් ඒ රැය නැවත නො එන්නී යයි ඒ එක රැය අනුව තැවෙන්නමෝ ශොක කරවූ.

2522. තෙපි යම්බඳු එක්රැයක් ගැන තැවෙන්නහු ද, එය නැසුණු ධනය හෝ පරලෝ ගිය පියා හෝ ජිනා ඒ අනුව තැවෙන්නහු ද? මිනිස් සිරුරු බඳු සිරුරු ඇති තොපගෙන් මෙය විවාරම්. කෙසේ නම් වෙන්ව විසුහු ද කියා යි.

2523. වහා බස්නා දිය පහර ඇති නොයෙක් ගසින් වැසීගියා වූ පර්වත දෙකක් අතරින් බැස යන යම් මේ ගංගාවක් දක්නෙහි ද? මාගේ ප්‍රිය තෙම මා ද පසුපසැ එනවා යයි හඟිමින් වර්ෂා කාලයෙහි ඒ ගහ තරණය කෙළේ ය.

2524. මම වනාහි පිපිගිය අඟුනමල් ද කෝඬු මල් ද සත්පෙනි දැ සමන් ද නෙළුම්. මාගේ ප්‍රිය තෙමේ ද මල්මාලාබර ඇත්තෙක් වන්නේය. මම ද මල් මාලා ඇති ව ඔහු වෙත එළඹෙන්නෙමැ යි සිතීමි.

2525. මම වනාහි පිපුණ රත්කරවුමල් ද ඇසළ ද පළොල් ද නිකමල් ද කඩා රැස් කෙළෙම්. මාගේ ප්‍රිය තෙමේ ද මල්මාලාබර ඇත්තෙක් වන්නේ ය. මම ද මල්මාලා ඇත්තී ඔහු වෙත එළඹෙන්නෙමි යි කියා යි.

2526. තවද, මම වනාහි මනාව පිපිගිය සල්ගසක මල් නෙළා මාලාවක් කෙළෙම්. මාගේ ප්‍රිය තෙමේ මල්බර ඇත්තෙක් වන්නේ ය. මම ද මාලා ඇත්තී ඔහු වෙත එළඹෙන්නෙමි.

2527. අහඤ්ඤි සාලංගු සුපුප්ඵිතස්ස
 ඔවෙය්‍ය පුජානි කරොමි භාරං,
 ඉදඤ්ඤි නො භොභිති සක්ඛංසං
 යක්ඛජ්ජමං විහරිස්සාමු රත්තං.
2528. අහං ව ඛො අගඵං වන්දනඤ්ඤි
 සීලාය පිසාමි පමනතරුපා,
 පියො ව මෙ භොභිති රොසිතඛො
 අහඤ්ඤි න රොසිතා අස්ඤ්ඤපෙසං.
2529. අඵාගමා සලිලං සීසසොං.
 නුදං සාලෙ සලලෙ කණ්ණිකාරෙ.
 අසුරඵ තෙන මුහුතකෙන
 සායං නදී ආසි මයා සුදුතරා.
2530. උභොසු තීරෙසු මයං තද ධීතා
 සමපාසනතා උභයො අඤ්ඤමඤ්ඤං,
 සකිම්පි රොදම සකිං හසාම
 කිවෙජන නො අගමා සංවරි සා.
2531. පාතො ව ඛො උගතනෙ සුරියමභි
 චතුක්කං නදිං උතතරියාන ලුද්ද,
 ආලිඤ්ඤා අඤ්ඤමඤ්ඤං මයං උභො
 සකිම්පි රොදම සකිං හසාම.
2532. තීහුනකං සතන සතානී ලුද්ද
 යමිධ මයං විජුවසිමහ පුඛොඛ,
 වාසෙකිමං* ජීවිතං භුමිපාල
 කොනිධ කන්තාය චිතා වසෙය්‍ය.
2533. ආයුඤ්ඤි වො කිවතකො නු සමම
 සවෙපි ජානාඵ වදෙඵ ආයුං,
 අනුස්සවා වදාතො ආගමා වා
 අකඛාඵ මෙ තං අවිකම්පමානා.
2534. ආයුඤ්ඤි නො වස්සසහස්සං ලුද්ද
 න වාතරා පාපකො අසී රොගො,
 අප්පඤ්ඤි දුක්ඛං සුඛමෙව භියොයා
 අචිතරාගා විජ්ජාම ජීවිතං.
2535. ඉදඤ්ඤි සුඤ්ඤාන අමානුසානං
 හරොටියො ඉතරං ජීවිතතනී,
 ඤ්ඤිවක්ඛඵ න මිගචධං අචාරි
 අදසි දනානි අභුඤ්ඤී භොගෙ.

* වාසෙකිමනි වාසං ඵකං ඉමං.
 1. නිවක්ඛඵ න මිගචං අචාරි. - මජ්ඣමං.

2527. මම වනාහි මනාව පිපිඟිය සල්ගසක මල්නෙළා බරක් කෙළෙමි. යම් තැනක අද මේ රැය වසන්නෙමු ද මේ මල්රැය ද එහි ඇතිරීම පිණිස වන්නේ ය.

2528. මම චනාහි ප්‍රමාද දිවා අඟිල් ද සඳුන් ද ගලෙහි ලා ඇඟිරිමි. මගේ ප්‍රිය තෙමේ ද සුවඳ රැල්වන ලද ශරීර ඇත්තෙක් වන්නේ ය. මම ද සුවඳ ගැල්වුවා ඔහු වෙත එළැඹෙන්නෙමි.

2529. ඉක්බිති වහා බස්නා වූ ගඟදිය රැස් කරන ලද සල්මල් ද සලලමල් ද කිණිහිරිමල් ද ගසාගෙන යමින් පැමිණියේ ය. ඒ මොහොතකින් ගඟ පිරී ගියා ය. මේ ගඟ මා විසින් එතර කළ නොහැකි වූවා ය.

2530. එද අපි දෙතෙර සිටියමෝ ඔවුනොවුන් දක්නමෝ වරක් හැඬිමු. වරක් සිනාසුණෙමු. මෙසේ අපට ඒ රාත්‍රිතොමෝ දුකින් ගතවූවා ය.

2531. එමබා වැදිපුත්‍රය, උදාසන හිරු උද වූ කල්හි දිය හිස් වූ නදිය තරණය කොට අපි දෙදෙන ඔවුනොවුන් වැළඳගෙන වරකුත් හැඬිමු. වරකුත් සිනාසුණෙමු.

2532. වැදිපුත්‍රය, යම් කලෙක්හි අපි වෙන්ව විසුටෙමු ද, ඒ කාලය මෙයින් පෙර තුනකින් අඩු වූ සන්සිය වසකට පෙර ය. භූමිපාලය, වාසය කිරීම මේ එක්සිය වසක් පමණ වූ ජීවිත කාලය තුළ ය. මේ සුළු ජීවිත කාලයෙහි කවරෙක් නම් ප්‍රිය භායභාවන් ගෙන් වෙන් ව වාසය කෙරේ දැ යි ඇසී ය.

2533. යහථ කිඳුරෙහි, නොපගේ ආයුෂ කොතෙක් වෙදැ යි. ඉදින් දන්නහු නම් කියව. කිසිවකු කියන කල්හි ඇසීමෙන් හෝ මවුපියාදි වැඩිහිටියන් අතින් ඉගෙනීමෙන් හෝ දැනීමක් ඇත් නම් කම්පා නොවී එය මට කියනු මැනැවි.

2534. සබඳ වැද්දුණෙහි, අපගේ ආයුෂ කාලය වර්ෂ දහසෙකි මේ ආයුෂ කාලය තුළ පවිටු රෝගයක් ද නැත්තේ ය. දුක ස්වල්ප ය. සැප ම අධික ය. ඔවුනොවුන් කෙරෙහි පහ නොවූ ප්‍රෙම ඇති ව ජීවිතය හටු වූ යි කිඳුරිය කීවා ය.

2535. හලලාවිය රජතෙම නොමිනීස් වූ කිඳුරන්ගේ මේ අනු-ශාසනය අසා ජීවිත කාලය ස්වල්ප යයි දන ආපසු හැරී ගියේ ය. ඉව රැඩියම සඳහා නො ගියේ ය. දන් දුන්නේ ය. සම්පත් අනු හවය ද කෙළේ ය.

- 2536. ඉදඤ්ඤි සුඤ්ඤාන අමානුසානං
සමමොදථ මා කලහං අකඤ්ඤා,
මා වො නපි අනනකමොපරාධො
යථාපි තෙ කිමපුරිසෙකරහ්ඤං.
- 2537. ඉදඤ්ඤි සුඤ්ඤාන අමානුසානං
සමමොදථ මා විවාදං අකඤ්ඤා,
මා වො නපි අනනකමොපරාධො
යථාපි තෙ කිමපුරිසෙකරහ්ඤං.
- 2538. විවිධඅධිමනා සුඤ්ඤාමහං
චචනපථං තව අඤ්ඤාසංහිතං,
මුඤ්ඤා ගිරං නුදසෙව මෙ දරං
සමණ සුධාවහ ජීව මෙ විරතති.

හලොවියජාතකං.

9. සොමනසසජාතකං

- 2539. කො තං හිංසති හෙයෙති¹
කිං දුමමනො සොචසි අඥනිතො,
කසසජජ මාතාපිතරො රුදනතු
කථජජ² සෙතු නිහතො පථව්‍යා.
- 2540. තුට්ඨොසම් දෙව තව දසසනෙන
විරසස පසසාමී තං භූමිපාල,
අහිංසකො රෙණුමනුපවිසස
පුනෙනන තෙ හෙයධිතොසම් දෙව.
- 2541. ආයනතු දෙවාරිකා බග්ගබදධා,
කාසාවියා යනතු අනොපුරං තං,
ගඤ්ඤාන³ තං සොමනසසං කුමාරං
ජෙඤ්ඤාන සීසං චරමාහරනතු.
- 2542. පෙසිතා රාජිනො දුතා කුමාරං එතදබ්‍රවුං,
ඉසසරෙන විතිමොණොසි⁴ වධසපනොසි බන්තිස.
- 2543. ස රාජපුත්තො පරිදෙවයනොතා
දසබ්‍රවුං අඤ්ඤාසිං පග්ගහෙතො,
අහබ්‍රවු ඉච්ඡාමී ජනිතද දබ්‍රවුං
ජීවං පනෙතො⁵ පටිදසස යාථ.

- 1. පොථෙති - මජ්ඣ.
- 2. කොතචජජසෙතු - මජ්ඣ.
- 3. භජනාන - මජ්ඣ.
- 4. වධං - මජ්ඣ., ස්‍යා.
- 5. ජීවං මං නෙතො - මජ්ඣ., ස්‍යා.

2536. නොමිනිස් වූ කිඳුරන්ගේ මේ වචනය ද අසා සතුටු වවු. කලහ නො කරවු. ඒ කිඳුරෝ එක් රැයක් වෙන්ව විසීමෙන් යම්සේ ත.වූණහු ද එබඳු ආත්මකමාපරාධයෙන් තොප නො තවාවා.

2537. නොමිනිස් වූ කිඳුරන්ගේ මේ වචනය ද අසා සතුටු වවු. විවාද නො කරවු. ඒ කිඳුරෝ එක්රැයක් වෙන්ව විසීමෙන් යම්සේ කැවූණහු ද, එබඳු ආත්මකමාපරාධයක් තොප නො තවාවා .

2538. ස්වාමීනි බුදුරජාණන් වහන්ස, නොයෙක් ලෙසින් අලංකාර කොට දේශනා කරන ලද නුඹ වහන්සේගේ වැඩිදියක වූ වචනය පහන් සිතැති ව ඇතුළුවෙමි. කර්ණරසායන මිහිරි වචන මුදුමාගේ ශොකය දුරු කළ සේක. දෙව මිනිස් සුව හා ලොවිලොවතුරා සුවත් ගෙන දෙන්නා වූ ධර්මරාජන් වූ බුදුරජාණන් වහන්ස, බොහෝ කාලයක් ජීවත් වනුමැනැව යි මලලිකාදෙවිය කීවා ය.

හලලාවිය ජාතක යි.

9. සෞමන්‍යස ජාතකය

2539. ස්වාමීනි, කවරෙක් නුඹ වහන්සේට පහරදේ ද? කවරෙක් ආක්‍රෝශ කරයි ද? දෙමිනසින් යුතුව නො සතුටු සිතැත්තේ කුමක් හෙයින් ශොක කෙරෙහි ද? අද කවරකුගේ මවුපියෝ හඬද් ද? අද කවරෙක් නසන ලද්දේ පොළොවෙහි ශයනය කෙරේ දූ රේණු රජ තෙම ඇසීය.

2540. දෙවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ දුක්මෙන් තුටුවෙමි. භූමිපාලය, නුඹ වහන්සේ බොහෝ කාලයෙකින් දකිමි. රේණු නම් රජතුමනි, නුඹ වහන්සේගේ පුත්‍රයා විසින් අසපුවට පිවිස අහිංසක වූ මම වෙහෙසට පමුණුවන ලද්දෙමි යි කුට ජටිලයා කීවේ ය.

2541. කඩුබදනාලද දෙරටුපාලයෝ යෙත්වා. වෙර සාතකයෝ අන්ත:පුරයට යෙත්වා. ගොස් ඒ සෞමන්‍යස කුමාරයා නසා උතුම් හිස ගෙනෙත්වා. (රජ අණ කෙළේ ය.)

2542. යවන ලද රජුගේ දුතයෝ කුමරහුට මෙය කීහ. එමිබා රාජ කුමාරය, නුඹ වහන්සේ රජහු විසින් හැර දමන ලද්දහු ය. එහෙයින් වධයට පැමිණියහු ය.

2543. ඒ රාජපුත්‍ර තෙම අඬමින් දසැඟිලි එක් කොට ඇදීලී බැඳ මම ද රජපු දක්නට කැමැත්තෙමි. ජීවත්වන්නා වූ මා ගෙන ගොස් රජුට දක්ව යි කීවේ ය.

2544. තඛ්ඞ නං වචනං සුඤ්ඤා රඤ්ඤා පුත්තං අදස්සස්සං,
පුත්තො ච පිතරං දිසවා දුරතොචජ්ඣාභාසථ.
2545. ආගඤ්ඤං දෙවාරිකා බග්ගබ්බො
කාසාචියා හනතු මමං ජනිඤ,
අකඛ්ඞි මෙ පුඤ්ඤො එතමඤ.
අපරාධො කොනිධ මමඤ අඤ්ඤි.
2546. සායඤ්ඤා පාතො උදකං සජාති
අභිං සද පරිචරතප්පමඤ්ඤො,
තං තාදිසං සංයතං බ්‍රාහ්මචාරිං
කසමා කුචං බ්‍රෑසි ගහපතීති.
2547. තාලා ච මූලා ච එලා ච දෙව
පරිගහභා චිච්ඨා සතතිමස්ස,
තෙ රකඛිති ගොපයතප්පමඤ්ඤො
බ්‍රාහ්මඤ්ඤො¹ ගහපති තෙන භොති.
2548. සච්චං ඛො එතං වදසි කුමාර
පට්ඨගහා විච්ඨා සතතිමස්ස,
තෙ රකඛිති ගොපයතප්පමඤ්ඤො
බ්‍රාහ්මඤ්ඤො² ගහපති තෙන භොති.
2549. සුඤ්ඤා මඤ්ඤං පරිසා සමාගතා
සනෙගමා ජානපදා ච සබ්බො,
බාලායං බාලස්ස වචො නිසමම
අහෙකුතා සාතයතෙ ජනිඤ.
2550. දළභස්මි මූලෙ උසතෙ විරුළුභ
දුඤ්ඤාකඛියො වෙථ පසාධජාතො,
වඤ්ඤා පාදනි තචං ජනිඤ
අනුජාන මං පඤ්ඤාසාමි දෙව.
2551. භුඤ්ඤාසු භොගෙ විපුලඵලො³ කුමාර
සබ්බඤ්ඤා තෙ ඉස්සරියං දදමි,
අපෙඤ්ඤා ඤං කුරුතං භොති රාජා
මා පඤ්ඤා පඤ්ඤා හි දුක්ඛා.
2552. කීතනුධ දෙව තචමඤ්ඤි භොගො
පුඤ්ඤාචං දෙවලොකෙ රමීස්සං,
රුපෙහි සද්දෙහි අපො රසෙහි
ගඤ්ඤාහි ඵස්සෙහි මනොරමෙහි.

1. කසමා අහං බ්‍රෑසි ගහපතීති - මජ්ඣං.
2. සබ්‍රාහ්මඤ්ඤො - මජ්ඣං.
3. නාරද විපුලෙ.

2544. දුන්නයෝ කුමාරයාගේ වචනය අසා රජුට පෙන්වූහ. පුත්‍ර තෙමේ ද පියා දැක දුර දී ම මෙසේ කීවේ ය.

2545. මහරජාණන් වහන්ස, කඩු බඳනා ලද දෙරටු පාලයෝ ආවාහු ය. මා නසන්නට වොරසාතකයෝ ආවාහ. මෙහි මාගේ කවර නම් අපරාධයෙක් ඇද්දැයි විචාරනලද මට අද ඒ කරුණ ප්‍රකාශ කරනු මැනවි.

2546. සවස ද උදය ද දියට බැසීම කරයි. නො පමා වූයේ හැමකල්හි ගිනි පුදයි. එබඳු සංයම වූ ඒ බ්‍රහ්මචාරී තාපසයාට නුඹ කුමක් හෙයින් ගෘහපතියායි කියෙහි ද? (කියා රජ ඇසීය.)

2547. දේවයන්වහන්ස, තල් ද අලමුල් ද එලවර්ග ද යන විවිධ වස්තූහු මොහුට ඇත්තාහ. මෙතෙම ඒවා රකී. නො පමාවූයේ ඒ වස්තූන් ආරක්‍ෂා කෙරෙයි. එහෙයින් මේ බ්‍රාහ්මණතෙම ගෘහපති නම් වේ' යි කුමාරයා කීය.

2548. කුමාරය, මොහුට නොයෙක් වස්තූහු ඇත්තාහ. ඒවා රකී. නො පමාවූයේ ආරක්‍ෂා කරයි. එහෙයින් (මේ) බ්‍රාහ්මණතෙම ගෘහපති-යෙන යන මේ සත්‍යයක් ම නුඹ කියෙහිය.

2549. නියමගම්වැසියන් සහිත මෙහි රැස්වූ සියලු දැනවැසි පිරිස ම මාගේ වචනය අසන්නවා. මේ අඤ්ඤා වූ රජතෙම අඤාන වූ තද්‍රියාගේ වචනය අසා නිකරුණේ මා මරවා යි (කුමාරා) කීය.

2550. දැඩි වූ මුල ඇතිව මහත්ව වැඩුණු කල්හි අකුපතර හට-ගත් උණ පඳුර වෙන් කොට අදින්නට නොපිළිවන. මහරජාණන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ පා වදිමි. දේවයන්වහන්ස, මම පැවිදි වෙමි. එයට අනුදාන වදළ මැනවි.

2551. කුමාරය, මහත් ප්‍රයොජන ඇත්තා වූ සම්පත් අනුභව කරව. තොපට හැම ඉසුරු ම දෙමි. තෙපි අද ම කුරුරට වැසී-යන්නට රජවවු. පැවිදි නොවවු. පැවිද්ද වනාහි දුක් වන්නේය.

2552. දේවයන්වහන්ස, මෙහි නුඹ වහන්සේගේ කවර සම්පතක් ඇත්තේ ද? පෙර මම දෙවිලොව සිත්කලු රූපවලින් ද ශබ්දවලින් ද රසවලින් ද සුවඳින් ද ස්පර්ශයෙන් ද සිත් අලවා විසිමි.

2553. භුන්වා මෙ භොගා තිදිවසම් දෙව
පරිවාරිකා අච්ඡරානං ගණෙන,
තුවක්ඛි බාලං පරතෙය්‍යං විදිකා
න තාදිසෙ රාජකුලෙ වසෙය්‍යං.
2554. සවාහං බාලො පරතෙය්‍යොහමසම්
එකාපරාධං ඛිම පුනා මයහං,
පුනාපි වෙ එදිසකං භවෙය්‍ය
යථාමති සොමනස්සං¹ කරොති.
2555. අනිසමම කතං කමමං අනවජාය විනර්තනං,
භෙසජ්ජසෙසව වෙභඛෙගා විපාකො භොති පාපකො.
2556. නිසමම ව කතං කමමං සලොවජාය විනර්තනං,
භෙසජ්ජසෙසව සමපතති විපාකො භොති හදකො.
2557. අලසො ගිභී කාමභොගී න සාධු
අසක්ඛන්තො පබ්බජිතො න සාධු,
රාජා න සාධු අඡ්ඡමකාරී
යො පණ්ඩිතො කොධතො තං න සාධු.
2558. නිසමම ඛතියො කඨිරා නාඡ්ඡමම දිසමපති,
ඡ්ඡමකාරිතො රාජ යසො කිත්තං ව ච ඛද්දති.
2559. නිසමම දණ්ඩං පණ්ඩෙය්‍ය ඉසසරො
වෙගාකතං² තපතෙ³ භුමිපාල,
සලොපණ්ඩි ව නරස්ස අපථා
අනානුතප්පා තෙ භවතති පච්ඡා.
2560. අනානුතප්පානි හි යෙ කරොතති
විහජ්ඡ කමියතනානි ලොකෙ,
විඤ්ඤාසකානි පුබුද්ධානි
භවතති වඤ්ඤාමතානි තානි.
2561. ආගඤ්ඡං දෙවාරිකා බගාබඤ්ඤා
කාසාවියා ඡන්තා මමං ඡඡන්ද,
මාතු ව අභිකසම් අහං නිසිනො
ආකඨිතො සහසා තෙහි දෙව.

1. සොමනස්ස - මජ්ඣං.
2. වෙගසා - මජ්ඣං.
3. තපතති - මජ්ඣං, ස්‍යා.

2553. දේවයන්වහන්ස, අප්පරා සලුභයා විසින් පිරිවරන ලද මා විසින් දෙවලොව සම්පත් අනුභව කරන ලදී. අනුන් විසින් පැමිණවියැයුතු වූ නුඹ බාලයෙකැයි දැන එබඳු රජ කුලයෙහි නොවසන්නෙමි.

2554. ඉදින් මම අනුන් විසින් පැමිණවියැයුතු (මගපෙන්වියැයුත්තෙක්) බාලයෙක් උන්නෙමි නම් පුත්‍රය, මාගේ ඒ එක ම අපරාධය ගැන කමා කරව. සෞමනස්ස කුමාරය, ඉදින් නැවතත් මෙබඳු වරදෙක් වේ නම් තෙපි කැමැත්තක් කරව.

2555. නො විමසා කළ ක්‍රියාව ද, නො සසඳා සිතන ලද්ද ද වැරදුණු බෙහෙතක්හුගේ විපත්තිය මෙන් ලාමක විපාක ඇත්තේ වෙයි.

2556. විමසා කරන ලද ක්‍රියාව ද මනා කොට සිතන ලද්දද බෙහෙතක්හුගේ සම්පත මෙන් යහපත් විපාක ඇත්තේ වෙයි.

2557. අලස වූ කාමභොගී ගිහියා නො මැනැවි. සංයම නොවූ පැවිද්ද නො මැනැවි. පරිඤ්ඤා නො කොට කටයුතු කරන රජතෙමේ නො මැනැවි. යම් පණ්ඩිතයෙක් කිපෙනසුලු වේද, එය නො මැනැවි.

2558. ඤේය තෙමේ විමසා කටයුතු කරන්නේය. රජතෙම නො විමසා කටයුතු නො කරන්නේය. මහරජ, විමසා කටයුතු කරන්නහුගේ යඟුන් කීර්තියක් වැඩේ.

2559. මහරජ, අධිපතීතෙම පරිඤ්ඤා කොට දඬුවම් පණවන්නේ ය. නො විමසා වහා කරන ලද්ද තැවීම් ඇති කරන්නේය. නුවණින් මෙනෙහි කොට කරන ලද අර්ථයෝ (යහපත් ක්‍රියාවෝ) වෙද්ද, ඔවුහු පසුව තැවීම් ගෙනදෙන්නෝ නො වෙති.

2560. ලෙවිහි යම් කෙනෙක් කටයුතු නො කටයුතු දැ විමසා බලා වැඩ කෙරෙද්ද නුවණැත්තන් විසින් පසස්නා ලද සැප උපාක ගෙන දෙන්නා වූ ඒ වැඩ වෘද්ධයන් (පණ්ඩිතයන්) අනුමත කරනු ලබන්නා වූ ද, තැවීම් ගෙන නොදෙන්නා වූ ද කමියෝ වෙති.

2561. මහරජ, දෙරටුපාලකයෝ ද කඩු බඳනාලද වධකයෝ ද මා නසන්නට ආවාහු ය. දේවයන් වහන්ස, මවු ඇකයෙහි හුන් මම ඔවුන් විසින් වහා අදින ලද්දෙමි වෙමි.

- 2562. කටුකමභි සමොධං සුකිච්ඡපභොතා මධුරං පියං ජීවිතං ලඤ්ඤ රාජ, කිචේජනාහං අජ්ජ වධා පමුභොතො පබ්බජ්ජමෙවාහිමනොහමසමි.
- 2563. පුභොතා තවායං තරුණො සුධමෙම අනුකමපකො සොමනසෙසා කුමාරො, තං යාවමානො න උභාමි සජ්ජ අරහාසි නං යාවිතවෙ කුවමපි.
- 2564. රමසසු හිකඛාවරියාය පුභත නිසමම ධමෙමසු පරිබ්බජ්ජසසු, සබ්බෙසු භූතසු නිධාය (ණඛං අජ්ජදීතො ධුමමුපෙහි යානං.
- 2565. අච්ඡරියරූපං¹ ච ත යාදිසඤ්ඤ දුකඛිතං මං දුකඛාපයසෙ සුධමෙම, යාවසසු පුභතං ඉති දුච්චලානා හියෙයාව උසොගයසෙ කුමාරං.
- 2566. යෙ විපමුභතා අනච්ඡරොජිනො, පරිනිබ්බුතා ලොකමිමං චරතති, තමරියමභං පටිපජ්ජමානං න උසසභෙ චාරයිකුං කුමාරං.
- 2567. අඬා හවෙ සෙවිතඛො සපඤ්ඤ බහුසුතා යෙ බහුයානචිතානො, යෙසායං සුඤ්ඤාන සුභාසිතානි අපොසුකකා විතසොකා සුධමො²ති.

සොමනස ජාතකං.

10. වමෙපයාජාතකං

- 2468. කානු විජ්ජරිවාහාසි ඔසධි විය තාරකා, දෙවතානුසි ගතඛබ්බි න තං මඤ්ඤමි මානුසි³
- 2569. නමභි දෙවී න ගතඛබ්බි න මහාරාජ මානුසි, නාගකඤ්ඤමභි³ හද්දෙනන අජෝනමභි ඉධාගතා.

- 1. අච්ඡර - මජ්ඣං.
- 2. මානුසි - වී. මජ්ඣං. සයා.
- 3. නාගකඤ්ඤමභි - මජ්ඣං. සයා.

2562. මහරජ කටුක වූ සම්බාධ වූ ඉතා දුකට පැමිණියෙම වෙමි. ඒ මම අද දුකසේ වධයෙන් මිදුණෙමි මිහිරි වූ ප්‍රිය වූ ජීවිතය ලබා සිටිමි. දැන් ඒ මම පැවිදිවනු රිස්සමි යි කුමර තෙම කීවෙ ය.

2563. සුධම්මාවෙනි, තිගේ මේ තරුණ පුත්‍ර සොමනසස කුමාර තෙම අනුකම්පා ඇත්තෙකි. දැන් යාවිඤා කරනු ලබන්නේ ඔහු නො ලදිමි. තෙපි ද ඔහුට යාවිඤා කරන්නට නිසි නො පහු දැයි රජ තෙම කීවෙ ය.

2564. පුත්‍රය, පිඬුසිහිමෙහි ඇලෙව. ධම්යන්හි ලා විමසිම ඇති කොට තන්හි තන්හි හැසිරෙව. සියලු සත්වයන් කෙරෙහි දඬුවම් අත්හැර නිඤා නො ලබන්නෙක්ව ඔබ්මලොකයට එළඹෙනු මැනැවැ යි රජබිසොව කීවා ය.

2565. සුධම්මාවෙනි, යම්බඳු වූ දුකට පත් මා තෙපි වැඩියත් දුකට පැමිණුවුවහු ය. පුත්‍රයා ගිහිගෙයි වසන පරිදි යාවිඤා කරන්නට යයි කියනු ලබන්නී කුමරා වැඩියත් පැවිදිබවට උනන්දු කළා ය. ආශ්වයෑයකි.

2566. රාගාදියෙන් මිදුණු නිරවැරු හොජන ඇති කෙලෙස් පිරි- නිවියෙන් පිරිනිවුණු යම්බඳු රහන්හු මේ ලෙවිහි හැසිරෙද්ද උන්- වහන්සේලාගේ ඒ උතුම් මඟ පිළිපන්නා වූ කුමාරයා වළකාලන්නට උත්සාහ නො කරමි යි මවුබිසව කීවාය.

2567. මේ සුධම්මා නොමෝ යම් කෙනකුන්ගේ යහපත් වචන අසා එකාන්තයෙන් අල්පොත්සුක වූවා පහවූ ගොක ඇත්තී වූවා ද යම් කෙනෙක් ප්‍රාඥ වූවාහු බොහෝ ඇසු පිරු තන් ඇත්තාහු නොයෙක් කරුණු සිතන්නෝ වෙද්ද, එකාන්තයෙන් ම ඔවුහු සේවනය කළ යුත්තෝ වෙනි යි රජ තෙම කීවෙ ය.

සොමනසස ජාතක යි.

10. වමෙපයා ජාතකය

2568. වීදුලිය සේ ද ඔසයි තරුව සේ ද බබළන තෝ කවර නම් තැනැත්තියක් ද? දෙවතාවක් ද ගාඤ්චව ස්ත්‍රියක් ද? තී මිනිස් මාගමකැ යි නො හඟිමි යි උග්ගසෙන රජතෙම කීය.

2569. මහරජ, මම දෙව්දුවක් නොවමු. ගාඤ්චව ස්ත්‍රියක් ද නොවමු. මිනිස් මාගමක් ද නොවමු. ස්වාමීනි, මම නාග කන්‍යා- වක්මු. මෙහි යම්කිසි කටයුත්තක් සඳහා ආවමු.

2570. විඛතනාවිතො කුපිතින්ද්‍රියාසී
 නෙතෙහි තෙ වරිගණා සවනති,
 කිනෙත නට්ඨං කිළපන පක්ඛයානා
 ඉධාගතා නාරි තදිඛස ඉූහී.
2571. යමුග්ගතෙජො උරගොති වාහු
 නාගොති තං ආහු ජනා ජනිද්ද,
 තමග්ගහී පුරිසො ජීවිකඤ්ඤා
 තං ඛන්ධනා මුක්ඛා පතී මමෙසො.
2572. කථංථවයං බලවීරියුපපනොනා
 හත්ථස් මාගඤ්ඤී¹ වණ්ඛකසස,
 අක්ඛාහී මෙ නාගකඤ්ඤා තඤ්ඤා
 කථං විජානොමු ගහීතනාගං.
2573. නගරමුච්චි නාගො හසමං කරොයා
 තථා හී සො බලවීරියුපපනොනා
 ධිත්ඵලා නාගො අපවායමානො
 කසමා පරකකමුච්චි තපො කරොති.
2574. වාතුද්දසිං පණ්ණරසික්ඛා රාජ
 වතුජුටෙ සමමති නාගරාජා,
 තමග්ගහී පුරිසො ජීවිකඤ්ඤා
 තං ඛන්ධනා මුක්ඛා පතී මමෙසො.
2575. සොළසිඤ්ඤාසහසානි ආමුක්ඛණ්ණදලා,
 වාරිගෙහසයා² නාරි තාපි තං සරණඛගතා.
2576. ධිත්ඵලන මොවෙහී අසාහසෙන
 ගාමෙන නිකඛන ගවං සතෙන,
 ඔසසට්ඨකායො³ උරගො වරාතු
 පුක්ඛාඤ්ඤාකො මුච්චතු ඛන්ධනසමා.
2577. ධිත්ඵලන මොවෙහී අසාහසෙන
 ගාමෙන නිකඛන ගවංසතෙන,
 ඔසසට්ඨකායො උරගො වරාතු
 පුක්ඛාඤ්ඤාකො මුච්චතු ඛන්ධනසමා.
2578. දම්චි නිසබ්බතං දුද්ද පුලලඤ්ඤා⁴ මණ්ණදලං,
 වතුඤ්ඤාදං⁵ ව පලලංකං උච්චාපුප්ඵසිරිංජිහං,
2579. දො ව සාදිසියො හරියා උසහඤ්ඤා ගවං සතං,
 ඔසසට්ඨකායො උරගො වරාතු
 පුක්ඛාඤ්ඤාකො මුච්චතු ඛන්ධනසමා.

1. මාගවතී - වී. මජ්ඣ. සා. 2. වාරිගෙහා වී. 3. ඔසට්ඨ - මජ්ඣ. 4. පුලලඤ්ඤා - මජ්ඣ. සා. 5. වතුරසසභාව - මජ්ඣ.

2570. එම්බා නාගකන්‍යාව, තෝ විහ්‍රානත සින් ඇත්තී කිපුණු ඉඳුරන් ඇත්තී වෙහිය. තිගේ ඇස්වලින් කඳුළුධාරාවෝ වැගිරෙන්. තිගේ කවර නම් දැයක් නටුවියේ ද? කවරක් පතමින් මෙහි ආවා ද? එය මට කියනු මැනැවි.

2571. මහරජ, උග්‍රතෙජය් ඇති යමකුට 'උරගය' යි (බඩගා යන්තෙකැයි) කීහු ද? ජනයෝ ඔහුට නාගය යි කීහු. දිවි රැකීම ප්‍රයෝජන කොට ඇති පුරුෂයෙක් ඔහු අල්ලා ගත්තේ ය. ඔහු බැඳුමෙන් මුදලව. ඒ මාගේ ස්වාමීපුරුෂයා ය.

2572. එම්බා නාග කන්‍යාවෙනි, බලයෙන් හා වියඪයෙන් යුක්ත වූ මේ නාග තෙම කෙසේ නම් වණිබන්ධනයාගේ අතට පත්වී ද? නාගකන්‍යාවෙනි, ඒ කරුණ මට කියව. ගන්නා ලද නාගයා ගැන තොරතුරු කෙසේ නම් දැනීමු ද?

2573. බලයෙන් හා වියඪයෙන් යුක්ත වූ නාග තෙම නගරය අළු කරන්නේ ය. නාග තෙම ධර්මය ම ගරු කරන්නේ වේ. එහෙයින් දුක ඉටසා තපස් කරන්නේ ය.

2574. මේ නාරජ තෙම තුදුස්වකිහි ද පසලොස්වකිහි ද සතර මංසන්ධියකිහි පෙහෙව වාසය කරයි. ස් කිය ජීවිකාව ප්‍රයෝජන කොට ඇති පුරුෂයෙක් ඔහු අල්ලා ගත්තේ ය. ඔහු බැඳුමෙන් මුදලව. හෙ තෙම මාගේ සැමියා ය.

2575. අමුණන ලද මිණි කොඩොල් ඇති ජලය ම ගෘහභයනය කොට ඇති සොළොස් දහසක් ස්ත්‍රීහු වෙද්ද ඒ ස්ත්‍රීහු ඔහු සරණ ගියාහු ය.

2576 ගම්වර දීමෙන් ද ස්වර්ණනිෂ්ක දීමෙන් ද සිය ගණන් ගවයින් දීමෙන් ද නොසැහැයි - දහැමිබැවින් මොහු මුදනු මැනැවි. නාග තෙමේ මිදුණු සිරුරැත්තේ සිත්සේ හැසිරේවා, පින් කැමැති නාග තෙමේ බන්ධනයෙන් මිදේවා.

2577. ගම්වර දීමෙන් ද ස්වර්ණ නිෂ්ක දීමෙන් ද සිය ගණන් ගවයන් දීමෙන් ද නො සැහැසිකමින් ම දහැමින් ම මොහු මුදමි. මිදුණු සිරුරැති නාග තෙම සිත්සේ හැසිරේවා පින් කැමැති නාග තෙමේ බන්ධනයෙන් මිදේවා.

2578-2579. වැදි පුත්‍රය, ස්වර්ණ නිෂ්ක සියයක් ද මහත් වූ මිණි කොඩොලක් ද සිවුපසින් දිය බෙරළිය මල් පැහැති උස පයඪිකයක් ද සමාන ගුණැති භායඪාවන් දෙදෙනෙකුන් ද ගවයන් සියයක් සහිත උෂ්භයකු ද දෙමි. මිදුණු සිරුරැති නාග තෙමේ සිත්සේ හැසිරේවා, පින් කැමැති නාග තෙමේ බැඳුමෙන් මිදේවා.

2580. විනාපි දනා තච වචනං ජනිඤ්ඤා
 මුඤ්ඤාමු තං උරගං ඛන්ධනසමා,
 ඔසසට්ඨකායො උරගො වරාතු
 පුඤ්ඤාඤ්ඤා මුච්චතු ඛන්ධනසමා.
2581. මුඤ්ඤා වමෙසයානො නාගො රාජානං එතදබ්චි,
 නමො තෙ කාසිරාජස්සු නමො තෙ කාසිවංචන
 අඤ්ඤාමි තෙ පගණනාමි පසෙසයානොම නිවෙසනං.
2582. අඤ්ඤා හි දුබ්බසසමෙතමාහු
 යං මානුසො විසසෙ අමානුසමහි,
 සචෙච මං යාවසි එතමඤ්ඤා
 දකෙඤ්ඤා තෙ නාග නිවෙසනානි.
2583. සචෙහි වාතො ගිරිමාවහෙයා
 වඤ්ඤා ව සුරියො ව ජමාපතෙයස්ස,
 සබ්බා ව නපෙජා පටිසොතං වහෙයස්ස
 න තෙවහං රාජ මුසා හණෙයාං.
2584. නහං එලෙයා උද්ධිසි සුසෙස
 සංචට්ඨයං භූතධරා වසුඤ්ඤා,
 සිලුවචයො මෙරු සමුලමුඛබහෙ
 නතෙවහං රාජ මුසා හණෙයාං.
2585. අඤ්ඤා හි දුබ්බසසමෙතමාහු
 යං මානුසො විසසෙ අමානුසමහි,
 සචෙ ව මං යාවසි එතමඤ්ඤා
 දකෙඤ්ඤා තෙ නාග නිවෙසනානි.
2586. තුමෙත ධොඤ්ඤා සොරවිසා උළාරා
 මහාතෙ ජා බ්බකොපි ව භොච,
 මම කාරණා¹ ඛන්ධනසමා පමුඤ්ඤා
 අරහසි නො ජානිතායො² කතානි.
2587. සො පච්ඤානං නිරයෙ සොරරුපෙ
 මා කාසිකං සාතමලඤ්ඤා කිඤ්ඤා,
 පෙළාය බඤ්ඤා මරණං උපෙතු
 යො තාදිසං කමම කතං න ජානො.
2588. සචචසට්ඨඤ්ඤා තච මෙස භොතු
 අකෙකාධනො³ භොහි අනුපනාහි,
 සබ්බඤ්ඤා තෙ නාගකුලං සුපණණා
 අභිංච ගිමහාසු විචජ්ජනතු.

1. මං කාරණං - මජ්ඣං.
 2. ජානිතායො - මජ්ඣං, ස්වා, ජානිතවෙ, නා, ජානිතයෙ.
 3. අකොධනො - මජ්ඣං.

2580. මහරජාණන් වහන්ස, මේ වස්තු දීමෙන් තොරව ද මුඛවහන්සේගේ වචනය ගරු කොට ඒ නාගයා බැඳුමෙන් මුදමු. මිදුණු සිරුරැති නා තෙමේ සිත්සේ හැසිරේවා! පින් කැමැති නාග තෙමේ බැඳුමෙන් මීදේවා.

2581. බැඳුමෙන් මිදුණු වමෙයයක නාග තෙමේ රජුට මෙසේ කීවේ ය. කසිරට මහරජ, නුඹවහන්සේට නමස්කාර වේවා, කසිරට දියුණු කරන මහරජාණන් උහන්ස, නුඹවහන්සේට නමස්කාර වේවා, මාගේ නාග භවනය දැකුම්කලය. එය සපිරිවරින් අඩුත් බලන මෙන් ආරාධනා කොට නුඹවහන්සේට ඇදිලි බදිමි යි නාරජ තෙම කීයේ ය.

2582. පින්වත් නාරජ, මනුෂ්‍යයෙක් තෙම අමනුෂ්‍යයකු කෙරෙහි විශ්වාසය තබන්නේ ය යන යමක් වේ නම් එය එකාන්තයෙන් ම විශ්වාස නො කොට හැක්කකැ යි කියත්. ඉදින් මේ ගැන මට යාවැකු කරන්නෙහි නම්. නුඹගේ නාග භවනයන් දක්නෙමු යි රජ තෙම කීයේ ය.

2583. මහරජ ඉදින් (වනාහි) වාතය තෙම පර්වතයක් ගසාගෙන යන්නේ නමුදු සඳ හිරු දෙදෙනා බිමැ වැටෙන්නාහු නමුදු හැම නදිහු ම උඩුගං බලා යෙත් නමුදු මම බොරු නො කියමි යි බෝසත් තෙමේ කීයේ ය.

2584. අභය පැළෙන්තේ නමුත් මුහුදු විශැළෙන්තේ නමුත් භූතයන් දරා සිටින්නා වූ පෘථිවි තොමෝ හැකිළෙන්ති නමුත් පර්වතයන් අතුරෙන් උස් වූ මහමෙර සහමුලින් ඉදිරෙන්තේ නමුත් මහරජ මම බොරුවක් නම් නො කියමි යි බෝසත් තෙම කීයේ ය.

2585. එම්බා නාරජ, මනුෂ්‍යයෙක් තෙම අමනුෂ්‍යයකු කෙරෙහි විශ්වාසය තබන්නේ ය යන යමක් වේ නම් එය එකාන්තයෙන් ම විශ්වාස නොකොට හැක්කකැ යි කියත්, ඉදින් මේ ගැන මට යාවැකු කරන්නෙහි නම් නුඹගේ නා විනේ දකිමු යි රජ තෙම කීයේ ය.

2586. නාරජ, තෙපි වනාහි මහත් වූ දරුණු විෂ ඇති මහාතෙජස් ඇති වහා කිපෙන සුල්ලෝ ද උන්නහු ය. මා නිසා බන්ධනයෙන් මිදුණේ මා කළ උපකාර දැනගන්නට වටනෙහි ය.

2587. යමෙක් කරනලද එබඳු උපකාර නො දන්නේ නම් හෙ තෙමේ භයානක දුක් ඇති නිරයයෙහි පැසේවා, කිසියම් කායික සුවයක් නොලබාවා! පැසෙහි බැඳුණේ මරණයට යේවා, (මේසේ කියා නාරජ තෙම දිවුළේ ය.)

2588. පින්වත් නා රජ, නුඹගේ මේ ප්‍රතිඤ්ච සත්‍ය ප්‍රතිඤ්චක් වේවා නුඹ ක්‍රොධ නො කරන්නෙක් වෙහිවා, බද්ධ වෙවර නැත්තෙක් වෙහිවා, නුඹගේ මුළු නාකුලය ම සුපර්ණයෝ ශ්‍රීෂ්මකාලයෙහි ගින්න මෙන් දුරු කෙරෙත්වා.

2589. අනුකමිසී නාගකුලං ජනිඤ්ඤා
මානා යථා සුප්පියං එකපුතං,
අහං ච තෙ නාගකුලෙන සඤ්ඤා
කාභාමී වෙය්‍යාවටිකං උළාරං.
2590. යොජෙනානු වෙ රාජරථෙ සුවිකෙත
කමෙඛාජකෙ අසස්තරෙ සුද්දෙනා,
නාගෙ ච යොජෙනානු සුවණ්ණකප්පනො
දකෙඛමු නාගස්ස නිවෙසනානි.
2591. හෙරි මුඤ්ඤා පණවා ච සඛිතා
ආවප්පිසුං¹ උග්ගසෙනාසා රඤ්ඤා,
පායාසි රාජා ඛුභොහමානො
පුරකඛනො නාරිගණස්ස මජ්ඣේ.
2592. සුවණ්ණචිතකං² භූමිං අඤ්ඤා³ කාසිවද්ධනො,
සොචණ්ණමයෙ ච පාසාදෙ චෙච්චියඵලකඤ්ඤො.
2593. ස රාජා පාවිසී ව්‍යමහං වමෙපයාසස්ස නිවෙසනං,
⁴ආදිවච්චණ්ණසනිහං කංසඤ්ඤාපහසාරං.
2594. නානාරුකෙඛිති සස්සනානං නානාගන්ධසමෙරිතං⁵,
සො පාවෙකඤ්ඤා කාසිරාජා වමෙපයාසස්ස නිවෙසනං.
2595. පච්චියමි⁶ කාසිරඤ්ඤාදි වමෙපයාසස්ස නිවෙසනං,
දිඤ්ඤා කුරියා චජජිංසු⁷ නාගකඤ්ඤා ච භවිද්දුං.
2596. කං නාගකඤ්ඤා චරිතං ගණෙන
අනාරුභී කාසිරාජා පසනො,
නිසීදි සොචණ්ණමයමඤ්ඤා පියෙ
සාපසස්සයෙ වඤ්ඤාසාරලිකෙත.
2597. සො තස්ස භුක්වා ච අථො රමික්වා
වමෙපයාසකං කාසිරාජා අවොච,
විමානසෙට්ඨානි ඉමානි කුසුමං
ආදිවච්චණ්ණානි පහසාරානි.
නොනාදිසං අත්ථි මනුස්සලොකෙ
කිමජ්ඣියං නාග නපො කරොසි.

1. ආවප්පිසු - මජ්ඣ. සා. අවප්පිසු. වී. අවප්පිසු.
2. චිතකං - මජ්ඣ. සා.
3. අඤ්ඤා - මජ්ඣ.
4. ආදිවච්චණ්ණසනිහං - මජ්ඣ. සා.
5. සමෙරිතං - මජ්ඣ.
6. පච්චියමි - මජ්ඣ. සා.
7. පච්ජිංසු - මජ්ඣ. සා.

2589. මහරජාණන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ ඉතා ප්‍රිය එක ම පුතකු ගැන අනුකම්පා කරන මවක මෙන් නාකුලයට අනුකම්පා කරන්නහු ය. මම ද නාකුලය සමග නුඹවහන්සේට බොහෝ වතාවත් කරමි යි නා රජ කීයේ ය.

2590. මනා කොට විසිතුරු කරනලද රාජරථයෙහි ඉතා දැමුණු කාමිබෝස අශ්වනරයන් යොදත්වා. රනින් සැරසුවා වූ ඇතුන් ද යොදත්වා, නාගයාගේ විමානයන් දකිමු යි රජ තෙම කීයේ ය.

2591. උග්ගසෙන රජුගේ මහබෙර ද මිහිඟුබෙර ද පණාබෙර ද හක් ද වාදනය කළාහු ය. පිරිවරනලද ස්ත්‍රී සමූහයා මැද උග්ගසෙන රජ ඉතා හොබනේ ගියේයයි වදළසේක.

2592. කසිරට දියුණු කරන රජ තෙමේ රන්වැලි අතුළු බිම ද වෛද්‍යයා පුවරු අතුළු රන්මුවා ප්‍රාසාද ද දුටුවේ ය.

2593. සුයායාගේ වර්ණයට බඳු වූ රන්වන් විදුලිය සේ පැහැ විහිදෙන වමෙපයා නාගයාගේ විමානයට ඒ උග්ගසෙන රජ තෙම පිවිසියේ ය.

2594. ඒ කසිරජ තෙම නොයෙක් ගසින් ගැවසුණු නොයෙක් සුවදින් සුවද කවනලද වමෙපයා නාගයාගේ විමානය දැක්කේ ය.

2595. කසිරජ වමෙපයා නාගයාගේ නිවසට පිවිසි කල්හි දිව්‍යමය තුයා වාදනය කළහ. නාගකන්‍යාවෝ නැටූහ.

2596. නාගකන්‍යා සමූහයා විසින් හැසිරෙන ලද ඒ විමානයට පහන් සිත් ඇති කසිරජ තෙම නැගුණේ ය. සඳුන් කල්ක ගල්වන ලද හේත්තුවන පුවරු සහිත ස්වර්ණමය පුටුවෙහි හිඳගත්තේ ය.

2597. ඒ කසිරජ තෙම එහි අනුභව කොට නැවත සිත් අලවා වැස වමෙපයාක නාගයාහට මෙසේ කීයේ ය. නුඹගේ මේ සුයායාට බඳු වර්ණ ඇති පැහැ විහිදෙන උතුම් විමානයෝ වෙති. මිනිස් ලොවැ මෙබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් තපස් කරති ද?

- 2598. තා කමුඛකෙයුරධරා සුවසා
වච්චඛගුලී තඹතලුපපනා,
පගගයහ පායෙතභී අනොමචණ්ණො
නෙතාදිසං අතී මනුසසලොකෙ
කිමතීයං නාග තපො කරොසි.
- 2599. නජො ව තෙමා පුටුලොලීලවජා
ආටා¹ සකුනාතාභිරුද සුතිසා,
නෙතාදිසං අතී මනුසසලොකෙ
කිමතීයං නාග තපො කරොසි.
- 2600. කොඤ්ඤා මයුරා දිවියා ව භංසා
වගුයසරා කොකිලා සමපතනභී,
නෙතාදිසං අතී මනුසසලොකෙ
කිමතීයං නාග තපො කරොසි.
- 2601. අඛොව සාලා තිලකා ව ජමුඛයො
උදදලකා පාටලීයො ව ඵුලලා,
නෙතාදිසං අතී මනුසසලොකෙ
කිමතීයං නාග තපො කරොසි.
- 2602. ඉමා ව තෙ පොකඛිරඤ්ඤ සමනතතො
දිව්‍යා ව² ගඤ්ඤා සතතං සමපතනභී,
නෙතාදිසං අතී මනුසසලොකෙ
කිමතීයං නාග තපො කරොසි.
- 2603. න පුත්තභෙතු න ධනසස භෙතු
න ආයුනො වාපි ජනිඤ්ඤ භෙතු,
මනුසසයොනිං අභිපසායානො
තසමා පරකකමම තපො කරොමී.
- 2604. කං ලොභිතකෙතා විහතනතරංසො
අලඛකාතා කප්පිතකෙසමසු,
සුරොසිතො ලොභිතචඤ්ඤෙන
ගඤ්ඤරාජාව දිසා පභාසයි.
- 2605. දෙවිඤ්ඤපකෙතාසි මහානුභාවො
සමෙඤ්ඤි කාමෙභී සමඛිභුතො,
පුච්ඡාමී තං නාගරාජෙනමජථං
සෙයොයා ඉතො කෙන මනුසසලොකො.

1. ආද - වී. මජ්ඣං.
2. දිඛා සා, දිඛා - මජ්ඣං.

2598. රන් අබරණ දරන්නා වූ මනාකොට හඳුනා ලද වස්ත්‍ර ඇති වට ඇඟිලි ඇති තඹවත් අතුල් පතුල් වලින් යුක්ත වූ අලාමක වූ පැහැසටහන් ඇති ඒ නාගකන්‍යාවෝ දිව්‍යජානය ගෙනවුත් පොවති. මිනිස් ලොව මෙවැන්නක් නැත. නාගය, කුමක් බලා-පොරොත්තුවෙන් තපස් කරහි ද?

2599. පුළුල් වරලින් යුත් මසුන් ඇති උකුසු පක්ෂීන් විසින් පවත්වන ලද නාද ඇති මනා තොටුපලින් යුත් ඒ මේ ගංගාවෝ ද ඇත්තාහ. මිනිස් ලොව එබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලා-පොරොත්තුවෙන් තපස් කරහි ද?

2600. කොස්ලිහිණියෝ ද මොනරු ද දිව්‍ය හංසයෝ ද මිහිරි නාද පවත්වන කොටුලෝ ද ගසින් ගසට මාරුවෙති. මිනිස් ලොව මෙබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් තපස් කරහි ද?

2601. එම්බා නාගරාජය, පිපිහිය අඹ ද සල් ද එරහන්ද ද දඹ ද ඇසළ ද පළොල් ද ඇත්තාහ. මිනිස් ලොව මෙබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් තපස් කරහි ද?

2602. එම්බා නාරජ' මේ පොකුණු භාත්පසැ නිතර දිව්‍යමය වූ සුවඳ හමයි. මිනිස් ලොව මෙබන්දක් නැත. නාගය කුමක් බලා-පොරොත්තුවෙන් තපස් කරහි ද?

2603. මහරජ, මම උත්‍රයන් හෙතු කොට ගෙන පෙහෙවස් නො රකිමි, ධනය හෙතුකොට ගෙන ද නො රකිමි, ආයුෂ හෙතු කොට ගෙන ද නො රකිමි, මිනිස් ලොව උත්පත්තිය පතමි. එහෙයින් වියඹය උඩා තපස් රකිමි යි නාරජ කීයේ ය.

2604. එම්බා මහරජ, නුඹ වහන්සේ ලේචන් ඇස් ඇත්තේ නසන ලද අන්තරය ඇති සරසන ලද්දේ කපන ලද කෙස් රවුළු ඇති රත්සඳුනෙන් සුවඳ ගල්වන ලද්දේ ගාඤ්ච ව රාජයකු මෙන් දිශාවන් බබුළුවන්ගෙහි ය.

2605. නාගරාජය. නුඹ සියලු කාමසම්පත්න් යුක්ත වූයෙහි මහානු-භාව සම්පන්න වූයෙහි දිව්‍යමය සාද්ධියට පැමිණියෙහි ය. මේ කාරණය නුඹ අතින් විවාරමි. කවර හෙයින් මිනිස් ලොව මීට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ ද?

2606. ජනිඤා නාඤ්ඤා මනුස්සලොකා
සුද්ධි ව සංවිජ්ජති සංයමො ව,
අභඤ්ඤා ලඤ්ඤා මනුස්සයොති.
කාභාමි ජාතිමරණස්ස අත්තං.
2607. අඤ්ඤා හවෙ සෙවිතබ්බා යපඤ්ඤා
බහුසුඤ්ඤා යෙ බහුධානවිතතිනො,
නාරියො ව දිඤ්ඤා නවං ව නාග
කාභාමි පුඤ්ඤාති අනපපකාති.
2608. අඤ්ඤා හවෙ සෙවිතබ්බා යපඤ්ඤා
බහුසුඤ්ඤා යෙ බහුධානවිතතිනො,
නාරියො ව දිඤ්ඤා මමඤ්ඤා රාජ
කරොති පුඤ්ඤාති අනපපකාති.
2609. ඉඤ්ඤා මෙ ජාතරූපං පහුතං¹
රාසි සුවණ්ණස්ස ව තාලමත්තා,
ඉතො හරිතා² සොවණ්ණස්සරාති³ කාරය
රූපියස්ස ව පාකාරං කරොන්තු.
2610. මුත්තානඤ්ඤා⁴ වාහසභස්සාති පඤ්ඤා
වෙළ්ඵියමිස්සාති ඉතො හරිතා,
අනෙතපුරෙ භූමියං සඤ්ඤා
තිකකඤ්ඤා හොතිති⁵ නීරජා ව.
2611. එතාදිසං ආවස රාජසෙට්ඨ
විමානසෙට්ඨං බහුසොහමානං,
බාරාණසිං⁶ නගරං ඉඤ්ඤා
රජ්ජඤ්ඤා කාරොති අනොමපඤ්ඤාති.

වමෙපයා ජාතකං.

11. පලොභනජාතකං

2612. බ්‍රහ්මලොකා වචිතාන දෙවපුත්තො මහිඤ්ඤො,
රඤ්ඤා පුත්තො උදපාදි සංඝකාමසමිඤ්ඤා.
2613. කාමා වා කාමසඤ්ඤා වා බ්‍රහ්මලොකෙ න විජ්ජති,
ඤ්ඤා⁷ නායෙව සඤ්ඤාය කාමෙහි විජ්ඣවජථ.

1. බහුතං - මජ්ඣං.
2. හරිතාන - මජ්ඣං.
3. සුවණ්ණ - මජ්ඣං.
4. මුත්තානිව - වී. මජ්ඣං.
5. හොති මජ්ඣං. සා.
6. බාරාණසි නගරං - මජ්ඣං.
7. ඤ්ඤා නා ඤ්ඤා - වී. මජ්ඣං.

2606. මහරජ, මිනිස් ලොවින් වෙන් ව නිර්වාණ ඉද්ධියක් හෝ සීලසංයමයක් හෝ නැත්තේ ය. මම ද මිනිස් උපත ලබා ජාතිමරණයත් කෙළවර කරමි යි සිතා තපස් කරමි යි නාරජ කීවේ ය.

2607. නාගරාජය, යම් කෙනෙක් බොහෝ කරුණු සිතන්නාහු බහුශ්‍රැත වෙද්ද, නුවණැති ඔවුහු සෙවනය කටයුත්තාහ. නුඹ ද නාග කන්‍යාවරුන් ද දෑක බොහෝ පින් කරමි යි රජ ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

2608. මහරජ, යම් කෙනෙක් බොහෝ කරුණු සිතන්නාහු බහුශ්‍රැත වෙද්ද, නුවණැති ඔවුහු සෙවනය කටයුත්තාහ. මා ද නාග කන්‍යාවරුන් ද දෑක බොහෝ පින් කරව යි නාරජ තෙම උග්‍රසෙන රජුට කීවේ ය.

2609. මහරජ, මාගේ මේ බොහෝ වූ රන් ඇත. තල්ගස් පමණ ස්වර්ණ රාශිහු ද ඇත්තාහ. මෙයින් රන් ගෙන ගොස් ස්වර්ණ ගෘහ කරව. ඊදියෙන් පවුරක් ද කරව.

2610. වෛද්‍යයාණී මිශ්‍ර වූ මුතු ගැල් පන්දහසක් මෙයින් ගෙන ගොස් අන්ත:පුර භූමියෙහි අතුරත්වා, භූමි තොමෝ මඩ නැත්ති රජස් වීරහිත උන්තී ය.

2611. රාජශ්‍රේෂ්ඨය, ඉතා භොබනා වූ මෙබඳු උතුම් විමාන-යෙක්හි වාසය කරව. අලාමක වූ නුවණැත්ත, සමාද්ධියෙන් පිරිහිය බරණැස් නුවර රාජ්‍යය ද කරව යි නාරජ තෙම කීයේ ය.

වමෙපයා ජාතක යි.

11. මහා පලොහන ජාතකය

2612. මහත් සාද්ධි ඇති දෙව පුතෙක් බඹ ලොවින් සැව සියලු කාමසම්පන්න සමාද්ධි වූ කසී දනව්වෙහි රජුහට පුත් ව උපන්නේ ය.

2613. යම් කුමාරයෙක් බඹලොව දී හටගත් කාම වීරහිත එම සංඥයෙන් ම කාමයන් කෙරෙන් පිළිකුල් ඇති කරයි ද, බඹලොවහි ඒ කාමයෝ හෝ කාමසංඥාවෝ හෝ විද්‍යාමාන නො වෙති.

2614. තසස වනෙනපුරෙ ආසි ක්කානාගාරං සුමාපිතං,
සො තස්ස පතිසලලිතො එකො රහසි ක්කායථ.
2615. ස රාජා පරිදෙවෙසි පුත්තසොකෙන අටටිතො,
එකපුත්තො වයං මඤ්ඤං න ච කාමානි භුංඤ්ති.
2616. කොත්ථු ඛෙක්ඛ¹ උපායො සො² තො වා ජානාති කිංකරිතං,
කො මෙ පුත්තං පලොභෙය්‍ය යථා කාමානි පක්ඛෙය.
2617. අහු කුමාරි තස්සෙව රුපවණ්ණ³සමානිතා,
කුසලා නවලිහිතසස වාදිතෙ ච පදකඛිණා
සා තස්ස උපසඛිතම රාජානං එතදබ්බි.
2618. අහං ඛො නං පලොභෙය්‍යං සචෙ හත්තා හවීසසති,
නං තථාවාදිනිං රාජා කුමාරිං එතදබ්බි.
ක්කෙඤ්ඤෙව නං පලොභෙහි තච හත්තා හවීසසති.
2619. සා ච අනෙතපුරං ගගඤ්චා බහු කාමුපසංහිතං,
හදයඛගමා පෙමණීයා චිත්තගාථා⁴ අභාසථ.
2620. තසසා ච ගායමානාය සඤ්ඤා සුක්කාන නාරියා,
කාමච්ඡන්දසස උප්පථ ජනං සො පරිපුච්ඡථ.
2621. කසෙසසො සඤ්ඤා කො වා සො හණති උච්චාවචං බහු,
හදයඛගමං පෙමණීයං අපො කණ්ණසුඛං මම.
2622. එසා ඛො පමද දෙව ඛිංඛා එසා අනප්පිතා,
සචෙ කං කාමෙ භුංඤ්ඤාය හිංසායා හියොයා ඡාදෙයසු නං.
2623. ඉඛ්ඛ ආගච්ඡතොරෙන අච්චුරම්ඛි ගායතු,
අසසමසස සමීපමිකි සනතිකෙ ලඤ්ඤා ගායතු.
2624. තිරොකුඛධමිකි ගාඤ්ඤා ක්කානාගාරමිකි පාචිසි,
බ්බෙ⁵ නං අනුපුබ්බෙන ආරඤ්ඤමිච්ච කුංඤ්ඤං.
2625. තසස කාමරසං ඤ්ඤා ඉසසාධලොචො අජායථ,
අහමෙව කාමෙ භුංඤ්ඤායං මා අඤ්ඤා පුරිසො අහු.

1. ඛෙවක්ඛ.
2. යො - මජ්ඣං, සා.
3. වණ්ණ රුප - වී, මජ්ඣං.
4. චිත්තා - මජ්ඣං, සා.
5. බ්බෙ - මජ්ඣං.

2614. ඔහුගේ අන්ත:පුරයෙහි පියා විසින් කරවනලද ධ්‍යානා-
ගාරයෙක් විය. හෙතෙමේ එහි විවේකයෙහි ඇළුණේ තනි ව රහසි-
ගත ව ධ්‍යාන කෙළේ ය.

2615. පුත්‍රශෝකයෙත් පෙළුණු ඒ රජ තෙම මාගේ එක ම
පුත්‍රයා කාමසම්පත් පරිභොග නො කෙරේ යයි වැළපුණේ ය.

2616. මෙහිලා කවර නම් උපායෙක් ඇත්තේ ද? එයට පළි-
බොධයක් කවරෙක් නම් තී ද? යම්සේ මාගේ පුත්‍රයා කාමසම්පත්
ප්‍රාප්තියා කෙරේ නම් එසේ කවරෙක් නම් පොළඹවා ද?

2617. රූපයෙන් හා වර්ණයෙන් යුත් නෘත්‍යගීතයන්හි දක්ෂ
වාදනයෙහි ද සමත් කුමරියක් ඒ අන්ත:පුරයෙහි ම වූ යැ. ඕ එහි
එළැඹ රජුට මෙසේ කීවා ය.

2618. හෙ තෙමේ මට සැමී වන්නේ නම් මම ඔහු පොළඹ-
වන්නෙමී. (ඇය කී විට) රජ තෙම එසේ කියන්නා වූ ඒ කුමරියට
මෙසේ කීයේ ය. තෝ ඒ කුමරා පොළඹවා ගනුව, ත්‍රිට හේ සැමී
වන්නේ ය කියායි.

2619. ඕ ද ඒ අන්ත:පුරයට ගොස් කාමුපසංහිත වූ ත් හෘදයංගම
වූ ත් ද්‍රෝණිය වූ ත් බොහෝ විධිකුරු ගාථාවන් කීවූ ය.

2620. ගායනා කරන ඒ ස්ත්‍රියගේ හඬ අසා ඒ කුමාරයාට
කාමාසාව උපන්නේ ය. හෙ තෙමේ ජනයා අතින් විවාලේ ය.

2621. මේ හඬ කවරකුගේ ද? ඒ කවරෙක් නම් හෘදයංගමව
ප්‍රොණිය ව කර්ණසුඛ ව උස් පහත් හඬින් බොහෝ කොට බෙණේ ද
කියා (අනිකුභ්‍ර) කුමාර තෙම ඇසී ය.

2622. දේවයන් වහන්ස, මෝ තොමෝ ස්ත්‍රියක, මෝ තොමෝ
මහත් වූ ක්‍රීඩිකාවක, ඉදින් නුඹ වහන්සේ කාමසම්පත් අනුභව
කරන්නහු නම්, ඊට වැඩිවැඩියක් කැමැතිවන්නහු ය.

2623. එසේ නම් මොබට ඒවා, නුදුරු තන්හි ගායනා කෙරේවා,
ගයනාගාරයට සමීප ව මාගේ සමීපයෙහි ගායනා කෙරේවා.

2624. බිත්තියෙන් පිටතේ ගායනය කොට ධ්‍යානාගාරයට පිවිසී
යා ය. කැලේ ඇතකු මෙන් ක්‍රමයෙන් ඕ ඔහු බැඳගත්තා ය.

2625. ඒ කුමාරයාට කාමරසය දැනී ඊෂ්ඨා ස්වභාවයෙක් හට-
ගත්තේ ය. මම ම කාමයන් අනුභව කරමි. කම්සැප උදින අන්
පුරුෂයෙක් නො වේවා කියා යි.

- 2626. තතො අසිං ගහෙකොන පුරිසෙ හනතුං උපකැමි,
අහමෙව එකො භුඤ්ඤාං මා අඤ්ඤා පුරිසො සියා.
- 2627. තතො ජානපද සබ්බ චිකකඤ්ඤා සමාගතා,
පුත්තො ත්‍යායං මහාරාජ ජනං හෙයෙත්‍යාදුසකං.
- 2628. තඤ්ඤා රාජා විවාහෙසි සමහා රටඨාතො ඛනිතො,
යාවතා විජිතං මඤ්ඤා න තෙ වස්ඛ්ඛා¹ තාවදෙ.
- 2629. තතො සො හරියං ආදය සමුද්දං උපසඬකමි,
පණණ්ණසාලං කරිකාන වනං උඤ්ජායා² පාවිසි.
- 2630. අථෙසු ඉසිමාගඤ්ඤි සමුද්දං උපරුපරි,
සො තස්ස ගෙහං පාවෙකඛි හතතකාලෙ උපට්ඨිතෙ.
- 2631. තඤ්ඤා හරියා පලොහෙසි පස්ස යාව සුදුරුණං,
වුත්තො සො බ්‍රහ්මචරියමහා ඉඤ්ජා පරිභායථ.
- 2632. රාජපුත්තො ච උඤ්ජාතො වනමුලඵලං බහුං,
සායං කාඡෙන ආදය අසිසමං උපසඬකමි.
- 2633. ඉසි ච ඛන්ජයං දිඤ්චා සමුද්දං උපසඬකමි,
වෙහාසයං ගමිස්සනති සීදතෙ සො මහණණ්ණවෙ.
- 2634. ඛන්ජයො ච ඉසිං දිඤ්චා සීදමානං මහණණ්ණවෙ,
තසෙසව අනුකම්පාය ඉමා ගාථා අභාසථ.
- 2635. අභිජජමානො වාරිසමිං සයං ආගමම ඉඤ්ජා,
මිසිභාවිජ්ජා ගාඨා සංසීදසි මහණණ්ණවෙ.
- 2636. ආචචටතී මහාමායා බ්‍රහ්මචරියවිකොපනා,
සීදනති නං විදිකාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.
- 2637. අනලා මුදුසමභාසා දුප්පුරා තා නදීසමා,
සීදනති නං විදිකාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.

1. වක්කඛං - මජ්ඣං.
2. වනමුඤ්ජාය - චී. මජ්ඣං.

2626. ඉක්බිති කඩුවක් ගෙන පුරුෂයන් මරන්නට පටන් ගත්තේ ය. මම ම තනිවැ කම්පුව අනුභව කරමි. අන් පුරුෂයෙක් නො වේවා කියා යි.

2627. ඉක්බිති දනව්වැසි සියල්ලෝ ම රැස්ව “මහරජුනි, නුඹ වහන්සේගේ මේ පුත්‍රයා නිරපරාධ ජනයා නසති” යි වැළැපෙමින් කියා සිටියහ.

2628. රජ තෙමේ ද ඔහු “මාගේ රට යම්තාක් වේ ද ඒ කාක් තැන නොසිටිය යුතුය” යි සිය රටින් බැහැර කෙළේ ය.

2629. ඉක්බිති ඒ කුමර තෙම බිරිය ගෙන මුහුදු වෙරළට එළැඹියේ ය. එහි පන්සලක් කොට වසන්නේ පලවැළ පිණිස වනයට ද පිවිසියේ ය.

2630. එකල්හි සෘෂිවරයෙක් දීපාන්තරයෙහි සිට මුහුදු දිය මතුයෙහි එහි පැමිණියේ ය. හෙතෙමේ ආහාර වේලාව පැමිණි කල්හි ඔහුගේ ගෙට ඇතුළු විය.

2631. භායඹා නොමෝ ඒ තවුසා ද පොළඹවා ගත්තා ය. ඇයගේ ඉතා දරුණුකමක් බලව. හේ බඹසරින් වුතවුයේ සෘද්ධියෙන් ද පිරිහුණේ ය.

2632. රාජපුත්‍ර තෙමේ ද සිහීමෙන් ලත් බොහෝ වනමුල් එලාඑල සවස් කාලයෙහි කදිනගෙන ආශ්‍රමයට එළැඹියේ ය.

2633. සෘෂිතෙමේ ද ඤත්‍රියයා දක සමුද්‍රයකරා පැමිණියේ යැ. හෙ අභසෙහි යන්නෙමැ යි මහමුහුදෙහි ම ගිලෙයි.

2634. ඤත්‍රිය තෙමේ ද මහසයුරෙහි ගිලෙන සෘෂිහු දක ඔහුට ම අනුකම්පා පිණිස මේ ගාථාවන් කියේ ය.

2635. තෙමේ, නොබිදෙන දිය මතුපිට සෘද්ධියෙන් අටුක් ස්ත්‍රිය හා එක්වීමට පැමිණ මහසයුරෙහි ගිලෙහි ය.

2636. මේ ස්ත්‍රීහු නම් කාමාවතියෙන් ආවතීනය කරන හෙයින් ආවතීනයහ. මහත් වූ මායා ඇත්තාහ. බ්‍රහ්මවයඹය විනාශ කිරීමෙන් පුරුෂයන් අපායෙහි ගල්වන්නාහ. මෙය දැන නුවණැති පුරුෂ තෙමේ ස්ත්‍රීන් දුරින් ම දුරුකරන්නේ ය.

2637. කොතෙක් පිරිමින් ලදුවත් සැඟීමකට පත් නොවන හෙයින් අනලා නම් වූ මොළොක් කථා ඇති තෘප්ත නො කට හැක්කා වූ ගංගාවන් හා සමාන වන්නා වූ ඒ ස්ත්‍රීහු තමන් වෙත පැමිණියවුන් අපායයෙහි ගල්වති යි දැන නුවණැත්තන් විසින් දුරින් ම දුරුකට යුත්තාහු ය.

- 2638. යං එතා උපසෙවනහි ඡන්දසා වා ධනෙන වා,
ජාතවෙදෙව සන්ධානං බිප්පං අනුදහන්ති තං.
- 2639. ඛන්තියස්ස වචො සුඤ්ඤා ඉසියස්ස නිබ්බිද අහු,
ලඤ්ඤා පොරාණකං මග්ගං ගච්ඡතෙ සො විභායසං.
- 2640. ඛන්තියො ව ඉසිං දිසවා ගච්ඡමානං විභායසං,
සංවෙගං අලභී ධීරො පබ්බජ්ජං සමරොවධි.
- 2641. තතො සො පබ්බජ්ජාන කාමරාගං විරාජධි,
කාමරාගං විරාජේඤා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහුති.

මහාපලොහන ජාතකං.

12. පඤ්චපණ්ඩිත පඤ්ඤා

- 2642. පඤ්ච පණ්ඩිතා සමාගතා
පඤ්ඤා මෙ පටිභාතී තං සුඤ්ඤාථ,
නිඤ්ඤිමඤ්ඤං පසංසියං වා,
කසෙස්සවාචිකරෙය්‍ය ගුඤ්ඤමඤ්ඤං.
- 2643. ඤං නො ආචිකරොහි භූමිපාල
භක්තා භාර්ග්‍යහො තුවං වදෙතං,
තව ඡන්දඤ්ඤා රුචිඤ්ඤා සමඤ්ඤා සිඤ්ඤා
අථ වසබ්බන්ති ඡන්දඤ්ඤා පඤ්ඤා ධීරා.
- 2644. යා සීලවතී අනඤ්ඤාදෙධියා
භක්තච්ඡන්දවසානුගා මනාපා,
නිඤ්ඤිමඤ්ඤං පසංසියං වා
භරියායාවිකරෙය්‍ය ගුඤ්ඤමඤ්ඤං.
- 2645. යො කිච්ඡගතස්ස ආතුරස්ස
සරණං ගොති ගතී පරායණඤ්ඤා,
නිඤ්ඤිමඤ්ඤං පසංසියං වා
සබ්බන්තොවාචිකරෙය්‍ය ගුඤ්ඤමඤ්ඤං.
- 2646. ජෙට්ඨො අථ මජ්ඣිමො කණ්ඨෙට්ඨො
සො වෙ සීලවතො සමාහිතො ධීතකො,
නිඤ්ඤිමඤ්ඤං පසංසියං වා
භාතුවාචිකරෙය්‍ය ගුඤ්ඤමඤ්ඤං.

2638. මේ ස්ත්‍රීහු සිය කැමැත්තෙන් හෝ ධනය හෙතුකොට හෝ යම් පුරුෂයකු සෙවනය කෙරෙද්ද ස්වකීය ස්ථානය දවන්නා වූ ගින්න මෙන් වහා ඒ සෙවනය කළහු දවත්.

2639. සෞත්‍රියයාගේ වචනය අසා සෘෂිවරයාහට කලකිරීම ඇති විය. හෙතෙමේ පැරණි ධ්‍යාන මාර්ගය ලැබ අහසින් යයි.

2640. සෞත්‍රිය තෙමේ ද අහසින් යන සෘෂිහු දෑක සංවේගය ලැබ ගත්තේ ය. ඒ සෞත්‍රිය පණ්ඩිත තෙමේ ද පැවිද්ද කැමති විය.

2641. ඉක්බිති හේ පැවිදිව කාමරාගය දුරු කෙළේ ය. කාමරාගය දුරු කොට බිඹලොව උපන්නේ යි.

මහාපලොහන ජාතක යි.

12. පස්පඩි පැනය

2642. මෙහි රැස් වූ පස් පඩිවරුනි, මට ප්‍රශ්නයෙක් වටහයි. එය අසවූ නිසු කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කම් නම් කවරකුහට එළිදරව් කළයුතු වන්නේ දැ යි රජ තෙම ඇසී ය.

2643. මහරජ, නුඹ වහන්සේ අපට එළිදරව් කරනු මැනව. නුඹ වහන්සේ වනාහි අපගේ ස්වාමියා ද බර උසුලන තැනැත්තෝ ද උන්නහු ය. එහෙයින් පළමු කොට නුඹ වහන්සේ ම මෙය කියන සේක්වා, මහරජ, නුඹ වහන්සේගේ කැමැත්ත ද රුවි කරුණු ද දැනගෙන අනතුරු ව පඤ්ච පණ්ඩිතයෝ ප්‍රකාශ කරත් යි සෙනක තෙම කීවේ ය.

2644. යම් භායඝ්‍රීවක් සිල්වත් ද, අනුන් වසභයෙහි නො පවති ද, සැමියාගේ කැමැත්ත අනුව ජීවත් වන්නී ද, මනවඩන්නී ද එවැනි භායඝ්‍රීවට නිසු කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කරුණ එළිදරව් කළයුතු වන්නේ ය.

2645. යමෙක් පිහිටක් නො මැනිව කරදරයට පත් වූ ශීලනා හට පිහිට වේද නිසු කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කරුණ එබඳු යහඵලට එළිදරව් කරන්නේ ය.

2646. ජ්‍යෙෂ්ඨ වූ හෝ මධ්‍යම වූ හෝ කණිෂ්ඨ වූ හෝ යම් ඒ සහෝදරයෙක් තෙම ශීලයෙන් යුක්ත වූයේ ස්ථිර ස්වභාව ඇත්තේ වේ ද, නිසු කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කරුණ එබඳු සහෝදරයාට ප්‍රකාශ කරන්නේ ය.

72 ජාතකපාලි-විසතිනිපාතො

2647. යො වෙ හදයසස පදංගු
අනුජාතො පිතරං අනාමපඤ්ඤා,
නිඤ්ඤිමස්සං පසංඝියං වා
පුත්තස්සාවිකරෙය්‍ය ගුණමස්සං.

2648. මාතා දීපද ජනිඤ්ඤෙට්ඨ
යා නං පොසෙති ඡන්දසා පියෙන,
නිඤ්ඤිමස්සං පසංඝියං වා
මාතුයාවිකරෙය්‍ය ගුණමස්සං.

2649. ගුණසස හී ගුණමෙව සාධු
නහී ගුණස්ස පසස්මාවිකමමං,
අනිජාදය සහෙය්‍ය ධීරො
නිජානනෙයො යථා සුඛං භණෙය්‍ය.

2650. කිනනු කං විමනොසි රාජසෙට්ඨ
දීපදිඤ්ඤ වචනං සුඤ්ඤාම නෙතං,
කිං විනායමානො දුමුච්චෙනොසි
නුන දෙවි අපරාධො අපී මඤ්ඤං.

2651. පඤ්ඤා වජ්ජකා මහොසධොති
ආණනො මෙ වධාය භුට්ඨඤ්ඤා,
නං විනායනො දුමුච්චෙනොසම්
න හී දෙවි අපරාධො අපී තුඤ්ඤං.

2652. අභිදෙසගතො ඉදති එසි
කිං සුකා කිමාසඛකතෙ මනො තෙ,
කො තෙ කිමවොව භුට්ඨඤ්ඤා
ඉඛස්ස නං වචනං සුඤ්ඤාම බ්‍රැහ්මී මෙතං.

2653. පඤ්ඤා වජ්ජකා මහොසධොති
යදී තෙ මනාධිතං ජනිඤ්ඤ දෙසං,
භරියාය රහොගතො අසංඝි
ගුණං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

2654. යං සාලවනස්මිං සෙනකො
පාපකමමං අකාසි අසඛහිරුපං,
සබ්බෙනොව රහො ගතො අසංඝි
ගුණං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

2655. පුත්තඤ්ඤපුට්ඨසසස තෙ ජනිඤ්ඤ
උපනොනා රොගො අරාජසුත්තො,
භාතුච්ච රහො ගතො අසංඝි
ගුණං පාතුකතං සුතං මමෙතං.

2647. යමෙක් එකාන්තයෙන් පියාගේ සිත් වූ පරිදි ක්‍රියා කෙරේ ද පියා හා සමගුණ ඇත්තේ වේ ද, අලාමක ප්‍රඥා ඇත්තේ ද එබඳු පුත්‍රයාට නිත්‍ය කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ රහස් කරුණ ප්‍රකාශ කරන්නේ ය.

2648. දෙපා ඇත්තවුන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨ වූ මහරජතුමනි, යම් මවක් කැමැත්තෙන් හා ප්‍රේමයෙන් පුතකු පොෂණය කරනනී ද නිත්‍ය කටයුතු කරුණක් හෝ ප්‍රශංසා කටයුතු කරුණක් හෝ සැඟවිය යුතු කරුණ ඒ මවට ප්‍රකාශ කරන්නේ ය.

2649. සැඟවියයුත්ත සැඟවීම ම යහපති. සැඟවියයුත්ත එළිදැරවී කිරීම ප්‍රශස්ත නො වේ. ප්‍රාඥතෙම අදහස මුදුන් පැමිණෙන තුරු ඉවසා සිටින්නේ ය. මුදුන් පැමිණි අදහස් ඇත්තේ ඒ කරුණ සුවසේ කියන්නේ ය.

2650. උතුම් මහරජතුමනි, නුඹ වහන්සේ කුමක් හෙයින් දෙමනස් වන්නහු ද? දෙපා ඇත්තවුන්හට ශ්‍රේෂ්ඨය, නුඹ වහන්සේගේ මේ වචනය නො අසමු. කුමක් සිතමින් දෙමනස් උන්නහු ද? දේවයන් වහන්ස, එකාන්තයෙන් මාගේ අපරාධයෙක් ඇත්තේ ද? කියා උදුම්බරා දේවිය ඇසූ ය.

2651. බොහෝ නුවණැති මහොෂධ පණ්ඩිත තෙමේ මැරිය යුතු යයි මා විසින් මරණයට නියම කරන ලද ඒ කරුණ සිතමින් දෙමනස් වෙමි. දේවිය තිගේ වරදෙක් නැතැ යි රජ තෙම කියේ ය.

2652. බොහෝ නුවණ ඇති මහොෂධය, ඊයේ සවස ගිය නුඹ දැන් එන්නෙහිය. තාගේ සිත කුමක් අසා කුමකට සැක කෙරේ ද? මහත් ප්‍රඥා ඇත්ත, නුඹට කවරෙක් කුමක් කියේ ද? ඒ වචනය මට කියව. මම එය අසමියි රජතෙම කියේ ය.

2653. මහරජ, මහා ප්‍රඥා ඇති මහොෂධ පණ්ඩිත තෙමේ මැරිය යුතුයයි නුඹ වහන්සේ විසින් පඩිවරුන් සමග මන්ත්‍රණය කරන ලද, එය රාත්‍රියෙහි කවරකුට කියන ලද ද? නුඹ වහන්සේ වනාහි රහසිගත ව භායාංචට කීසේක. ඒ සැඟවිය යුතු කරුණ ප්‍රකට කරන ලද බව මා විසින් අසන ලදී.

2654. සෙනකතෙම සල් උරුන්හි අසභ්‍ය වූ යම්බඳු පාපකමියක් කෙළේ ද, එය රහසිගතව යහළුවකුට ම කියේය. ප්‍රකට කළ ඒ රහස මට අසන්නට ලැබිණි.

2655. මහරජ, නුඹ වහන්සේගේ පුක්කුස නම් රාජපුරුෂයා හට රජුන් විසින් ළං නොවිය යුතු කුෂ්ඨ රොගයෙක් තිබේ. හෙතෙම රහසිගතව එය සහොදරයාට කියේය. ප්‍රකට කළ ඒ රහස ද මට අසන්නට ලැබිණි.

- 2656. ආබාධොයං අසඛ්භිරූපො
කාවිජෙදු නරදෙවෙන චුට්ඨො,
පුත්තස්ස රහොගතො අසංසි
ගුහං පාතුකතං සුතං මමෙතං.
- 2657. අට්ඨවච්ඤා මණ්ණිතනං උළාරං
සකෙහා තෙ අදද පිතාමහස්ස,
දෙවිජුස්ස ගතං තදජ්ජ භක්ඛං
මාතුච්ච රහො ගතො අසංසි
ගුහං පාතුකතං සුතං මමෙතං.
- 2658. ගුහස්ස හි ගුහමෙව සාධු
න හි ගුහස්ස පසක්ඛාචිකමුං,
අනිප්ඵාදය සහෙය්‍ය ධිරො
නිස්සනාකො යථාසුඛං භණෙය්‍ය.
- 2659. න ගුහමක්ඛං විචරෙය්‍ය රකෙඛය්‍ය නං යථා නිධිං,
නහි පාතුකතො සාධු ගුහො අකො පජානතා.
- 2660. ථීයා ගුහං න සංසෙය්‍ය අමිත්තස්ස ච පණ්ඩිතො,
යො වාමීසෙන සංභිරො හදයකොතො ච යො නරො.
- 2661. ගුහමක්ඛමසංඛුඤ්ඤං සංඛොධයති යො නරො,
මත්තභෙදභයා තස්ස දසභුතො¹ නිතිකකති.
- 2662. යාවනො පුරිසස්සක්ඛං ගුහං ජානනී මණ්ණිතං,
තාවනො තස්ස උබ්බගා තස්මා ගුහං නවිසස්සපේ.
- 2663. විච්ච භාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං
රත්තං ගිරං² නානිවෙලං පමුඤ්ඤි,
උපසස්සුතිකා හි සුණනති මනං
තස්මා මනො ඛිඤ්මුපෙති භෙදනති.

පඤ්චපණ්ඩිතපඤ්ඤාං.

1. දසභුතො - වී. මජ්ඣ. 2. රත්තං - වී. මජ්ඣ.

2656. මහරජ, කාවින්දතෙම නරදෙව නම් යකකු විසින් පහස්නා ලද්දේය. මේ ආබාධය ලාමකය. රහසිගතවූයේ පුත්‍රයාහට කීයේ ය. ප්‍රකට කළ ඒ රහස මට අසන්නට ලැබිණ.

2657. මහරජ, සක්දෙව් තෙමෙ මහත් අනුභාව ඇති අෂ්ටවංක නම් වූ මැණිකක් නුඹ වහන්සේගේ මුත්තා වන කුසරජුට දුන්නේය. දන් ඒ මැණික දෙව්ඤාගේ හස්තගතව පවතී. මේ කරුණ මවට රහසිගතව කීයේය. ප්‍රකට කළ ඒ රහස මට අසන්නට ලැබිණ.

2658. සැහවිය යුත්ත සැහවීම යහපතී. සැහවිය යුත්ත එලිදරව් කිරීම ප්‍රශස්ත නොවේ. ප්‍රාඥතෙම අදහස මුදුන් පැමිණෙන තුරු ඉවසා සිටින්නේය. මුදුන් පැමිණි අදහස් ඇත්තේ ඒ කරුණ සුවසේ කියන්නේය.

2659. රහස එලිදරව් නොකරන්නේය. එය නිධානයක් ලෙස රක්තේය. ක්‍රවණැත්තහු විසින් රහස එලිදරව් නොකරන ලද්දේ ම යහපතී.

2660. පණ්ඩිත තෙම ස්ත්‍රියට ද සතුරාට ද රහස නො කියන්නේය. යමෙක් ආමිෂයෙන් සංග්‍රහ ලැබ එකමුතු වන්නේද, යමකුත් සිතින් එකක් සිතමින් මුවීන් අනෙකක් බෙණෙන මිත්‍ර ප්‍රතිරූපකයෙක් වේද, ඒ දෙදෙනාට ද රහස නො කියන්නේය.

2661. යම් චිතියෙක් අනුත් නොදන්නා වූ රහස් කරුණ දන්වා ද, මන්ත්‍රණය බිඳෙන බියෙන් ඔහු විසින් කැරෙන ආක්‍රොෂාදිය දස ස්වභාවයෙන් සිටියේ ඉවසයි.

2662. මන්ත්‍රණය කළවුන් අතුරෙන් යම්තාක් දෙනා ඒ පුරුෂයාගේ රහස් කරුණ දනිද්ද, ඔහුට එපමණම සන්ත්‍රාසයෝ (තැති ගැනුම්) හටගනිත්. එහෙයින් රහස එලිදරව් නො කරන්නේය.

2663. දවල් කාලයෙහි විවේකව රහස කියන්නේ යි. යම් හෙයකින් බිත්ති ආදියෙහි සැහවී සිට රහස අසන්නෝ වෙද්ද, එහෙයින් රාත්‍රිකාලයෙහි රහස කියන්නේ සීමාව ඉක්මවා ශබ්ද නහමින් නො කියන්නේය. රහස වනාහි වහා අසමගිය ඇති කරන්නක් හෙයින්.

පස් පඩි පැනය යි.

13. හත්පාලජාතකං

- 2664. විරසසං වන පසුසාම බ්‍රාහ්මණං දෙවවණ්ණිනං,
මහාජටං බාරිධරං පට්‍යදාතං රජසසිරං.
- 2665. විරසසං වන පසුසාම ඉහිං ධම්මගුණෙ රතං,
කාසායවතතවසනං වාසවීරං පට්‍යදං.
- 2666. ආසනං උදකං පජ්ජං පතිගණනාතු¹ නො හවං,
අගෙස හවන්තං පුච්ඡාම අශ්සං ඤරුතු නො හවං.
- 2667. අධිච්ච වෙදෙ පරියෙස විතං
පුතෙත ගෙහෙ² තාත පතිට්ඨපෙත්වා,
ගඤ්ඤි රසෙ පච්චිත්‍රානුයාස සබ්බං
අරඤ්ඤං සාධු මුත්ති සො පසසො.
- 2668. වෙද න සච්චා න ච විතලාහො
න පුතලාහෙන ජරං ඒහන්ති,
ගඤ්ඤි රසෙ මුඤ්ඤිනමාහු සන්තො
සකම්මනා³ හොති ඵලුපපතති.
- 2669. අද්ධා හි සච්චං චචනං තචෙතං
සකම්මනා හොති ඵලුපපතති,
ජිණ්ණං ච මානාපිතරො තචධිමෙ
පසෙසය්‍යු⁴ නං වසසසනං අරොගං.
- 2670. යසසසස⁵ සකඛ්⁶ මරණෙන රාජ
ජරාය මොති නරවිරියසෙට්ඨි,⁷
යොවාපි ජඤ්ඤා න ලිරිසසං කදවි
පසෙසය්‍යු නං වසසසනං අරොගං.
- 2671. යථාපි නාවං පුරියො දකම්භි
ඵරෙති චෙතං උපනෙති තීරං,
ඵචඤ්ඤි ව්‍යාධි සතනං ජරා ච
උපනෙත්ති මච්චං⁸ වසමන්තකසස.
- 2672. පඤ්ඤා ච කාමා පලිපො ච කාමා
මනොහරාදුතරා මච්චුධෙය්‍යා,
ඵතසම් පඤ්ඤා පලිපෙ ව්‍යසන්තා⁹
භීතකතරූපා න තරන්ති පාරං.

1. පතිගණනාතු - මජ්ඣ. සං., 100.	6. සකඛි - සං., 100.
2. ගෙහෙ - මජ්ඣ. සං., 100.	7. නරවිරියසෙට්ඨි - මජ්ඣ. සං., 100.
3. සකම්මනා - මජ්ඣ. සං., 100.	8. උපනෙති මච්චු - මජ්ඣ. සං., 100.
4. පසෙසය්‍යු - චී., මජ්ඣ. සං., 100.	9. ව්‍යසන්තා - මජ්ඣ. සං., 100.
5. යසසසසු - මජ්ඣ. සං., 100.	

13. හක්පාල ජාතකය

2664. ශ්‍රේෂ්ඨවර්ණ ඇති මහත් වූ ජටාවක් ඇති තවුස් පිරිකර දරන මැලියම් සහිත දන් ඇති රජසින් යුත් හිස ඇති බමුණකු එකාන්තයෙන් බොහෝ කලකින් දකිමි.

2665. සුවරිත කොටස්හි ඇළුණු කසාවක් හැන්දූ වූ වැහැරි සිවුරක් පෙරැවූ සෘෂියකු එකාන්තයෙන් බොහෝ කලකින් දකිමි.

2666. පින්වත් තෙමේ අපගේ ආසන ද ජලය ද පය ගල්වන තෙල් ද පිළිගනිවා, මේ ආසනාදි පිදිය යුතු දෑ පින්වත්හු ඒවාරමු. අපගේ මේ පිදිය යුතු දෑ පිළිගනීම කෙරේවා.

2667. දරුව, වෙදයන් හදුරා වස්තුව සොයාගෙන ගෙහි පුත්‍රයන් වස්වා ගැන රස ඇතුළත් කොට ඇති සියලු පංචකාමයන් අනුභව කොට වනයට යෑම යොග්‍ය වේ. එසේ වූ තපස්වී තෙම බුද්ධාදීන් වීසින් පසස්නා ලද්දේ වෙයි.

2668. වේදයෝ සත්‍ය නොවෙත් ධන ලාභය ද නිෂ්ඵල වේ. පුත්‍ර ලාභයෙන් ජරාව නොවැනැසේ. ගන්ධයන් හා රසයන් ඇතුළත් කොටැති සියලු පංචකාමයන්ගෙන් මිදීම ම ඍභපතැයි සත්පුරුෂයෝ පවසති. ස්වකීය කර්මයෙන් ම ඵලය ඉපදීම වෙයි කියේය.

2669. එකාන්තයෙන් ම නුඹගේ මේ වචනය සත්‍යය. ඵලයාගේ උපත ස්වකීය කම්යෙන් වේ. නුඹගේ මේ ජරායෙන් ජීර්ණ වූ මවුපියෝ වර්ෂ සියයක් ගතව ගිය නිරෝග වූ නුඹ දක්නහුය.

2670. මහරජ, යමකුගේ මරණය හා යහළුවෙක් වන්නේ ද, නරචීර ශ්‍රේෂ්ඨය, යමකුගේ ජරාව හා මිත්‍රත්වයකුත් වන්නේ ද යමෙක් වනාහි මම කිසි කලෙකත් නොමැරෙමිදී දන්නේ ද වර්ෂ සියයක් ගතව ගිය නිරෝග වූ ඔහු දකිමි.

2671. යම්සේ පුරුෂයෙක් දියෙහි නැවක් මෙහෙයාද ඉවුරටත් එය පමුණුවාද එසේම ව්‍යාධියටත් ජරාවටත් නිතර සක්‍යා මරුවසභයට පමුණුවන්නේය.

2672. කාමයෝ වනාහි ලග්ගවාලන ස්වභාව ඇති හෙයින් මධිම බඳු උපමා ඇත්තේය. සිත් ඇදගන්නේය. තරණයට දුෂ්කරයහ. මරු වසභයට පමුණුවන්නාහ මෙබඳු කාමසංඛ්‍යාත ලැගෙන මධෙහි ද, ගැලෙන මධෙහි ද ගිළුණු ලාමක ස්වභාව ඇති සක්‍යෝ නිර්වාණ සංඛ්‍යාත පරතෙරට යන්නට නො සමත් වෙත්.

2673. අයං පුරෙ ලුද්දමකාසි කලං.
 ස්වායං ගභීතො න හී මොකඛ්ඤො මෙ,
 ඔරුන්ධියානං¹ පරිරක්ඛස්සාමී
 මායං පුනලුද්දමකාසි කලං.
2674. ගාවංච නටඨං පුරිසො යථා වනෙ
 පරියෙසති² රාජ අපස්සමානො,
 එවං නටෙය්ඨා එසුකාරී මමඤො
 සොභං කථං න ගවෙසෙය්‍ය³ රාජ.
2675. හියෙයාති හීයති පොසො
 පරෙථ පරිභායති,
 අනාගතං නොෂමස්සීති ඤාතො,
 උප්පන්නං ඡන්දං⁴ කොපනුදෙය්‍ය ධිරො.
2676. පස්සාමී වොභං දහරිං කුමාරීං
 මෑකුපමං කෙතක⁵ පුපච්ඤෙතතං,
 අභුක්ඛොගො⁶ පයමෙ වයස්ඤිං
 අද්දය මච්චු වජ්ජෙන කුමාරීං.
2677. යුවා සුජාතො සුමුඛො සුදස්සනො
 සාමො කුසුමභපරිකිණ්ණමඤ්ඤු,
 භික්ඛාන කාමෙ පටිගච්චි ගෙභං
 අනුජාන මං පඤ්ඤාසාමී දෙව.
2678. සාධාහි රුක්ඛො ලභතෙ සමඤ්ඤං
 පභීනසාධං පන ඛාණ්ඩමාහු,
 පභීනසුක්ඛස්ස මමඡ්ඡ හොති
 වාසෙට්ඨී භික්ඛාචරියාය කාලො.
2679. අසස්මීං කොඤ්ඤාව යථා හිලච්චියෙ
 තන්තාති⁷ ජාලාති පදලෙය්‍ය භංසා,
 ගවජන්ති පුක්ඛා ව පතී ව මඤං
 සාභං කථං නානුවජෙ පජානං.
2680. එතෙ භුක්ඛා වමීක්ඛා ව පක්ඛමන්ති විහධගමා,
 යෙ ව භුක්ඛා න වමිංසු තෙ මෙ භස්සමාගතා.

1. ඔරුන්ධිය නං - මජ්ඣං.
 2. අනෙවසති - මජ්ඣං. සා.
 3. ගවෙසෙය්‍යං - මජ්ඣං. සා.
 4. උප්පන්න ඡන්දං - මජ්ඣං.
 5. කෙතක - මජ්ඣං.
 6. භොගෙ අභුක්ඛා - මජ්ඣං.
 7. කතාති - මජ්ඣං.

2673. මහරජ, මාගේ මේ ආත්ම භාවය තෙම පෙර අස් ගොව්වන් සමග එක්ව මං පැහැරුම් ආදී බොහෝ සැහැසිකම් කෙළේය. ඒ මේ ආත්මභාවය එහි විපාක ගන්නා ලදී. මට එයින් මිදීමක් නැත. දැන් කායවාග්ද්වාරයන් අවුරාගෙන එය ආරක්ෂා කරන්නෙමි. මාගේ මේ ආත්මය නැවත සැහැසිකම් නො කෙරේවා කියාය.

2674. මහරජ, යම්සේ පුරුෂයෙක් තෙම නැති වූ ගවයකු නො දක්නේ සොයාද එසුකාරී නම් රජුනි, මෙපරිද්දෙන්ම මාගේ ප්‍රව්‍යාසා සංඛ්‍යාත අර්ථය තෙම නැතිවූයේ වෙයි. මහරජ, ඒ මම කෙසේ නම් එය නො සොයමිදැයි කියේය.

2675. මහරජ, අද කටයුතු දේ හෙටයයි ද හෙට කටයුතු දේ අනිද්දැයි ද කල් දමන පුරුෂ තෙම පිරිහේ. යමෙක් නො-පැමිණියේ ද මෙය නැත්තේය යි දැන උපානා වූ කුසල් අදහස කවර නම් පණ්ඩිතයෙක් දුරු කරන්නේ දැයි ගොපලු කුමාරතෙම කියේය.

2676. භාවභාව විලාසයෙන් මත් වූවක ලෙන් හැසිරෙන වැට-කෙයියා ලේපෙනි බඳු ඇස් ඇත්තා වූ තරුණ කුමරියක දකිමි. කාමසම්පත් අනුභව නො කළා වූ පළමු වයස්හි සිටියා වූ ඒ කුමරිය මෘත්‍යුමාරයා හැරගෙන යේ.

2677. තරුණ වූ මනාව හටගත් ශෝභන මුඛයක් ඇති දෑකුම් කලු රන්වන් පැහැති තරුණ කොමඩු කෙසරු මෙන් ගැවසී ගත් රවුළු ඇති කුමාරයෙක් වෙද, මෙබඳු කුමාරයෙක් ද මරුවසභයට යන්නේය. එහෙයින් ඉන් පළමුව කාමයන් හා ගිහිගේ අත්හැර පැවිදිවන්නෙමි. දේවයන් වහන්ස, මට පැවිද්දට අවසර දෙනු මැනවි යි අප්පල් කුමාරතෙම කී ය.

2678. අකුචලින් ගසයයි නම ලබයි. පහව ගිය අතු ඇත්ත කණුවය යි කියත්. පින්වත් වාසෙය්‍යී ගොත්‍ර ඇති බැමිණිය, පහව ගියා වූ පුත්‍රයන් ඇති මට දැන් පැවිදිවීමට කාලය පැමිණ තිබෙයි. පුද්‍රාහිත බ්‍රාහ්මණතෙම කීයේ ය.

2679. අභසෙහි නො ගැටෙමින් ගමන් කරන කොස් ලිහිණියන් මෙන් ද, වැසි කල් අවසන්හි අදින ලද දූල පලාගෙන යන භංසයන් මෙන් ද මාගේ පුත්‍රයෝත් සැමියාත් කාම සම්පත් නමැති දූල බිඳගෙන යති. ඒ මම දරුවන් ගියමඟ අනුව කිම නොයන්නෙමි ද?

2680. මේ ලිහිණි පක්ෂිහු මස් අනුභව කොට වමාරා බැහැර යෙති. යම් කෙනෙකුත් අනුභව කොට නො වැමැරුවාහුද ඔවුහු මාගේ අතට පැමිණියාහුය.

2681. අවමී බ්‍රාහ්මණො කාමෙ තෙ කිං පට්ඨාවමී සසසි,
වන්තාදෙ පුරිසො රාජ න සො හොති පසංසියො.
2682. පචෙකච පොසං පලිපෙ ව්‍යසනං¹
බලී යථා දුබ්බං උදාරෙයා,
එවමෙ මං කිං උදාරී හොති
පඤ්ඤාලී ගාථාහි සුභාසිතාහි.
2683. ඉදං වක්වා මහාරාජා එසුකාරී දියමපති,
රඨං හික්වාන පබ්බජී² නාගො ඡෙක්වා³ ව බක්ඛං.
2684. රාජා ව පබ්බජ්ජමරොචයිකං
රඨං පභාය නරචිරියසෙට්ඨො,
කුවමපි නො හොති යථෙව රාජා
අමෙහති ගුහං අනුසාස රජ්ජං.
2685. රාජා ව පබ්බජ්ජමරොචයිකං
රඨං පභාය නරචිරියසෙට්ඨො,⁴
අහමපි එකාව වරිස්සාමී ලොකෙ
හික්වාන කාමානි යථොධිකානි.
2686. අචෙචනති කාලා තරයනති රක්ඛයො
වයොගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමපි එකාව වරිස්සාමී ලොකෙ
හික්වාන කාමානි මනොරමානි.
2687. අචෙචනති කාලා තරයනති රක්ඛයො
වයො ගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමපි එකාව වරිස්සාමී ලොකෙ
හික්වාන කාමානි යථොධිකානි.
2688. අචෙචනති කාලා තරයනති රක්ඛයො
වයො ගුණා අනුපුබ්බං ජහනති,
අහමපි එකාව වරිස්සාමී ලොකෙ
සිනිගුනා සබ්බමතිව සබ්බනති.

හස්තිපාල ජාතකං.

1. විසනං - මජ්ඣං.
2. පබ්බජී - මජ්ඣං.
3. ඡෙක්වාන - මජ්ඣං.
4. නරචිරියෙට්ඨං - මජ්ඣං.

2681. බ්‍රාහ්මණතෙම කාම සම්පත් වැමැරුවේය. ඒ සම්පත් නුඹ පසුව අනුභව කරන්නෙහිය. මහරජ, වැමැරූ දෙය අනුභව කරන්නා වූ යම් පුරුෂයෙක් වේද හෙතෙම බුද්ධාදි පණ්ඩිතයන් විසින් පැසසිය යුතු නො වේයයි (අගමෙහෙසිය) කීවුය.

2682. පංකයෙහි (ලැගෙන මඩෙහි) පලිපයෙහි (ගැලෙන මඩෙහි) හෝ ගිලුණු දුබල පුරුෂයකු යම්සේ නම් බලවතෙක් ගොඩනගන්නේ ද, මෙපරිද්දෙන්ම පින්වත් පංචාල රාජ දුහිතාව මනාව කියන ලද ගාථා වලින් නුඹ මා කාම පංකයෙන් ගොඩලියෙහි ය.

2683. දිශාධිපති වූ එසුකාරී රජතෙම මෙසේ කියා බැඳුම් සිඳු ලූ භංසයකු මෙන් රට හැර පැවිදි වූයේය.

2684. නරවීරශ්‍රෙෂ්ඨ වූ රජතෙමේ ද රට හැර දමා පැවිදි වීමට කැමති විය. රජ තෙමේ යම් සේ වේ නම් තෙපි ද අපට එසේ වෙව. අප විසින් රක්තා ලද රාජ්‍යය අනුශාසනා කරව යි මහජනයා දේවියට කීය.

2685. නරවීරශ්‍රෙෂ්ඨ වූ රජ තෙමේ ද රට හැරදමා පැවිද්ද කැමැති විය. මම ද සිත්කලු වූ කාමයන් හැරදමා තනියම හැසිරෙන්නෙමි යි.

2686. පෙරවරු ආදි කාලයෝ ඉක්මයති. රාත්‍රීහු ආයුසංස්කාර ඝෛයකරමින් තරණය කරති. ප්‍රථම වයසාදි වයස් කොටස් පිළිවෙළින් පුද්ගලයන් හැර දමන්. මම ද මනරම් කාමයන් හැරදමා තනියම හැසිරෙන්නෙමි.

2687. පෙරවරු ආදි කාලයෝ ඉක්මයති. රාත්‍රීහු ආයුසංස්කාර ඝෛය කරමින් තරණය කරති. ප්‍රථමවයසාදි වයස් කොටස් පිළිවෙළින් පුද්ගලයා හැර දමන්. මම ද තුබු තුබු පරිදි කාම කොටස් හැර දමා හුදෙකලාව හැසිරෙන්නෙමි.

2688. පෙරවරු ආදි කාලයෝ ඉක්මයති. රාත්‍රීහු ආයුසංස්කාර ඝෛයකරමින් තරණය කරති. ප්‍රථමවයසාදි වයස් කොටස් පිළිවෙළින් පුද්ගලයා හැර දමන්. මම ද සිහිල් වූවා සියලු රාගාදි සංගයන් ඉක්මවා ලොකයෙහි හුදෙකලාව හැසිරෙන්නෙමි යි දේවිය කීවාය.

හස්තපාල ජාතක යි.

14. අයෝජනීයකම

- 2689. යමෙකරකිං පදමං ගනෙහ වසති මාණවො,
අබ්බුධ්දිකොව සයති සගච්ඡං න නිවහනති.
- 2690. න යුජ්ඣමානා න බලෙන වසස්සා
නරා න ජීරනති නවාපි මීයරෙ,
සබ්බං හි තං ජාතිජරායුපඤ්ඤං
තලෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
- 2691. චතුරධනිනිං සෙනං සුභිංසරුපං
ජයනති රට්ඨාධිපති පසඤහ,
න මච්චුනො ජයිතුං උසස්සහනති
තලෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
- 2692. හජීහි අසෙසහි රට්ඨහි පක්ඛි
පරිවාරිතා මුච්චරො¹ එකවෙය්‍යා,²
න මච්චුනො මුච්චිතුං උසස්සහනති⁴
තලෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
- 2693. හජීහි අසෙසහි රට්ඨහි පක්ඛි
සුරා⁴ පහඤ්ජනති පධංසයනති,
න මච්චුනො හඤ්ජිතුං උසස්සහනති
තලෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
- 2694. මත්තා ගජා හිත්තගලා පභිත්තා
නගරාති මඤ්ජනති ජනං හනනති,
න මච්චුනො මඤ්ජිතුං උසස්සහනති
තලෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
- 2695. ඉසස්සාසිනො කතහජාපි ධීරා
දුරෙපාති අකඛණුවෙධිනොපි,
න මච්චුනො විජ්ඣතිතුං උසස්සහනති
තලෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.
- 2696. සරාති ඛීයනති සසෙලකානනා
සබ්බං හි තං⁵ ඛීයති දීසමනාරං,
සබ්බං හි තං හඤ්ජරෙ කාලපරියං
තලෙම මති හොති වරාමි ධම්මං.

- 1. මුඤ්චරෙ - මජ්ඣ. සං. 1.
- 2. එකවෙය්‍යා - මජ්ඣ. සං. 1.
- 3. මුඤ්චිතුමුසස්සහනති - සං. 1.
- 4. සුරා - මජ්ඣ. සං. 1.
- 5. සබ්බං හිදං සං. සබ්බමිත්තං - මජ්ඣ. සං. 1.

14. අයෝජන ජාතකය

2689. සතතෙම යම් එක රැයක ප්‍රථමයෙන් මවුකුසු වාසය කෙරේ ද? හෙතෙම වලාකුළක් මෙන් ඉදිරියට යයි. යමින් හේ ආපස්සට ගමන් නො කෙරෙයි.

2690. යුද්ධකරන්නා වූ ද, බලයෙන් යුක්ත වූ ද මනුෂ්‍යයෝ නො-දිරන්නෝ නො වෙත්. නොමියන්නෝ නො වෙත්. ඒ සියල්ලෝ ම ජාති ජරාවන්ගෙන් උපද්‍රව්‍යහ. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2691. ඉතා බිහිසුනු ස්වභාව ඇති සිවුරහ සෙනහ ගෙන රාජ්‍යාධිපති රජවරු බලාත්කාරයෙන් ජය ගනිති. මරහුගේ සෙනහ ජය ගන්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2692. ඇත් - අස් - රිය - පාබල යන සිවුරහ සෙනහින් පිරිවරන ලද ඇතැමෙක් සතුරන්ගෙන් මිදෙති. ඔවුහු මරසෙනහින් මිදෙන්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2693. ඇත් - අස් - රිය - පාබල යන සිවුරහ සෙනහින් පිරිවරන ලද ශූර රජවරු පසම්තුරන්ගේ නුවරවල් බිඳිති. පසම්තුරන් නසති. ඔවුහු මරහුගේ බල බිඳින්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට පහළ වෙයි.

2694. ත්‍රිමද ගලිත හස්තීහු නුවරවල් මඩිති. ජනයා නසති. ඔවුහු මරහු මඩින්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධම්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2695. නුවණැති ඉලක්කය නො වරදවා දුරවිදීමෙහි දක්ෂ වූ කාතහස්ත ධනුර්ධරයෝ ඇත්තාහ. ඔවුහු මරහු විඳින්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් මම “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති විය.

2696. අනවතජ්‍යාදී මහවිල් සන ද පර්වතයන් සහිත මහා වනයෝ ද ඤය වෙත්. දිගු කලක් ඇවෑමෙන් ඒ සියල්ල ම ඤය වෙයි. ඒ සියල්ල ම නස්නා කාලයට පැමිණ බිඳෙයි. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට ඇති වෙයි.

2697. සබ්බසමෙවං හි නරානනාරිනං
 වලාවලං පාණභූතොධ ජීවිතං,
 පටොව ධුන්තසස ඉමොව කුලජො
 තමෙම මති හොති වරාමි ධමමං.
2698. දුමස්ඵලානෙව පතනති මාණවා
 දහරා ව වුද්ධා ව සරීරහෙද,
 නාරියො නරා මජ්ඣමපොරියා ව
 තමෙම මති හොති වරාමි ධමමං.
2699. නායං වයො තාරකරාජසනති හො
 යද්ධනතීතං ගතමෙවදනි තං,
 ජිණ්ණසස හි නතී රති කුතො සුඛං
 තමෙම මති හොති වරාමි ධමමං.
2700. යකඛා පියාවා අථවාපි පෙනා
 කුපිතාපි¹ තෙ අසසසනති මනුසෙස,
 න මච්චුනො අසසසිකුසසහනති²
 තමෙම මති හොති වරාමි ධමමං.
2701. යකෙඛ පියාවෙ අථවාපි පෙනෙ
 කුපිතෙපි³ තෙ නිජ්ඣපනං කරොනති,
 න මච්චුනො නිජ්ඣපනං කරොනති
 තමෙම මති හොති වරාමි ධමමං.
2702. අපරාධකෙ හෙය්කෙ දුසකෙ ව
 රාජානො දණ්ඩනති විදිඤ්ඤා දෙසං,
 න මච්චුනො දණ්ඩිකුසසහනති
 තමෙම මති හොති වරාමි ධමමං.
2703. අපරාධකා දුසකා හෙය්කා ව
 ලහනති තෙ රාජිනො නිජ්ඣපෙකුං,
 න මච්චුනො නිජ්ඣපනං කරොනති
 තමෙම මති හොති වරාමි ධමමං.
2704. න ඛතියොති න පි බ්‍රාහ්මණොති
 න අඛභිකා බලවා තෙජවාපි,
 න මච්චුරාජසස අපෙබමතී
 තමෙම මති හොති වරාමි ධමමං.

1. කුපිතාපි - මජ්ඣං.
 2. අසසසිකුසසහනති - මජ්ඣං.
 3. කුපිතෙපි - මජ්ඣං. සායා.

2697. මෙසේ ම මෙලොව නර නාරීන්ගේ ද සියලු ප්‍රාණීන්ගේ ද ජීවිතය වංචල වේ. සුරාධුර්තයකුගේ වස්ත්‍රය මෙන් ද ගං ඉවුරෙහි හටගත් ගසක් මෙන් ද සත්‍වයන්ගේ ජීවිතය සරීර නොවේ. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ සිත මට පහළ වෙයි.

2698. ළදරුවෝ ද වෘද්ධයෝ ද තරුණයෝ ද ස්ත්‍රීහු ද පුරුෂයෝ ද උසතොබ්‍යාසනකයෝ ද යන සියල්ලෝ ම ගස්වල ගෙඩි මෙන් ශරීරහෙදයෙන් වැටෙත්. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ අදහස මට ඇති වෙයි.

2699. මේ සත්‍වයන්ගේ වයස කෘෂ්ණ පක්ෂයෙහි පිරිහී ගුක්ල පක්ෂයෙහි වැඩෙන්නා වූ සඳ මෙන් නොවේ. යමක් ඉක්මැ ගියේද දැන් එය ගියේ මැ යි. ජරාපීරණයාහට කාමගුණයන්හි ඇල්මෙක් නැති. සැපතක් නම් කොයින්ද? එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙමි යන මේ සිත මට පහළ වෙයි.

2700. යක්ෂයෝ ද පාංශුපිශාවයෝ ද ප්‍රෙතයෝ ද කීපුණාහු මිනිසුන්හට ආවෙශ වෙති. ඔවුහු මරුහට ආවෙශ වන්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙමි යන මේ අදහස මට ඇති වෙයි.

2701. යක්ෂයන් ද පාංශුපිශාවයන් ද ප්‍රෙතයන් ද කීපුණු කල්හි බලිකර්මාදිය කිරීමෙන් ඔවුන් පහදවති, මරුවා නො පහදවත්. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ අදහස මට පහළ වෙයි.

2702. රාජාපරාධ කරන්නාවූ ද රාජ්‍යදූෂකවූ ද ජනයා පෙළන්නාවූ ද මිනිසුන්ගේ අපරාධ දැන රජවරු දඬුවම් කරත්. ඔවුහු මරුහට දඬුවම් කරන්නට උත්සාහ නො කෙරෙත්. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ අදහස මට ඇති වෙයි.

2703. රාජාපරාධකරුවෝ ද රාජ්‍ය දූෂකයෝ ද ජනයා පෙළන්නෝ ද (සාක්ෂිවලින් තමන්ගේ නිරපරාධී බව ප්‍රකාශ කරවා) අස් වැසීමක් ලබති. මරුහු (එසේ සාක්ෂිවලින්) නිරපරාධ බව ප්‍රකාශ නො කරවත්. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙමි” යන මේ අදහස මට ඇති වෙයි.

2704. ඝෛත්‍රියයෙකු බ්‍රාහ්මණයෙකු ආඨාසයෙකු බලැත්තෙකු තෙදුන්නෙකුයි මාරයාගේ අපෙක්ෂාවක් නැත්තේය. එහෙයින් “ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි” යන අදහස මට පහළ වෙයි.

86. ජාතකපාළි-විසතිනිපාතො

- 2705. සීභාව ව්‍යංඝාව අපොපි දීපියො
පසංඝා ඛාදනං විපච්ඡදාමානං,
න මච්චන්තො ඛාදිතං උසස්භන්ති
තමෙම මනී හොති වරාමී ධම්මං.
- 2706. මායකාරා¹ රඛගමජේඛි කරොන්තා
මොහෙන්ති චක්ඛන්ති ජනස්ස තාවදො,
න මච්චන්තො මොහධිතුසස්භන්ති²
තමෙම මනී හොති වරාමී ධම්මං.
- 2707. ආසීවිසා කුපිතා උභ්‍යතෙජා
ඛසන්ති මාරෙන්නීපි තෙ ලුච්ඡෙස්ස,
න මච්චන්තො ඛසිතං උසස්භන්ති
තමෙම මනී හොති වරාමී ධම්මං.
- 2708. ආසීවිසා කුපිතා³ යං ඛසන්ති⁴
තික්චජකා තෙසං විසං හන්තනී,
න මච්චන්තො දට්ඨවිසං හන්තනී
තමෙම මනී හොති වරාමී ධම්මං.
- 2709. ධම්මන්තරී වෙතරණී⁵ ච හොජො
විසානී හන්තවාන භුජඛගමානං,
සුයන්ති තෙ කාලකතා⁶ තපෙච
තමෙම මනී හොති වරාමී ධම්මං.
- 2710. විජ්ජාධරා සොරමධියමානා
අදස්සන්තං ඔසධෙහි චජන්ති,
න මච්චරාජස්ස චජන්තදස්සන්තං
තමෙම මනී හොති වරාමී ධම්මං.
- 2711. ධම්මො හවෙ රක්ඛති ධම්මචාරී.
ධම්මො සුචිණ්ණො සුඛමාවහාති,
එසානිසංසො ධම්මෙ සුචිණ්ණො
න දුගන්ති ගචජති ධම්මචාරී.
- 2712. න හි ධම්මො අධම්මො ච උභො සමවිපාකිනො,
අධම්මො නිරයං නෙති ධම්මො පාපෙති සුග්ගතිනී.

14. අයොසරජාතකං.

විසතිනිපාතො නිධානිතො.

තසුඤ්ඤානං :

මාතඛග සමභුත සිවි සිරිමනොනා⁷
රොහණ් හංස සතඤ්ඤාමො හලොචිය,
සොමනස්ස චම්මපයා ඛුභම පඤ්ඤි
පණ්ඨිත විරසස්සං චත අයොසරානි.

1. මායා කරා - මජ්ඣං,	4. ඛසානති - මජ්ඣං.
2. මොහධිතු මුසස්භන්ති - වි, මජ්ඣං, සයා.	5. වෙතරුණො - මජ්ඣං.
3. කුපිතා - මජ්ඣං.	6. කාලං කතා - මජ්ඣං.
7. සිරිමන්දො-නා,	

2705. සිංහයෝ ද ව්‍යාභ්‍රයෝ ද දිවියෝ ද මිනිසුන් බලාත්කාර-
යෙන් අල්ලාගෙන බෙහෙවින් කම්පාවන ඔවුන් කති. ඔවුහු ද
මරහු අල්ලාකන්නට උත්සාහ නොකෙරෙත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි
හැසිරෙමි යන අදහස මට ඇති වෙයි.

2706. නාත්‍යස්ථාන මධ්‍යයෙහි මායා කරන්නාවූ මායා කාරයෝ
එකෙකෙහි ජනයාගේ ඇස් මුළාකෙරෙති. ඔවුහු මරහු මුළාකරන්නට
උත්සාහ නොකෙරෙත්. එහෙයින් මම ධර්මයෙහි හැසිරෙමි යන
මේ අදහස මට පහළ වෙයි.

2707. කිපියා වූ උග්‍රනෙපස් ඇති සර්පයෝ මිනිසුන් දෂ්ට
කෙරෙති. එයින් ම මරණයට පවා පත් කරති. ඔවුහු මරහු ඩසින්නට
උත්සාහ නොකෙරෙත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි යන
මේ අදහස මට පහළ වෙයි.

2708. කිපියා වූ සර්පයෝ යම් පුද්ගලයකු ඩසින් නම්, විෂ
වෛද්‍යවරු ඔහුගේ විෂ නැති කරති. ඔවුහු ද මරහු දෂ්ට කළ
විෂ නො නසත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි යන මේ සිත
මට පහළ වෙයි.

2709. ධම්මනාඨි, වෙතරණී, හොජ නම් වූ වෛද්‍යයෝ සර්ප-
යන්ගේ විෂ නසා, තුමු ද කාලක්‍රියා කළහයි අසනු ලැබේ. එහෙයින්
ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි යන අදහස මට ඇති වෙයි.

2710. සොර නම් විද්‍යාව හදරන විද්‍යාධරයෝ ඖෂධ බල-
යෙන් සතුරන්ගේ නො දැක්මට යෙති. ඔවුහු ද මරහුගේ නො දැක්මට
නොයෙත්. එහෙයින් ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නෙමි යන මේ හැඟීම
මට ඇති වෙයි.

2711. ධර්මය තෙමේ ධර්මයට අනුව හැසිරෙන්නහු එකාන්ත-
යෙන් ම රකී. මනාව පුරුදු කරන ලද ධර්මය සුව ගෙන දෙයි.
ධර්මය හොඳින් පුරුදු කළ කල්හි මේ අනුසසි. ධර්මයට අනුව
හැසිරෙන්නා දුගතියට නොයයි.

2712. ධර්මයත් අධර්මයත් දෙක සම විපාක ඇත්තේ නොවේ.
අධර්මය නරකයට පමුණුවයි. ධර්මය සුගතියට පමුණුවයි.

14. අයෝජන ජාතක යි.

විසිවැනි නිපාතය නිමයේ ය.

(උද්දනය සුගම යි.)

ත්‍රිංසතීන්‍රිපාතො

1. කිංඡජු පාතකං

- 2713. කිං ඡජෙ කිමධිපායො එකො සමමසි සමමනි,
කිං පඤ්ඤානො කිං එසං කෙන අපෙන්න ධ්‍රාගමණං.
- 2714. යථා මහාවාරිධරො කුමෙහා සුපරිනාහවා,
තථුපමං අමබපකකං වණණගඤ්ඤරසුඤ්ඤමං.
- 2715. තං වුඤ්ඤමානං සොතෙන දිඤ්ඤානාමලමඡ්ඤ්ඤමෙ,
පාණිභි නං ගහෙකාන අග්‍රායතනමාහරිං.
- 2716. තතො කදලිපතෙහසු නිකඤ්ඤිකා සයං අහං,
සපෙන්න නං විකපෙපඤ්ඤා වුපඤ්ඤාසං අහාසි මෙ.
- 2717. සොහං අපෙනදරථො ව්‍යානඤ්ඤතො දුබකඤ්ඤමො,¹
අසසාදං නාධිගඤ්ඤමි ඵලෙඤ්ඤකඤ්ඤසු කෙසුපි.
- 2718. සොපෙඤ්ඤා² නුන මරණං තං මමං අචඤ්ඤිසසනි,
අමබං යසස ඵලං සාදුං මධුරග්‍රහං මනොරමං
යමුඤ්ඤරිං වුඤ්ඤමානං උදධිපමා මහණණවෙ.
- 2719. අකඤ්ඤාතං තෙ මයා සබබං යසඤ්ඤා උපවසාමහං,
රමමං පතිනිසිකොකාසමි පුථුලොමායුතා පුථු.
- 2720. කං ව ඛො මෙ අසකාසි අනානාමපලාධිනී,
කා වා කමසි කලාණි කිසස වා කං සුමඡ්ඤ්ඤමෙ.
- 2721. රුපපච්චපඤ්ඤිමඤ්ඤිව ව්‍යග්‍රඤ්ඤව ගිරිසානුජා,
යා සනඤ්ඤි නාරියො දෙවෙසු දෙවානං පරිවාරිකා,
- 2722. යාව මනුසසලොකසමිං රුපෙනකාගතිකීයො,
රුපෙ තෙ සාදිසි නඤ්ඤි දෙවෙසු ගඤ්ඤබමනුසසලොකෙ,³
ථුච්චාසි මෙ වාරුඤ්ඤබඤ්ඤි ධ්‍රාඤ්ඤි
අකඤ්ඤාභි මෙ නාමඤ්ඤ ඛඤ්ඤවෙ ව.⁴
- 2723. යං කං පතිනිසිකොකාසි රමමං ධ්‍රාගමණං කොසිකිං,
සාහං භුසාලයාවුඤ්ඤා වරවාරිවහොසසා.
- 2724. නානාදුමගණාකිණණා බහුතා ගිරිකඤ්ඤරා,
මමෙව පමුඤ්ඤා හොනඤ්ඤි අභිසඤ්ඤනනි පාවුසෙ.

- 1. දුකං - මඡ්ඤ්ඤ, සා.
- 2. පෙඤ්ඤා - මඡ්ඤ්ඤ, සා.
- 3. දෙවගඤ්ඤබමනුසසලොකෙ - සා.
- 4. ධ්‍රාඤ්ඤි නාමඤ්ඤ ඛඤ්ඤවෙ - සා.

නිංසනි නිපානය කිංඡනු ජාතකය

2713. බ්‍රාහ්මණය, කවර අදහස් ඇත්තේ කුමක් සිතමින් කුමක් පනමින් කුමක් සොයමින් කවර කරුණක් නියා ශ්‍රීෂ්ම ඇත්තා වූ මේ ගං ඉවුරෙහි එකලාව හිඳිනෙහි ද? යි දෙවදුව ඇසී ය.

2714. විශාල වූ මහත් වූ දියකළයක් යම්සේ ද එබඳු වූ වර්ණයෙන් ද සුවඳින් ද රසයෙන් ද උතුම් වූ අඹගෙඩියක් විය.

2715. නිර්මල වූ මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇති දෙවිඳුනි, ගහ දියෙන් ගසාගෙන යන්නා වූ එය දැක අතින් රැගෙන ගිනිහල්ගෙට ගෙන ගියෙමි.

2716. ඉන්පසු කෙසෙල් කොළවල එය තබා මම තෙමේ ම පිහියෙන් එය කපා මගේ සාපිපාසා දුරුකර ගත්තෙමි.

2617. ඒ මම පහව ගියා වූ කාය චිත්ත පීඩා ඇත්තෙමි. ඒ අඹඑලය අවසන් වූයේ දුක ඉවසන්නේ අත්කිසිම එලයෙක්හි ආස්වාදයක් නො ලබමි.

2718. යම් අඹ එලයක් මිහිරි වූ රසයෙන් අග්‍ර වූ සිත්කලු වූවක් වී ද. මහාජලයෙහි පාවෙන්නා වූ යම්බඳු අඹයක් මම දියෙන් ගොඩ ගනිමි ද එය මා වියළවා මට එකාන්තයෙන් මරණය එළුවන්නේ ය.

2719. යම් හෙයෙකින් මම උපවාසය කෙරෙමි ද, මසුන්ගෙන් යුක්ත වූ දිගු පුළුලැති සිත්කලු වූ ගහ බලා හුන්නෙමි ද? මා විසින් ඒ සියල්ල තුඹට කියන ලදී.

2720. අපලාශිතිය හෙවත් පැන නොයන්නිය, තෙපි ද තමා ගැන මට කියව. කල්‍යාණය තෙපි කවරක් හෝ වඩු ද, යහපත් වූ මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තිය, කුමකට හෝ තෙපි මෙහි අවු ද?

2721. තෙපි මනාව මට කරන ලද රන් පටක් බඳු වූවහු. පර්වතයෙක්හි උපන් තරුණ ව්‍යාභු ධෙතුවක ලෙන් වූවහුය. දෙවියන් අතුරෙහි දෙවියන්ගේ පරිවාරිකා ස්ත්‍රීහු වෙද්ද?

2722. මිනිස්ලෙවිහි ද රුවින් අගනන්පත් යම් ස්ත්‍රීහු වෙද්ද, දෙව - ගදෙව - මිනිස් යන ලෙවිහි රූපයෙන් නොප හා සම කළ හැකි තැනැත්තියක් නැත. මනොඥ වූ උතුම් ලක්ෂණයෙන් යුත් තැනැත්තිය, මා විසින් විවාරණ ලද්දී එය කියව. මට නොපගේ නම ද නැයන් ද කියව.

2723. බ්‍රාහ්මණය, තෙපි සිත්කලු වූ යම් කෝසිකී නම් ගංගාවක් බලා හුන්නහු ද? උතුම් ජලය බැසයන සැබවුහරින් යුත් ගහෙහි පිහිටි විමානයෙහි අධිගෘහිත වූ දෙවතා දු නම් මමය.

2724. නොයෙක් වෘක්ෂසමූහයෙන් ගැටැසීගත් බොහෝ වූ කඳු රැළි මා මැ ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහු වෙත්. බොහෝ වූ වර්ෂා ජලය මේ ගහට ම පිවිසෙයි.

2725. අපො බහු වනා තොද නීලවාරිවහන්දරා,
බහුකා නාගච්ඡෙතොද අභිසන්දනති වාරිනා.
2726. තා අඛෙජමබ්බලබ්බුජා නිපා කාලා වුදුබොරා,¹
බහුනි ඵලජාතානි ආවහනති අභිඡ්ඤාසො.
2727. යං කිඤ්චි උභතො තීරෙ ඵලං පතති අමබ්බනි,
අසංසයං තං සොතස්ස ඵලං හොති වසානුගං.
2728. ඵතදඤ්ඤාය මෙධාවී පුච්ඡපඤ්ඤා සුඡොභි මෙ,
මා රොවයමභිසඛං පටිසෙධ ජනාධිප.
2729. න වාහං වද්ධවං මඤ්ඤා යං කං රටඨාභිවද්ධන,
ආවෙය්‍යමානො රාජීසි මරණං අභිකඛබ්බි.
2730. තස්ස ජානනති පිතරො ගන්ධබ්බා ව සදෙවකා,
යෙ වාපි ඉසයො ලොකෙ සඤ්ඤානතතා යසස්සිනො²
අසංසයනො³ ජානනති වද්ධභූතා යසස්සිනො.
2731. ඵවං විදිතා විදු සබ්බධමං
විද්ධංසනං වචනං ජීවිතස්ස,
නාවීයති තස්ස නරස්ස පාපං
සවෙ න වෙතෙති වධාය තස්ස.
2732. ඉසිපුගසමඤ්ඤානෙ ඵවං ලොකයා විදිතා සති,
අනරිය⁴ පරිසමභාසෙ පාපකමමං ජිගිංසසි.⁵
2733. සවෙ අහං මරිසසාමි තීරෙ තෙ පුච්ඡ සුඡෙසාණි,
අසංසයං අසිලොකො මධි පෙනෙ ආගමිස්සති.
2734. තස්මා හි පාපකං කමමං රක්ඛසෙසව⁶ සුමජ්ඣධිමෙ,
මා තං⁷ සබ්බො ජනො පචජා පකජාධි මධි මතෙ.
2735. අඤ්ඤාතමෙතං අවිසඤ්ඤාසාහි
අත්තානං අඛං ව දදමි තෙ තං,
යො දුච්චජේ කාමගුණ පභාය
සනතිඤ්ඤා ධමමඤ්ඤා අධිධිතොසි.

1. නිපා කාලවුදුබොරා - මජ්ඣං.
2. තපස්සිනො - මජ්ඣං.
3. අසංසයං තෙපි - මජ්ඣං.
4. අනරියං - වී. ස්‍යා.

5. ජිගිංසසි - මජ්ඣං.
6. රක්ඛසෙසව - ස්‍යා.
7. කං - ස්‍යා.

2725. තවද බොහෝ වූ ඒ ඒ වනයෙන් වැහෙන්නා වූ ජලයෝ ද ප්‍රවිෂ්ට වෙත්. නීලවර්ණ ජලයෙන් යුත් දියකද දරන්නා වූ බොහෝ නාගයන් තුටු කරන ජලයෙන් යුත් නොයෙක් ගංගාවෝ මේ ගඟට ගලා බසිත්.

2726. ඒ නදීහු අඹ දඹ හා දෙල් ද බක්මී තල් ද දිඹුල් ද යන බොහෝ එලජාතීන් නිතර පැද ගනිත්.

2727. ඒ ගඟ උභයතීරයෙහි යම් කිසි එලයක් දියෙහි වැටේ ද ඒ එලය නිසැක වැ මාගේ ස්ත්‍රාතස අනුව යන්නේ වේ.

2728. මහත් වූ ප්‍රඥා ඇත්තාණෙනි, මෙය දැන මාගේ වචනය අසව. මහරජ, තෘෂ්ණා වශයෙන් ඇලීම නො කොට එය දුරු කරව.

2729. රට වර්ධනය කරන්නා වූ මහරජ, රාජර්මිය, මස් ලෙහෙයින් වැඩෙමින් තරුණ ව සිටි නුඹ වහන්සේ යම් හෙයෙකින් නිරාහාර ව වැස මරණයට කැමැත්තහු ද එහෙයින් මම මෙය නුඹගේ නුවණින් වැඩිහිටි බවකැ යි නො හනිමි.

2730. ඔහුගේ තෘෂ්ණා වසභවීම ඉන්මයෝ ද දෙවියන් සහිත වූ ගඤ්චයෝ ද යගසින් යුත් සංයත වූ ආත්ම ඇති යම් බඳු සෘෂිහු හෝ ලොවහි වෙද්ද, නුවණින් වැඩුණු යගස් ඇති ඔවුහු නිසැක වැ දැනගනිත් යයි දෙව්දුව කිය.

2731. නුවණැත්තේ සියලු සුවරිත ධර්ම මෙසේ දැන ජීවිතයාගේ නැසීම ද චුතවීම ද දැන සිටී ද, හෙතෙමේ අන්‍යායාගේ වධය පිණිස නො සිතා ද, ඒ මිනිසාට පව් රැස් නො වේ.

2732. මෙසේ ලොකයාහට හිත ඇත්තේ යයි සෘෂි සමූහයා විසින් දක්නා ලද කල්හි මා කෙරෙහි නිඤ්ඤ කිරීම රිසි තැනැත්තිය, නී පාපකර්මයන් රැස් කැර ගැනුමට කැමැත්තෙහි ය.

2733. පුළුල් වූ යහපත් කට්භුදෙග ඇත්තිය, ඉදින් මම නීගේ ගං ඉදුරෙහි ඒරෙමී ද මා පරලොව ගිය කල්හි සැක නැති ව තිට අපකීර්තියක් පැමිණෙන්නේ ය.

2734. යහපත් මධ්‍ය ප්‍රදෙග ඇත්තිය, එහෙයින් පාපකර්මයෙන් ආරක්ෂා වෙව.මා මලකල්හි තිට ජන තෙමේ නිඤ්ඤ නො කෙරේවා.

2735. නො ඉවසිය හැකි දෑ ඉවසනසුලු මහරජ, මේ කරුණ මා විසින් දන්නා ලදී. යමෙක් තෙම හැර දමීමට දුෂ්කර කාම-ගුණයන් හැර දමා සංයම සීලයෙහි ද සුවරිත ධර්මයෙහි ද පිහිටියේ නම්, ඒ නුඹට තමා ද ඒ අඹ ද දෙමි.

2736. යො හීන්වා පුබ්බසංයොගං පච්ඡා සංයොජනෙ ධීනො,
අධම්මකේච වරති පාපඤ්ඤා පවඩ්ඪති.

2737. එහි තං පාපධිසසාමී කාමං අප්පොසුසුකෙකා භව,
උපානායාමී සීතසමීං විහරාහි අනුසුසුකො.

2738. තං පුජ්ජරසමනෙහි වක්කඛෙහි අරිඤ්ඤා,
කොඤ්ඤා මයුරා දිවියා කොයට්ඨිමධුසාලියා.

2739. කුජ්ජා භංසපුගෙහි කොකිලෙඤ්ඤා පබොධරෙ,
අඛෙඤ්ඤා විපසුනග්ගා පලාලබලසනිහා
කොසුමහසලා නිපා පක්කතාලවිලඤ්ඤා.

2740. මාලී නිරිටී කායුරී අඛඤ්ඤා වඤ්ඤාසුඤ්ඤා,
රත්තං තං පරිවාරෙසි දිවා වෙදෙසි වෙදනං.

2741. සොළසීත්ථිසභාසානි යා තෙමා පරිවාරිකා,
එවං මහානුභාවොසි අබ්බතො ලොමහංසනො.

2742. කිං කමමකරී පුබ්බෙ පාපං අනඤ්ඤාවභං,
යං කරිතො මනුසොසු පිට්ඨිමංසානි බාදසි.

2743. අපේකිනානි පටිග්ගඤ්ඤා කාමෙසු ගථිතො අහං,
අවරිං දිසමඤ්ඤානං පරෙසං අභිකායහං.

2744. යො පිට්ඨිමංසිකො හොති එවං උක්ඛාවච බාදති,
යථාහමජ්ජ බාදමී පිට්ඨිමංසානි අභතනොති.

කිංඡඤ්ඤා ජාතකං.

2736. යමෙක් තෙම පෙරබැඳීමට හැරදීමා පසුව තෘෂ්ණා බැඳීමෙන් පිහිටියේ වේ ද, හෙතෙම අධර්මයෙහි ද හැසිරෙයි. ඔහුට පාපය ද වැඩේ.

2737. එව, ඒ අඹ උයනට පමුණුවන්නෙමි. එකාන්තයෙන් අඹ එල කෙරෙහි මන්දෙන්සාහ වව. සිහිල් වූ අඹ උයනෙහි නො කලකිරී වසව.

2738. මහරජ, මල් රසයෙන් මත් වූ වක් වූ ශ්‍රීවා ඇති පක්ෂීන් විසින් නාද කරන ලද ඒ අඹ උයන බලව. ඒ අඹ උයනෙහි දිව්‍ය වූ කොස්ලිහිණියෝ ද මොනරු ද ස්වර්ණශාරිකා පක්ෂීහු ද මධුශාරිකා පක්ෂීහු ද වාසය කරත්.

2739. භංස සමුහයා විසින් නාද කරන ලද මේ අඹ උයනෙහි කොවුලෝ නාද කරන්නාහු තමන් ප්‍රබෝධ කෙරෙත්. පලබ්ධි නැමුණු ශාඛා ඇති අඹ වෘක්ෂයෝ මල් හටගැනුමෙන් හැල් පිදුරු ඇති කලවිටි සමානය. වනුක් ද භොරගස් ද බක්මී ද පැසුණු පල බරින් යුත් තල්ගස් ද ඇත්තේ යයි කීවා ය.

2740. දිවමල් දරන දිව්‍යමය හිස් වෙළුම් වෙළුන, දිව්‍යාභරණයෙන් සැරසුණු අංගදභරණයෙන් යුක්ත වූ රත්හඳුන් ගැල් වූ තෙපි රාත්‍රියෙහි දිව්‍ය සම්පත් අනුභව කරන්නහු ය. දඹවල් දුක් වෙදනා විඳින්නහු ය.

2741. යම් මේ සොළොස් දහසක් පිරිවර දිව්‍යස්ත්‍රීහු වෙද්ද ඒ සියලු දිව්‍යස්ත්‍රීහු නුඹට පරිවරණය කරන්නාහ. මෙසේ අද්භූත වූ දුටුවන් ලොමුදභගන්වන්නා වූ මහත්අනුභාව ඇත්තේ වෙහි ය.

2742. මිනිස් ලොවිහි යම් බඳු කර්මයක් කොට පිටමස් කඩා කන්නෙහි ද? පෙර තමහට ම දුක් එළවන්නා වූ කවර නම් පාප කර්මයක් කෙළෙහි ද?

2743. පෙර ජාතීන්හි මම වෙද හදුරා කාමයන්හි ඇළුණෙමි වීම්. බොහෝ කලක් අනුන්ට අහිත පිණිස හැසිරුණෙමි.

2744. යමෙක් තෙම අනුන්ගේ පිටමස් කන්නා වූ කේලාමි කියන්නෙක් වේ ද, යම්සේ මම අද තමන්ගේ පිටමස් කන්නෙමි ද මෙසේ හෙ තෙම තමාගේ පිටමස් කඩ කඩා කන්නේ යයි විමාන ප්‍රෙතයා කියේ යයි වදලසේක.

කිංඡදා ජාතක යි.

2. කුමහජාතකං

- 2745. කො පාතුරාසි තිදිවා නහලෙහි
ඕහාසයං සංවරිං වන්දිමාව,
ගතෙහි තෙ රසමියො නිව්ඡරන්ති
සතෙරිනා¹ විජ්ජුරිවනන්තලිකෙකි.
- 2746. සො ඡින්නවානං කමසි² අසලිහි
වෙහාසයං ගව්ඡසි තිට්ඨසි ව,
ඉදධි නු තෙ වත්ථුකතා පුභාවිතා
අනඤ්ඤිමපි දෙවතානං
- 2747. වෙහාසයං කමමාගලෙ තිට්ඨසි³
කුම්භං කිණාපාති යමෙතමත්ථං,
කො වා තුවං කිසස වතාය කුමෙහා
අකඛාහි මෙ බ්‍රාහ්මණ ඵතමත්ථං.
- 2748. න සප්පිකුමෙහා නපි තෙලකුමෙහා
න ඵාණිතස්ස න මධුස්ස කුමෙහා,
කුමහස්ස වජ්ජාති අනප්පකාති
දෙසෙ බ්‍රහ්ම කුමහගතෙ සුණාථ.
- 2749. ගලෙය්‍ය යං පීඤ්ඤා පතෙ පපාතං
සොඛ්ඤා ගුහං වන්දනියොලීගලලං,
බහුමිපි භුක්ඤ්ඤ්‍ය්‍ය අභොජනෙය්‍යං
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
- 2750. යං වෙ පීඤ්ඤා⁴ විතඤ්ඤං⁵ අනෙසමානො
ආහිණ්ඤ්ඤි ගොරිව භක්ඛසාදී,
අනාථමානො උපගායති නච්චති ව
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
- 2751. යං වෙ පීඤ්ඤා අවෙලකොච නගෙහා
වරෙය්‍ය ගාමෙ විසිබන්තරාති,
සම්මුලභවිතො අතිවෙලසායී*
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
- 2752. යං වෙ පීඤ්ඤා වුට්ඨාය පවෙධමානො
සීසඤ්ඤා බාහුඤ්ඤා පසාරයනො,
සො නච්චති දුරුකටලලකොච
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.

- 1. සතෙරනා. - වි.
- 2. කපසසි.
- 3. වෙහාසයංගමෙමාගලෙ තිට්ඨසි - මජ්ඣ.
- 4. යං පීඤ්ඤා - වි. මජ්ඣං. සා.
- 5. විතඤ්ඤා - මජ්ඣං.
- * අතිවෙලවාරිති පාඨො.

2. කුමහ ජාතකය

2745. බ්‍රාහ්මණය, නුඹ කොහි සිට පහළවූයෙහි ද? දෙව්ලොවින් අවුත් රාත්‍රිය බඩුළුවන වන්ද්‍රයා මෙන් අහසෙහි සිටිනෙහි ය. (සිය ගණන් රැළි ඇති) සතෙරිත නම් වූ විදුලිය මෙන් නුඹගේ ශරීරයෙන් රශ්මිහු නික්මෙත්.

2746. ඒ නුඹ වාතය රහිත අහස්හි සිටිනෙහි, පයින් මහ නොයන්නා වූ දෙවතාවන්ගේ යම් සාද්ධියක් වේ ද, ඒ සාද්ධි තොමෝ නුඹ විසින් මනාව මඩනා ලද්දී ප්‍රතිෂ්ඨාවක් මෙන් කරන ලද්දී වෙයි.

2747. අහසෙහි ගමන් කරමින් මෙහි අවුත් සිටිනෙහි. කළය මිල දී ගනිවු යි යම් කරුණක් කියහි ද, ඒ නුඹ කවරෙක් ද? මේ කළය කුමකින් යුක්ත ද? බ්‍රාහ්මණය, මේ කරුණ මට කියව යි සබ්බමිඤ්ඤ නම් රජ කීයේ ය.

2748. මහරජ, මේ කළය ගිතෙල් කළයක් නො වෙයි. තලතෙල් කළයක් ද නො වෙයි. උක්සකුරු කළයක් ද නො වෙයි. මීපැණි කළයක් ද නො වෙයි. මේ කළය පිළිබඳ නොයෙක් ආදීනවයෝ ඇත්තාහ. කළයෙහි වූ බොහෝ දෙසයන් අසවු.

2749. යම් සුරාවක් පානය කොට ගමන් කරන්නේ පියවරක් පාසා පෙරළෙන්නේ ද, ප්‍රපාතයට ද, වළට ද ගුහාවට ද අපිරිසිදු මඩවළට ද ගවරවළට ද වැටෙන්නේ ද, අනුභව නො කටයුතු බොහෝ දෙයන් අනුභව කරන්නේ ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිලදී ගනිවු.

2750. යම් සුරාවක් පානය කොට නම සිතෙහි අධිපති බව නැත්තේ සුරා කසට අනුභව කරන්නා වූ ගවයකු මෙන් ඇවිදී ද, අනාථයකු මෙන් ගයන්නා වූ අනෙකකු දෑක ගායනය කෙරේ ද නැටීමක් කෙරේ ද ඒ සුරාවෙන් පිරුණු මේ කළය මිලදී ගනිවු.

2751. යම්බඳු සුරාවක් පානය කොට නිර්වස්ත්‍ර නවුසකු මෙන් ගමෙහි හා වීථි අතරෙහි හැසිරේ ද, ඉතා මුළා වූ සිතැතිව බොහෝ වේලා සයනය කෙරෙද්ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිලදී ගනිවු.

2752. යම්බඳු සුරාවක් පානය කොට නැගිට ගෙනෙම වෙවුලමින් හිස ද අත ද දිගු කරමින් දූවමුවා යන්ත්‍රුපයක් මෙන් නටයි ද, එයින් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2753. යං වෙ පීඤ්ඤා¹ අග්ගිද්ධසා සසතනි
 අපො සිගාලෙහිපි ඛදිතාසෙ,
 බන්ධං වධං භොගජානිඤ්චුපෙනති
 තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2754. යං වෙ පීඤ්ඤා භාසෙය්‍ය අභාසනෙය්‍යං
 සභායමාසීනො අපෙනවජ්ඤො,
 සමඤ්ඤානො වනතගතො වාසනෙය්‍යා
 තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2755. යං වෙ පීඤ්ඤා උක්කට්ඨො ආච්චකෙඛා²
 මමෙව සබ්බපඨවීති* මඤ්ඤති,
 න මෙ සමො වාතුරනෙතාපි රාජා
 තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2756. මානානිමානා කලභානි පෙසුනී
 දුබ්බණ්ණිනී නග්ගිසීනී පලාසීනී,
 වොරාන ධුතතාන³ ගතී නිකෙතො
 තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2757. ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං
 බෙහනං ගවං යඤ්ඤං විනාසයතනි,
 උච්ච්ඡදනී විතතවතං කුලානං
 තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2758. ඉද්ධානි චීතානි කුලානි අසපු
 අනෙකසාහස්සධනානි ලොකෙ,
 උච්ච්ඡනාද්‍රයජජතතානිමාය
 තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2759. යං පීඤ්ඤා දුට්ඨරූපොව පොසො
 අකොසාසති පිතරං මාතරඤ්ඤා,
 සසපුමුඛි ගණෙනය්‍ය අපොපි සුණ්ණං
 තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.
2760. යං වෙ පීඤ්ඤා දුට්ඨ⁴රූපාව නාරී
 අකොකාසති සසුරං සාමිකඤ්ඤා,
 දුසමුඛි ගණෙන පරිවාරකමුඛි
 තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාථ.

1. පීඤ්ඤා - මජ්ඣ. සා.
 2. අනවෙලවාරී නිපි පාඨො
 * සබ්බපඨවීති පි පාඨො.
 3. වොරානං ධුතතානං - වි, මජ්ඣ.
 4. දිතත - වි, මජ්ඣ.

2753. යම් සුරාවක් පානය කොට ගින්නෙන් දූවුණක්හු (මෙන්) ශයනය කෙරෙද්ද. වැලිදු සිභාලයන් විසිනුත් කනුලබන් ද බන්ධනයට ද වධයට ද සම්පත් පිරිහීමට ද පත්වෙන් ද ඒ සුරායෙන් පිරුණු කළය මිල දී ගනිවු.

2754. යම්බඳු සුරාවක් පානය කොට නො කියයුත්ත කියන්- නේ ද, සභායෙහි හුන්නේ පහවූ වස්ත්‍ර ඇත්තේ ද කුණු තැවරීම් සහිතව සිය වමනයෙහි ගැලුණේ ව්‍යසනයට පැමිණියේ වේ ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2755. යම්බඳු සුරාවක් පානය කොට මම හැමට ම වඩා උත්කෘෂ්ඨය වෙමි යි සිතා ද, කැළැඹුණු ඇස් ඇත්තේ ද, සියලු පාචි- විය මාගේ යයි හභී ද, සතර දිශාවට අධිපති රජෙක් ද මා හා සම නො වෙයයි සිතා ද, එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2756. යම් සුරාවක් පානය කොට මානය ඇත්තාහු අධික මානය ඇත්තාහු වෙද්ද, කලභ ඇත්තාහු කේලාම් කියන්නාහු වෙද්ද, අයහපත් වර්ණ ඇත්තාහු නග්න භාවය ඇත්තාහු පලායන්නෝ ද, සොරුන්ගේත් ධුර්තයන්ගේත් නිෂ්පත්තියට නිවාසස්ථාන වේ ද, එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2757. සුරාපානය කළා වූ යම් කුලයෙක්හි ධාන්‍ය ද ධනය ද රන්රිදී ද කෙන් ද ගවයෝ ද යන මේ වස්තූහු විනාශයට යෙන් ද, යමක් පොහොසත් කුලයන්ගේ විනාශය ඇති කෙරේ ද, එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිලදී ගනිවු.

2758. ලෙවිහි නොයෙක් දහස් ගණන් ධනය ඇති සමාද්ධ වූ වස්ත්‍රාලංකාරාදියෙන් පිරිහියා වූ යම් කුලයෝ වූහු ද, ඒ සියල්ල මේ සුරායෙන් සිඳුණු ධනය ඇති කුල බවට පමුණුවන ලද්දේය. ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2759. යම් සුරාවක් පානය කොට දුෂ්ට ස්වභාව ඇති පුරුෂ තෙම පියාට ද මවට ද ආක්‍රොෂ කෙරේ ද, නැන්දනිය ද භාය්‍යාව යයි සිතා අතින් අල්ලාගන්නේ ද, ලේළිය ද භාය්‍යාව යයි සිතා අතින් අල්ලාගන්නේ ද එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2760. යම් සුරාවක් පානය කොට දුෂ්ට ස්වභාව ඇති ස්ත්‍රී තොමෝ මාමාට ද ස්වාමීපුරුෂයාහට ද ආක්‍රොෂ කරන්නී ද, දසයා ද සම්පයෙහි හැසිරෙන තැනැත්තා ද ස්වාමී පුරුෂයා යයි (කෙලෙස් වශයෙන්) ගන්නී ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

- 2761. යං වෙ පිච්චාන¹ හනෙය්‍ය පොසො
ධමමෙ ධීතං සමඤ්ඤං බ්‍රාහ්මණං වා,
ගවේජ අපායමිපි තනො නිදනං
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාපං.
- 2762. යං වෙ පිච්චා දුච්චරිතං චරන්ති
කායෙන වාචාය ච වේතසා වා,
නිරයං චජන්ති දුච්චරිතං චරිතා
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාපං.
- 2763. යං යාවමානා න ලහන්ති පුබ්බෙ
බහුං භිරඤ්ඤමපි පරිච්චජනනා,
යො නං පිච්චා අලිකං හණාති
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාපං.
- 2764. යං වෙ පිච්චා පෙසනෙ පෙසයනො
අච්චාධිකෙ කරණියමිති ජාතෙ,
අකමපි යො නපජානාති වුතො
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාපං.
- 2765. භිරිමනාපි අභිරිකභාවං.
පාකුං කරොන්ති මදනාය මහ්‍යා,
ධිරාපි සන්තා බහුකං හණන්ති
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාපං.
- 2766. යං වෙ පිච්චා එකජුපා සයන්ති
අනාසකා ඵණ්ඩිලදුකඛමෙසය්‍යා,
දුබ්බණ්ණියං ආයසකයඤ්චිපෙනති
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාපං.
- 2767. යං වෙ පිච්චා පතතකඛන්ධා සයන්ති
ගාථො කුටහතාරිච්ච
නභි වාරුණියා වෙගො
නරෙන සුසසභොරිච්ච.
- 2768. යං මනුස්සා විචජ්ජන්ති² සපං සොරච්චමමච,
තං ලොකෙ විසමානං කො නරො පාකුමරහති.
- 2769. යං වෙ පිච්චා අකධිකච්චණුපුත්තා
සමුද්දන්තරෙ පරිවාරයනනා,
උපකකමුං මුසලෙහ ඤ්ඤමඤ්ඤං
තස්සා පුණ්ණං කුමහමීමං කිණාපං.

1. පිච්චාන - සා.
2. විචජ්ජන්ති - මජ්ඣ.

2761. යම් සුරාවක් පානය කළ පුරුෂ තෙම දහමිනි හැසිරෙන ශ්‍රමණයකුට හෝ බ්‍රාහ්මණයකුට හෝ හිංසා කෙරේ ද, ඒ හෙතු-වෙන් අපායට යන්නේ ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2762. යම් සුරාවක් පානය කොට කසින් හෝ සිනින් හෝ දුසිරිත්හි හැසිරෙද්ද, දුසිරිත්හි හැසිර නිරයට යෙද්ද, ඒ සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2763. පෙර බොහෝ වූ රන් පරිත්‍යාග කරමින් යදින්නාහු නමුත් යමකු ලවා බොරු කියැවීම නො ලබන් ද, හෙතෙම ඒ සුරාව පානය කොට බොරු කියා ද එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2764. යම් සුරාවක් පානය කොට, ඉක්මන් කටයුත්තක් ඇති කල්හි පණිවිඩ යැවිය යුතු කරුණෙක්හි ලා පණිවිඩය සඳහා යවනු ලබන්නේ (කුමක් පිණිස ආයෙහි දෑ සි) විවාරන ලද්දේ කියන ලද කරුණ නොදනී ද එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2765. ලජ්ජා සහගත සිත් ඇත්තාහු ද, සුරාමදයෙන් මත්වූවාහු නිර්ලජ්ජාගතිය පහළ කෙරෙද්ද, ධීරවුවත් බොහෝ කොට බෙණෙද්ද, එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2766. යම් සුරාවක් පානය කොට උරු පැටවුන් මෙන් පහත් කුල ඇත්තවුන් සමඟත් එක්රැස් වූවාහු නිරාහාරව බිම දුකසේ සැනස කෙරෙද්ද, දුර්වර්ණ භාවයට හා නින්දාවටත් පැමිණෙත් ද, එබඳු සුරායෙන් පිරුණා වූ මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2767. ඉදින් යම් සුරාවක් පානය කොට, පාශයෙන් පෙළුණු ගවයන් මෙන් කර බාගෙන හොචින් ද. ඒ සුරාපාන වේගය මිනිසා විසින් නො ඉසිලිය හැක්කේ ය.

2768. මනුෂ්‍යයෝ යම් සුරාවක් විෂ අසාර සර්පයකු මෙන් දුරු කෙරෙද්ද. ලොකයෙහි විෂ හා සම එය කවර මිනිසෙක් පානය කරන්නට සුදුසු වේ ද?

2769. යම් සුරාවක් පානය කොට අක්ක වෙණහුපුඟ නම් දසබෑ රජ දරුවෝ මුහුදු තෙර හැසිරෙන්නාහු මොහොලින් ඔවු-නොවුන්ට පහර දුන්නාහු ද එබඳු සුරායෙන් පිරුණු මේ කළය මිල දී ගනිවු.

2770. යං වෙ පිකා පුබ්බදෙවා පමණා
තිදිවා චුතා සංසනියා සමායා,
තං තාදිසං මජ්ජමිමං නිරුක්කං
ජානං මහාරාජ කථං පිබෙය්‍ය.

2771. නයිමසමිං කුමහසමිං දධි වා මධුං වා
එවං අභිඤ්ඤාය කිණාහි රාජ,
එවං හී මං කුමහනතා මයා නෙ
අකබ්බාතරූපං නව සංඛමික්ඛ.

2772. න මෙ පිකා වා අථවාපි මාතා
ඵතාදිසො යාදිසකො තුවංසි,
හිතානුකලෙපි පරමසුක්කාමො
සොභං කරිඤ්ඤං වචනං තවජ්ජ.

2773. දදමි නෙ ගාමවරානි පඤ්ච
දසීසතං සත්ත ගවං සතානි,
ආජඤ්ඤායුතො ව රථෙ දසා ඉමෙ
ආචරියො හොසි මමසුක්කාමො.

2774. තවෙව දසී සතමජ්ඣ රාජ
ගාමා ව ගාවො ව තවෙව හොනතු,
ආජඤ්ඤායුතො ව රථා තවෙව
සකෙකා හමසමි¹ තිදසානමිඤ්ඤ.

2775. මංසොදනං සප්පිපායඤ්ඤ² භුඤ්ඤ
බාදසසු ව කං මධුමාසසුවෙ,³
එවං තුවං ධම්මරතො ජනිඤ්ඤ
අභිඤ්ඤො සඤ්ඤාපෙහි ධානනති.

කුමහජාතකං.

3. ජයදදිසජාතකං.

2776. විරඤ්ඤං වත මෙ උදපාදි අජ්ජ
හකෙකා මහා සත්තමිහනකාලො,
කුතොසි කො වාසි තදිඤ්ඤ ආභි
ආචිකඛ ජාතිං විදිතො යථාසි.

1. හමසමිං - සිඞු.
2. සප්පිපායස - වී. මජ්ජ.
3. මධුමාසසුවෙ - වී. මජ්ජ.

2770. ඉදින් යම් සුරාවක් පානය කොට ප්‍රමාදපන්න වූ මායා සහිත අසුරයෝ ශාස්වත යයි සම්මත වූ (තච්චිසා) දෙව ලොවින් වූත වූවාහු ද, මහරජ, ඒ මේ සුරාව එබඳු නිරර්ථක එකෙකැයි දන්නේ (නුඹ වැන්නෙක්) කෙසේ නම් පානය කෙරේ ද?

2771. මහරජ, මේ කළයෙහි දී හෝ මී හෝ නො වේ යයි මෙසේ දනගෙන මිල දී ගනුව. සබ්බමිත්ත නම් රජතුමනි, මෙසේ වනාහි මේ කළයෙහි වූ දේ ස්වභාව වශයෙන් මා විසින් නුඹට කියන ලද්දේ යැයි (බමුණු වෙසින් ආ ශක්‍රයා කීයේ ය.)

2772. (බ්‍රාහ්මණය,) නුඹ යම්බඳු හිතානුකම්පා ඇත්තෙක් උතුම් වැඩ කැමැත්තෙක් වෙහි ද, මාගේ පියා හෝ මව හෝ මෙබඳු නො වෙයි. අද ඒ මම නුඹගේ වචනය පිළිපදිනෙමි.

2773. මම නුඹට ගම්වර පසක් ද දසින් සියයක් ද ගවයන් සත් සියයක් ද මේ ආපණ්ණ අශ්වයන් යෙදූ රිය දසය ද දෙමි. මට වැඩ කැමති නුඹ ඇදුරු වෙහි.

2774. මහරජ, දසින් සියය නුඹට ම වේවා. ගම්වර ද ගවයෝ ද නුඹට ම වෙත්වා. ආපණ්ණ අශ්වයන් යෙදූ රිය ද නුඹට ම වේවා. මම වනාහි දෙවියන්ට අධිපති වූ ශක්‍ර වෙමි.

2775. මහරජ, නුඹ මාංශයෙන් යුත් බත ද ගිතෙල් හා කිරි ද වළඳව. මීයෙන් යුක්ත වූ මැවලින් කළ කැවුම් ද අනුභව කරව. මෙසේ නුඹ ධර්මයෙහි ඇලුණේ නින්දා නො ලබන්නෙක් ව ස්වර්ග ලොකයට (උප්පත්ති වශයෙන්) යව.

කුමභ ජාතක යි.

3. ජයදීප ජාතකය

2776. එකාන්තයෙන් නිරාහාර වූ සිටිනා වූ මට සත්වැනි දිනයෙහි ආහාර වේලාව පැමිණි කල්හි බොහෝ කලකින් කෑ යුතු ආහාරයක් පහළ විය. තෙපි කොහි සිට ආවහු ද කවරෙක් හෝ වඩු ද එය යම්සේ මම දන්නා ලද්දෙම් වෙමි ද එසේ තොපගේ ජාතිය කියව.

2777. පඤ්ඤාලොභා මීගවං පවිට්ඨො¹
 ජයඤ්ඤො නාම යදිසසුතො තෙ,
 වරාමී කච්ඡාති වනානී වාහං
 පසදිමං² බාද මමජ්ජ මුඤ්ඤි.
2778. සෙනෙවි තං පණ්ඩි සසසමානෙ³
 මමෙසො හතෙඛා පසදෙ යං වදෙසී,
 තං බාදියාන පසදං ජීසඤ්ඤං*
 බාදිසසං පච්ඡාන විලාපකාලො.
2779. න වඤ්ඤි මොකෙඛා මම විකකයෙන⁴
 ගහඛාන පච්ඡා ගමනායපණෙන,
 තං සඛරං බ්‍රාහ්මණසසපදය
 සච්චානුරකඤ්ඤි පුනරාවජී සසං.
2780. කීං කච්චජාතං අනුතපෙනී තං⁵
 පතනං සමීපං මරණසස රාජ,
 ආචිකඛි මෙ තං අපි සකඤ්ඤෙමු
 අනුජානිතුං ආගමනාය පණෙන.
2781. කතා මයා බ්‍රාහ්මණසස ධනාසා
 තං සඛරං පටිමොකඛි⁶ න මුත්තං,
 තං සඛරං බ්‍රාහ්මණසසපදය
 සච්චානුරකඤ්ඤි පුනරාවජී සසං.
2782. යං තෙ කතා බ්‍රාහ්මණසස ධනාසා
 තං සඛරං පටිමොකඛි න මුත්තං,
 තං සඛරං බ්‍රාහ්මණසසපදය
 සච්චානුරකඤ්ඤි පුනරාවජසසු.
2783. මුත්තො ව සො පුරිසාදසසි හතො
 ගහඛා සකං මජ්ඣරං කාමකාමී,
 තං සඛරං බ්‍රාහ්මණසසපදය
 ආමනතඤ්ඤි පුනත මලීනසතනං.⁷
2784. අජෙජව රජ්ජං අභිසෙවයසසු
 ධමමඤ්ඤි රට්ඨෙසු ජනෙසු වාපි,⁸
 අධමමකාරො ව තෙ මාහු රට්ඨෙ
 ගච්ඡාමහං පොරීසාදසසි ඤ්ඤෙන.

1. පවුසො - වී.
 2. පසදං ඉමං - වී.
 3. සසමානො - වී. මජ්ජං. සයා.
 * ජීසච්ඡනඤ්ඤි හවිතඛි.
 4. නිකකයෙන - මජ්ජං. සයා.
 5. අනුතපෙනි - මජ්ජං.
 6. පටිමුකඛං - මජ්ජං.
 7. මලීනසතනං - වී. මජ්ජං. සයා.
 8. ධමමං වරසසු පුරෙසුවාපි. - ම. ධමමංවරෙසෙසු පරෙසු - මජ්ජං.

2777. මුව දඩයමට පිවිසියා වූ ජයදීප නම් වූ පංචාල රජ තොප විසින් අසන ලද්දේ ද ඒ මම පර්වත පාර්ශවයන්හි ද වනයන්හි ද හැසිරෙමි. මේ පසදමාගයා අනුභව කරව. අද මා මුදවයි ජයදීප රජ තෙම කීයේ ය.

2778. මා විසින් හිංසා කරනු ලබන තෙපි මා සතු දෙයින් ම තමා විකුණාගන්නහු යැ. තා පළමු අනුභව කොට අනුභව කරනු කැමැති වූ මේ පසද මුවා පසුව කන්නෙමි. තොපට මේ වැලැඹීමට කාලය නො වේ යයි යක්ෂ තෙම කීයේ ය.

2779. ඉදින් මට ගනුදෙනුවෙන් මිදීමෙක් නැද්ද, එහෙයින් ගොස් බමුණාට ඒ පොරොන්දු ධනය දී හෙට උදෑසන පෙරළා ඊමට ප්‍රතිඥා ළනුව. සත්‍යච්චනය රක්තෙමි නැවත මෙහි එන්නෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2780. මහරජ, මරු සමීපයට පැමිණි තොප කිනම් කර්මයක් තවා ද? හෙට උදෑසන ඊමට හැක්කහු නම්, අවසර දෙන්නට හැක්කෙමු. එය මට කියව යි කීයේ ය.

2781. මා විසින් බ්‍රාහ්මණයාහට යම් ධනාශාවක් කරන ලද්දී නම්, එය මා විසින් නොමුදන ලදී. ඒ පොරොන්දුව බ්‍රාහ්මණයාහට දී සත්‍යච්චනය රකිමින් නැවත පෙරළා එන්නෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2782. තොප විසින් බ්‍රාහ්මණයාහට යම් ධනාශාවක් ඇති කරන ලද්දී නම් ඒ පොරොන්දු ඇපය නොමුදන ලද්දේ ය. බ්‍රාහ්මණයාහට ඒ පොරොන්දු ධනය දී සත්‍ය රක්තේ නැවත පැමිණෙව යි යක්ෂ තෙම කීයේ ය.

2783. කාමයන් කැමැති හෙ පොරිසාදයාගේ අතින් මිදුණේ සිය මැදුරට ගොස් ඒ පොරොන්දු ධනය බ්‍රාහ්මණයාහට දී අලීනසන්න නම් පුත් කුමරු කැඳවූයේ ය.

2784. පුත්‍රය, අද ම රාජ්‍යයෙහි අභිසෙක වෙව. රටවැසියන් කෙරෙහි ද ජනයන් කෙරෙහි ද දූහැමින් රාජ්‍යය කරව. තොපගේ රටෙහි අධර්මයෙන් රාජ්‍යය කිරීමෙක් නම් නො වේවා, මම පොරිසාදයාගේ සමීපයට යමි.

2785. කිං කමම කුඛබ්බං තච දෙව පාදෙ
නාරාධයිං තදිච්ඡාමී සොකුං,
යමඡ්ඡ රඡ්ඡමභි උදස්සයෙ කිං
රඡ්ඡමපි න ඉච්ඡෙය්‍යාං¹ තයා චිනා අභං.
2786. න කමමුනා වා වච්ඡාව තාත
අපරාධිතොභං තුවිසං සරාමී,
සන්ධිඤ්ඤා කඤ්ඤා පුරිසාදකෙන
සච්චානුරකඛි පුනභං ගමීස්සං.
2787. අභං ගමීස්සාමී ඉධෙව හොති
නාඤ්ඤි තතො ජීවතො විප්පමොකෙඛා,
සචෙ තුවං ඉච්ඡෙය්‍යෙව රාජ
අභමපි ගච්ඡාමී උහො න හොම.
2788. අද්ධා හි තාත සතානෙස ධම්මො
මරණා ව මෙ දුක්ඛතරං තදස්ස,
කමමාසපාදෙ තං යද පච්ඡා
පසංඝා ඛාදෙ හීද රුක්ඛ²සුලෙ.
2789. පාණෙන ටෙ පාණමභං නිමීස්සං
මා කමිඤ්ඤා පොරිසාදස්ස ඤ්ඤො,
එතඤ්ඤා ටෙ පාණමභං නිමීස්සං
තස්මා මතං ජීවිතස්ස වරෙමි.³
2790. තතො භචෙ ධිතිමා රාජපුත්තො
චන්දිකු මාතුච්ච පිකුච්ච පාදෙ,
දුබ්බිකිස්ස මාතා නිපතී පථබ්‍යා⁴
පිතස්ස පඤ්ඤා භුජානි කන්දති.
2791. තං ගච්ඡන්තං තාව පිතා විදිකා
පරමමුඛො චන්දති පඤ්ඤාලිකො,⁵
සොමො ච රාජා චරුණො ච රාජා
පජාපතී චන්දිමා සුරියො ච
එතෙහි ගුණො පුරිසාදකමභා
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්ඤි පචෙච්චි තාත.
2792. යං දණ්ඩකාරඤ්ඤාගතස්ස මාතා
රොමස්සකා⁶ සොඤ්ඤානං සුගුණා,
තනොත අභං සොඤ්ඤානං කරොමී
එතෙන සචෙච්චන සරන්තූ දෙවා.
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්ඤි පචෙච්චි පුත්ත.

1. නිච්ඡෙය්‍යා - මජ්ඣං.
2. හීදරුක්ඛ - මජ්ඣං.
3. වච්ඡෙය්‍යමී - වී. මජ්ඣං. ස්‍යා.
4. නිපාතාපථබ්‍යා - වී - පථබ්‍යා - මජ්ඣං.,
5. පඤ්ඤාලියො - වී. පඤ්ඤාලියො - මජ්ඣං.
6. රාමසසකාසී - මජ්ඣං.

2785. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේට කිනම් කර්මයක් කරමින් සතුටු නො කෙළෙමි ද? යම් හෙයකින් අද නුඹ මා රාජ්‍යයෙහි අභිෂෙක කරන්නෙහි ද, එය අසන්නට කැමැත්තෙමි. නුඹ වහන්සේගෙන් වෙන් ව මම රාජ්‍යය ද නො කැමැත්තෙමි කුමාරයා කියේ ය.

2786. පුත්‍රය, මම නුඹගේ ක්‍රියාවකින් හෝ වචනයකින් හෝ සිදු වූ අපරාධයක් සිහි නො කරමි. මම පොර්සාදයා සමග පොරොන්දුවක් වී ආයෙමි. සත්‍යය රක්තෙමි නැවත මම එහි යන්නෙමි යි රජ තෙම කියේ ය.

2787. පියාණන් වහන්ස, මම යන්නෙමි. නුඹ වහන්සේ මෙහි ම වුව මැනැවි. ඒ පොර්සාදයා කෙරෙන් ජීවත්වන්නහුගේ මිදීමෙක් නම් නැත්තේ ය. ඉදින් නුඹ යන්නෙහි ම නම් මම ද යන්නෙමි. එසේ ඇති කල්හි අපි දෙදෙනා ම නො වන්නෙමු යි කුමාර තෙම කියේ ය.

2788. පුත්‍රය, මෙය එකාන්තයෙන් ම සත්පුරුෂයන්ගේ ස්වභාවය වේ. එසේ වුවත් යම් දවසක කම්මාසපාද නම් වූ පොර්සාද තෙම කියුණු හුලින් ඇත පලභා නුඹ කන්නේ ද එය මට මරණයටත් වඩා දුකෙකැ යි රජ තෙම කියේ ය.

2789. පිය රජපුරුවෙනි, මම නුඹවහන්සේගේ පණින් මාගේ පණ පරිවර්තනය කරන්නෙමි. නුඹ වහන්සේ පොර්සාදයාගේ ළඟට නො යන සේකවා, යම් හෙයකින් නුඹ වහන්සේගේ ප්‍රාණය හා මාගේ ප්‍රාණය මාරු කරන්නෙමි, යන යමෙක් වේද එහෙයින් මම ජීවත්වීමට වඩා මරණය කැමැත්තෙමි යි කියේ ය.

2790. ඉන්පසු එකාන්තයෙන් ධෛර්‍යවත් රාජපුත්‍ර තෙමේ මවගේ ද පියාගේ ද පා වැන්නේ ය. මොහුගේ මවු නොමෝ දුක් ඇත්තී බිම ඇද වැටුණිය. මොහුගේ පිය තෙම අත් බැඳගෙන හඬයි.

2791. පළමු කොට පියරජ තෙමේ යනනා වූ ඔහු දැන ඇදිලිබැඳගත්තේ වදියි. පුත්‍රය, සොම දෙවරජ ද වරුණ දෙවරජ ද මහබඹු ද සඳ ද හිරු ද, යන මේ දෙවියන් විසින් රක්තා ලද නුඹ පොර්සාදයා කෙරෙන් අවසර ලද්දේ සුවසේ පෙරළා පැමිණෙන්නවා යි ආශංසනය කෙළේ ය.

2792. දණ්ඩකාරණයට ගියා වූ රාම නම් තැනැත්තහුට මනාව රක්තා ලද ඔහුගේ මව යම්බඳු සුවයක් කළා ද, ඒ සුවය මම අද නුඹට කරමි. පුත්‍රය, මේ සත්‍යය කරණකොට ගෙන දෙවියෝ සිහි කරන්නවා, පොර්සාදයාගෙන් අවසර ලද්දෙහි සුවසේ පෙරළා එවයි මව සත්‍යක්‍රියා කළා ය.

2793. ආචී රහො වාපි මනොපදෙසං
නාහං සරෙ ජාතුමලිනසනෙ,
එතෙන සචේචන සරනතු දෙවා
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්චී පචේචනී භාත.

2794. යසමා ච මෙ අනධිමනොසි සාමී
නවාපි මෙ මනසා අපජියොසි,
එතෙන සචේචන සරනතු දෙවා
අනුඤ්ඤාතො සොඤ්චී පචේචනී සාමී.

2795. බ්‍රහා උජ්ඣ වාරුමුඛො කුතොසි
න මං පජානාසි වනෙ වසන්තං,
ලුද්දඤ්ච මං ඤ්ඤා පුරිසාදකොති
කො සොඤ්චීමාජානමීධාවජෙයා.

2796. ජානාමී ලුද්ද පුරිසාදකො කිං
න තං න ජානාමී වනෙ වසන්තං,
අහඤ්ච පුත්තොසමී ජයඤ්චසසස
මමජ්ජ ඛාද පිතුතො පමොකඛා.

2797. ජානාමී පුත්තොති ජයඤ්චසසස
තථාහි චො මුඛවචනෙණං උභින්නං,
සුදුකකරඤ්ඤව කතං තචෙදං
යො මතතුමීචේඡ¹ පිතුතො පමොකඛා.

2798. න දුක්ඛාරං කිඤ්චිමහෙසු මඤ්ඤ
යො මතතුමීචේඡ පිතුතො පමොකඛා,
මාතුච්ච² හෙතු පරලොකගමායා
සුඛෙන සග්ගෙන ච සමපපුත්තො.

2799. අහඤ්ච ඛො අත්තනො පාපකිරියං
ආචී රහො වාපි සරෙ න ජාතු,
සඛිඛාතජාතිමරණොභමසමී
යචේච මෙ ඉධ තථා පරසු.

2800. ඛාදජ්ජ මංදනී මහානුභාව
කරසපු කිච්චානී ඉමං සරීරං,
රුකඛසස වානෙ පපතාමී අග්ගා
ජාදයමානො මඤ්ඤං කමදෙසී මංසං.

1. යො මත මීචේඡ - මජ්ඣං.
2. මාතුච්ච - ඪී, මජ්ඣං.
3. පරලොකං ගන්තො - මජ්ඣං.

2793. අලීනසත්තු නම් මාගේ සහෝදරයා ඉදිරියෙහි හෝ රහසින් හෝ කළ සිත් වේදනාවක් එකාන්තයෙන් මම සිහි නොකරමි. සහෝදරය, මේ සත්‍යය කරණකොට ගෙන දෙවියෝ සිහි කෙරෙත්වා, සහෝදරය, පොරිසාදයාගෙන් අවසර ලද්දෙහි සුවසේ පෙරළා එවයි නැගණිය සත්‍යක්‍රියා කළා ය.

2794. මාගේ ස්වාමී වූ අලීනසත්තු කුමාරයාණෙනි, යම්හෙයෙකින් නුඹ වහන්සේ මා නො ඉක්මවාලූ සිත් ඇත්තහු ද එසේ ම මාගේ සිතින් ද නුඹ වහන්සේ අප්‍රිය නොවහු ද, මේ සත්‍යයෙන් දෙවියෝ සිහි කෙරෙත්වා, පොරිසාදයා කෙරෙන් අවසර ලද්දහු සුවසේ පෙරළා පැමිණෙත්වා යි අගමෙහෙසිය සත්‍යක්‍රියා කළා ය.

2795. මහත් වූ සෘජු වූ මනෝඥ වූ මුහුණක් ඇති නුඹ කොයි සිට ආයෙහි ද? වනයෙහි වසන්නා වූ මා ගැන නො දන්නෙහි ද? රෝද්‍ර වූ මා පුරුෂයන් කන්තෙකැයි දන්නා කවරෙක් නම් සුව පතා මෙහි එන්නේ ද?

2796. රෝද්‍ර වූ තැනැත්ත, නුඹ පුරුෂයන් කන්තෙකැ යි මම දනිමි. වෙනෙහි වෙසෙන්නා වූ නුඹ ගැන නො දන්නෙමි නොවෙමි. මම වනාහි ජයද්දීස රජුගේ පුත්‍ර වෙමි. පියාගේ මිදීම හෙතු කොටගෙන අද මා කව යි අලීනසත්තු කුමාරයා කියේ ය.

2797. නුඹ වහන්සේ ජයද්දීස රජුගේ පුත්‍රයා යයි දනිමි. තළුන්නාන්සේලා දෙදෙනාගේ ම මුඛවර්ණය එකාකාර ය. යමෙක් පියාගේ මිදීම හෙතු කොට ගෙන මරණයට කැමැති වේ නම්, මෙය නුඹ විසින් කරන ලද ඉතා දුෂ්කර දෙයකි.

2798. යමෙක් පියාගේ මිදීම හෙතු කොට ගෙන හෝ මවගේ මවගේ මිදීම හෙතු කොට ගෙන හෝ මරණයට කැමැති වන්නේ නම්, හෙතෙම පරලොව ගොස් ස්වර්ගයෙහි වූ සැපයෙන් යුක්ත වේ. එහෙයින් මෙහි ලා කිසි දුෂ්කරයක් ගැන නො හඟිමි යි කුමාර තෙමේ කියේ ය.

2799. මම ද වනාහි ඉදිරියෙහි හෝ රහසිගත ව හෝ කිසි-විටෙකැ තමන්ගේ පාපක්‍රියාවක් සිහි නො කරමි. මම නුවණින් පිරිසිඳින ලද ජාති මරණ ඇත්තෙමි වෙමි. මට මේ ලොකයෙහි යම්සේ ද පරලොව ද එසේම ය.

2800. මහත් අනුභව ඇත්ත, අද මා අනුභව කරව. මේ ශරීරයෙන් කළයුතු චැඩ කරව. ගස් කෙළවරකින් හෝ තා පිණිස මම වැටෙමි. කැමැති වන්නෙහි නුඹ මාගේ මස් අනුභව කරව යි කුමාර තෙමේ කියේ ය.

2801. ඉදඤ්ඤා තෙ රුච්චනි රාජපුත්ත
වජාසි පාණං පිතුනො පමොක්ඛා,
තසමානිභ කං¹ තරමානරූපො
සමහඤ්ජ කට්ඨානි ජලෙහි අග්ගිං.
2802. තතො භවෙ ධිතිමා රාජපුත්තො
දුරු² සමාහකං³ මහනතමග්ගිං,
ආදීපධිකා⁴ පච්චෙදධිකා
ආදීපිතොදනි මහායමග්ගි.
2803. බාදස්ස මං දනි පසංගකාරි
කිං මං මුහුං පෙක්ඛසි භට්ඨලොමො,
තථා තථා තුඤ්ඤමහං කරොමි
යථා යථා මං ඡාදයමානො⁵ අදෙසි.
2804. කො තාදිසං අරහනි බාදිනායෙ
ධමෙම ධීතං සච්චවාදීං වදඤ්ඤං,
මුද්ධාපි තසස විඵලෙයාස සත්තධා
යො තාදිසං සච්චවාදීං අදෙයාස.
1805. ඉදං හි සො* බ්‍රාහමණං⁶ මඤ්ඤමානො
සසො අවාසෙසි සකෙ සරිරෙර,
තෙනෙව සො වජ්ඣමා දෙවපුත්තො
සසඤ්චිතො කාමදුහස්ස යකඛ.
2806. වඤ්ජ යථා රාහුමුඛා පමුත්තො
විරොචනෙ පණ්ණරසෙච භානුමා,
ඵචං තුචං පොරිසාද පමුත්තො
විරොච කම්මල මහානුභාව,
ආමොදයං පිඤ්ඤං මාතරඤ්ඤා
සබ්බො ව තෙ නඤ්ඤ ඤ්ඤතිපකෙඛා.
2807. තතො භවෙ ධිතිමා රාජපුත්තො
කතඤ්ජලී පරියගා⁷ පොරිසාදං,
අනුඤ්ඤානො සොත්ථි සුඛි අරොගො
පච්චාගමා කම්මලමලීනසත්තො.
2808. නං නෙගමා ජානපද ව සබ්බ
භක්ඛාරොහා රථිකා පත්තිකා ව,
නමසසමානා පඤ්ජලිකා උපාගමුං
නාමඤ්ච තෙ දුක්ඛකරකාරකොසීති.

ජයඤ්චිසජාතකං.

1. තසමානි සො කං - මජ්ඣං.
2. දුරු - මජ්ඣං., සයා.
3. සමාහකං - මජ්ඣං.,
4. සදීපධිකා - වී., මජ්ඣං.
5. ඡාදමානො - මජ්ඣං., සයා.
- * 'ඉදං හි සො' ඉති සබ්බකං. 'ඉදං හි සො' ඉති භවිතඛං.
6. බ්‍රාහමණං - මජ්ඣං.
7. පරියගයහ - සයා, පරියාය - මජ්ඣං.

2801. රාජපුත්‍රය, නුඹ පියාගේ මිදීම කැමැත්තෙහි ප්‍රාණය හර-
නෙහි. එහෙයින් නුඹ වහා හර ඇති දර ගෙනවුත් ගිනි දල්වව.

2802. ඉන්පසු නුවණැති රාජපුත්‍ර තෙමේ දර රැස්කොට මහත් වූ
ගින්නක් දල්වා දැන් මේ මහගින්නක් මා විසින් දල්වන ලද්දේ යයි
දැන්වී ය.

2803. බලාක්කාරකම් කරන ස්වභාවය ඇති තැනැත්ත, අද
දැන් මා අනුභව කරව. ලොමුදහගත්තේ කුමක් නිසා මා දෙස
නැවත නැවත බලන්නෙහි ද? යම් යම් පරිද්දෙකින් කැමැති වන්නෙහි
මා අනුභව කරන්නෙහි ද? ඒ ඒ පරිද්දෙන් නුඹගේ වචනය මම
කරමි යි කුමාර තෙම කීයේ ය.

2804. ධර්මයෙහි පිහිටි සත්‍ය වචන ඇති ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ
වචන දන්නා වූ නුඹ වැන්නකු අනුභව කරන්නට කවරෙක් නම්
සුදුසු වේ ද? යමෙක් නුඹ වැනි සත්‍ය වචන ඇත්තකු අනුභව
කරන්නේ නම් ඔහුගේ මුදුන ද සත්කඩක් වැ පැළෙන්තේ යයි
පොර්සාදයා කීයේ ය.

2805. මේ වනාහි සස පණ්ඩිත තෙම බ්‍රාහ්මණයෙකැ යි හභි-
මින් ස්වකීය ශරීරමාංශය දීම පිණිස බමුණා වාසය කරවී ද යක්‍ෂය,
එහෙයින් ම ඒ වන්දිව්‍යාපුත්‍ර තෙම සසලාඤ්ඡන සහිත වූයේ
ප්‍රසිද්ධ වැ ප්‍රෙම වර්ධනය කරන්නේය යි කීයේ ය.

2806. යම්සේ රාහුමුඛයෙන් මිදුණු පසළොස්වක්හි වන්දු තෙම
බබළා ද, යම්සේ සුයඕයා බබළා ද, එපරිද්දෙන් මහත් අනුභාව ඇති
කුමාරය, පොර්සාදයාගෙන් මිදුණා වූ නුඹ පියා ද මව ද සතුටු
කරමින් කම්පිලල දෙශය බබළව. නුඹගේ සියලු නෑ පිරිවර ද
සතුටුවේවා, (යි පොර්සාදයා පවසා මහසත්හු පිටත් කෙළේ ය.)

2807. ඉක්බිති ප්‍රාඤ වූ අලීනාසත්ත රාජපුත්‍ර තෙම පොර්සාදයාට
කළ ඇදීලි ඇත්තේ පෙරලා ගියේ ය. පොර්සාදයා විසින් දකුණුතා
ලද කුමාර තෙම සුව ඇත්තේ නිශොග වූයේ කම්පිලල දෙශයට
සුවසේ ගියේ ය.

2808. නියමගම් වැස්සෝ ද දනවී වැස්සෝ ද ඇතරුවෝ ද
රථ සෙනහ ද පාබල සෙනහ ද යන සියල්ලෝ ම බැදීලි ඇත්තාහු
(නමස්කාර කරමින්) නුඹ වහන්සේ දුෂ්කර ක්‍රියා කරන්නෙක්
වන්නාහු ය. නුඹ වහන්සේට නමස්කාර වේවා යි කියමින් එළඹියාහ.

ජයදීප ජාතක යි.

4. ඡද්දනතජාතකං

- 2809. කීනත්‍ර සොවයි අත්‍රාවඩං පණ්ඩුසි වරවණණීනී,
මීලායසි විසාලකඛි මාලාව පරිමද්දිතා.
- 2810. දෙහළො මෙ මහාරාජ සුපිනනෙනත්‍රපව්වලා,
න ඡසා සුලභරූපොව යාදියො මම දෙහළො.
- 2811. යෙ කෙවී මාත්‍රසා කාමා ඉධ ලොකසමී නඤනෙ,
සබ්බෙ තෙ පචුරා මඤං අහනෙන දමි දෙහළො.
- 2812. ලුඤ්ඤ දෙවි සමායනත්‍ර යෙ කෙවී විජිතෙ තව,
එතෙසං අහමකඛිසසං යාදියො මම දෙහළො.
- 2813. ඉමෙ තෙ ලුඤ්ඤා දෙවී කතහඤා විසාරද,
චනඤ්ඤා ච මීගඤ්ඤා ච මමඤෝ චඤ්ඤිවිතා.
- 2814. ලුඤ්ඤුතතා නියාමෙථ යාවනෙනඤ සමාගතා,
ඡබ්බියාණං ගජං සෙනං අද්දසං සුපිනෙ අහං,
තසස දනෙනහි මෙ අඤෝ අලාභෙ නඤී ජීවිතං.
- 2815. න නො පිතුතං න පිතාචිහානං
දිට්ඨො සුතො කුඤ්ඤරො ඡබ්බියාණො,
යමද්දසා සුපිනෙ රාජපුතති
අකඛාහි නො යාදියො හඤීනාගො.
- 2816. දියා චතඤ්ඤා විදියා චතඤ්ඤා
උඤ්ඤං අධො දසදියා ඉමායො,
කතමං දියං තිට්ඨති නාගරාජා
යමද්දසා සුපිනෙ ඡබ්බියාණං.
- 2817. ඉතො උජුං උඤ්ඤරියං¹ දියායං
අතිකකමම සො සතත ගීරී බ්‍රහනෙන,
සුවණ්ණපඤ්ඤා නාම ගීරී උළාරො
සුපුපචීතො කිලුපුරියාත්‍රවිණ්ණො.
- 2818. ආරුඤ්ඤා සෙලං හවනං කීනතරානං
ඔලොකය පබ්බතපාදමුලං,
අථ දකඛිසි මෙසසමානවණ්ණං
නිග්‍රොධරාජං අට්ඨසහසසපාදං.²

1. උඤ්ඤරියං - සයා.
2. අට්ඨසහසපෙරං - මජ්ඣං.

4. ජද්දනන ජාතකය

2809. රන්වන් සිරුර ඇත්තිය. කුමක් නිසා ශොක කරහි ද? උතුම් ශරීරවර්ණ ඇත්තිය, කුමක් නිසා පඬුවන් වෙහි ද? වීශාල වූ ඇස් ඇත්තිය, අතින් මඩනා ලද පියුම් මාලාවක් මෙන් කුමක් නිසා මලානික වෙහි ද? යි රජ ඇසී ය.

2810. මහරජ, මට සිහිනෙන් දෙළෙක් හටගත්තේ ය. මගේ යම්බඳු ඒ දෙළෙක් නම්, එය සන්තිඳුච්ච පහසු නැතැ යි බියොව කීවා ය.

2811. එම්බා නැදුනිය, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම්කිසි කාම සම්පත්ති කෙනෙක් මෙලොව ඇද්ද? ඒ සියල්ල මට ඉතා සුලභ ය. මම තිගේ දෙළ දෙමී යි රජ තෙම කීය.

2812. දේවයන් වහන්ස, තුඹ වහන්සේගේ රටෙහි වැද්දෝ පැමිණෙත්වා, මාගේ යම්බඳු වූ දෙළෙක් වේ ද, එය ඔවුන්ට මම කියන්නෙමි.

2813. එම්බා දේවිය, ඒ මේ වැද්දෝ කෘතභස්තතා ඇති නිර්භය වූවෝ වෙති. වනය දන්නෝ ද මුවන් දන්නෝ ද වෙති. මා සඳහා හරනලද දිවි ඇත්තෝ ද වෙත්.

2814. මෙහි යම්තාක් වැදි පුත්‍රයෝ රැස්වූවාහු ද? ඒ සියල්ලෝ මා කියන කරුණ අසවූ. මම ස්වප්නයෙහි ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති ශ්වෙත වර්ණ ඇතකු දිටිමි. උගේ දළවලින් මට ප්‍රයෝජන ඇත්තේ ය. එය නො ලැබීමෙහි මාගේ ජීවිතය නැතැ යි දේවී කීවා ය.

2815. එම්බා දේවිය, අපගේ මවුපියන් විසින් ද මුත්තණුවන් විසින් ද ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති ඇතෙක් දක්නා ලද බවක් නො මැ අසන ලද. රාජපුත්‍රිය, ස්වප්නයෙහි දී යම්බඳු ඇතකු දැක්කෙහි නම්, ඒ ඇතා යම්සේ නම් එය අපට කියව.

2816. ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති යම්බඳු ඇතකු ස්වප්නයෙහි දැක්කා නම් සතර දිගය සතර අනුදිගය උඩ ය යට ය යන මේ දස දිගුන් අතර කවර නම් දියාවෙක්හි ඒ ඇත්රජ සිටී දැයි වැද්දෝ ඇසුහ.

2817. මොබින් උතුරු දිශාවෙහි කෙළින් මහත් පර්වත සතක් ඇත. එයින් සයක් ඉක්ම ගියතැන කිඳුරන්ගෙන් ගැවැසිගත්තා වූ මනාව පිපිගිය ස්වර්ණ පාර්ශ්ව නම් මහත් වූ පර්වතයෙක් වෙයි.

2818. කිඳුරන්ගේ වාස භවනය වූ ඒ පර්වතයට නැඟී පර්වත පාදයාගේ මුල බලව. එවිට මෙසයට සමාන වර්ණ ඇති අට-දහසක් මුල් ඇති තුගඟසක් දක්නෙහි ය.

- 2819. තසච්ඡනි කුඤ්ජරො ජබ්බිසාණො
සබ්බසෙතො දුප්පසහො පරෙහි,
රකඛනනී නං අට්ඨසහසුනාගා
ඊසාදනානා වාතජවප්පභාරිනො.
- 2820. තිට්ඨනති තෙ කුමුලං පසුසපනනා
කුප්පනති වාතසුසපි ඵරිතසු,
මනුසුසභුතං පන තස දිසවා
හසමං කරෙය්‍යුං නාසුස රජොපි නසුසාති.
- 2821. බහු හි මෙ රාජකුලමඤ්ඤ සනති
පිලුඤ්ඤා ජාතරූපසුස දෙවි,
මුඤ්ඤා මණිවෙච්චරියාමයා ච
කං කාහසි දනනපිලුඤ්ඤෙන,
මාතෙරකුකාමා කුඤ්ජරං ජබ්බිසාණං
උද්භු සාතෙසුසසි ලුද්දපුකෙන.
- 2822. සා ඉසුසිනා දුකඛිනා වසම් ලුද්ද
උද්ධඤ්ඤි සුසුසාමී අනුසුසරනනී,
කරොහි මෙ ලුද්දක ඵතමසං
දසුසාමී තෙ ගාමවරානි පඤ්ඤා.
- 2823. තසච්ඡනි තසච්ඡපෙති යානං
වීචීසුස කා නභානගතසුස හොති,
කඵඤ්ඤි සො නභායති නාගරාජා
කඵං විජානෙමු ගතිං ගජසුස.
- 2824. තසෙව සා පොකඛරණි අදුරෙ
රමමා සුතිජා ව මහොදීකා ව,
සමුප්පච්චිනා හමරගණානුච්ඡණ්ණා
ඵසු හි සො නභායති නාගරාජා.
- 2825. සීසං¹ නභාතො උප්පලමාලධාරී
සබ්බසෙතො පුණ්ණරීකණ්ණවඛනී,
ආමොදමානො ගච්ඡති සනතිකෙ නං
පුරකඛනා මහෙසිං සබ්බහද්දං.
- 2826. තසෙව සො උගගහෙකාන වාක්‍යං
ආදය තුණ්ණඤ්ඤි ධනුඤ්ඤි ලුද්දෙ,
විකුරිය² සො සතඤ්ඤි ඛිරි බුහනොන
සුවණ්ණපසුසං නාම ගිරිං උලාරං.

1. සීතං - මජ්ඣං.
2. වකුරෙයා

2819. එහි ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති තනි සුදු පැහැයෙන් යුත් අන්‍යයන් විසින් මැඩලිය නො හැකි ඇත්රජ හිදිසි. රිය හිසකට සමාන දළ ඇති වාත වේගයෙන් ගොස් සතුරන්ට පහර දෙන්නා වූ අටදහසක් ඇත්හු ඒ ඇතු ආරක්ෂා කෙරෙත්.

2820. ඒ ඇත්හු බිහිසුණු ලෙස ප්‍රශ්වාස කරමින් සිටිත්. කම්පා වූ වාතයට ද කිපෙත්. එහි දී මිනිස් වුවකු දෑක අළු කරන්නාහ. ඔහුගේ ධූලි ද ඉතිරි නො වන්නේය යි දේවී තොමෝ කීවා ය.

2821. එමබා දේවීනි, මේ රජකුලයෙහි රන්මුවා පළඳනාවෝ ද මුතු මැණික් වෙරළ මිණිමුවා බොහෝ පළඳනාවෝ ද ඇත්තාහ. දළ පැළඳුමෙන් කවරක් කරන්නට ද? ෂඩ්වර්ණ දළැති ඇතු මරච්ඡු කැමැත්තී වෙහි. නො එසේ නම් වැදි පුත්‍රයන් නස්වනු කැමැත්තෙහි ද? යි වැදි පුත්‍රයා ඇසී ය.

2822. වැදි පුත්‍රය, ඒ මම හටගත් ඊර්ෂ්‍යා ඇත්තී දුකින් පෙළුණිම ද වෙමි. එය සිහි කරමින් මම මත්තෙහි ද සුසුම් ලත්තෙමි. වැදි පුත්‍රය, මාගේ මේ කාරණය කරව. තට ගම්වර පසක් ද දෙන්නෙමි යි දේවිය කීවා ය.

2823. දේවීනි, ඒ හස්තිනාග තෙම කොතනක වෙසේ ද? කිනම් තැනක සිටීමට පැමිණියේ ද? නැමට ගියා වූ ඔහුගේ ගමන් මාර්ගය කවරෙක් ද? හේ කෙසේ ස්නාන කෙරේ ද? ඇතුගේ ගතිය (පිළිවෙළ) කෙසේ නම් දැනගනිමු ද යි වැදි තෙම ඇසුවේ ය.

2824. ඒ වාසස්ථානයෙහි ම නුදුරුතන්හි සිත්කලු මනා තොටු-පළක් ඇති මහත් ජලයෙන් යුත් මනාව පිපිගිය බමර සමූහයා විසින් ගැවැසිගත් ඒ පුෂ්කරණියක් (ඡදානන නම් වීල) ඇත්තේ ය. ඒ හස්තිරාජ තෙම මෙහි ස්නානය කරයි.

2825. හිස පටන් නැවා වූ උපුල් මල් දරන්නා වූ සියල්ල සුදු වූ හෙළ පියුම් බඳු සමින් යුත් ශරීර ඇති ඇත්රජ තෙම සතුටු වෙමින් “සබ්බඥා” නම් මෙහෙසිය පෙරට කොට ස්වකීය වාසස්ථානයට පැමිණියේ යයි දේවී තොමෝ කීවා ය.

2826. ඒ වැදි තෙම එහි දී ම දේවියගේ වචනය ඉගෙන හියවුර ද මහදුන්න ද ගෙන මහත් වූ පර්වත හත ඉක්මවා “සුවණණ-පසස” නම් වූ මහාපර්වතය දැන ගත්තේ ය.

2827. ආරුඤ්ඤාසෙලං භවනං කිත්තරාතං
 ඔලොකයි පබ්බතපාදමුලං,
 තත්ථද්දසා මෙසසමානවණණං
 නිශ්‍රොධරාජං අට්ඨසභස්සපාදං.
2828. තත්ථද්දසා කුණ්ණරං ජබ්බිසාණං
 සබ්බසෙනං දුප්පසභං පරෙහී,
 රකඛනනී තං අට්ඨසභස්සනාගා
 ඊසාදනතා වාතජවපභාරිනො.
2829. තත්ථද්දසා පොකඛරණං අදුරෙ
 රමමං සුනික්ඛ්ඛා මහොදිකඤ්ඤා,
 සමුපුජචීතං භමරගණානුවිණණං
 යත්ථි සො නභායතී නාගරාජා.
2830. දිසාන නාගස්ස ගතීං ධීඤ්ඤා
 වීචීස්ස යා නභානගතස්ස භොතී,
 ඔපානමාගඤ්ඤි අනරියරුපො
 පයොජිතො විතචසානුගාය.
2831. බණ්ඩානා¹ කාසුං ඵලකෙහි ඡාදයි
 අත්තානමොධාය ධනුඤ්ඤා ලුඤ්ඤා,
 පස්සාගතං පුට්ඨසලලන නාගං
 සමප්පයි² දුක්ඛචාකමමකාරී.
2832. විද්ධො ච නාගො කොඤ්ඤමනාදි සොරං
 සබ්බෙව නාගා නිත්තදුං සොරරුපං,
 තීණඤ්ඤා කට්ඨඤ්ඤා වුණණං කරොනතා
 ධාවිංසු තෙ අට්ඨ දිසා සමනතතො.
2833. වධිස්සමෙනනනි පරාමසනොතා
 කාසාවමද්දකඛි ධජං ඉසීනං,
 දුකෙකන පුට්ඨසුද්දපාදි සඤ්ඤා
 අරභද්ධජො සබ්භි අවජ්ඣරුපො.
2834. අනික්ඛසාවො කාසාවං යො චත්ථං පරිදභෙස්සනී,
 අපෙතො දමසචෙචන න සො කාසාවමරභතී.
2835. යො ච චනතකසාවස්ස සීලෙසු සුසමාහිතො,
 උපෙතො දමසචෙචන ස වෙ කාසාවමරභතී,

1. කන්ත - ටී.
 2. සමපාරි - මජ්ඣං.
 3. දුක්ඛත - ටී.

2827. කිඳුරන්ගේ වාසභවනය වූ පර්වතයට නැඟ පර්වතයාගේ පාමුල බැටුවේ ය. එහි මෙසයට සමාන වර්ණ ඇති අට දහසක් මුල් ඇති නුගඟස දුටුවේ ය.

2828. එහි ෂඩ්වර්ණ දළ ඇති සියල්ල සුදු වූ අන්‍යයන් විසින් මැඩ පැවැත්විය නො හැකි හස්තියා දැක්කේ ය. රියනිය සමාන දළ ඇති වාත වේගයෙන් ගොස් පහර දෙනසුලු වූ අට දහසක් හස්තිහු ඒ ඇත්රජු ආරක්ෂා කරත්. යම් තැනෙක්හි ඒ හස්තිරාජයා ස්නානය කෙරේ ද,

2829. එහි නුදුරු තන්හි පිහිටි සිත්කලු යහපත් තොටුපලක් ඇති, මහත් දියෙන් පිරුණු මනාව මල් පිපිගිය බමර සමූහයා විසින් ගැවැසිගත් පොකුණ දුටුවේ ය.

2830. ඇත්රජු ගමන් කරන තැන් ද නැවැති සිටින තැන් ද ස්නානයට ගියා වූ මොහුගේ යම් ගමන් වීරියක් වේ නම් එය දැක විත්ත වසභයට ගියා වූ මෙහෙසිය විසින් මෙහෙයවන ලද අන්‍යයා ස්වභාව ඇති වැදි තෙමේ වළක් සැරුවේ ය.

2831. වැදි තෙම වළක් සාරා තමන් ද දුන්න ද එහි ප්‍රවෙශ කරවා පුවරු වලින් වැසුවේ ය. නපුරුකම් කරනසුලු වූ ඒ වැදි තෙම තමන් පාර්ශවයෙහි ආවා වූ ඒ ඇත්රජුට මහත් වූ ඊයකින් විද්දේ ය.

2832. විදිනලද ඇත් තෙමේ භයානක ලෙස කුඤ්චනාද කෙළේ ය. සියලු හස්තිහු ම භයානක ලෙස කුඤ්චනාද කළාහු ය. ඒ හස්තිහු තෘණ ද කාෂ්ට ද සුණු කරමින් හාත්පස අටදිගට ම දිව්වෝ ය.

2833. මොහු නසම් ශී පරාමර්ශනය කරන්නේ සෘෂීන්ගේ ධවජය වූ කෘෂාය වස්ත්‍රය දුටුවේ ය. දුකින් ස්පර්ශ කරන ලද්ද වූ ඒ ඇත්රජුට රහතුන්ගේ ධවජය සත්පුරුෂයන් විසින් නො නැසියයුතු යයි හැඟීමක් පහළ විය.

2834. යමෙක් වනාහි රාගාදී කෙලෙස් කසටින් යුක්ත වූයේ ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් හා වාක්සත්‍යයෙන් තොර වූයේ කසාවත් දරයි ද හෝ කසාවත් දරීමට නුසුදුසු වේ.

2835. යමෙක් වනාහි ආයාචී මාර්ගයෙන් වමාරා දැමූ කෙලෙස් කසට ඇතිවැ සිවුපිරිසිදු සිල්හි පිහිටියේ නම් ඉඳුරන් දැමීමෙන් හා ඇත්ත කීමෙන් ද යුත් ඔහු කසාවත් දරීමට සුදුසුය.

2836. සමපීනො පුටුසලෙලන නාගො
 අදුට්ඨවිනො ලුද්දකං අජ්ඣිභාසි,
 කිමඝයං කිසස වා සමම හෙනු
 මමං වධි කසස වායං පයොගො.
2837. කාසිසස රකෙඤ්ඤ මහෙසි හදනොන
 සා පුජිතා රාජකුලෙ සුභඤ්ඤ,
 තං¹ අද්දසා සා ච මමං අසංසි
 දනොනහි අකොති ච මං අවොච.
2838. බහු හි මෙ දනායුගා උළාරා
 යෙ මෙ පිතුනඤ්ඤ පිතාමහානං,
 ජානාති සා කොධනා රාජපුත්තී
 විධකීකා වෙරමකාසි බාලා.
2839. උටෙට්ඨි කං ලුද්ද ඛරං ගහෙකා
 දනොන ඉමෙ ඡීඤ පුරා මරාමී,
 වජ්ජාසි තං කොධනං රාජපුත්තං
 නාගො හතො හඤ ඉමසස දනනා.
2840. උට්ඨාය සො ලුද්දෙ ඛරං ගහෙකා
 ඡෙකාන දනනාති ඡුත්තමසස,
 වගු සුභෙ අප්ථමෙ පථබ්බා²
 ආදය පකකාමී තතො හි බීසං.
2841. භයඤ්ඤා³ නාගචධෙන අට්ඨා
 යෙ තෙ නාගා අට්ඨ දිසා විධාචුං,
 අදිසා⁴ පොසං ගජපච්චමිත්තං
 පච්චාගමුං යෙන සො නාගරාජා.
2842. තෙ තඤ්ඤ කඤ්ඤා රොදිකා⁵ නාගා
 සීඝ්‍ර සකෙ පංසුකං ඔකිරිකා,
 අගමංසු⁶ තෙ සබ්බෙ සකං නිකෙතං
 පුරකච්චා මහෙසිං සබ්බභද්දං.
2843. ආදය දනනාති ඡුත්තමසස
 වගු සුභෙ අප්ථමෙ පථබ්බා,
 සුවණ්ණරාජීහි සමනනමොදරෙ
 සො ලුද්දකො කාසිපුරං උපාගමී
 උපනෙසී සො රාජකඤ්ඤාය දනොන
 නාගො හතො හඤ ඉමසස දනනා.

1. සා තං අදය සාව - වි. ස්‍යා. සා තං අදය සා - මජ්ඣං.
 2. පථබ්බා - වි.
 3. භයචිතා - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 4. අදිසාන - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 5. රොදිකාන - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 6. අගමංසු - මජ්ඣං. ස්‍යා.

2836. මහත් වූ ඊයකින් විදිනු ලැබූ ඇත් තෙම දුෂිත නො වූ සිත් ඇත්තෝ වැද්දට මෙසේ කියේ ය: යහළු වැදිපුත්‍රය, කුමක් පතමින් කුමක් හෙතු කොට ගෙන මට විද්දෙහි ද? මේ කවරකුගේ ප්‍රයෝගයක් ද?

2837. පින්වතුන් වහන්ස, කසී රජුගේ සුභද්දා නම් ඒ මහිෂිකා තොමෝ රජකුලයෙහි පුදන ලද්දී ය. ඕ නුඹ දුටුවා ය. ඕ තොමෝ දළවලින් ප්‍රයෝජන ඇතැ යි මට ද කීවා ය.

2838. මාගේ පියවරුන්ගේ ද මුත්තණුවරුන්ගේ ද මහත් වූ බොහෝ දන්ත යුග්මයෝ ඇත්තාහ යි ඕ තොමෝ දන්තී ය. ක්‍රොධ ස්වභාව ඇති අඤාන වූ මා නසනු රිසි වූ, ඒ රාජපුත්‍රී තොමෝ වෙර කළා ය.

2839. වැදිපුත්‍රය, තෝ කියත ගෙන නැඟී සිටුව. මාගේ මරණයට පෙර මේ දළ සිඳුව. “හස්ති තෙම එකාන්තයෙන් නසන ලද. එබැවින් මේ ඔහුගේ දළ දෙක ගනුව” යි ඒ ක්‍රොධ ස්වභාවය ඇති රාජපුත්‍රියට කියව යි බෝසත් තෙම කියේ ය.

2840. ඒ වැදි තෙමේ ද කියත ගෙන නැඟීසිට උතුම් හස්තියාගේ දළ සිඳ මිහිපිට ඇති හැම දළයකට ම වඩා අසමාන වූ සොහොන ඇති ඉතා යහපත් වූ ඒ දළ දෙක ගෙන එතැනින් වහා නික්ම ගියේ ය.

2841. ඇත්රජුට විදීමෙන් මරණ බියෙන් බියපත් වූ යම් ඒ හස්තිහු අට දිසාවට දිවගියාහු ද, ඇත් රජුගේ පසමිතුරු පුරුෂයා නො දැක ඒ ඇත්රජ යම් තැනෙක්හි නම් එහි පෙරළා පැමිණියාහු ය.

2842. ඒ ඇත්හු එහි හඩා වැලැප ස්වකීය හිස මත්තෙහි පස් විසුරුවා ගියහ. ඒ සියල්ලෝ ම සර්වභද්‍රා නම් මෙහෙසිය පෙරට කොට සිය නිවෙස් බලා ගියෝ ය.

2843. ඒ වැදි තෙම මිහිපිට තිබෙන හැම දළයකට ම වඩා මනොඤ වූ ද සුන්දර වූ ද අසමාන වූ ද රන්වන් රැසින් භාත්පස බබළන්නා වූ ද ඇත්රජුගේ දළදෙක රැගෙන කසී රටට පැමිණියේ ය. හෙ තෙමේ “හස්තිරාජ තෙමේ නසන ලද්දේ ය. මේ ඔහුගේ දළ දෙක ගනුව යි” රාජකතාවට දුන්නො ය.

- 2844. දිසවාන දන්තානි ගජ්ඣතමසස
භතතුජියසස පුරිමාය ජාතියා,
තතෙව තසසා භදයං අඵාලී
තෙනෙව සා කාලමකාසි බාලා.
- 2845. *සලොධිපතො ව මහානුභාවො
සිතං අකාසි පරිසාය මජ්ඣෙ,
පුඤ්ඤ සුභිඤ්ඤ සුවිමුක්ඛිකා
නාකාරණෙ පාතුකරොනති බුද්ධා.
- 2846. යමඤ්ඤසාඵ දහරිං කුමාරිං
කාසාවච්ඤං අනගාරියං වරනනිං,
සා ඛො තද රාජකඤ්ඤ අභොසි
අභං තද නාගරාජා අභොසිං.
- 2847. ආදය දන්තානි ගජ්ඣතමසස
වග්ගෙ සුභෙ අපපටිමෙ පඵබ්බා,
යො ලුඤ්ඤො කාසිපුරං උපාගමී
සො ඛො තද දෙවදනො අභොසි.
- 8248. අනාවසුරං වීරරතනසංසිතං
උච්චාවචං වරිතමීදං පුරාණං,
වීතඤ්ඤො වීතසොකො විසලොලා
සයං අභිඤ්ඤය අභාසි බුද්ධා.
- 2849. අභං වො තෙන කාලෙන අභොසිං තඤ්ඤ භික්ඛවො,
නාගරාජා තද භොසිං ඵචං ධාරෙඵ ජාතකතනී.

ජදදන්තජාතකං.

5. සමභවජාතකං

- 2850. රජ්ජඤ්ඤා පටිපත්තාසමා ආධිපඵචං සුවීරත,¹
මහතතං² පතතුමිචජාමි චිජෙතුං පඨවිං ඉමං.
- 2851. ධම්මෙන නො අධම්මෙන අධම්මො මෙ න රුච්චනී,
කීචෙචච ධම්මො වරිනො රඤ්ඤො භොති සුවීරත.
- 2852. ඉධ චෙචානිඤ්ඤා යෙන පෙඤ්ච³ යෙන අනිඤ්ඤා,
යසං දෙවමනුසෙසසු යෙන පපෙපමු⁴ බ්‍රාහ්මණ.

* (සලොධිපතො ව මහානුභාවො ඉවාදිකා) ඉමාගාඵා දසබලසස ගුණෙ වණ්ණනෙතභි ධම්මසධාගතකතෙරෙහි යපිතා, අධිකඵං.

- 1. සුවීරතං - මජ්ඣං.
- 2. මහතතං - වී. මජ්ඣං.
- 3. පඤ්ච - මජ්ඣං.
- 4. පපොමු - මජ්ඣං. ස්‍යා.

2844. පළමු ජාතියෙහි ප්‍රිය ස්වාමියා වූ උතුම් හස්තියාගේ දළ දෙක දැක එහිදී ම ඇගේ හදවත පැළුණේ ය. ඒ අඟු තැනැත්තිය එයින් ම කලුරිය කළා ය.

2845. බුද්ධකයට පත් මහත් අනුභාව ඇත්තා වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ පිරිස් මැද සිතා පහළ කළසේක. කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුණා වූ භික්ෂුහු බුදුවරයෝ නම් නිකරුණේ සිතා පහළ නො කරති යි කාරණය විවළහ.

2846. මහණෙනි, කසාවත් හැන්ද වූ සසුන්හි පැවිදි ව වසන්නා වූ යම් තරුණ කුමරියක් දක්නහු ද ඕ නොමෝ වනාහි එකල්හි රාජකන්‍යාව වූවා ය. මම වනාහි එකල්හි ඇත්රජ වීමි.

2847. යමෙක් මිහිපිට තිබෙන දළ අතුරෙන් හැමට වඩා මනොඟු වූ යහපත් වූ අසම වූ දළ ගෙන කසී රටට ගියේ ද? හෙ වනාහි මෙකල දෙවදත්ත විය.

2848. පහ වූ කෙලෙස් දරථ ඇති පහ වූ ශොක ඇති රාගාදී කෙලෙස් හුල් රහිත වූ බුදුරජ බොහෝ කලකට පෙර පුරුදු කරන ලද නොයෙක් ආකාර ඇති මේ පූර්ව චරිතය ප්‍රකාශ කොට වදළසේක.

2849. මහණෙනි, මම වනාහි එකල්හි ඒ ඡද්දන්ත විලෙහි වූයෙමි. එකල්හි ඇත් රජ ද වීමි. මෙසේ මේ ඡද්දන්ත ජාතකය දරවු.

ඡද්දන්තජාතක යි.

5. සමභව ජාතකය

2850. සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, අපි මේ ඉදිපත් ක්‍රවර රාජ්‍යයට ද කැරැට අධිපති භාවයට ද පැමිණියෙමු. දැන් මේ පෘථිවිය දිනන්-නටත් රාජ්‍යය මහත් බවට පමුණුවා ගන්නටත් කැමැත්තෙමු.

2851. එය ද ධර්මයෙන් වේ. අධර්මයෙන් නො වේ. අධර්මය රුවි නො වේ. සුවීරන නම් බ්‍රාහ්මණය, රජුගේ ම ධර්මයත් චරිතයත් සෙසු ජනයා විසින් අනුගමනය කටයුතු ය.

2852. බ්‍රාහ්මණය, යම් හෙයෙකින් මේ ලොකයෙහි ද නිත්‍ය නො ලබන ලද්ද වූ පරලොභී ද නිත්‍ය නො ලබන ලද වෙමු ද යම් හෙයෙකින් දෙවිමිනිසුන් අතුරෙහි යසසට පැමිණෙන්නෙමු ද එය කියනු මැනැවි.

2853. යොහං අකුංඝකං ධම්මකං කතතුමිච්ඡාමි බ්‍රාහ්මණ,
තං තුං අකුංඝකං ධම්මකං බ්‍රාහ්මණකඛාහි පුච්ඡතො

2854. නාඤ්ඤත්‍ර විධුරා රාජ එතදකඛාතුමරහනී,
යං තුං අකුංඝකං ධම්මකං කතතුමිච්ඡසි ඛතනීය.

2855. එහි ටො පහිතො ගව්ඡ විධුරස්ස උපනනීකං
භිකඛං රතනසුවණණ්ණස්ස හරං ගව්ඡ සුවීරත,
අභිභාරං ඉමං දජ්ජා අකුංඝකං ධම්මකං පුච්ඡසිට්ඨියා.

2856. සවාධිප්පාගා භාරචොජො විධුරස්ස උපනනීකං,
තමදදස මහාබ්‍රහ්මා අසමානං සකෙ සරෙ.

2857. රඤ්ඤඝං පහිතො දුතො කොරවාස්ස යසසසිතො,
අකුංඝකං ධම්මකං පුච්ඡසි ඉච්චව්චි යුධිට්ඨිලො
තං තුං අකුංඝකං ධම්මකං විධුරකඛාහි පුච්ඡතො.

2858. ගඛං මෙ පිදහිස්සනනි න තං සකෙතාමි බ්‍රාහ්මණ,
අපිධෙතුං මහාඤ්ඤං තං කථං සො හවිස්සනි
න තෙ සකෙතාමි අකඛාතුං අකුංඝකං ධම්මකං පුච්ඡතො.

2859. හදකාරො ච මෙ පුතො ඔරසො මම අත්‍රජො,
තං තුං අකුංඝකං ධම්මකං ගතො පුච්ඡස්සු බ්‍රාහ්මණ.

2860. සවාධිප්පාගා භාරචොජො හදකාරස්ස සනනීකං,
තමදදස මහාබ්‍රහ්මා නිසිතතං සමහි වෙසමනි.

2861. රඤ්ඤඝං පහිතො දුතො කොරවාස්ස යසසසිතො,
අකුංඝකං ධම්මකං පුච්ඡසි ඉච්චව්චි යුධිට්ඨිලො
තං තුං අකුංඝකං ධම්මකං හදකාර ච්චිහි මෙ.

2853. බ්‍රාහ්මණය, යම්බඳු මම එල විපාක සංඛ්‍යාත අර්ථය ද මේ අර්ථයට හෙතු වූ ධර්මය ද කිරීමට කැමැත්තෙමි ද බ්‍රාහ්මණය, ඔබ විවාරන ලද්දේ ඒ අර්ථය ද ධර්මය ද මට කියව.

2854. ඤාණිය රජතුමනි, නුඹ වහන්සේ අර්ථය ද ධර්මය ද කිරීමට කැමැත්තහු ය යන යමක් වේ ද, මෙය ප්‍රකාශ කිරීමට විධුරපණ්ඩිතයා හැර අනෙකෙක් සුදුසු නො වේ යයි සුවිරන බ්‍රාහ්මණ තෙම කියේ ය.

2855. සුවිරන බ්‍රාහ්මණය, මෙහි එව. මා විසින් මෙහෙයන ලද්දෙහි විධුර පණ්ඩිතයන් සමීපයට යව. ස්වර්ණය පිළිබඳ නිෂ්ක දහසක් හැරගෙන යව. අර්ථයෙන් හා ධර්මයෙන් අනුශාසනා කිරීම පිණිස පූජා වශයෙන් මෙය දෙව යි රජ තෙම කියේ ය.

2856. ඒ භාරඤ්ජා ගොත්‍රයෙහි වූ සුවිරන බ්‍රාහ්මණ තෙම විධුර පණ්ඩිතයන් සමීපයට ගියේ ය. මහාබ්‍රාහ්මණ තෙමේ තම ගෙහි ආහාර අනුභව කරන්නා වූ ඔහු දුටුවේ ය.

2857. මම වනාහි යස පිරිවර ඇත්තා වූ කොරවා රජු විසින් එවන ලද දූතයෙමි වෙමි. යුධිට්ඨිල ගොත්‍රයෙහි වූ ධනඤ්ජය රජ තෙම අර්ථය ද ධර්මය ද අසවයි මට කියේ ය. විධුර පණ්ඩිතය, විවාරන ලද නුඹ වහන්සේ ඒ අර්ථයත් ධර්මයත් මට කියා දෙනුමැන.

2858. බ්‍රාහ්මණය, මහාජනයාගේ නොයෙක් සිතුවිලි නැමැති ගහ වසන්තෙමි යි කටයුත්තෙක් මට ඇතිවිය. ඒ මම ඒ සිතුවිලි නැමැති මහමුහුද වසන්නට නො පිළිවන් වෙමි. ඊට කෙසේ නම් අවකාශයක් වන්නේ ද එහෙයින් අර්ථය ද ධර්මය ද විවාරන ලද්ද වූ මම තොපට කියන්නට නො සමත්මි යි විධුර පණ්ඩිත තෙම කියේ ය.

2859. බ්‍රාහ්මණය, තමාට දව උපන් හදකාර නම් ඔෟරස පුත්‍රයෙක් මට ඇත. නුඹ ඔහු වෙත ගොස් අර්ථයත් ධර්මයත් විවාරව යි විධුරපණ්ඩිතයා කියේ ය.

2860. ඒ භාරඤ්ජා තෙමේ හදකාරයා කරා ගියේ ය. මහා බ්‍රාහ්මණ තෙමේ සිය ගෙහි හුන් ඒ හදකාර කුමරා දුටුවේ ය.

2861. මම වනාහි යස පිරිවර ඇති කොරවා රජහු වෙතින් පිටත්කර එවන ලද දූතයෙමි. යුධිට්ඨිල ගොත්‍ර ඇති ඒ රජ තෙම අර්ථයත් ධර්මයත් ගැන අසව යි කියේ ය. හදකාරය, ඔබ ඒ අර්ථයත් ධර්මයත් මට ප්‍රකාශ කරනු මැනව.

2862. මංසකාජං¹ අවභාය ගොධං අනුපතාමභං,
න තෙ සකෙසාමී අකඛාතුං අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡිතො.
2863. සඤ්ජයො නාම මෙ භාතා කණ්ඨටෙය්ඨා මෙ සුචීරත,
තං ත්වං අත්ථඤ්ඤි ධම්මඤ්ඤි ගතත්වා පුච්ඡස්සු බ්‍රාහ්මණ.
2864. සවාධිප්පාගා භාරඤාපො සඤ්ජයස්ස උපතන්ක,
තමද්දස මභාබ්‍රහ්මා නීසීතනං සමිහි වෙසෙති.
2865. රඤ්ඤිභං පභීතො දුතො කොරවාසස්ස යසස්සිතො,
අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්චෙසි ඉච්චබ්‍රවි යුධිධිලො
තං ත්වං අත්ථඤ්ඤි ධම්මඤ්ඤි සඤ්ජයකඛාති පුච්ඡිතො.
2866. සද මං ගීලනී² මච්චා සායං පාතො සුචීරත,
න තෙ සකෙසාමී අකඛාතුං අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡිතො.
2867. සමිහවො නාම මෙ භාතා කණ්ඨටෙය්ඨා මෙ සුචීරත,
තං ත්වං අත්ථඤ්ඤි ධම්මඤ්ඤි ගතත්වා පුච්ඡස්සු බ්‍රාහ්මණ.
2868. අබ්‍රහ්මො වත හො ධම්මො නායං අසොකරුවච්චි,
තයො ජනා පිතාපුත්තා තෙසු පඤ්ඤය නො වීදු.
2869. න නං සකෙසාමී අකඛාතුං අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡිතා,
කථං නු දභරො ජඤ්ඤ අත්ථං ධම්මඤ්ඤි පුච්ඡිතො.
2870. මා නං දභරොති උඤ්ඤස්සි³ අපුච්ඡිත්වාන සමිහවං,
පුච්ඡිත්වා සමිහවං ජඤ්ඤ අත්ථං ධම්මඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණ.
2871. යථාපි වජ්ජෙ වීමලො ගච්ඡං ආකාසධාතුයා,
සබ්බෙ තාරා⁴ගණෙ ලොකෙ ආභාය අතිරොච්චි.
2872. එවමපි දභරුපෙනා පඤ්ඤයොගෙන සමිහවො,
මා නං දභරොති උඤ්ඤස්සි අපුච්ඡිත්වාන සමිහවං.
පුච්ඡිත්වා සමිහවං ජඤ්ඤ අත්ථං ධම්මඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණ.
2873. යථාපි රච්චකො මාසො ගිම්භානං හොති බ්‍රාහ්මණ,
අතෙවඤ්ඤස්සි මාසෙහි දුමපුජෙහි සොහති.

1. කාවං - වී,
2. ගීලනෙ - වී. මජ්ඣං.
3. මඤ්ඤාසි - ස්‍යා.
4. තාර - වී. ස්‍යා. සබ්බාතර - මජ්ඣං.

2862. යම්සේ පුරුෂයෙක් මුඛ මස් කඳු බීම තබා ගොයකු ලුහු බද්ද එමෙන් ම මම ගෙහි බිරිඳ සිටිය දී පරදරාවන් වෙත යමි. එහෙයින් අර්ථය ද ධර්මය ද විචාරන ලද්ද වූ මම තොපට කියන්නට නො හැක්කෙමි යි කියේ ය.

2863. සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, සඤ්ජය නම් වූ මාගේ කනිටු සහොදරයෙක් ඇත. නුඹ ගොස් අර්ථයන් ධර්මයන් ඔහු විචාරව.

2864. ඒ භාරද්වාප තෙමේ සඤ්ජය වෙත ගියේ ය. මහාබ්‍රාහ්මණ සිය නිවසෙහි හුන් ඔහු දුටුවේ ය.

2865. මම වනාහි යස පිරිවර ඇත්තා වූ කොරවා රජහු වෙතින් එවන ලද දූතයෙමි. යුධිට්ඨිල ගොත්‍ර ඇති ඒ රජ තෙම අර්ථයන් ධර්මයන් අසව යි මෙසේ කියේ ය.

2866. එම්බා සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, හැම කල්හි හවස ද, උදය ද මරුවා මා ගිලියි. අර්ථයන් ධර්මයන් අසන ලද්දෙහි මම නුඹට කියන්නට නො හැක්කෙමි යි සඤ්ජය තෙම කියේ ය.

2867. එම්බා සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, මාගේ සමභව නම් කනිටු සහොදරයෙක් ඇත්. නුඹ එහි ගොස් අර්ථයන් ධර්මයන් ඔහු විචාරව යි සඤ්ජය තෙම කියේ ය.

2868. පින්වත එකාන්තයෙන් මේ ධර්මය අද්භූත ය. අපට මෙය රූපී නො වේ. පියාත් දෙපුතුනුත් යන තිදෙනෙක් වූහ. ඔවුනතර එකෙකුත් මේ ධර්මය ප්‍රඥායෙන් නො දකිත්.

2869. අර්ථය ද ධර්මය ද විචාරන ලද ඔවුහු එය කියන්නට නො හැකිවාහු ය. අර්ථයන් ධර්මයන් අසන ලද ලදරු තෙමේ කෙසේ නම් එය දනී ද?

2870. සමභවකුමරා නොවිචාරා ඔහු දරුවෙකු යි අවඥා නොකරව, බ්‍රාහ්මණය, සමභව කුමරු විචාරා අර්ථයන් ධර්මයන් දනුව.

2871. යම්සේ අහස්හි යන වන්දු තෙම නිර්මල ද? ඒ වන්දුයා ස්වකීය දීප්තියෙන් ම ලෙවිහි සියලු තාරකාවන් ඉක්මවා ද?

2872. එසේ ම ප්‍රඥායොගයෙන යුත් සමභව කුමරා ලදරු වූයේ ද සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. ඒ සමභව කුමරු නො විචාරා ලදරු යයි අවඥා කොට නො සිතව. අර්ථයන් ධර්මයන් සමභව කුමරු විචාරා දැනගනුව.

2873. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ ශ්‍රීෂ්මමාසයන් සම්බන්ධ වූ සිත්කලු වූ බක්මස සෙසු මාසවලට වඩා ගස්වල පිපි මලවලින් ඉතා ශොභමාන වේ ද-

2874. එවමුපි දහරූපෙනො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිකාන සමභවං
පුච්ඡිකා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ.

2875. යථාපි භිමවා බ්‍රහෙඤ්ඤා පබ්බතො ගන්ධිමාදනො,
නානාරුකෙඛිති සඤ්ජනො මහාභ්‍යගණාලයො
ඔසධෙති ච දිබ්බෙහි දිසා හාති පවාති ච.

2876. එවමපි දහරූපෙනො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිකාන සමභවං
පුච්ඡිකා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ.

2877. යථාපි පාවකො බ්‍රහෙම අඨවිමාලී යඤ්ඤාසිමා,
ජලමානො චනෙ ගවෙජ අනලො කණ්ණවකනී.

2878. සතාසනො ධුමකෙතු උත්තමාහෙවනං දහො,
නිසිට්ඨ¹ පබ්බතග්ගසමිං පඤ්ඤෙධො² වීරොචති.

2879. එවමුපි දහරූපෙනො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිකාන සමභවං
පුච්ඡිකා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ.

2880. ජවෙන හද්‍රං ජානනති බලිවද්දඤ්ඤා³ වාහියෙ,⁴
දෙහෙන ධෙත්‍රං ජානනති හාසමානඤ්ඤා පණ්ඩිතං.

2881. එවමපි දහරූපෙනො පඤ්ඤායොගෙන සමභවො,
මා නං දහරොති උඤ්ඤාසි අපුච්ඡිකාන සමභවං
පුච්ඡිකා සමභවං ජඤ්ඤා අත්ථං ධම්මඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණ.

2882. ස්වාධිපාගා භාරද්වාපො සමභවස්ස උපනිකං,
තමද්දස මහාබ්‍රහ්මා කීළමානං බහීපුරෙ.

1. නිසිනෙ - සා, නිසිධෙ - මජ්. .
2. බ්‍රහ්මෙතො - සා, මජ්. .
3. බලිබ්බඤ්ඤා - මජ්. සා.
4. වාහනෙ - මජ්.

2874. එසේ ම ප්‍රඥායොගයෙන් යුත් සමභව කුමරා ළදරු වූයේ ද සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. සමභව කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවමන් කොට නො සිතව. බ්‍රාහ්මණය, අර්ථයන් ධර්මයන් සමභව කුමරු අතින් විවාරා දැනගනුව.

2875. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ, හිමෙන් යුක්ත වූ නොයෙක් වෘක්ෂයෙන් ගැවැසිගත්තා වූ දෙවසමූහයාට වාසස්ථාන වූ ගඬමාදන පර්වතය දිව්‍යමය වූ ඖෂධයෙන් සියලු දිශාවන් බඩුළුවා ද, සුවද විහිදුවා ද,

2876. එසේ ම ප්‍රඥායොගයෙන් යුත් සමභව කුමරා ළදරු වූයේ ද, සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. සමභව කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවමන් කොට නො සිතව. බ්‍රාහ්මණය, අර්ථයන් ධර්මයන් සමභව කුමරු අතින් විවාරා දැනගනුව.

2877. බ්‍රාහ්මණය, ගිනිසිඵ ඇති තෙජසින් යුත් කොතෙක් දර ලුවන් සෑහීමට පත් නොවන්නා වූ ගීයමග කළු කරන්නා වූ ගින්න යම්සේ නම් බබළා ද-

2878. පූජා වශයෙන් ලූ ගිතෙල් අනුභව කරන්නා වූ ස්වකීය ධූමයෙන් ම කෙතු කෘත්‍යය සිදු කරන්නා වූ උතුම් වන ලැහැබ දවන්නා වූ බොහෝ දර දවන්නා වූ කලුමුදුන්හි ගින්න රාත්‍රියෙහි යම්සේ බබළා ද,

2879. එසේ ම ප්‍රඥා යොගයෙන් යුත් සමභව කුමරා ළදරු වූයේ ද සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. සමභව කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවමන් කොට නො සිතවු. බ්‍රාහ්මණය, සමභව කුමරු අතින් අර්ථයන් ධර්මයන් විවාරා දැනගනුව.

2880. ගමන් වේගයෙන් ආජාතීය අශ්වයා ගැන දැනගනිත්. බර ඉසිලීමෙන් වෘෂභයා ගැන දැනගනිත්. දෙවීමෙන් ධෙනුව ගැන දැනගනිත්. කඨාවෙන් පණ්ඩිතයා ගැන දැනගනිත්.

2881. එසේ ම ප්‍රඥායොගයෙන් යුත් සමභව කුමරා ළදරු වූයේ ද සෙස්සන් ඉක්මවා බබළයි. සමභව කුමරු නො විවාරා ළදරු යයි අවමන් කොට නො සිතවු. බ්‍රාහ්මණය, සමභව කුමරා අතින් අර්ථයන් ධර්මයන් විවාරා දැනගනුව.

2882. භාරද්වාජ ගොත්‍රයෙහි වූ ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ සමභව කුමරුගේ සමීපයට ගියේ ය. මහාබ්‍රාහ්මණ තෙම ගෙයින් පිටත්හි ක්‍රීඩා කරන්නා වූ ඔහු දුටුයේ යයි වදලසේක.

2883. රඤ්ඤාභං පභිතො දුතො කොරවාසස යසසසීනො,
අඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා පුච්චෙසි ඉභිබ්බි යුධිට්ඨිලො
තං තං අඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා සමභවකඛාභි පුඤ්ඤො.
2884. තඤ්ඤා නෙ අභමකඛිසසං යථාපි කුසලො තථා,
රාජා ච ඛො තං ජානාති යදි කාහති වා නවා.
2885. අජ්ජ සුචෙති සංසෙයා රඤ්ඤා පුච්චො සුචිරත,
මා කඤ්ඤා අච්චි රාජා අඤ්ඤා ජාතෙ යුධිට්ඨිලො.
2886. අජ්ජකතඤ්ඤාච සංසෙයා රඤ්ඤා පුච්චො සුචිරත,
කුමමඤ්ඤා¹ න නිචෙසෙයා යථා මුලොහා අචෙතසො.
2887. අභතානං නානිචතෙයා දධම්මං න සමාවරෙ,
අනිඤ්ඤා නපපතාරෙයා² අනඤ්ඤා න යුතො සියා.
2888. යො ච ඵතාති යානාති කතඤ්ඤා ජානාති ඛතියො,
සදු සො චඛසිනෙ රාජා සුකසපකෙඛව චද්දිමා.
2889. ඤ්ඤානඤ්ඤා පියො හොති මිතෙසු ච විරොචති,
කායසස හෙදු සපඤ්ඤා සග්ගං සො උපපජ්ජති.

සමභවජාතකං.

6. මහාකපිජාතකං

2890. බාරාණසියං³ අහු රාජා කාසීනං රඤ්චචඛසිනො⁴,
මිතතාමච්ච පරිබුලොහා⁵ අගමාසි මිගාජිරං⁶.
2891. තඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණමද්දකඤ්ඤා සෙතං චිත්‍රංකිලාසිනං,
විභසනං කොච්චාරංච කිසං ධම්මසිසන්තං.

1. කුමමං - මජ්ඣං.

2. නපපතාරෙයා - නා.

3. බාරාණසියං - සා. බාරාණසියං - චී.

4. චඛසිනො - මජ්ඣං.

5. පරිබුලොහා - සා. මජ්ඣං.

6. මිගාජිරං - සා. මජ්ඣං. මිගාජිරං - චී.

2883. මම වනාහි යස පිරිවර ඇති කොරව්‍ය රජු වෙතින් පිටත් කරන ලද දුතයෙමි වෙමි. යුධිංඤ්ල ගොත්‍ර ඇති ඒ රජ අර්ථයන් ධර්මයන් අසව යි කියේ ය. සමභව කුමාරය, මා විසින් විවාරන ලද ඔබ වහන්සේ ඒ අර්ථයන් ධර්මයන් කියා දෙනුමැන.

2884. එබැවින් ඉතා දක්ෂයෙක් යම්සේ ද, තොපගේ රජ තෙමේත් යම්සේ දැනගනී ද? එසේ මම තොපට කියන්නෙමි. ඉදින් කරන්නේ හෝ නො කරන්නේ හෝ වේ ද, එයින්, මට කමි නැත.

2885. සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, අද කටයුත්තක් ගැන රජු විසින් විවාරන ලද ප්‍රධාන ඇමතියෙක් සෙට යයි කියා ද, යුධිංඤ්ල ගොත්‍රයෙහි වූ රජ එබඳු කටයුත්තක් ඇති වූ කල්හි එය ප්‍රමාද කොට නො වෙසේවා.

2886. සුවීරන බ්‍රාහ්මණය, රජහු විසින් විවාරන ලද්දේ අධ්‍යාත්මය පිළිබඳ අතිත්‍යාගා ලක්ෂණය ම කියන්නේ ය. විත්තන ශක්තියක් නැති මුළා වූවෙක් යම්සේ නම්, එසේ වූ අන්ධානුකරණයෙන් විශ්වාස කරනු ලබන දෙසැට මිසදිටු සංඛ්‍යාත වැරදි මාර්ගයෙහි නො පිහිටුවන්නේ ය. දශකුශලකර්මපථ මාර්ගයෙහි පිහිටුවන්නේ ය.

2887. තමා ඉක්මවා නො පවත්නේ ය. හෙවත් අපායගාමී අකුසල් නො කරන්නේ ය. ත්‍රිවිධ දුශ්චරිත සංඛ්‍යාත අධර්මයෙහි නො හැසිරෙන්නේ ය. දෙසැට දෘෂ්ටි සංඛ්‍යාත අනර්ථයෙහි නොබස්නේ ය. නිකරුණේ යමක නො යෙදෙන්නේ ය.

2888. යම් රජෙක් තෙමේ මෙකී කාරණ කරන්නට දැනී ද, ඒ රජ හැමකල්හි පුරපස සඳ මෙන් වැඩේ.

2889. හෙ ඤාතීන්හට ද ප්‍රිය වෙයි. මිත්‍රයන් අතර ද බබළයි. ඒ ප්‍රාඥ තෙමේ ශරීරයාගේ බිඳීමෙන් පසු ස්වර්ගලොකයෙහි උප්පත්තියට යේයි වදාළසේක.

සමභව ජාතක යි.

6. මහාකපි ජාතකය

2890. බරණැස් නුවර කසි දනවු වැස්සන්ගේ රට දියුණු කරන්නා වූ රජෙක් විය. සගයහළු ඇමතියන් ද පිරිවරන ලද ඒ රජ මිගාපීර නම් උයනට ගියේ ය.

2891. එහි ශ්වෙතකුෂ්ටයෙන් සුදු වූ කබර කුෂ්ටයෙන් කැලැල් ඇති, පුයා වැගිරෙන, කසන කුෂ්ටයෙන් යුත්, පිපුණු කොබෝ ලීල ගසක් මෙන් තැනින් තැන කැඩී ගියා වූ කෘග වූ ඉල්පි ගිය නහර ඇත්තා වූ බමුණකු දුටුවේ ය.

2892. පරමකාරුණ්ණකං පඤ්ඤා දිසවා කිව්ඡගතං නරං,
අවච ඛයමනිතො රාජා යකකානං කතමොනුසි.
2893. භස්පාදු ව තෙ සෙතා තතො සෙතතරං¹ සිරො,
ගතතං කමමාසවණ්ණනො කිලාසබ්භුලොවසි.
2894. වචනාවලිසඛ්ඛාසා පිටසී තෙ නිත්තාතුත්තතා,
කාලපබ්බාව තෙ අඛගා නාණ්ණං පසසාමී එදිසං.
2895. උගසලපාදෙ තසිතො කිසො ධමනිසත්තො,
ජාතො ආතතරුපොසි කුතොසි² කස්ථ ගච්ඡසි.
2896. දුද්දසී අපපකාරොසි දුබ්බණ්ණො භීමදසසනො³,
ජනෙතති යාපි තෙ මාතා න තං ඉච්ඡෙය්‍ය පසස්සතුං.
2897. කිං කමමකරා⁴ පුබ්බෙ කිං⁵ අවජ්ඣං අසාතසී,
කිබ්බිසං යං කරිකාන ඉදං දුකකං උපාගමී.
2898. තඤ්ඤා තෙ අභමකඛ්චසං යථාපි කුසලො තථා,
සචචවාදිං භී ලොකස්මිං පසංසනාදිං පණ්ණිතා.
2899. එකො චරං ගොගචෙසෙ මුලෙභා අචච්ඡරිං චනෙ,
අරණ්ණෙ ඊරිණෙ⁶ විචනෙ නානාකුණ්ණරසෙවිතෙ.
2900. වාලුමිගානුවරිතෙ විපනටෙධාසමි කානතො,
අචරිං තස්ථ සත්තාහං බුප්පිපාසාසමප්පිතො.
2901. තස්ථ නිසුකමදුකකං⁷ විසමච්චං බුභුකඛිතො,
පපාතමහි ලුඛෙතං සමපනනඵලධාරිතං.
2902. වාතසීතානි⁸ භසෙබ්බිං තානි රුච්චිංසු මෙ භුසං,
අතිතො රුකඛමාරුඤ්ඤා⁹ තස්ථ භෙසසාමී ආසිතො¹⁰
2903. එකමෙම භකඛිතං ආසි දුතිසං අභිපත්තං,
තතො සා භණ්ණප්ප¹¹ සාධා ජිනා ඵරසුනා වීය.

1. සෙතතරො - වී.
2. කුතොනු කං ගච්ඡසි - වී
3. භීමම - මජ්ඣං,
4. මකරං - වී,
5. කං - වී,
6. ඉරිණෙ - මජ්ඣං, ඉරණෙ - වී,
7. නිසුකක - මජ්ඣං, ස්‍යා,
8. වාතසීතානි - මජ්ඣං, ස්‍යා,
9. රුකඛමාරුභී - වී. මජ්ඣං,
10. අසිතො - ස්‍යා.
11. භණ්ණප්ප - වී.

2892. අනිශ්චිත බැඟුපත් බවට පැමිණි, දුකින් පීඩිත ඒ මිනිසා දක විශ්වය පත් වූ රජ තෝ කිනම් යසනයෙහි ද? යි ඇසුවේ ය.

2893. නුඹගේ භස්ත පාදයෝත් ශ්වෙතවර්ණයහ. සිරස ඊටත් වඩා සුදු ය. නුඹගේ ශරීරය තිත් සහිතය. මෙසේ නුඹ කුෂ්ට රෝග බහුල කොට ඇත්තෙහි ය.

2894. නොපගේ පිට ඇටවැළක් මෙන් උස් පහත් ය. නොපගේ ශරීරාවයවයෝ කළුපැල්පුරුක් මෙන් වෙති. මෙබඳු අන් පුරුෂයකු නම් නොදුටු විරිමි.

2895. නුඹ රජසිත් ගැවැසිගත් පා ඇත්තෙහි ය. හටගත් උද්වෙග ඇත්තෙහි ය. කෘෂ වූයෙහි, ඉල්පුණ නහර ඇත්තෙහි, සයින් පීඩිත වූයෙහි, වියළි සිරුරු ඇතතෙහි ය. කොහි සිට එන්නෙහි ද? කොහි යන්නෙහි ද?

2896. බැලිය නොහැකි වූ, අයහපත් සටහන් ඇත්තෙහි ය. දුර්වර්ණ වූයෙහි බිහිසුණු දකුම් ඇත්තෙහි ය. නුඹගේ වැදූ මව වූ යම් තැනැත්තියක් වේ ද, ඒ මව පවා තා දක්නට නො කැමැති වන්නී ය.

2897. පෙර කිනම් කර්මයක් කෙළෙහි ද? කවර නම් අවධා-යකු (වද නො කටයුත්තකු) නැසුයේ ද? යම් ඒ දරුණු කර්මයක් කොට මේ දුකට පැමිණියේ ද? යි ඇසුවේ ය.

2898. යම් හෙයෙකින් වනාහි මෙලොව සත්‍ය වචන කියන් නහුට නුවණැත්තෝ පසසන් ද, එබැවින් මම දක්ෂ පුරුෂයෙක් යම්සේ ද එසේ ඔබට කියන්නෙමි.

2899. මම එකලාව ගවයන් සොයමින් ඇවිදීමින් මං මූළා වූයෙමි. අරාජක වූ, හිස් වූ විවේකයෙන් යුත් නොයෙක් භස්තීන් විසින් සේවනය කරන ලද්දවූ හිමාලයේ මීනිස් පියස ඉක්මවා හැසුරුණෙමි.

2900. වණඛ මාගයන් විසින් හැසිරෙන ලද මහවනයෙහි මම මූළා වූයෙමි. එහි සත් දිනක් තිස්සේ සා පවසින් පෙළෙමින් හැසුරුණෙමි.

2901. ආහාර අනුභව කැමැති වූ මම එහි විෂම තැනෙකහි පිහිටියා වූ ප්‍රජාතය දෙසට නැමුණු මිහිරි එල දරන තිහිරි ගසක් දක්කෙමි.

2902. පළමු කොට සුළුන් වැටුණා වූ ගෙඩි අනුභව කෙළෙමි. ඒ ගෙඩි මට බොහෝ සෙයින් රුචි විය. එයින් සැහීමකට පත් නො දුයෙමි ඒ ගසට නැග එහි හිඳගෙන හුන්නෙමි.

2903. මා විසින් එක ගෙඩියක් කන ලදි. දෙවන ගෙඩිය කැමැති වන ලදි. ඉන්පසු පොරොවෙන් සිඳනා ලද්දක් මෙන් ඒ ශාඛා නොමෝ බිඳුණාය.

2904. සොහං සභාව සාධාහි උද්ඛිපාදෙ අවංසිරො,
අප්පතිට්ඨේ අනාලමේ ගිරිදුග්ගස්සිං පාපතං.
2905. යසමා ච වාරිගුහීරං තසමා න සමපජ්ජයිං,¹
තස්ස සෙසිං නිරානන්දෙ අනාපො දස රතතිසො.
2906. අපේඤ්ඤා කපි මාගඤ්ඤා ගොනඤ්ඤාදො² දරීචරො,
සාධාහි සාධං විචරන්තො ඛාදමානො දුමස්සලං.
2907. සො මං දීසවා කිසං පඤ්ඤා කාරුඤ්ඤාකරා³ මයි,
අමොහා කොනාම සො එඤ්ඤා ඵලං දුකෙඤ්ඤා අට්ඨිතො
මනුසෙසා අමනුසෙසා වා අත්තානං මෙ පවෙදස.
2908. තසසඤ්ඤා පඤ්ඤාදො ඉදං වචනමබුචිං,
මනුසෙසාහං ඛාදමපනො⁴ සා මෙ න ත්ථී ඉතො ගති
තං වො වදමී⁵ හද්දං වො කිඤ්ඤා මෙ සරණං භව.
2909. ගරුසිලං⁶ ගහෙකාන විචරං⁷ පබ්බතෙ කපි,
සිලාය යොග්ගං කතාන නිසභො එතදබුචි.
2910. එහි මෙ පිට්ඨිමාරුග්ගා ගීවං ගණනාහි බාහුති,
අහං තං උද්ධරිස්සාමී ගිරිදුග්ගත වෙගසා.
2911. තසස තං වචනං සුකා වානරිදුස්ස සිරිමනො,
පිට්ඨිමාරුග්ගා ධිරස්ස ගීවං බාහාහි අග්ගතිං.
2912. සො මං තතො සමුද්ධාසි තෙජස්සි බලවා කපි,
චිහඤ්ඤාමානො කිචෙජන ගිරිදුග්ගත වෙගසා,
2913. උද්ධරිකාන මං සන්තො නිසභො එතඤ්ඤාචි,
ඉඛ්ඤා මං සමම රකබසු පසසුපිස්සං මුහුත්තකං.
2914. සීහා ව්‍යග්ගා ච දීපි ච අච්ඡකොකතරච්ඡයො,
තෙ මං පමන්තං භිංසෙය්‍යං තෙ කං දීසවා නිචාරය.
2915. එවං මෙ පරිත්තාතුන පසුපි සො මුහුත්තකං,
තදහං පාපතං දිට්ඨිං පටිලව්ඤ්ඤං අයොනිසො.

1. සමපජ්ජයිං - මජ්ඣ. සං. 2.
2. ගොනඤ්ඤා - ච. මජ්ඣ. සං.
3. කාරුඤ්ඤාකරා - ච. මජ්ඣ. සං.
4. වසමපනො - ච. මජ්ඣ. සං.
5. හද්දන්ත - මජ්ඣ. සං.
6. ගරු - ච. මජ්ඣ. සං.
7. විචර - ච. මජ්ඣ. සං.

2904. ඒ මම අතු සමඟ උඩුකුරු වූ පා ඇත්තෙමි යටිකුරු වූ හිස ඇත්තෙමි පිහිටක් ආලංචනයක් නැති පර්වතදුර්ගයෙහි වැටුණෙමි.

2905. යම් හෙයකින් ජලයෙන් ගැඹුරු වී ද එහෙයින් අත් පා බිඳීමට නො පැමිණියෙමි. එහි දුක්වූයෙමි පිහිටක් නැත්තෙමි දස රැයක් සයනය කෙළෙමි.

2906. ඉක්බිති ගෙරින්ගේ වල්ග වැනි වලඟක් ඇති පර්වතයෙහි හැසිරෙන්නා වූ වඳුරෙක් අත්තෙන් අත්තට පනිමින් ගස්වල ගෙඩි කමින් එහි පැමිණියේ ය.

2907. ඒ වඳුරා කෘශ වූ පඬුවන් මා දක මා කෙරෙහි කුළුණු කෙළේ ය. ඒත්වන, මෙහි දුකින් පෙළුණා වූ හේ (මෙතෙම) කවරෙක් නම් වේ ද? මනුෂ්‍යයෙක් ද? අමනුෂ්‍යයෙක් ද? තමා තතු මට දන්වව.

2908. ඒ වඳුරාට ඇඳිලි බැඳ මේ වචනය කියෙමි. මම වනාහි විපතට පත් මිනිසෙක්මි. මට මෙතැනින් යෑමෙක් නම් නැත. එය නුඹට කියමි. නුඹට යහපතෙක් වේවා, නුඹ ද මට පිහිට වෙවයි කිමි.

2909. වඳුරු රජ තෙම බර වූ ගලක් ගෙන ගල හා යෙදීමක් කොට පර්වතයෙහි හැසිරෙමින් මෙය කියේ ය.

2910. එව මගේ පිටට නඟුව. දෝතින් ගෙල අල්ලා ගනුව. මම තා වෙගයෙන් ගිරි දුර්ගයෙන් ගොඩට ගන්නෙමි යි වඳුරා කියේ ය.

2911. ශ්‍රීමත් වූ ඒ වඳුරු රජුගේ වචනය අසා මෙයෙහි සම්පන්න වූ ඔහුගේ පිටට නැඟ දෙ අතින් ගෙල අල්ලා ගත්තෙමි.

2912. තෙජස් ඇති ශක්ති සම්පන්න වූ ඒ වඳුරා ඉතා වෙහෙසට පැමිණෙමින් දුකසේ ඒ නරකාවාටයෙන් මා වහා ගොඩ ගත්තේ ය.

2913. මා ගොඩ ගෙන වෙහෙස වූ ශ්‍රේෂ්ඨ වඳුරු තෙම මේ උචන කියේ ය. යහළුව, මම මොහොතක් කල් නිදන්නෙමි. එබැවින් මා ආරක්‍ෂා කරව.

2914. සිංහයෝ ද ව්‍යාභ්‍රයෝ ද දිවියෝ ද වලස්සු ද වෘකයෝ ද යනාදී වණ්ඛ මෘගයෝ මේ වනයෙහි වෙද්ද, නිදි ගත් හෙයින් ප්‍රමත්ත වූ මා ඒ සඤ්ජයෝ හිංසා කෙරෙත්, නුඹ ඔවුන් දක වළකව.

2915. මෙසේ මට ආරක්‍ෂා කරන්නට කියා ඒ වඳුරු තෙම මොහොතක් නිද ගත්තේ ය. එකල්හි නුනුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙහි යෙදුණ මම ලාමක වූ අදහසක් ඇති කරගත්තෙමි.

2916. භතෙකො අයං මනුස්සානං යථා වකෙඤ්ඤ වනෙ මීඛා,
යනනුනීමං වධිඤ්ඤාන ඡාතො බාදෙය්‍යං වානරං.
2917. අසිතො ච ගමීඤ්ඤාමි මංසමාදය සමඛලං,
කන්තාරං නිඤ්ඤාමි පාඨෙය්‍යං මෙ භවිස්සති.
2918. තතො සිලං ගහේඤ්ඤාන මඤ්ඤං සන්තිතාලයිං,
මම භතකකිලනනස්ස¹ පභාරො දුබ්බලො අහු.
2919. සො ච වෙගෙනුදසුනො කපි රුධිරමකඛිතො,²
අසුපුණ්ණෙහි නෙතෙහි රොදනො මං උදිකඛති.
2920. මායො මං කරි භඤ්ඤාන කං ච නාමෙදිසං කරි,
කං ච බො නාම දීඤ්ඤා අකෙඤ්ඤ වාරෙකුමරහසි.
2921. අහො වත රෙ පුරිස තාව දුකඤ්ඤාකාරක,
ඵදිසා විසමා දුග්ගා පපාතා උඤ්ඤො මයා.
2922. ආනීතො පරලොකාව දුබ්බෙය්‍යං මං අමඤ්ඤථ,
තනෙතන පාපධමෙතන පාපං පාපෙන විතතිතං.
2923. මා හෙව කං අධමමධං වෙදනං කට්ඨකං ඵුසි,
මාහෙව පාපකමමනං ඵලං වෙඵංච තං වධි.
2924. තධි මෙ නඤ්ඤි විස්සාසො පාපධමෙචො අසඤ්ඤො,³
ඵහි මෙ පිට්ඨිතො ගච්ඤ්ඤාමානොච සතතිකෙ.
2925. මුනෙතාසි⁴ භජා වාලානං පතෙතාසි මානුසිං පදං,
ඵසමග්ගො අධමමධං තෙන ගච්ඤ්ඤා යථා සුඛං.
2926. ඉදං වඤ්ඤා ගිරිවරො රුහිරං පකඛාලා⁵ මඤ්ඤං,
අසසුති සමපමඤ්ඤා තතො පබ්බතමාරුහි.
2927. සොභං තෙනාභිසකෙතාසමි පරිලාභෙන අද්දිතො,⁶
ධසනමානෙන ගතෙන වාරිං පාකුං උපාගමීං.

1. ගතන - මජ්ඣං.
2. කපිඤ්ඤා - වී. මජ්ඣං,
* පාපධමෙම අසඤ්ඤානෙ - පු.
3. මුනෙතාසි - නා,
4. පකඛාලා - වී. මජ්ඣං, සුඤ්ඤා.
5. අද්දිතො භවිතඛිං - වී. මජ්ඣං.

2916. සෙසු වන මාගයන් මෙන් ම මෙ තෙමේ ද මිනිසුන්ගේ ආභාරය වේ. එබැවින් සා දුකින් පෙළුණෙමි මොහු මරා කන්නෙමි නම් යෙහෙකැ යි සිතුවෙමි.

2917. අනුභව කරන ලද්දේ ද මාර්ගොපකරණ වශයෙන් මස් හැරගෙන යන්නෙමි. එහෙයින් වන කාන්තාරය එතෙර කරන්නෙමි. මට මාර්ගොපකරණ ද වන්නේය.

2918. ඉන්පසු උලක් ගෙන හිසට ගැසුවෙමි. ආභාරයෙන් ක්ලාන්ත වූ මගේ පහර දුර්වල විය.

2919. වේගයෙන් නැගිට ලෙසින් වැකුණා වූ ඒ වදුරු තෙමේ කඳුළු පිරි දෙනෙකින් හඬමින් මා දෙස බැලුවේ ය.

2920. පින්වත් තෙම මට යහපතක් නො කළේ ය. නුඹ මෙබන්දක් මට කෙළෙහි ය. නුඹ ද දීර්ඝායු වෙහිවා, මට විපත් කරන අත්‍යයන් වළකන්නට වටනෙහි ය.

2921. මෙබඳු නො කළ හැක්කක් කළා වූ අසත්පුරුෂය, මා විසින් මේ දුර්ගම වූ ප්‍රපාතයෙන් ගොඩ නඟන ලද තෝ මෙබඳු අයුත්තක් කෙළෙහි ය.

2922. පරලොචින් ගෙනෙන ලද්දකු මෙන් නරාවලින් ගොඩ ගත්තා වූ තෝ (මා) මැරියයුතු කොට සිතුවෙහි ය. ලාමක ස්වභාව ඇති පාපී වූ තා විසින් ඒ පව්වු අදහස් සිතන ලදී.

2923. අධර්මයෙහි පිහිටි තැනැත්ත, තෝ මෙබඳු කටුක වෙදනා-වක් ස්පර්ශ නො කෙරෙහි වා, තා විසින් කළ ඒ පාප කර්මයාගේ විපාකය හුණ ගස නසන්නා වූ ඵලය මෙන් තා නො නසාවා.

2924. ලාමක ස්වභාව ඇති නො හික්මුණු තා කෙරෙහි මාගේ විශ්වාසයෙක් නැත. මා පිටුපස එව. ළඟ දකිමින් ම යව.

2925. පින්වත් පුරුෂය, තෝ ව්‍යාලමාගයන් අතින් මුදන ලද්දෙහි ය. මිනිස්පියට පැමිණියෙහි ය. අධර්මිෂ්ඨය, මේ මාර්ගය යි. ඒ මගින් සැපසේ යව.

2926. පර්වතවාරි වූ වදුරු තෙම මෙසේ ප්‍රකාශ කොට මස්තකයෙහි ලේ සෝද පියා කඳුළු පියදමා එතැනින් පර්වතයට නැංගේ ය.

2927. ඒ මම වදුරු රජු විසින් සාප කරන ලද්දෙමි දැවිල්-ලෙන් පෙළුණෙමි. දූවෙනු ලබන්නා වූ ශරීරයෙන් යුක්ත වැ ජලය පානය කරන්නට (එක් විලකට) ආවෙමි.

- 2928. අග්ගිනා විය සනාතො රහදෙ රුධිරමකිනො,
පුබ්බලොභිතසඛිකාසො සට්ඨො මෙ සමපජ්ජථ.
- 2929. යාවනොනා උදබ්බුනි කායසම් නිපනිංසු මෙ,
තාවනොනා ගණ්ඨු ජායෙථ අභිසිඛෙඵවසාදිසා.
- 2930. පභිනනා පගසරිංසු මෙ කුණපා පුබ්බලොභිතා,
යෙන යෙනෙව ගව්ඡාමී ගාමෙසු නිගමෙසු ව.
- 2931. දණ්ඩහස්ථා නිවාරෙනති ඉක්ඛියො පුරියා ව මං,
ඔකිණ්ණො¹ පුතිගජෙධන මාසු ඔරෙන ආගමා.
- 2932. ඵතාදිසං ඉදං දුක්ඛං සත්ත වසසානිදන් මෙ,
අනුභොමී සකං කමමං පුබ්බං දුක්ඛමමත්තො.
- 2933. තං වො වදමී හද්දං වො යාවනොතස්ස සමාගතා,
මාසු මිත්තාන දුබ්බිකො මිත්තදුබ්බො හි පාපකො.
- 2934. කුට්ඨි කිලාසී හවිති යො මිත්තානං² ඉධදුභි,
කායසං හෙද මිත්තදු³ නිරයං සො උපපජ්ජතීති.

මහාකපිජාතකං.

7. දකරකඛසපඤ්ඤා

- 2935. සවෙ වො වුඤ්ඤමානානං සත්තනං උදකණ්ණවෙ,
මනුසසබලිමෙසානො නාවං ගණෙභයා රකඛසො
අනුපුබ්බං කථං දතො මුඤ්ඤසී දකරකඛිනො.
- 2936. මාතරං පට්ඨමං දජ්ජං හරියං දන්වාන භාතරං,
තතො සභායං දන්වාන පඤ්ඤමං දජ්ජං⁴ බ්‍රාහ්මණං
ජට්ඨාහං දජ්ජමත්තානං නෙවදජ්ජං මහොසධං.
- 2937. පොසෙතා තෙ ජනෙතරී ව දීඝරත්තානුකම්පිකා,
ජලීහී තධි පදුට්ඨසම් පණ්ඩිතා අස්ඨදසස්තී
අඤ්ඤං උපනිසං කතො වධා තං පරිමොචසී.

1. ඔකිණ්ණො - ඵ. මජ්ඣ.
2. මිත්තානිධ දුබ්බති - මජ්ඣ.
3. මිත්තදුභි - මජ්ඣ.
4. දජ්ජ - ඵ. සා.

2928. මුළු විල ගින්නෙන් හුණු කරන ලද්දක් සේ ද ලෙසින් වැකි ගියාක් මෙන් ද පුයාවට හා ලෙයට සමාන ව මට වැට- හුණේ ය.

2929. යම්තාක් දිය බින්දු මාගේ ශරීරයෙහි වැටුණාහු ද, ඒ තාක් අධිබලිපල පමණ බුබුළු හටගනී.

2930. මේ ගණකයෝ කුණුවුවාහු බිඳී පුයා ලේ වැගුරුණාහ. යම් යම් මගෙකින් ගම් නියමිගමිහි යෙමී ද-

2931. එහි ස්ත්‍රීහු ද පුරුෂයෝ ද දඹුගත් අත් ඇත්තාහු කුණු ගඳින් ගැවැසිගත් හෙයින් මේ දිශාවට නො එව යි මා වළකත්.

2932. දැන් මාගේ මේ දුකට හවුරුදු සතක් විය. පෙර තමන්ගේ දුෂ්කෘත කර්මයාගේ විපාකය අනුභව කරමි.

2933. එහෙයින් තොපට මම කියමි. තොපට යහපතක් ම වේවා, යම් තාක් දෙනා මෙහි රැස් වුවාහු ද, ඒ සියල්ලෝ ම මිත්‍රද්‍රෝහී නො වෙත්වා, යම් හෙයෙකින් මිත්‍රද්‍රෝහකර්මය ලාමක වේ ද එහෙයින්.

2934. මෙලොව යමෙක් මිත්‍රයනට ද්‍රෝහ කෙරේ ද, හෙ කුෂ්ටරෝගියෙක් කිලාස ඇත්තෙක් වේ. ඒ මිත්‍රද්‍රෝහී තෙම මරණින් මතු නිරයෙහි උපදී යයි වදළුසේක.

මහාකපි ජාතක යි.

7. උදකරාක්ෂස ප්‍රශ්නය

2935. මහරජ, ගැඹුරු සයුරෙහි නැවකින් යාත්‍රා කරන කල්හි මිනිස් බිල්ලක් සොයන්නා වූ රකුසෙක් නැව අල්ලා ගන්නේ නම් කුඹගේ මැණියන් ඇතුළු සත් දෙනා අතුරෙන් කවරකු කෙසේ පිළිවෙළින් දියරකුසාට දී (දිය රකුසාගෙන්) මිදෙන්නෙහි ද යි හෙටිනම් පරිව්‍රාජිකාව ඇසුවා ය.

2936. ආයතීවනි, පළමු කොට මැණියන් දෙන්නෙමි. ඉන්පසු බිරිය දී සහෝදරයා දෙන්නෙමි. සතරවනුව යහළුවා දී පස්වනුව බ්‍රාහ්මණයා දෙන්නෙමි. සවනුව මම තමන් දෙන්නෙමි. මහොෂධ පණ්ඩිතයන් නො මැ දෙන්නෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2937. මහරජ, කුඹගේ මව කුඹ වැදූ තැනැත්තී ය. කුඹ පොෂණය කළ තැනැත්තී ය. ජමිහී නම් බ්‍රාහ්මණයා කුඹ කෙරෙහි දුෂ්ට වූ කල්හි කුඹකුනි වූ යහපත දක්මෙහි සමත් වී අනෙකකු පෙන්නා කුඹ මරණයෙන් මිදුවා ය.

2938. තං තාදිසං පාණදදිං ඔරසං ගඛ්ඤාධාරිණිං,
මාතරං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසී දකරකඛ්ඤො.
2939. දහරා විය අලඛනාරං ධාරෙති අපිළඤ්ඤං,
දෙවාරිකෙ අනීකට්ඨෙ අතිවෙලං පජ්ඣති.
2940. තතොපි පට්ඨාජානං සයං දුතානි සාසති,
මාතරං තෙන දෙසෙන දජ්ජාහං දකරකඛ්ඤො.
2941. ඉත්ථිගුඛෙසස පවරා අවචනනපියවාදිනී,
අනුගතතා² සීලවතී ඡායාව අනපායිනී.
2942. අකෙතාධනා පඤ්ඤවතී පණ්ඩිතා අසුදසඤ්ඤී,
උබ්බරිං³ කෙන දෙසෙන දජ්ජාසී දකරකඛ්ඤො.
2943. බිඬ්ඛාරතිසමාපන්නං අනසුචසමාගතං,
සා මං සකානං පුත්තානං අයාවං යාවතෙ ධනං.
2944. සොහං දදමි සාරකොතා⁴ බහුං උච්චාවචං ධනං,
සුදුච්චජං වජීකාන පච්ඡා සොවාමී දුලලනො
උබ්බරිං තෙන දෙසෙන දජ්ජාමී දකරකඛ්ඤො.
2945. යෙනොච්ඡා ඡානපද්ද⁵ ආනීතා ච පටිගහහං,
ආහනං පරරජෙජ්ඣි අභිට්ඨාය⁶ බහුං⁷ ධනං.
2946. ධනුගහහානං පවරං සුරං තිබ්බිණමනන්තං,
හාතරං කෙන දෙසෙන දජ්ජාසී දකරකඛ්ඤො.
2947. මයොච්ඡා⁸ ඡානපද්ද ආනීතා ච පටිගහහං,
ආහනං පරරජෙජ්ඣි අභිට්ඨාය බහුං ධනං.
2948. ධනුගහහානං පවරො සුරො තිබ්බිණමනන්ති ච,
මයායං සුඛිතො රාජා අතිමඤ්ඤති දුරකො.
2949. උපට්ඨානමපි මෙ අයොය න සො එති යථා පුරෙ,
හාතරං තෙන දෙසෙන දජ්ජාහං දකරකඛ්ඤො.

1. අභවනකං පිය භාණිනී - මජ්ඣ. සා.
2. අනුබ්බතා - සා., අනුපුබ්බතා - මජ්ඣ.
3. උපපරි - මජ්ඣ.
4. සාරතො - සා.
5. ඡානපද්ද - මජ්ඣ.,
6. අභිට්ඨාය - මජ්ඣ.
7. බහු - සා.
8. යෙනොච්ඡා - මජ්ඣ.

2938. ප්‍රාණය දුන්නා වූ ලෙහි හොවා හැදූ ගැබ්හි දරා සිටි එබඳු මැණි කෙනකුත් කිනම් වරදක් නිසා ජලරකුසාට දෙන්නෙහි- දැ යි පරිව්‍රාජිකාව ඇසුවා ය.

2939. මහලු වුව ද තරුණියක සේ නො පැළඳිය මනා අබරණ පළඳියි. දෙරටුපාලයන් හා යුද සෙබළුන් හා වේලා ඉක්මවා මහත් කොට සිතාසෙයි.

2940. තවද සාමන්ත රජුනට මාගේ හස්ත සේ අභවා නොමෝ මැ දුන්නයන් අත හසුන්පත් යවයි. ඒ දෙෂය හෙතු කොට ගෙන මව දිය රකුසාට දෙන්නෙමි යි කීය.

2941. මේ නඤ දේවි නොමෝ ස්ත්‍රී සමූහයානට උතුම් වූ බොහෝ ප්‍රිය වචන බෙණෙන බාලකාලයේ පටන් සිතැහි ලෙස හැසුරුණු ආචාර සීලයෙන් යුත් සෙවණැල්ල මෙන් නොහැර පවත්නා වූ,

2942. නො කිපෙනසුලු වූ නුවණැති පණ්ඩිත වූ යහපත අයහපත දක්මෙහි සමත් තැනැත්තියකි. එබඳු අගමෙහෙසිය කිනම් දෙසක් නිසා දිය රකුසාට දෙන්නෙහි දැ යි.

2943. කාම ක්‍රීඩා රතියෙන් යුක්ත වූ අවැඩදියක වූ කෙලෙස් වසයට පැමිණි මාගෙන් මේ නඤ නොමෝ දු පුතුන්හට දෙන ලද හෙයින් නො ඉල්වියයුතු ධනය ඉල්ලයි.

2944. කාමයෙන් ඇලුණා වූ ඒ මම දීමට දුෂ්කර වූ කුදු මහත් ධනය දී පසුව (අඩමින් මා වෙත එන දු පුතුන් දැක) දෙමින් සිටියෙමි ගොක කරමි. ඒ දෙෂයෙන් මම අගබියොව දිය රකුසාට දෙන්නෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2945. මහරජ, යමකු විසින් ජනපදයෝ දියුණු කරන ලද්දහු ද, යමකුන් විසින් පිටරට විසූ තමුන්නාන්සේ නැවත ගෙට පමුණුවන ලද්දහු ද පිටරටවලින් ඔවුන් මැඩලා බොහෝ ධනය ගෙනෙන ලද්දේද-

2946. ධනුර්ධරයන් අතුරෙන් උතුම් වූ ශූර වූ සියුම් නුවණැති ඒ සහොදරයා කිනම් දෙසක් නිසා දිය රකුසාට දෙන්නෙහි ද?

2947. මා විසින් ජනපදයෝ දියුණු කරන ලද්දහ. පිටරට සිටි රජ ද සිය ගෙට පමුණුවන ලද්දේ ය. පිටරටවලින් ඔවුන් මැඩලා බොහෝ ධනය ගෙනෙන ලද්දේ ය.

2948. මම ධනුර්ධරයන්ගෙන් උතුම් ද වෙමි. ශූර ද වෙමි. සියුම් නුවණැත්තෙමි ද වෙමි. මා විසින් මේ රජ සුවපත් කරන ලද්දේ යයි තරුණ වූ මෙතෙමේ මා ඉක්මවා හඟියි.

2949. ආයතීාවෙනි, හෙ පෙර මෙන් උපස්ථානයට ද මා කරා නො එයි. ඒ දෙෂය හෙතු කොට ගෙන සහොදරයා දිය රකුසාට දෙමි යි රජ තෙමේ කීය.

- 2950. එකරතෙනන උභයො තුවඤ්ඤ¹ ධනුසෙඛවා,
උභො ජාතෙස්ස පඤ්ඤාලා සභායා සුසමාවයා.
- 2951. චරියා තං අනුබන්ධිජෝ² එකදුකඛසුඛො තච,
උසස්සුකෙසා තෙ දිවාරන්තං සබ්බකිච්චෙච්චු ව්‍යාවචො³.
සභායං කෙන දෙසෙන දජ්ජාපි දකරකඛිනො.
- 2952. චරියාය⁴ අයං අයො පජ්ජෙඤ්ජො මයා සභ,
අජ්ජාපි තෙන චණ්ණෙන අනිච්චෙලං පජ්ජෙති.⁵
- 2953. උඤ්චරියාපි මෙ අයො මනායාමී රහොගතො,
අනාමනා පවිසති පුඤ්ඤ අපච්චෙදිතො.
- 2954. ලද්ධවාචො කතොකාසො අහිරිකං අනාදරං,
සභායං තෙන දෙසෙන දජ්ජාභං දකරකඛිනො.
- 2955. කුසලො සබ්බගිම්හනානං රුද්ධඤ්ඤ⁶ ආගතාගමො,
උප්පාදෙ සුපිනෙ යුතො නියායෙ ච පච්චෙසනෙ.
- 2956. පඤ්ඤා⁷ භුක්ඛනාලිකඛසමිං නසඛන්තපදකොච්චෙද,
බ්‍රාහ්මණං කෙන දෙසෙන දජ්ජාපි දකරකඛිනො.
- 2957. පරිසායමපි මෙ අයො මීලයිකා උදිකඛති,
තස්මා අජ්ජ හමුං ලුද්දං දජ්ජාභං දකරකඛිනො.
- 2958. සසමුද්දපරියායං මහීං සාගරකුණ්ඩලං,
චසුඤ්ඤරං ආචසපි අමච්චපරිචාරිතො.
- 2959. වාතුරතොනා මහාරචෙඨා විජිතාවී මහබ්බලො,
පච්ච්‍යා එකරාජාපි යසො තෙ විජුලං ගතො⁸.
- 2960. සොළසිත්ථිසභස්සානි ආමුක්ඛමණිකුණ්ඩලා,
නානාජනපද නාරියො දෙවකඤ්ඤපමා සුභා.

- 1. තුවඤ්ඤ - මජ්ඣ.
- 2. අනුබන්ධො - මජ්ඣ.
- 3. වාවචො - මජ්ඣ.
- 4. චරියාම - මජ්ඣ.
- 5. සඤ්ජෙසති - මජ්ඣ.
- 6. රුද්ධඤ්ඤ - මජ්ඣ.
- 7. පඤ්ඤා.
- 8. විජුලගතො - වී.

2950. ඔබ වහන්සේ ද ධනුශෙඛර කුමරා ද යන දෙදෙන ම මේ නුවර එක රැයෙක්හි උපන්නාහුය. එවන් පටන් සමාන වයස් ඇති ඔවුහු පංචාල දෙශයෙහි යඝඵවෝ වූහ.

2951. හේ කුඩාකල සිට ම ඔබ වහන්සේ සමග ම හැසිරුණේ ය. ඔබ හා සමාන සුව දුක් ඇත්තේ ය. දිවා රෑ දෙක්හි උත්සාහවත් ව ඔබගේ සැම කටයුත්තෙහි යෙදුණෙකි. එබඳු යහඵවා කිනම් දෙසයක් නිසා දිය රකුසාට දෙන්නෙහි ද යි ඇසුවා ය.

2952. ආයතීවෙනි, පෙර මා සමග හැසිරීමෙන් මොහු මහත් කොට සිනාසුණේ ය. අදත් ඒ ආකාරයෙන් ම සීමාව ඉක්මවා මහත් කොට සිනාසේ යයි රජ තෙම කීය.

2953. ආයතීවෙනි, මා අගබියොව සමග රහසිගත ව කථා කරන කල්හි නො කැඳවා ලද (මේතෙම) වහා ගේ තුළට පිවිසෙයි.

2954. ලද වාර ඇත්තේ අවකාශ ලැබූ මම විළිනැති අනදරව හැසිරෙන ඒ යහඵවා ඒ දෙසයෙන් දිය රකුසාට දෙමි යි රජ තෙම කීය.

2955. මහරජ, මේ කේවටට නම් බමුණු තෙම සියලු නිමිති කීමෙහි දක්ෂය. සතුන්ගේ හඬ දන්නේ ය. ධර්මශාස්ත්‍ර උගත්තේ ය. වන්දුගහණ සුයනීග්‍රහණාදිය ඇතිවීමෙහි හෙතු දන්නේ ය. ස්වප්න ඵලාඵල දන්නේ ය. ගමන් යාමෙහි ද ගෘහප්‍රවේශයෙහි ද ගුණාගුණ කියන්නේ ය.

2956. භූමියෙහි ද අහසෙහි ද ගුණාගුණ කීමෙහි දක්ෂය. නක්ෂත්‍ර පද දැනුමෙහි සමර්ථය. එබඳු බමුණා කිනම් දෙසක් නිසා දෙන්නෙහි ද යි.

2957. ආයතීවෙනි, මේ බ්‍රාහ්මණයා පිරිස් මැද දී මා දෙස ඇස දල්වා බලයි. එහෙයින් මම රෝද වූ බැම ඇති බමුණා රකුසාට දෙමි යි රජ තෙම කීයේ ය.

2958. මුහුදින් වට වූ සාගරයට කුණ්ඩලාහරණයක් බඳු වූ සියල්ල දරන්නා වූ මේ පොළොව ඇමතියන් විසින් පිරිවරන ලද නුඹ වහන්සේ අයත් කොට ගෙන වසන්නාහු ය.

2959. නුඹ වහන්සේ සිව් දිගට පනළා වූ මහත් රට ඇති දිනාගන්නා ලද ප්‍රදේශ ඇත්තේ මහාබලාත්තහුය. මුළු පොළවෙහි එක ම රජ වූවහු ය. නුඹ වහන්සේගේ යශස මහත් ව පැතිර ගියේ ය.

2960. පළඳනා ලද මිණිකොඩොල් ඇති නොයෙක් ජනපදයන්ට අයත් වූ ස්ත්‍රීහු දෙවහනන් සේ පැහැපත් වූවාහු සොළොස් දහසක් වෙති.

- 2961. එවං සබ්බධගසමපන්නා සබ්බකාමසමිඤ්ඤානං,
සුඛිතානං පියං දීපං ජීවිතං ආහු ඛත්තියං.
- 2962. අථ කුං කෙන වණ්ණණ්ණන කෙන වා පන හෙතුනා,
පණ්ණිතං අනුරකඛනොනා පාණං වජසි දුච්චපං.
- 2963. යතොපි ආගතො අයොස මම හස්සං මහොසධො,
නාහිජානාමි ධීරස්ස අණුමත්තමි දුක්ඛතං.
- 2964. සචෙ ව¹ කිසමිවි² කාලෙ මරණං මෙ පුරෙ සියා,
පුත්තෙ ව මෙ පපුත්තෙ³ ව සුඛාපෙය්‍යා මහොසධො.
- 2965. අනාගතං පච්චුපපන්නං සබ්බමස්සං විපස්සති,
අනාපරාධකමමනානං න දජ්ජං දුකරකඛිනො.
- 2966. ඉදං සුචොඤ්ඤාප ජක්ඛාලා වුලනීයස්ස⁴ භාසිතං,
පණ්ණිතං අනුරකඛනොනා පාණං වජති දුච්චපං.
- 2967. මාතු හරියාය⁵ භාතුච්ච සබ්බිනො ඩ්‍රාහමණස්ස ව,
අත්තනො වාපි ජක්ඛාලො ජනනං වජති ජීවිතං.
- 2968. එවං මහස්සිකා⁶ පඤ්ඤා නිපුණා සාධුච්චනනනී,⁷
දිවධධමෙම භිත්තාය සමපරායෙ සුඛාය වාති.

දුකරකඛසපඤ්ඤා.

8. පණ්ණිකරකජාතකං

- 2969. විකිණ්ණණ්ණවාචං අනිඤ්ඤාමනානං⁸
අසඤ්ඤානං අපරිචකඛිතාරං
භයං තමකෙති සයං අබොධං
නාගං යථා පණ්ණිකරකං සුපණ්ණණ්ණා.
- 2970. යො ඤ්ඤාමනානං පරිරක්ඛණෙය්‍යාං
මොහා නරො සංසති භාසමානො,
තං භිත්තමනානං භයමනෙවති ඛිප්පං
නාගං යථා පණ්ණිකරකං සුපණ්ණණ්ණා.

1. සචෙපි - මජ්ඣ.	6. මහිඤ්ඤා - වි. මජ්ඣ. සා.
2. කිසමිඤ්ඤා - වි. මජ්ඣ.	7. සාධුච්චනනනී - මජ්ඣ.
3. පුත්තෙ - මජ්ඣ.	8. අඤ්ඤා - වි.
4. වුලනෙය්‍යා - මජ්ඣ.	9. අපරිචකඛිතාරං - වි.
5. හරියාව - වි.	

2961. මහරජ, මෙසේ සියලු අංගයන්ගෙන් යුත් සියලු කාම සම්පත්තීන් පිරිහිය සුවපත් ව වෙසෙන්නන්හට දිගු කලක් ජීවත්වීම ප්‍රිය යයි නුවණැත්තෝ කියත්.

2962. එසේ තිබිය දී කවර හෙතුවක් නියා මහොෂධ පණ්ඩිතයන් රකිමින් හරනට නොහැකි වූ ප්‍රාණය පවා කෙසේ නම් හරනෙහි ද සි පරිව්‍රාජිකාව ඇසුවා ය.

2963. ආයතීවනී, මහොෂධ තෙමේ යම් දිනක සිට මා වෙතට පැමිණියේ ද එද සිට මෙතෙක් කාලය තුළ මහොෂධ පණ්ඩිතයන්ගේ ස්වල්ප මාත්‍ර වූ වරදක් ගැනවත් නො ම දනිමි.

2964. ඉදින් මාගේ මරණය පළමු කොට සිදු වේ නම් මහොෂධ තෙමේ මාගේ දු පුතුන් ද මුණුපුරන් ද සුවපත් කරන්නේ ය.

2965. මෙ තෙමේ අනාගතාර්ථයත් ප්‍රත්‍යුත්පන්නාර්ථයත් යන සියල්ල දකී. නිරපරාධ වූ ක්‍රියා ඇති ඔහු දියරකුසාට නො දෙමි සි රජ තෙම කීය.

2966. එමඟ පංචාල රටවැසියෙනි, වූලනීබ්‍රහ්මදත්ත රජුගේ මේ කීම අසවු. රජ තෙමේ මහොෂධ පණ්ඩිතයන් රකිමින් හැර දැමිය නොහැකි ප්‍රාණය පවා හැර දමයි.

2967. පංචාල රජ තෙම සිය මවගේ ද භායතීවගේ ද සහො-දරයාගේ ද යහළුවාගේ ද බ්‍රාහ්මණයාගේ ද තමන්ගේ ද යන සදෙනාගේ ම හැර දැමිය නො හැකි ජීවිත හැර දමයි.

2968. මෙසේ ප්‍රඥාතොමෝ මහත් ප්‍රයෝජන ඇත්තී ය. නිපුණ ය. යහපත් සිතුවිලි දනවන්නී ය. මෙලොවැ හිත පිණිස හා පරලොව සුව පිණිස ද වන්නී ය, (හෙරි නම් පරිව්‍රාජිකාව කීවා යයි වදළුසේක.)

උදකරාක්ෂස පැනය යි,

8. පණ්ඩරක ජාතකය

2969. විසුරුණා වූ වචන ඇති, නො සහවන ලද මන්ත්‍රණ ඇති, සංයත නො වූ කියයුතු නො කියයුතු බව නොදන්නා වූ අනුවණ ඒ පුද්ගලයා අනුව තමා විසින් කරන ලද්ද වූ ම භය පසු පස යෙයි. කුමක් මෙන් ද යත්: පණ්ඩරක නාග නම් වූ මා අනුව ගිය සුපර්ණයා මෙනි.

2970. යම් මිනිසෙක් සැඟවියුතු රහස් මන්ත්‍ර කථා කරමින් එය රැකිය නො හැක්කහුට මුළායෙන් කියා ද බිඳුණා වූ මන්ත්‍ර ඇති ඒ පුද්ගලයා පසු පසැ බිය ගමන් කෙරෙයි. කවරකු මෙන් ද යත්: පණ්ඩරක නම් නාගයා අනුව ගිය සුපර්ණයා මෙනි.

2971. නානුමිනො ගරුං අසං ගුහං වෙදිතුමරහති¹,
සුමිනො ච අසමුද්ධං සමුද්ධං වා අනස්වා.
2972. විසසාසමාපජ්ජිමහං අවෙලො
සමණො අයං සමුච්චො භාවිතනො,
තසසාහමකඛිං විචරං² ගුහමස්සං
අතීතමස්සො කපණං රුදුමි.
2973. තසසාහං පුරිමං බුහමි ගුහං
වාචං හි මං නාසකඛිං³ සංයමෙතුං
තපසකුචො හි හයමාගනං මෙ
අතීතමස්සො කපණං රුදුමි.
2974. යො වෙ තරො සුහදං මඤ්ඤමානො
ගුහමස්සං සංසති දුක්ඛලීනො,
දෙසා හයා අඵවා රාගරතො
පලලජ්ජිතො⁴ බාලො අසංසයං සො.
2975. තිරොක්ඛවාචො අසනං පච්චෙධා
යො සඛගතීසු මුදිරෙති වාකාං,
ආසීවිසො දුමුච්චො ත්ඨාහු තං නරං
ආරා ආරා සංයමෙ තාදිසමිභා.
2976. අනතා පානං කාසි⁵කචඤ්ඤා
මනාපිකීයො මාලච්චාදනඤ්ඤි,
ඔභාය ගච්ඡාමසෙ සඛකාමෙ
සුපණණ පාණුපගතාව ත්ඨමිභා.
2977. තොනීධි⁶ තිණණං ගරහං උපෙති
අසමිඤ්ඤි ලොකෙ පාණහු නාගරාජ,
සමණො සුපණණ අඵවා තවෙච
කිං කාරණා පණඛරකග්ගභීතො.
2978. සමණොති මෙ සමමනනො අහොසි
පියො ච මෙ මනසා භාවිතනො,
තසසාහමකඛිං විචරං ගුහමස්සං
අතීතමස්සො කපණං රුදුමි.
2979. න චජී සනො අමරො පඵබ්බා
පඤ්ඤවිධා නජී න නිඤ්ඤකකා,
සඤ්ඤන ධමමන ධියා දමෙන
අලඛමබ්බාහරති නරො ඉධ.

1. වෙදෙතු - වී.

2. විචරං - වී. මජ්ඣං, සා.ා.

3. නාසකඛි - මජ්ඣං.

4. පලලජ්ජො - වී. පලලජ්ජො - මජ්ඣං.

5. කාසිකං - වී.

6. මාලච්චාදනඤ්ඤි - මජ්ඣං.

7. තොනීධිං - මජ්ඣං.

2971. අනුවර්තන මාත්‍රයෙන් මිත්‍ර වූයේ ගරු වූ සභවාලියයුතු කරුණ දැනගන්නට නිසි නොවේ. අනුවණ සුභද මිත්‍රා ද අනර්ථකාරී නුවණැතියා ද රහස දැනගන්නට නිසි නොවේ.

2972. මම මේ අවේලකයා ශ්‍රමණයෙකැ යි ද ලොකසම්මත යැයි ද භාවිත සිත් ඇත්තෙකැ යි ද විශ්වාසයට පැමිණියෙමි. ඔහුට මම ගුණාර්ථය ඒවාන කොට කිමි. දන් ඉක්ම ගිය යහපත ඇත්තේ බැගෑපත් ව හඬමි.

2973. සුපර්ණය, පළමු කොට සැඟවිය යුතු මේ වචනය ඔහුට සභවන්නට මම නොසමත් වීමි. මේ බිය මට ඔහුගේ පාර්ශ්වයෙන් පැමිණියේ ය. එහෙයින් ඉක්ම ගිය යහපත ඇත්තේ බැගෑපත් ව හඬමි.

2974. යම් මිනිසෙක් මොහු සුභාදය යි හඟිමින් පහත් කුලැතියකු කෙරෙහි ද්වේෂයෙන් හෝ බියෙන් හෝ වැලි රාගවශයෙන් ඇල්ලෙන් හෝ සැඟවියුතු කරුණක් කියා නම්, ඒ අඤාන තෙම නිසැක ව ම පෙරළා විනාශයට පමුණුවනු ලබන්නේ ය.

2975. පිළිසන්වචන ඇති අසන්පුරුෂයන්ට අයත් වූ යමෙක් සැඟවිය යුතු වචනය පිරිස් මැද කියා ද ඒ මිනිසා ආශීර්ෂයකු මෙන් අයහපත් මුඛ ඇත්තෙකැ යි කියත්. එබන්දහු කෙරෙන් දුරින් ම දුරු වන්නේ ය.

2976. ආහාර ද පාන වර්ග ද කසි සඳුන් ද මනවචන ස්ත්‍රීන් ද මල් ද දිව්‍යමය සිද්ධාගද ද ඇඟ ඉලීම ද, යන සියලු කාම සම්පත් අත් හැර දමා යන්නෙමු. සුපර්ණය, දිවිහිම කොට තොප කරා පැමිණියම්හ. අපට පිහිට වච යි.

2977. ප්‍රාණියකු වූ නාගරාජය, ශ්‍රමණයා ද සුපර්ණයා ද නුඹ ද යන තිදෙනා අතුරෙන් මෙලොව කවරෙක් නම් නිඤුවට පැමිණේ ද කවර හෙයෙකින් සුපර්ණයා විසින් මම ගන්නා ලද්දේදැයි තමාට ම නිඤු කරව.

2978. හෙතෙම මා විසින් (සන්පුරුෂ) ශ්‍රමණයෙකැයි සම්මත කරන ලද්දේ විය. මට ප්‍රියයෙක් ද විය. සිතින් සම්භාවනා කරන ලද්දෙක් ද විය. එහෙයින් මම ඔහුට සැඟවියුතු කරුණ ප්‍රකට කොට කිමි. ඉක්ම ගිය යහපත ඇත්තේ බැගෑපත් ව හඬමි.

2979. නාගරාජය, මේ පෘථිවියෙහි නො මැරෙන ස්වභාව ඇති සතියෙක් නම් නැත්තේ ය. ප්‍රඤාව සමාන වූ නිඤු නො කටයුතු අත්කිසිවෙක් ද නැත. සත්‍යවචනයෙන් ද සුවර්ත ධර්මයෙන් ද ප්‍රඤායෙන් ද ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ද මෙලොව මනුෂ්‍ය තෙම නො ලැබිය හැකි දය (අෂ්ටසමාපත්ති මාර්ග එල නිර්වාණ) ලබන්නේ ය.

- 2980. මාතා පිතා පරමා ඛන්ධවානං.
නාසස්¹ තතියො අනුකමපකස්සී,
තෙසමපි ගුඤාං පරමං න සංසෙ
මනාසස් හෙදං පරිසඛ්ඛමානො.
- 2981. මාතාපිතා හගිනීභාතරො ච
සභායා වා යස්ස භොතනී සපකඛා,
තෙසමපි ගුඤාං පරමං න සංසෙ
මනාසස් හෙදං පරිසඛ්ඛමානො.
- 2982. හරියා වෙ පුරිසං වජ්ජා කොමාරි පියභාණිනී
පුත්තරුද්දසසුපෙනා ඤාතිසඛ්ඛපුරකඛතා,
තස්සාපි ගුඤාං පරමං න සංසෙ
මනාසස් හෙදං පරිසඛ්ඛමානො.
- 2983. න ගුඤාමකං විචරෙය්‍ය රතෙඛය්‍ය නං යථා නිධිං,
න හි පාතුකතො සාධු ගුඤාමකො² පජානතා.
- 2984. ථියා ගුඤාං න සංසෙය්‍ය අමිත්තස්ස ච පණ්ඩිතො,
යො වාමිසෙන සංභීරො හදයකොතො ච යො නරො.
- 2985. ගුඤාමකංසලුඤ්ඤං සමොධාධයති යො නරො,
මනාහෙදභයා තස්ස දසභුතො තිතිකඛති.
- 2986. යාවනොතා පුරිසස්සකං ගුඤාං ජානනති මනනිතං,
තාවනොතා තස්ස උඛෙඛගා තස්මා ගුඤාං න වීක්ඛපේ.
- 2987. විචිච්ච භාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං
රතනිං ගිරං නාතිවෙලං පමුඤ්ඤී,
උපසුනතිකා හි සුණනති මනාං
තස්මා මනොතා ඛිපමුපෙති හෙදං.
- 2988. යථාපි අස්ස නගරං මහනතාං
අඤ්චාරකං ආයසං හද්දසාලං,
සමනනඛාතාපරිධාඋපෙනං
ඵවමපි මෙ තෙ ඉධ ගුඤාමනතා.
- 2989. යෙ ගුඤාමනතා අච්චිකිණ්ණභවාවා
දළ්ඛා සද්දකංසු නරා දුප්ච්ච,
ආරා අමිත්තා ඛ්ඛවජනති තෙහි
ආසීවිසාවාරිව සත්තසඛ්ඛා.

1. නසස - මජ්ඣ.
2. ගුඤො අකො - චී.

2980. නැයන් අතුරෙන් මවුපියෝ උසස් වෙති. මොහුට මවු පියනට වඩා අනුකම්පා කරන ස්වභාව ඇති තුන්වැන්නෙක් නම් නැත්තේ ය. මන්ත්‍ර හෙදයෙහි සැක කරනුයේ ඔවුනට ද පරම රහස් නො කියන්නේ ය.

2981. යමකුගේ මවුපියෝ ද සහොදර සහොදරිහු ද යහළුවෝ ද යන ස්වපක්ෂයෙහි වූවෝ වෙත් නම්, මන්ත්‍ර හෙදයෙහි සැක කරනුයේ ඔවුනට ද ප්‍රධාන රහස් නො කියන්නේ යැ.

2982. ඉදින් ළදරු වියෙහි පසුවන ප්‍රිය තෙපුල් බෙණෙන, පුත්‍ර සම්පත්තියෙන් හා රූපසම්පත්තියෙන් ද යසසින් ද යුක්ත වූ නෑ සමූහයා විසින් පෙරටු කරන ලද භාර්යා තොමෝ (තොපගේ රහස මට කියවයි) පුරුෂයාට කියන්නී නමුදු මන්ත්‍ර හෙදයෙහි සැක කරනුයේ ඇයට ද ප්‍රධාන රහස් නො කියන්නේ යැ.

2983. සැඟවිය යුත්ත ප්‍රකට කොට නො කියන්නේ ය. එය නිධානයක් මෙන් රක්තේ ය. දන්තහු විසින් සැඟවියයුතු කරුණු ප්‍රකට කිරීම යහපත් නොවේ.

2984. පණ්ඩිතතෙම රහස ස්ත්‍රියට නො කියන්නේ ය. සතුරාට ද නො කියන්නේ ය. යමෙක් ආමිෂය හෙතු කොට ගෙන එක් වේද ඔහුට ද, හිතෙහි සභවාගත් සොර (කපටි) අදහස් ඇත්තහුට ද රහස නො කියන්නේ ය.

2985. යම් මිනිසෙක් සැඟවියයුතු කරුණ නො දන්තහුට දක්වා ද හෙතෙම මන්ත්‍රණය අන්කෙනකුන් දැන ගනිතැයි හටගත් බියෙන් ඔහුට දසයෙක් ව ඉවසයි.

2986. මිනිසකුගේ මන්ත්‍රණය කරන ලද යම්තාක් සැඟවිය යුතු කරුණු යම් කෙනෙක් දනිත් නම් ඒතාක් ම ඔහුට තැනි ගැනීම් ඇති වේ. එබැවින් රහස් නො මුදන්නේ ය.

2987. දවල් කාලයෙහි රහස් කරුණ විචේකව සිට කියන්නේ ය. රාත්‍රියෙහි කියන්නේ සීමාව ඉක්මවා හෙවත් බිත්තියෙන් පිට ඇසෙන සේ නො කියන්නේ ය. යම් හෙයකින් ළඟ අසා සිටියහු මන්ත්‍රණය අසද්ද, එහෙයින් මන්ත්‍රණය වහා ම හෙදයට පැමිණෙන්නේ යැ.

2988. දෙර නැත්තා වූ සුන්දර ශාලා ඇත්තා වූ හාත්පස කරන ලද දියඅඟල් ඇත්තා වූ මහත් අයොමය නුවරක් යම්සේ වන්නේ ද, මේ ලොකයෙහි රහස් මන්ත්‍රණ ඇති ඒ පුරුෂයෝ ද මෙබන්දෝ යයි මට වැටහේ.

2989. නාගරාජය, රහස් මන්ත්‍රණ ඇත්තා වූ නො විසුරුණු වචන ඇත්තා වූ සවාඤ්චියෙහි ස්ථිර වූ යම්බඳු මනුෂ්‍යයෝ වෙද්ද, (ජීවත්වනු කැමැති) සත්වසමූහයා සර්පයන් කෙරෙන් මෙන් පස මිතුරෝ ඔවුන් කෙරෙන් බැහැර වෙත්. ඔවුන් කරා ළංවන්නට අවකාශයක් නො ලබත්.

2990. හිත්වා සරං පබ්බජිතො අවෙලො
නග්ගො මුණේඛා විචරති සාසහෙතු,
තමභි නු ඛො විචරිං ගුහගමතං.
අස්සා ච ධර්මො ච අපාගතමහා.¹
2991. කථං කරො හොති සුපණ්ණරාජ
කිංසිලො කෙන චතෙන චත්තං,
සමණො චරං හිත්වා මමායිතානි
කථංකරො සග්ගමුපෙති යානං.
2992. හිරියා තිතිකඛාය දමෙන ධනායා
අකෙකාධනො පෙසුනීයං පභාය,
සමණො චරං හිත්වා මමායිතානි²
ඵචංකරො සග්ගමුපෙති යානං.
2993. මාතා ච පුත්තං තරුණං තනුජං³
සමපස්ස තං සබ්බගතං ඵරෙති,
ඵචමපි මෙ කං පාතුරහු දිජ්ඣ
මාතාව පුත්තං අනුකමපමානො.
2994. හඤ්ජජ කං මුච්ච⁴ වධා දුජ්චභ
තයො හි පුත්තා නහි අකෙකු අකථී,
අනෙතවාසී දිනනකො අත්‍රජො ච
රජස්සු පුත්තඤ්ඤතරො මෙ අහොසි.
2995. ඉචෙචච වාකායං විසජ්ජි⁵ සුපණ්ණේණා
භුමායං⁶ පතිට්ඨාය දිජො දුජ්චභං,
මුත්තජ්ජ කං සබ්බභයානිචතො
ඵලුදකෙ හොති මයාහිගුතො.
2996. ආතඬතිනං යථා කුසලො හිසකෙකා
පිපාසිතානං රහදෙච සීතො,
චෙකමං යථා හිලෙසීතට්ඨිතානං⁷
ඵචමපි තෙ සරණමභං භවාමි.
2997. සන්ධිං කකා අමිතෙතන අණ්ඨජෙන ජලාබුජ,
විචරිය දඨං සයසිං⁸ කුතො තෙ භයමාගතං.
2998. සචෙකරෙච අමිතතමභි මිතකසම්මපි නා විසසසෙ,
අභයා භයමුජ්ජනං අපි මුලානි කනානි.

1. අපග්ගතමහ - මජ්ඣං.

2. මමායතානි - නා.

3. තනුජං - චී. මජ්ඣං. සා.

4. මුඤ්ච - චී. මජ්ඣං.

5. විසාජ්ජි - මජ්ඣං.

6. භුමායං - චී.

7. හිම සිසිරධීතානං - චී.

8. යසසි - මජ්ඣං.

2990. ගිහිගේ අත්හැර පැවිදි වූ නිර්වස්ත්‍ර නග්න මුඩු මහණෙක් පිඩු පිණිස හැසිරෙයි. මම ඔහු කෙරෙහි රහස් කථා එලිදරව කෙළෙමි. එහෙයින් අර්ථයෙන් ද ධර්මයෙන් ද පිරිහුණෙමු.

2991. එම්බා සුපර්ණුරාජය, කෙසේ කරනුයේ කවර ආචාර-යෙකින් සමන්වාගත වූයේ කිනම් චුතයෙකින් පවත්නේ පැවිද්දෙහි හැසිරෙමින් තෘෂ්ණා මමායන හැරපියා කෙසේ පිළිපදින්නේ ස්වර්ග-ස්ථානයට එළඹේ ද?

2992. (යහළු නාරජ,) ලජ්ජායෙන් ද, ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් ද තිතිකබා සංඛ්‍යාත අධිවාසන ඝෞන්තියෙන් ද (ඉවසීමෙන් ද) යුක්ත වූ නො-කිපෙන ස්වභාව ඇත්තේ කේලාමි බස් හැරපියා මමායන දුරුකොට හැසිරෙන්නේ ශ්‍රමණ නම් වන්නේ ය. මෙසේ ක්‍රියා කරන්නේ ස්වර්ග-ස්ථානයට එළැඹෙන්නේ ය.

2993. යම්සේ මව සිරුරෙන් උපන් තරුණ පුත්‍රයා දක ඔහු (වැළඳ) මුළු සිරුරෙහි පුත්පභස පතුරුවා ද, පක්ෂිරාජය, පුතුව අනුකම්පා කරන්නා වූ මවක මෙන් නුඹ මට පහළ වූයෙහි.

2994. එම්බා නාගය, එසේ වී නම් අද තෝ වධයෙන් මීදෙව. පුත්‍රයෝ නිදෙනෙක් ම වෙති. අනෙක් සතරවැන්නෙක් නැත. ඔහු නම්, අතවැසියැ, අනුන් විසින් දෙන ලද්දේ යැ. තමාට දුව උපන්-තෝයැ යි. නුඹ මට ඔවුන්ගෙන් එක්තරා පුත්‍රයෙක් වූයෙහි ය. ඇලුම් කොට වසව,

2995. සුපර්ණු තෙම මේ වාක්‍යය කියා නාගයා හැරපිය. තෙමේ ද පොළොවෙහි පිහිටියේ “නුඹ අද මිදුණේ සියලු බිය ඉක්මවා සිටියෙහිය. ගොඩ හා දියෙහි මා විසින් රක්තා ලද්දෙක් වෙව.

2996. ලෙඩකුට දක්ෂ වෛද්‍යයකු යම්සේ ද පවස් ඇත්තකුහට සීතල ජලාගය යම්සේ ද, හිම කාලයෙහි සීතලෙන් පීඩා ඇත්තනුව ගෙයක් යම්සේ ද, එසේ ම මම නොපට පිහිට වෙමි.” (කීය.)

2997. එම්බා නාගරාජය, පසමිතුරු වූ පක්ෂියකු හා මිත්‍රසත්-වය කොට දළ විවෘත කොට සයනය කෙරෙහි. තට කොයින් බියක් ආයේ දැ යි (සුපර්ණුයා ඇසී ය.)

2998. අමිත්‍රයා කෙරෙහි සැක කටයුතු මය. අමිත්‍රයා මිත්‍ර වූ කල්හි ද විශ්වාස නො කරන්නේ ය. අභයස්ථාන වූ මිතුරා කෙරෙන් බිය උපන්නේ ය. ජීවිත සංඛ්‍යාත වූ මුල ම සිද්ධි.

- 2999. කථනනු විසසසෙ ත්‍යමඤ්ඤි යෙනාසි කලභො කතො,
නිවිචයනොන යාතබ්බං සො දීඝබ්භි න රජුති.
- 3000. විසසාසයෙ න ච නං විසසසෙය්‍ය
අසඬතිතො ච සඬතිතො භවෙය්‍ය,
තථා තථා විඤ්ඤ පරකකමෙය්‍ය
යථා යථා භාවං පරො න ජඤ්ඤ,
- 3001. තෙ දෙවචණ්ණං සුබ්බමාලරූපා
උභො සමා සුඡයො පුඤ්ඤකබ්ඪා,
උපාගමුං කාදම්බියං අවෙලං
මීසසිභුතා අසසවාභාව නාගා.
- 3002. තතො භවෙ පණ්ණරකො අවෙලං
සයමෙවුපාගමෙ ඉදං අවොච,
මුත්තජුභං සබ්බභයාතිවතො
න හි නුන තුඤ්ඤං මනසො පියමහා.
- 3003. පියො හි මෙ ආසි සුපණ්ණරාජා
අසංසයං පණ්ණරකෙන සච්චං,
සො රාගරතො ච අකාසිං එතං
පාපං කමමං සමපජානො න මොහා.
- 3004. න මෙ පියං අප්පියං වාපි භොති
සමපසසතො ලොකමීමං පරඤ්ඤ,
සුසඤ්ඤතානං හි විසඤ්ඤතෙන
අසඤ්ඤතො ලොකමීමං වරාසි.
- 3005. අරියාවකාසොසි අනරියො වාසි
අසඤ්ඤතො සඤ්ඤතසනිකාසො,
කණ්ණාභිජාතිකොසි අනරියරූපො
පාපං බහුං දුච්චරිතං අචාරි.
- 3006. අදුට්ඨස්ස තුවං දුබ්භි දුබ්භි ච පිසුනො චසි,
එතෙන සච්චවජෙජන මුද්ධා තෙ ඵලතු සත්තධා.
- 3007. තසමා හි මිත්තානං න දුබ්භිතබ්බං
මිත්තදුබ්භා පාපියො නත්ථී අඤ්ඤඤ,
ආසිත්තසතො නිභතො පථබ්බා
ඉද්දස්ස වාකොජන හි සංචරො භතොති.

පණ්ණරකජාතකං.

2999. යමකු සමඟ කලහ කරන ලද්දේ ද ඔහු කෙරෙහි කෙසේ නම් විශ්වාස කරන්නේ ද? සතුරන් ඇත්තහු විසින් නිතර යන්නයෙන් විසියයුතුයි. හෙතෙම සතුරන් සමඟ නො ඇලෙයි.

3000. තමා කෙරෙහි විශ්වාසය ඇතිකරවන්නේය. එහෙත් ඔහු විශ්වාස නො කරන්නේය. තමා කෙරෙහි සැක නො කරන ලද්දේ ද (සතුරා කෙරෙහි) සැක කරන්නෙක් වන්නේය. යම් යම් විදියකින් අන්‍යයා අදහස නො දැනගනී නම් නුවණැත්තේ එසේ එසේ වියඛිය කරන්නේ ය.

3001. දෙවියන්ට සමාන වර්ණ ඇති සිවුමැලි වූ, පිරිසිදු වූ පින්කඳු දෙකක් බඳු ඔවුනොවුන් එක සමාන වූ පුරුෂ නාගයෝ දෙදෙන එක්ව රිය උසුලන අසුන් මෙන් කාදම්බිය නම් අවෙලකයා වෙත පැමිණියහ.

3002. ඉක්බිති පණ්ඩරක නම් නාරජ තෙම අවෙලකයා වෙත තෙමේ ම පැමිණ මෙය කීයේ ය. “අද සියලු භය ඉක්ම වූ ඡීදුණා වූ මම ඒකාන්තයෙන් නුඹගේ සිතට ප්‍රියයෙක් නො වීම්” යි.

3003. පණ්ඩරක නම් නාගයාට වඩා සුපර්ණරාජයා නිසැකයෙන්ම මට ප්‍රියය යන මේ කරුණ සත්‍යයකි. රාගයෙන් ඇලුණා වූ ද ඒ මම දැනගෙන ම මේ පාපකර්මය කෙළෙමි. මුළාවෙන් නො දැන නො වේ යයි අවෙලකයා කීයේ ය.

3004. මෙලොවත් පරලොවත් බලන්නා වූ පැවිද්දකුට මට ප්‍රියය, අප්‍රියය ය, යන හැඟීමක් නැත. නුඹ වනාහි මනා සංයත වූ පැවිද්දන්ගේ වෙශයෙන් අසංයත වූයෙහි මෙලොව හැසිරෙන්නෙහි ය.

3005. නුඹ වනාහි ආයඛියකුට බඳු ස්භාව ඇත්තෙහි. එහෙත් ගති පැවතුමින් අන්‍යායඛී ද වෙහි. සංයම නැත්තෙහි. එහෙත් සංයම ඇත්තකු බඳු වෙහි. පාප සංඛ්‍යාත කෘෂ්ණයෙහි ඇලුණෙක් වෙහි. නිර්ලජ්ජා ස්වභාවය ඇත්තෙහි. ලාමක වූ බොහෝ දුශ්චරිතයෙහි හැසුරුණෙහි යයි නාරජ තෙම නිජු කෙළේ ය.

3006. “(එම්බා නිගණ්ඨය,) මිත්‍රද්‍රෝහි වූ නුඹ ද්‍රෝහ නො කළා වූ මිත්‍රයාට ද්‍රෝහ කෙළේ ද වෙහි. කේලාම් කියන්නේ ද වූයෙහි. මේ සත්‍ය වචනය කරණ කොට ගෙන තොපගේ මස්තකය සත් කඩක්ව පැලේවා” යි නාරජ සාප කෙළේ ය.

3007. මිත්‍රද්‍රෝහිකම අනිෂ්ට විපාක ගෙන දෙන හෙයින් මිත්‍රයන්ට ද්‍රෝහ නො කළ යුතු. මිත්‍ර ද්‍රෝහකමට වඩා අන් පාපයෙක් නැත්තේය. පොළොව් ඉසින ලද විෂ ඇති නාගයා විසින් ශාපකරන ලද්දේ, නා රජුගේ සත්‍ය ක්‍රියාවෙන් සංවරයෙහි සිටිමි යි ප්‍රතිඥා කළ (ඒ) කුට ආච්චක තෙම නැසුණේ යයි වදළසේක.

පණ්ඩරක ජාතක යි.

9. සමබ්බලාජාතකං

- 3008. කා වෙධමානා ගිරිකඤ්ජරාය
එකා තුවං තිට්ඨසි සඤ්ජතුරු,
පුට්ඨාසි මෙ පාණිපමෙයාමජේඤ්ඤි
අකඛාහි මෙ නාමඤ්ඤි බන්ධුවෙ ව.
- 3009. ඔභාසයං වනං රමමං සීභවායසන්තියෙවිතං,
කා වා තිට්ඨසි කල්‍යාණි කඤ්ඤි වා තිට්ඨසි සුමජ්ඣකිමෙ
අභිවාදෙමි තං භද්දෙ දනවාහං නමස්සු තෙ.
- 3010. යො පුඤ්ඤො කාසිරාජසස සොත්ථියෙනොති නං විදු,
නසසාහං සමබ්බලා හරියා එවං ජානාහි දනව
අභිවාදෙමි භද්දෙනො සමබ්බලාහං නමස්සු තෙ.
- 3011. වෙදෙහපුඤ්ඤො භද්දෙනො වනෙ වසති ආතුරො,
තමහං රොගසමුච්ඡතං එකා එකං උපට්ඨහි.
- 3012. අභඤ්ඤි වනමුඤ්ඤාය මධුමංසං මීගාවිලං,
යද හරාමි තං භසෙඛා තසස නුනජ්ජ නාධති.
- 3013. කිං වනෙ රාජපුඤ්ඤෙන ආතුරෙන කරිසසසි,
සමබ්බලෙ පරිවිණේණෙන අහං භතතා භවාමි තෙ.
- 3014. සොකට්ඨාය දුරතතාය කිං රූපං විජ්ජනෙ මම,
අඤ්ඤං පරියෙස භද්දෙනො අභිරූපතරං මයා.
- 3015. එහිමං ගිරිමාරුඤ්ඤා හරියා මඤ්ඤං වතුසසනා,
තාසං තිට්ඨසි පවරා හොහි සබ්බකාමසමිඤ්ඤිති.
- 3016. නුන තාරකවණ්ණොහෙ යඤ්ඤි මනසිච්ඡසි,
සබ්බතතං පචුරං මඤ්ඤං රමසසුජ්ජ මයා සහ.
- 3017. නො වෙ තුවං මහෙසෙයාං සමබ්බලෙ කාරසිසසසි,
අලං තිට්ඨසි පානරාසාය මඤ්ඤං භතතා භවිසසසි.

9. සමුද්‍රා ජාතකය

3008. මේ පර්වත කඳුරැළියෙහි වෙව්ලමින් පිරුණු වටොර යුවලක් ඇති එකලා වූ සිටුනා තෝ කවරහි. මිටින් ගතහැකි මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තිය, මා විසින් විවාරන ලද වෙහි. තිගේ නම ද ඤාතින් ද මට කියව.

3009. යහපත් මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇති සුන්දර ස්ත්‍රිය, සිංහවාසාසු- දින්ගෙන් ගැවැසිගත් සිත්කලු වූ මේ වනය බබුළුවමින් සිටුනා තෝ කවරහි. සොඳුරු නිට වදිමි. මම අසුරයෙකමි. නිට නමස්කාර වේවා යි අසුරයා කියේ ය.

3010. අසුරය, කසී රජුගේ යම් පුත්‍රයෙක් වේද, සොඤ්ඤෙන යයි ඔහු දන්නේ. මම වනාහි ඔහුගේ සමුද්‍රා නම් භාය්‍යා වෙමි, අසුරය මෙසේ දැන ගනුව.

3011. සමුද්‍රා නම් වූ මම තොප වදිමි. තොපට නමස්කාර වේවා. පින්වත් අසුරය, වෙදෙහ පුත්‍ර තෙමේ රොගී වූයේ වන- යෙහි වෙසෙයි. මම වනාහි රොගයෙන් පෙළුණු එකලා වූ ඔහුට එකලා වූ උපස්ථාන කෙළෙමි.

3012. මම ද මැස්සන් නැති මින් සිංහාදින් කා දමු මසුන් සොයා ගෙන යම් කලෙක හැරගෙන එමි ද, වෙදෙහ පුත්‍ර තෙම එය බුදින්තෝය. අද ඔහුට එය ද නො ලැබ එකාන්තයෙන් තැවෙතියි සිතමි.

3013. සමුද්‍රාවෙනි, ආතුර වූ දිරාපත් වූ රාජපුත්‍රයකු හෙතුවින් කුමට පරිවය්‍යා කරහි ද? මම නිට ස්වාමි පුරුෂ වෙමි යි (දනවයා කිය.)

3014. ශොකාතුර වූ දුගී අත්බැව ඇති මාගේ කවර රූප සම්පත්තියක් විද්‍යාමාන ද? තට යහපතක් වේවා. මට වඩා රුවැනි අන් අහනක් සොයා ගනුව යි.

3015. සුන්දරිය, එව. මේ පර්වතයට නැගෙව. මාගේ භාය්‍යාවෝ සාරසියක් වෙති. සියලු කාමසම්පතීන් සමෘද්ධ වූ නී ඔවුනට ප්‍රධාන වෙහි.

3016. තරුබඳු ආලොක ඇත්තිය, සිතින් යම්බඳු ප්‍රාර්ථනයක් කෙරෙහි නම් ඒ සියල්ල මට අධික ව තිබේ. මා සමඟ අහිරමණය කරව.

3017. සමුද්‍රාව, ඉදින් නී මාගේ මෙහෙසි බව නො කරන්නී නම්, නී මාගේ ප්‍රාතරාසයට නිසි බාද්‍යය වන්නෙහියයි සිතමි.

3018. තඤ්ඤා සත්තජට්ඨො ලුඤ්ඤා කළාරො පුරිසාදකො,
වනො නාථං අපසස්සනති සමුඛලං අභගභී භුජෙ.

3019. අධිපක්ඛා පිසාවෙන ලුඤ්ඤාමිසවකඤ්ඤා,
සා ච සත්තුවසමපක්ඛා පතිමෙවානුසොචති.

3020. න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං යං මං බාදෙය්‍ය රක්ඛිසො,
යඤ්ඤා මෙ අය්‍යපුත්තස්ස මනො හෙසස්සති අඤ්ඤාථා.

3021. න සනති දෙවා පවසනති නුත
න හි නුත සනති ඉධ ලොකපාලා,
සහසා කරොන්තානං අසඤ්ඤානානං
න හි නුත සනති පටිසෙධිතාරො.

3022. ඉත්තීමෙසා පවරා යසස්සිති
සන්තා සමා අභිරිවුග්ගතෙජා,
තඤ්ඤා තුවං රක්ඛිසාදෙසි කඤ්ඤං
මුඤ්ඤා ච හි සත්තධා තෙ ඵලෙය්‍ය
මා කං දහි මුඤ්ඤා පතිබ්බතා සා.

3023. සා ච අස්සමමාගඤ්ඤී පමුක්ඛා පුරිසාදකා,
නීළං ඵලිනසකුණ්චි ගතසිඛංච ආලයං.

3024. සා තත්ථ පරිදෙවෙසි රාජපුත්ති යසස්සිති,
සමුඛලා උතුමනකකිං වනො නාථං අපසස්සති.

3025. සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වජ්ඤෙ සමපනතවරණෙ ඉසෙ,
රාජපුත්තං අපසස්සනති තුමහමභි සරණං ගතා.

3026. වජ්ඤෙ සීහෙ ච බ්‍යගෙස ච යෙ-ච අඤ්ඤෙ වනො මීගා,
රාජපුත්තං අපසස්සනති තුමහමභි සරණං ගතා.

3027. තිණුලතාති ඔසධෙය්‍යා පබ්බතාති වනාති ච,
රාජපුත්තං අපසස්සනති තුමහමභි සරණං ගතා.

3018. සත් දළමඬුල්ලක් ඇති රෝදු වූ පිටතට නික්මුණු දළ ඇත්තා වූ මිනිසුන් කන්නා වූ (ඒ රකුස් තෙම) වනයෙහි පිහිටක් නො දක්නා වූ ඒ සම්බුලාව ද අතින් අල්ලාගත්තේය.

3019. රෝදු වූ ක්ලෙශාමිෂ වශයෙන් ලොල් වූ ඇස් ඇති පිශාවයා විසින් යටත් කරන ලද (එහෙයින් ම) සතුරාගේ වසභයට පැමිණියා වූ ඒ සම්බුලාව ද ස්වාමියා අනුවම ශෝක කරයි.

3020. යම් හෙයෙකින් මා රකුසා කන්නේ නම් මෙ මට දුකෙක් නො වේ. මාගේ ආයතීපුත්‍රයාගේ සිත අත් ලෙසක් වේ නම්, එය මට ඊට වඩා දුකෙකි.

3021. දෙවියෝ නැත. දුරුරට වෙසෙති සිතමි. මෙහි ලොක-පාලයෝ නැත් මැ යි සිතමි. එහෙයින් මැ බලාත්කාරකම් කරන අශික්ෂිතයන් වළකන්නාහු නැත් මැ යි සිතමි.

3022. මෝතොමෝ යශස් ඇත්තා වූ ශාන්ත වූ සම හැසිරීම් ඇති ගින්නක් මෙන් උග්‍ර තෙජස් ඇත්තියකි. ස්ත්‍රීන් අතුරෙන් උතුම් තැනැත්තියකි. රාක්ෂසය, ඉදින් තෝ ඒ කන්‍යාව කන්නෙහි නම්, තාගේ මුදුන සත්කඩක් ව පැළෙන්නේ ය. තෝ මැය නො-තවව. මුදු හරුව. ඕ තොමෝ පතිවුතාවකි යි (එහි පැමිණි සක් දෙවරජ කී).

3023. මිනීමස් කන අසුරයාගෙන් මිදුණා වූ ඕතොමෝ ගොදුරු ගෙන එන පක්ෂිධෙත්‍රුවක් හිස් කැඳුල්ලට මෙන් ද, ගවදෙනක් නික්ම ගිය වස්සා ඇති ගවහලට මෙන් ද, හිස් අසපුවට පැමිණියා ය.

3024. ඒ සම්බුලා නම් යශස් ඇති රාජපුත්‍රී තොමෝ ඒ වෙනෙහි හිමියා නො දක්මින් සොචින් උපන් උසුමින් රත් වූ ඇස් ඇති වැ වැලැපුණා යැ.

3025. මම ශ්‍රමණයන් ද බ්‍රාහ්මණයන් ද වරණ ධර්මයන්ගෙන් යුත් සෘෂිවරුන් ද වදිමි. රාජ පුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බුලා නම් වූ මම තොපගේ පිහිට සොයා ගියා වෙමි.

3026. සිංහයන් ද ව්‍යාඝ්‍රයන් ද වෙනෙහි යම් සෙසු මාගයෝ වෙත් නම් ඔවුන් ද මම වදිමි. රාජ පුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බුලා නම් වූ මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි.

3027. තෘණ වර්ග ද ලතා වර්ග ද ඔෂධි වර්ග ද පර්වත ද වන ද යන මේ තන්හි යම් දෙවිකෙනෙක් අධිගෘහිත ව වෙසෙද් ද, මම ඔවුන් වදිමි. රාජපුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බුලා නම් වූ මම තොප පිහිට සොයා ගියා වෙමි.

3028. වජෙ ඉන්ද්‍රවරීසාමං රත්තං නකඛන්තමාලිනිං,
රාජපුත්තං අපසස්සනතී තුමහමනී සරණං ගතා.

3029. වජෙ භාගීරථීං ගඛං සවනානිනං පටිග්ගහං,
රාජපුත්තං අපසස්සනතී තුමහමනී සරණං ගතා.

3030. වජෙ අහං පබ්බතරාජසෙට්ඨං හිමවන්තං සිලුවචයං,
රාජපුත්තං අපසස්සනතී තුමහමනී සරණං ගතා.

3031. අතිසායං වතාගඤ්ඤී රාජපුත්තං යසසසීනී,
කෙනතුජ්ජ සමාගඤ්ඤී කො තෙ පියතරො මයා.

3032. ඉදං බොහං තදවොචං ගහිතා තෙන සතතුනා,
න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං යං මං බාදෙය්‍ය රක්ඛසො
යඤ්ඤි මෙ අය්‍යපුත්තස්ස මනො හෙසස්සතී අඤ්ඤථා.

3033. වොරීනං බහුබුද්ධිනං යාසු සච්චං සුදුලලහං,
ථීනං භාවො දුරාජානො මච්ඡසෙසවොදකෙ ගතං.

3034. තථා මං සචචං පාලෙතු පාලයිස්සති වෙ මමං,
යථාහං නාහිජානාමී අඤ්ඤං පියතරං තයා
ඵතෙන සචචවජ්ජන ව්‍යාධි තෙ වූපසමිඤ්ඤු.

3035. යෙ කුඤ්ඤරා සත්තසතා උළාරා
රක්ඛිතතී රත්තඤ්චිං උය්‍යුතාවුධා,
ධනුග්ගහානඤ්ඤි සතානී සොළස
කථං විධෙ පස්සපි හද්දෙ සත්තවො.

3036. අලඛ්‍යතායො පදුමුත්තරත්තවා
වීරාගිතා පසස්සති හංසග්ගරා,
තාසං සුඡිකා මිතගීතවාදිතං
න දනී මෙ තාන තථා යථා පුරෙ.

3028. නැකැත් පෙළින් සුක්ක වූ නිලුපුල් බඳු වර්ණ ඇති රාත්‍රිය ද මම වදිමි. රාජපුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බුද්‍රා නම් වූ මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි.

3029. සෙසු ගංගාවන්ගේ ජලය පිළිගන්නා වූ භාගිරිමී නම් ගඟ මම වදිමි. රාජපුත්‍රයා නො දක්නා වූ සම්බුද්‍රා නම් වූ මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි.

3030. හිමවනන නම් පර්වතරාජශ්‍රේෂ්ඨයා මම වදිමි. රාජ පුත්‍රයා නොදක්නා වූ සම්බුද්‍රා නම් මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි යි (සම්බුද්‍රා තොමෝ වැළපුණා ය.)

3031. යශස් ඇත්තා වූ රාජපුත්‍රිය, තෝ ඉතා සවස්ති ආයෙහි ය. අද කවරකු හා එක්වුවා ද? තිට මට වඩා ප්‍රියතරයෙක් කවරේ ද යි රාජපුත්‍රයා ඇසී ය.

3032. ඒ සතුරා විසින් අල්ලා ගන්නා ලද මම ඔහුට මෙය ප්‍රකාශ කෙළෙමි. යම්හෙයෙකින් රකුස් තෙම මා කන්නේ නම් එය මට දුකක් නො වේ. මාගේ ස්වාමීපුත්‍රයාගේ සිත්හි යම්බඳු වෙනසක් වේ නම් එය මට එයට වඩා දුකකැ යි කියා යි.

3033. සෙරවු ද, බොහෝ අදහස් ඇත්තා වූ ද යම් ඒ ස්ත්‍රීන් අතුරෙහි සත්‍යවචනය ඉතා දුර්ලභ ය. මත්ස්‍යයන්ගේ දියෙහි ගමන් මාර්ගය මෙන් ස්ත්‍රීන්ගේ ස්වභාවය දැනගන්නට අපහසුය.

3034. යම්සේ මම නුඹට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන්‍යයකු නො-දැනිමි යි කියමි ද, ඉදින් එසේ මාගේ සත්‍යය රක්තේ නම්, ඒ සත්‍ය තෙමේ මා රකිවා. මේ සත්‍ය වචනය කරණ කොට ගෙන තොපගේ ව්‍යාධිය සන්හිදේවා යි (සම්බුද්‍රා තොමෝ සත්‍යක්‍රියා කළාය.)

3035. සම්බුද්‍රාවෙනි, මහත් හස්තිහු සත්සියයක් ද (ඔවුන් පිට නැති) අවිදරන ධනුර්ධරයන් සොළොස්සියයක් ද මෙනුවර රකිත්. (එසේ කල්හි) කෙබඳු සතුරන් දක්නෙහි දැයි (රාජතාපස තෙමේ සම්බුද්‍රාවගෙන් ඇසුවේය.)

3036. පියාණන් වහන්ස, නුඹවහන්සේගේ පුත්‍ර තෙමේ පියුම් ගැබ මෙන් මතුපිට රන්වන් සිවියෙන් බබළන්නා වූ අලංකාර ලෙස සැරසුණා වූ සිහින් මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තා වූ හංසයන්ගේ බඳු ස්වර ඇත්තා වූ ස්ත්‍රීන් දකී. ඔවුන්ගේ මිහිරි ගීත වාදිතය අසා හෙතෙමේ පෙර මෙන් දෑන් මා කෙරෙහි නො පවතී.

- 3037. සුවණණසංඛාවච්චිරා සුචිභහා
අලඛකතා මානුසියච්චරුපමා,
සෙනොපියා තාන අනිඤ්ඤකියො¹
ධනතියකඤ්ඤා පටිලොභයතති නං.
- 3038. සවෙ අහං තාන තථා යථා පුරෙ
පතිං තමුඤ්ජය² පුනා වනෙ භරෙ,
සමොනසෙ මං න ව මං විමානසෙ
ඉතොපි මෙ තාන තතො වරං සියා.
- 3039. යමනනපානෙ විපුලසම් ඔහිතෙ
නාරී විමට්ඨාභරණා අලඛකතා,
සබ්බචතු³පෙතා පතීනො ව අජියා
අබජ්ඣා තස්සා මරණං තතො වරං.
- 3040. අපි වෙ දළිඤ්ඤ කපණා අනාලුභියා⁴
කටාදුතියා පතීනොව සා පියා,
සබ්බචතු³පෙතායපි අජියාය
අයමෙව සෙය්‍යා කපණාපි යා පියා.
- 3041. සුදුලලහිකී පුරිසස්ස යා හිතා
භක්ඛකීයා දුලලහො යො හිතො ව,
හිතා ව නෙ සීලවතී ව හරියා
ජනිඤ්ඤ ධම්මං වර සමුලාය.
- 3042. සවෙ තුවං විපුලෙ⁵ ලභ්භොගෙ
ඉස්සාවනිණණා මරණං උපෙසි,
අභඤ්ඤා නෙ භද්දෙ ඉමා රාජකඤ්ඤා
සබ්බෙව නෙ වචනකරා භවාමානි.

සමුලා ජාතකං.

10. ගන්ධනිඤ්ඤජාතකං.*

- 3043. අප්පමාදෙ අමනපදං පමාදෙ මච්චුතො පදං,
අප්පමනා න මීයනති යෙ පමනා යථා මනා.

1. අනිඤ්ඤකියො - නා.
2. පතීන උඤ්ජය - වි.
3. පඤ්චභු - මජ්ඣං.
4. අනාලුභියා - මජ්ඣං. ස්‍යා.
5. විපුලෙ - මජ්ඣං.
* ගන්ධනිඤ්ඤ - ස්‍යා.

3037. ස්වර්ණමය සංකච්චාභරණ (තනපට) දරන්නා වූ අලංකාර කරන ලද මනා සිරුරු ඇත්තා වූ මිනිස් දෙවභනන් බඳු වූ ඤාණිය කන්‍යාවරු නිඤ්ඤා නොකරන ලද ශරීරාවයව ඇත්තාහු සොඤ්ඤාන රජුට ප්‍රිය වෙත්. පියාණෙනි, ඒ කන්‍යාවෝ සොඤ්ඤාන රජු පොළඹවත්.

3038. පියාණෙනි, ඉදින් මම පෙර මෙන් නැවත ද වනයෙහි සිභා හැසිරීමෙන් ඒ ස්වාමියා පොෂණය කරන්නෙමි නම්, මට සම්මානන කරන්නේය. මට අවමන් නො කරන්නේය. පියාණෙනි, මෙයට වඩා මට එය උතුම් වන්නේය.

3039. ආහාර පාන බොහෝ කොට පිළියෙළ කොට තිබෙන ගෘහයෙහි නානාලංකාරයෙන් සැරසුණා වූ සියලු අංගයන්ගෙන් යුක්ත වූ ස්ත්‍රී තොමෝ ස්වාමියාහට අප්‍රිය වන්නී නම්, ඇයට ගෙල වැල බැඳගෙන මරණයට පත්වීම ඒ ගෘහවාසයට වඩා උතුම් වේ.

3040. තවද දිළිඳු වූ බැඟුපත් වූ සහල් නැළියක්වත් නැත්තා වූ නිදන කලාල දෙවැනි කොට ඇති ස්ත්‍රියක් වන්නී නම් ඔ තොමෝ සැමියාට ප්‍රිය ද, සියලු අංගයන්ගෙන් යුක්ත වූ ද අප්‍රිය ස්ත්‍රියට වඩා දුෂ්පත් වූ යම්බඳු ප්‍රිය තැනැත්තියක් වේ නම් ඔ උතුම් යි (සම්බුලා තොමෝ කීවාය.)

3041. යම් තැනැත්තියක් පුරුෂයාට හිතවත් ද ඔ ඉතා දුර්ලභ ස්ත්‍රියකි. යම් පුරුෂයෙක් තෙමේ ස්ත්‍රියට බැතිමත් ද හෙතෙමින් දුර්ලභය. මේ සම්බුලා නම් භාය්‍යා තොමෝ තොපට හිතවත් ය. ගුණවත්ය. මහරජ, සම්බුලාව සමග දැහැමින් වාසය කරවයි තාපස වූ පිය රජතෙම අවවාද කෙළේය.

3042. සම්බුලාවෙනි, ඉදින් තෙපි අභිෂෙකවශයෙන් ලබන ලද මහත් භොග ඇති කල්හි ඊර්ෂ්‍යාවට බැස ගත්තාහු මරණයට පැමිණෙන්නහු ද, එසේ නම් සොඳුර, මමත් මේ හැම රාජ කන්‍යාවරුන් තිගේ වචනය පිළිපදින්නමෝ වෙමුයි රජතෙම කීයේය.

සම්බුලා ජාතක යි.

10. ගන්ධකිඤ්ඤා ජාතකය

3043. කුශලයෙහි සිහියෙන් වෙන් නොවීම නම් වූ නො පමාව නිවනට මහ යි. කුසල් පිරීමේ එළඹ සිටි සිහියක් නැතිබව සසර දුකට මහ යි. නො පමාවුවෝ සසර දුකට නොපැමිණෙත් හෙවත් නොමැරෙත්. පමාවුවෝ මළදුන් වැනි වෙත්.

3044. මද පමාදෙ ජායෙථ පමාද ජායතෙ ඛයො,
ඛයා ච දෙසා¹ ජායනති මා මදෙ භරතුසහ.²
3045. බහු හි බන්ධයා ජීනා අසං රට්ඨං පමාදිනො,
අථොපි ගාමිනො ගාමා අනාගාරා අගාරිනො.
3046. බන්ධියස්ස පමන්තස්ස රට්ඨස්මිං රට්ඨවඩස්න,
සබ්බෙ භොගා විනස්සන්ති රක්ඛස්සා නං චූචචතෙ අසං.
3047. නෙස ධම්මො මහාරාජ අතිවෙලං පමජ්ජසි,
ඉඤ්ඤං ජීනං ජනපදං වොරා විඤ්ඤාසයන්ති නං.
3048. න තෙ පුත්තා භවිස්සන්ති න හිරක්ඛං න ධානියං,
රට්ඨෙවි චිත්‍රපමානමති සබ්බභොගෙහි ජීයසී.
3049. සබ්බභොගපරිජිණ්ණං රාජානං වාපි බන්ධියං³,
ක්කන්තිනො සුභජජා ච න නං මක්ඛන්ති මානියං.⁴
3050. භක්ඛාරොහා⁵ අනිකට්ඨා රජීකා පක්කාරකා,
තමෙවමුපජීවන්තා න නං මක්ඛන්ති මානියං.
3051. අසංවිහිතකමමනං බාලං දුමමන්ති මන්තිනං,
සිරි ජහති දුමමෙධං ජිණ්ණංච උරගො තවං.
3052. සුසංවිහිතකමමනං කාලුට්ඨාසීං අනජ්ඣිතං,
සබ්බෙ භොගාහිවඩස්සන්ති ගාවො සඋසභාමීව.
3053. උපසසුන්ති මහාරාජ රට්ඨෙ ජනපදෙ වර,
තස්ස දිස්වා ච සුක්ඛා ච තතො නං පච්චජ්ජසී.
3054. එවං වෙදෙතු පක්ඛොලො සබ්බගාමෙ සරසමපජීනො,⁶
යථාභමජ්ජ වෙදෙමි කණ්ඨකෙන සමපජීනො.

1. පදෙසා - වි. මජ්ඣ. සා. 2.

2. මාපමාදෙ භරතුසහ - මජ්ඣ. මාපමාදෙ භරතුසහ - වි.

3. බන්ධියා - වි. මජ්ඣ.

4. බන්ධිය - වි.

5. භක්ඛාරොහා - වි.

6. සරමපජීනෙ - මජ්ඣ.

3044. මහරජ, ආරොග්‍යාදී ත්‍රිවිධ මදයෙන් ප්‍රමාදය හටගනී. ප්‍රමාදයෙන් විනාශය හටගනී. විනාශ හෙතුවෙන් ද්වේෂයෝ හටගනිත්. එබැවින් රට පොෂණය කරන්නාවූ ශ්‍රේෂ්ඨය, මදයට නො පැමිණෙව.

3045. ප්‍රමාද වූ බොහෝ රජදරුවෝ වස්තුවය රටය යන මෙයින් පිරිහුණාහ. තවද ප්‍රමාදපන්න වූ ගම්දෙටුවෝ ගමින් පිරිහුණාහ. ප්‍රමාදපන්න ගිහිගේ වැස්සෝ ධාන්‍යාදියෙන් සහ ගිහිගෙයින් ද, පැවිද්දෝ පැවිදි බවෙන් ද පිරිහුණහ.

3046. රටදියුණු කරන්නා වූ මහරජ, පමා වූ රජුගේ රටෙහි හැම සම්පත්හු ම වැනසෙත්. එය රජුට දුකය යි කියනු ලැබේ.

3047. මහරජ, සීමාව ඉක්මවා පමාවන්නෙහි තම එය පැරණි රජුන්ගේ ස්වභාවය නොවෙයි. ආහාර පානාදියෙන් සමෘද්ධ වූ ස්වර්ණාදියෙන් පිරුණා වූ ජනපදය සොරු විනාශ කරත්.

3048. රට පැහැර ගනු ලබන කල්හි සියලු හොඟයන්ගෙන් පිරිහෙන්නේය. එවිට ප්‍රවේණිය රකින පුත්‍රයෝ ද නො වන්නාහ. (අධර්ම රජුගේ පුත්‍රයෝයයි රට වැසියෝ ඔහු බැහැර කරත්.) එසේ ම අධාර්මික රජුගේ හිරණ්‍යාදි ධනය ද නො වන්නේය. ධාන්‍යාදිය ද නො වන්නේය.

3049. සියලු හොඟ සම්පතින් පිරිහුණු ඤේවිය රජහු පවා නැමිතුරෝ ද සුභදයෝ ද ඔහු පිදියයුතු කොට නො සිතත්.

3050. ඇතරුවෝ ද බලඇණිවල නියුක්තයෝ ද රිය පදවන්නෝ ද පාබලසේනාවෝ ද යන සියල්ලෝම ඔහු ඇසුරු කරමින් ජීවත්වන්නාහු නමුත් ඔහු පිදිය යුත්තකු වශයෙන් නො හඟිත්.

3051. හොඳින් විධාන නො කළ කර්මාන්ත ඇති නපුරු කලා ඇති මන්ත්‍රීන්ගෙන් යුත් අනුවණ බාලයා, දිරාගිය සැව හැරයන සර්පයකු මෙන්, ශ්‍රී නොමෝ හැරදමා යන්නීය.

3052. හොඳින් විධාන කරන ලද කර්මාන්ත ඇති සුදුසු කල්හි වියඬය කරන්නා වූ අනලස් වූ රජුට වෘෂභයා සහිත ගව මුළු මෙන් සියලු සම්පත් වැඩෙත්.

3053. මහරජ, දනවුපුවත් ඇසීම පිණිස රටෙහි ද ජනපදයෙහි ද හැසිරෙව. එහි දැක්ක යුතු දෑ දැක ඇසිය යුතු දෑ අසා (මැනවින් දනගෙන) එයට අනුව පිළිපදුව.

3054. අද මම කටුවකින් විදුනා ලද්දේ යම්සේ දුක් විඳීම ද, මෙසේ ම පඤ්ඤාල රජතෙම යුද්ධයෙහි දී ඊයෙන් විදින ලද්දේ දුක් විඳිවා.

3055. ජිණේණා දුබ්බලවක්ඛසී න රූපං සාධු පෘඤ්චි,
කීං තස්මි ඉහමදත්තස්ස යං තං මග්ගෙයා කණ්ටකො.
3056. බවෙහස්ස¹ ඉහමදත්තස්ස යොහං මග්ගස්සී² බ්‍රාහ්මණ,
අරක්ඛිතා ජානපද අධමමබ්ලිතා හතා.
3057. රත්තිකඤ්ච වොරා බාදන්ති දිවා බාදන්ති තුණ්ඨියා,
රට්ඨස්මීං කුටරාජස්ස බහු අධමමකො ජනො.
3058. එතාදියෙ භයෙ තාන³ භයට්ඨා තාව⁴ මානවා,
නිලොලනකානි කුබ්බන්ති වනෙ ආහස්ස⁵ කණ්ටකං.
3059. කදස්සු නාමයං රාජා ඉහමදත්තො මරිස්සති,
යස්ස රට්ඨමිහි⁶ ජීයන්ති⁷ අප්පතිකා⁸ කුමාරිකා.
3060. දුබ්බාසිනස්සනි නෙ ජමමි අනස්සදකොවිදෙ,
කුභිං රාජා කුමාරිනං හත්තාරං පරියෙසති.
3061. න මෙ දුබ්බාසිනං ඉහම කොවිදස්සද අහං,
අරක්ඛිතා ජානපද අධමමබ්ලිතා හතා.
3062. රත්තිකඤ්ච වොරා බාදන්ති දිවා බාදන්ති තුණ්ඨියා,
රට්ඨස්මීං කුටරාජස්ස බහු අධමමකො ජනො
දුජ්ජීවෙ දුබ්බතරෙ⁹ දුරෙ කුණො හත්තා කුමාරියො.
3063. එවං සයතු පඤ්චාලො සඛියාමෙ සක්ඛියා හතො,
යථායං කපණො සෙති හතො ඵාලෙන සාලියො.

1. පහොස්ස - චි.
2. මග්ගෙයාමි - චි.
3. ජානෙ - මජ්ඣං.
4. තාන - චි. මයං.
5. ආහත්තා - මජ්ඣං.
6. රට්ඨස්මීං - චි. මජ්ඣං.
7. ජීයන්ති - චි.
8. අප්පතිතා - චි.
9. දුබ්බතරෙ - මජ්ඣං.

3055. (එමඛා මහලු පුරුෂය,) නුඹ ජරායෙන් ජීර්ණවූයෙහි දුර්වල ඇස් ඇත්තෙහිය. හොඳින් රූප නො දක්නෙහිය. ඒ නිසා කටුවක් ඇනුනේය යන යමක් ඇද්ද එහි බඹදත් රජුගේ කිනම් දොෂයක්දැයි (පුරොහිත තෙම ඇසිය.)

3056. බ්‍රාහ්මණය, යම් ඒ මම කටු ඇති මාර්ගයෙහි (කටු ඇනුනෙම ද) මෙහි බ්‍රහ්මදත්ත රජුගේ බොහෝ දොෂයෝ වෙත්. රජු වීසින් ජනපද වැසියෝ නො රක්නා ලද්දහුය. නො දූහැමි අයබදු ගැනුමෙන් ඒ ජනපද වැසියෝ නසන ලද්දහ.

3057. රාත්‍රී කාලයෙහි ද සොරු පැහැර ගනිත්. දවල් අධර්මයෙන් අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිත්. පාපීරජහුගේ රටෙහි ජනයා බොහෝ සෙයින් අධාර්මිකයහ.

3058. දරුව, මෙබඳු බිය ඇති වූ කල්හි බියෙන් පෙළුණු මිනිස්සු කටු ගෙනවුත් (දෙරටුව අවුරා ගෙවල් හැරගොස්) වනයේ සැහවී සිටිය හැකි තැන් සාදා ගනිත්.

3059. යම් රජකුගේ රටෙහි සැමියන් නැති කුමරියෝ මහලුවෙන් ද, මේ බ්‍රහ්මදත්ත රජ කවර දවසක මැරෙන්නේ දැ යි (දිළිඳු මවක් හඬමින් කීවාය.)

3060. අවැඩ වචන කීමෙහි දක්ෂ නිව තැනැත්තිය, තී වීසින් නපුරු වචනයක් ම කියන ලද. කුමරියන්හට සැමියන් සොයන රජෙක් කොහි වෙසේ ද? (කියා පුරෝහිතයා ඇසුවේය.)

3061. බ්‍රාහ්මණය, මා වීසින් නපුරක් නො කියන ලද. මම අර්ථ පද කීමෙහි දක්ෂ වෙමි. රජු වීසින් ජනපද වැසියෝ නො රක්නා ලද්දහ. නො දූහැමින් අයබදු ගැනුමෙන් ජනපද වැසියෝ නසන ලද්දහ.

3062. රාත්‍රියෙහි ද සොරු පැහැර ගනිත්. දවල් කාලයෙහි අධර්මයෙන් අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිත්. පාපී රජුගේ රටෙහි ජනයා බොහෝ අධාර්මිකයහ. දුකසේ ජීවත්වන්නාවූ, දුකසේ භායභාවන් පොෂණය කරන්නා වූ රටෙහි දූරියෝ කොයින් සැමියන් ලබන් ද?

3063. යම්සේ සාලිය නම් ගව තෙම සිවැලින් ඇනුණේ බැගෑපත්ව සයනය කෙරේ ද? මෙපරිද්දෙන් ම පඤ්ඤාල රජතෙම යුද්ධ භූමියෙහි හෙල්ලකින් අතින ලද්දේ ශයනය කෙරේවායි (ගොවියෙක් ශාප කෙළේය.)

3064. අධිමෙමන තුවං ජමම බ්‍රහ්මදත්තස්ස කුජ්ඣයි,
යො කං සපයි රාජානං අපරජ්ඣිජාන අත්තනො.¹

3065. ධම්මෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස අහං කුජ්ඣාමි බ්‍රාහ්මණ,
අරකඛිතා ජානපද අධම්මබලිතා හතා.

3066. රත්තිඤ්ඤි වොරා බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඨියා,
රට්ඨස්මිං කුටරාජස්ස බහු අධම්මකො ජනො.

3067. සා නුන පුන රෙ පකකා විකාලෙ හත්තමාහරි,
හත්තහාරිං අපෙකඛනො හතො ඵාලෙන සාලියො.

3068. එවං හඤ්ඤතු පඤ්ඤාලො සඛිංගාමෙ අසිතා හතො,²
යථාහමජ්ජ පහටො ඛීරඤ්ඤි මෙ පච්චට්ඨිතං.³

3069. යං පසු ඛීරං ජධෙධති පසුපාලඤ්ඤි භිංසති.⁴
කිං තස්මි බ්‍රහ්මදත්තස්ස යං නො ගරහතෙ⁵ හවං.

3070. භාරසෙහා බ්‍රහ්ම පඤ්ඤාලො බ්‍රහ්මදත්තස්ස රාජනො,
අරකඛිතා ජානපද අධම්මබලිතා හතා.

3071. රත්තිඤ්ඤි වොරා බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඨියා,
රට්ඨස්මිං කුටරාජස්ස බහු අධම්මකො ජනො.

3072. වණ්ඤා අටනකා ගාථී යං පුරෙ න දුභාමසෙ,
තං දනි අජ්ජ දෙභාම ඛීරකාමෙහුපඤ්ඤතා.

3073. එවං කඤ්ඤතු පඤ්ඤාලො විපුත්තො විපසුකබ්බු,
යථායං කපණා ගාථී විපුත්තො පට්ඨාවති.

1. අත්තනා - ඩි.
2. දඤා - ඩි.
3. පච්චට්ඨිතං - සා.
4. ඵාලං විභිංසතිං - මජ්ඣ.
5. ගරහතො - ඩි.

3064. නීච ගොවිය, යම්බඳු වූ තෝ කමා ම අපරාධ කොට රජුට ශාප කරන්නෙහි ද එබඳු තෝ බ්‍රහ්මදත්ත රජුට නිකරුණේ කිසුණෙහි ය.

3065. බ්‍රාහ්මණය, මම බ්‍රහ්මදත් රජුට ධර්මයෙන් (කරුණු ඇතිව) කීපෙමි. රජු විසින් ජනපද වැසියෝ නො රක්නා ලද්දහ. ඔහු විසින් අධර්ම අයබදු ගැනුමෙන් ඔහු පෙළන ලද්දහ.

3066. රාත්‍රියෙහි සොරු පැහැර ගනිති. දවල් කාලයෙහි අධර්මයෙන් අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිති. පාපී රජුගේ රටෙහි නොදැහැමි ජනයා බොහෝ ය.

3067. ඒ මාගේ භායානී තොමෝ දෙවනුව පිය විකාලයෙහි බත් ගොවා ය. බත් ගෙනෙන තැනැත්තිය ගැන අපෙක්ෂා ඇත්තේ වීම. එවිට සාලිය තෙමේ සිවැලින් හැනුණේය යි ගොවියා කියේ ය.

3068. අද යම්යේ දෙන විසින් මම පහරදෙන ලද්දෙමි ද, මාගේ කිරි බඳුනක් පෙරළන ලද ද, මෙසේ ම පඤ්ඤාල රජ තෙම, යුද්ධ භූමියෙහි කඩුවෙන් ගසන ලද්දේ නැසේවා යි ගොපල්ලෙක් කී ය.

3069. දෙන කිරි බඳුන පෙරළවා ය. ගොපල්ලාටත් හිංසා කළා ය. යන යමක් ඇද්ද පින්වත, එහිලා යම් හෙයකින් නුඹ බ්‍රහ්මදත්ත රජුට ගර්භා කරන්නෙහි නම්, ඒ කවර හෙයකින් ද?

3070. බ්‍රාහ්මණය, පඤ්ඤාල රජ තෙමේ ගර්භා කළ යුත්තෙකි. බ්‍රහ්මදත්ත රජු විසින් ජනපද වැසියෝ නො රක්නා ලද්දහ නො- දැහැමි අයබදු ගැනුමින් නසන ලද්දහ.

3071. රාත්‍රියෙහි සොරු පැහැර ගනිති. දවල් කාලයෙහි අය- බදු ගන්නෝ පැහැර ගනිති. පාපී රජුගේ රටෙහි ජනයා බොහෝ සෙයින් අධාර්මික වේ.

3072. නපුරු වූ පැන දුවන්නා වූ මේ දෙන යම් හෙයකින් පෙර නො දෙවුමෝ ද, අද කිරි කැමැති රාජපුරුෂයන් විසින් උපද්‍රැව වූවාහු ඇය දෙවමහ.

3073. මේ දුප්පත් ගවදෙන පුත්‍රයාගෙන් වෙන් වූවා, වැළැපෙමින් ඔබමොබ දුවයි ද එසේ ම පඤ්ඤාල රජ තෙම පුත්‍රයාගෙන් වෙන් වූයේ හඬවා, පුත්‍රයන්ගෙන් වෙන් වූයේ වියළේවා යි ගම් දරුවෝ ශාප කළහ.

- 3074. යං පසු පසුපාලස්ස පබ්බමෙය්‍ය රවෙය්‍ය වා,
කොනිධ අපරාධස්ථි බ්‍රහ්මදත්තස්ස රාජිනො.
- 3075. අපරාධො මහාබ්‍රහ්මෙ බ්‍රහ්මදත්තස්ස රාජිනො,
අරකඛිතා ජාතපද අධිමුඛලිතා හතා.
- 3076. රතනිකඛි වොරා බාදනති දිවා බාදනති තුණ්ඩියා,
රට්ඨස්මිං කුටරාජස්ස¹ බහු අධිමමිකො ජනො
කථං නො අසිකොසස්වා ඛිරපා හඤ්ඤතෙ පජා.
- 3077. එවං ඛජ්ජතු පඤ්ඤාලො හතො යුද්ධෙ සපුත්තකො,
යථාහමජ්ජ ඛජ්ජාමි ගාමකෙහි² අරඤ්ඤපො.
- 3078. න සබ්බභූතෙසු විධෙනති රකඛං
රාජානො මණ්ඩුක මනුස්සලොකෙ,
නෙත්තාවතා රාජා අධිමුඛො
යා තාදිසං ජීවමදෙය්‍යං ධඩ්ධාති.
- 3079. අධිමුඛරූපො චත බ්‍රහ්මවාරි
අනුජිජියං³ භාසසි⁴ ඛතනියස්ස,
විලුපමානාය⁵ පුටුපජාය
පුජෙසි රාජං පරමපවාදං.⁶
- 3080. සවෙ ඉදං බ්‍රහ්මෙ සුරජ්ජකං සියා
චීතං රට්ඨං මුදිතං විප්පසන්නං,
භුස්වා බලිං අභ්‍යපිණ්ඩකඛි කාකා
න මාදිසං ජීවමදෙය්‍යං ධඩ්ධාති.

ගනධනිකුක* ජාතකං.

තිංසනි නිපාතො නිධිතො.

තස්සුඤ්ඤානං:

කිංඡඤ්ඤා කුමභජයඤ්ඤිසජදානන
 අථ පණ්ඩිත සමභව සිරකමපි,
 දකරකඛස පණ්ඩිතාසවරො
 අථ සම්බුල නිකුකදෙවපුත්තොති.

1. කුඣඩ - වී,
 2. ගාමිකෙහි - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 3. අනුජිජියං - වී. මජ්ඣං. ස්‍යා.
 4. භාසසි - වී.
 5. විලුපමානාය - මජ්ඣං,
 6. පරමපවාදං - වී. ස්‍යා.
 * ගණධ නිකුක - ස්‍යා.

3074. දරුවෙහි, ගවයා නම් ගොපල්ලා වෙත දුවන්නේ ය. ගොපල්ලා දැක කෑගසන්නේ ය. මෙහි ලා බඹදත් රජුගේ කවර නම් අපරාධයක් ඇත්තේ ද?

3075. මහාබ්‍රාහ්මණය, බඹදත් රජුගේ අපරාධය නම්: රජු විසින් දැනවැස්සෝ නොරක්ෂා ලද්දහ. අධර්ම අයබදු ගැනීමෙන් පෙළන ලද්දහ.

3076. රාත්‍රියෙහි සොරු පැහැර ගනිති. දවල් නො දැහැමී අයබදු ගන්නෝ පැහැර ගනිති. පව්වු රජුගේ රටෙහි නො දැහැමී ජනයා බොහෝ ය. කඩු කොපුව තනා ගැනීම පිණිස කිරිබොන වස්සෝ කෙසේ නම් නසනු ලැබෙද්ද?

3077. වනයෙහි උපන් මම ගම්වැසි කවුඩන් විසින් ඇඳකනු ලබමි ද? එසේ ම පඤ්ඤාල රජ තෙමේ යුද්ධයෙහි පුත්‍රයන් සහිත ව නසන ලද්දේ කනු ලබවා.

3078. මණ්ඩුකය, මිනිස් ලොව රජවරු සියලු සතුන් කෙරෙහි ආරක්ෂාව නොපිහිටුවමින් තා වැනි ජීවත්වන්නකු කපුටෝ කන්නාහු ය යන යමක් වේ ද, මේ නිසා රජ තෙම අධාර්මික නො වේ යයි පුරෝහිතයා කීයේ ය.

3079. බ්‍රාහ්මණ තෙම එකාන්තයෙන් අධර්ම ස්වභාවය ඇත්තෙක. රජුගේ කැමැත්ත අනුව ම කියන්නේ ය. බොහෝ සතුන් විනාශ කරනු ලබන කල්හි අතිශයින් දෙයේ කියයුතු රජ පුදන්නේ ය.

3080. බ්‍රාහ්මණය, ඉදින් මෙරට සමෘද්ධ වූ විශේෂයෙන් ප්‍රසන්න වූ ජනයා ඇති යහපත් රාජ්‍යයක් වන්නේ නම්, කවුඩෝ පුජාව වූ අග්‍ර පිණිස අනුභව කොට වාසය කෙරෙත්. මා වැනි ජීවත් වන්නකු කවුඩෝ නො කන්නාහ යි මැඩියා කී ය.

ගැටළුකර ජාතක යි.

ත්‍රිංසති නිප්පාතය නිමි.

එහි උද්දනය:

කීර්තිජාතක යැ කුම්භජාතක යැ ජයද්විපජාතක යැ ජදානන ජාතක යැ සමභවජාතක යැ මහාකපිජාතක යැ දකරකඛසජාතක යැ පණ්ඩරකජාතක යැ සමබුලාජාතක යැ ගැටළුකරජාතක යැ යි දසයෙකි.

ව්‍යායාම සහිත පාඨය

1. තෙසකුණ ජාතකං

- 3081. වෙසසනතරං තං පුට්ඨාඪි සකුණා හදුමඤ්චි තෙ,
රජ්ජං කාරෙතුකාමෙන කිංසු කිච්චං කතං වරං.
- 3082. විරසසං වත මං තාතො කංසො බාරාණසිග්ගහො,
පමනො අපමනමපි¹ පිතා පුතනං අවොදධි.
- 3083. පඨමෙනෙව විතථං කොධං භාසං නිවාරයෙ,
තතො කිච්චානී කාරෙය්‍ය තං වතං² ආහු ඛනකීය.
- 3084. යං කුං තාත තපෙ³ කමමං පුබ්බකතමසංසයං,
රතො දුට්ඨො ව යං කඨිරා න තං කඨිරා තතො පුත.
- 3085. ඛනකීයසස පමනසස රඨඨසඪිං රඨඨවධස්න,
සබ්බෙ භොගා විතසසනතී රඤ්ඤස්ස තං වුච්චතෙ අසං.
- 3086. සිරී ව තාත ලඤ්ඤි⁴ ව පුච්ඡිතා ඵතදබ්බුච්චං,
උඨ්ඨානවිරියෙ පොසෙ රමාහං අනුසුයකෙ⁵.
- 3087. උසුයකෙ⁶ දුහදයෙ පුරියෙ කමමිදුසකෙ,⁷
කාලකණ්ණි මහාරාජ රමති වසභඤ්ජනී.
- 3088. සො කුං සබ්බසු⁸ සුහදයො සබ්බසං රකඛිතො භව,
අලකං නුද මහාරාජ ලකඛා භව නිවෙසනං.
- 3089. සලකඛි ධිතිසමපනො පුරියො හි මහග්ගතො,
අචින්නානං කාසිපති මුලං අග්ගඤ්ච ඡිඤ්ඤි.
- 3090. සකෙකාපි හි භුතපති උඨ්ඨානෙ නපමජ්ජනි,
සකලයාණෙ ධිතිං කකා උඨ්ඨානෙ කුරුතෙ මනො.
- 3091. ගඤ්ඤාපි පිතරො දෙවා සථිවා⁹ භොනති තාදිතො,
උඨ්ඨහතො අපමජ්ජතො අනුතිඨ්ඨනී දෙවතා.

1. අපමනං - මජ්ඣං. අපමනං. - සා,	6. උසුයකෙ - සීචු.
2. වත - මජ්ඣං.	7. දුසාකෙ - මජ්ඣං. සා.
3. තපො - වී. මජ්ඣං.	8. සබ්බෙ සුහදයො - මජ්ඣං.
4. තාකලකඛි - සීචු.	9. සාථිවා - මජ්ඣං. සා,
5. අනුසුයකෙ - සීචු.	

විනාශාලී ස නිපාතය

1. තෙසකුණ ජාතකය

3081. වෙස්සන්තර නම් පක්ෂිය, තට යහපතක් වේවා! රාජාය කරවනු කැමැත්තහු විසින් කවර නම් කෘතියක් කරන ලද්දේ යහපත් ද?

3082. පිය වූ කංස නම් බරණැස් රජතෙම බොහෝ කල් පමා වූයේ නොපමා වූ ද පුත්‍ර වූ ද මාගෙන් ප්‍රශ්නයක් විචාලේ යැ යි වෙස්සන්තර නම් බකමුණු පක්ෂියා වොදනා කෙළේ ය.

3083. පිය රජුනි, රජ තෙමේ, පළමු කොට බොරුව ද, දෙවනුව කොට ද, තෙවනුව ව ක්‍රීඩාශීලී ස්වභාවය ද දුරු කරන්නේ ය. ඉක්බිති රාජාකෘතියන් කරවන්නේ ය. එය රාජවුත යයි කිය.

3084. පිය රජුනි, පෙර කළා වූ යම් ඒ කර්මයක් එකාන්තයෙන් නුඹ තවන්නේ ද, රාගයෙන් රත් වූයේ දෙව්‍යයෙන් දුෂ්ට වූයේත් යම් කර්මයක් කරයි ද, ඉන්පසු නැවත ඒ කර්මය නො කරන්නේ ය.

3085. රට දියුණු කරන්නා වූ මහරජ, පමා වූ රජුගේ රටෙහි සියලු හොඟයෝ වැනැසෙත්. ඒ පාපය රජුගේ යයි කියනු ලැබේ.

3086. පිය රජුනි, ශ්‍රී කාන්තාව ද කාලකණණිය ද විචාරන ලද්දහු මෙය කීහ. ශ්‍රී නම් වූ මම උට්ඨානවීර්යය ඇති අනුතට ඊර්ණ්‍යා නො කරන්නා වූ පුරුෂයා කෙරෙහි සිත් අලවමි යි කීවා ය.

3087. මහරජ, සම්පත් වක්‍රය බිඳින්නා වූ කාලකණණි තොමෝ මෙරමාට ඊර්ණ්‍යා කරන නපුරු සිත් ඇත්තා වූ යහපත් වැඩ දුෂ්‍ය කරන්නා වූ පුරුෂයා කෙරෙහි සිත් අලවයි.

3088. මහරජ, ඒ නුඹ සියල්ලන් කෙරෙහි සුභාද වව. සියල්ල රක්තෙක් වව. කාලකණණිය දුරු කරව. ශ්‍රී කාන්තාවට වාසසාන වව.

3089. කසි රට අධිපති රජුනි, ලක්ෂමිය සහිත වූ ප්‍රඥායෙන් හා වීර්යයෙන් යුක්ත වූ උසස් අදහස් ඇති පුරුෂ තෙම පස මිතුරන්ගේ මුල ද අග ද සිඳී.

3090. මහරජ, ශක්‍ර තෙමේ ද උට්ඨානවීර්යයෙහි ප්‍රමාද නො වේ. හෙ තෙමේ කුශලක්‍රියායෙහි ම දෛර්ය කොට උට්ඨානවීර්යයෙහි සිත පිහිටුවයි.

3091. ගන්ධර්වයෝ ද බ්‍රහ්මයෝ ද ඒ සක්රජුට සමාන ජීවිකා ඇත්තෝ ය. දෙවතාවෝ උත්සාහවත් වූ පමා නොවන්නා වූ ඔහු අනුව පවතීත්.

- 3092. සො අප්පමනෙහො අකුඤ්ඤා නාන කිව්වාති කාරය,
වායමසුඤ්ඤා ව කිව්වෙසු¹ නාලයො විඤ්ඤානෙ සුඛං.
- 3093. තඤ්ඤෙව නෙ වඤ්ඤාපදා එසාව අනුසාසනී,
අලං මිත්තෙ සුඛාපෙතං අමිත්තානං දුඛාය ව.
- 3094. සබ්බි දුවං කුණ්ඩලිනී මහාඤ්ඤා ධර්මඤ්ඤානී,
රජ්ජං කාරෙතූ කාමෙන කිංසු කිච්චං කතං වරං.
- 3095. දෙව ව නාන පදකානි යඤ්ඤා සබ්බං පතිට්ඨිතං,
අලඤ්ඤාසංඝං ව යො ලාභො ලඤ්ඤාසංඝං අනුරකඛනා.
- 3096. අමච්චෙව නාන ජානාහි ධීරෙ අඤ්ඤාසංඝං කොවිදෙ,
අනකඛාකිතච්චෙ³ නාන අසොණොඤ්ඤා අවිනාසකෙ.
- 3097. යො ව නං තාන රතෙඤ්ඤාසංඝං ධනං යකෙඤ්ඤා ව නෙ සියා,
සුතොව රථං සඛාගණෙන සො නෙ කිච්චානි කාරයෙ.
- 3098. සුසඛඤ්ඤානිතනාපනො සයං විඤ්ඤා අවෙකඛිය,
නිධිඤ්ඤා ඉණ්දනඤ්ඤා න කරෙ පරපතනියා.
- 3099. සයං ආයං වයං ජඤ්ඤා සයං ජඤ්ඤා කතාකතං,
නිගගණෙන නිගගභාරහං පගගණෙන පගගභාරහං.
- 3100. සයං ජානපදං අඤ්ඤා අනුසාස රථෙසහ,
මා නෙ අධම්මිකා දුක්ඛා ධනං රථධිඤ්ඤා නාසයුං.
- 3101. මා ව වෙදගා කිච්චානි කාරෙසි කාරයෙසි වා,
වෙගසා හි කතං කමමං මජ්ඣෙ පච්චානුතපතී.
- 3102. මා නෙ අධිසරෙ මුච්ච⁴ සුඛාලභමධිකොපිතං,
කොධසා හි ඛුඤ්ඤා චීනා කුලා අකුලනං ගතා.
- 3103. මා නාන ඉසසරොමහිනී අනාසාය පතාරසී,
ඉඤ්ඤානං පුරිසානඤ්ඤා මා නෙ ආසි දුබ්බියො.

- 1. සකිව්වෙසු - මජ්ඣ. සං.
- 2. සකිසි - මජ්ඣ. සං.
- 3. අනකඛා කිං නච්චෙ - මජ්ඣ. සං.
- 4. මුඤ්ඤා - මජ්ඣ. සං.

3092. පියාණෙනි, ඒ නුඹ නොපමා වූයේ නොකිපියේ කටයුතු කළ මැනව. කටයුතුවල වැයම් කරන්නේ මැනව. අලස තෙමේ සැප නොවිඳී.

3093. මහරජ, ඒ මා කී ප්‍රකාශනයෙහි ම ඒ වුනපදයෝ වෙත්. මෝ නොමෝ මෑ අනුශාසනා වන්නී ය. මිතුරන් සුවපත් කිරීමට ද සතුරන්හට දුක් පිණිස ද මෙය සමර්ථ වේ යයි වෙස්සන්තර නම් පක්ෂියා කීවේ ය.

3094. බන්ත නම් බකමුණු පක්ෂියාට සහෝදරිය වන කුණුබු-ලිණිය, මා විසින් විවාරන ලද ප්‍රශ්නය කියන්නට හැක්කෙහි ද? රජය කරවනු කැමැත්තහු විසින් කවර කෘත්‍යයක් කරන ලද්දේ යහපත් ද?

3095. යමෙක්හි සියල්ල පිහිටියේ නම්, එබඳු පද දෙකකි. නො ලද ලාභ ලබා ගැනුම ද ලද දෙය රැක ගැනුම ද යන දෙක ය.

3096. පියාණෙනි, ප්‍රාඥ වූ යහපතට දක්‍ෂ වූ දුකෙළියෙහි නොයෙදෙන්නා වූ ඇමකියන් භාණ්ඩාගාරිකාදී තනතුරුවල යෙදිය යුතු බව දැනගනු මැනවි.

3097. පියාණෙනි, නුඹගේ යම් ධනයකුත් වේ නම්, යම් ඇමකියෙක් එය රක්නේ ද, රිය සගන්නා රියදුරකු වැනි වූ හෙතෙම නුඹගේ කටයුතුවල යෙදවීම කරව.

3098. මනා කොට සංග්‍රහ කරන ලද ඇතුළත්හි වූ ජනය. ඇතිව තෙමේ ම වස්තුව බලා තැන්පත් කර තැබීම ද, ණය දීම ද කරන්නේ ය. අනුන් ලවා නො කරවන්නේ ය.

3099. තෙමේ ම අයවැය දැනගන්නේ ය. කළ නො කළ දේත් තෙමේ ම දැන ගන්නේ ය. නිග්‍රහ කටයුත්තට නිග්‍රහ කරන්නේ ය ප්‍රග්‍රහ කටයුත්තට ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ ය.

3100. මහරජ, ඒ දනව්වැස්සෝ නො දැහැමී වූවාහු ධනයත් රටත් නොනසන්වා යි කියා දනව් වැස්සන්හට තමනට ප්‍රත්‍යක්ෂ කරැණින් අනුශාසනා කරන්නේ ය.

3101. පිරික්සා නො බලා වහා කටයුතු කරන්නෙක් නො වව. අනුන් ලවා කරවන්නෙක් හෝ නො වව. වහා කරන ලද කර්ම අනුව අඤාන තෙම පසුව තැවේ.

3102. පියාණෙනි, නුඹගේ සිත අකුලලය ඉක්මවා යන කල්හි අනුන්ගේ අකුලල කර්මයෙහි ඉතා දැඩිව කොප වී කටයුතු නො-කරව. ක්‍රොධයෙන් වනාහි බොහෝ සමෘද්ධ වූ කුලයෝ අකුල බවට ගියාහ.

3103. පියාණෙනි, මම අධිපති වෙමි යි අන්‍යයා අනර්ථයට නො බස් වව. නුඹගේ රාජ්‍යයෙහි ස්ත්‍රීන්ට ද පුරුෂයන්ට ද දුකෙක් නො වේවා.

- 3104. අපෙතලොමභංසංසං රඤ්ඤා කාමානුසාරිනො,
සබ්බෙ භොගා විනස්සන්ති රඤ්ඤා තං වුවචනෙ අසං.
- 3105. තජෙච තෙ චත්තපද ඵසාව අනුසාසනී,
දක්ඛස්සදුනී පුඤ්ඤකරො අසොණොඛා අවිනාසකො
සීලවස්සු¹ මහාරාජ දුස්සීලො විනිපාතීකො.
- 3106. අපුච්ඡමඛා කොසියගොතනං කුණ්ඩලීනිං තජෙච ච,
ත්ථං දුනි වදෙහි ජමබ්බක ඛලානං බලමුත්තමං.
- 3107. බලං පඤ්චිධං ලොකෙ පුරිසස්සං මහගගනෙ,
තත්ථ බාහුබලනකාම වරිමං වුවචනෙ බලං.
- 3108. භොගබලඤ්ච දීසාවු දුනියං වුවචනෙ බලං,
අමච්චබලඤ්ච දීසාවු තනියං වුවචනෙ බලං.
- 3109. අභිජවචබලඤ්චෙව තං චතුත්ථං අසංසයං,
යානි ඵතානි සබ්බානි අධිගණ්ඨානි පණ්ඩිතො.
- 3110. තං බලානං බලපෙච්චං අග්ගං පඤ්ඤාබලං වරං,
පඤ්ඤාබලෙනුපත්ථො අත්ථං වින්දති පණ්ඩිතො.
- 3111. අපි චෙ ලහති මජ්ඣෙ චීතං ධරණිමුත්තමං,
අකාමස්ස පසංඝා වා අඤ්ඤා තං පටිපජ්ජති.
- 3112. අභිජාතොපි චෙ භොති රජ්ජං ලඤ්චාන බන්තියො,
දුප්පඤ්ඤා හි කාසිපති සබ්බන්තපි න ජීවති.
- 3113. පඤ්ඤා සුතං විනිජ්ජනී
පඤ්ඤා කිත්තිසීලොකවඩ්ඪනී,²
පඤ්ඤාසභිතො නරො ඉධ
අපි දුක්ඛපී සුඛානි⁴ වින්දති.
- 3114. පඤ්ඤාඤ්ච ටො අසුස්සුසං න කොචි අධිගච්ජති,
බහුස්සුතං අනාගමම ධම්මච්චං අවිනිබ්භූජං.

- 1. සීලවාස්සු - මජ්ඣං.
- 2. පසංඝං - සීග්ඵ.
- 3. කිත්ති - මජ්ඣං.
- 4. සුඛානු - මජ්ඣං.

3104. පහ වූ ලොමුදහ ගැනුම් ඇති කැමැති පරිදි හැසිරෙන්නා වූ රජුගේ සියලු භොගයෝ වැනසෙත්. එහි පාපය වේ යයි කියනු ලැබේ.

3105. මහරජ, නුඹගේ මේ පුශ්නයෙහි ම චුතපදයෝ ඇතුළත් වෙත්. මෝ ම අනුශාසනාව යි. දෑත් පින් කරන රාසොඩ නොවූ වස්තුව විනාශ නොකරන දක්ෂයෙක් වව. මහරජ, සිල්වතෙක් වව. දුස්සීලයා වනාහි නිරයෙහි වැටෙන්නේ යයි කුණ්ඩලිනිය කීවා ය.

3106. පුත්‍ර ජම්බුකය, නොපගේ කොසිය ගොත්‍ර ඇති වෙස්සන්තර නම් සහෝදරයා ද එසේ ම කුණ්ඩලිනී, නම් සහොදරිය ද රාජ ධර්මය විචාලෙමු. දෑත් නුඹ බල අතුරින් උතුම් බලය කුමක් ද යි කියව.

3107. මහරජ, මහත් අදහස් ඇති පුරුෂයා කෙරෙහි ලෙවිහි පවත්නා බලය පස් ආකාර ය. එහි කායබලය නම් ලාමක බලයයි කියනු ලැබේ.

3108. දීර්ඝායුෂ ඇති මහරජ, සම්පත්බලය දෙවැනි බලය යි කියනු ලැබේ. දීර්ඝායුෂ ඇති මහරජ, අමාත්‍යබලය තුන්වැනි බලයයි කියනු ලැබේ.

3109. ඒ ජාති සම්පත්තියෙන් ඇතිවූ බලය නිසැකයෙන් සතරවැනි බලය යි. යම් මේ සියලු බල කෙනෙක් වෙද්ද නුවණැත්තේ ඒ සියල්ල (ඥාන බලයෙන්) යටපත් කෙරේ.

3110. බලයන් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨබලය වූ ද අඟු වූ ද ඒ ප්‍රඥා බලය ඉතා උතුම් ය. ප්‍රඥාබලයෙන් යුක්ත වූ පණ්ඩිත තෙම අභිවාද්ධියට පැමිණේ.

3111. ඉදින් අඥාන තෙමේ සම්පතීන් පිරුණා වූ උතුම් වූ පෘථිවිය ලබා ද එය නුවණැති අන්‍යයෙක් බලහත්කාරකම් කොට හෝ ඔහුගේ නොකැමැත්ත තිබිය දී උදුරා ගනී ද,

3112. කසි රට අධිපති මහරජ, විශිෂ්ඨ ජාති ඇති ඤේරිය වුව ද රාජ්‍යය ලැබගත් නමුත් අඥානයෙක් වන්නේ නම්, ඒ සියලු රාජ්‍යය ඇති ව ජීවත් වන්නට අසමත් වේ.

3113. ප්‍රඥා තොමෝ අසන ලද්ද විනිශ්චය කරන්නී ය. ප්‍රඥා තොමෝ කීර්තිසෝෂය හා ලාභ සත්කාර වඩන්නී ය. ප්‍රඥායෙන් යුත් මනුෂ්‍ය තෙම මෙලොව දුක් ඇති වූ කල්හි ද උපාය කුශලතායෙන් ක්‍රියා කොට සැප විඳියි.

3114. නුවණැත්තන් සෙවනය නො කොට බහුශ්‍රැතයන් කරා නො එළඹ දහැමී නො දහැමී කරුණු විනිශ්චය නො කොට ස්වභාව කාරණයෙහි පිහිටා සිටීමෙන් පමණක් කිසිවෙක් නුවණ නො ලබයි.

3115. යො ව ධම්මවිභාගකඤ්ඤා කාලුට්ඨාසී අනන්දිතො¹,
අනුට්ඨහනී කාලොන කමචලං² තස්ස ඉජ්ඣති.³

3116. අනායතන⁴ සීලස්ස අනායතන සෙවිතො,
න නිබ්බන්දියකාරිස්ස සමඤ්ඤො විපව්වති.

3117. අජ්ඣකතඤ්ඤා පඤ්ඤතස්ස තථායතනසෙවිතො,
අනිබ්බන්දියකාරිස්ස සමඤ්ඤො විපව්වති.

3118. යොගප්පයොගසච්චිනාතං සමිභතස්සානුරකථනං,
තානී කං තාත සෙවසසු මා අකමමාය රුක්ඛි
අකමුත්තා ව දුමමෙධො නළාගාරංව සීදති.

3119. ධම්මං වර මහාරාජ මානාපිතුසු බතනිය,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

3120. ධම්මං වර මහාරාජ පුත්තදරෙසු බතනිය,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

3121. ධම්මං වර මහාරාජ මිත්තාමච්චෙසු බතනිය,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

3122. ධම්මං වර මහාරාජ වාහනෙසු බලෙසු ව,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

3123. ධම්මං වර මහාරාජ ගාමෙසු නිගමෙසු ව,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

3124. ධම්මං වර මහාරාජ රට්ඨෙසු ජනපදෙසු ව,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

3125. ධම්මං වර මහාරාජ සමඤ්ඤාභමිණෙසු ව,
ඉධ ධම්මං වරිකාන රාජ සග්ගං ගමිස්සසි.

1. මනන්දිතො - මජ්ඣං.
2. කමචලං - සීග්ගි.
3. ඉජ්ඣති - මජ්ඣං.
4. නානායතන - වී.

3115. දශ කුශලකර්ම විභාගය දන්නා වූ සුදුසු කාලයෙහි උත්සාහ කරන්නා වූ අනලස් වූ යමෙක් ඒ ඒ කාලයෙහි කළමනා කටයුතු කෙරේ ද ඔහුගේ ඒ ක්‍රියා ඵලය සමෘද්ධ වේ.

3116. දුස්සීලකම් කරන්නා වූ එබඳු ම දුස්සීල පුද්ගලයන් ආශ්‍රය කරන්නා වූ කලකිරී කටයුතු කරන පුද්ගලයාගේ කුශලකර්ම විපාකය මැනවින් විපාක නො දේ.

3117. තමා පිළිබඳව ද අනිත්‍යාදි වශයෙන් සලකන්නා වූ එබඳු ම සිල්වතුන් ඇසුරු කරන්නා වූ නො කලකිරී කටයුතු කරන්නාගේ කුශලකර්ම විපාකය මනා කොට විපාක දේ.

3118. යෙදිය යුතු කරුණෙහි යෙදීමට සුදුසු වූ ප්‍රඥාව ද, රැස් කරන ලද ධනය රක්‍ෂා කරන්නා වූ ප්‍රඥාව ද, යන දෙක සහ පෙර කී ප්‍රඥාවන් ද යන සියල්ල පියාණෙනි, නුඹ සෙවනය කරව. නිකරුණෙහි ධනය නො නසව. නුසුදුසු කටයුතු කිරීමෙන් අනුවණ පුද්ගල තෙමේ භූණ ගසින් කල ගෙයක් දිරා වැටෙන්නා සේ ගැලේ යයි ජම්බුක තෙම කියේ ය.

3119. මහරජ, මවුපියන් මකරෙහි කළමනා උපසථාන ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3120. ඤේය මහරජ, අඹු දරුවන් කෙරෙහි කළමනා යුතුකම් කිරීම් සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3121. ඤේය මහරජ, චේත්‍රාමාත්‍යයන් කෙරෙහි කළමනා යුතුකම් කිරීම් සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගලොකයට යන්නෙහි ය.

3122. මහරජ, හස්ති අශ්වාදි වාහනයන් කෙරෙහි ද කළමනා යුතුකම් දහමිහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ග ලොකයට යන්නෙහි ය.

3123. මහරජ, ගම් නියමිතම් වැස්සන් කෙරෙහි අධික අයබදු ගැනීම් ආදිය නො කොට ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගලොකයට යන්නෙහි ය.

3124. මහරජ, රටවැසියා කෙරෙහි ද දැනවී වැසියා කෙරෙහි ද හිතවත් බව එළවීම් සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගලොකයට යන්නෙහි ය.

3125. මහරජ, මහණ බමුණන් කෙරෙහි ද සිව්පසය දීමාදි ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ග ලොකයට යන්නෙහි ය.

3126. ධම්මං චිර මහාරාජ මීගපකඛීසු ඛක්ඛිය,
ඉධ ධම්මං චිරිකාන රාජ සග්ගං ගමීසසසී.
3127. ධම්මං චිර මහාරාජ ධම්මො විණේණා¹ සුධාවහො,
ඉධ ධම්මං චිරිකාන රාජ සග්ගං ගමීසසසී.
3128. ධම්මං චිර මහාරාජ සඉඤ්ඤ² දෙවා සබ්බමකා,
සුචිණේණන නිවං³ පතො මා ධම්මං රාජ පමාඡද.
3129. තසෙව තෙ වක්ඛපද ඵසාව අනුසාසනී,
සපසඤ්ඤසෙවීකලාණී සමනං⁴ සාමනං⁵ වීදුති.

තෙසකුණජාතකං.

2. සරහධගජාතකං

3130. අලඛකතා කුණධලිතො සුවජා
වෙචරියමුක්තා ඵරුබහභබකා,
රජෙසහා තිට්ඨථ කෙනු තුමෙහ
කථං වො ජානනති මනුසසලොකෙ.
3131. අහමධකො භීම⁶රජො පනායං
කාලිඛගරාජා පන උග්ගතො අයං,
සුසඤ්ඤතානං ඉසීනං දසසනාය
ඉධාගතා පුච්ඡිතායෙමහ පඤ්ඤ.
3132. වෙහාසයං තිට්ඨති අනාලිකෙඛ
පථඤ්ඤතො පණ්ණරසෙව වඤ්ඤ,
පුච්ඡාමී තං යකඛ මහානුභාව
කථං තං ජානනති මනුසසලොකෙ.
3133. යමාහු දෙවෙසු සුජමපතීති
මසවාති තං ආහු මනුසසලොකෙ,
සදෙවරාජා ඉදමජ්ජ පතො
සුසඤ්ඤතානං ඉසීනං දසසනාය.

1. සුචිණේණා - මජ්ඣ., සා. 1.
2. ඉඤ්ඤ - මජ්ඣ., සා. 1.
3. නිවං - වී. 1.
4. සමනං - මජ්ඣ., සා. 1.
5. සමනං - මජ්ඣ., සා. 1.
6. භීම - මජ්ඣ., සා. 1.

3126. ඤාණිය මහරජ, මුව පක්ෂීන් කෙරෙහි අභය දනය කිරීම සංඛ්‍යාත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගලොකයට යන්නෙහි ය.

3127. මහරජ, කුසල ධර්මයෙහි හැසිරෙව. පුරුදු කරන ලද ධර්මය තෙම සුව එළවයි. මහරජ, මෙලොව ධර්මයෙහි හැසිර ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3128. මහරජ, කුශල ධර්මයෙහි හැසිරෙව. ශක්‍ර ඉත්මයන් සහිත වූ දෙවියෝ ධර්මයෙහි හැසිරීමෙන් දෙවිලොවට ගියහ. මහරජ, ධර්මයෙහි නොපමා වව.

3129. ඒ ප්‍රශ්නයෙහි ම ඒ වුතපදයෝ ඇතුළත් වෙති. මෝ නොමෝ ම අනුශාසනාව වන්නී ය. නුවණැත්තන් ඇසුරු කරමින් යහපත් ගුණයෙන් යුක්ත ව තෙමේ ම මේ ගුණයන් හොඳින් දන සමාදන් ව මේ අනුශාසනාවන් නො ඉක්මවා පිළිපදුව යි අවවාද කෙළේ ය.

තෙසකුණ ජාතක යි.

2. සරභධා ජාතකය

3130. අලංකාර ලෙස සැරසුණු කුණ්ඩලාහරණ පැලැන්ද වූ යහපත් වස්ත්‍ර ඇන්ද වූ වෛද්‍ය්‍යී මැණික්වලින් හා මුතු වලින් ද සරසන ලද මිටි ඇති කඩු බඳිනා ලද රච්ච්චර වූ නුඹ වහන්සේ මෙහි සිටින්නහු ය. නුඹ වහන්සේ කවරහු ද? කෙසේ නම් හඳුනාද් ද?

3131. මම අවධාන නම් වෙමි. මෙතෙම වනාහි හීමරච් නම් වෙයි. ප්‍රකට ව පෙනෙන මෙතෙමේ කලිභුරජ ය. අපි මනා සංවර ඇති සෘෂිත් දකුමටත් සරභංග ශාස්තෘවරයාගෙන් ප්‍රශ්න අසන්නටත් මෙහි පැමිණියෙමු.

3132. අනාරික්ෂ නම් වූ අභයෙහි පසළොස්වක්හි අභස් මැදට වන් වන්ද්‍රයා මෙන් සිටින්නෙහි ය. මහත් අනුභාව ඇති යක්ෂය නුඹ විචාරමි. මිනිස් ලොව තා කෙසේ දනිද්ද? කියා ය.

3133. දෙවියන් අතර සුප්මපතී යයි යමකු ගැන කියද්ද, මිනිස් ලොවු ඔහුට “මසවා” යි කියත්. ඒ සක්දෙවරජ වන මම මනා සංවර ඇති සෘෂිත් දක්මට අද මෙහි පැමිණියෙමි.

3134. දුරෙ සුතා නො ඉසයො සමාගතා
මහිඤ්ඤා ඉඤ්ඤාපපන්නා,
වන්දමි නෙ අධිරෙ පසන්නවිතො
යෙ ජීවලොකෙත්ථ මනුස්සසෙට්ඨා.
3135. ගජෙධා ඉසීනං චිරදික්ඛිතානං
කායා වුතො ගව්ඡනී මාචනෙන,
ඉතො පටිකකමුඛ සහස්සනෙත්ත
ගජෙධා ඉසීනං අසුචි දෙවරාජ.
3136. ගජෙධා ඉසීනං චිරදික්ඛිතානං
කායා වුතො ගව්ඡනී¹ මාචනෙන,
විචිත්තපුත්ථං සුරභිංව මාලං
ගජං එතං පාටිකඛිංම භනෙත්ත
න හෙත්ථ දෙවා පටිකකුලසඤ්ඤිතො.
3137. පුරින්ද්‍රදෙ භුතපතී යසසසී
දෙවානමිඤ්ඤෙ මසවා සුජමපතී,
ස දෙවරාජා අසුරගණපමඤ්ඤො
ඔකාසමාකඛිති පඤ්ඤා²පුච්ඡිතුං.
3138. කොනොවිමෙසං ඉධ පණ්ඩිතානං
පඤ්ඤා පුට්ඨා නිපුණො ව්‍යාකරිස්සති,
තිණ්ණඤ්ඤා රඤ්ඤං මනුජාධිපානං
දෙවානමිඤ්ඤස්ස ච වාසවස්ස.
3139. අයං ඉසී සරභචේගා යසසසී
යතො ජාතො චිරතො මෙච්ඡනස්මා,
ආචරිය³පුතො සුචිතීතරුපො
සො නෙසං පඤ්ඤානී ව්‍යාකරිස්සති.
3140. කොණ්ඩඤ්ඤා පඤ්ඤානී විශාකරොහි
යාවනති තං ඉසයො සාධුරුපා,
කොණ්ඩඤ්ඤා එසො මනුජෙසු ධම්මා
යං වුඛම්මාගව්ඡනී එස භාරො.
3141. කතාවකායා පුච්ඡනතු හොනොතා
යං කිඤ්ඤා පඤ්ඤං මනසාභිපත්තං,
අභං හි තං තං වො විශාකරිස්සං
ඤ්ඤා සයං ලොකමීමං පරඤ්ඤා.
3142. තතො ච මසවා සකෙතා අත්ථදසසී පුරින්ද්‍රදෙ,
අපුච්ඡි පට්ඨමං පඤ්ඤං යඤ්ඤාසි අභිපත්තං.

1. ගව්ඡනී - වී.
2. පඤ්ඤා - මජ්ඣ. පඤ්ඤා - වී.
3. ආචර - මජ්ඣ.

3134. ස්වාමීනි, මහත් සාද්ධි ඇති සාද්ධි ගුණයෙන් යුත් සෘෂි වරු මෙහි රැස්වූවා යැයි අප විසින් දුරදී ම අංන ලද්දහ. ස්වාමීනි, මේ මිනිස් ලොව මනුෂ්‍ය ශ්‍රේෂ්ඨ වූ යම් සෘෂිවරයෙක් වෙත් නම් ඔවුන් පැහැදුණා වූ සිතින් මම වදිමි.

3135. දහසක් නුවණැස් ඇති දිව්‍යරාජය, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති තාපසවරුන්ගේ ශරීරයෙන් නික්මෙන ගඳ වාතයෙන් ගෙන යයි. ශක්‍රය, මෙතැනින් ඉවත් වව. සෘෂිවරුන්ගේ ගඳ අපිරිසිදු යැයි තාපස තෙම කියේ ය.

3136. ස්වාමීනි, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති සෘෂිවරුන්ගේ කයින් නික්මෙන ගඳ සුළඟින් යේවා. සුවඳැති විසිතුරු මලක් මෙන් ද මල් මාලාවක් මෙන් ද අපි මේ ගඳ කැමැදුණෙමු. මේ ගඳෙහි ලා දෙවියෝ පිළිකල් සංඥා ඇත්තෝ නො වෙත්.

3137. පෙර දන්දුන් හෙයින් පුරිඤ්ඤ නම් වූ භූතයන් අතර ශ්‍රේෂ්ඨ බැවින් භූතපති නම් වූ පරිවාර සම්පන්නීන් යුත් දෙවියන්ගේ ප්‍රධානියා හෙයින් දෙව්‍යාමිඤ්ඤ නම් වූ පෙර ජාතියක වශයෙන් මස නම් වූ සුජා නම් අසුර කන්‍යාවගේ ස්වාමි බැවින් සුප්‍රමාද නම් වූ දෙවියන්ගේ සිත් අලවන බැවින් දෙවරාජ නම්වූ අසුර සමූහයා මඩින්නා වූ ඒ ශක්‍ර තෙම ප්‍රශ්න අසන්නට බලාපොරොත්තු වෙයි.

3138. මෙහි සිටින පණ්ඩිතයන් අතුරෙන් කවරෙක් නම් රජුන් නිදෙනා විසින් ද ශක්‍රයා විසින් ද අසන ලද සියුම් ප්‍රශ්න විසඳන්නේ ද?

3139. පරිවාර සම්පත් ඇති උපන්ද සිට ම මෙවුන්දමින් වැළැකුණු පුරොහිත බ්‍රාහ්මණයාගේ පුත්‍ර වූ ඉතා කීකරු වූ සරභංග නම් යම් මේ සෘෂිවරයෙක් වේ නම් හෙ මොවුන්ගේ ප්‍රශ්න විසඳන්නේ ය.

3140. කොණ්ඩඤ්ඤ ගෝත්‍ර ඇත්තා වූ සෘෂින් වහන්ස, ප්‍රශ්න විසඳනු මැනවි. යහපත් ස්වභාවය ඇති සෘෂිවරු තොප යදින්, කොණ්ඩඤ්ඤ ගෝත්‍ර ඇති සෘෂිවරයාණන් වහන්ස, නුවණින් වැඩි දියුණු වූ යම් බඳු වෘද්ධයකු වෙතොත් ප්‍රශ්න විසඳීම භාරය ඔහු අයත් ය යන මෙකරුණ මිනිසුන් කෙරෙහි පවත්නා ස්වභාවයෙකි.

3141. යම් කිසි ප්‍රශ්නයක් සිතින් කැමතිවන ලද ද කරන ලද අවකාශ ඇත්තෝ එය අසන්නා, මෙලොවත් පරලොවත් දැක දැන මම ඒ ඒ ප්‍රශ්න තොපට විසඳන්නෙමි.

3142. ඉක්බිති යහපත දන්නා වූ පුරිඤ්ඤ ද නම් ශක්‍ර තෙම සිත්හි ලා සලකන ලද යම් ප්‍රශ්නයෙක් වී නම් ඒ ප්‍රථම ප්‍රශ්නය අසුවේ ය.

3143. කිංසු වධිකා න කදවී සොවති
කිසසපහානං ඉසයො වණණ්ණයනති,
කසිධි චුතං ඵරුසං බලෙඵ
අකබ්බි මෙ කොණ්ඩකුඤ්ඤි ඵතමස්සං.
3144. කොධං වධිකා න කදවී සොවති
මකඛපහානං ඉසයො වණණ්ණයනති,
සබ්බසං චුතං ඵරුසං බලෙඵ
ඵතං බනතී උතතමමාහු සනෙතා.
3145. සකකා උභිනගං වචනං තිතිකඛිතුං
සදිසස්ස වා සෙට්ඨතරස්ස වාපි,
කඵනනු භීතස්ස වචො බලෙඵ
අකබ්බි මෙ කොණ්ඩකුඤ්ඤි ඵතමස්සං.
3146. භයා හි සෙට්ඨස්ස වචො බලෙඵ
සාරම්භහෙතු පන සාදිසස්ස,
යො විධි භීතස්ස වචො බලෙඵ
ඵතං බනතී උතතමමාහු සනෙතා.
3147. කඵං චිජ්ඤකු චතුමට්ඨරුපං
සෙට්ඨං සරිකබ්බං අඵවාපි භීතං,
චිරුපරුපෙන වරතනී සනෙතා
නසමා හි සබ්බසං වචො බලෙඵ.
3148. න හෙනමස්සං මහතීපි සෙනා
සරාජිකා යුජ්ඣමානා උහෙඵ,
යං බනතීමා සප්පරියො උහෙඵ
බනතීබලසසුපසමනතී වෙරා.
3149. සුභාසිතනෙත අනුමොදියාන
අඤ්ඤං තං පුච්ඡාමී තදිඛක ඛුහි,
යථා අහු දණ්ඩකී නාළිකී 3රා¹
අඵජ්ජනො කලාබු වාපි රාජා,
තෙසං ගතිං ඛුහි සුපාපකමුතං
කඤ්චපපතා ඉසීනං විහෙඨකා.
3150. කිසං හි² වචණං අවකරියං³ දණ්ඩකී
උච්ඡිතනචුලො සජනො සරට්ඨො,
කුකකුලනාමෙ නිරයමිණි පචචති
තස්ස චුලිඛයානී පතනතී කායෙ.

1. නාළිකෙරො - මජ්ඣං,
2. කිසකුභි - මජ්ඣං.
3. අවකිර - මජ්ඣං,

3143. කුමක් නසා කිසි කලෙක ශොක නො කෙරේ ද? සෘෂිහු කවරකුගේ ප්‍රභාණය වර්ණනා කරද් ද? මේ ලොකයෙහි කවරක්හු කියන ලද පරුෂ වචනය ඉවසන්නේ ද? කොණ්ඩකුඳය, ඒ කරණය මට කියව.

3144. ක්‍රොධය නසා කිසි කලෙක ශොක නො කරමි. ගුණ-මකු ගතිය ප්‍රභාණය කිරීම සෘෂිහු වර්ණනා කරත්. සියල්ලන් ම කියන ලද පරුෂ වචනය ඉවසන්නේයැ. සත්පුරුෂයෝ එය උතුම් ඤාන්ති යයි කීහු.

3145. කොණ්ඩකුඳනුවනි, සමානයකුගේ හෝ තමනට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨයකුගේ හෝ යන දෙදෙනාගේ පරුෂ වචන ඉවසන්නට පිළිවන. නිවයාගේ වචන කෙසේ නම් ඉවසිය හැකි දැ යි යන මේ කරුණ මට ප්‍රකාශ කරනු මැනවි.

3146. ශ්‍රේෂ්ඨයාගේ වචන බියෙන් ඉවසන්නේ ය. කරණුකාරිය-කරණය හෙතුකොට සමානයාගේ වචන ඉවසන්නේ ය. යමෙක් වනාහි හීනයාගේ පරුෂ වචන ඉවසා නම් එය උතුම් ඤාන්ති යයි කීහ.

3147. සතර ඉරියව්වෙන් වැසී ගිය ස්වභාවය ඇත්තහු ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියාත් සමාන යයි කියාත් වැළිදු හීනය කියාත් කෙසේ නම් දැන ගන්නේ ද? උතුම් සත්පුරුෂයෝ ද ලාමකයන්ගේ ස්වරූප-යෙන් හැසිරෙත්. එහෙයින් ශ්‍රේෂ්ඨ-සමාන-පහත් යන සියල්ලන්ගේ ම පරුෂ වචන ඉවසන්නේ ය.

3148. ඉවසනසුලු සත්පුරුෂ තෙම යම් අර්ථයක් ලබයි ද, යුද කරන්නා වූ රජුන් සහිත මහසෙනහ ද මෙබඳු අර්ථයක් යහපතක් නොලබන්නේ ය. ඉවසීමේ බලයෙන් වෛරයෝ සන්හිඳෙත්.

3149. නුඹ වහන්සේගේ සුභාමිතය දනුමෝදන් ව අන් ප්‍රශ්නයක් නුඹ අතින් විචාරමි. එබැවින් එය කියනු මැනවි. දණ්ඩකී නම් රජ ද නාලිකීර නම් රජ ද අර්ජුන නම් රජ ද කලාබු නම් රජ ද යන මොවුහු යම් සේ වූහු නම් අතිශයින් කරන ලද පාප ක්‍රියා ඇත්තා වූ ඔවුන්ගේ පරලොව ගමන ගැන කියනු මැනවි. සෘෂින්හට වෙහෙස කළා වූ ඔවුහු කොහි උපන්නෝ ද?

3150 දණ්ඩකී නම් රජ තෙම කිසව්ව් නම් තාපසයාට අවමන් කොට සපිරිවරින් රටවැසියා සහිත ව සිඳින ලද මුල් ඇත්තේ (ප්‍රජ්ජයාවක් නැතිව) කුක්කුල නම් නරකයෙහි පැසෙයි. ඔහුගේ ශරීරයෙහි සහලභුරු වැටේ.

3151. යො සංඝඤ්ඤානෙ පබ්බජිතෙ අභෙදධම්මි¹
 ධම්මං භණ්ණෙන සමණෙ අද්දසකෙ,
 නං නාළිකීරං සුනධා පරස්ස
 සඛලමඛ බාදනාභි විච්ඡමානං.
3152. අඵඡ්ඡනො නිරයෙ සංකම්පුලෙ
 අචංසිරො පතීනො උඛපාදෙ,
 අඛිතිරංශං ගොතමං හෙය්ඨිනා
 බන්ධනී කපසස්සං විරඤ්ඤමාරිං.
3153. යො ඛණ්ඩමසො පඤ්ඤානං² අභෙදධම්මි³
 බන්ධනී වදානං සමණං අද්දසකං,
 කලාඛුච්චිං උපපජ්ජි උච්චති
 මහාපතාපං කට්ඨකං භයානකං.
3154. එතානි සුඤ්ඤා නිරයානි පණ්ඩිතො
 අඤ්ඤානි පාටිඤ්ඤානානි වෙසා,
 ධම්මං වරෙ සමණඛානමණෙසු
 එවං කරො සඤ්ඤාපුට්ඨං යානං.
3155. සුභාසිතං තෙ අනුමොදියාන
 අඤ්ඤං නං පුච්ඡාමි තදිඤ්ඤ මුඛි,
 කථං විධං සීලවනං වදනති
 කථං විධං පඤ්ඤාවනං වදනති,
 කථං විධං සප්පරිසං වදනති
 කථං විධං ගො සිරි තො ජහාති.
3156. කායෙන වාචය ව යො ධ සංඝඤ්ඤානො
 මනසා ව කිඤ්ඤි න කරොති පාපං,
 න අඤ්ඤානෙ අලිංභං භණාති³
 තථා විධං සීලවනං වදනති.
3157. ගෞතම පඤ්ඤා මනසා විචිනායං
 නාච්චානිතං⁴ කම්ම කරොති ලුඤ්ඤං,
 කාලාගතං අසුභං න විඤ්ඤාති
 තථා විධං පඤ්ඤාවනං වදනති.

1. අභෙදධම්මි - මජ්ඣ. සං.
 2. පබ්බජිතං - මජ්ඣ. සං.
 3. භණ්ණෙන - මජ්ඣ. සං.
 4. නච්චානිතං - මජ්ඣ. සං.

3151. යම් රජෙක් කිසිවකුට දුෂ්ට වෙතනා පහළ නො කළ සන්තිද්‍රවන ලද පව ඇති (දසකුඟු ධර්ම සංඛ්‍යාත) බණ දෙශනා කරන්නා වූ සංඥ වූ නිරපරාධ වූ පැද්දැන් වෙහෙසුයේ ද, වැද-පෙන්නා වූ ඒ නාලිකිර නම් රජ පරලෙවිහි දී සුනබයෝ රැස්ව කා දමත්.

3152. තවද අර්ජුන නම් රජ තෙම ඉවසීම් ඇති බොහෝ කල් රක්නා ලද බඹසර ඇති ගෞතම ගොත්‍රයෙහි වූ අංගීරස නම් වූ තාපසයන් හිංසා කොට සන්ධ්‍යුත නම් නිරයෙහි හිස යටිකුරු ව පා උඩුකුරුව වැටුණේ වෙයි.

3153. යම් රජෙක් ඝාන්තිය ප්‍රකාශ කරන්නා වූ නිරපරාධ වූ සන්තිද්‍රවන ලද පව ඇති පැවිද්දකු කඩ කඩ කොට සින්දේ ද කලාවූ නම් ඒ රජ තෙම භයානක වූ කටුක වූ මහත් දුක් ඇත්තා වූ අවිච්ඡේ ඉපද පැයේ.

3154. ශක්‍රය, නුවණැත්තෝ මේ නරකයන් ද මෙයටත් වඩා ලාමක (පාපිෂ්ඨකර) නරකයන් ද අසා දන මෙහි (මෙලොව) මහණ බවුණත් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙන්නෝ ය. මෙසේ කරන්නා වූ පුද්ගල තෙම දෙවිලොවට පැමිණෙන්නෝ යයි ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3155. නුඹ වහන්සේගේ සුභාෂිතය දනුමෝදන් ව වෙන ප්‍රශ්න-යක් නුඹ වහන්සේ අතින් විචාරමී. එය ද කියනු ලැනවි. කෙබඳු වුවහු සිල්වත් යැ යි කියද් ද? කෙබඳු වුවහු නැණවත් යැ යි කියද් ද? කෙබන්දකු සන්පුරුෂ යැ යි කියද් ද? කෙබඳු පුද්ගලයකු සම්පත්ති තොමෝ අත් නො හරි යයි කියද් ද?

3156. යමෙක් මෙලොව කසින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද සංයම වූයේ කිසි පාපයක් නො කරයි ද තමා හෙතු කොටගෙන පවා බොරුවක් නො කියා ද එබඳු පුද්ගලයා සිල්වතෙකැයි කියත්.

3157. ගැඹුරු වූ ප්‍රශ්න සිතින් සිතමින් යමෙක් අතිශයින් අවැඩදයක රෝදු කරම නො කෙරේ ද, සුදුසු කාලයට පැමිණියා වූ අර්ථපදය හෙවත් යහපත් කටයුත්ත හිස් නො කරයි ද, එබඳු වුවහු ප්‍රඥාවත් පුද්ගල යයි කියත්.

- 3158. යො වෙ කතඤ්ඤ කතවෙදි ධීරො
කල්‍යාණමිත්තො දළාභහති ච හොති,
දුබ්බසස සකකාච කරොති කිච්චං.
තථාවිධං සප්පුට්ඨං වදන්ති.
- 3159. එතෙහි සබ්බෙහි ගුණෙහුපෙතො
සද්ධො මුදු සංවිභාගී වදඤ්ඤ,
සඛගාභකං සබ්ලං සණ්ඨවාචං
තථාවිධං නො සිරි නො ජහාති.
- 3160. සුභාසිතනොන අනුමොදියාන
අඤ්ඤං තං පුච්ඡාමි තදිඛස ඉුහි,
සීලං සිරිඤ්ඤාපි සතඤ්ඤ ධම්මං.
පඤ්ඤඤා කං සෙට්ඨතරං වදන්ති.
- 3161. පඤ්ඤා හි සෙට්ඨා කුසලා වදන්ති
නසබ්බතරාජාරිව තාරකානං,
සීලං සිරිඤ්ඤාපි සතඤ්ඤ ධම්මො
අනවාසිකා පඤ්ඤවතො භවන්ති.
- 3162. සුභාසිතනොන අනුමොදියාන
අඤ්ඤං තං පුච්ඡාමි තදිඛස ඉුහි,
කථංකරො කිත්තිකරො කිමාවරං
කිං සෙවමිනො ලහතීධ පඤ්ඤං.
පඤ්ඤාධීදනි¹ පටිපදං වදෙහි
කථං කරො පඤ්ඤවා හොති මචෙවා.
- 3163. සෙවෙඨ චුච්චස් නිජුණෙ බහුසුභතෙ
උග්ගානකො පරිපුච්ඡකො² සීයා,
සුණෙයා සකකච්ච³ සුභාසිතානි
එවංකරො පඤ්ඤවා හොති මචෙවා.
- 3164. ස පඤ්ඤවා කාමගුණෙ අවෙකඛති
අනිච්චතො දුඤ්ඤතො රොගතො ච,
එවං විපසසි පජහාති ඡන්දං
දුකෙඛසු කාමෙසු මහබ්භයෙසු.
- 3165. සචීතරාගො පචිනෙයා දෙසං
මෙතං චිත්තං භාවයෙ අප්පමාණං,
සබ්බසු භූතෙසු නිධාය දණ්ඩං
අනිඤ්ඤතො බ්‍රහ්මමුපෙති යානං.

1. පඤ්ඤායදනි - වී. මජ්ඣං.
2. වසරිපුච්ඡකො - සීගු
3. සකකච්චං - මජ්ඣං.

3158. යම් ප්‍රාඥයෙක් කළගුණ දන්නේ කෘතොපකාර සලකන්නේ යහපත් මිතුරන් ඇත්තේ දෘඪ භක්ති ඇත්තේ ද දුකට පැමිණියා වූ තම යහඵලාගේ කටයුත්ත සකස්කොට කෙරේ ද, එබඳු පුද්ගලයා සන්පුරුෂයා යයි කියත්.

3159. ලෙකී සියලු ගුණයන්ගෙන් යුත් ශ්‍රද්ධා ඇත්තාවූ මෘදු වචන ඇත්තා වූ ලද දෙය බෙදාදෙන පරිභොග කරනසුලු වූ යාවකයන්ගේ වචන දන්නා වූ යමෙක් වේ ද, සිව්සභරා වතින් සංග්‍රහ කරන්නා වූ මිහිරි වචන ඇත්තා වූ සිලුටු වචන ඇත්තා වූ එබඳු පුද්ගලයා සම්පන්නි තොමෝ අත් නොහරි යයි කියේ ය.

3160. නුඹ වහන්සේගේ සුභාමිය අනුමෝදන් ව වෙනත් ප්‍රශ්නයක් නුඹ වහන්සේ අතින් විචාරමි. එබැවින් එය ප්‍රකාශ කරනු මැනවි. ශීලයත් සම්පන්නියත් සන්පුරුෂ ධර්මයත් ප්‍රඥාවත් යන මේවා අතුරෙන් කවරක් ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨ යයි කියද්ද?

3161. තරු අතුරෙන් වන්ද්‍රයා ම ප්‍රධාන වන්නාක් මෙන් නොහොත් සෙසු හැම තරු වන්ද්‍රයා ම පිරිවරාගෙන සිටින්නාක් මෙන් කුශලයෝ වනාහි ප්‍රඥාව ශ්‍රේෂ්ඨ කොට ඇත්තෝ ම ය. යම් භෙයකින් ශීලයත් ඵෙඤ්චයාත් සන්පුරුෂ ධර්මයත් යන මේ තුන ම ප්‍රඥාවත්තයා පසුපස යන්නාහු වෙද්ද? එහෙයිනි.

3162. නුඹ වහන්සේගේ සුභාමිය අනුමෝදන් ව වෙන ප්‍රශ්නයක් නුඹ වහන්සේ අතින් විචාරමි. එබැවින් එය ප්‍රකාශ කරනු මැනවි. කෙසේ කරන්නේ කිනම් කර්මයක් කරන්නේ කිමේකැ හැසිරෙන්නේ කවරකු සෙවනය කරන්නේ (මෙලොව) ප්‍රඥාව ලබා ද? දන් ප්‍රඥාව ලබාගැනීම පිණිස පිළිවෙත ප්‍රකාශ කරනු මැනවි. භෞතිය තෙම කෙසේ කරන්නේ නුවණැත්තේ වේ ද?

3163. ප්‍රඥායෙන් වැඩි සිටි, සියුම් කරුණු දැනීමෙහි සමත් බොහෝ ඇසුපිරුනැත් ඇත්තන් සෙවනය කරන්නේ ය. ඉගෙන ගත්තේ ප්‍රශ්න විචාරන්නාක් වන්නේ ය. සුභාමියන් ඉතා සැලකිල්ලෙන් අසන්නේ ය. මෙසේ කරන්නා වූ භෞතිය තෙම නුවණැත්තේ වෙයි.

3164. ඒ නුවණැත්තේ පංච කාමයන් අතින්‍ය වශයෙන් ද, දුක් වශයෙන් ද, රෝග වශයෙන් ද, බලයි. මෙසේ නුවණින් බලන තැනැත්තේ දුක් වූ මහත් බිය එළවන්නා වූ කාමයන් කෙරෙහි ආශාව තදංග ප්‍රහාණ වශයෙන් දුරු කරයි.

3165. ශ්‍රය, තදංග ප්‍රහාණ වශයෙන් කාමයන් ප්‍රහීණ වූ ඒ චිත්‍රාහි පුද්ගල තෙමේ නව ආසාන වස්තූයෙන් හටගන්නා ද්වේෂය දුරු කොට සියලු සන්ධියන් කෙරෙහි දඩු බහාතබා අප්‍රමාණ වූ මෙමඪි සිත දියුණු කරන්නේ ය. නින්දා නො ලබන්නේ බුහිම ලොකයට උපපන්නි වශයෙන් එළඹෙයි.

3166. මහීඤ්ඤියං¹ ආගමනං අහොසී
තවමට්ඨක හීමරජාස වාපි,
කාලිසුරාජසස ව උග්ගතාස
සබ්බස² වො කාමරාගො පභීනො.

3167. එවං මෙනං පරච්ඡතවෙදී
සබ්බස නො කාමරාගො පභීනො,
කරොහී ඔකාසමනුග්ගහාය
යථාගතිං තෙ අභීසමභවෙම.

3168. කරොමී ඔකාසමනුග්ගහාය
තථා හී වො කාමරාගො පභීනො,
එරාඵ කායං විපුලාය පීතියා
යථා ගතිං මෙ අභීසමභවෙම.

3169. සබ්බං කරියසාම තවානුසාසනං
යං යං තුවං වසබ්බි හිරිපසසද,
එරාම කායං විපුලාය පීතියා
යථා ගතිං තෙ අභීසමභවෙම.

3170. කතායං වච්ඡසස කිසසස පුජා
ගච්ඡතනු හොනොතා ඉසයො සාධුරුජා,
කුමානෙ රතා හොඵ සද සමාහිතා
එසා රතී පබ්බජිතාස සෙට්ඨා.

3171. සුඤ්ඤාන ගාථා පරමජ්ඣසඤ්ඤිතා
සුභාසිතා ඉසිතා පඤ්ඤිතෙන,
තෙ වෙදජාතා අනුමොදමානා
පසායාමු දෙවා දෙවපුරං යසසස්සිනො.

3172. ගාථා ඉමා අඤ්ඤිතී සුඛාසඤ්ඤා
සුභාසිතා ඉසිතා පඤ්ඤිතෙන,
යො කොචිමා අට්ඨකකා සුඤ්ඤාය
ලහෙඵ පුබ්බාපරියං විසෙසං
ලඤ්ඤාන පුබ්බාපරියං විසෙසං
අදාසනං මච්ඡුරාජාස ගච්ඡ.

3173. සාලියසරො සාරිපුතො මෙඤ්ඤියරො නාම කසසපො,
පබ්බතො අනුරුඤ්ඤා ව කච්චායනො ව දෙවලො.

3174. අනුසියෙසා ව ආනන්දෙ කිසවචෙජා ව කොලිතො,
නාරදෙ පුඤ්ඤා මනනාඤ්ඤිතො සෙසපරිසා බුද්ධපරිසා
සරහබ්බො ලොකනාලො එවං ධාරෙඵ ජාතකන්ති.

සරහබ්බජාතකං.

1. මහඤ්ඤියං - මජ්ඣං.
2. සබ්බසං - වි. මජ්ඣං.

3166. අට්ඨක නම් රජ කුඹගේ ද හීම රථ රජුගේ ද ප්‍රසිද්ධ වූ කලිඟු රජු ගේ ද මෙහි පැමිණීම මහත් සමෘද්ධි ඇත්තක් විය. ඔබ සියල්ලන්ගේ ම කාම රාගය තෙම තදංග වශයෙන් ප්‍රහීණ වූයේ යැයි තාපස තෙම කීයේ ය.

3167. පරසින් දන්තා තාපසයාණන් වහන්ස, එය එසේ ම ය. අප සියල්ලන්ගේ කාමරාගය තදංග වශයෙන් ප්‍රහීණ විය. අපට අනුග්‍රහ පිණිස පැවිදි විමට අවකාශ කරව. කුඹ වහන්සේගේ නිෂ්පත්තිය යම්සේ ද එබඳු නිෂ්පත්තියට අපි පැමිණෙන්නෙමු යි රජවරු කීහ.

3168. මහරජුනි, එසේ ම ය. තොපගේ කාමරාගය ප්‍රහීණ ය. අනුග්‍රහ කොට පැවිදි විමට අවකාශ කරමි. මහත් වූ ධ්‍යාන ප්‍රීතියෙන් කය පිනවයි. මාගේ නිෂ්පත්තිය යම්සේ ද එබඳු නිෂ්පත්තියට පැමිණෙමි යි තාපස තෙම කීයේ ය.

3169. මහත් ප්‍රඥා ඇති තාපසයන් වහන්ස, කුඹ වහන්සේ යමක් යමක් කියන්නෙහි ද? කුඹ වහන්සේගේ ඒ සියලු අනුශාසනා පිළිපදිමි. මහත් ධ්‍යාන ප්‍රීතියෙන් කය පිනවමි, කුඹ වහන්සේගේ නිෂ්පත්තිය යම්සේ ද එබඳු නිෂ්පත්තියට පැමිණෙන්නෙමු යි රජවරු කීහ.

3170. චින්තනි, කිසවච්ඡ තාපසයන්හට මේ පූජාව කරන ලදී. සෘෂිහු යහපත් ස්වභාව ඇත්තෝ යෙත්වා, හැම කල්හි ධ්‍යානයෙහි ඇළුණාහු එකඟ වූ සිත් ඇත්තාහු වූහ. පැවිද්දහට මේ ඇල්ම ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

3171. පණ්ඩිත වූ සෘෂිහු විසින් මනා කොට කියන ලද පරමාර්ථයෙන් යුත් වූ ගාථාවන් අසා සතුටු වූ පිරිවර ඇත්තා වූ ඒ දෙවියෝ අනුමෝදන් වෙලින් දෙව්ලොවට ගියහ.

3172. පණ්ඩිත වූ සෘෂිවරයා විසින් අර්ථවත් වූ ද ව්‍යාකෘත සම්පත්තියෙන් යුක්ත වූ ද මේ ගාථාවෝ මනා කොට කියන ලද්දහ. යම් කිසිවෙක් මේ ගාථාවන් අර්ථ වශයෙන් මෙනෙහි කොට අසන්නේ නම් හේ ප්‍රථම-ද්විතීය ධ්‍යානයන් ලබන්නේ ය. ප්‍රථම ද්විතීය ධ්‍යාන ලබා මෘත්‍යුරාජයාගේ නො දැකීමට ද (නිවනට ද) යන්නේ ය.

3173. එකල්හි සාලිස්සර නම් තාපස තෙම දන් ශාරීපුත්‍ර සඨවිරයන් වහන්සේ ය. මෙණ්ඩිස්සර නම් තාපස තෙම කාශ්‍යප තෙරණුවෝ ය. පබ්බත නම් තවුස් තෙම අනුරුද්ධ තෙරුන් වහන්සේ ය. දෙවල නම් තවුස් තෙමේ කප්පායන සඨවිරයන් වහන්සේ ය.

3174. අනුසිංස නම් තවුස් තෙමේ ආනන්ද සඨවිරයන් වහන්සේ ය. කිසවච්ඡ නම් තවුස් තෙමේ කොලිත නම් විය. නාරද නම් තාපස තෙම පුණ්ණිම ත්‍යාගිපුත්ත තෙරණුවෝ ය. සෙසු පිරිස බුදු පිරිස විය. සරභංග නම් බොධිසත්‍ය තෙමේ දන් බුදුවූ ලොකනාථයන් වහන්සේ යයි ජාතකය මෙසේ දරා ගනිමු යයි වදාළ සේක.

3. අලමුබුසාජාතකං

- 3175. අඵබුච්චි බුහා ඉඤ්ඤා වත්තභු ජයතං පිතා,
දෙවකඤ්ඤා පරාහෙකා සුධම්මායං අලමුබුසං.
- 3176. මිසෙසා දෙවා තං යාවන්ති තාවන්තිසා සඉඤ්ඤා,
ඉසිපලොභිකෙ ගච්ඡ ඉසිසිඛං අලමුබුසෙ.
- 3177. පුරායං අමෙහ අචෙචති වතවා බුහමචරියවා,
නිබ්බානාභීරතො වුද්ධො තසාස මග්ගානී ආචර.
- 3178. දෙවරාජ කිමෙච කං මමෙච තුවං සිසාබ්බි,
ඉසි පලොභිකෙ ගච්ඡ සන්ති අඤ්ඤාපි අච්ඡරා.
- 3179. මාදිසියො පචරා චෙච අසොකෙ නඤ්ඤො වනෙ,
තාසමපී හොතු පරියායො තාපි යන්තු පලොභිකා.
- 3180. අඬා හි සච්චං හණ්ඩ සන්ති අඤ්ඤාපි අච්ඡරා,
තාදිසියො පචරා චෙච අසොකෙ නඤ්ඤො වනෙ.
- 3181. න තා එචං පජානන්ති පාරිචරියං සුමංගතා,
යාදිසං කං පජානාසී නාරී සබ්බඛග සොහනෙ.
- 3182. කිමෙච ගච්ඡ කල්යාණි ඉඤ්ඤානං පචරා වසී,
තචෙච චණ්ණරූපෙන වසමානාපයිසසාසී.¹
- 3183. න වාහං න ගම්ඝසාමී දෙවරාජෙන පෙසිතා,
විහෙමී චෙනං ආසාදුං උග්ගතෙජො හී බ්‍රාහ්මණො.
- 3184. අනෙකෙ නිරයං පතා ඉසිමාසාදියා ජනා,
ආපනනා මොහසංසාරං තසමා ලොමානී හංසයෙ.
- 3185. ඉදං වජාන පකකාමී අච්ඡරා කාමචණ්ණිනී,
මිසසා මිසෙසතුමිච්ඡන්ති ඉසිසිඛං අලමුබුසා.

1. සච්චමානසිසාසි - මජ්ඣං.
2. මිසිකු - මජ්ඣං.

3. අලම්බුසා ජාතකය

3175. ඉක්බිති වක්ත්‍ර නම් අසුරයා මැඩ පැවැත් වූ ජයප්‍රාප්ත ව දෙවියන්ගේ පිතෘස්ථානයෙහි වැජඹෙන්නා වූ මහත් අනුභාව ඇති ශක්‍ර තෙම සුධර්මා නම් දිව්‍ය සභායෙහි පරික්‍ෂා කොට දැන අලම්බුසා නම් දිව්‍ය කන්‍යාවට ඉමය කියේ ය.

3176. පුරුෂයන් කෙලෙස් මිග්‍රණයෙන් මිශ්‍ර කරන හෙයින් මිශ්‍රා නම් වූ සෘෂින් පොලොබවා ලිමෙහි දක්ෂ අලම්බුසාවනි, ශක්‍රයා සහිත තච්චිසා වැසි දෙවියෝ ඉසිසිංග තාපසයා පොලොබවීම නිට යාදිඤ්ඤ, කෙරෙත්, එහි යව.

3177. එමඛා අලම්බුසාව, වුත රක්තා බුන්මවාරි වූ ඒ ඉසිසිංග තාපසයා ගුණයන්ගෙන් වැඩි සිටියේ නිවන්හි ඇලුණේ ය. මොහු අපගේ විෂය ඉක්මවා යන්නට පෙර ඔහුගේ දෙව්ලොව යන මාර්ගයන් ආවරණය කරව.

3178. දිව්‍යරාජයාණෙනි, කිම නුඹ වහන්සේ මේ දෙව්ලොව සෘෂින් පොලොබවීම පිණිස මාම දක්නෙහි ද? තවත් අප්සරාවෝ ඇත්තාහු නො වෙද්දැ යි අලම්බුසාව ප්‍රශ්න කළා ය.

3179. ගොක රහිත වූ නන්දන වනයෙහි මා වැනි අප්සරාවෝද මට වඩා උතුම් අප්සරාවෝ ද ඇත්තාහ. ඔවුනට මේ ගමන් වාරය වේවා. ඔවුහු ද තවුසා පොලොබවීමට යෙත්වා.

3180. එකාන්තයෙන් ම තෝ ඇත්තක් කියව. ගොක රහිත නන්දන වනයෙහි තී භා සමාන වූ ද නිට වඩා උතුම් වූ ද තවත් අප්සරාවෝ ඇත්තාහ.

3181. සියලු අංගයන්ගෙන් හොබනා වූ අලම්බුසාවනි, පුරුෂයකු වෙත ගියා වූ ඒ අප්සරාවරු තී යම් යම්බඳු පාරිවයඝයක් දන්නී නම්, එය නොදන්නාහ.

3182. යහපත් කැනැත්තිය, තෝ ම යව. තී ස්ත්‍රීන් අතුරෙන් උතුම් වන්නී ය. තිගේ ම වර්ණයෙන් ද රූප සම්පත්තියෙන් ද ඒ තාපසයා වසභයට පමුණුවා ගන්නෙහි ය.

3183. දෙව්වරජහු පිටත්කර යවන ලද මම නො යන්නෙමි නො වෙමි. එහෙත් මේ තච්චිසාට ළාවන්නට බිය වෙමි. ඒ තාපස තෙම උග්‍ර තෙජස් ඇත්තේ ය.

3184. සෘෂින් පොලොබවීමට ගිය බොහෝ දෙන මොහයෙන් සංසාරයට බැසගත්තාහු නිරයට පැමිණියහ. ඒ නිසා ලොමුදහ ගනිත්.

3185. පුරුෂයන් කැමතිවන ශරීර වර්ණයක් ඇති පුරුෂයන් ක්ලෙශයෙන් මිශ්‍ර කරන්නා වූ අලම්බුසා නම් ඒ අප්සරාව මෙසේ කියා ඉසිසිංග තවුසා ක්ලෙශයන්ගෙන් මිශ්‍ර කරන්නට ගියා ය.

3186. සා ව නං වනමොගයා ඉසිසිඛෙගන රකඛිතං,
 බිලිබ්¹ජාලකසඤ්ජනං සමනා අඛච්චයොජනං.
3187. පාතොච පාතරාසමභි උදනභසමයං පටී,
 අගඛිට්ඨං පරිමජ්ජනං ඉසිසිඛාං උපාගමී.
3188. කානු විජ්ජුට්ඨාභාසි ඔසධි විය තාරතා,
 විචිතවජ්ජාභරණං ආමුතතලේකුණිඤ්ජලා.
3189. ආදිච්චවණ්ණසඛතාසා හෙමච දනගජධිනී,
 සඤ්ඤතුරු මහාමයා කුලොච්චි වාරදසසනා.
3190. විලාකා² ලුදුකා සුද්ධා පාද තෙ සුප්පනිඛිතා,
 කමනා³ කමනීයා තෙ හරනනියෙව මෙ මනො.
3191. අනුපුබ්බා ව තෙ උගරු නාගනාසසමුපමා,
 විමට්ඨා තුඤ්ඤං සුභසාණී අඛබ්බස ඵලකං යථා.
3192. උපලසෙසව කිඤ්ඤකඛා නාභි තෙ සාධු සඤ්ඤිතා,
 සුරාකඤ්ඤකඤ්ඤනසෙසව දුරතො පටිදිසසනි.
3193. දුච්චා ජාතා උරජා අවණ්චා සාධුච්චා,
 පයොධිරා අප්පනිතා අඛච්චලාඤ්ජමා ඵනා.
3194. දීඝා කලිඤ්ඤලාභාසා ගීවා ඵණ්ණයාකා යථා,
 පණ්ණිරාවරණා වග්ග චතුසුච්චනසනිභා.
3195. උද්ධග්ගා ව අධග්ගා ච දුමග්ගපරිමජ්ජනා,
 දුච්චා නෙලසමුග්ගා දින්නා තච සුදසසනා.
3196. අපණ්ණරා ලොහිතතා ජිඤ්ඤකඵලසනිභා,
 ආයතා ච විසාලා ච නෙන්නා තච සුදසසනා.
3197. නානිදීඝා සුසමට්ඨා කතකඛ්ඛාසමොචිතා,
 උතමඛගරුභා තුඤ්ඤං කෙසා චදුගගජධිකා.
3198. යාවතා කසිගොරකඛා වාණිජානඤ්ඤා යා ගති,
 ඉසිනඤ්ඤා පරකඛනිතං සඤ්ඤතානං තපසසිතං.

1. බිලි - මජ්ඣ.
 2. විලාකා - මජ්ඣ.
 3. ගමනා - මජ්ඣ., සයා.

3186. ඕ නොමෝ ද ඉසිසිංග තාපසයා විසින් රක්තා ලද රත් කරව ගසින් ගැවසීගන්නා වූ භාත්පස යොදුනක් පමණ වූ ඒ වනයට වැද.

3187. පෙර බත්කාලයෙහි ඉර උදවන්නා වූ උදෑසන ම අමදිමින් ගිනිහල් ගෙහි සිටියා වූ ඉසිසිංග තාපසයන් වෙතට එළැඹියා ය.

3188. විසිතුරු වස්ත්‍රාභරණයෙන් සැරසුණු අමුණන ලද මිණි-කොඩොල් ඇති තී දිඳුලියක සේ ද ඔසයි තරුව සේ ද බබළන්නෙහි ය. තෝ කවර තැනැත්තියක් ද?

3189. සුයඹ රශ්මිය වැනි වර්ණ ඇති, රත්සඳුන් සුවඳැති තෝ මනා වට වූ උරුයුග්ම ඇත්තී ය. මහා මායා ඇත්තී ය. ලදරුවයස් ඇත්තී ය. මනොඥ දෑකුම් ඇත්තී ය.

3190. තෝ සිහින් වූ ඉභටියක් ඇත්තී ය. සියුමැලි ය. නිර්මල ය. තිගේ පාදයෝ මනාව පිහිටියෝ ය. ගමන්කරන්නා වූ තෝ ඉතා කමනිය ය. මාගේ සිත ඇද ගන්නී ම ය.

3191. තිගේ කලවා යුවළ පිළිවෙළින් මහත් ය. ඇත් හොඬයක් බඳු උපමා ඇත්තේ ය. තිගේ ඉතා විශාල වූ උකුල රත් පෝරුවක් මෙනි.

3192. මනාව පිහිටියා වූ තිගේ නාභිය උපුල් කර්ණිකාවක් බඳු ය. කළු අඳුනෙන් පිරිගියාක් මෙන් දුරට දක්නා ලැබේ.

3193. තිගේ පයොධර යුවළ ලෙහි හටගත් නැටි රහිත ව මනාව පැන නැගුණා වූ කිරි රඳා පවන්නා වූ මලානික නො වූ සමවට කුඩා ලබු ගෙඩියක් දෙකට කපා තැබුවාක් මෙනි.

3194. දික් වූ මිහිඟු බෙරයකට සමාන බැබැළීම් ඇති තිගේ ශ්‍රීවය ඒණි උවකුගේ බඳු ය. මනහර දෙතොල් දිවට බඳු පැහැයෙන් යුතුව.

3195. නිදෙස් හනුමස් කෙළවර හටගන්නා වූ උඩුදත් හා යටි දත් දහැටිවලින් පිරිමදින ලද්දහු ඉතා දෑකුම්කලු ය.

3196. කළුපැහැ මුල ඇති රතුපැහැ අග ඇති ඔලිඳ ඇට බඳු තිගේ ඇස් දික් වූයේත් මහත් වූයේත් ඉතා දෑකුම්කලු ය.

3197. ඉතා දික් නොවූ මානවින් මට කරන ලද්ද වූ රත්-පණයෙන් පිරන ලද තිගේ හිසෙහි වූ කෙස් සඳුන් සුවඳ ඇත්තේ ය.

3198. යම් තාක් සීසාන්නාහු ගෙරින් රක්තාහු ද, වෙළඳුන්ගේ යම් ස්වභාවයක් වේ ද සංයම ඇත්තා වූ තපස් රක්තා සාමිවරුන්-ගේත් යම් පරාක්‍රමයකුත් වේ ද.

- 3199. න තෙ සමසමං පසෙස අසම් පඨවිමණ්ඩලෙ,
කො වා කුං කසස වා පුතො කථං ජානෙමු තං මයං.
- 3200. න පඤ්ඤාකාලො හද්දනො කසසපෙවං ගතෙ සතී,
එහි සමම රමිසසාම උභො අසඤාක අසසමෙ
එහි තං උපගුහිසසං රතීතං කුසලො හවි.
- 3201. ඉදං වජාන පකකාමී අච්ඡරා කාමවණ්ණිනී,
මිසසා මිසෙසකුම්භනහී ඉසිසිඛං අලමබ්බසා.
- 3202. සො ව වෙගෙන නිකතිමම ජෙඤා දැනපරකකමං,
තමුතතමාසු වෙණිසු අඤ්ඤාසතො පරාමසී.
- 3203. තමුදවතත කලයාණි පලිසසඡි සුසොහනා,
වචි තමනී බ්‍රහ්මවරියා යථා තං අථ තොසිතා.
- 3204. මනසා අගමා ඉද්දං වසනතං නදුනෙ වනෙ,
තසසා සධ්ධාසමඤ්ඤාය මසවා දෙවඤ්ඤාපරා.
- 3205. පලලධ්ධං පහිණි බිසං සොවණ්ණං සොපවාහනං,
ස උහතරච්ඡදපඤ්ඤාසං සහසසපටිකකුතං.
- 3206. තමෙනං තකු ධාරෙසි උරෙ කඤාන සොහනා,
යථා එකමුහුතනංව තීණි වසසානි ධාරයි.
- 3207. විමදෙ තිහි වසෙසහි පබ්බජකිකාන බ්‍රාහ්මණො,
අද්දසාසි හට්තරුකෙඛ සමනතා අඤ්ඤායනං.
- 3208. නවපතතනං චුලලං කොකිලාගණසොසිතං,
සමනතා ස විලොකෙකා¹ රුදං අසසුනි වතයි.
- 3209. න ජුහෙ න ජපෙ මනො අග්ගිහුතං පහාදිතං,
කොනු මෙ පාරිවරියාය පුබ්බඛ විතං පලොහයි.
- 3210. අරඤ්ඤා මෙ විහරතො යො මෙ තෙජාහ සමිහතං,
නානාරතනපරිපුණ්ණං නාවංව ගණහි අණ්ණවෙ.

1. පච්චලොකෙකා - වී, මඡසං.

3199. මේ පොළොව මඩුල්ලෙහි තොපට සමයකු නො දක්කෙමි. කුඹ කවරෙක් ද? කාගේ පුත්‍රයෙක් ද? අපි තොප කෙසේ දැනිමු ද?

3200. කාශ්‍යප ගොත්‍ර ඇති තාපසයාණෙනි, මෙසේ කුඹගේ සිත පැවැති කල්හි ප්‍රශ්න කිරීමට කල් නො වෙයි. කුඹට වැඩෙක් ම වේවා. මිත්‍ර තාපසය, අපි දෙදෙනා අපගේ ආශ්‍රමයෙහි අහිරමණය කරන්නෙමු. එව කුඹ වැළඳූ ගන්නෙමි යි කුඹ පස්කම් සුව විදින්නදුන් අතුරෙන් දක්ෂයෙක් වව යි අලම්බුසාව කීවා ය.

3201. පුරුෂයන් කැමැති වන්නා වූ ගරීර වර්ණයක් ඇත්තා වූ පුරුෂයන් ක්ලෙශයන් හා ජිග්‍ර කරන්නා වූ අලම්බුසා නම් ඒ අප්සරාව ඉසිසිංග තාපසයා ක්ලෙශයෙන් මිශ්‍ර කරනු කැමැත්ති මෙසේ කියා ගියා ය.

3202. තාපස තෙමේ ද සෙමින් යන ගමන අත්හැර වෙගයෙන් නික්ම ගොස් ඇය වෙතට පැමිණියේ උතුම් කෙස් වැටිය ගෙන පිරිමැද්දේ ය.

3203. ඉතා ශෝභමාන වූ කල්‍යාණ දර්ශන ඇති මී තොමෝ පෙරළා නැවතී තවුසා වැළඳගත්තී ය. එසේ වැළඳගැනීමෙන් බුන්ම-වයඹියෙන් වුත වූ කල්හි ශක්‍රයා යම්සේ සිතී ද, එය සිදු වූයේ ය. එකල්හි අලම්බුසා තොමෝ ද සතුටු කරන ලද්දී ය.

3204. අලම්බුසා තොමෝ නන්දන වනයෙහි වසන්නා වූ ශක්‍රයා වෙත සිතීන් පැමිණියා ය. දෙවියන්ට උතුම් වූ ශක්‍ර තෙම ඇයගේ සිතුවිල්ල දැන-

3205. ශක්‍ර තෙමේ ද, පිරිවර සහිත වූ මත්තෙහි වසන ලද ඇතිරිලි පනසක් ඇති කොඳු පලස් දහසක් අතුරන ලද්ද වූ ස්වර්ණමය පයඹිංකයක් එවී ය.

3206. ශෝභන වූ අලම්බුසා තොමෝ ඒ මේ ඉසිසිංග තවුස්සු පුරා තුන්වර්ෂයක් ඒ පලහෙහි ලා ලෙහි හොවා දැරුවා ය.

3207. පහවූ මත් වීම් ඇති ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ තෙවසකින් පිබිද ගිනිහල් ගෙය සමීපයෙහි නිල්වන්ව වැඩී ගිය ගස් දුටුවේ ය.

3208. තාපස තෙම කොවලන් විසින් පවත්වන ලද නාද ඇති නවපත්‍රයෙන් සැදුම් ලත් පිපිගිය ඒ වනය භාත්පස බලා අඩමින් කඳුළු වගුරුවන්නට පටන් ගත්තේ ය.

3209. යාග නො කෙළෙමි. මන්ත්‍ර ජප නො කෙළෙමි. භෝමාග්නිය නසන ලදී. පරිවයඹියෙන් කවරෙක් නම් මාගේ සිත මෙයින් පෙර පෙළඹවී ද? කියා තවුස් තෙම කෑ ගසා ඇඳුවේ ය.

3210. අරණ්‍යයෙහි වසන්නා වූ මා විසින් ශ්‍රමණ තෙජසින් රැස් කරන ලද්ද වූ මහාසාගරයෙහි නොදෙක් රුවනින් උරිගිය නැවක් මෙන් වූ මාගේ ධ්‍යාන ගුණය යමෙක් පැහැර ගත්තේ නම් හේ කවරෙක් ද යි තාපස තෙම මුරගා කී ය.

- 3211. අභනොන පාරිවරියාය දෙවරාජෙන පෙසිතා,
අවධිං විතතං විතොනන පමාදු කං න බුජ්ඣතිසි.
- 3212. ඉමානි කීර මං තාතො කසුපො අනුසාසනී,
කමලාසරිසිත්ථියො තායො බුජ්ඣතිසි මාණව.
- 3213. උරෙ ගණ්ඛායො බුජ්ඣතිසි තායො බුජ්ඣතිසි මාණව,
ඉළිවානුසාසි මං තාතො යථා මං අනුකමපකො.
- 3214. තඤ්ඤාභං වචනං නාකං පිතු වුද්ධස්ස සාසනං,
අරඤ්ඤා නිලිනුස්සමඤ්ඤ සවාජ්ජ ක්කායාමි එකකො.
- 3215. සොභං තථා කරිස්සාමි ධිරස්සු ජීවිතො මෙ,
පුත වා තාදිසො භෙස්සං මරණං වා මෙ භවිස්සති.
- 3216. තස්ස තෙජ්ඣාදි චිරියඤ්ඤා ධිනිං ඤානා සුවධිසිතං,
සිරසා අගභි පාදෙ ඉසිසිංහං අභුට්ඨසා.
- 3217. මා මෙ කුජ්ඣ මහාවීර මා මෙ කුජ්ඣ මහාඉසී,
මහා අකො මයා විඤ්ඤා නිදසානං යසස්සිතං
තයා පකමිතං¹ ආසි සබ්බං දෙවපුරං තදු.
- 3218. තාවනිංසා ව යෙ දෙවා නිදසානඤ්ඤා වාසවො,
කඤ්ඤා භද්දෙ සුඛි භොභි ගච්ඡ කඤ්ඤා යථාපුබ්බං.
- 3219. තස්ස පාදෙ ගභෙතාන කතා ව නං පදකම්මං,
අඤ්ජලිං උග්ගභෙතාන තමහා ධානා අපකකම්.
- 3220. යො තස්සා ආසි පලලචිතා සොවඤ්ඤා සොපවාහනො,
සඋනතරච්ඡදපඤ්ඤාසො සහස්සපටිකකත්තො
තමෙව පලලචිත මාරුඤ්ඤා අභා දෙවානසනිකෙ.
- 3221. තමොකකම්ච ආයනනිං ජලනනිං විජ්ජනං යථා,
පතීතො සුමනො විතො දෙවිඤ්ඤා අදදු වරං.
- 3222. වරං වෙ මෙ අදෙ සසන සබ්බභුතානම්සසර,
න ඉසිපලොභිකා ගච්ඡ එතං සකක වරං වරෙති.

අලමබුසාජාතකං.

1. සඵකමිතං.

3211. පින්වත් තාපසය, ශක්‍ර දිව්‍ය රාජයා පරිවය්‍යාව පිණිස මෙහෙයන ලද මම මාගේ සිතීන් නුඹගේ සිත මැඩ පැවැත්වීම. එය නුඹ වහන්සේ ප්‍රමාදයෙන් අවබෝධ නො කළහ.

3212. මාගේ පිය වූ කාශ්‍යප තෙම මට මේ වචන කීයේ ය. මාණවකය, ලියතඹර මල් වැනි ස්ත්‍රීහු වෙත්. ඔවුන් දෑතගනුව' යි කීයේ ය.

3213. අනුකම්පා ඇත්තකු සේ මට මාගේ පිය වූ කාශ්‍යප තෙම අවවාද දෙනුයේ, මාණවකය, ළයෙහි මස්ගඩු දෙකක් ඇති ස්ත්‍රීන් දෑත ගනුව. ඒ ස්ත්‍රීහු තමන් වසභයට පැමිණියවුන් නසති යි දෑතගනුව යි මෙසේ කීයේ ය.

3214. වයොවාද්ධ වූ ඒ පියාගේ අනුශාසනය මම නො පිළිපැද්දෙමි. මනුෂ්‍යයන් විරහිත වනයෙහි ඒ මම අද එකලා වැ වැලපෙමි යි තවුසා කීයේ ය.

3215. ඒ මම එසේ කරන්නෙමි. මාගේ ජීවිතයට නින්ද වේවා, නොහොත් මාගේ ජීවිතයෙන් ඇති ඵලය කුමක් ද? නැවත හෝ එබන්දෙක් වන්නෙමි. (නැතිව ගිය ධ්‍යාන ලබා ගන්නෙමි) නො එසේ නම් මාගේ මරණය හෝ වන්නේ යැ යි තාපසයා නැවතත් අධිෂ්ඨාන කර ගත්තේ ය.

3216. ඒ ඉසිසිංග තාපසයා නැවත මනාව වඩන ලද තෙජසත් වියඝ්‍යත් උත්සාහයත් දෑත අලම්බුසාව ඉසිසිංග තාපසයාගේ පාලහ හිසින් වැටී දෙපා වැඳ කමා කරවා ගත්තා ය.

3217. මහාවීරයන් වහන්ස, මට නො කිපෙනු මැන. මහර්මිය, මට නො කිපෙනු මැන. පිරිවර ඇත්තා වූ තාවනිංස දෙවියනට මා විසින් මහත් වැඩක් කරන ලදී. එකල්හි මුළු දෙවිපුරය නුඹ වහන්සේ විසින් වෙසෙසින් කම්පා කරන ලද්දේ ය.

3218. තච්චිසා වැසි යම් දෙවි කෙනෙක් වේ නම් ඔහු ද දෙවිලෝ වැස්සන්ට අධිපති වූ ශක්‍රයාත් යන මොහු සුවපත් වෙත්වා සොඳුර තී ද සුවපත් වව. කන්‍යාවෙහි සුවසේ යව.

3219. අලම්බුසාව උන් වහන්සේගේ පා අල්ලා වැඳ ප්‍රදක්ෂිණා කොට ඇඳිලි බැඳ එතනින් බැහැර වූවා ය.

3920. පිරිවර සහිත වූ මත්තෙහි වසනලද ඇතිරිලි පනසක් ඇති කොපුපලස් දහසක් අසුරන ලද්ද වූ ඇගේ ස්වර්ණමය යම් පයඝිංකයක් වී ද එම පයඝිංකයට ම නැග දෙවියන් වෙත ඕ ගියා ය.

3221. බබළන්නා වූ උල්කාව යම්සේ ද, විදුලිය යම්සේ ද, එසේ එන්නා වූ ඇය දක ප්‍රීතිමත් වූ සතුටු සිත් ඇති ශක්‍ර තෙමේ වරයක් දුන්නේ ය.

3222. සියලු භූතයන්ට අධිපති වූ ශක්‍ර දෙවෙන්ද්‍රය, ඉදින් තෙපි මට වරයක් දෙවූ නම් සෘෂිත් පෙළඹවීමට නො යන්නෙමි යන තෙල වරය ඉල්ලමි යි අලම්බුසාව කීවා ය.

4. සම්බපාලජාතකං

- 3223. අරියාවකාසොපි පසන්නනෙතො
මඤ්ඤා භවං පබ්බජිතො කුලමහා,
කථනනු වීතනානි පභාය භොගෙ
පබ්බජී¹ නිකම්මෙ සරා සපඤ්ඤා.
- 3224. සයං විමානං නරදෙව දිස්වා
මහානුභාවසස මහොරගස්ස,
දිස්වාන පුඤ්ඤාන මහාවිපාකං
සද්ධායනං පබ්බජිතොමහි රාජ.
- 3225. න කාමකාමා න භයා න දෙසා
වාචං මුසා පබ්බජිතා භණ්ණනී,
අකඛාහි මෙ පුච්ඡිතො එතමඤ්ඤං
සුඤ්ඤාන මෙ ජායිහිතිපසසාදෙ.
- 3226. වාණිජ්ජ රට්ඨාධිප ගව්ඡමානො
පටෙ අද්දසාසිමහි මීලාවපුතෙ,
පවඛස්සකායං උරගං මහනිතං
ආදය ගව්ඡනෙත පමොදමානො.
- 3227. සොහං සමාගමම ජනිඤ්ඤ තෙහි
සංභට්ඨලොමො අවච්ඡමි² හීතො,
කුහිං අයං නීයති හීම³කායො
නාගෙන කිං කාහථ භොජ්ජුතො.
- 3228. නාගො අයං නීයති භොජනඤ්ඤං
පවඛස්සකායො උරගො මහනෙතො,
සාදුඤ්ඤා ධුලඤ්ඤා මුදුඤ්ඤා මංසං
න ඤං රසඤ්ඤාසි විදෙහපුතො.
- 3229. ඉතො මයං ගතො සකං නිකෙතං
ආදය සඤ්ඤානි විකොපයිඤ්ඤා,
මංසානි භොකම්මාම පමොදමානා
මයං හි වෙ සත්තවො පනගානං.
- 3230. සවෙ අයං නීයති භොජනඤ්ඤං
පවඛස්සකායො උරගො මහනෙතො,
දදුමි වො බලිවඤ්ඤා⁴ සොළස
නාගං ඉමං මුඤ්ඤාථ බන්ධනසමා.

- 1. පබ්බජි - වි. මජ්.සං.
- 2. අවච්ඡමි - මජ්.සං. සා.
- 3. හිම - මජ්.සං.
- 4. බලිබන්ධන - මජ්.සං.

4. සඩබ්පාල ජාතකය

3223. නුඹ වහන්සේ මනා රූ ඇති සේක්, ප්‍රසන්න වූ ඇස් ඇත්තහු ය. පින්වතා ඝෂත්‍රිය බ්‍රාහ්මණ දෙකුලයෙන් හෝ සිටු කුලයෙන් හෝ නික්ම පැවිදි වූහ යි සිතමි. ප්‍රඥාවන්තය, භොග සම්පත් හා ධනය හැරදමා ගිහි ගෙයින් නික්ම කුමක් අරමුණු කොට පැවිදි වූ සේක් ද?

3224. නරදෙව වූ මහරජ, මහත් අනුභාව ඇති මහොරගයාගේ විමානය දැක එසේ ම පුණ්‍යයන්ගේ මහත් විපාක දැක මම කර්මයන් කර්මවිපාකයන් පරලොචත් යන මේවා ගැන සැදහැයෙන් තෙමේ පැවිදි වීමි.

3225. කැමති දෑ ලැබගැනුමේ කැමැත්තෙන් ද හයින් ද ද්වේෂයෙන් ද පැවිද්දෝ බොරු බස් නො කියන්. විවාරන ලද්දේ මට මේ කරුණ කියනු මැනවි. එය අසා මාගේ ප්‍රසාදය හටගන්නේ ය.

3226. මහරජ, වෙළඳාම පිණිස යන්නා වූ මම මහාමාර්ගයෙහි අතිශයින් වැඩුණා වූ ශරීරයක් ඇති මහානාගයකු තඩලාගෙන සතුටු සිතින් යන්නා වූ වැදි පුත්‍රයන් දුටුවෙමි.

3227. මහරජ, ඒ මම ඔවුන් හා එක්වූයෙමි. අතිශයින් ලොමු දහගත්තෙමි බිය වූයෙමි මෙසේ කීමි. වැදි පුත්‍රවරුනි, බිහිසුණු ශරීරයක් ඇති මේ නාගයා කොහි ගෙනයනු ලබයි ද? නාගයාගෙන් කවරක් කරන්නහුද යි ඇසීමි.

3228. විශේෂයෙන් වැඩුණු ශරීරයක් ඇති බඩගා යන්නා වූ මේ මහානාග තෙම භොජනය පිණිස ගෙනයනු ලබයි. වෙදෙහ පුත්‍රය, මොහුගේ මාංශය මිහිරි ද මහන් ද මෘදු ද වන්නේ ය. නුඹ ඒ රසය නොදන්නෙහි ය.

3229. අපි මෙයින් සිය ගෙදරට ගොස් ආයුධ ගෙන කඩ කඩ කොට කපා සතුටු සිත් ඇත්තෝ ව මස් අනුභව කරන්නෙමු. අපි වනාහි එකාන්තයෙන් ම සර්පයන්ගේ සතුරෝ වෙමු.

3230. විශේෂයෙන් වැඩුණා වූ ශරීර ඇති බඩගා යන්නා වූ මේ මහානාගයා ඉදින් භොජනය පිණිස ගෙනයනු ලබන්නේ නම් මම තොපට ගවයන් සොළසක් දෙමි. මේ නාගයා බැමිමෙන් මුදුනු මැනවි.

3231. අද්ධා හි නො හසෙඛා අයං මනාපො
බහු ව නො උරගා භුක්තපුබ්බා,
කරොම තෙ තං චචනං අළාර
ඕඤ්ඤා නො හොති විදෙහපුභහ.

3232. තදස්සු තෙ බන්ධනා මොච්ඨිංසු
යං නත්ථුතො පටිමොක්ඛස්ස පාසෙ,
මුක්ඛො ච සො බන්ධනා නාගරාජා
පක්කාමී පාවිනමුඛො මුහුඤ්ඤං.

3233. ගන්ඤාන පාවිනමුඛො මුහුඤ්ඤං
පුණ්ණෙහි නෙතෙහි පලොකඨී මං,
තදස්සහං පිට්ඨිතො අචගච්ඡිං
දසඩගුලිං අඤ්ඤිං පග්ගහෙඤා.

3234. ගචෙඡච ඛො කිං කරමානරුපො
මා තං අමිත්තා පුනරග්ගහෙසුං,
දුට්ඨො හි ලුද්දෙහි පුනා සමාගමො
අදස්සනං හොප්පුඤ්ඤාන ගච්ඡ.

3235. අගමාසි සො රහදං විපසසනං
නිලොභාසං රමණීයං සුනිකං,
සමොතතං ඡමුඛි වෙතසාහි
පාවෙකඛි නිතතිණ්ණහයො පතීතො.

3236. සො තං පටිඤ්ඤා න චිරස්ස නාගො
දිඤ්ඤාන මෙ පාතුරහු ජනිඤ්ඤා,
උපට්ඨති මං පිනරං ච පුක්ඛො
හදයඛගමං කණ්ණිසුඛං හණ්ණොතො.

3237. කිංමෙසි මානා ච පිතා අළාර
අඛතානරො පාණ්දදෙ සභායො,
සකඤ්ඤා ඉද්ධිං පටිලාහිතොසමී
අළාර පස්ස මෙ නිවෙසනානි
පහුඤ්ඤානං බහු අනනපානං
මසක්ඛසාරං විය වාසවස්ස.

3238. තං භුමිභාගෙහි උපෙතරුපං
අසක්ඛරා වෙච මුදු සුභා ච,
නිවනිණා අපපරජා ච භුමී
පාසාදිකා යඤ්ඤ ජහනති සොකං.

3239. අනාවකුලා වෙච්චිප්පනීලා
වාතුඤ්ඤිසං අඤ්ඤවනං සුරමමං,
පක්කා ච පෙසී ච ඵලා සුචුලලා
නිවෙචාතුකා ධාරයන්ති ඵලානි.

3231. එකාන්තයෙන් ම මේ තෙම අපගේ සිත් පිනවන්නා වූ ආභාරය වේ. අප වීසින් බොහෝ නාගයෝ කන ලද්දෝ ය. විදේහ පුත්‍ර වූ ආළාරය, නුඹගේ ඒ වචනය කරමු. නුඹ අපගේ මිත්‍රයා ද වෙහි ය.

3232. මහරජ, එකල්හි නාසයෙන් විද ගසන ලද යම් බන්ධන යෝ වූවාහු නම් ඔවුහු ඒ බන්ධනවලින් නාගයා මුදු හැරියාහ. බැඳුම්වලින් මිදුණු නාගරාජ තෙමේ නැගෙනහිරට අභිමුඛ ව මොහොතක් ගියේ ය.

3233. පෙරදිගට අභිමුඛව මොහොතක් කල් ගොස් කඳුළු පිරුණු තෙත් වලින් මා දෙස බැලුවේ ය. මම දැසැහිලි එකට තබා ඇදීලි බැඳ (නායාගේ) පිටු පසින් ගියෙමි.

3234. නුඹ ඉක්මන් කොට යව, නැවත සතුරෝ නො අල්වා ගනිත්වා නැවත වැද්දන් හා එක්වීම යම් හෙයෙකින් දුක් වන්නේ ද, එහෙයින් වැදී පුත්‍රයන්ගේ නො දැක්මට (වැදී පුත්‍රයන්ට දැකිය නොහැකි තැනකට) යව.

3235. වෙසෙසින් පහන් වූ නිල් පැහැයෙන් යුතු සිත්කලු වූ මනා කොට ඇති දඹගස්වලින් හා හොමුවගවලින් ගැවසී ගත්තා වූ විලට තුටුසින් ඇති එතෙර කළ බිය ඇති ඒ නාගරාජයා ගියේ ය.

3236. මහරජ, ඒ නාග තෙම විලට ඇතුළු වී නොබෝ වෙලාවකින් දිව්‍ය වෙගයෙන් මා ඉදිරියෙහි පහළ විය. පියකු ඉදිරියෙහි පුත්‍රයකු මෙන් හෘදයාගම වූ කනට සුව ගෙන දෙන්නා වූ මිහිරි වචන බෙණෙමින් මා වෙත එළඹියේ ය.

3237. පින්වත් ආළාරය, නුඹ මගේ මව ද වෙහි. පියා ද වෙහි ය. අභ්‍යන්තර වූ ප්‍රාණ දනය කරන යහළුවා ද වෙහි ය. සිය සාද්ධිය ද නැවත ලබා දෙන ලද්දෙමි වෙමි. ආළාරය, බොහෝ කැයුතු දෑ ඇති ආභාර පානයෙන් නො අඩු ශක්‍රයාගේ දිව්‍ය පුරය වැනි මාගේ නිවාස ස්ථානයන් බලවයි, නාගරාජ තෙම කීයේ ය.

3238. මහරජ, යම් තැනෙකහි පැමිණියවුන්ගේ ශොකය දුරු කෙරේ ද ඒ නාග භවනයෙහි බිම වනාහි කැට කැබලිති රහිත වූ මෘදු වූ රන් රිදී මැණික්මය වූ සන්රුවන් වැලියෙන් යුත් ඉඳු ගොව්වන්ගේ පිට සමාන වර්ණ ඇති නිව තෘණයෙන් ගැවසී ගත් පසින් තොර වූවකි. නාගවිමානය ඒ බිම කොටසින් යුතු ය.

3239. එහි සමච පිහිටියා වූ භූමිය වේ. වෛඩුයඝී බඳු නිල් පැහැ ඇති පොකුණක් වේ. එහි සිව් දිග්හි ඉතා රම්‍ය වූ අඹ වනය වේ. එහි පැසුණා වූ ද තරුණ වූ ද එල හටගත් අඹගස් වේ. ඒ අඹ ගස් හැම සෘතුයෙහි ම මල් එල දරන්නේ ය.

3240. තෙසං චනානං නරදෙව මජ්ඣේ
නිවේසනං භසසරසනතිකාසං,
රජ්ජනග්ගලං සොණ්ණමයං උළාරං
පභාසති විජජුරිචනාලිකෙඛි.

3241. මණිමයා සොවණ්ණමයා උළාරා
අනෙකච්ඡනා සනතං සුනිමමනා,
පරිජුරා කඤ්ඤුහි අලඛකතාහි
සොවණ්ණකායුරධරාහි රාජ.

3242. සො සඛබ්පාලො තරමානරූපො
පාසාදමාරුඥා අනොමචණ්ණො,
සභසීඝ්ඵභං අකුලානුභාවං
යක්ඛස හරියා මහෙසී අහොසී.

3243. එකා ච නාරී තරමානරූපා
ආදය වෙථරියමයං මහඥසං,
සුභං මණිං ජාතිමනතුපපනතං
අවොදිතා ආසනමඛිභාසී.

3244. තතො මං උරගො භජෙඤ්ඤා
නිසීදධි පමුඛමාසනසමිං,
ඉදමාසනං අනු භවං නිසීදතු
භවඤ්ඤා මෙ අඤ්ඤතරො ගරුනං.

3245. අඤ්ඤා ච නාරී තරමානරූපා
ආදය වාරිං උපසඛකමිඤ්ඤා,
පාදනි පක්ඛාලධි මෙ ජනිඤ්ඤා
හරියාව භතතු පනිනො පියසී.

3246. අපරා ච නාරී තරමානරූපා
පග්ගඥා සොවණ්ණමයාය පාතියා,
අනෙකසුභං විවිධං වියඤ්ඤනං
උපනාමධි භත මනුඤ්ඤරූපං.

3247. තුරියෙහි මං භාරත භුක්ඛතතං
උපධධසුං භතතු මනො විදිඤ්ඤා,
තතුක්ඛරිං මං නිපතී මහනතං
දිබ්බෙහි කාමෙහි අනප්පකෙහි.

3248. හරියා මමොනා තිසනා අළාර
සඛකතමජ්ඣා පදුමුක්ඛරාභා,
ආළාර එතාසු නෙ කාමකාරො
දදමි නෙ තා පරිචාරයසසු.

3240. නරදේව වූ රජුනි, ඒ වනමැද බබළන්නා වූ රිදීමය දෙර කවුළු ඇති ස්වර්ණමය මහාප්‍රාසාදය අහස්හි විදුලිය සේ බබළන්නේ ය.

3241. මහරජ, එහි මිණිමුවා වූ ද රත්මුවා වූ ද නොයෙක් විසිතුරු සැරසිල්ලෙන් ගැවසීගත්තා වූ නිතරම මනාකොට නිර්මාණය කරන ලද්ද වූ කුළු ගෙවල් හා ගබඩා ගෙවල් ඇත. ස්වර්ණමය වළලු දරන්නා වූ අලංකාර නාගකන්‍යාවන්ගෙන් සම්පූර්ණ ය.

3242. ඒ සංඛ්‍යාල තෙම අතුලය වර්ණ ඇත්තේ ඉක්මන් ස්වභාව ඇත්තේ දහසක් කණු ඇති නො සම වූ අනුභාව ඇති පහසට නැග යම් තැනෙක්හි ඔහුගේ භාය්‍යාව වූවා ද, මා අතින් ගෙන එහි පැමිණ වූයේ ය.

3243. එකල්හි නො මෙහෙයන ලද එක් ස්ත්‍රියක් ඉක්මන් ස්වභාව ඇත්තී මාහැඟි ජාතිමත් මැණික් වලින් යුත් වෛඩුය්‍යීමය වූ යහපත් මැණික් ආසනයක් එළවූහ.

3244. ඉක්බිති නාග තෙමේ මා අත ගෙන ඉදිරි අසුනෙහි හිඳුවී. 'මේ ආසනයයි' පින්වත් තෙමේ මෙහි ඉද ගනිවා, පින්වත් තෙමේ මගේ මවුපියන් අතුරෙන් කෙනෙකි' යි කීයේ ය.

3245. මහරජ, අන් ස්ත්‍රියක් ඉක්මන් ස්වභාව ඇත්තී දිය ගෙන මා වෙත එළඹ ප්‍රිය ස්වාමිපුරුෂයක්හුගේ පා දෙවනා භාය්‍යාවක මෙන් මගේ පා සේදවා ය.

3246. තවත් ස්ත්‍රියක් ඉක්මන් ස්වභාව ඇත්තී ස්වර්ණමය තලියකින් නොයෙක් සුප ව්‍යඤ්ජනයෙන් යුත් මනොඤ වූ බත් එළවූවා ය.

3247. භාරත දෙශාධිපති වූ රජුනි, ආහාර අනුභවකලා වූ මට ඒ දිව්‍ය කන්‍යාවෝ ස්වාමිපුරුෂයාගේ සිත දැනගෙන නොයෙක් තූය්‍යී වාද්‍යයෙන් උපස්ථාන කලාහු ය. ඉන්පසු නාරජ තෙම මහත් වූ දිව්‍යමය කාමසම්පත්තියෙන් යුක්ත ව මා වෙතට පැමිණියේ ය.

3248. පින්වත් ආලාරය, මාගේ මේ තුන්සියයක් භාය්‍යාවෝ සියල්ලෝ තනුමධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇත්තාහ. පියුම් බඳු වර්ණ ඇති සමින් යුක්තයහ. ආලාරය, මේ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි තොපට කැමැත්තක් කරව. තොපට දෙමි. ඒ ස්ත්‍රීන් තොපගේ පාදපරිවාරිකාවන් කරගනුව.

- 3249. සංවච්ඡරං දිඛඛරසානුභුක්ඛා
 තදසසභං උත්තරිං පච්චභාසී,
 නාගසසිදං කීනතී කථංකඤ්ඤි ලද්ධං
 කථංජකඛගමාසි විමානසෙට්ඨං.
- 3250. අධිච්චලද්ධං පරිණාමජනෙන
 සයං කතං උදුහු දෙවෙහි දින්නං,
 පුච්ඡාමී තං නාගරාජෙ තමනථං
 කථංජකඛගමාසි විමානසෙට්ඨං.
- 3251. නාධිච්චලද්ධං න පරිණාමජං මෙ
 න සයං කතං නපි දෙවෙහි දින්නං,
 සකෙහි කමෙමහි අපාපකෙහි
 පුඤ්ඤාහි මෙ ලද්ධමීදං විමානං.
- 3252. කිනෙන චතං කීං පන බ්‍රහ්මචරියං
 කීසස සුචිණ්ණසස අයං විපාකො,
 අකඛාහි මෙ නාගරාජෙතමකුං
 කථනනු තෙ ලද්ධමීදං විමානං.
- 3253. රාජා අහොසිං මගධානමීසසරො
 දුයොධාධනො නාම මහානුභාවො,
 සො ඉත්තරං ජීවිතං සංවිදික්ඛා
 අසසසතං විපරිණාමධමමං.
- 3254. අනතකඤ්ඤි පානකඤ්ඤි පසන්නචිත්තො
 සකකච්ච දනං විපුලං අදසිං
 ඔපානභුතං මෙ සරං තදසී
 සන්නපටිතා සමණබ්‍රාහ්මණො ච.
- 3255. මාලකඤ්ඤි ගැඤ්ඤි විලෙපනකඤ්ඤි
 පදීපියං යානමුපසසයකඤ්ඤි,
 අච්ඡාදනං සයනමථනනපානං
 සකකච්ච දනානි අදමභ තත්ථි.
- 3256. තං මෙ චන්තං තං පන බ්‍රහ්මචරියං
 තසස සුචිණ්ණසස අයං විපාකො,
 තෙනෙච මෙ ලද්ධමීදං විමානං
 පහුතභකඛං බහුඅත්තපානං
 නචෙචහි ගීතෙහි චුපෙතරුපං
 චිරඤ්චිතිකං න ච සසසතායං.
- 3257. අපපානුභාවා නං මහානුභාවං
 තෙජසසිතං ගනතී අතෙජචනොතා,
 කිමෙච දයාචුධ කීං පච්චච
 හත්ථ¹මාගඤ්ඤී වණ්ඤකානං.

1. හත්ථ-මෙය.

3249. මහරජ, වර්ෂයක් දිවා පංචකාමරසයන් අනුභව කොට ඒ නාරජුට මෙසේ කීම්. නාගයාගේ මේ සම්පත් කිනම් කම්පක් කොට කෙසේ ලබන ලද්දේ ද? මේ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ විමානය කෙසේ ලබන ලද්දේ ද?

3250. නාග රාජය, නුඹ විසින් මේ විමානය හෙතුවක් නැතිව ලබන ලද්දේ ද? යම් කිසිවකු විසින් පිරිනමන ලද්දක් ද? තමා විසින් කරන ලද්දක් ද? නැතහොත් දෙවියන් විසින් දෙන ලද්දක් ද? නාග රාජය, මේ කාරණය නුඹ අතින් විචාරම්.

3251. මෙය හෙතුවක් නැති ව ලබන ලද්දක් නො වේ. යම් කිසිවකු විසින් මට පිරිනමන ලද්දක් ද නො වේ. තමන් විසින් කරන ලද්දක් ද නො වේ. දෙවියන් විසින් දෙන ලද්දක් නො වේ. අලාමක වූ සිය කුශල කර්මයන්ගෙන් මේ විමානය මා විසින් ලබන ලදී.

3252. නුඹගේ චූතය කුමක් ද? කවර බ්‍රහ්මවයභියක් රැක්කෙහි ද? මනාව පුරුදු කරන ලද කිනම් කර්මයක්හුගේ මේ විපාක ද? නාග රාජය මේ කාරණය මට කියනු මැනවි. මේ විමානය නුඹ විසින් කෙසේ නම් ලබන ලද්දේ ද?

3253. ආළාරය, මම මගධෙශ්වර වූ දුයෙභ්‍රාධන නම් භෞතුවාද සම්පන්න රජෙක් වීමි. ඒ මම ජීවිතය ස්වල්පය බොහෝ කල් නො පවත්නේ ය. පෙරලෙන ස්වභාවයට පත් වන්නේ යයි මනාව දැන-

3254. පහන් සිත් ඇත්තෙම් මහත් වූ ආහාර පාන සකසා දුන්නෙමි. එකල්හි මාගේ ගෙදොර පැත් පොකුණක් බඳු විය. මහණ බමුණෝ මා විසින් සන්තර්පණය කරන ලද්දෝ ය.

3255. එහි දී මල් ගඳ විලවුන් ද පහන් සහ යානයන් ද ගෙවල් සහ වස්ත්‍ර ද සයනාසන සහ ආහාර පාන ද සකස් කොට දන් දුනිමි.

3256. එය මාගේ ද්‍රිත සමාදනය වේ. එය මාගේ බ්‍රහ්ම-වයභිය වේ. මනාව පුරුදු කරන ලද ඒ කර්මයාගේ මේ විපාක යි. එයින් ම බොහෝ කැපුණු දෙයන් බොහෝ ආහාර පානන් නෘත්‍ය ගීතයන් ගෙන් යුක් විරස්ථායී මේ විමානයන් මා විසින් ලබන ලදී. මෙය ද සදකන නො වේ යයි නාරජ කීයේ ය.

3257. දළ ම ආයුධ කොට ඇති නාගරාජය, මද අනුභාවයක් ඇත්තා වූ තෙජස් විරහිත ඒ වැදි පුත්‍රයෝ මහත් අනුභාව ඇති මහත් තෙජස් ඇති නුඹට කුමක් හෙයින් හිංසා කළාහු ද? කුමක් හෙයින් වැද්දන්ගේ අනට අසුච්චයෙහි ද?

- 3258. භයනක්ඛු නෙ අඤ්ඤානං මහනතං.
තෙජෝනක්ඛු නෙ නාඤ්ඤානං දනකම්මිලං,
කිමෙව ද්දාමුඛං කිං පටිච්ච
කිලෙසමාපජ්ජි වණ්ඤිකානං.
- 3259. න මෙ භයං අඤ්ඤානං මහනතං.
තෙජෝ න සකකා මම තෙහි හනක්ඛං,
සතකඤ්ඤා ධම්මානි සුකිත්තිනානි
සම්මුද්දවෙලාව දුරවෙයානි.
- 3260. වාතුද්දසීං පඤ්ඤාදසීං ච'ළාර¹
උපොසථං නිච්චමුපාවසාමි,
අථාගමුං සොළස භොජපුක්කා
රජ්ජං ගහෙකාන දළභකඤ්ඤා පාසං.
- 3261. හෙකාන නාසං අතිකසීස රජ්ජං
නසීංසු මං සමපට්ඨෙහෙ ලුඤ්ඤා,
එතාදිසං දුක්ඛමහං තිත්තිකං
උපොසථං අපට්ටිකොපයනොනා.
- 3262. එකායනෙ තං පථෙ අද්දසංසු
බලෙන විභේෂණෙන චු'පෙතරුපං²,
සිරියා ච පඤ්ඤාය ච භාවිතොසි
කිමකීයං නාග තුපො කරොසි.
- 3263. න පුක්කහෙතු න ධනසීස හෙතු
න ආයුතො වාපි අළාර හෙතු,
මනුසසයොනිං අභිපඤ්ඤානො
තඤ්ඤා පරකකමම තපො කරොමි.
- 3264. කං ලොභිතකොඛා විහනනාරංසො
අලඛකතො කපභිතකෙසමසසු,
සුරොසිතො ලොභිතවිඤ්ඤානෙන
ගන්ධබරාජාව දිසා පභාසසි.
- 3265. දෙවිඤ්ඤාපනොසි මහානුභාවො
සබ්බෙහි කාමෙහි සමබ්බිභුතො,
පුච්ඡාමි තං නාගරාජෙතමඤ්ඤං
සෙයොගා ඉතො කෙන මනුසසලොකො.

1. අළාර-මජ්ඣං.
2. උපෙත - වි. මජ්ඣං.

3258. දළ ආයුධ කොට ඇති නාගරාජය, කිම ඔවුහු නුඹගේ තෙජස් දැක බිය නො වූහු ද? නුඹගේ විෂ දත්මුල් අනුව නො ගියේ ද? කුමක් නිසා වණිබ්බකයන්ගෙන් වෙහෙසට පත්වීදැයි? ඇසිය.

3259. මාගේ මහත් තෙජස දැක ඔවුහු බිය නො වූහ. මාගේ තෙජස ඔවුන් විසින් නසන්නට නො පිළිවන. එහෙත් බුද්ධාදී සත්පුරුෂයන් විසින් මනාකොට ප්‍රකාශ කරන ලද්ද වූ ධර්මයෝ මා විසින් මුහුදු වෙරළ මෙන් නො ඉක්මවාලිය හැක්කාහු වෙති.

3260. ආළාරය, තුදුස්වක්ඛි ද, පසළොස්වක්ඛි ද නිතර පෙහෙ වස් සමාදන්ව වසමි. එවිට වැදිපුත්‍රයෝ සොළොස් දෙනෙක් දැඩි මළපුඬුවක් හා රැහැනක් ගෙන එහි එළඹුණාහ.

3261. ඒ වැදිපුත්‍රයෝ මාගේ නාසය විද රැහැනකින් බැඳ මා තබා ලාගෙන ගියාහු ය. මා සමාදන්ව ගත් පෙහෙවස කොපනය නො කරමින් මම මෙතරම් දුකක් ඉවසුවෙමි.

3262. බලයෙන් ද වර්ණයෙන් ද යුත් තොප එකපදික මාර්ගයෙහි දී ඒ වැද්දෝ දුටුවෝ ය. තෙපි වනාහි ඵෙශ්වයඝ්ඵියෙන් හා ප්‍රඥායෙන් වැඩුණුහුය. නාගය, එසේ තිබියදී කුමක් බලාපොරොත්තුවෙන් තපස් කරහු ද? යි ඇසුවේ ය.

3263. ආළාරය, පුත්‍රයන් හෙතුකොට ගෙන නොවේ. ධනය හෙතුකොට ගෙන ද නොවේ. ආයුෂ හෙතු කොට ගෙන ද නොවේ. මිනිස් උපත පතන්නෙමි. එහෙයින් උත්සාහ දරා තපස් රකිමි යි කියේ ය.

3264. නාගරාජය, නුඹ ලේවන් ඇස් ඇත්තෙහි ය. නට අන්තරංස (පෙළුණු පසුවක්) ඇත්තෙහි ය. අලංකාර වූයෙහි කපන ලද කෙස් රවුළු ඇත්තෙහි ය. රත් සඳුන් විලවුන් ගල්වන ලද්දෙහි ගැඹුර්වරාජයා මෙන් දිශාවන් බබුළුවහි.

3265. සියලු කාමසම්පත්තීන් යුක්ත වූවෙහි ය. මහත් අනුභාව ඇත්තෙහි දිව්‍යමය සාද්ධියට පැමිණියේ වෙහි ය. නාග රාජය, නුඹ අතින් මේ කරුණ විචාරමි. මේ නාගභවනයට වඩා මනුෂ්‍යලොකය ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නේ කවර කරුණකින් ද?

3266. ආලාර නාඤ්ඤා මුහුසසලොකා
 සුඤ්ඤි වා සංවිජ්ජති සඤ්ඤාමො වා,
 අභිකඤ්ඤා ලොකා මුහුසසලොකානි.
 කාභාමි ජාතිමරණසස දානං.
3267. සංවච්ඡරො මෙ උපිනො¹ තවනතිකෙ
 අනෙතන පානෙන උපට්ඨිතොසම්,
 ආමනනාසිකාන පලෙමි නාග
 වීරපච්ඡන්ධොසම්² අභං ජනිඤ.
3268. පුතතා ච දුරා ච 'නුජීවිනො ච
 නිච්චානුසිට්ඨා³ උපතිට්ඨනෙ තං,
 කච්චිනනු තෙ නාභිසංසිඤ්ඤා කොචි
 පියඤ්ඤි මෙ දසසනං තුඤ්ඤාලාර.⁴
3269. යථාපි මාතු ච පිතු අගාරෙ
 පුතො පියො පටිච්චිතො වසෙයා,
 තතොපි මඤ්ඤං ඉධ මෙව සෙයො
 වීතං හි තෙ නාග මධි පසකං.
3270. මණි මමං විජ්ජති ලොකිතොසො
 ධනානුමාරො මණිරතනං උලාරං,
 ආදාය තං ගච්ඡ සකං නිකෙතං
 ලොකා ධනං තං මණිමොසසජසසු.
3271. දිට්ඨා මයා මානුසිකාපි කාමා
 අසසසනා විපරිණාමධම්මා,⁵
 ආදීනවං කාමගුණසු දිසවා
 සඤ්ඤායනං පඤ්ඤාමොති රාජ.
3272. දුමසාලානෙව පතනති මාණවො
 දහරා ච වුඤ්ඤා ච සරීරහෙද,
 ජිකම්පි දිසවා පඤ්ඤාමොති රාජ.
 අපඤ්ඤාකං සාමඤ්ඤාමෙව සෙයො.
3273. අඤ්ඤා හවෙ සෙවිතඤ්ඤා සපඤ්ඤා
 බහුසසුනා යෙ බහුධානවිනිතො,
 නාගඤ්ඤා සුඤ්ඤා න තවඤ්ඤාලාර
 කාභාමි පුඤ්ඤානි අනපානානි.

1. විසතො - මජ්ඣං.
 2. වුට්ඨො අසම් - මජ්ඣං. වුට්ඨොසම් - සා.
 3. අනිච්චානු සිට්ඨා උපතිට්ඨනෙ තෙ - මජ්ඣං.
 4. තුඤ්ඤා අලාර - මජ්ඣං.
 5. විපරිණාම - මජ්ඣං.

3266. ආළාරය, මාර්ග ඵල නිර්වාණ සංඛ්‍යාත ශුද්ධිය හෝ ශීල සංයමය හෝ මිනිස් ලොවින් වෙන්ව විද්‍යාමාන නො වන්නේ ය. මම ද මිනිස් උපත ලැබ ජාති මරණයන්ගේ අවසානය කරන්නෙමි.

3267. නුඹ සමීපයෙහි මම වර්ෂයක් විසිමි. ආහාර පානයෙන් මම උපස්ථාන ලද්දෙමි ද වෙමි. නාගය, නුඹට කියා යමි. නාග රාජය, මම බොහෝ කලක් වාසය කෙළෙමි යි කීයේ ය.

3268. ආළාරය, මාගේ පුත්‍රයෝ ද අඹුවෝ ද අනුව ජීවත් වන්නෝ ද නිතර අනුශාසනා කරන ලද්දහු නුඹට උපස්ථාන කිරීමට පැමිණ සිටින්නාහ. කිම, ඔවුන්ගේ කිසිවක් නුඹට අස- තුටක් කෙළේ ද? නුඹගේ දෑත් මට ප්‍රිය යයි නාරජ කීයේ ය.

3269. මවුපියන්ගේ ගෙහි පුත්‍රයෙක් යම්සේ පොෂණය කරන ලද්දේ වාසය කෙරේ ද, එයටත් වඩා මට මෙහි ම ශ්‍රේෂ්ඨය. නාගය, තොපගේ සිත යම් හෙයෙකින් මා කෙරෙහි ප්‍රසන්න ද එහෙයිනි.

3270. යහළු ආළාරය, ධනය ලැබ ගන්නට පිළිවන් වන්නාවූ ලොහිතංක නම් මාණික්‍යයක් මාගේ ඇත. ඒ මහත් වූ මාණික්‍යය ගෙන සිය නිවසට යව. එයින් ධනය ලබාගෙන මා වෙතට ම පමුණුවනු මැනවි.

3271. මහරජ, මා විසින් මිනිසුන් අයත් වූ ද දෙවියන් අයත් වූ ද කාමසම්පත්තිහු දක්නා ලද්දහ. ඒ කාමයෝ අශාස්වතයහ. පෙරළෙන ස්වභාව ඇත්තෝ ය. කාමසම්පත්ති ආදීනව දැක මම සැදහූයෙන් පැවිදි වූයෙමි.

3272. මහරජ, ගස්වල පැසුණු නො පැසුණු ගෙඩි මෙන් ළදරු වූ ද තරුණ වූ ද මහලු වූ ද යන සියල්ලෝ ම ගරීර හෙදයෙන් වැටෙන්නාහ. මෙය ද දැක පැවිදි වීමි. නොයඛාණික වූ මහණකම වනාහි ශ්‍රේෂ්ඨ වේ.

3273. ආළාර නම් නාපසය, යම් කෙනෙක් බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇත්තාහු බොහෝ කරුණු සිතන්නෝ වෙද්ද, නුවණැති ඔවුහු එකාන්තයෙන් ම සේවනය කළ යුත්තෝ වෙති යි රජ තෙම කීයේ ය.

3274. අද්ධා භවෙ සෙවිතබ්බා සපඤ්ඤා
බහුසසුතා යෙ බහුධානවිනතිනො,
නාගඤ්ඤා සුඛාන මමඤ්ඤා රාජ
කරොහි පුඤ්ඤානි අනපපකානීති.

සඬබපාල ජාතකං.

5. චූලලසුතසොමජාතකං

3275. ආමනනයාමී නිගමං.
මිත්තාමචෙව පාරිසජ්ජ ච¹,
සිරසමී පලිතං ජාතං
පබ්බජ්ජං දනි රොච'හං.

3276. අභුං මෙ කථනනු භණ්ඨි
සලං මෙ දෙව උරසි කපොසි,
සත්තසතා නෙ හරියා
කථනනු තෙ තා හවිසසනති.

3277. පඤ්ඤාධිභිනති එතා
දහරා අඤ්ඤාමපී තා ගමීසසනති,
සග්ගඤ්ඤා පඤ්ඤානො
තෙතා'හං පබ්බජ්ජසාමී.

3278. දුලලද්ධං මෙ ආසි සුතසොම
යසසි තෙ හොමහං මාතා,
යං මෙ විලපනතියා
අනපෙකෙබ්බා පබ්බජ්ජසි දෙව.

3279. දුලලද්ධං මෙ ආසි සුතසොම
යනතං අහං විජායිසසං,
යං මෙ විලපනතියා
අනපෙකෙබ්බා පබ්බජ්ජසි දෙව.

3280. කොනාමෙසො ධමමො සුතසොම
කා ච නාම පබ්බජ්ජා,²
යං නො අමෙහ ජිණ්ණේණ
අනපෙකෙබ්බා පබ්බජ්ජසි දෙව.

3281. පුත්තාපි තුඤ්ඤං බහවො
දහරා අපපත්තයොබ්බතා,
මඤ්ඤා තෙ³ තං අපසසනතා
මඤ්ඤා දුක්ඛං නිගච්ඡනති.

1. පරියසජ්ජ - මජ්ඣං.
2. පබ්බජ්ජායං - මජ්ඣං.
3. තෙපි - මජ්ඣං.

3274. යම් කෙනෙක් බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇත්තාහු බොහෝ කරුණු සිතන්නෝ වෙද්ද, නුවණැති ඔවුහු එකාන්තයෙන් ම සෙවනය කළ යුත්තෝ වෙති. මහරජ, සංඛපාල නාගයා ගැන ද මා ගැන ද අසා බොහෝ පින් කරවයි තාපස තෙම අවවාද කෙළේ ය.

සංඛපාල ජාතක යි.

5. වුලලසුතසොම ජාතකය

3275. නියම් ගම් වැසි ජනයා ද මිත්‍රාමාත්‍යයන් ද පිරිස් වැසියන් ද අමතා දන්වමි. හිසෙහි පැසුණු කෙසක් හටගත්තේ ය. දන් මම පැවිද්ද කැමැත්තෙමි' යි සුතසොම නම් රජ ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3276. දේවයන් වහන්ස, කෙසේ නම් මට අවැඩක් කියන්නෙහිද? මාගේ ළයෙහි අනිත ලද හුලක් මෙන් කෙළෙහි ය. තමුන්නාන්සේගේ සත්සියයක් භාය්‍යාවෝ වෙත්. තමුන්නාන්සේ පැවිදි වූ කල්හි ඒ භාය්‍යාවරු කෙසේ ජීවත් වන්නාහු ද? (යි ඔවුනතුරෙන් එකෙක් ඇසීය.)

3277. මේ තරුණ භාය්‍යාවරු තම තමන්ගේ කටයුතුවලින් ප්‍රකටවන්නාහ. ඔවුහු අන් සැමියකු වෙත ද යන්නාහ. මම ස්වර්ගය පතන්නෙමි ද වෙමි. එහෙයින් මම පැවිදි වෙමි.

3278. දේවයන් වහන්ස, යම් හෙයෙකින් වැලපෙන්නා වූ මා ගැන අපේක්ෂා රහිත වූයේ නුඹ පැවිදි වෙහි නම්, සුතසොමය, මම යම්බඳු තොපගේ මව් වීම ද, එය මා නපුරු කොට ලැබුවකි.

3279. දේවයෙනි, යම් හෙයෙකින් වැලපෙන්නා වූ මා ගැන අපේක්ෂා රහිත වූයේ නුඹ පැවිදි වෙහි නම් සුතසොමය, මම යම්බඳු වූ තොප ප්‍රසූත කෙළෙමි ද, මෙය මා විසින් නපුරු කොට ලබන ලද්දක් වී යයි මව කීවාය.

3280. දේවයෙනි, යම් හෙයකින් ජරාජීර්ණ වූ අප ගැන අපේක්ෂා රහිත වූයේ නුඹ පැවිදි වෙහි නම්, සුතසොමය, එය කිනම් පැවිද්දක් ද? මෙය කවර නම් ධර්මයක්ද? යි පිය තෙමේ ඇසුවේ ය.

3281. තොපගේ බොහෝ පුත්‍රයෝ ද නො පැමිණි යොවුන් වයස් ඇති ළදරුවෝ ය. මිහිරි වදන් බෙණෙන්නා වූ ඔවුහු තා නොදක්නෝ දුකට පත් වෙතැයි හඟිමි.

3282. පුනෙතභි ව මෙ එතෙභි
දහරෙභි අප්පකතයොඛ්ඛනෙභි,
මඤ්ජුභි සබ්බෙභිසි තුමෙභභි
විරමපි ධජා විනාභාවො.
3283. ඡිත්තං නු තුඤ්ඤං හදයං
ආද්ද්ධං කරුණා ව නත්ථි අමෙභස්ස,
යං නො විකකඤ්ජනනියො
අනපෙකෙඛා පබ්බජ්ඣති දෙව.
3284. න ව මඤ්ඤං ඡිත්තං හදයං
අත්ථි කරුණාපි මඤ්ඤං තුමෙභස්ස,
සග්ගඤ්ඤා පඤ්ඤානො
මතනාහං පබ්බජ්ඣසාමි.
3285. දුලලංඝං මෙ ආසි සුතසොම
යස්ස තෙ අහං හරියා,
යං මෙ විලපනනියා
අනපෙකෙඛා පබ්බජ්ඣති දෙව.
3286. දුලලංඝං මෙ ආසි සුතසොම
යස්ස තෙ අහං හරියා,
යං මෙ කුඤ්ඤිපට්ඨසන්ධිං
අනපෙකෙඛා පබ්බජ්ඣති දෙව.
3287. පරිපකෙඤා මෙ ගඤ්ඤා
කුඤ්ඤිගතො යාව නං විජායාමි,
මාහං එකා විධිවා
පච්ජා දුකඛානි අද්දකම්.¹
3288. පරිපකෙඤා තෙ² ගඤ්ඤා
කුඤ්ඤිගතො ඉඛ්ඛ කං³ විජායස්ස,
පුත්තං අනොමචණ්ණං
තං හිජා පබ්බජ්ඣසාමි.
3289. මා කං වඤ්ඤ රුද්ධි
මා සොචි වනනිමිරමතකකම්,
ආරොහ වරපාසාදං
අනපෙකෙඛා අහං ගමිස්සාමි.
3290. කො තං අමම කොපෙසි
කිං රොද්ධි පෙකකසි ව මං බාළුහං,
කං⁴ අවජ්ඣං සාතෙමි
ඤ්ඤානං උද්ධිමානානං.

1. ආදුතෙ - මජ්ඣං.
2. අද්දකම් - මජ්ඣං.
3. ව තෙ - මජ්ඣං.
4. නං - වි. මජ්ඣං,
5. තං අවජ්ඣං - මජ්ඣං.

3282. යොවුන් වියට නො පැමිණි මිහිරි වදන් බෙණෙන මේ ලදරු පුත්‍රයන්ගෙන් පමණක් නොව තොප සියලු දෙනාගෙන් ද, බොහෝ කලක් වාසය කොට ද වෙන් වන්නට සිදුවේ. එය නො වැළැක්විය හැක්කකි බෝසත් තෙම කීය.

3283. දේවයන් වහන්ස, යම් හෙයකින් අප අඬද්දී අපෙක්ෂා රහිතව පැවිදි වෙහි ද? එහෙයින් නුඹ වහන්සේගේ හෘදය සිදුරු වී ද? වැන්දඹු තන්යට වැටෙන අප කෙරෙහි කරුණාවක් නැද්ද? යි භාය්‍යාවක් ඇසුවා ය.

3284. මගේ හෘදය සිදුරු නොවීය. තොප කෙරෙහි මාගේ කරුණාව ද ඇත්තේ ය. ස්වර්ග සම්පත්තිය ද පතන්නෙමි වෙමි. එහෙයින් මම පැවිදි වන්නෙමි.

3285. දේවයෙනි, යම් හෙයකින් වැලපෙන්නා වූ මා ගැන අපෙක්ෂා රහිත වූයේ පැවිදි වෙහි ද? සුතසොමය, මම යම්බඳු වූ තොපගේ භාය්‍යා වෙමි ද එහෙයින් එය මා නපුරු කොට ලබන ලද්දක් විය.

3286. දේවයෙනි, යම් හෙයකින් මගේ කුස පිළිසිද ගැන්ම ගැන අපෙක්ෂා රහිත වූයේ නුඹ පැවිදි වෙහි ද සුතසොමය, මම යම්බඳු තොපගේ භාය්‍යා වෙමි ද එහෙයින් එය මා නපුරු කොට ලබන ලද්දක් විය.

3287. මාගේ දරු ගර්භය මුහුකුරා ගියේ ය. කුස භෝන් දරුවා යම්තාක් වදම් ද ඒ තාක් ඉවසුව මැනැවි. එකලා වූ මම වැන්දඹු නො කෙරේවා, පසුව දුක් දකිමි යි අග මෙහෙසිය කීවාය.

3288. තීගේ දරු ගර්භය මුහුකුරා ගියේ යැයි දනිමි. එබැවින් තී පුත්‍රයකු ප්‍රසූත කරව අලාමක වර්ණ ඇති පුත්‍රයා ද තී ද හැර මම පැවිදි වන්නෙමි' යි බෝසත් තෙම කීයේ ය.

3289. සොළුර වන්දා දේවිය, නො අඬව. ගිනිහිරි මල් බඳු ඇස් ඇත්තිය. නො හඬව. උකුම් ප්‍රාසාදයට නගුව. මම අපෙක්ෂා විරහිතව යන්නෙමි යි කීයේ ය.

3290. මෑනියෙනි, කවරෙක් නුඹ කොප කෙළේ ද? කුමක් හෙයින් හඬන්නෙහි ද? කුමක් නිසා මා දෙස ද දැඩිව බලන්නෙහි ද? වධ නො කටයුත්තකු වුවත් ඤාතීන් බලා සිටියදී ම නසමි. මට මේ කරුණ පහද දෙව යි වැඩිමහලු පුත්‍ර තෙම ඇසීය.

- 3291. නභි සො සක්ඛා භනතුං
විජිතාවී සො මං තාන කොපෙසී,
පිතා තෙ මං තාන අවච
අනපෙකොඛා අභං ගමීසසාමි.
- 3292. යාභං පුබ්බෙ නියාමි
උය්‍යානං¹ කුඤ්ජරො² ච යොධෙමි,
සුතසොමො³ පබ්බජිතෙ
කථනතුදුනි කරිසසාමි.
- 3293. මාකු ච මෙ රුදනතරා⁴
ජෙට්ඨස්ස ච භාතුනො අකාමස්ස,
භජෙපි තෙ ගභෙස්සං⁵
න භි ගච්ඡසි නො අකාමානං.
- 3294. උචෙධ්වි කං ධාකි
ඉමං කුමාරං⁶ රමෙහි අඤ්ඤාසු,
මා මෙ පරිපසමකා⁷
සග්ගං මම පසායනස්ස.
- 3295. යනතුනිමං දදෙය්‍යං⁸ පභව්‍යතරං
කො නු මෙ ඉමීනා අජො,
සුතසොමො පබ්බජිතෙ
කිනත්තු මෙ තං කරිසසාමි.
- 3296. කොසො ච තුඤ්ඤං විපුලො
කොට්ඨාගාරකඤ්ඤි තුඤ්ඤං පරිපුරං,
පඨවී⁹ ච තුඤ්ඤං විජිතා¹⁰
රමස්සු මා පබ්බජස්සු දෙව.
- 3297. කොසො ච මඤ්ඤං විපුලො
කොට්ඨාගාරකඤ්ඤි මඤ්ඤං පරිපුරං,
පඨවී ච මඤ්ඤං විජිතා
තං භිජා පබ්බජිසසාමි.
- 3298. මඤ්ඤාපි ධනං පහුතං
සඤ්ඤාතං නොපි දෙව සකොකාමි,
තං දෙව තෙ දදමි සබ්බමපි
රමස්සු මා පබ්බජ දෙව.

- 1. සොභං පුබ්බෙ රචෙන යාමි උය්‍යානං - මජ්ඣං.
- 2. මතක කුඤ්ජරෙව යොදෙමි - මජ්ඣං, ස්‍යා.
- 3. සුතසොම - මජ්ඣං.
- 4. රුදනතරා - මජ්ඣං.
- 5. ගමීසසං - වී, මජ්ඣං. ගභිසසං - ස්‍යා.
- 6. කුමාරි - මජ්ඣං. කුමාරං කුමාරි - වී.
- 7. පරිපසමකාසි - මජ්ඣං.
- 8. දදෙය්‍යං - වී, මජ්ඣං.
- 9. පඨවී - මජ්ඣං.
- 10. විජිතාවී

3291. පුත්‍රය, යමෙක් මා කොප කෙළේ ද? හෙතෙමේ ලබන ලද ජය ඇත්තා වූ තොපගේ පියා වන්නේ ය. හෙතෙමේ නසන්නට නො හැකිය. පුත්‍රය, තොපගේ පියා මම අපෙක්ෂා රහිතව යන්නෙමියි මට කීයේ ය.

3292. යම්බඳු මම පෙර රියට නැහ උයනට ගියෙමි ද, මදු කුන්හට ද පහර දුනිමි ද? මා පිය සුනසොමරජ පැවිදි වූ කල්හි දුන් මම ඒවා කෙසේ කරමි දැයි වැඩිමහලු පුත්‍රයා ප්‍රශ්න කෙළේ ය.

3293. පියාණෙනි, මාගේ මව හඩද්දී වැඩිමහල් සහොදරයාගේ ද නො කැමැත්ත තිබියදී පැවිදි වෙහි ද? නුඹ වහන්සේගේ අත් දෙක ද අල්ලා ගන්නෙමි. අප අකමැතිව සිටියදී නො යන්නෙහි යැයි බාල පුත්‍රයා ප්‍රකාශ කළේ ය.

3294. එම්බා කිරිමව, තී නැගිටුව මේ කුමරා අත් තැනක සිත් අලවව. ස්වර්ගය පතන්නා වූ මට උවදුරු නො කරව.

3295. මේ දිලිසෙන්නා වූ මැණික ආපසු දෙන්නෙමි නම් යහපති. මට මෙයින් කවර ප්‍රයෝජන ද? සුනසොම රජු පැවිදි වූ කල්හි මේ මැණික ගෙන මම කුමක් කරන්නෙමි දැ යි කිරිමව වැලඳුණාය.

3296. දේවයන් වහන්ස, භාණ්ඩාගාරය ද මහත් වේ. නුඹගේ කොණ්ඩාගාරය ද පිරි ගොස් ය. නුඹ විසින් පෘථිවිය ද දිනන ලද්දීය. සිත් අලවා වාසය කරව. පැවිදි නො වනු මැනැවැයි මහආමනි තෙම කීයේ ය.

3297. මාගේ භාණ්ඩාගාරය ද මහත් ය. මාගේ කොණ්ඩාගාරය ද පිරි ගොස් ය. මා විසින් පෘථිවිය ද දිනන ලද්දී ය. ඒ සියල්ල හැරදමා පැවිදි වෙමියි බෝසත් තෙම කීයේ ය.

3298. දේවයන් වහන්ස, මාගේ ධනය ද බොහෝ ය. ගණින්නට ද නො හැකියි. ඒ සියල්ල ම නුඹ වහන්සේට දෙමි. සිත් අලවා මෙහි ම වාසය කරනු මැනවි. පැවිදි නො වනු මැනැවැයි කුලවඩ්ඪන නම් සිටු තෙම කීයේ ය.

- 3299. ජානාමී තෙ ධනං පහුතං
කුලවඩ්ඪන පුජිතො තයා ච'සමි,
සගගඤ්ඤි පඤ්ඤානො
තෙනාහං පබ්බජිසසාමි.
- 3300. උසකඤ්ඤිතොසමි බාලහං
අරති මං සොමදත්ත ආචිසති,
බහුකා හි අනතරායා
අප්පෙචාහං පබ්බජිසසාමි.
- 3301. ඉදමපි තුඤ්ඤං රුචිතං සුතසොම
අප්පෙචදනි කං පබ්බජ,
අහමපි පබ්බජිසසාමි
න උසසමෙ තයා චිනා අහං යාතුං.
- 3302. න හි සකකා පබ්බජිතුං
නගරෙ න හි පච්චති ජනපදෙ ච,
සුතසොමෙ පබ්බජිතෙ
කථනතුදනි කරිසසාම.
- 3303. උපනියතිදං මං ඤ්ඤා
පරිත්තං උදකංච වඩ්ඪවාරමඤ්ඤි,
එචං සුපරිත්තකෙ ජීවිතෙ
න ච පමජ්ඣිතුං කාලො.
- 3304. උපනියතිදං මං ඤ්ඤා
පරිත්තං උදකංච වඩ්ඪවාරමඤ්ඤි,
එචං සුපරිත්තකෙ ජීවිතෙ
අථ බාලා පමජ්ජනති.
- 3305. තෙ වඩ්ඪස්සනති නිරයං
තිරච්ඡානායොනිඤ්ඤි පෙඤ්ඤිවිසයඤ්ඤි,
තණ්හාබන්ධනබද්ධා
වඩ්ඪන්ති අසුරකායං.
- 3306. උභංඤ්ඤාතෙ රජගුහං
අච්චදුරෙ පුප්ඵකමභි පාසාදෙ,
මං ඤ්ඤා නො කෙසා ජිනනා
යසස්සිතො ධම්මරාජස්ස.
- 3307. අයමස්ස පාසාදෙ
සොචණ්ණපුප්ඵමාලාචීතිකිණ්ණො,
යහිමනුච්චරී රාජා
පරිකිණ්ණො ඉඤ්ඤාගාරෙහි.

3299. කුලවඩ්ඞන සිටාණෙනි, තාගේ ධනය බොහෝ බව දනිමි. තා විසින් ද මම පුදන ලද්දේ වෙමි. ස්වර්ග සම්පත්ති ද පතන්නෙමි වෙමි. එහෙයින් මම පැවිදි වන්නෙමියි බෝසත් තෙම කියේ ය.

3300. සොමදත්ත කුමාරය, මම දැඩිසේ කලකිරුණෙමි වෙමි. නො ඇල්ම මා කෙරෙහි ආවෙශ වෙයි. යම් හෙයකින් අන්තරායයෝ බොහෝ වෙද් ද, එබැවින් අද ම මම පැවිදි වන්නෙමියි සොමදත්ත කුමරුහට රජය පාවා දෙමින් සුතසොම බෝසත් තෙමේ ප්‍රකාශ කළේ ය.

3301. සුතසොමයන් වහන්ස, අද ම පැවිදි වන්නෙමි යි යන මෙය නුඹ විසින් කැමති වන ලද්දක් ද? නුඹ වහන්සේ අද ම පැවිදි වනු මැනවි. මම ද පැවිදි වන්නෙමි. තොප හැර ගිහිගෙයි සිටින්නට මම උත්සාහ නො කරමියි සොමදත්ත නම් සහොදරයා කියේ ය.

3302. සුතසොම රජු පැවිදි වූ කල්හි දැන් අපි කුමක් කරන්නෙමු දැයි කියා නගරයෙහි ද ජනපදයෙහි ද දැනටමත් ශොකයෙන් ආහාර නො පිසත්. (අප දෙදෙනා ම පැවිදි වූ කල්හි රටවැසියෝ අනාථයෝ වන්නාහ). එබැවින් නුඹට පැවිදි වන්නට නුපුළුවන් යයි සුතසොම තෙම කියේ ය.

3303. මේ ජීවිතය රදවුන්ගේ අළුපෙරහනෙහි ස්වල්ප වූ ජලයක් මෙන් වහා මැඩ පැවැත්වෙන්නේයයි දනිමි. මෙසේ ස්වල්ප වූ ජීවිත කාලයෙහි ද පමා වන්නට කාලයක් නැත්තේය.

3304. මේ ජීවිතය රජකයන්ගේ අළුපෙරහනෙහි ස්වල්ප වූ දියත්තක් මෙන් වහා මැඩ පැවැත්වෙන්නේයයි දනිමි. මෙසේ ස්වල්ප වූ ජීවිත කාලයෙහි ද අඤානයෝ පමා වන්නාහ.

3305. තෘෂ්ණා බන්ධනයෙන් බැඳුණා වූ ඔවුහු නරකය තිරිසන් යොනිය - ප්‍රෙත විෂය - අසුරකාය යන සිවු අපාය දියුණු කරත්.

3306. අපගේ මහත් යශස් ඇති ධර්ම රාජන් වූ රජුගේ කෙශයෝ සිඳින ලද්දහයි හඟිමි. පුළුඵ නම් ප්‍රාසාදයට නුදුරු තන්හි රජස් උස්ව නැගේ යැයි මහජනයා හඬමින් කියේ ය.

3307. අන්තසපුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් ප්‍රාසාදයන්හි හැසුරුණේ ද, මනා වර්ණ ඇති මලින් හා නොයෙක් මල් මාලාවන් ගෙන් ද ගැවසීගත්තා වූ මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ ඒ ප්‍රාසාද යයි.

3308. අයමසස පාසාදෙ
සොවණණපුපුමාලාචිතිකිණණො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙනා.

3309. ඉදමසස කුටාගාරං
සොවණණපුපුමාලාචිතිකිණණො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.

3310. ඉදමසස කුටාගාරං
සොවණණපුපුමාලාචිතිකිණණො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙනා.

3311. අයමසස අසොකවතිකා
සුපුපුච්චිතා සබ්බකාලිකා රමමො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.

3312. අයමසස අසොකවතිකා
සුපුපුච්චිතා සබ්බකාලිකා රමමො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙනා.

3313. ඉදමසස උය්‍යානං
සුපුපුච්චිතං සබ්බකාලිකං රමමො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.

3314. ඉදමසස උය්‍යානං
සුපුපුච්චිතං සබ්බකාලිකං රමමො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙනා.

3315. ඉදමසස කණ්ණිකාරවනං
සුපුපුච්චිතං සබ්බකාලිකං රමමො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.

3316. ඉදමසස කණ්ණිකාරවනං
සුපුපුච්චිතං සබ්බකාලිකං රමමො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඤාතිසබ්බෙනා.

3317. ඉදමසස පාටළීවනං
සුපුපුච්චිතං සබ්බකාලිකං රමමො,
යහිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණණො ඉක්කාගාරෙහි.

3308. නෑ සමුභයා විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජතෙම යම් ප්‍රාසාදයෙකින් හැසුරුණේ ද මනා වර්ණ ඇති මලින් හා මල්මාලාවන්ගෙන් ද ගැවසීගත්තා වූ මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ ඒ ප්‍රාසාද යයි.

3309. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් කුටාගාරයෙකින් හැසුරුණේ ද, මනා වර්ණ ඇති මලින් හා මල්මාලාවන්ගෙන් ද ගැවසීගත්තා වූ මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ කුටාගාර යයි.

3310. නෑ සමුභයා විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් කුටාගාරයෙකින් හැසුරුණේ ද මනා වර්ණ ඇති මලින් හා මල් මාලාවන්ගෙන් යුක්ත වූ මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ ඒ කුටාගාරය යි.

3311. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් උයනෙකින් හැසුරුණේ ද මෙය වනාහි උන්වහන්සේගේ සෑම කල්හි මනාව පිපියා වූ සිත්කලු ඒ අශොක වනයයි.

3312. නෑ සමුභයා විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් උයනෙකින් හැසිරුණේ ද මේ වනාහි උන්වහන්සේගේ සෑම කල්හි පිපියා වූ ඒ සිත්කලු අශොක උයනය යි.

3313. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් විසින් පිරිවරන ලද රජ තෙම යම් උයනෙකින් හැසිරුණේ ද? මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ සිත්කලු උයනය.

3314. නෑ සමුභයා විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ රජ තෙම යම් උයනෙකින් හැසිරුණේ ද මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ උයන යි.

3315. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් පිරිවරන ලද රජ තෙම යම් උයනෙකින් හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ උන්වහන්සේගේ කිණිහිරිය මල් උයනය.

3316. නෑ සමුභයා විසින් පිරිවරන ලද රජතෙම යම් උයනෙකින් හැසිරුණේ ද මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ කිණිහිරිය මල් උයනය.

3317. අන්තඃපුර ස්ත්‍රීන් පිරිවරන ලද රජ තෙම යම් උයනෙකින් හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියා වූ ඒ පළොල්වනය යි.

3318. ඉදමසස පාටළිවනං
සුසුප්පීනං සබ්බකාලිකං රච්චං,
යනිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණේණා ඤාතිසංඝෙසන.
3319. ඉදමසස අඤ්චනං
සුසුප්පීනං සබ්බකාලිකං රච්චං,
යනිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණේණා ඉක්ඛාගාරෙහි.
3320. ඉදමසස අඤ්චනං
සුසුප්පීනං සබ්බකාලිකං රච්චං,
යනිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණේණා ඤාතිසංඝෙසන.
3321. අයමසස පොකඛරණී
සංඝජනනා අණ්ඤපෙහි විනිකිණේණා,
යනිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණේණා ඉක්ඛාගාරෙහි.
3322. අයමසස පොකඛරණී
සංඝජනනා අණ්ඤපෙහි විනිකිණේණා,
යනිමනුවිවරී රාජා
පරිකිණේණා ඤාතිසංඝෙසන.
3323. රාජා බො පබ්බජිතො
සුතසොමො රජං ඉමං පහස්සාන,
කාසායච්ඡවසනො
නාගොච එකකොච චරති.
3324. මාසසු පුබ්බෙ රතිකීලිතානි
හසිතානි අනුසසිරිඤ්ඤා,
මා වො කාමා හනිංසු
රච්චං හි සුද්ධස්සනං නාම නගරං.
3325. මෙත්තං විත්තඤ්ඤා භාවෙච්ච
අප්පමාණං දිවා ච රත්තො ච,
අච්ච ගඤ්ඤාඤ්ඤා දෙවපුරං
ආවාසං පුඤ්ඤකමමිනනති.

චුලසුතසොමජාතකං.

වතනාළිසනිපාතො නිට්ඨිතො.

තස්සුද්දනං:

සුවපණ්ඩිතජම්බුකකුණ්ඤලීතො
සරහඬගමලමබ්බසජාතකඤ්ඤා,
පචරුත්තමසඬිඬිරිච්චසකො
සුතසොම අරිඤ්ඤා රාජවරොති.

3318. නෑ සමුභයා විසින් පිරිවරන ලද රජ තෙම යම් උය-
නෙක් හි හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි සියලු කල්හි මනාව පිපියාවූ
උන්වහන්සේගේ ඒ පළොල්වනය යි.

3319. අන්තඃපුර ස්ත්රීන් විසින් පිරිවරන ලද රජ තෙමෙ යම්
උයනෙක්හි හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි හැමකල්හි මනාව පිපියා වූ
උන්වහන්සේගේ ඒ අඹඋයන ය.

3320. නෑ සමුභයා විසින් පිරිවරන ලද රජතෙමෙ යම් උය-
නෙක්හි හැසිරුණේ ද, මෙය වනාහි හැම කල්හි මනාව පිපියා වූ
උන්වහන්සේගේ ඒ අඹ උයන ය.

3321. අන්තඃපුර ස්ත්රීන් විසින් පිරිවරන ලද රජතෙමෙ යම්
පොකුණක් සමීපයෙහි හැසුරුණේ ද, මෙය වනාහි නොයෙක් ජල
කුසුමයන්ගෙන් පක්ෂීන්ගෙන් ගැවසීගත්තා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ
පොකුණ ය.

3322. නෑ සමුභයා විසින් පිරිවරන ලද රජතෙමෙ යම් පොකුණක්
සමීපයෙහි හැසුරුණේ ද, මෙය වනාහි නොයෙක් ජලකුසුමයන්-
ගෙන් හා පක්ෂීන්ගෙන් ගැවසීගත්තා වූ උන්වහන්සේගේ ඒ
පොකුණ ය.

3323. සුතසොම රජ තෙම මේ රාජ්‍යය හැර දමා පැවිදි වූයේ ය.
කසාවත් හැඳගත්තේ එකවර හස්තිරාජයකු මෙන් එකලාව හැසිරේ.

3324. පෙර තොප විසින් කරන ලද කාමක්‍රීඩා සහ කාය
වාචා චිත්ත වශයෙන් කළ ක්‍රීඩා ද තොප සිත්හි පහළ නො වේවා.
සිතහ කාරණයන් ද සිහි නො කරමු. යම් හෙයකින් සුදර්ශන
නගරය සිත්කලු වන්නේ ද එහෙයින් ඒ නගරය සිහිපත් නො කරව.
කාමයෝ වනාහි තොපට හිංසා නො කෙරෙන්නවා.

3325. දවල් ද රෑ ද අප්‍රමාණ වූ මෙමත්‍රී සිත වඩමු. ඉක්බිති
පින් ඇත්තවුන්ගේ වාසස්ථානය වූ දෙව් පූරයට යවු යි. පිරිසට
අවවාද කළේ ය.

වූලලසුතසොම ජාතක යි.

වනභාලීස නිපාතය නිමයේ යි.

එහි උද්දනය:

සුවපණ්ඩිත, ජමබුක කුණ්ඩලී යන පක්ෂීන් ඇති නෙයකුණ
ජාතකය ද, සරහබ්බ ජාතකය ද, අලමබුස ජාතකය ද, උතුම් වූ
සඞ්ඛ නාගරාජ ජාතකය ද, සුතසොම ජාතකය ද යන මොහු
වනභාලීස නිපාතයෙහි වෙත්.

1. නලිනිකාජාතකං

- 3326. උඩධර්මතෙ¹ ජනපදෙ රටඨඤ්ඤාපි විනසසති,
එහි නලිනිකෙ² ගව්ඡ නං මෙ බ්‍රාහ්මිණමානයය.
- 3327. නාහං දුක්ඛකම්මා රාජ නාහං අද්ධානකොවිදු,
කථං අහං ගමිසසාමී වනං කුඤ්ඤරසෙවිතං.
- 3328. ඒතං ජනපදං ගතත්වා හත්තීනා ව රචෙන ව,
දරුසඛකාටයානෙන එවං ගව්ඡ නලිනිකෙ³.
- 3329. හත්තී අසසා රථා පතනී⁴ ගවෙඡවාදය ඛතතියෙ,
තවෙව වණ්ණරූපෙන වසං නං ආනයිසසසි.
- 3330. කදලිධජපඤ්ඤාණො ආභුජ්ජරිවාරිතො,
එසො පදිසසති රමමො ඉසිසිඛගසස අසසමො.
- 3331. එසො අගගිසස සභිකාතො එසො දුමමො පදිසසති,
මඤ්ඤො නො අගගිං භාපෙනි ඉසිසිඛෙයා මහිඤ්ඤිකො.
- 3332. තඤ්ඤො දිසවාන ආයනතිං ආමුත්තමණ්ණකුණ්ඛලං⁴,
ඉසිසිඛෙයා පාවිසි භීතො අසසමං පණ්ණඡාදනං.
- 3333. අසසමසස ව සා ද්වාරෙ හෙණ්ඤුකෙනසස කීළනී,
විදංසයනතී අඛයානි ගුඤ්ඤං පකාසිතානි ව.
- 3334. තඤ්ඤො දිසවාන කීළනතිං⁵ පණ්ණඡාසාලගතො ජට්ඨි,
අසසමා නිකඛිජ්ජාන ඉදං වචනමබුච්චි.
- 3335. අමෙතා කො නාම සො රුකකඛා යසසි තෙවංගතං එලං,
දුරෙපි ඛිතං පච්චෙති න නං ඔභාය ගව්ඡති.
- 3336. අසසමසස මමං⁶ බ්‍රහෙම සමීපෙ ගතමාදනො,
පබ්බතෙ තාදිසා රුකඛා යසසි තෙවඛගතං එලං
දුරෙපි ඛිතං පච්චෙති න මං ඔභාය ගව්ඡති.⁷

- 1. උදයහතෙ - මජ්ඣ.
- 2. නිලීනිකෙ - මජ්ඣ.
- 3. හත්තී අසස රචෙ පතනී - මජ්ඣ.
- 4. කුණ්ඛලිං - මජ්ඣ.
- 5. කීළනති - මජ්ඣ.
- 6. මම - මජ්ඣ.
- 7. ගව්ඡ - මජ්ඣ. සුඛා,

1. නලිනිකා ජාතකය

3326. නලිනී කුමරිය, මෙහි එව. ජනපදය නියමින් දූවේ. රට ද වැනසේ, යව, ඒ මාගේ රටට වැසි වළකන්නා වූ බ්‍රාහ්මණයා (ඉසිසිංග තාපසයා) මෙහි ගෙන එවයි රජ තෙම කිය.

3327. පිය මහරජ, මම දුක් ඉවසිය හැක්කී නොවෙමි. මම හොඳින් මහ දන්තියක් ද නොවෙමි. ඇතුන් විසින් සෙවුනා ලද වනයෙහි මම කෙසේ නම් යම් දූ යි නලිනිය ඇසුවා ය.

3328. එම්බා නලිනිය, ඇතුපිටින් හා රථයෙන් ද සමාද්ධ වූ නුවරට ගොස් සුදුසු තන්හි බස්වාගෙන යන දුවමය යානයෙන්ද, නැව් ආදියෙන් ද යව.

3329. ඝෛත්‍රිය කුමරියනි, ඇත් අස් රිය පාබල යන සිව් රහ සෙනග ගෙන යව. මෙසේ ක්ලාන්ත නොවී ගොස් තිගේ ශරීර වර්ණයෙන් ද රූප සම්පත්තියෙන් ද ඒ බ්‍රාහ්මණයා තමන්ගේ වසයට ගනුවයි කියේ ය.

3330. කදලි සංඛ්‍යාත කෙසෙල් ධවජ සලකුණු ඇත්තා වූ ආභූචී පත්‍ර වනයෙන් පිරිවරන ලද්ද වූ ඉසිසිංග තාපසයාගේ රම්‍ය ආශ්‍රමය අර පෙණේ.

3331. අර ගින්න ඒ තාපසයා විසින් පුදන ලද ගින්න වේ. අර දුම දක්නට ලැබේ. මහත් සාද්ධි ඇති ඉසිසිංග තාපස තෙම ගින්න නොනිවන්තේ යයි හඟිමි.

3332. ඉසිසිංග තාපස තෙමේ මිණි කොඩොල් පැළඳ එන්නා වූ ඇය දෑක බිය වී (කොළ පියසි ඇති) ආශ්‍රමයට ඇතුළු විය.

3333. ඒ නලිනී නොමෝ අසපු දෙර සිට රහසහත් ප්‍රකට නොකටයුතු අවයවන් පෙන්නමින් පන්දුවකින් ක්‍රීඩා කරයි.

3334. පන්සලට පිවිසියා වූ තාපස තෙම ක්‍රීඩා කරන්නා වූ ඇය දෑක අසපුවෙන් ක්‍රිකම මේ වචන කියේ ය.

3335. පින්වත, යම්බඳු නුඹගේ දුරට දමන ලද එලය (පන්දුව) ආපසු එයි ද තා හැර නොයයි ද, මේ ආකාරයක් ඇති එලය හටගන්නා වූ ඒ ගස කවරෙක්දැයි තාපස තෙම ප්‍රශ්න කෙළේ ය.

3336. බ්‍රාහ්මණය, ගතධමාදන පර්වතයෙහි මාගේ අසපුව සම්පයෙහි යම් ගසක එලය මෙසේ දුරට දමා ගැසූ කල පෙරළා ඒ ද, මා හැරදමාත් නොයා ද එබඳු වෘක්ෂයෝ එහි ඇත්තාහ.

3337. එතු හවං අසසමිම අදෙතු
 පජ්ජඤ්ඤා හකඤ්ඤා පටිච්ඡ දමි,
 ඉදමාසනං අත්‍ර හවං නිසීදතු
 ඉතො හවං මූලඵලානි ධාදතු¹
3338. කිනොත ඉදං උරුනමනාරසමි.
 සුපිච්ඡිතං කණ්ණරිච්ඡසකාසති,
 අකඛාහි මෙ පුච්ඡිතො එතමස්සං
 කොසෙත්‍රු තෙ උතතමඛං පටිටඨං.
3339. අහං වනෙ මූලඵලෙසනං වරං
 ආසාදයිං² අච්ඡං සුසොරරුපං,
 යො මං පනිතො සහසජ්ඣපභො³
 පත්‍රස්ස මං අබ්බහි⁴ උතතමඛං.
3340. සවායං වණො ඛජ්ජති කණ්ණිවායති
 සබ්බඤ්ඤා කාලං න උහාමි සානං,
 පහො හවං කණ්ණිමිමං විනෙතුං
 කුරුතං හවං යාවිතො බ්‍රාහ්මණස්සං.
3341. ගමනීරරුපො තෙ වණො සලොහිතො
 අජුනිතො පකකගජෙධා මහා ව,
 කරොමි තෙ කිඤ්ඤි කසායයොගං
 යථා හවං පරමසුඛි හවෙය්‍යං.
3342. න මනිතයොගා න කසාවයොගා
 න ඔසධා බ්‍රහ්මචාරී කමනති,
 යං තෙ මුදු තෙන විනෙහි කණ්ණි
 යථා අහං පරමසුඛි හවෙය්‍යං.
3343. ඉතො නු භොතො කතමෙන අසසමො
 කච්චි හවං අභිරමසී අරකෙසු,
 කච්චිතු තෙ මූලඵලං පහුතං⁵
 කච්චි හවනං න විහිංසනති වාළා.
3344. ඉතො උජුං උතතරායං දිසායං
 ඛෙමො නදී හිමවනතා පහානි,⁶
 නසසා නිරෙ අසසමො මඤ්ඤ රමෙමො
 අහො හවං අසසමං මඤ්ඤ පසෙස.

1. භුඤ්ජතුං - වි. මජ්ඣං.
 2. ආසාදයි - මජ්ඣං.
 3. සහසා - මජ්ඣං.
 4. අබ්බහි - මජ්ඣං.
 5. බහුතං - මජ්ඣං.
 6. ඛෙමානදී හිමවතා පහති - මජ්ඣං.

3337. පින්වතුන් වහන්සේ මේ ආශ්‍රමයට පිවිසෙන සේක්වා. (ඇති සැටියකින්) ආහාර අනුභව කෙරෙන්න වා. පයෙහි ගල්වන තෙල් ද, මිහිරි ඵලාඵල ද සුදනම් කොට දෙමි. මේ නුඹ වහන්සේට ආසනයයි. පින්වතුන් වහන්සේ මෙහි හිඳගන්නා සේක් වා. පින්වතුන් වහන්සේ මෙයින් අලමුල් හා පලවැළ ද අනුභව කෙරෙන්න වා.

3338. පින්වත, නුඹගේ කළවායුවල අතර හොඳින් හේන්කු වූ කළුවන් සටහනක් සේ මේ කවරක් නම් පෙනේ ද? මා විසින් විවාරන ලද නුඹ මේ කරුණ මට කියව. තොපගේ රහසහ ශරීර සංඛ්‍යාත කොෂයෙහි ඇතුළු වීද?

3339. පින්වත් තාපසයෙනි, මම වනයෙහි අල මුල් හා පලතුරු සොයමින් හැසුරුණෙමි ඉතා දරුණු ස්වභාව ඇති වලසකුට ගලකින් ගැසුවෙමි. ඒ වලසා මා දෙසට පැන වහා මා වෙත පැමිණියේ මා පෙරළා මාගේ රහසහ කටින් උදුරා ඩැහැ ගත්තේය.

3340. එතැන් පටන් මාගේ ඒ වණය සැරෙයි. කැසීමද හටගනී. එහෙයින් හැම කල්හිම සුවයක් නොලබමි. පින්වත් තෙම මේ කැසීම සුව කරන්නට පොහොසත් ය. මා විසින් යඳින ලද නුඹ වහන්සේ බ්‍රාහ්මණ වූ මා පිණිස යහපතක් කරන සේක් වා.

3341. පින්වත, තොපගේ වණය ගැඹුරුය. ලේවන් පැහැත්තේ ය. කුණුමස් නැත්තේ ය. මදක් දුගඳ ඇත්තේ ය. විශාල ය. යම් සේ පින්වත් තෙමේ ඉතා සුවපත් වූවෙක් වන්නේ ද එසේ යම්කිසි කෂාය යොගයක් තොපට කරමි.

3342. පින්වත් බ්‍රාහ්මචාරිය, මන්ත්‍ර හෝ කසාය යොග හෝ වෙනත් ඖෂධ හෝ මේ වණය සුවපත් නො කෙරේ. යම් සේ මම ඉතා සුවැත්තෙක් වන්නෙමි ද එපරිද්දෙන් නුඹගේ මෘදු වූ යම් අවයවයක් වේ නම් එයින් ගටා මේ කැසීම දුරුකරවයි නලිනී කීවා ය.

3343. පින්වතාගේ ආශ්‍රමය මෙයින් කවර දිශායෙකින් ද? කිම පින්වතා වනයෙහි සිත් අලවන්නේ ද? කිම නුඹට අල මුල් හා පලතුරු බොහෝ තිබේ ද? කිම ව්‍යාල සත්කු පින්වතා නො වෙහෙසන් ද?

3344. පින්වත, මෙතැනින් සෘජුව උතුරු පැත්තෙහි බෙමා නම් ගහක් හිමවතෙන් ගලා බසියි. මාගේ රම්‍ය වූ ආශ්‍රමය ඒ ගංගාවගේ ඉවුරේ ය. අනේ, පින්වතා මාගේ ආශ්‍රමය දක්නේ නම් යහපතැ යි නලිනී කීවා ය.

3345. අඛො ව සාලා තිලකා ව ජලබ්බයෝ
 උඤ්ජකා පාටලියෝ ව චුලලා,
 සමනනතො කිම්පුරිසාභිගීතං
 අහො හවං අසසමං මඤ්ඤා පසෙස.
3346. කාලා ව මූලා ව එලා ව මෙසු
 වණ්ණණින ගණ්ඩන උපෙතරුපා,
 තං භූමිභාගෙහි උපෙතරුපං
 අහො හවං අසසමං මඤ්ඤා පසෙස.
3347. එලා ව මූලා ව පහුත² මෙසු
 වණ්ණණින ගණ්ඩන රසෙනුපෙතා,
 ආයතනී ව ලුද්දකා තං පදෙසං
 මා මෙ තතො මූලඵලං අභාසුං.³
3348. පිතා මමං මූලඵලෙසනං ගතො
 ඉදන්ති ආගච්ඡති සායකාලෙ,⁴
 උභොව ගච්ඡාමසෙ අසසමං තං
 යාව පිතා මූලඵලතො ඵතු.
3349. අඤ්ඤා ඛහු ඉසයො සාධුරුපා
 රාජීසයො අනුමග්ගෙ වසතති,
 තෙයෙව පුච්ඡස්මි මමසසමං තං
 තෙ තං නයිසසනති මමං සකාසෙ.
3350. න තෙ කට්ඨානි භින්නානි න තෙ උදකමාහතං,
 අග්ගිපි තෙ න භාසිතො⁵ කිනන්තු මඤ්ඤෙව ක්කායසී.
3351. භින්නානි කට්ඨානි හුතො ව අභති
 තපනීපි⁶ තෙ සමිතා බුහමචාරි,
 පීඨඤ්ඤා මඤ්ඤා උදකඤ්ඤා භොති
 රමසී සුං බුහමභුතො පුරසා.
3352. අභින්නකට්ඨාසී අනාහතොදකො
 අභාසිතග්ගීසී අසිඳ්ධිභොජනො,
 න මෙ තුවං ආලපසී මමඡ්ඡ
 නට්ඨනන්තු කිං වෙතසිකඤ්ඤා දුකඛං.

1. මඤ්ඤා - වී. මජ්ඣං.
 2. ඛහුතා - මජ්ඣං.
 3. අහෙසු - මජ්ඣං.
 4. සායනාකාලෙ - මජ්ඣං.
 5. නභාසිතො - මජ්ඣං.
 6. තපනීපිතො - මජ්ඣං.

3345. එහි අඹ ගස් ද සල් ගස් ද එරහැන්ද ගස් ද දඹ ගස් ද ඇහැළ ගස් ද පළොල් ගස් ද පිපියාහු වෙත්. භාත්පසින් කිඳුරන් විසින් ගායනා කරන ලද්දේ වේ. අනේ පින්වතා මාගේ ආශ්‍රමය දක්නේ නම් යෙහෙක.

3346. මෙහි පැහැයෙන් සහ සුවදින් යුත් තල්ගස් ද තල් අල ද තල් ගෙඩි ද ඇත්තාහ. ඒ ආශ්‍රමය මෙබඳු භූමිභාගයකින් යුක්තය. අනේ පින්වතා මාගේ ආශ්‍රමය දක්නේ නම් යහපති.

3347. මෙහි පැහැයෙන් ද සුවදින් හා රසයෙන් ද යුත් පලතුරු ද අල මුල් ද බොහෝ ය. ඒ ප්‍රදේශයට වැද්දෝ ද එන්නාහ. ඒ ආශ්‍රමයෙන් ඔවුහු අල මුල් හා පලතුරු හැරගෙන නො යත්වා යි (නලීනිය ප්‍රකාශ කළා ය.)

3348. මාගේ පියා අල මුල් හා පලතුරු සෙවීමට ගියේ ය. සවස් කාලයෙහි දැන් එන්නේ ය. පියා අල මුල් හා පලතුරු සොයා ගෙන එනතුරු බලව. (එවිට) අපි දෙදෙනා ම ඒ ආශ්‍රමයට යමුයි (තාපසයා කීයේය.)

3349. තාපසය, තවත් බොහෝ යහපත් සවභාව ඇත්තා වූ බ්‍රාහ්මණ සෘෂිහු ද රාජර්ෂිහු ද මාගේ ආශ්‍රමයට යන මාර්ගයෙහි දෙපස වසන්නාහ. නුඹ මාගේ ආශ්‍රමයට යන මග ඔවුන් විවාරා දකුව. ඒ සෘෂිවරු තොප මාගේ අසපුවට පමුණුවන්නා හ. (කියා නලීනී ගියා ය.)

3350. (පුත්‍රය,) තා විසින් දර නොකඩන ලද. දිය නොගෙනෙන ලද. පූජාග්නිය නො දල්වන ලද. කුමක් නිසා බාලයකු මෙන් සිතුවිල්ලෙහි යෙදී සිටිනෙහිද ?

3351. බ්‍රාහ්මචාරී තාපසය, පෙර නුඹ විසින් දර බිඳින ලදහ. පූජාග්නිය ද දල්වන ලද්දේ ය. ගිනි තපින උපකරණ ද තා විසින් ම සපයන ලද්දහ. මාගේ පුටුව ද එළවා තබන ලද්දේ වෙයි. පා දෝනා දිය ද එළවන ලද්දේ ය. නුඹ ද මෙයින් පෙර ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් ව මේ ආශ්‍රමයෙහි සිත් ඇලවුවෙහි ය.

3352. ඒ නුඹ අද නොකැඩූ දර ඇත්තෙහි ය. දිය නොගෙනායෙහි ය. නොදල්වන ලද පූජාග්නි ඇත්තෙහි ය. පිළියෙළ නොකරන ලද ආහාර ඇත්තෙහි ය. අද නුඹ මා හා කතා නො කරන්නෙහි ය. නුඹගේ යම් කිසිවක් නැතිවී ද? කවර නම් වෛතසික දුකක් ඇත්තෙහි ද? (යි පිය තාපසයා ප්‍රශ්න කළේ ය.)

3353. ඉධාගමා ජට්ඨො භුභලවාරී
 සුදස්සනෙයො සුනනු විනෙනි,
 නෙවානදීසො නපනාතිරස්සො
 සුකණ්ඨකණ්ඨවජ්ජනෙහි භොතො.
3354. අමස්සුජාතො අපුරාණවණ්ඨි
 ආධාරරූපඤ්ඤා පනස්ස කණ්ඨො,
 දොවපස්ස¹ ගණ්ඨො උරෙ සුජාතා
 සුවණ්ඨො² ඤ්ඤාපනිභා² පහස්සරා.
3355. මුඛඤ්ඤා තස්ස භුස³දස්සනෙයාං
 කණ්ඨොස්සු උඛෙනති ච කුඤ්චිතනා,
 නෙ ජොතරෙ වරතො මාණවස්ස
 සුතතඤ්ඤා යං සංයමනං ජටානං.
3356. අඤ්ඤා ච තස්ස සඤ්ඤාමනී වතස්සො
 නීලා පිතා ලොහිතිකා ච සෙතා,
 තා සංසරෙ වරතො මාණවස්ස
 විරිට්ඨසඤ්ඤාරිච පාචුසමභි.⁴
3357. න මෙඛලං⁵ මුඤ්ජමයං ධරෙනි
 න සනතවෙ⁶ නො පන ඛඛජස්ස,⁷
 තා ජොතරෙ ජසනනතරෙ⁸ විසතතා
 සතෙරිතා විජ්ජුරිවනතලිකෙඛි.
3358. අඛීලකානි ච අවණ්ඨකානි
 හෙට්ඨා තාභ්‍යා⁹ කට්ඨසමොහිතානි,
 අසට්ඨිතා නිච්චිකිලිං කරොහති
 හං තාත කිං රුකඛ්ඵලානි තානි.
3359. ජටා ච තස්ස භුසදස්සනෙයො
 පරොසතං වෙලුඤ්ඤා සුගණ්ඨා,
 දොධාසිරො සාධුචිහතතරූපො
 අහො නුඛො මඤ්ඤා තථා ජටාස්සු.
3360. යද ච සො පකිරති තා ජටායො
 වණ්ඨොණ්ඨන ගණ්ඨන උපෙතරූපා,
 නීලුසලං වාතසමෙරිතංච
 තථෙච සංවානි වතස්සමො අයං.

1. වෙයමාගනධා - මජ්ඣං.
 වෙයමාගණ්ඨො - සා.
 2. සුවණ්ඨො² ඤ්ඤාපනිභා - මජ්ඣං.
 3. භුසං - මජ්ඣං.
 4. භාචිංසරෙ - මජ්ඣං.
 5. න මිඛලං - මජ්ඣං,
 6. නසනතරෙ නො - මජ්ඣං.
 7. පඛඛජස්ස - සී.
 8. ජසනනතරෙ - මජ්ඣං.
 9. තාභ්‍යා - මජ්ඣං.

3353. (පියාණෙනි,) ජටාධර වූ බුහුචාරී තාපසයෙක් මෙහි පැමිණියේ ය. ඉතා දැකුම්කලු ශරීරයක් ඇත්තා වූ හෙතෙම මේ අසපුව බබුළුවයි. ඉතා දික් නොවූයේ ද ඉතා මිටි නොවූයේ ද වේ. ඒ පින්වත් තාපසයාගේ හිස වනාහි ඉතා කළු පැහැත්තා වූ කෙස්වලින් වැසුණේ ය.

3354. හෙතෙමේ රැවුල නැත්තේ ය. පැවිදි වූ නොබෝ කල් ඇත්තේ ය. ගෙලෙහි පාත්‍රාධාරය තරම් පළඳනාවක් ඇත්තේ ය. ළයෙහි හටගත් රන්පිඩු මෙන් බබළන ගෙඩි දෙකක් ද ඔහුට ඇත.

3355. ඔහුගේ මූන ඉතාම දැකුම් කලය. කන් දෙකෙහි අගින් නැමී ගිය යම් කිසිවක් එල්ලෙයි. හැසිරෙන්නාවූ ඒ මාණවකයාගේ ජටා එක්කොට බැඳී තුල ද බබළන්නේ ය.

3356. නිල් - කහ - ලේ - සුදු යන වශයෙන් සිව් වැදැරුම් වර්ණයන් ඇති තවත් ආභරණ සතරක් තිබේ. එහා මෙහා යන්නා වූ මාණවකයාගේ ඒ පළඳනාවෝ වර්ෂා කාලයෙහි රැහි සමූහයා මෙන් නාද කෙරෙත්.

3357. හෙතෙම මුදු තණින් කළ මෙවුල් දම් නොදරයි. වැහැරිවලින් වියන ලද මෙවුල් දම් ද නොදරයි. බබුළු තණයෙන් කළ මෙවුල් දම් ද නොදරයි. උකුළු අතරෙහි වෙසෙසින් ඇලුණාවූ ඔහුගේ වැහැරි අහස් හි සියරැලි විදුලියක් සේ බබළයි.

3358. (පියාණෙනි,) ඔහුගේ නාභියෙන් යට ඉණෙහි බඳනා ලද්දවූත් සවි නොකරන ලද්දවූත් නැට්ටක් නැත්තාවූත් එලයෝ වෙති. නො ගවන ලද ඒ එලයෝ නිතර කිලිං යන අනුකරණය කෙරෙත්. පින්වත් පියාණෙනි, ඒ කවර ගස්වල එල ද?

3359. (පියාණෙනි,) ඔහුගේ ජටාව ද බොහෝ සෙයින් දැකුම් කලය. සියයකටත් වඩා වක්වූ අග්වලින් යුක්තවූවා සුවඳවත් ය. හිස දෙකොටසකට බෙදූ මනාකොට බඳින ලද ජටා ඇත්තේ ය. මගේ ජටාවද එසේ වන්නේ නම් යහපතී.

3360. යම් කලෙක්හි හෙතෙම වර්ණයෙන් හා සුවඳින් යුතුවූ ඒ ජටාවන් විසුරුවා ද, එකල්හි වාතයෙන් කම්පා කරන ලද නිලුපුල් වනයක් මෙන් මේ වන අසපුව ද සුවඳ හමන්නේ ය.

3361. පඬොනා ව තස්ස භුසදස්සනෙයො
 නෙතාදිසො යාදිසො මඤ්ඤායො,
 සො වායති ඵරිතො මාඵභෙන
 වනං යථා අගග්ගිමෙඝ සුඵලං.
3362. නිහන්ඪී සො රුක්ඛඵලං පඨබ්බා
 සුචිත්තරූපං රුචිරං දස්සනෙයං,
 බිත්තඤ්ඤා තස්ස පුනරෙති හස්ථං
 හං තාත කිං රුක්ඛඵලං නු බො තං.
3363. දන්තා ව තස්ස භුසදස්සනෙයො
 සුඤ්ඤා සමා සභිඛවරූපපතනා,
 මනො පසාදෙනති විචරියමානා
 නහ නුන සො සාකමබාදි තෙහි.
3364. අකඤ්ඤං අගලිතං¹ මුහුං මුද්දං
 උජුං අනුඤ්ඤං අවපලමස්ස භාසිතං,
 රුදං මනුඤ්ඤං කරචිකස්සස්සරං
 හදයඛගමං රඤ්ජයතෙව මෙ මනො.
3365. බිත්තස්සරො නානිචිස්සට්ඨවාකො
 න නුන සජ්ඣායමතිප්පයුතො,
 ඉච්ඡාමි බො² තං පුනරෙව³ දච්ඡං
 මිත්තං හි මෙ මාණවාහු පුරස්ථා.
3366. සුසන්ධි සබ්බස්ස විමඤ්ඤිමං වණං
 පුඤ්ඤා සුජාතං බරපතසනනිභං,
 තෙතෙව මං උත්තරියාන මාණවො
 විචරිය උරුං ජස්සනෙන පිලෙයි.
3367. තපතති ආහතති විරොචරෙ ව
 සතෙරතා විජ්ජරීචනාලිකෙඛ,
 බාහා මුද්දා අඤ්ජනලොමසාදිසා
 විචිත්තවට්ඨධගුලිකාස්ස සොහරෙ.
3368. අකඤ්ඤාසඬොනා න ව දීඝලොමො
 නබස්ස දීඝා අපි ලොහිතභ්ගා,
 මුද්දහි බාහාහි පලිඤ්ජනො
 කලාඤ්ජරූපො රමයං උපට්ඨති.

1. අගලිතං - මජ්ඣං.
 2. බො - මජ්ඣං.
 3. පුනරෙව - මජ්ඣං.

3361. ඔහුගේ ඉතා දැකුම්කලු කය මාගේ කයමෙන් මඩ සහිත (කිලුටු) නොවේ. හෙතෙම සුලභිත් කම්පා කරන ලද්දේ වසන්ත කාලයෙහි මනාව පිපි වනයක් මෙන් සුවද හමන්නේ ය.

3362. හෙතෙම ඉතා විසිතුරු මන වඩන්නාවූ දැකුම්කලු වෘක්ෂඵලයක් පොළොවෙහි ගසයි. පොළොවෙහි ගසන ලද ඒ ඵලය නැවත ඔහුගේ අතට පැමිණෙයි. පින්වත් පියාණෙනි, එය කිනම් ගසක ඵලයක් ද?

3363. ඔහුගේ දන්තයෝ ද ඉතා දැකුම්කලු වූවාහු සුදු පැහැ ඇත්තාහු මන.කොට සෝදන ලද්ද වූ හක් ගෙඩියක් බඳු වූවා හු විවෘත කරනු ලබන්නාහු සිත පහදවත්. (අප මෝ) ඒ තරුණ තෙම ඒ දත්වලින් පලා අනුභව නොකෙළේ වනැයි ඒකාන්තයෙන් හඟීමි.

3364. ඔහුගේ වචනය රඵ නොවේ. ගෞත ගසන්නේ නොවෙයි. නැවත කියන්නේ ද ඉතා මෘදුය, සෘජුය, තැන්පත්ය, අවපලය, කුරවිකෙවිල්ලන්ගේ මෙන් ඉතා මිහිරිය. හෘදයධමය, මගේ සිත එහි ඇලේ ම ය.

3365. විහිදී නොගිය වාතා ඇත්තේ අප්‍රකට ස්වරයෙන් යුක්තය. හෙතෙමේ හැදෑරීමෙහි ඉතා යෙදුනෙක් නොවේ. ඔහු නැවත දැකීමට මම කැමැත්තෙමි. ඒ මාණවක තෙම පළමු මාගේ මිත්‍රයා විය.

3366. මනා ගැළපීම් ඇති සියලු තන්හි විශේෂයෙන් වටවූ විශාල ලෙස මනාව හටගන්නා වූ නෙලුම් කැකුළකට බඳු වූ ඔහුගේ වණයක් වෙයි. ඒ තරුණ තෙමේ මා උසා මැඩ ගෙන උරු යුග්මය විවෘත කොට කටියෙන් මා පෙළුවේ ය.

3367. ඒ මානවකයාගේ සිරුරෙන් නික්මෙන්නා වූ රශ්මිහු අහස් හි සියඳලි වීදුලි මෙන් දිලියෙත්. ආලෝකවත් වෙන්. බබළත්. ඔහුගේ බාහුව ද අඳුන්වන් ලොම් වැනි ලොම් ඇත්තේ මෘදු වූයේ විසිතුරු වූ ද වට වූ ද ඇඟිලිවලින් යුක්තව බබළ යි.

3368. ඒ මාණවක තෙම කර්කශ නොවූ ශරීරාවයව ඇත්තේ නොදික් ලොම්වලින් යුක්තය. ඔහුගේ නිය දික් දුයේ නමුත් අග රතු පැහැයෙන් යුතුය. යහපත් ස්වභාව ඇති හෙතෙම මෘදු අත්වලින් මා වැළඳ ගෙන අභිරමණය කරවමින් මට උපස්ථාන කෙළේ ය.

3369. දුමසස තුලුපනිභා පහසසරා
සුවණණකමුක්තලච්චාසුච්චි,
හත්ථා මුදු තෙහි මං සමුප්පිකා
ඉතො ගතො තෙ මං දහනති තාත.

3370. නභ නුන සො ඛාරීවිධං අභාසි
න නුන කට්ඨානී සයං අභඤ්ඤී,
න නුන සො හනති දුමෙ කුයාරියා
න පියස හඤ්ඤෙසු බීලානී අසී.

3371. අදෙජා ච ඛො තසස චණං අකාසි
සො මං බුච්චි සුබ්බිතං මං කරොහි,
තාහං කරිං තෙන මමාසි සොඛ්ඛං
සො මං බුච්චි සුබ්බිතොසමීති බුහෙම.

3372. අයඤ්ඤි තෙ මාලුච්චපණණසජ්ඣතා
චිකිණණරූපාව මයා ච තෙන ච,
කිලනතරූපා උදකෙ රමීකා
පුනපුනං පණණකුට්ඨං චජාම.

3373. න මජ්ඣ මනතා පටිභනති තාත
න අභේභුතං නපි යඤ්ඤිතත්තං,
න වාපි තෙ මුලඵලානී භුඤ්ඤ
යාව න පසසාමී තං බුහමචාරිං.

3374. අඛා පජානාසි තුවමිති තාත
යසසං දීසායං වසතෙ බුහලචාරී,
තං මං දීසා පාපය තාත බ්ථං
මා තෙ අහං අමරිං අසසමමඝි.

3375. විචිත්‍රපුප්ඵං හි වනං සුතං මයා
දීජාහිසුට්ඨං දීජසඛකසෙවිතං,
තං මං වනං පාපය තාත බ්ථං
පුරා තෙ පාණං විජභාමී අසසමෙම.

3376. ඉමසමාහං ජොතිරසෙ වනමඝි
ගන්ධබ්බදෙවච්චරසඛකසෙවිතො,
ඉසීනමාවාසෙ සනන්තනමහි
තෙනාදීසං අරතීං පාපුණෙථ.

3369. ගසක පුළුන් වැනි සුවපහස් ඇති පැහැ විහිදෙන්නා වූ රන්මුවා කැටපතක් සේ වට වූ ද යහපත් සිවියක් ඇත්තා වූ ද හස්තයෝ ඒ තරුණයාහට ඇත්තා හ. ඒ අත්වලින් මා වැළඳ ගෙන සිය පහස මා සිරුරෙහි පතුරුවා මෙතැනින් ගියේ ය. පියාණෙනි, ඒ ස්පර්ශයෝ මා දවත් (යයි ඉසිසිංග තවුසා කීයේ ය.)

3370. පියාණෙනි, ඒ මාණවක තෙම ඒකාන්තයෙන් ම තවුස් පිරිකර ගෙන නොගියේ වන. තෙමේ කාණ්ඨයන් නොබිත්දේ යයි හඟිමි. හෙතෙම පොරොවෙන් ගස් නො කැපුයේ යයි හඟිමි. ඔහුගේ අත්වල කරගැට නැත.

3371. ඔහුට වලසෙක් වණයක් ඇති කෙළේ ය. ඒ වණය සුව කරන්නට යැයි හෙතෙම මට කීයේ ය. එය මම කෙළෙමි. එයින් මට ද සැපයක් විය. “බ්‍රාහ්මණය, මම සුවපත් කරන ලද්දෙමි” යි හෙතෙම මට ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3372. (පියාණෙනි,) නුඹ වහන්සේගේ මේ මාලුවා පත්‍රමය ආස්තරණය ද ඔහු විසින් හා මා විසින් විසුරුවන ලද පරිදීමය. ක්ලාන්ත ස්වභාව ඇති වූයෙමි. ජලයෙහි රමණය කොට නැවත නැවතත් පත්සලට වැදුණෙමි.

3373. පියාණෙනි, මට අද මන්ත්‍ර නො වැටහේ. ගිනි පිදීම ද නො වැටහේ. යාග කිරීම ද නො වැටහේ. නුඹ වහන්සේ විසින් ගෙනෙන ලද අල මුල් පලතුරුද ඒ තාපසයා දකිනතුරු නො බුදිමි.

3374. පියාණෙනි, නුඹ ද ඒ තාපසයා වාසය කරන දිසාව දන්නෙහි නම්, පියාණෙනි, ඒ මා ඒ දෙසට වහා පමුණුවනු මැනවි. මම නුඹ වහන්සේගේ ආශ්‍රමයෙහි නො මැරෙමවා (යි තාපසයා කීවේ ය.)

3375. පියාණෙනි, ඒ ආශ්‍රමය විසිතුරු මල් ඇත්තෙක. පක්ෂින් විසින් කරන ලද නාද ඇත්තෙක. පක්ෂි සමූහයා විසින් සෙවුනා ලද යි මා විසින් අසන ලදී. පියාණෙනි, නුඹ වහන්සේගේ අසපුවෙහි මා මැරෙන්නට ප්‍රථම ඒ වනයට පමුණුවන සේක්වා’ යි (තාපසයා කීයේ ය.)

3376. හොමාග්නියෙන් බබළන ගාන්ධර්වයන් හා දිවාප්සරා සමූහයා විසින් සෙවුනා ලද ඉතා පුරාණ වූ යාමින්ගේ වාසභූමිය වන මේ අසපුවෙහි කිසිවෙක් මෙබඳු නො ඇල්මකට නො පැමිණියේය.

3377. භවන්ති මිත්තානි අලො න භොතති
 ඤාතීසු මිත්තෙසු කරොතති පෙමං,
 අයඤ්ඤා ජලොචා කිත්ඤ්ඤා වා නිවිට්ඨො
 යො නෙව ජානාති කුතොමඤ්ඤා ආගතො.
3378. සංවාසෙන හි මිත්තානි සන්ධියන්ති පුනස්සනං,
 යෙව මිත්තො අසඤ්ඤානු අසංවාසෙන ජීරති.
3379. සචෙ තුවං දකඛසි බ්‍රහ්මචාරිං
 සචෙ තුවං සලලපි¹ බ්‍රහ්මචාරිනා,
 සමුප්පත්තසස්සං ච මහොදකෙන
 නපොගුණං ඛිප්පමිමං පහස්සසි.²
3380. පුනපි චෙ දකඛසි බ්‍රහ්මචාරිං.
 පුනපි චෙ සලලපෙ බ්‍රහ්මචාරිනා,
 සමුප්පත්තසස්සං ච මහොදකෙන
 උප්පාගතං ඛිප්පමිමං පහස්සසි.³
3381. භූතානි භෙතානි චරන්ති තාත
 වීරුපරුපෙන මනුස්සලොකෙ,
 න තානි සෙවෙඨ නරො සපඤ්ඤා
 ආසජ්ජ නං නස්සති බ්‍රහ්මචාරිති,

නලිනිකාජාතකං.

2. උමාදන්තිජාතකං

3382. නිචෙසනං කස්ස නුදං සුනන්දු
 පාකාරෙන පඤ්ඤාමයෙන ගුණං,
 කා දිස්සති අභේසිඛාව දුරෙ
 වෙහාසයං⁴ පඤ්ඤාගෙහි අචචී.
3383. ධිතානයං කස්ස සුනන්දු භොති
 සුඤ්ඤානයං කස්ස අරොපි හරියා,
 අකඛාහි මෙ ඛිප්පමිධෙව පුට්ඨො
 අචාවචා යදි වා අතී භත්තා.
3384. අහං හි ජානාමි ජනිදු එතං
 මත්තා ච පෙත්තා ච අරොපි අස්සා,
 තචෙව යො පුරියො භූමිපාල
 රත්තින්දිවං අප්පමිත්තො තචසෙව.

1. සලලපෙ - වී. මජ්ඣං.
 2. පභිසසසි - මජ්ඣං.
 3. පභිසසති - මජ්ඣං.
 4. වෙහාසයං - මජ්ඣං, සත්ථා,

3377. ලොව සමහරුන්හට මිත්‍රයෝ වෙති. සමහරුන්හට මිත්‍රයෝ නොවෙත්. ඔවුන්ගෙන් සමහරු නෑයන් කෙරෙහි ද සමහරු මිත්‍රයන් කෙරෙහි ද ප්‍රේම කරත්. යම් මේ (ඉසිසිංග) තාපසයෙක් වෙද, හේ කොඬින් ආයෙමිදු යි තමා ගැනත් නො දනී. (එසේ වූ මොහු කුමක් හෙයින් මේ මාගම කෙරෙහි මිත්‍රයාය යන හැඟීමෙන් ඇතුළත් වී ද යි සිතුවේ ය.)

3378. පුත්‍රය, එක්ව වාසය කිරීමෙන් වනාහි මිත්‍රයෝ නැවත නැවත එක්වෙත්. ඒ මිත්‍ර තෙමේ එක් වූ වාසය නොකිරීමෙන් ම ඒනාද වේ.

3379. පුත්‍රය, ඉදින් නුඹ ඒ බ්‍රහ්මචාරියා දක්නෙහි නම් බ්‍රහ්මචාරියා සමග සල්ලාප කරන්නෙහි නම් සමාද්ධ වූ ශසායන් මහ දිය පාරකින් ගසාගෙන යන්නාක් මෙන් මේ තපොගුණය වහා ම පැහැර ගන්වන්නෙහි ය.

3380. ඉදින් නුඹ නැවතත් ඒ බ්‍රහ්මචාරියා දක්නෙහි නම් නැවතත් ඒ බ්‍රහ්මචාරියා සමග සල්ලාප කරන්නෙහි නම් සමාද්ධ වූ ශසායන් මහ දිය පාරකින් ගසාගෙන යන්නාක් මෙන් මේ ශ්‍රමණ තෙජස වහා පැහැර ගන්වන්නෙහි ය.

3381. පුත්‍රය, මනුෂ්‍ය ලොකයෙහි විරූප ස්වභාවයෙන් (මේ යක්ෂිණි සංඛ්‍යාත) භූතයෝ හැසිරෙත්. නුවණැති මිනිසා ඒ භූතයන් සේවනය නො කරන්නේය. බ්‍රහ්මචාරී තපස තෙම ඒ භූතයාට ළං ව නස්නේයයි (තාපස තෙම පුත්‍රයාට අවවාද කෙළේ යැයි වදාළ සේක.)

නලිනිකා ජාතක යි.

2. උමමාදනනී ජාතකය

3382. එම්බා සුනාඤ්ඤ නම් සාරථිය, රතුගඩොළුමුඛා පවුරෙන් ආරක්‍ෂා කරන ලද මේ ගෙය කාගේ ද? කඳු මුදුනක අහස්හි බබළන ගිනිකඳක් මෙන් ද දුර පිහිටි ගිනිසිලක් මෙන් ද, කවරක් බබළා ද?

3383. සුනාඤ්ඤ, මෝ තොමෝ කවරකුගේ දුටුක් ද? කවරකුගේ ලේලියක් ද? කවරකුගේ බිරියක් ද? විවාරන ලද්ද වූ මට වහා ම මෙහි දී ම කියව. මැයට යම් කිසිවකුගේ රැකවරණයක් ඇත්තේ ද? නැතහොත් ස්වාමීපුරුෂයෙක් ඇත්තේ ද යන බව මට කියව (යි රජ තෙම කීයේ ය.)

3384. රජතුමනි, මැයගේ මව්පසින් ද පියපසින් ද කිවහැකි තොරතුරු මම දනිමි. පාර්විපාලක රජතුමනි, රැ දවල් දෙකේ නුඹ වහන්සේ සඳහා අප්‍රමාද ව ක්‍රියා කරන්නා වූ ඒ පුරුෂ තෙම නුඹ වහන්සේගේ ම සේවකයෙකි.

3385. ඉඳො ව ඵිතො ව සුවදිභි¹තො ව
අමචේවා ව තෙ අඤ්ඤතරො ජනිඤ,
තසෙසසා² හරියා අභිපාරකසස
උමොදනනී³ නාමධෙයොන රාජ.
3386. අමෙහා අමෙහා නාමමීදං ඉමිසසා
මත්තා ව පෙත්තා ව කතං සුසාධු,
තථ හි⁴ මඤං අවලොකයන්ති
උමෙත්තකං උමමදනනී අකාසි.
3387. යා පුණ්ණමාසෙ මීගමඤ්ඤොවනා
උපාවිසී පුණ්ණරීකත්තවධගී,
දෙව පුණ්ණමාසො තදහු අමඤ්ඤං
දීසවාන පාරාවතරත්තවාසිනිං.
3388. අළාරපමෙහති සුමෙහි වගග්ගි
පලොභයනති මං යද උදික්කති,
වීජමෙහමානා හරතෙව මෙ මනො
ජාතා වනෙ කිලපුරිසීව පබ්බතෙ.
3389. තද හි බ්‍රහතී සාමා ආමුත්තමණිකුණ්ඩලා,
එකවචවසනා නාරී මීගී හනනාචුදික්කති.
3390. කදසසු මං තමබ්බතඛා සුලොමා
බාහා මුදු වඤ්ඤසාරලිත්තා,
වචචධගුලී සත්තතධීරකුත්තියා
නාරී උපඤ්ඤස්සති සීසතො සුභා.
3391. කදසසු මං කඤ්ඤනජාලුරචජද
ධිතා තිරිට්ඨසස විලාකමජ්ඣා,
මුදුහි බාහාහි පලිස්සජ්ඣසති
බ්‍රහාවනෙ ජාතදුමංව මාලුවා.
3392. කදසසු ලාබාරසරත්තසුවච්චි
බිඤ්ඤතී පුණ්ණරීකත්තවධගී,
මුඛං මුඛෙන උපනාමධිස්සති
සොණ්ණඛාව සොණ්ණස්ස සුරාය ථාලං.

1. සුවච්චි - මජ්ඣං.
2. තසෙසව - මජ්ඣං. සා.
3. උමමාදයනනී - මජ්ඣං.
උමමාදනනී - සා.
4. තදහි - මජ්ඣං.

3385. ජනාධිපතිතුමනි, සමීපනින් සමෘද්ධ වූ වස්ත්‍රාලංකාරාදී-
යෙන් පිරුණා වූ ආඨාස වූ එක්තරා අමාත්‍යයෙක් නුඹ වහන්සේට
ඇත. රජතුමනි, උමමාදනකි යන නාමයක් ඇති මෝ තොමෝ
අනිපාරක නම් වූ ඔහුගේ භායභාව ය.

3386. පින්වත, පින්වත, මැයගේනම මවිපියන් විසින් මනා
කොට තබන ලද්දකි. ඒ එසේ ම ය. මා දෙස බලන්නී වූ
උමමාදනකි තොමෝ මා උමතුචකු කළා ය.

3387. පූර්ණ වන්ද්‍රයාගෙන් යුත් රාත්‍රියෙහි මුව දෙනක මෙන්
මද බැලුම් ඇත්තා වූ රන්පියුමකට බඳු සිවියක් ඇති යම්
තැනැත්තියක් තොමෝ (කවුළුව සමීපයෙහි) හුන්නී ද, පරවියන්ගේ
පා වැනි වර්ණ ඇති වස්ත්‍ර හැඳි ඇය දක එදවස්හි වන්ද්‍රයෝ
දෙදෙනෙක් වූහ යි සිතුවෙමි.

3388. යම් දිනෙක ඕ තොමෝ මා පොළඹවමින් යහපත්
වූ ද විශාල වූ ද ඇස්වලින් මා දෙස බැලූ ද, එවිට කම්පාවට
පත් ඕ තොමෝ වනයෙහි වූ පර්වතයෙක්හි උපන් කිඳුරු දෙනක
මෙන් මාගේ සිත පැහැර ගත්තා ම ය.

3389. එකල්හි මහත් වූ රන් මෙන් ග්‍රාමවර්ණ වූ පලදන
ලද මිණිකොඩොල් ඇති එක් වස්ත්‍රයක් හැන්ද වූ ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ
භාන්ත වූ මුව දෙනක මෙන් මා දෙස බැලුවා ය.

3390. තඹවත් නිය ඇති යහපත් ලොම් ඇති මොළොක් වූ
අත්වලින් යුත් සඳුන්කල්ක ගල්වන ලද වට ඇඹිලි ඇත්තා වූ
යහපත් වූ ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ කවද නම් හිස පටන් යහපත් ලෙස
ස්පර්ශ කිරීමෙන් දක්‍ෂ ව ක්‍රියා කොට මා තුටු කරන්නීද යි
(කියමින් රජ තෙම වැලැපුණේ ය.)

3391. කවර කලෙක්හි රන්මය උර වැස්මෙන් අලංකාර
වූ කෘශ වූ මධ්‍යප්‍රදේශ ඇති කිරිටි නම් සිටුහුගේ දියණි තොමෝ
විශාලවනයෙහි හටගත් වෘක්ෂයක් මාලුවා වැලක් (වැළඳ
ගන්නාක්) මෙන් මා වැළඳ ගන්නී ද.

3392. කවර කලෙක්හි ලාඤ්ඤා පොවන ලද්දක් සේ මනා
සිවි ඇත්තා වූ දියබුබුළු මෙන් වට වූ පයෝධර ඇත්තා වූ රන්
නෙළුම් බඳු පැහැති ශරීරවර්ණ ඇති ඕ තොමෝ රා සොඩිකු-
හට අන් රා සොඩිකු සුරා තැටියක් එළවන්නා සේ මුඛයෙන්
මුඛයට ළං වන්නී ද—

3393. යදද්දසං නං තිට්ඨතීං සබ්බගතං මනොරමං,
තතො සකස්ස චිත්තස්ස නාවබොධාමී කඤ්චනං.
3394. උම්මාදනනිමහං දිට්ඨො ආමුක්ඛමණිකුණදලං,
න සුපාමී දිවාරතනිං සහස්සංච පරාජිතො.
3395. සකෙතා ච මෙ වරං දජ්ජා සො ච ලබ්භොථ මෙ වරො,
එකරතනං දිරතනං චා භවෙය්‍යං අභිපාරමකො
උම්මාදනනායා රමීකාන සිචිරාජා තතො සියං.
3396. භුතානි මෙ භුතපතී නමස්සතො
ආගමම යකො ඉදමෙවමබ්බුට්ඨි,¹
රඤ්ඤා මනො උම්මදනනායා නිවිට්ඨො
දද්ධි තෙ තං පරිවාරයසු.
3397. පුඤ්ඤා විධංසෙ² අමරො න වලිහි
ජනො ච මෙ පාපමිදනා ජඤ්ඤා,
භුසො ච ත්‍යස්ස මනසො විසාතො
දකා පියං උම්මදනනිං අදිට්ඨො.
3398. ජනිඤ්ඤා නාඤ්ඤානු තයා මයා චා
සබ්බාපි කමමස්ස කතස්ස ජඤ්ඤා,
යතො මයා උම්මදනනී පදිනතා
භුසෙහී රාජා වනථං සජාහී.
3399. යො පාපකං කමමකරං මනුසස්සා
සො මඤ්ඤති මායිදං මඤ්ඤංසු අඤ්ඤා,
පස්සන්ති භුතානි කරොනනමෙතං
යුත්තා ච යෙ භොනති නරා පඨබ්බා.
3400. අඤ්ඤා නු තෙ කොචී නරො පඨබ්බා
සද්දභෙය්‍ය³ ලොකසමී න මෙ පියානි,
භුසො ච ත්‍යස්ස මනසො විසාතො
දකා පියං උම්මදනනිං අදිට්ඨො.
3401. අද්ධා පියා මඤ්ඤ ජනිඤ්ඤ එසා
න සා මම අප්පියා භුමිපාල,
ගවෙජ්ච කං උම්මදනනිං හදනො
සීභොච සෙලස්ස ගුහං උපෙහී.

1. ඉදමෙතදබ්බුට්ඨි - වී. මජ්ඣ. සා.

2. පුඤ්ඤා විධංසෙ - මජ්ඣ.
පුඤ්ඤා ව. ධංසෙ - සා.

3. සඨෙය්‍ය - වී. මජ්ඣ.

3393. යම් දිනෙක සිත්කලු වූ සියලු ශරීරාවයව ඇතිවැ සිටුනා ඇය දැක්කෙම ද, එද පටන් සිය සිත පිළිබද කිසිවක් මම නො දනමි.

3394. පළඳනා ලද මිණිකොඩොල් ඇති උමමාදනනී නම් තැනැත්තිය මම දුටුවෙමි. ඒ මොහොතේ සිට මම දහසකින් පැරදුනකු සේ රැ දවල් නිදි නො ලබමි.

3395. ඉදින් ශක්‍ර තෙමේ මට වරයක් දෙන්නේ නම් මම ඒ වරය ලබමි. (කිනම් වරයක් ද යත් :) එක් රැයක් හෝ දෙරැයක් මම අභිපාරක වන්නෙමිවා. එසේ අභිපාරක වී උමමාදනනීය සමග අභිරමණය කොට ඉන්පසු සිව්වර වෙමිවා (යන මේ වරය යි.)

3396. මහරජ, බිලියම් පිණිස භූතයන් වදින්නා වූ මට යක්ෂයෙක් අදුන් රජුගේ සිත උමමාදනනී ය කෙරෙහි පිහිටියේ ය යන මෙය මෙසේ කීවේ ය. ඔබට ඒ උමමාදනනී ය දෙමි. ඇය පරි-වාරිකාව කර ගනුව (යි ඇමති තෙම කීවේ ය.)

3397. යහළු අභිපාරකය, එසේවිනම් මම පිනෙන් පිරිහෙමි. ඇය සමග කෙලෙස් සසගින් වියු පමණින් අමරණීය ද නො වෙමි. මහජනයා ද මාගේ මේ ලාමක කමැයි දැන ගන්නේ ය. ප්‍රිය වූ උමමාදනනීය නොදැක්මෙන් තොපගේ සිතට ද මහත් දුකෙක් ඇති වන්නේ ය.

3398. මහරජ, නුඹ වහන්සේත් මාත් හැර සියලු ප්‍රජාව ම නුඹ වහන්සේට උමමාදනනී ය දෙන ලද්දී ය යන කරුණ නොදන්නේ ය. එහෙයින් රජ තෙමේ (ඇය සමග සිත් අලවා වෙසෙමින්) මනඳෙළ සපුරා ගනිවා. ඉන්පසු නුඹ වහන්සේ නොරුස්නාහු නම්, ඇය මාහට ම දෙනු මැනවි.

3399. (අභිපාරකය,) පවිකම් කරන යම් මිනිසෙක් වේ නම්, “මා කරන පවිකම අන්‍යයෝ නො දැන ගනිත්වා” යි හෙ තෙමේ සිතයි. එහෙත් ලොකයෙහි (බුදු - පසේ බුදු) ඇ ඉදුබල ඇති මනුෂ්‍යයෝත් භූතයෝත් ඒ පාපකර්ම කරන්නහු දකිත්.

3400. (අභිපාරකය,) ලෝකයෙහි කිසියම් මිනිසෙක් මට උමමදනනී ය ප්‍රිය නැතැ යි යන තොපගේ අදහස අදහන්නේ ද? ප්‍රිය වූ උමමදනනී ය දීමෙන් පසු නො දක්නාවිට නුඹගේ සිතට මහත් දුකෙක් වන්නේ ය.

3401. ප්‍රජාධිපති මහරජතුමනි, මෝ තොමෝ ඒකාන්තයෙන් ම මට ප්‍රිය ය. පාර්විපාලය, ඹ තොමෝ මට අප්‍රිය නො වන්නී ය. පින්වතුන් වහන්ස, කාමපරිලාභයෙන් යුතු සිංහයකු සිංහ පොතිකාවක වාසය කරන භූතාවට යන්නා සේ නුඹ වහන්සේ උමමදනනීය වෙත යෙත්වා.

3402. න පිළිතා අත්තදුකෙඛන ධීරා
සුඛපථලං කමමං පටිච්චජනති,
සමමොභිතාවාපි සුඛෙන මහතා
න පාපකමමඤ්ච සමාවරහති.
3403. තුවඤ්ඤි මාතා ච පිතා ච මඤාං
භතතා පතී පොසකො දෙවතා ච,
දසො අභං තුඤ්ඤ සපුත්තදුරො
යථා සුඛං සිඛඛ කරොභී කාමං.
3404. යො ඉසසරොමභීති කරොති පාපං
කඤ්ඤා ච යො නුත්තපතෙ¹ පරෙසං,
න තෙන සො ජීවති දීසමායුං
දෙවාපි පාපෙන සමෙකඛරෙ නං.
3405. අඤ්ඤාතකං සාමිකෙභී පදිත්තං
ධමමෙ ධීතා යෙ පටිච්චතති දනං,
පටිච්චකා දයකා වාපි තස්ස
සුඛස්ථලඤ්ඤච කරොතති කමමං.
3406. අඤ්ඤා නු තෙ කොචී නරො පඨබ්බා
සද්දභෙය්‍ය² ලොකස්මිං න මෙ පියාති,
භුසො ච ත්‍යස්ස මනසො වීඝාතො
දඤ්ඤා පියං උමමදන්තීං අදිට්ඨා.³
3407. අද්ධා පියා මඤ්ඤ ජනිතු ඵසා
න සා මම⁴ අපඤ්ඤා භුමිපාල,
යනොන මයා උමමදන්තී පදිත්තා
භුසෙභී රාජා වනථං සජාභී.
3408. යො අත්තදුකෙඛන පරස්ස දුකඛං
සුඛෙන වා අත්තසුඛං දහාති,
යථෙච්චිදං මඤ්ඤ තථා පරෙසං
යො ඵවං ජානාති සවෙදී ධමමං.
3409. අඤ්ඤා නු තෙ කොචී නරො පඨබ්බා
සද්දභෙය්‍ය ලොකස්මිං න මෙ පියාති,
භුසො ච ත්‍යස්ස මනසො වීඝාතො
දඤ්ඤා පියං උමමදන්තීං අදිට්ඨා.

1. නුත්තපතෙ - මජ්ඣං.
2. සද්දභෙය්‍ය - වී. මජ්ඣං.
3. දිට්ඨා - මජ්ඣං.
4. මම - වී. මජ්ඣං.

3402. ආත්ම දුඃඛයෙන් පෙළන ලද පණ්ඩිතයෝ සුව විපාක ඇති කර්ම නො හරිත්. එසේ ම සුවයෙන් මත් ව මුළා වූවාහු පාප කර්ම ද නො කරත්.

3403. සිව් රජතුමනි, නුඹ වහන්සේ වනාහි මාගේ මව ද පියා ද ස්වාමියා ද පොෂණය කරන්නා ද දෙවතාවා ද වන්නාහු ය. අඹු දරුවන් සහිත වූ මම වනාහි නුඹ වහන්සේගේ දුසයෙක්මී, නුඹ වහන්සේ සිය කැමැත්තක් සුවසේ කරන සේක් වා.

3404. යමෙක් මම අධිපති වෙමැ යි පවිකම් කෙරේ ද, පවි කොට අනුන්ගේ අපවාදයට බිය නොවේ ද, හෙ තෙම ඒ කර්මයන් දිගු කලක් ජීවත් නො වේ. දෙවියෝ ද ඔහු ලාමක වශයෙන් සලකත්.

3405. මහරජ, අන්සතු වූ ඒ ස්වාමීන් විසින් දෙන ලද්ද වූ දුනාසක් ධර්මයෙහි පිහිටියා වූ යම් කෙනෙක් පිළිගනිද් ද, එහි දයකයෝත් ප්‍රතිග්‍රාහකයෝත් සැප විපාක ඇත්තා වූ ම කර්මයක් කරත්.

3406. අභිපාරකය, මේ ලොකයෙහි කිසියම් මිනිසෙක් “මට උමමාදනී ප්‍රිය නැතැ” යි යන තොපගේ අදහස අදහන්නේ ද? ප්‍රිය වූ උමමාදනීය දීමෙන් පසු නො දක්නාවිට නුඹගේ සිතට මහත් දුකෙක් වන්නේ ය.

3407. ප්‍රජාධිපති මහරජතුමනි, මෝ තොමෝ ඒකාන්තයෙන්ම මට ප්‍රිය ය. පාරිච්චාලය, ඕ තොමෝ මට අප්‍රිය නො වන්නී ය. පින්වතුන් වහන්ස, කාම පරිලාභයෙන් යුත් සිංහයකු සිංහ පොති-කාවක වාසය කරන ගුහාවට යන්නා සේ නුඹ වහන්සේ උමමාදනීය වෙත යෙත් වා.

3408. යමෙක් තමහට වූ දුකින් අනුන්ගේ දුකක් හෝ අනුන්ගේ සුවයෙන් තමහට සුවයක් හෝ පිහිටුවා ද මෙය මට යම්සේ වේ ද අනුන්ටත් එසේ ම යයි දනී ද, හෙ ධර්මය දන්නෙකි.

3409. අභිපාරකය, මේ ලොකයෙහි කිසියම් මිනිසෙක් “මට උමමාදනීය ප්‍රිය නැතැ” යි යන තොපගේ අදහස අදහන්නේ ද? ප්‍රිය වූ උමමාදනීය දීමෙන් පසු නො දක්නාවිට නුඹගේ සිතට මහත් දුකෙක් වන්නේ ය.

- 3410. ජනිඤ ජානාසි පියා මමෙසා
න සා මමං අපජියා භූමිපාල,
පියෙන තෙ දමුචි පියං ජනිඤ
පියදුධිනො දෙව පියං ලභනතී.
- 3411. සො නුතාභං වධිංසාමි අභ්‍යානං කාමභෙතුකං,
නභි ධමමං අධමෙමන අභං වධිතුමුංසභෙ.
- 3412. සචෙ තුවං මඤ්ඤ සතිං ජනිඤ
න කාමයාසි නරචීරසෙට්ඨ,
චජාමි නං සඛචජනසස සිඛඛ
මයා පමුඤ්ඤං තනො අචභයෙසි නං.
- 3413. අදුසියං චෙ අභිපාරක ඤං
චජාසි කතෙන අභිතාය ත්‍යාසස,
මභා¹ ච තෙ උපවාදෙපි අසස
න ච.පි ත්‍යාසස නගරමභි පකෙඛා.
- 3414. අභං සභිසසං උපවාදමෙනං
නිඤං පසංසං ගරභඤ්ඤා සඛඛං,
මමෙතමාගචජතු භූමිපාල
යථා සුඛං සිඛඛං² කරොභි කාමං.
- 3415. යො තෙච නිඤං න පුනාපසංසං³
ආදීයති ගරභං නොපි පුජං,
සිරි ච ලකඛි ච අපෙති තමභා
ආපො සුචුට්ඨිච යථා ඵලමභා.
- 3416. යං කිඤ්චි දුකඛං ච සුඛඤ්ඤා ඵතෙනා
ධමමාතිසාරඤ්ඤා මනොචිසාතං,
උරසා අභං පටිච්ඡසසාමි සඛඛං
පඨවී යථා ථාවරානං තසානං.
- 3417. ධමමාතිසාරඤ්ඤා මනොචිසාතං
දුකඛං ච නිච්ඡමි අභං පරෙසං,
ඵකොපිමං තාරධිසසාමි භාරං
ධමමෙ ධීතො කඤ්චි අභාපයනොතා.

1. සඛඛා - ඵි.
2. සිරි - මජ්ඣං.
3. න පනපසංසං - මජ්ඣං.

3410. ප්‍රජාධිපති මහරජතුමනි, මෝ තොමෝ එකාන්තයෙන් ම මට ප්‍රිය යයි දන්නෙහි ය. පාර්විපාලය, ඕ තොමෝ මට අප්‍රිය නො වන්නී ය. ජනාධිපති රජතුමනි, මට ප්‍රිය වූවකින් ඔබට ප්‍රිය වූවක් දෙමි. දේවයන් වහන්ස, ප්‍රිය දේ දෙන්නෝ ප්‍රිය දේ ලබති.

3411. ඒකාන්තයෙන් ඒ මම කාම හේතුක වූ අයුත්තක් කොට තමන්ට භීසා නො කරන්නෙමි. මම වනාහි අධර්මයෙන් ධර්මය නසන්නට උත්සාහ නො කරමි.

3412. ජනාධිපති වූ නරශ්‍රේෂ්ඨය, ඉදින් නුඹ වහන්සේ මාගේ ඒ බිරිඳ නො කැමැත්තාහු නම්, සිව් රජතුමනි, මම ඇය හැම දෙනාට ම සාධාරණ වන ලෙස හැර දමමි. ඉන්පසු මා විසින් හැර දමන ලද ඇය කැඳවා ගනු මැනවි.

3413. හිතකාරී වූ අභිපාරකය, නුඹ දුෂ්‍යා නොකටයුතු වූ ඇය හැර දමන්නෙහි නම්, එය තොපට අහිත පිණිස වන්නේ ය. තොපට මහත් වූ අපවාදයෙක් ද වන්නේ ය. නගරයෙහි ද ජනයා තොපට පක්‍ෂ නො වන්නේ ය.

3414. සිව් මහරජතුමනි, මේ දෝෂය ද, නින්දාව ද, ප්‍රශංසාව ද, ගර්භාව ද යන සියල්ල ම මම ඉවසන්නෙමි. භූමිපාලය, මේ සියල්ල මා කරා ඒවා. නුඹ වහන්සේගේ කැමැත්තක් සුවසේ කරනු මැනවි.

3415. යමෙක් නින්දාව නොපිළිගනී ද යළි ප්‍රශංසාවත් නොපිළිගනී ද ගැරහීම නොපිළිගනී ද පූජාවත් නොපිළිගනී ද, ඔහු කෙරෙන් ඵෙඤ්චයා සංඛ්‍යාත ශ්‍රියත් ප්‍රඥා සංඛ්‍යාත ලක්‍ෂ්මියත් ගොඩබිමින් ලිස්සා යන වර්ෂා ජලයක් මෙන් පහව යේ.

3416. මෙපමණකින් යම්කිසි දුකක් හෝ සැපයක් හෝ ධර්මය ඉක්ම යාමක් හෝ චිත්තසන්තාපයක් හෝ සිදු වන්නේ නම් රහතුන්ගේ ද පුහුදුනන්ගේ ද සියල්ල පිළිගන්නා මහපොළොව ලෙන් මම ඒ සියල්ල පිළිගනිමි.

3417. මම අනුන්ගේ ධර්මය ඉක්මවා යෑමද චිත්තසන්තාපය ද කායික දුක ද නො කැමැත්තෙමි. මම ධර්මයෙහි පිහිටියෙමි කිසිවකු නො පිරිහෙළන්නේ හුදෙකලා ව මේ දුඃඛහාරය එතෙර කරන්නෙමි (ධී රජ තෙම කීවේ ය.)

3418. සග්ගුපගං පුද්දඤ්ඤකමමං ජනිඤ්ඤ
මා මෙ තුවං අනන්තරායං අකාසි,
දදමී තෙ උච්චදන්ති. පසන්තො
රාජාව යඤ්ඤං¹ ධනං බ්‍රාහ්මණානං.

3419. අද්ධා තුවං කතෙත භිතොසි මඤ්ඤං
සධා මම උච්චදන්ති තුවඤ්ඤං,
නිඤ්ඤොස්ස දෙවා පිතරො ච සබ්බො
පාපඤ්ඤං පයසං අභිසම්පරායං.

3420. නාහෙනං ධම්මං සිචිරාජ වජ්ජුං
සනෙගමා ජානපද ච සබ්බො,
යතෙත මයා උච්චදන්ති පදිනතො
භූසෙහි රාජා වනථං සජාහි.

3421. අද්ධා තුවං කතෙත භිතොසි මඤ්ඤං
සධා මම උච්චදන්ති තුවඤ්ඤං,
සතඤ්ඤං ධම්මානි සුකිත්තානි
සමුද්දවෙලාව දුරව්වයානි.

3422. ආහුනෙයොහා මෙසි භිතානුකම්පි
ධාතා වීධාතා වසි කාමපාලො,
තසි හුතා දෙව මහජ්ජලා හි
කාමෙන මෙ උච්චදන්ති. පට්ට්ඨ.

3423. අද්ධා හි සබ්බං අභිපාරක ඤාං
ධම්මං අචාරී මම කතතුපුතං,
අඤ්ඤං නු තෙ කො ඉධ සොඤ්ඤානො
දිපදො නරො අරුණෙ ජීවලොකෙ.

3424. තුවං නු සෙට්ඨො නිමනුත්තරොසි
ඤාං ධම්මඤ්ඤො ධම්මදීදු සුමෙධො,
සො ධම්මඤ්ඤො විරමෙව ජීව
ධම්මඤ්ඤං මෙ දෙසය ධම්මපාල.

3325. තදිඤ්ඤ අභිපාරක සුඤ්ඤාහි වචනං මම,
ධම්මනෙත දෙසයිස්සාමී සතං ආසෙවිතං අහං.

3418. ජනාධිපතිතුමනි, නුඹ වහන්සේ මාගේ ස්වර්ගගාමී වූ පින්කමට අනතුරක් නො කළහු ය. මම නුඹ වහන්සේහට පහන් සිතැත්තෙමි. රජ කෙනකුත් බමුණනට යාග සඳහා දෙන ධනයක් මෙන් උමමාදනනීය දෙමි (යි ඇමති තෙම කීවේ ය.)

3419. වැඩ කැමති ඇමතියාණෙනි, නුඹ ඒකාන්තයෙන් ම මට වැඩ කැමැත්තෙහි ය. උමමාදනනී ද, නුඹ ද, මාගේ යහළුවෝ ය. දෙවියෝ ද බ්‍රහ්මයෝ ද සියලු රට වැස්සෝ ද යන සියල්ලෝම නිඤ්ඤ කරන්නාහ. පරලොචනී විපාක දෙන්නා වූ පාපයක් ද දකිමි.

3420. සිව් රජතුමනි, නියමගම් වැස්සන් සහිත සියලු දනවූ වැසියෝ ම මා විසින් නුඹ වහන්සේහට උමමාදනනී දෙන ලද්දීය යන මෙය අධර්මයකැ යි නො කියන්නෝ ය. එබැවින් රජ තෙම ඒ කාමතෘෂ්ණාව දියුණු කෙරේවා (නොරුස්නාහු නම් මාහට ම) දෙනු මැනවි. (ඇමති තෙම කීවේ ය.)

3421. වැඩ කැමති ඇමතියාණෙනි, නුඹ ඒකාන්තයෙන් ම මට වැඩ කැමැත්තෙහි ය. උමමාදනනී ද නුඹ ද මාගේ යහළු වෝ ය. මනා කොට ප්‍රකාශ කරන ලද්ද වූ සත් පුරුෂ ධර්මයෝ මුහුදු වෙරළ මෙන් නො ඉක්මවාලිය හැක්කෝ වෙති.

3422. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ වනාහි මාගේ පිදිය යුක්තාද වන්නාහු ය. හිතානුකම්පා ඇත්තා ද වන්නාහු ය. විධාන කරන්නා ද කැමති දෑ පාලනය කරන්නා ද වන්නාහු ය. එහෙයින් නුඹ වහන්සේ කෙරෙහි පුදන ලද්දී මහත් ඵල වන්නී ය. මාගේ කැමැත්තෙන් උමමාදනනීය පිළිගනු මැනැවැ යි (ඇමති තෙම කීවේ ය.)

3423. කත්තු නමැත්තහුගේ පුත්‍ර වූ අභිපාරකය, නුඹ එකැතින් ම මට හිතකර වූ හැම දහමෙක්හි ම හැසුරුණෙහි ය. (හෙට) අරුණ නැගි කල්හි මේ මිනිස් ලොව දෙපා ඇත්තා වූ අන් කවර නම් රජෙක් නුඹට යහපතක් කරන්නේ දැ යි (ඔහු නිහඬ කිරීම පිණිස රජ තෙමේ ඇසී ය.)

3424. මහරජතුමනි, නුඹ වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨ වන්නාහු ය. උතුම් වන්නාහු ය. නුඹ වහන්සේ ධර්මය රක්නහු ය. ධර්මය දන්නහු ය. මනා නුවණැත්තහු ය. ධර්මය රක්නා වූ ඒ නුඹ වහන්සේ බොහෝ කලක් ජීවත්වන සේක් වා. ධර්මය රක්නා වූ දේවයන් වහන්ස, මට ධර්මය ද දෙසන සේක් වා.

3425. අභිපාරකය, එසේ නම් මාගේ වචනය අසව, මම බුද්ධාදී සත්පුරුෂයන් විසින් සෙවුනා ලද ධර්මය තොපට දෙසන්නෙමි.

- 3426. සාධු ධම්මරුවී රාජා සාධු පඤ්ඤාණවා නරො,
සාධු මිත්තානමද්දුබ්බො පාපසොකරණං සුඛං.
- 3427. අකෙතාධනස්ස විජිතෙ ධීතධම්මස්ස රාජිනො,
සුඛං මනුස්සා ආසෙඨ සීතව්ජායාය සඛ්ඛරෙ.
- 3428. න වාහමෙන අභිරොවයාමි
කමමං අසමෙකඛ කතං අසාධු,
යෙවාපි කුඤ්ඤාන සයං කරොන්ති
උපමා ඉමා මඤ්ඤා තුවං සුඤ්ඤාහි.
- 3429. ගවඤ්ඤා තරමානානං ජිමහං ගච්ඡති පුබ්බවො,
සඛ්ඛා තා ජිමහං ගච්ඡන්ති නෙතෙත ජිමහං ගතෙ සති.
- 3430. එවමෙව මනුස්සස්ස යො හොති සෙට්ඨසම්මතො,
සො වෙ අධම්මං චරති පගෙව ඉතරා පජා
සඛ්ඛං රට්ඨං දුඛං සෙති රාජා වෙ හොති අධම්මකො.
- 3431. ගවඤ්ඤා තරමානානං උජුං ගච්ඡති පුබ්බවො,
සඛ්ඛා තා උජුං ගච්ඡන්ති නෙතෙත උජුගතෙ සති.
- 3432. එවමෙව මනුස්සස්ස යො හොති සෙට්ඨසම්මතො,
සො වෙපි ධම්මං චරති පගෙව ඉතරා පජා
සඛ්ඛං රට්ඨං සුඛං සෙති රාජා වෙ හොති ධම්මකො.
- 3433. න වාපහං අධම්මෙන අමරණමභිප්පකයෙ,
ඉමං වා පඨවීං සඛ්ඛං විජේතුං අභිපාරක.
- 3434. යං හි කිඤ්ඤි මනුස්සස්ස රතනං ඉධ විජ්ජති,
ගාවො දුසො හිරඤ්ඤාඤ්ඤා වජ්ජියං හරිව්ජනං.
- 3435. අසස්සිකියො ව රතනං මණිකඤ්ඤා
යඤ්ඤාපි මෙ ව්ජ්ජුරියාභිපාලයන්ති,
න තස්ස හෙතු විසමං චරෙය්‍ය
මජ්ජෙකි සිවීනං උසභොසමී ජාතො.

3426. දහම් කැමති වන්නා වූ රජ තෙම යහපත් වේ. නුවණැති මිනිස් තෙම යහපත් වේ. මිතුරන්ට ද්‍රෝහ නො කරන්නා යහපත් වේ. පාපයා ගේ නො කිරීම සුවයට කරුණු වේ.

3427. නොකිපෙනසුලු වූ ධර්මයෙහි පිහිටි රජුගේ නුවර මනුෂ්‍යයෝ දුප්පතුන් නැමිතුරන්ගේ සිහිල් සෙවණැති, නොදෑහැමි බිලියම් ආදියෙන් පීඩිත නොවූ සිය ගේදෙර ඇත්තාහු සුවසේ වෙසෙත්.

3428. අපරික්ෂාවෙන් කරන ලද මේ කර්මය ද මම කැමති නො වෙමි. යම් කෙනෙක් (තුමු) සොයා දූන කටයුතු කෙරෙත් නම් එය කැමැත්තෙමි, මාගේ මේ උපමාවන් තුඹ අසව.

3429. ඉදින් යන්නා වූ ගවයන් අතුරෙන් පෙරටුව යන ගව තෙම වක් වැ යේ නම්, පෙරටුව යන්නා වක් ව ගිය කල්හි ඒ මුළු ගව රැළ ම වක්ව යෙද්ද.

3430. එසේ ම මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේෂ්ඨය යි සම්මත ද ඉදින් හෙ තෙම අධර්මයෙහි හැසිරේ ද එවිට සෙසු ප්‍රජාව ගැන කවර කලා ද? ඉදින් රජ තෙමේ නොදෑහැමි නම් මුළු රට ම දුකසේ වෙසෙයි.

3431. ඉදින් යන්නා වූ ගවයන් අතුරෙන් පෙරටු ව යන ගව තෙම සෘජු ව යේ නම් පෙරටු ව යන්නා සෘජුව ගිය කල්හි ඒ මුළු ගව රැළම සෘජු ව යෙද්ද.

3432. එසේ ම මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේෂ්ඨය යි සම්මත ද ඉදින් හෙ ධර්මයෙහි හැසිරේ ද එවිට සෙසු ප්‍රජාව ගැන කවර කලා ද? ඉදින් රජ තෙමේ දෑහැමි නම් මුළු රට ම සුවසේ වෙසෙයි.

3433. අභිපාරකය, මම ද නොදෑහැමින් දෙවඬය නො පතන්-නෙමි. මේ මුළු පොළොව හෝ දිනන්නට නො කැමැත්තෙමි.

3434. මෙලොව මිනිසුන් කෙරෙහි ගව - දසි - අමුරන් - වස්තු රත් සඳුන් යන යම්කිසි රත්න ජාතියක් විද්‍යාමාන වේ ද,

3435. අශ්වයෝ ද, ස්ත්‍රීහු ද, සප්තවිධ මාණිකාරත්න ද මහ ඇඟි භාණ්ඩ ද යන යමකුත් මේ වන්දු සුයඹයෝ එළිය කරමින් රකිත් ද, ඒ සක්විති රජය හෙතුකොට ගෙන ද විෂම ව නො හැසිරෙමි. යම් හෙයකින් මම සිටි රජුන් අතර ශ්‍රේෂ්ඨ ව උපන්-නෙමි ද, එහෙයිනි.

3436. නොනා පිනා උග්ගතො රට්ඨපාලො
ධම්මං සිව්ඪං අපවායමානො,
සො ධම්මමෙවානුච්චින්නායනොනා
තස්මා සකෙ වික්ඛවසෙ න වකෙත.

3437. අද්ධා තුවං මහාරාජ නිද්දමං අබ්බසනං සිවං,
කර්ඤ්ඤස්සි වීරං රජ්ජං පඤ්ඤා හී තව තාදිසි.

3438. එතං තෙ අනුමොදමී යං ධම්මං නප්පමජ්ජස්සි,
ධම්මං පමජ්ජ ඛන්ධියො යානා වචති ඉස්සරො.

3439. ධම්මං චර මහාරාජ මාතාපිතුස්ස ඛන්ධිය,
ඉධ ධම්මං චරික්ඛාන රාජ සග්ගං ගමිස්සස්සි.

3440. ධම්මං චර මහාරාජ පුක්ඛදරෙස්ස ඛන්ධිය,
ඉධ ධම්මං චරික්ඛාන රාජ සග්ගං ගමිස්සස්සි.

3441. ධම්මං චර මහාරාජ මිත්තාමච්චෙවස්ස ඛන්ධිය,
ඉධ ධම්මං චරික්ඛාන රාජ සග්ගං ගමිස්සස්සි.

3442. ධම්මං චර මහාරාජ වාහනෙස්ස ඛලෙස්ස ච,
ඉධ ධම්මං චරික්ඛාන රාජ සග්ගං ගමිස්සස්සි.

3443. ධම්මං චර මහාරාජ ගාමෙස්ස නිගමෙස්ස ච,
ඉධ ධම්මං චරික්ඛාන රාජ සග්ගං ගමිස්සස්සි.

3444. ධම්මං චර මහාරාජ රට්ඨෙස්ස ජනපරෙස්ස ච,
ඉධ ධම්මං චරික්ඛාන රාජ සග්ගං ගමිස්සස්සි.

3445. ධම්මං චර මහාරාජ සමණ්ඩ්‍රාහමණෙස්ස ච,
ඉධ ධම්මං චරික්ඛාන රාජ සග්ගං ගමිස්සස්සි.

3436. මම වනාහි නායකයෙක් ද, පියෙක් ද, ප්‍රසිද්ධ කෙනෙක් ද රට පාලනය කරන්නෙක් ද, සිව් රජුන්ගේ ධර්මය ගරු කරන්නෙක් ද වෙමි. ඒ මම ඒ ධර්මය අනුව ම සිතන්නෙමි. එහෙයින් තමන්ගේ වික්ත වසයෙහි නො පවතිමි යි (රජ තෙම කීවේ ය.)

3437. මහරජ, ඒකාන්තයෙන් නුඹ වහන්සේ නිතරම විපත්ති රහිත ව කීර්තිය ව බොහෝ කලක් රජය කරවන්නාහු ය. යම් හෙයකින් නුඹ වහන්සේගේ ප්‍රඥව එබඳු වන්නී ද එහෙයිනි.

3438. ධර්මයෙහි ප්‍රමාද නො වව යි යම් බඳු ධර්මයක් ප්‍රකාශ කෙළෙහි ද, නුඹගේ මේ ධර්මයට මම සන්තෝෂ වෙමි. අධිපති ඤෙත්‍රිය තෙම ධර්මයෙහි ප්‍රමාද වී ස්ථානයෙන් චූත වේ.

3439. ඤෙත්‍රිය මහරජ, මච්චියන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව මච්චියන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3440. ඤෙත්‍රිය මහරජ, අඹුදරුවන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙව මහරජ, මෙලොව අඹුදරුවන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3441. ඤෙත්‍රිය මහරජ, මිත්‍රාමාත්‍යයන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව මිත්‍රාමාත්‍යයන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3442. මහරජ, බළ සේනාවන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව බළ සේනාවන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3443. මහරජ, ගම් නියමිගම් වැසියන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව ගම් නියමිගම් වැසියන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3444. මහරජ, රට වැසියන් කෙරෙහි හා දනව වැසියන් කෙරෙහි ද, දැහැමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව රටවැසියන් කෙරෙහි හා දනව වැසියන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

3445. මහරජ, මහණ බමුණන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොව මහණ බමුණන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

- 3446. ධම්මං චර මහාරාජ මීගපකඛිසු ධන්විය,
ඉධ ධම්මං චරිතාන රාජ සග්ගං ගමීසසසි.
- 3447. ධම්මං චර මහාරාජ ධම්මො විශේණො සුඛාවහො,
ඉධ ධම්මං චරිතාන රාජ සග්ගං ගමීසසසි.
- 3448. ධම්මං චර මහාරාජ සඉඤ්ඤ දෙවා සබ්බමකා,
සුචිශේණන දිවං පතතා මා ධම්මං රාජ පමාදෙති.

උමාදනතී ජාතකං.

3. මහාබෝධිජාතකං

- 3449. කිනඤ්ඤ දණ්ඩං කිමජිනං කිං ජතතං කිං උපාහනං,
කිං අඛලසඤ්ඤ පතතඤ්ඤ සබ්බාවිඤ්ඤාපි බ්‍රාහ්මණ
තරමානරුපො ගණකාසි කනඤ්ඤ පඤ්ඤසෙ දිසං.
- 3450. ආදායෙතානි වසසානි චුසිතානි තවනතිකෙ,
නාභිජානාමී සොණෙන පිබ්බලෙනාභිකුජ්ජතං.
- 3451. සවායං දිනොච නදති සුකකදයං විදංසයං,
තච සුඤ්ඤා සහරියසස විතසඤ්ඤා මං පති.
- 3452. අහු එස කතො දෙසො යථා භාසසි බ්‍රාහ්මණ,
එස භියොතා පසීද්ධිමි වස බ්‍රාහ්මණ මාගමා.
- 3453. සබ්බසෙතො පුරෙ ආසි තතොපි සබ්බලො අහු,
සබ්බලොභිතකොදනි කාලො පකකමීතුං මම.

3446. ඤාණිය මහරජ, මාගපක්ෂීන් කෙරෙහි දැහැමින් හැසිරෙව. මහරජ, මෙලොවැ මාගපක්ෂීන් කෙරෙහි පැවැත්වියයුතු සුවර්ත ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යන්නේ ය.

3447. මහරජ, දැහැමින් හැසිරෙව. පුරුදු කරන ලද ධර්මය තෙමේ සැප ගෙනදෙන්නේ වෙයි. මහරජ, මෙලොවැ ධර්මයෙහි හැසිර පරලොවැ ස්වර්ගයට යව.

3448. මහරජ, දැහැමින් හැසිරෙව. ශක්‍රයා සහිත දෙවියෝත් මහාබ්‍රහ්මයා සහිත සෙසු බ්‍රහ්මයෝත් මොනොවට පුරුදු කරන ලද ධර්මය කරණ කොට ගෙන දෙවිලොවට පැමිණෙන්නාහු ය. මහරජ, ධර්මයෙහි ලා ප්‍රමාද වන්නෙක් නො වව. (මෙසේ අභිපාරක නම් සෙනෙවි තෙම රජහට ධර්ම දෙශනා කෙළේ ය).

උමමාදනභී ජාතක යි.

3. මහාබෝධි ජාතකය

3449. ස්වාමීනි, තවුස් බ්‍රාහ්මණයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ කවර හෙයින් දණ්ඩක් ගත්තහු ද? කුමක් හෙයින් වෙලෙව් වැ අඳුන් දිව්සමත්, කුඩයත්, උවහනත්, අකුස්සත්, පාත්‍රයත්, සංඝාටි-යත් ගත්තහු ද? කවර නම් දිසාවකට වැඩම කරනු කැමැත්තහුදැයි (රජ තෙම ඇසුවේ ය.)

3450. මහරජ, මේ දෙළොස් වසක් නුඹ සමීපයෙහි වසන ලදී. එහෙත් පිංගල නම් වූ නුඹගේ සුනඛයා වීසින් කරන ලද මෙබඳු මහත් ශබ්දයක් ගැන නො දනිමි.

3451. ඒ මේ සුනඛ තෙම, මා කෙරෙහි පහව ගිය ශ්‍රද්ධා ඇති භායාචාව සහිත නුඹගේ (මා මැරවීමට කළ) කථාව අසා සුදු දළ විහිදුවමින් එඩිතරයකු මෙන් (ඔබ මෙහි එන්නේ කිම? රජු වීසින් ඔබ මරනු පිණිස අණ කරන ලද බව නොදන්නා සේක්දැයි අභවමින්) නාදකරයි. (බුරයි).

3452. තාපසයාණන් වහන්ස, යම්සේ කියන්නාහු නම් ඒ දෝෂය අප විසින් කරන ලද්දේය. මම දැන් වැඩියක් පහන් වෙමි. තාපසයන් වහන්ස, මෙහි ම වසනු මැන. නො උඩිනු මැනවැයි (රජ තෙම කීවේ ය.)

3453. මහරජ, පළමුවෙන් (නුඹගේ ගෙහි මට දුන් බත) සුදු විය. (හෙදකයන්ගේ වචන වලින් පසුව) මිශ්‍ර විය. දැන් ලේ වන් විය. එබැවින් මට බැහැර යෑමට දැන් කාලය පැමිණ තිබේ.

3454. අඛන්තනරං පුරෙ ආසි තතො මජ්ඣෙකි තතො ඛහී,
පුරා නිඤ්ඤාතො හොති සයමෙව වජාමහං.

3455. චිතසඤ්ඤා න සෙවෙය්‍ය උදපානංව නොදකං,
සවෙපි නං අනුබණ්ණෙ වාරිකදුමගන්ධිකං.

3456. පසන්තමෙව සෙවෙය්‍ය අපපසන්නං විචජ්ජයෙ,
පසන්නං පසිරුපාසෙය්‍ය රහදංචොදකත්ථිකො.

3457. භජෙ භජන්තං පුරිසං අභජන්තං න භජ්ජයෙ,¹
අසප්පුරිසධිමෙමා සො යො භජන්තං න භජ්ජති.²

3458. යො භජන්තං න භජති සෙවමානං න සෙවති,
ස වෙ මනුස්සපාපිට්ඨො මිගො සාබ්බසස්සිතො යථා.

3459. අවචාභිකකණ්ණසංසග්ගා අසමොසරණෙන ව,
එතෙන මිත්තා ජීරන්ති අකාලෙ යාවනාය ව.

3460. තසමා නාභිකකණ්ණං ගච්ඤ්ඤා න ව ගච්ඤ්ඤා විරාවිරං,
කාලෙන යාවං යාවෙය්‍ය එවං මිත්තා න ජීයරෙ.

3461. අනිචිරං නිවාසෙන පියො භවති අප්පියො,
ආමන්ත ඛො තං ගච්ඤාම පුරා තෙ හොම අප්පියා.

3462. එවං චෙ³ යාවමානානං අඤ්ඤාලිං නාවඤ්ඤාසි,
පරිවාරකානං සන්තානං වචනං න කරොසි නො
එවං තං අභියාචාම පුන කඤ්ඤාසි පරියායං.

3463. එවං චෙ නො විහරන් අන්තරායො න හෙසස්සති,
තුමහං වාපි⁴ මහාරාජ අමහං⁵ වා රට්ඨවඩ්ඨන්
අපෙචනාම පසෙසම⁶ අහොරත්තානාමචවයෙ.

1. නහයෙ නහාජයෙ - චි. මජ්ඣං.
2. නහජති - මජ්ඣං. නහාජති - චි.
3. තෙ - මජ්ඣං.
4. මයහංවා - චි. මයහං.
5. තුයහංවාපි - චි. මජ්ඣං.
6. පසාම - චි.

3454. මහරජ, පළමු මට දුන් අසුන රජ මැදුර තුළ විය. ඉන්පසු මධ්‍යයෙහි (හිඹිහිස) ය. ඉන්පසු පිටත්හිය. නැවත ගෙලෙහි ගෙන ඇද දැමීමට පෙර මම තෙමීම යන්නෙමි.

3455. පහව ගිය ශ්‍රද්ධා ඇත්තහු දිය නැති ලිදක් මෙන් සේවනය නො කරන්නේ ය. ඉදින් එය නැවත සාරන්නේ නම් මඩ ගඳින් යුත් ජලය ඇති වන්නේ ය. (එමෙන් පහ වූ ශ්‍රද්ධා ඇත්තහු ඇසුරු කරන්නා ලබන ප්‍රත්‍යය මඳ වූයේ ද රුක්‍ෂ වූයේ ද වෙයි. එහෙයින් පරිභෝගයට නුසුදුසු වන්නේ ය.)

3456. පිහිටි ශ්‍රද්ධා ඇත්තහු ම සේවනය කරන්නේ ය. නො පහන් වූවහු දුරු කරන්නේ ය. දිය කැමැත්තහු ගැඹුරු මහ විලක් මෙන් (පැවිද්ද ද) සැදහැත්තකු ම ඇසුරු කරන්නේ ය.

3457. තමා හජනය කරන්නකු තෙමේ හජනය කරන්නේය. තමා හජනය නො කරන්නකු (පසමිතුරකු) තෙමේ හජනය නො කරන්නේ ය. තමා කෙරෙහි ඉත සිතින් හජනය කරන්නකු යමෙක් හජනය නොකෙරේ නම් හේ අසත්පුරුෂ ධර්ම ඇත්තෙකි.

3458. යමෙක් තමා හජනය කරන්නකු හජනය නො කෙරේ ද සේවනය කරන්නකු සේවනය නො කෙරේ ද හෙතෙම ගස්වල අතු ඇසුරු කළ වදුරකු මෙන් ඒකාන්තයෙන් මිනිස් පව්ටෙකි.

3459. අධික වූ නිතර ආශ්‍රයෙන් ද එක්ව නො හැසිරීමෙන් ද නො කල්හි ඉල්ලීමෙන් ද යන මේ කරුණින් මිත්‍රයෝ දිරන්. (මිතුරු බව නැතිවේ.)

3460. එහෙයින් නිතර නො එළඹෙන්නේය. ඉබොහෝ කලකින් ද නො එළඹෙන්නේය. සුදුසු කල්හි ඉල්ලිය යුත්තක් ඉල්ලන්නේ ය. මෙසේ ඇති කල්හි මිත්‍රයෝ නො දිරන්. (මිතුරු බව නොනැසී පවතී.)

3461. ඉබොහෝ කලක් එකට විසීමෙන් ප්‍රිය තැනැත්තන් අප්‍රිය වේ. එහෙයින් තොපට මා අප්‍රිය වන්නට පෙර තොප (හා) කථා කොට යන්නෙමි. (තාපස තෙම කීයේ ය.)

3462. ස්වාමීනි, මෙලෙසින් අයැද සිටින්නා වූ අපගේ අඤ්ඤා ප්‍රණාමය නුඹ වහන්සේ නොපිළිගන්නාහු නම් සමීපවාරී වූ අපගේ කීම නො කරන්නාහු නම් යළි මෙහි එක්වරක් පැමිණීම (පමණක්) කරනු මැනව.

3463. රට වඩන්නා වූ මහරජ, ඉදින් මෙසේ (වෙන්ව) වාසය කරන්නා වූ තොපට ද අපට ද යන අප දෙදෙනාට කිසියම් අන්තරා-යෙක් නොවන්නේ නම් කල්යාණමෙන් දැක්නෙවු නම් ඉතා යෙහෙකි.

- 3464. උදිරණා වෙ සබ්බන්තා භාවාය මනුවන්තී,
අකාමා අකරණීයං වා කරණීයං වාපි කුඛති
අකාමකරණීයසමී¹ කවිධ පාපෙන ලිප්පති².
- 3465. සො වෙ අනො ව ධම්මො ව කල්‍යාණො න ව පාපකො,
භොතො වෙ වචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.
- 3466. අත්තනො වෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරභෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදිසො.
- 3467. ඉස්සරො සබ්බලොකස්ස සචෙ කප්පෙති³ ජීවිතං,
ඉද්ධිබ්‍යසනභාවකච්චි කමමං කල්‍යාණපාපකං
නිද්දෙසකාරී පුරිසො ඉස්සරො තෙන ලිප්පති.
- 3468. සො වෙ අනො ව ධම්මො ව කල්‍යාණො න ව පාපකො,
භොතො වෙ වචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.
- 3469. අත්තනො වෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරභෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදිසො.
- 3470. සචෙ පුඛෙඛකතභෙතු සුඛදුක්ඛං නිගච්ඡති,
පොරාණකං කතං පාපං තමෙසො මුක්ඛෙන ඉණං
පොරාණකඉණමොකෙඛා කවිධ පාපෙන ලිප්පති.
- 3471. සො වෙ අනො ව ධම්මො ව කල්‍යාණො න ව පාපකො,
භොතො වෙ වචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.
- 3472. අත්තනො වෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරභෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදිසො.

1. අකාමා කරණීයමහි - මජ්ඣ. සා.
2. ලිප්පති - මජ්ඣ. සා.
3. කුප්පෙති - මජ්ඣ.

3464. ඉදින් ලෝ වැසි තෙම එක්වීමෙන් හා ස්වභාවයෙන් සුවදුක් අනුව පවත්නේ (ඒ ඒ තන්හි සුව දුක් විදින්නේ) නො කැමැත්තෙන් වුවද නොකටයුතු පාප කර්මයක් හෝ කටයුතු කුලක කර්මයක් හෝ කෙරෙයි යනු නොපගේ කීම නම් මෙසේ නොකැමැත්තෙන් (ස්වාභාවිකව) කරන මේ ක්‍රියාවෙහි කවරෙක් නම් ඒ පාපකර්මයෙන් බැඳේ ද?

3465. (නොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද) ඒ අර්ථය ද ධර්මයද (අහෙකුක වාදය) යහපත් වේ නම්, ලාමක නොවේ නම්, හවත්නුගේ වචනය සත්‍යවේ නම්, ඒ වානරයා මා විසින් මනාව නසන ලද්දේ ය. (එහි ලා මාගේ කවර වරදෙක් ද?)

3466. ඉදින් තමාගේ වාදයෙහි අපරාධය දන්නෙහි නම් නුඹ මට නො ගරහන්නෙහිය. හවත්නුගේ වාදය එබඳු යි (තාපස තෙම කීවේ ය.)

3467. ඉදින් (යම් ඒ) ඊශ්වරයෙක් මුළු ලෝකයාගේ දිවි පැවැත්ම සංවිධානය කෙරේ ද, දියුණුව හා පිරිහීමක් කුලල හා අකුලක කර්මක් කරන්නේ ද, (කර්මකාරී) පුරුෂයා ඒ ඊශ්වරයාගේ අණ ඉටුකරන්නෙකි. ඊශ්වරයා ඒ පාපකර්මයෙන් බැඳේ.

3468. (නොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද) ඒ අර්ථය ද ධර්මය ද (ඊශ්වර නිර්මාණ වාදය) යහපත් වේ නම්, අලාමක වේ නම්, හවත්නුගේ වචනය සත්‍ය වේ නම් ඒ වානරයා මා විසින් මනාව නසන ලද්දේ ය. (එහිලා මාගේ වරද කවරෙක් ද?)

3469. ඉදින් තමාගේ වාදයාගේ දෝෂය දන්නෙහි නම් නුඹ මට නො ගරහන්නෙහි ය. හවත්නුගේ වාදය එබඳුයි (තාපස තෙම කීවේ ය.)

3470. ඉදින් සත්ව තෙම පෙරකළ කර්ම හේතුකොට ගෙන සුව දුක් දෙකට පැමිණෙයි ද, පුරාකෘත පාපසංඛ්‍යාත ඒ ණය මුද ද, එසේ ඇති කල්හි මාගේ ද මෙය පුරාණ ණයෙන් මිදීම වේ. මෙහිලා කවරෙක් පාප කර්මයෙන් බැඳේ ද?

3471. නොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද ඒ අර්ථය ද ධර්මය ද (පුබ්බකතහෙතු වාදය) යහපත් වේ නම්, අලාමක වේ නම්, හවත්නුගේ වචනය සත්‍ය වේ නම් ඒ වානරයා මා විසින් මනාව නසන ලද්දේ ය. (එහිලා මාගේ වරද කුමක් ද?)

3472. ඉදින් තමාගේ වාදයාගේ දෝෂය දන්නෙහි නම් නුඹ මට නො ගරහන්නෙහි ය. හවත්නුගේ වාදය එබඳු යි. (තාපස තෙම කීවේ ය.)

- 3473. චතුක්කංයෙවුපාදය රූපං සමෙහාති පාණිනං,
යතො ච රූපං සමෙහාති තසෙව¹ අනුපගච්ඡති.

- 3474. ඉධෙව ජීවති ජීවො පෙචච පෙචච චිතස්සති,
උච්ඡිජ්ජති අයං ලොකො යෙ බාලා යෙ ච පණ්ඩිතා
උච්ඡිජ්ජමානෙ ලොකස්මිං කච්ඨ පාපෙන ලිප්පති.

- 3475. සො චෙ අකො ච ධම්මො ච කල්යාණො න ච පාපකො,
භොතො චෙ චචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.

- 3476. අත්තො චෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරභෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදියො.

- 3477. ආහු බන්තව්ඨා ලොකෙ බාලා පණ්ඩිතමානිනො,
මාතරං පිතරං හඤ්ඤා අපො පෙට්ඨමි භාතරං
හනෙය්‍ය පුත්තදරෙ ච අකො චෙ තාදියො සියා.

- 3478. යස්ස රුකඛස්ස ජායාය නිසීදෙය්‍ය සයෙය්‍ය වා,
න තස්ස සාධං හඤ්ඤාය මිත්තදුඛො හි පාපකො.

- 3479. අථ අකො සමුප්පන්නෙ සමුලමපි අබ්බතෙ.
අකො මෙ සමබලෙනාසි සුභතො වානරො මයා.

- 3480. සො චෙ අකො ච ධම්මො ච කල්යාණො න ච පාපකො,
භොතො චෙ චචනං සච්චං සුභතො වානරො මයා.

- 3481. අත්තො චෙ හි වාදස්ස අපරාධං විජානියා,
න මං කං ගරභෙය්‍යාසි භොතො වාදෙ හි තාදියො.

- 3482. අහෙතුවාදෙ පුරියො යො ච ඉක්ඛකුකතිකො,
පුබ්බකති ච උච්ඡදී යො ච බන්තව්ඨො නරො.

1. තසෙවතුප - චි. මජ්ඣ.

3473. සක්‍රියන්ගේ රූපස්කන්ධය සතර මහා භූතයන් නිසා හට ගනී. යමකින් රූපය හටගනී ද (කාලක්‍රියා කාලයෙහි) යළි එහි ම එළඹෙයි.

3474. සක්‍රතෙම මෙලොව මෑ ජීවත් වෙයි. පරලොවහි (උපන් සක්‍රියා ගති වශයෙන් මෙ ලොවට නො පැමිණ එහි ම) විනාශ වෙයි. මේ ලොකය (තෙමේ ම) විනාශයට පැමිණෙයි. යම් බාල කෙනෙක් හෝ යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් හෝ වෙද්ද (ඒ සියල්ලෝ ද විනාශ වෙති.) (මෙසේ) ලොව විනාශයට පත්වන කල්හි මෙහි කවරෙක් නම් පාප කර්මයෙන් බැඳේ ද?

3475. (තොප විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද) ඒ අර්ථයද ධර්මයද (උචෙඡද වාදය) යහපත් වේ නම් අලාමකන් වේ නම් හවත්නුගේ වචනය සත්‍ය වේ නම් ඒ වානරයා මා විසින් මනාව නසන ලද්දේ ය. (එහි ලා මාගේ වරද කුමක් ද?)

3476. ඉදින් තමාගේ වාදයාගේ දෝෂය දන්නෙහි නම්, නුඹ මට නො ගරහන්තෙහි ය. හවත්නුගේ වාදය එබඳු එකකි. (තාපස තෙම කීවේ ය.

3477. ඉදින් එබඳු ප්‍රයෝජනයක් වන්නේ නම් මාපියන් ද යළි දෙටු සොහොවුරා ද අඹුදරුවන් ද නසන්නේ ය යි (කියු) ඤාණ විද්‍යා දත් පණ්ඩිතමානී අඤ්ඤා විචාර.

3478. යම් ගසක්හුගේ සෙවනෙහි හිඳී ද, හොව්ද ඒ ගසෙහි අත්තක් හෝ නොබිඳීන්තේ ය. යම් හෙයකින් ඡිත්‍ර ද්‍රෝහකම ලාමක වෙද එහෙයිනි.

3479. තවද කටයුත්තක් ඇති කල්හි සහමුලින් ම උදුරන්නේය. (යන කීමක් ඇත.) මට මාර්ගොපකරණයෙන් ප්‍රයෝජන විය. එහෙයින් මා විසින් ඒ වානරයා මනාව නසන ලද්දේ ය.

3480. ඒ මිත්‍රද්‍රෝහිත්‍රිය පිළිබඳ කීම අර්ථ සහිතත් වේ නම් දූහැමිත් වේ නම් යහපතත් වේ නම් අලාමකන් වේ නම්, පින්වතාගේ කීම සත්‍ය නම් ඒ වානරයා මා විසින් මනාව නසන ලදී. එහිලා මාගේ වරද කුමක් ද?

3481. ඉදින් (පින්වත, නුඹ යම් හෙයකින්) තමාගේ වාදයාගේ දෝෂය දන්නෙහි නම් නුඹ මට නො ගරහන්තෙහි ය. හවත්නුගේ වාදය එබඳු යි (තාපස තෙම කීවේ ය.)

3482. යම් අහේතුකවාදී පුරුෂයෙක, ඊශ්වරවාදියෙක, පූර්-වෙකානහේතුවාදියෙක, උචෙඡදවාදියෙක, යම් ඤාණ විද්‍යා දන්නා පුරුෂයෙකැ යි යන යම් පස් දෙනෙක් වෙත් ද,

3483. එතෙ අසප්පරිසා ලොකෙ බාලා පණ්ඩිතමානීනො,
කරෙය්‍ය නාදිසො පාපං අථො අඤ්ඤාපි කාරයෙ
අසප්පරිසසංසග්ගො දුක්ඛටො කට්ඨකුද්දයො.
3484. උරභරුපෙන බකාසු¹ පුබ්බෙ
අසඬිකිතො අජයුථං උපෙනි,
හන්තා උරණං අජියං² අජඤ්ඤ
විත්‍රාසයිතා යෙන කාමං පලෙති.
3485. තථා විධෙකෙ සමණබ්‍රාහ්මණාසෙ
ජදනං කතා වඤ්ඤානී මත්‍රසෙස,
අනාසකා එණ්ඩිලසෙය්‍යකා ච
රජොජලලං උකඤ්චිකප්පධානං
පරියායහන්තඤ්ඤ අපාණකන්තං³
පාපාවාරා අරහන්තො වදනා.
3486. එතෙ අසප්පරිසා ලොකෙ බාලා පණ්ඩිතමානීනො,
කරෙය්‍ය නාදිසො පාපං අථො අඤ්ඤාපි කාරයෙ
අසප්පරිසසංසග්ගො දුක්ඛටො කට්ඨකුද්දයො.
3487. යමාහු නත්ථී වීරියනි හෙතුඤ්ඤ අපවදනනී⁴ යෙ,
පරකාරං අන්තකාරඤ්ඤ යෙ තුවඡං සමවණණ්ණං.
3488. එතෙ අසප්පරිසා ලොකෙ බාලා පණ්ඩිතමානීනො,
කරෙය්‍ය නාදිසො පාපං අථො අඤ්ඤාපි කාරයෙ
අසප්පරිසසංසග්ගො දුක්ඛටො⁵ කට්ඨකුද්දයො.
3489. සචෙ හි වීරියං නාසස්ස කම්මං කල්‍යාණපාපකං,
න හරෙ වඩ්ඪිකීං⁶ රාජා නපි යන්තානී⁷ කාරයෙ.
3490. යසමා ච වීරියං අත්ථී කම්මං කල්‍යාණපාපකං,
තසමා යන්තානී කාරෙති රාජා හරති වඩ්ඪිකීං.
3491. යදි වසස්සතං දෙවො න වසෙස්ස න හිමං පතෙ,
උච්ඡිජෙජය්‍ය අයං ලොකො විනසෙස්සය්‍ය අයං පජා.

1. වකසු - මජ්ඣං. වකාසු - වි.
2. අජියං - මජ්ඣං.
3. අපාණකන්තා - මජ්ඣං. සා.
4. අහෙතුඤ්ඤ පවදනනීයෙ - මජ්ඣං.
5. දුක්ඛන්තො - මජ්ඣං.
6. වඩ්ඪිකී - මජ්ඣං.
7. නන්තානී - මජ්ඣං.

3483. පණ්ඩිතමානී වූ බාල වූ මොවුහු ලොකයෙහි අසත් පුරුෂයෝ වෙත්. එබඳු අසත්පුරුෂයා තෙමේද පව් කරන්නේ ය. වැළි අනුන් ලවාත් පව් කරවන්නේ ය. අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම දුෂ්කෘතයක් ද කටුක විපාක වැඩෙන්නක් ද වන්නේ ය.

3484. පෙර වෘකයෙක් නොසැකවූයේ බැටළු රුවින් එළඹ ඇතිව පැමිණෙයි. තිරෙළ දෙනක් ද එළ දෙනක් ද එළවකු ද නසා කා කැමති සේ පලා යයි.

3485. එබඳු ඇතැම් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් වෙත්. ඔවුහු ආහාර නො බුදින්නාහු ය. ගොඩැලි හිස් බිම්වල සයනය කරන්නාහු රජස් දැලින් යුක්ත වූවාහු උක්කුටකයෙන් තපස් කරන්නාහු වාර හොජනය ද පැන් පානය නො කිරීම ද කරන්නාහු පහත් හැසිරීම් ඇත්තාහු රහතුම්හ යි ප්‍රකාශ කරන්නාහු පැවිදි වෙසින් සිරුර වසා ගෙන මිනිසුන් රවටත්.

3486. පණ්ඩිතමානී වූ අඟු වූ මොවුහු ලොවෙහි අසත්පුරුෂයෝ වෙති. එබඳු අසත්පුරුෂයා තෙමේ ද පව් කරන්නේ ය. අනුන් ලවා ද (පව්) කරවන්නේය. අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම දුෂ්කෘතයක් ද කටුක විපාක වැඩෙන්නක් ද වන්නේ ය.

3487. යම් කෙනෙක් වීර්යයක් නැතැයි කියත් ද, යම් කෙනෙක් හෙතුවක් නැතැයි කියත් ද, අනුන්ගේ ක්‍රියා හා තමන්ගේ ක්‍රියා හිස්ය යි යම් කෙනෙක් කියත් ද,

3488. පණ්ඩිතමානී වූ, අඟු වූ මොවුහු අසත්පුරුෂයෝ වෙති. එබඳු අසත්පුරුෂයා තෙමේ ද පව් කරන්නේ ය. අනුන් ලවා ද පව් කරවන්නේ ය. අසත්පුරුෂයන් හා එක්වීම දුෂ්කෘතයක් ද කටුක විපාක වැඩෙන්නක් ද වන්නේ ය.

3489. ඉදින් එබඳු වීර්යයක් නොවන්නේ නම් යහපත් වූ ද ලාමක වූ ද කර්මයකුත් නොවන්නේ නම් රජ තෙම වඩුවකු පෝෂණය නො කරන්නේ ය. (සත්බුමු පහය ආදී) යන්ත්‍ර ද නො කරවන්නේ ය.

3490. යම් හෙයකින් වීර්යය ඇත්තේද, යහපත් වූ ද ලාමක වූ ද කර්ම ඇත්තේ ද, එහෙයින් රජ තෙම (ප්‍රාසාදදී) යන්ත්‍රයන් කරවයි. වඩුවා ද පෝෂණය කරයි.

3491. ඉදින් හවුරුදු සියයක් වැසි නොවසී ද හිම නොවැටේ ද, (එකල) මේ ලොකයතෙම සිඳි යන්නේ ය. මේ ප්‍රජා තොමෝ වැනැසෙන්නී ය.

3492. යසුචා ව වසුසති දෙවො හිමං වාපි¹ පුඤ්ඤති,
තසමා සසුසාති පච්චනති රට්ඨකඤ්ඤා පලලතෙ වීරං.
3493. ගවකෙඤ්ඤා තරමානානං ජිමහං ගවජති පුඤ්ඤවො,
සබ්බා තා ජිමහං ගවජනති නෙතෙත ජිමහං ගතෙ සති.
3494. එවමෙව මනුසෙසසු යො හොති සෙට්ඨසමමනො,
සො වෙ අධම්මං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සබ්බං රට්ඨං දුක්ඛං සෙති රාජා වෙ හොති අධම්මකො.
3495. ගවකෙඤ්ඤා තරමානානං උජුං ගවජති පුඤ්ඤවො,
සබ්බා තා උජුං ගවජනති නෙතෙත උජු²ගතෙ සති.
3496. එවමෙව මනුසෙසසු යො හොති සෙට්ඨසමමනො,
සො වෙව ධම්මං වරති පගෙව ඉතරා පජා
සබ්බං රට්ඨං සුඛං සෙති රාජා වෙ හොති ධම්මකො.
3497. මහාරුක්ඛසුස එලිනො ආමං ඡිඤ්ඤති යො එලං,
රසකඤ්ඤාසුස න ජානාති ඛිජකඤ්ඤාසුස විනසුසති.
3498. මහාරුක්ඛපමං රට්ඨං අධම්මෙන යො පසාසති,
රසකඤ්ඤාසුස න ජානාති රට්ඨකඤ්ඤාසුස විනසුසති.
3499. මහාරුක්ඛසුස එලිනො පසකං ඡිඤ්ඤති යො එලං,
රසකඤ්ඤාසුස විජානාති ඛිජකඤ්ඤාසුස න නසුසති.
3500. මහාරුක්ඛපමං රට්ඨං ධම්මෙන යො පසාසති,
රසකඤ්ඤාසුස විජානාති රට්ඨකඤ්ඤාසුස න නසුසති.
3501. යොව රාජා ජනපදං අධම්මෙන පසාසති,
සබ්බොසධිභි යො රාජා විරුද්ධං හොති ඛන්තියො.

1. හිමකොනුපුසයති - මජ්ඣ. හිමංවානු පුසෙයාති - වී.
2. උජුං - මජ්ඣ.

3492. යම් හෙයකින් වැසි වීසි ද, හිම ස්පර්ශ කෙරේ ද, එහෙයින් ශරීරයේ පැසෙන්, රට ද බොහෝ කලක් පාලනය කරනු ලැබේ.

3493. ඉදින් යන්තා වූ ගවයන් අතුරෙන් පෙරටුව යන ගව තෙම වක්ව යේ නම්, පෙරටුව යන්තා වක්ව ගිය කල්හි ඒ සියල්ලෝම වක්ව යෙත් ද,

3494. එසේම මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේණි ය යි සම්මත ද ඉදින් හෙතෙම අධර්මයෙහි හැසිරේ නම් සෙසු ප්‍රජාව ගැන කවර කලා ද? ඉදින් රජ තෙම නොදැහැමි වේනම් මුළු රට ම දුකසේ වෙසෙයි.

3495. ඉදින් යන්තාවූ ගවයන් අතුරෙන් පෙරටුව යන ගවයා සාජුව යේ නම්, පෙරටුව යන්තා සාජුව ගිය කල්හි ඒ සියල්ලෝම සාජුව යෙත්.

3496. එසේම මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේණිය ය යි සම්මත ද, ඉදින් හෙතෙම ධර්මයෙහි හැසිරේ නම් සෙසු ප්‍රජාව ගැන කවර කලා ද, ඉදින් රජ තෙම දැහැමි නම් මුළු රට ම සුවසේ වෙසෙයි.

3497. යමෙක් පලගත් මහ අඹරුකක්හුගේ අමු ගෙඩියක් කඩයි ද, හෙතෙම ඒ ගෙඩියේ රසය ද නොදනී. ඒ එලයෙහි බීජය ද නැසෙයි.

3498. යමෙක් මහ අඹරුකක් බඳු වූ රට අධර්මයෙන් අනුශාසනා කෙරේ ද, හෙතෙම ඒ රටේ (අය බඳු) රසයන් නොවිඳියි. ඔහුගේ රටක් වැනසේ.

3499. යමෙක් පලගත් මහ අඹරුකක්හුගේ පැසුණු ගෙඩියක් කඩයි ද, හෙතෙම ඒ ගෙඩියේ රසය ද දැනගනී. එහි බීජය ද නො නැසේ.

3500. යමෙක් මහ අඹරුකක් බඳු වූ රට දැහැමින් අනුශාසනා කෙරේ ද, හෙතෙම ඒ රටේ (අය බඳු) රසය ද විඳියි. (ලබයි) ඔහුගේ රට ද නො නැසේ.

3501. යම් රජෙක් අධර්මයෙන් (යම්) දැනවිමක් පාලනය කෙරේ ද, ඒ ඝෞර්ය රජ තෙම සියලු ඖෂධයන් හා විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3502. තථෙව නොගමෙ නිංසං යෙ යුත්තා කයච්ඡකයෙ,
ඔජදනබලිකාරෙ¹ ස කොසෙන විරුජ්ඣති.

3503. පනාරවරබෙත්තඤ්ඤා සඩ්ධාමෙ කතනිස්සමෙ,
උසස්තෙ නිංසයං රාජා සබලෙන විරුජ්ඣති.

3504. තථෙව ඉසයො නිංසං සංයමෙ බ්‍රහ්මචාරිණො,²
අධමමචාරී ඛන්ධයො සො සග්ගෙන විරුජ්ඣති.

3505. යො ච රාජා අධිඉමට්ඨා හරියං හතඤ්ඤා අද්දසකං,
ලුද්දං පසවතෙ පාපං³ පුත්තෙහි ච විරුජ්ඣති.

3506. ධම්මඤ්ඤාථර ජානපදෙ නොගමෙසු බලෙසු ච,
ඉසයො ච න නිංසෙය්‍ය පුත්තදරෙ සමඤ්ඤරෙ.

3507. ස තාදියො භුමිපති රට්ඨපාලො අකොධනො,
සාමනො සමපකමෙපති ඉඤ්ඤව අසුරාධිපොති.

3. මහාබෝධිජාතකං.

පඤ්ඤාසනිපාතො නිට්ඨිතො.

කසුද්දනං:-

සනළීතිකමව්භයනො පයමො
දුතියො පන සඋමමදනත්චරො,
තතියො පන බොධි සිරිව්භයනො
කපිතාපන තිණි ජිනෙන සුභාති.

1. ඔජදනබලිකාරෙ - වි.
2. බ්‍රහ්මචාරියෙ - වි. මජස්.
3. යානං - මජස්. ස්‍යා.

3502. එසේ ම නිගම වැසියන් ද, වෙළඳාමෙහි යම් කෙනෙක් යෙදුනේ නම් (ඔවුන් ද) බඩු ගෙන ඊම් සුංචිකිම් වශයෙන් ඔපදන හා (බදු ගෙවීම් වශයෙන්) බලිදීම කරන්නන් ද (හිංසා කෙරේ නම්) හේ කොෂ්ටාගාරය හා විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3503. පහරදීමට සුදුසු තැන් දන්නා වූ (ධනුර්ධරයන් ද), යුධයෙහි කළ පුරුදු ඇති (මහා යෝධයන් ද), ප්‍රසිද්ධ වූ (මහ ඇමතියන් ද) (යම් රජෙක් හිංසා කෙරේ නම්) ඒ රජ බලසෙනහ හා විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3504. එසේ ම සංයම ඇති, බ්‍රහ්මචාරී වූ, පැවිද්දන් හිංසා කරන අධර්මයෙහි හැසිරෙන ඒ ඤත්‍රිය තෙම ස්වර්ගය හා විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3505. තවද, අධර්මිෂ්ඨ වූ යම් රජෙක් අද්‍රුසක (සිල්වත්) වූ භාය්‍යාව නසා ද හේ රොදු වූ පාපය රැස්කරයි. පුත්‍රයන් සමග ද විරුද්ධ වූයේ වෙයි.

3506. (මහරජ, එබැවින්) දනව්වැස්සන් කෙරෙහි ද, නියම් ගම් වැස්සන් කෙරෙහි ද, බලසෙනහ කෙරෙහි ද ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නේය. පැවිද්දන් ද හිංසා නො කරන්නේය. අඹු දරුවන් කෙරෙහි ද සමච්ච හැසිරෙන්නේ ය.

3507. රට පාලනය කරන ක්‍රොධ නොකරන එබඳු ඒ මිහිපති තෙම අසුරාධිප නම් වූ ඉන්ද්‍රයා මෙන් අසල්වැසි (සතුරන්) කම්පා කෙරෙයි.

මහාබෝධි ජාතක යි.

පඤ්ඤාස නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය:

නලිනිකා නම් වූ පළමුවැන්න ද උලොදනති නම් වූ දෙවැන්න ද, මහාබෝධි නම් වූ තෙවැන්න ද යි මේ ජාතක තුන සවිඥාන වහන්සේ විසින් දෙසනලදී.

සටහනි පාඨො

1. සොණකජාතක.

- 3508. කසීප සුඤ්චා සතං දමිථ සහසසං දට්ඨු¹ සොණකං,
කො මෙ සොණක මකබ්බි² සභායං පංසුකීලීනං.³
- 3509. අථ බ්‍රවී මාණපිකො දහරො පඤ්ඤවුලකො,
මඤ්ඤං සුඤ්චා සතං දෙහි සහසසං දට්ඨු සොණකං
අභං සොණකමකබ්බිසං⁴ සභායං පංසුකීලීනං.
- 3510. කතරසමි⁵ සො ජනපදෙ රටෙට්ඨසු නිගමෙසු ව,
කඤ්ඤා නෙ සොණකො දිට්ඨො⁶ තං මෙ අකථාහි ප්‍රච්ඡිතො.
- 3511. තවෙව දෙව විජිතෙ⁷ තවෙවුය්‍යානභූමියා,
උජ්චංසා මහාසාලා නිලොභාසා මනොරමා
තිට්ඨන්ති මෙසසමානා රඉඤ්ඤා අඤ්ඤාඤ්ඤාඤ්ඤාඤ්ඤා.
- 3512. තෙසං මුලසමි⁸ සොණකො ක්‍රියානි අනුපාදනො,
උපාදනෙසු ලොකෙසු දඤ්ඤාමානෙසු⁹ නිබ්බුතො.
- 3513. තනො ව රාජා පායාසි සෙනාය චතුරඛියා,
කාරාපෙඤ්ඤා සමං මඤ්ඤං අගමා යෙන සොණකො.
- 3514. උය්‍යානභූමිං ගුණාන විචරනොනා බ්‍රහ්මචනෙ,
අසීනං සොණකං දකඛි දඤ්ඤාමානෙසු නිබ්බුතං.
- 3515. කපණොවජායං හිකඤ්ඤා මුණෙඤ්ඤා සඤ්ඤාපිපාරුතො,
අමාතිකො අපිතිකො රුකඛමුලසමි⁸ ක්‍රියානි.
- 3516. ඉමං වාක්‍යං නිසාමෙඤ්ඤා සොණකො එතදබ්‍රවී,
න රාජ කපණො හොති ධමුචං කායෙන ඵසසයං.

- 1. දිට්ඨ - මජ්ඣං, සයා.
- 2. මකබ්බි - මජ්ඣං.
- 3. සහ පංසුකීලීනං - වී.
- 4. සොණකකබ්බිසං - මජ්ඣං.
- 5. කතරසමි - මජ්ඣං.
- 6. කඤ්ඤාමානෙසු - මජ්ඣං.
- 7. විජිතෙ - මජ්ඣං.
- 8. මුලසමි - මජ්ඣං.
- 9. ධ්‍යානමානෙසු - වී, මජ්ඣං, සයා.

සලකිනිපානය

1. සොණක ජාතකය

3508. සොණක නම් යහළුවා වසන තැන අසා කියන්නා වූ කවරකුහට මම සියයක් දෙමි ද, දක කියන්නා වූ කවරකුහට දහසක් දෙමි ද, වැලිකෙළියෙහි පටන් යහළු වූ සොණක නම් තැනැත්තා ගැන මට කවරෙක් නම් කියන්නේ ද?

3509. ඉක්බිති තරුණ වූ පඤ්චුළක නම් මාණවක තෙම ප්‍රතිගායනා වශයෙන් මේ ගාථාව කීවේ ය. මහරජතුමනි, සොණක නම් තැනැත්තා ගැන අසා කියන්නා වූ මට සියයක් දුන මැනැවි. සොණක නම් තැනැත්තා දක කියන්නා වූ මට දහසක් දුන මැනැවි. වැලිකෙළියෙහි පටන් යහළු වූ සොණක නම් යහළුවා මම කියමි යි.

3510. මාණවකය, ඒ සොණක තෙම නුඹ විසින් කිනම් ජනපදයෙක්හි දී දක්නා ලද්දේ ද? කවර රටක දී කවර නියම-ගමෙක්හි දක්නා ලද ද, ඒ කරුණ විචාරනු ලබන්නා වූ නුඹ මට කියව යි රජ තෙම කීයේ ය.

3511. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ ම රටෙහි නුඹ වහන්සේගේ ම උයන් බිමෙහි සෘජු වූ කඳ ඇති නිල් පැහැති සිත්තලු වූ වැව්වලාකුළු බඳු ගසින් ගස හා අත්තෙන් අත්ත එකට වෙලිගත් මහා සාලවාක්ෂයෝ වෙත්.

3512. ඒ සාලවාක්ෂයන්ගේ මුල්හි සොණක තෙමේ කාමු-පාදනයන්ගෙන් පිරි පවත්නා ලොකයෙහි කාමුපාදන විරහිත වූයේ එකොළොස් ගින්නෙන් දූවෙන ලොකයෙහි නිවුණේ ම ධ්‍යාන කෙරේ යයි තරුණ තෙම කීයේ ය.

3513. ඉක්බිති ඒ අරින්දම රජතෙම සිවුරහ සෙනග සමග පිටත් විය. මහ සම කරවා සොණක නම් පසේබුදුන් වහන්සේ යම් තැනෙක්හි නම් එහි ගියේ ය.

3514. රජතෙම උයන් බිමට ගොස් ඒ මහා උයන්හි හැසිරෙන්නේ එකොළොස් ගින්නෙන් දූවෙන සකියන් අතුරෙහි නිවී වැඩහුන් සොණක නම් පසේබුදුන් වහන්සේ දැක්කේ ය.

3515. හිස මුඩු කරගත් සහළ සිවුරක් පෙරැවී මේ මහණ තෙම දිළින්දෙකි. මා පියන් තැත්තේ ම ගස මුල ධ්‍යාන කෙරේ යයි කීවේ ය.

3516. සොණක පසේබුදුරජාණන් වහන්සේ මේ වදන් අසා මෙසේ කීහ. “මහරජ, ආයඹ්මාර්ගධර්මය නාමකායයෙන් ස්පර්ශ කරනලද තැනැත්තා දිළින්දෙක් නොවන්නේ ය”.

3517. යොධ ධම්මං නිරංකඤ්ඤා අධම්මමනුච්ඡතති,
ස රාජ් කපණො හොති පාපො පාපපරායනො.

3518. අරිඤ්ඤොති මෙ නාමං කාසිරාජාති මං විදු,
කච්චි හොතො සුඛසෙය්‍යා ඉධ පත්තස්ස සොණක.

3519. සද්ධි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
න තෙසං කොට්ඨ ඔපෙනති න කුච්ඡිං න කලොපියං
පරතිධික්ඛමෙසානා තෙන යාපෙනති සුඛබ්බා.

3520. දුතියමි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
අනවජ්ජපිණේඤා හොත්තබ්බො න ච කොච්චපරොධති.

3521. තතියමි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
තිබ්බුතච්ඡිණේඤා හොත්තබ්බො න ච කොච්චපරොධති.

3522. චතුස්මි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
මුත්තස්ස රට්ඨ චරතො සබ්බො යස්ස න විජ්ජති.

3523. පඤ්චමමි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො;
නගරමභි දඤ්ඤාමානභි නාස්ස කිඤ්චි අදඤ්ඤං.

3524. ඡට්ඨමි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
රට්ඨ විලුපමානභි නාස්ස කිඤ්චි අභාරථ.¹

3525. සත්තමමි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
වොරෙති රක්ඛිතං මග්ගං යෙ චංඤ්ඤා පරිපඤ්ඤා
පත්තච්චරමාදය සොඤ්චි ගච්ඡති සුඛබ්බො.

3526. අට්ඨමමි හද්‍රමධනස්ස අනාගාරස්ස භික්ඛුනො,
යං යං දිසං පකකමති අනපෙණොච ගච්ඡති.

1. පරිනිවර්ත - වි. මජ්ඣං, සා,
2. තිබ්බුනො - වි. මජ්ඣං,
3. අභාරථ - මජ්ඣං,

3517. මහරජ, මේ ලොකයෙහි යම් කිසිවෙක් දස කුසල් දහම් බැහැර කොට දස අකුසල්හි යෙදේ ද, පාපී වූ ද පාපීන්ට පිහිට වූ ද හෙ තෙමේ දිළින්දෙක් වේ යයි.

3518. අරින්දම යනු මාගේ නම වෙයි. මා කසිරජය යි දනිත්. සෞභාග්‍යන් වහන්ස, මෙහි පැමිණි පින්වත් නුඹ වහන්සේට සුවභසු කෙසේ දැ යි,

3519. මහරජ, ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවකට සැමද ම යහපත් ය. මහරජ, ඔවුන්ගේ කොෂ්ඨාගාරයෙහි ධන ධාන්‍ය තැන්පත් නො කෙරෙත්. සැලෙහි ද නො දමත්. පැසෙහි ද නො දමත්. මනා පැවතුම් ඇති අනුන් විසින් නිමවන ලද්ද වූ ආහාර සොයන ඔව්හු ඒ අනුන් දෙන අහරින් යැපෙත්.

3520. යම් හෙයෙකින් කැප සරුප් ලෙස ලැබුණු හෙයින් නිරවැය පිණ්ඩාහාරය වැළැඳිය යුතු වේ ද, ඒ පිණ්ඩාහාරය හෙතුවින් කිසියම් ක්ලේශයකුත් පීඩා නො කෙරේ ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ දෙවැනි යහපත ද වේ.

3521. යම් හෙයෙකින් පඤ්චකා වැළැඳිය යුතු හෙයින් නිබ්බුතපිණ්ඩය නම් ලත් පිණ්ඩාහාරය වැළැඳිය යුතු වේ ද, ඒ පිණ්ඩාහාරය හෙතුවින් කිසියම් ක්ලේශයකුත් පීඩා නො කෙරේ ද එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මෙ වැනි යහපත ද වේ.

3522. යම් හෙයෙකින් කුලාදියෙහි නො ඇලී රටෙහි හැසිරෙන යම් ඒ භික්ෂුවක්හට රාගාදී කිසියම් සබ්බ කෙනෙක් නැද්ද; එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ සිවු වැනි යහපතක් වේ.

3523. යම් හෙයෙකින් නගරය ගින්නෙන් දැවෙනු ලබන කල්හි යම් භික්ෂුවකගේ කිසිවක් නො දැවේ ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ පස්වැනි යහපතක් වේ.

3524. යම් හෙයෙකින් රට සොරුන් පැහැර ගනු ලබන කල්හි මේ භික්ෂුවගේ කිසිවක් පැහැර නො ගනු ලැබේ ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ සවැනි යහපතක් වේ.

3525. යම් හෙයෙකින් සොරුන් විසින් රක්තා ලද මාර්ගයෙහි ද අන්‍ය වූ යම් බඳු මාර්ගොපද්‍රව ඇත් නම් එ බඳු තැන්හි ද නො පැවතුම් ඇති භික්ෂු තෙම පා සිවුරු ගෙන සුවසේ යයි ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ සත් වැනි යහපතක් වේ.

3526. යම් හෙයෙකින් භික්ෂු තෙම යම් යම් දියාවකට පිටත් ව යේ ද, ඒ ඒ දියාවට අපෙසෂා රහිත ව යේ ද, එ හෙයින් ගිහිගේ හැරපියා පැවිදි වූ නිර්ධන භික්ෂුවට මේ අට වැනි යහපතක් වේ.

3527. බහුනි¹ සමන්තද්‍රානි යෙ කං භිතචු පසංසඞ්,
අහස්ස² ගිඤ්ඤා කාමෙසු කථං කාභාමී සොණක.
3528. පියා මෙ මානුසා කාමා අථො ද්ඛ්‍යාපී³ මෙ පියා,
අථ කෙන භු වණ්ණෙන උභො ලොකෙ ලහමිතයෙ.
3529. කාමෙසු ගිඤ්ඤා කාමරතා කාමෙසු අධිමුත්තා,
නරා පාපානී කතාන උපපජ්ජනහි දුගහතිං.
3530. යෙ ච කාමෙ පහතාන නිකඛිනතා අකුගොහයා,
එකොදිභාවාධිගතා න තෙ ගච්ඡන්ති දුගහතිං.
3531. උපමනෙත කට්ඨසාමී තං සුඤ්ඤාහි අරිඤ්ඤම,
උපමායපිධොකචේච්ඡ⁴ අසාං ජානන්ති පණ්ණිතා.
3532. ගඛගාය කුණ්ඨං දිස්වා වුඤ්ඤමානං මහණ්ණඤ්චෙ,
වායසො සමච්චෙනාපි අප්පසඤ්ඤා අචේතසො.
3533. යානඤ්ච වනිදං උඤ්ඤං හසොඛාවායං අනප්පකො,
තස්ස රතඤ්ච තස්ස දිවා තස්සච නිරතො මනො.
3534. බාදං නාගස්ස මංසානී පිචං භාගීරථොදකං,
සමපස්සං චනචේතානී න පලෙසා⁴ විහඛගමො.
3535. තඤ්ච ඔතරණී ගඛගා පමනං කුණ්ඨපෙ රතං,
සමුද්දං අජ්ඣගාභාපි අගනී යස්ස පකඤ්ඤානං.
3536. යො ච හකඛිපරිකඤ්ඤානං උප්පනිතවා⁵ විහඛගමො,
න පච්ඡන්තො න පුරතො නුතතරං නොපි දකඤ්ඤානං.
3537. දීපං යො න අජ්ඣගඤ්ඤා අගනී යස්ස පකඤ්ඤානං,
යො ච තස්සච පාපස්ස යථා දුබ්බලකො තථා.

1. බහු පි හදා එතෙසං - මජ්ඣං.
බහුපි හදකා එතෙ - පී.
2. දිඤ්ඤා - පී.
3. උපමාය මිධකචේච්ඡ - මජ්ඣං.
4. නපලෙථ - මජ්ඣං.
5. උපදත්තා - පී. මජ්ඣං.

3527. හිඤ්ඤන් වහන්ස, නුඹ වසන්සේ යම් ඒ ශ්‍රමණහදු-
කාරණයන් පසසන සේක් ද, ඒ බදු ශ්‍රමණහදුකාරණයෝ බොහෝ
වෙති. සෞභූකයන් වහන්ස, මම වනාහි කාමයන්හි ගිජු කෙනෙක්මී.
කෙසේ නම් එය කෙරෙමි ද?

3528. මට මිනිස් කාමයෝ ප්‍රිය වෙත්. වැළි දිව්‍යමය
කාමයෝ ද ප්‍රිය වෙත්. එසේ ඇති කල්හි කවර ආකාරයෙකින්
දෙ ලොවැ ම කාම සම්පත් උබන්නෙමි දැයි රජ තෙමේ කීවේ ය.

3529. මහරජ, කාමයන්හි ගිජු වූ කාමයන්හි ඇළුණ වූ,
කාමයන්හි අධික වගයෙන් මුසපත් වූ මනුෂ්‍යයෝ පාපකර්ම කොට
දුගතියෙහි උපදිති.

3530. යමෙක් කාමසම්පත් හැරපියා ගිහි ගෙයින් නික්මුණාහු
කොයිනුත් බියක් නැත්තාහු හුදෙකලා වාසයට ගියෝ වෙත් ද, ඒ
පැවිද්දෝ දුගතියට නො යත්.

3531. අරින්දම රජුනි, තොපට උපමාවක් ගෙනහැර පාන්නෙමි.
එය අසව. මෙ ලොවැ ඇතැම් පණ්ඩිත කෙනෙක් උපමායෙකුදු
අර්ථය දැනගනිත්.

3532. අනුවණ වූ කාරණාකාරණ නොසිතන කවුඩෙක් ගැඹුරු
පුළුල් දිය ඇති ගඟෙහි පාවෙමින් යන්නා වූ ඇත් කුණපයක් දක
මෙසේ සිතුවේ ය.

3533. එකාන්තයෙන් මට හස්තියානයෙක් ලැබිණ. මෙය ම
මාගේ ආහාරය ද වේ. එහි ම රු දවල් ගෙවන්නෙමි යි කවුඩාගේ
සිත ඒ ඇත්කුණෙහි ම ඇලී සිටියේ ය.

3534. ඇහාගේ මස් කමින් භාගිරථී ගඟෙහි දිය බොමින්
වනයන් හා වෛත්‍ය වෘක්ෂයන් බලමින් යන ඒ කවුඩා පියාසර
කොට නො ගියේ ය.

3535. සමුද්‍රාහිමුඛ වැ ගලාබස්නා වූ ගංගා තොමෝ ඇත්කුණෙහි
ඇළුණා වූ ප්‍රමාදයට වත් ඒ කවුඩා ද, යම් තැනෙකිහි පක්ෂීන්ට
යා හැකි නො වේ ද, එ බදු මහාසමුද්‍රයට ඇදගෙනා ගියා ය.

3536. ආහාරය අවසන් වූ ඒ කවුඩු තෙමේ ද අහසට පැන
පැළදිකිති ද පිහිටක් නොලැබුවේ ය. පෙර දිකිති ද පිහිටක් නො
ලැබුවේ ය. උතුරු දිසාවෙහි ද පිහිටක් නො ලැබුවේ ය. දකුණු
දිසාවෙහි ද පිහිටක් නො ලැබුවේ ය.

3537. ඒ කවුඩු තෙම යම් තැනෙකිහි පක්ෂීන්ට නො යාහැකි ද
එබදු සාගරය මැද දිවයිනකට නො පැමිණියේ ය. දුර්වලයකු
වැටෙන්නාක් මෙන් සාගර මධ්‍යයෙහි ම වැටුණේ ය.

- 3538. තඤ්ඤා සාමුද්දිකා මව්වා කුලීභිලා මකරා සුසු,
පසසනකාරා ධාදිංසු එඤ්ඤානං විපකඛිනං.¹
- 3539. එවලෙව කුවං රාජ යෙ වඤ්ඤාදා කාමභොගිනො,
ගිඤ්ඤා වෙ න විමිසසනති කාකපඤ්ඤාය² තෙ විදු.
- 3540. එසා තෙ උපමා රාජ අත්ඨසඤ්ඤාසනී කතා,
කං ව පඤ්ඤායසෙ තෙන යදි කාහසි වා න වා.
- 3541. එකවාචමුච්චි දෙව වාවං භණෙය්‍ය අනුකම්පකො,
තඤ්ඤාරි.³ න භාසෙය්‍ය දසො වය්‍යසස⁴ ඤ්ඤානිකො.
- 3542. ඉදං වඤ්ඤාන පකකාමී සොණකො අමිතඤ්ඤාමා,
වෙභාසෙ අනුතලිකකසම් අනුසාසිතාන ඛක්ඛිං.
- 3543. කො නු මෙ රාජකතාරො සුතා වෙය්‍යතනිමාගතා,⁵
රජ්ජං නිය්‍යාදසිසසාමී නාහං රජ්ජනමිසීකො.
- 3544. අජ්ජෙව පබ්බජිසසාමී කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොච දුලෙඤ්ඤා කාමානං විසමන්චගං.
- 3545. අනී තෙ දහරො පුතො දීඤ්ඤා උච්චිචඤ්ඤානො,
තං රජ්ජ අභිසිඤ්ඤාසු සො වො රාජා භවිසසනී.
- 3546. බිසං කුමාරං ආනෙච දීඤ්ඤා උච්චිචඤ්ඤානං,
තං රජ්ජ අභිසිඤ්ඤාසු සො වො රාජා භවිසසනී.
- 3547. නතො කුමාරං ආනෙසුං දීඤ්ඤා උච්චිචඤ්ඤානං,
තං දීඤ්ඤා ආලපි රාජා එකපුතං මනොරමං.
- 3548. සට්ඨි ගාමසහසසානි පරිපුණ්ණානි සබ්බසො,
තෙ පුතෙ පටිපජ්ජාසු රජ්ජං නිය්‍යාදසාමී තෙ.

- 1. විපකඛිකං - මජ්ඣ.
- 2. කාකපඤ්ඤාව - මජ්ඣ.
- 3. තඤ්ඤාරි - මජ්ඣ.
- 4. අභිසසු - වි.
- 5. සුද්දවෙය්‍යතනමාගතා - මජ්ඣ.,
සුද්දවෙය්‍යනි මාගතා - වි

3538. මුහුදෙහි වාසය කරන්නා වූ මත්ස්‍යයෝ ද කිඹුලෝ ද මෝරු ද සුසු නම් වන්ධි මත්ස්‍යයෝ ද විසිරිගිය පියාපත් ඇති සැලෙමින් සිටියා වූ ඒ කඳුඩා බලාත්කාරයෙන් කැභ.

3539. මහරජ, මෙ පරිද්දෙන් ම නුඹ ද කාමභෝගී වූ අන්‍යයෝ ද කාමයන්හි ගිජු වූවාහු නම් ඉදින් කාමයන් හැර නොදමන්නාහු ද ඔව්හු කවුඩන්ගේ ප්‍රඥාවට බඳු ප්‍රඥා ඇත්තෝය යි නුවණැත්තෝ කියත්.

3540. මහරජ, මා ඒසින් කරුණු ප්‍රකාශ වන්නා වූ මේ උපමාව නොපට ගෙනහැර දක්වන ලදී. ඉදින් එය කරන්නෙහි හෝ නොකරන්නෙහි හෝ ඒ සැටියෙන් නුඹ ද ප්‍රකාශ වන්නෙහි යයි (පසේබුදුරජාණන් වහන්සේ අවවාද දුන් සේක.)

3541. අනුකම්පා ඇති තැනැත්තේ එක වරක් කීම ද දෙ වරක් කීම ද කරන්නේ ය. දසයකු ස්වාමියා වෙත මෙන් ඉන් මතු නො කියන්නේ ය.

3542. අප්‍රමාණ වූ බුද්ධි ඇති සෞභක් පසේබුදුරජාණන් වහන්සේ මෙසේ කියා රජුට අනුශාසනා කොට අභසට නැඟ වැඩමකළ සේක.

3543. සමර්ථ වූ ව්‍යක්තභාවයට පැමිණි මේ රාජ්‍යයට සුදුස්සෙන් අභිෂෙක කරන්නෝ කොහි ද? මම රජය භාර දෙන්නෙමි. මම රජයෙන් ප්‍රයෝජන නැත්තෙකමි.

3544. අද ම පැවිදි වන්නෙමි. හෙට මරණය වන්නේ ද යි කවරෙක් දනීද? මම දුෂ්ප්‍රාඥ වූ කඳුඩා මෙන් කාමයන්ගේ වසයට නො යමි යි රජ තෙම කීවේ ය.

3545. දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේට රට දියුණු කරන්නා වූ දීඝාවු නම් පුතෙක් ඇත්තේ ය. ඔහු රාජ්‍යයෙහි අභිෂෙක කෙරේවා. හෙ තෙමේ අපගේ රජ වන්නේ යැ යි ඇමතියෝ කීහ.

3546. රට දියුණු කරන්නා වූ දීඝාවු නම් කුමරා වහා ගෙන එව. මම ඔහු රාජ්‍යයෙහි අභිෂෙක කරන්නෙමි. හෙ නොපගේ රජ වන්නේ යයි රජ තෙමේ කීවේ ය.

3547. ඉක්බිති රට දියුණු කරන්නා වූ දීඝාවු කුමාරයා ගෙනාවෝ ය. රජ තෙමේ, සිය එකම පුතු වූ මනරම් ඒ කුමරා දක මෙ සේ කීය.

3548. පුත්‍රය, හැම ලෙසින් ම සම්පූර්ණ වූ ගම් සැටදහසක් ඇත. ඒ ගම් භාර ගනුව. නොපට රජය පවරා දෙමි.

3549. අජෙෂව පබ්බජිසාමී කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොව දුමමෙධො කාමානං වසමජචගං.

3550. සට්ඨිනාගසහාසානි සබ්බාලඛකාරහුසිතා,
සුචණ්ණකච්ඡා මාතඛො හෙමකප්පචාසසා.

3551. ආරුළාගා ගාමණියෙහි තොමරඤ්ඤසපාණිති,
තෙ පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමී තෙ.

3552. අජෙෂව පබ්බජිසාමී කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොව දුමමෙධො කාමානං වසමජචගං.

3553. සට්ඨිආසසහාසානි සබ්බාලඛකාරහුසිතා,
ආජානියා ච ජානියා සිඤ්චා සිසවාහතා.

3554. ආරුළාගා ගාමණියෙහි ඉලලියාවාපධාරිති,
තෙ පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමී තෙ.

3555. අජෙෂව පබ්බජිසාමී කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොව දුමමෙධො කාමානං වසමජචගං.

3556. සට්ඨිරථසහසානි සහාදා උසස්තද්ධජා,
දීපා අථොපී වෙයාග්ගා¹ සබ්බාලඛකාරහුසිතා.

3557. ආරුළාගා ගාමණියෙහි වාපහජෙහි චලුහි,
තෙ පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමී තෙ.

3558. අජෙෂව පබ්බජිසාමී කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොව දුමමෙධො කාමානං වසමජචගං.

3559. සට්ඨිධෙත්‍රසහසානි රොහඤ්ඤා පුඛගද්ධසහා,
තා පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමී තෙ.

3560. අජෙෂව පබ්බජිසාමී කො ජඤ්ඤා මරණං සුචෙ,
මාහං කාකොව දුමමෙධො කාමානං වසමජචගං.

3561. සොළසිනීසහසානි සබ්බාලඛකාරහුසිතා,
විචිත්‍රච්ඡාහරණා ආමුතනමණිකුණ්ඩලා
තා පුතන පටිපජ්ජසසු රජ්ජං නියාදයාමී තෙ.

1. වෙයාග්ගා - මජ්ඣං.

3549. මම අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට පැමිණේ දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාමයන්ගේ වසයට නො යමි.

3550. සියලු භස්තෘලංකාරයෙන් සරසන ලද රන් පොරොදු ඇත්තා වූ රන්මුවා අබරණින් වසන ලද ශරීර ඇත්තා වූ මාතඛන නම් භස්තීහු සැට දහසක් ඇත්තාහ.

3551. පුත්‍රය, තෝමර හා ආකුස ගත් අත් ඇති වැ, නැඟුණු ඇතරුවන් ඇති ඒ ඇතුන් භාර ගනුව. තොපට රජය පවරා දෙමි.

3552. මම අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට පැමිණේ දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාම වසයට නො යමි.

3553. සියලු අශ්වාලංකාරයෙන් සරසන ලද කරුණු නො කරුණු හොඳින් දන්තා වූ සිත්ධුදෙශයෙහි උපන්නා වූ ඉක්මන් ගමන් ඇති දශ්වයෝ සැට දහසක් වෙති.

3554. පුත්‍රය, ආයුධ හා දුනු දරන අශ්වාරොහකයන් නැඟුණු ඒ අයුන් භාර ගනුව. තොපට මම රජය පවරාදෙමි.

3555. අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාම වසයට නො යමි.

3556. සැරැසු, ඔසවන ලද ධජ ඇත්තා වූ දිවි සම හා ව්‍යාප්‍ර සමිත් වට කරන ලද්ද වූ සියලු අලංකාරයෙන් අලංකාරවත් වූ රිය සැට දහසෙක් ඇත.

3557. පුත්‍රය, දුනු ගත් අත් ඇති යුද ඇඳුමින් සැරැසුණු රියැදුරන් නැඟුණු ඒ රථයන් භාරගනුව. තොපට රජය පවරා දෙමි.

3558. අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාම වසයට නො යමි.

3559. පුත්‍රය, රතු පැහැති ප්‍රධාන වෘෂභයකු සහිත ධෙනුහු සැට දහසෙක් ඇත. ඔවුන් භාරගනුව. තොපට රජය පවරාදෙමි.

3560. අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට දැ යි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙන් කාම වසයට නො යමි.

3561. සියලු අලංකාරයෙන් සරසන ලද්ද වූ වස්ත්‍රාභරණ ඇති පලන් මිණිකොඩොලින් යුත් සොළොස් දහසක් ස්ත්‍රීහු ඇත්තාහ. පුත්‍රය, ඔවුන් භාරගනුව. නුඹට රජය පවරාදෙමි.

3562. අපේෂව පබ්බජිසසාමී කො ජඤ්ඤා මරණං සුවෙ,
මාහං කාකොව දුමමධො කාමානං වසමන්තං.

3563. දහරසෙසව මෙ තාන මානා මනානී මෙ සුතං,
තයා වීනා අහං තාන ජීවිකුමපී න උසසහෙ.

3564. යථා ආරඤ්ඤකං නාගං පොතො අවෙති පච්ඡතො,
පේසසනතං¹ ගිරිදුගෙහසු සමෙසු වීසමෙසු ව.

3565. එවං තං අනුගච්ඡාමී පුතමාදය ගච්ඡතො,
සුභරො තෙ භවිසසාමී න තෙ හෙසසාමී දුඛහරො.

3566. යථා සාමුද්දීකං නාවං වාණිජානං ධනෙසිනං,
වොහාරො තස් ගණෙහය්‍ය වාණිජා බ්‍යසනී² සීයා
එවමෙව³ පුතතකලී අනාරායකරො මම.

3567. ඉමං කුමාරං පාපෙථ පාසාදං රතිවඩ්ඪනං,
තස් කමබුසහජායො යථා සකකංව අච්ඡරා
තා නං තස් රමෙසසනති තාහී වෙසො රමීසසනී.

3568. තතො කුමාරං පාපෙසුං පාසාදං රතිවඩ්ඪනං,
තං දීසවා අච්චුං⁴ කඤ්ඤා දීසාචුං රච්චවඩ්ඪනං.

3569. දෙවතානුසී ගන්ධබ්බො ආදු සකෙකා පුරිඤ්ඤෙ,
කො වා තං කසස වා පුතො කථං ජානෙමු තං මයං.

3570. නමහි දෙවො න ගන්ධබ්බො නපී⁵ සකෙකා පුරිඤ්ඤෙ,
කාසී රඤ්ඤා අහං පුතො දීසාචු රච්චවඩ්ඪනො
මමං හරථ හඤ්ඤං වො⁶ අහං හතො හවාමී වො.

3571. තං තස් අච්චුං කඤ්ඤා දීසාචුං රච්චවඩ්ඪනං,
කුහීං රාජා අනුපපතො ඉතො රාජා කුහීං ගතො.

1. දෙසානතං - මජ්ඣං.
2. බ්‍යසනං - මජ්ඣං.
3. එවමෙවායං. පුතතකලී - ඊ. මජ්ඣං.
4. අච්චං - මජ්ඣං.
5. නමහී - මජ්ඣං.
6. තෙ - මජ්ඣං.

3562. අද මැ පැවිදි වන්නෙමි. මරණය සෙට දැයි දන්නේ කවරෙක් ද? මම මෝඩ කවුඩා මෙත් කාම වසයට නො යෙමි යි පියරජ තෙම කීයේ ය.

3563. පියාණන් වහන්ස, මා ළඳරු කල්හි මැ මාගේ මව මළා යැයි අසන ලදී. පියාණන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගෙන් වෙන් ව මම ජීවත් වන්නටත් නො සිතමි.

3564. සම වූ ද විසම වූ ද ගිරි දුර්ගයන්හි හැසිරෙන්නා වූ වනය හස්තියකු පසුපසින් ඇත් පැටවෙක් යම්සේ හැසිරේ ද,

3565. එ පරිද්දෙන් මම නුඹ වහන්සේ සමඟ යමි. පුතු ගෙනයන්නා වූ නුඹ වහන්සේට මම සුභර ව (පොෂණයට පහසු ලෙස) පවතින්නෙමි. නුඹ වහන්සේට පොෂණය කට නොහැකි පරිදි (දුභර) නො වන්නෙමි යි පුත්‍රයා කීවේ ය.

3566. ධන සොයන්නා වූ වෙළෙඳුන්ගේ මුහුදු යාත්‍රාවක් ව්‍යවහාරයෙක් (මත්ස්‍ය, රකුස්, දියසුළු ආදී යටට අදනයෙක්) යම්සේ අල්ලා ගනී ද එ විට එහි වෙළෙන්දෝ ව්‍යසනයට පත් වන්නාහු ය. එ මෙන් ම ලාමක පුත්‍රයා මාගේ පැවිද්දට අන්තරාය කරන්නෙකු යි රජ තෙමේ කීවේ ය.

3567. අමාත්‍යවරුනි, මේ කුමාරයා ඇලුම් වඩන පහයට ගෙන යවු, එහි ස්වර්ණාභරණයෙන් සැරසුණු ඒ ස්ත්‍රීහු අප්සරාවන් විසින් සිත් අලවනු ලබන ශක්‍රයා මෙන් ඒ කුමරහු එහි අභිරමණය කරවන්නාහ. කුමාර තෙමේ ද ඒ ස්ත්‍රීන් සමඟ අභිරමණය කරන්නේ යැ යි රජ තෙමේ කීයේ ය.

3568. ඉන් පසු කුමරු ඇලුම් වඩන පහයට පැමිණවුහ. එහි නාටක ස්ත්‍රීහු රට දියුණු කරන්නා වූ දීසාවු නම් ඒ කුමරා දක මෙසේ කීහ:

3569. නුඹ වහන්සේ දේවතාවෙක් ද? ගාන්ධර්වයෙක් ද? නො එසේ නම් පුරින්දද නම් ශක්‍රයා වවු ද? නුඹ වහන්සේ කවරෙක් ද? කාගේ පුතෙක් හෝ වවු ද? ඒ කරුණ අපි කෙසේ දනගනිමු ද?

3570. මම දෙවියෙක් නො වෙමි. ගාන්ධර්වයෙක් ද නො වෙමි. පුරින්දද නම් ශක්‍රයා නො ද වෙමි. මම වනාහි කසී රජුගේ පුත්‍ර වූ රට දියුණු කරන්නා වූ දීසාවු නමැත්තෙමි. මා කෙරෙහි රූපී කරවු. නුඹලාට යහපතක් වේවා. මම නුඹලාගේ ස්වාමීපුරුෂයා වන්නෙමි යි කුමාරයා කීවේ ය.

3571. එහි ඒ ස්ත්‍රීහු රට දියුණු කරන්නා වූ ඒ දීසාවු කුමරාට මෙසේ කීහ: රජ තෙමේ කොහි පැමිණියේ ද? රජ තෙමේ මෙයින් කොහි ගියේ ද?

- 3572. පව්‍යං රාජා අතිකකතොතො ඵලෙ රාජා පතිට්ඨිතො,
අකඤ්චකං අගභනං පටිපනොතො මහාපථං.
- 3573. අහඤ්ච පටිපනොතොසම් මග්ගං දුගන්තිගාමීනං,
සකඤ්චකං සගභනං යෙන ගච්ඡන්ති¹ දුගගතිං.
- 3574. තස්ස නෙ ස්වාගතං රාජ සීහලස්සව ගිරිබ්බජං,
අනුසාස මහාරාජ නං නො සබ්බාසමීස්සරොති.

සො ණකජාතකං.

2. සඛකිච්චජාතක.

- 3575. දිස්වා නිසීනනං රාජානං බ්‍රහ්මදනං රටෙසහං,
අථස්ස පටිච්චෙදෙසි යස්සාසි අනුකම්පතො.
- 3576. සඤ්චිච්චායං අනුපුඤ්ඤො ඉසීනං සාධුසලෙතො,
තරමානරුපො නිය්‍යාහි ඛිපං පස්ස මහෙසීනං.
- 3577. තතො ච රාජා තරමානො යුත්තමාරුඤ්ඤා සඤ්ඤා,
මිත්තාමච්චපරිබ්බුලොහො අගමාසි රටෙසහො.
- 3578. නිකඛිප² පඤ්ච කකුධානි කාසීනා රටඨච්චිඤ්ඤො,
වාලවීජනිමුඤ්ඤිසං ඛග්ගං ඡත්තඤ්ඤුපාහනං.
- 3579. ඔරුඤ්ඤා රාජා යානමහා ඨපඤ්ඤා³ පච්ඡදා,
ආසීනං දයපස්සසමීං සඤ්චිච්චමුපසඤ්ඤාමී.
- 3580. උපසඤ්ඤාමිඤ්ඤා සො රාජා සලොචාදි ඉසීනා සහ,
තං කථං වීතිසාරෙඤ්ඤා එකමනනං උපාවිසි.
- 3581. එකමනනං නිසීනොච අථ කාලං අමඤ්ඤාදථ,
තතො පාපානි කලොනි පුට්ඨිකුං පටිපජ්ජථ.

1. ගච්ඡමි - චි. මජ්ඣං,
2. නිකඛිප - මජ්ඣං,
3. ධපඤ්ඤා - මජ්ඣං.

3572. රජ තෙම රාගාදි ක්ලෙශ පංකය ඉක්මැවූයේ ය. රජ තෙම පැවිද්ද නම් වූ ගොඩබිම්හි පිහිටියේ ය. රාගාදි කටු නැත්තා වූ ඒ රාගාදියෙන් ගහන නො වූ ස්වර්ගමොක්ෂගාමී වූ මහාමාර්ගයට රජ තෙම පිළිපත්තේ ය.

3573. මම වනාහි යම් මහෙකින් දුගතියට යේ නම් රාගාදි කටු සහිත වූ රාගාදියෙන් ගහන වූ ඒ දුගති මහට පිළිපත්තෙමි වෙමි.

3574. මහරජාණන් වහන්ස, ස්වර්ණමය ගුභාවකට කෙශර සිංහයකුගේ පැමිණීම මෙන් නුඹ වහන්සේගේ මෙහි පැමිණීම යහපත් පැමිණීමෙකි. මහරජාණන් වහන්ස, අපට අනුශාසනා කරන සේකවා. නුඹ වහන්සේ අප හැමගේ ම අධිපතියහුය.

සෞභූක ජාතක යි.

2. සංකිවච ජාතකය

3575. උයන්පල්ලා රාජසභාවෙහි හුන් ශ්‍රේෂ්ඨරථාවායඪී වූ බ්‍රහ්මදත්ත රජු දක අනතුරු ව ඒ රජහට මෙසේ දැන්වී ය: "දේවයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ යමකුට අනුකම්පා ඇතිසේක ද,

3576. සෘෂිත් අතුරෙන් මැනැවැයි සම්මත වූ මේ සංකිවච නම් තාපස තෙම නුඹ වහන්සේ ගේ උයනට පැමිණියේ වෙයි. එහි වහා යනු මැනැව. නොපමා වැ දකැගනුව" යි කියා යි.

3577. ඉක්බිති ශ්‍රේෂ්ඨ රථාවායඪී වූ ඒ රජ තෙමේ සුදුසු වූ යානාවකට නැඟෑ මිත්‍රාමාත්‍යයන් විසින් පිරිවරන ලද්දේ වහා ගියේ ය.

3578. කසිරට වැසියන්ගේ රට දියුණු කරන්නා වූ රජ තෙම උයන් දෙරටුවට පැමිණ වල්විදුනාව ද නළල්පට ද කඩුව ද කුඩය ද උපාහනය ද යන පංචරාජකකුධනාණ්ඩයන් බහාතබා,

3579. රජ තෙමේ යානාවෙන් බැස පංචරාජකකුධනාණ්ඩ ඇමතියා අතට දී දයපසස නම් උයනේ වැඩහුන් සංකිවච තාපසයන් වෙතට එළැඹියේ ය.

3580. ඒ රජ තෙමේ සෘෂිවරයා වෙත එළැඹූ සෘෂිවරයා සමඟ සතුටු සාමිච්චි කථා පැවැත්වී ය. ඒ සතුටු සාමිච්චි කථාව කොටු නිමවා එකත් පසෙකැ හිඳගත්තේ ය.

3581. එකත් පසෙක හුන්නේ මැ ප්‍රශ්න ඇසීමට කාලය දැන ගත්තේ ය. ඉක්බිති පාපකර්මයන් විවාරිමට පිළිපත්තේ ය.

- 3582. ඉසිං පුච්ඡාමි¹ සඬාතිච්චං ඉසිනං සාධුසමමනං,
ආසිනං දයපසසසුචිං ඉසිසඬාකපුරකඛනං.²
- 3583. කං ගතිං පෙච්චි³ ගච්ඡන්ති නරා ධම්මාතිචාරිනො,
අතිච්ඡේණො මයා ධම්මො තමෙම අකඛාහි පුඤ්ජනො.
- 3584. ඉසි අච්ච සඬාතිච්චො කාසිනං රච්චවඬඝනං,
ආසිනං දයපසසසුචිං මහාරාජ සුඤ්ඤාහි මෙ.
- 3585. උපපථොන චජන්තාසු යො මග්ගමනුසාසති,
තසු වෙ චචනං කසිරා නාසු මග්ගොයා කඤ්චකො.
- 3586. අධම්මං පටිපනගසු යො ධම්මමනුසාසති,
තසු තෙ චචනං කසිරා න සො ගච්ඡොයා දුග්ගතිං.
- 3587. ධම්මො පථො මහාරාජ අධම්මො පන උපපථො,
අධම්මො නිරයං නෙති ධම්මො පාපෙති සුග්ගතිං.
- 3588. අධම්මචාරිනො රාජ නරා විසමච්චිනො,
යං ගතිං පෙච්චි ගච්ඡන්ති නිරයෙ තෙ සුඤ්ඤාහි මෙ.
- 3589. සඤ්චො කාලසුඤ්ඤො ච සඬාකාතො⁴ ඤෙච ච රොරුචා,
අථාපරො මහාවිචි තපනො ච පතාපනො.
- 3590. ඉච්චෙනෙ අච්ච නිරයා අකඛාතා දුරතිකසමා,
ආකිණ්ණො ලුද්දකමෙච්චි පච්චෙකා සොලසුසසද.
- 3591. කදරියතාපනා සොරා අච්චිමනො මහඤ්ඤායා,
ලොමභංසනරුපා ච භෙසමා පටිභයා දුඛා.

- 1. පුච්ඡාමි - සතා.
- 2. පුරකඛිතං - මජ්ඣං.
- 3. පච්චි - මජ්ඣං.
- 4. සඬාකාතො - මජ්ඣං, PTS.

3582. සාෂිත් අතුරෙන් මැනැවැ යි සම්මත වූ සාෂි සමුහයා විසින් පිරිවරන ලද වැ දයපසුස නම් උයනෙහි හුන්නා වූ සංකිච්ච නම් සාෂිවරයා විවාරම්.

3583. දශකුඟලධර්මය ඉක්මවා හැසිරෙන සතියෝ උත්පත්ති වශයෙන් පරලෙව්හි දී කවර ගතියකට යෙද්ද, මා විසින් ධර්මය ඉක්මවන ලදී. ඒ කරුණ විවාරන ලද්ද වූ මට කියනු මැනැවි.

3584. සංකිච්ච සාෂි තෙමේ කසිරට වැසියන්ගේ රට දියුණු කරන්නා වූ, දයපසුස උයනේ හුන්නා වූ රජුට මෙසේ කියේ ය. මහරජ, මාගේ වචනය අසව.

3585. සොරුන්ගෙන් ගැවැසිගත් මහකින් යන්නහුට යමෙක් නිර්භය මාර්ගය කියා දේ නම්, ඉදින් ඔහුගේ වචනයක් කරන්නේ නම්, සොරු නමැති කටු ඔහුට හමු නො වන්නේ ය.

3586. අධර්මයෙහි පිළිපන්නහුට යමෙක් ධර්මයෙන් අනුශාසනා කෙරේ නම්, ඉදින් ඔහු ඔහුගේ වචනයට අනුව පිළිපදී නම් දුගතියට නො යන්නේ ය.

3587. මහරජ, දශකුඟල සංඛ්‍යාත ධර්මය තෙම සුගතිගාමී මාර්ගය බැවින් නියම මාර්ගය වේ. දශ අකුඟල සංඛ්‍යාත අධර්මය තෙම අපායගාමී මාර්ගය බැවින් නොමනා වන්නේ ය. අධර්මය තෙම සතියා නිරයට පමුණුවයි. ධර්මය තෙම සතියා සුගතියට පමුණුවයි.

3588. මහරජ, විසම ජීවිකාවෘත්ති ඇති අධර්මචාරී වූ මනුෂ්‍යයෝ පරලෙව්හි දී උත්පත්ති වශයෙන් යම් බඳු ගතියකට යෙද්ද, ඒ නිරයන් ගැන මම නුඹට කියමි. එය අසව.

3589. සංජීව නම් නරකය ද කාළසුත්‍ර නම් නරකය ද සංඝාත නම් නරකය ද රොරුව නම් නරක දෙක ද තවද අන්‍ය වූ මහාවීචි නරකය ද තපන නම් නරකය ද පතාපන නම් නරකය ද,

3590. යන මේ අටමහා නරකයෝ ඉක්මවාලියැ නො හැක්කාහ යි කියන ලද්දහ. මෙ කී එක එක නරකයෙක්හි සිවුපසැ සොළස බැගින් උසාද නරකයෝ ද රුදුරු කර්මයෙන් ගැවැසිගත්තාහු විද්‍යාමාන වෙත්.

3591. ඒ නරකයෝ තද මසුරන් තවන්නෝ යැ. බලවත් දුක් ඇත්තෝ ය. ගිනිසිළු ඒහිදුවන්නෝ ය. මහත් බිය ඇත්තෝ ය. ලොමුදහගන්නාසුලු ය. බිහිසුනු වූවාහු ය. ප්‍රතිභය ඇත්තාහු ය. දුක් ගෙන දෙන්නාහ.

3592. වතුසකණණො වතුද්වාරා විහතො භාගසො මිතා,
අයොපාකාරපරියනා අයසා පච්ඤජිතා.
3593. තෙසං අයොමයා භූමි ජලිතා තෙජසා යුතා,
සමනතා යොජනසතං ඵුට්ඨා තිට්ඨන්ති සබ්බද.
3594. එතෙ පතන්ති තිරයෙ උද්ධපාද අවංසිරා,
ඉසීනං අතිවතාරො සඤ්ඤතානං තපසස්සිතං.
3595. තෙ භූනහුතො පච්චන්ති මච්ඡා බිලකතා යථා,
සංචච්ඡරෙ අසඤ්ඤයො නරා කිබ්බිසකාරිතො.
3596. දඤ්ඤාමානෙන ගමෙතන නිච්චං සභාරබාහිරං,
තිරයා නාධිගච්ඡන්ති ද්වාරං නික්ඛමනෙසිතො.
3597. පුරස්මිමෙන ධාවතති තතො ධාවතති පච්ඡතො,
උත්තරෙනපි ධාවතති තතො ධාවතති දුක්ඛිණං.
3598. යං යං හි ද්වාරං ගච්ඡන්ති තං තදෙව පිටීයති,³
බහුනිවසෙසහසසානි³ ජනා නිරයගාමිතො.⁴
බාහා පගෙඤ්ඤ කඤ්ඤන්ති පඤ්ඤා දුක්ඛං අනපපකං.
3599. ආසීච්චිසංච කුපිතං⁵ තෙජසස්සිං⁶ දුරතික්කමං,
න සාධුරුපෙ ආසීදෙ සඤ්ඤතානං තපසස්සිතං.
3600. අතිකායො මහිසසායො අජ්ජුතො කෙකකාධිපො,⁷
සහසසබ්බාහු උච්ඡිනො⁸ ඉසිමාසප්ප ගොතමං.
3601. අරජං රජසා චච්ඡං කිසං අවකිරිය දණ්ඨකී,
තාලොච මූලතො⁹ ඡිනොකා සරාජා ඒභවඩගතො.
3602. උපහච්ච මනං මෙජෙක්ඛා¹⁰ මානඩගස්මිං යසසස්සිතො,
සපාරිසජෙජා උච්ඡිනො මෙජෙක්ඛාරඤ්ඤං¹¹ තද අහු.

1. ධයහ - වී. මජ්ඣං.
2. පිටීයරෙ - මජ්ඣං.
3. බහු නිවසනසහසානි - වී. මජ්ඣං.
4. වාසිතො - වී.
5. කුපිතං - මජ්ඣං.
6. තෙජසිං - වී. මජ්ඣං.
7. කෙකකාධිපො - වී. මජ්ඣං.
8. අවඡිනො - මජ්ඣං.
9. මූලතො - මජ්ඣං.
10. මජෙක්ඛා - මජ්ඣං.
11. මජෙක්ඛාරඤ්ඤං - මජ්ඣං.

3592. කොන් සතරක් ඇත්තාහ. දෙර සතරක් ඇත්තාහ. කොටස් වශයෙන් ප්‍රමාණ කොට බෙදන ලද්දහ. යපවුරෙන් පිරිකෙව් කරන ලද්දහ. යපියනින් වසන ලද්දහ.

3593. ඒ නරකයන්ගේ අයොමය භූමිය ගින්නෙන් දිලියෙන්ති තෙදින් යුතු වූවා ය. භාත්පස යොදුන් සියයක් හැම කල්හි පැතිර සිටී.

3594. තවුස්දම් රක්තා ශීල සංයමයෙන් යුත් සෘෂිත්ව පරුෂ වචන කියමින් ඉක්මවා බණින මොව්හු පා උඩුකුරු වූවාහු යටිකුරු වූ හිස් ඇති ව නිරයෙහි වැටෙති.

3595. සෘෂිත්ව පරුෂ වචන කීමෙන් ඉක්මවා බැන්නා වූ ඒ පවිකාර මිනිස්සු කොටස් වශයෙන් වෙන් කළ මසුන් සේ අසංඛ්‍ය සංවත්සරයන්හි පැසෙත්.

3596. නිතොර ඇතුළත පිටත දෙක්හි ම දනු ලබන ශරීරයෙන් යුතු ව නරකයෙන් නික්මෙනු කැමැති වූවාහු ද දෙරටුවට නො පැමිණෙත්.

3597. පෙර දිගට දුවත්. ඉන්පසු බටහිරට ද දුවත්. උතුරු දිගට ද දුවත්. ඉන්පසු දකුණු දෙසට ද දුවත්.

3598. යම් යම් දෙරටුවකට යෙත් නම් ඒ ඒ දෙරටු වැසෙයි. මෙසේ නිරයගාමී ජනයෝ අනල්ප වූ නිරය දුකට පැමිණ බොහෝ වර්ෂ දහස් ගණන් දෙ අත් හිස්හි බැඳැගත්තාහු හඬත්.

3599. එ හෙයින් ළං වියැ නොහැකි කිපියා වූ තෙදනි ආශීර්විෂයකු සේ සංයම ඇත්තා වූ තපස්වීන්ට පරුෂ වචනයෙන් සටා නො බණින්නේ ය. එ බඳු යහපත් ගති ඇති ගුණවතුන් නො ගටන්නේ ය.

3600. මහත් ශරීර ඇති දුනු දරන්නා වූ දහසක් බාහු ඇත්තා වූ කේකක රටට අධිපති වූ අර්ජුන නම් රජ තෙම ගෞතම නම් සෘෂිවරයා ගටා බැණූ විනාශයට පත්වූයේ ය.

3601. ඒ දණ්ඩකී රජ තෙම රජස් රහිත වූ කිසවච්ඡ තවුසා මතු රජස් විසුරුවා මුළින් සිඳින ලද තල් ගසක් මෙන් විනාශයට පත් විය.

3602. යශස් ඇති මානඩග සෘෂිවරයා කෙරෙහි සිත දුෂ්‍ය කරගත් මේධ්‍යා රජ තෙමේ පිරිස් සහිත වැ සිඳි ගියේ ය. එ කල්හි මේධ්‍යාරාණ්‍ය විය.

3603. කණ්ණදීපායනාසජ්ජ ඉසිං අකකවෙණ්ණයො,
අසුසුම සුසුං මුසලො¹ හගඛා සමපනා යමසාධනං.
3604. අථායං ඉසිනා සනො අනාලිකෙඛ චරො පුරෙ,
පාවෙකඛි පඨවී² වෙච්චො භීනනො පනපරියායං.
3605. තසො භි ජජුරමනං නප්පසංසනඤ්ඤි පඤ්ඤා,
අදුට්ඨවිනො භාසෙය්‍ය ගිරං සච්චපසංභිතං.
3606. මනසා වෙ පදුට්ඨන යො නරො පෙකඛතෙ මුනිං,
විජ්ජාවරණසමපනනං ගනානා සො නිරයං අධො.
3607. යෙ වුඤ්ඤි³ පරිභාසනඤ්ඤි ඵරුසුපකකමා ජනා,
අනපච්චා අදුයාදු තාලවක්ඛි භවන්ති තෙ.
3608. යො ච පබ්බජිතං⁴ හන්ඤ්ඤි කතකිච්චං මහෙසිනං.
ස කාලසුඤ්ඤන නිරයෙ විරරතාය පච්චති.
3609. යො ච රාජා අධම්මට්ඨො රථඨවිඤ්ඤිසනො⁵ වුතො,
තාපඤ්ඤා ජනපදං තාපනෙ පෙච්චි⁶ පච්චති.
3610. යො ච ව්‍යසසහසානං⁷ සතං දිබ්බානි⁸ පච්චති,
අච්චිසඤ්ඤපරෙතො සො දුක්ඛං වෙදෙති වෙදනං.
3611. තසස අභිසිඛා කායා නිච්ජරන්ඤ්ඤි පහසුරො,
තෙජොහක්ඛස්ස ගතනානි ලොමගොභි නාබෙභි ච.
3612. දඤ්ඤාමානෙන ගතෙන නිච්චං සන්තරඛාභිරං,¹⁰
දුක්ඛාභිතුනො නදති නාගො තුනඤ්ඤිතො¹¹ යථා.
3613. යො ලොභා පිතරං හන්ඤ්ඤි දෙසා වා පුරිසාධමො,
ස කාලසුඤ්ඤන නිරයෙ විරරතාය පච්චති.

1. මුසලා - මජ්ඣං.
2. පඨවී - මජ්ඣං.
3. වුඤ්ඤි - මජ්ඣං.
4. පබ්බජිතං - මජ්ඣං.
5. රථඨඤ්ඤිසනො - වී. මජ්ඣං.
6. පච්ච - මජ්ඣං.
7. ව්‍යසසහසානං - මජ්ඣං.
8. දිබ්බානි - මජ්ඣං.
9. ධග්ගා - වී. මජ්ඣං.
10. අනතරං - මජ්ඣං.
11. තුනච්චිතො - මජ්ඣං.
තුණ්ඩච්චිතො - සා.

3603. අක්කවෙණු නම් රජවරු කණ්ණදීපායන නම් තවුසාගටා ඔවුනොවුන් මොහොලින් නසාගෙන යම පුරයට පිවිසියහ.

3604. වැළි දු පෙර අහසැ හැසිරුණා වූ වෙනිය නම් රජ තෙම කපිල තවුසා සමඟ විරැඬ වූයේ සාද්ධියෙන් පිරිහෙන් ම මරණාසන්න කාලයට පැමිණ පොළොවැ පිවිසියේ ය.

3605. එ හෙයින් නුවණැත්තෝ ජන්දියෙන් අගනියට යෑම නො පසසත්. දුෂ්‍ය නො වූ සිත් ඇත්තේ සත්‍ය වචන කියන්නේ ය.

3606. ඉදින් යම් ඡීනියෙක් ප්‍රදුෂ්‍ය වූ සිතීන්, අෂ්ටවිද්‍යා පසළොස්වරණයන්ගෙන් යුත් මුනිවරයකු දෙස බලයි ද, හෙ තෙමේ ඒ අධොගමනීය කර්මයෙන් අධොභාගයෙහි වූ නිරයට යන්නේ ය.

3607. නපුරු ගති ඇති යම් කෙනෙක් ගුණයෙන් හා වයසින් වැඩිහිටියන්ට අවමන් කෙරෙද්ද, ඔව්හු දිවුදුමියෙහි ම මුලින් සිදින ලද තල් ගසක් මෙන් වැනැසෙති. පරලෝ වශයෙන් දරුවන් හෝ වස්තුව හෝ නො ලබත්.

3608. යමෙක් වනාහි කෘතකෘත්‍ය වූ ප්‍රවුජිත මහර්මියකු නසා ද හෙ කාළසූත්‍ර නම් නරකයෙහි බොහෝ කලක් පැසෙනු ලැබේ.

3609. යමෙක් වනාහි අධර්මයෙහි පිහිටා රට වනසන්නේ වේ ද, ජනපදය තවා මෙයින් චූත වැ පරලෙවිහි තාපන නම් නරකයෙහි පැසෙති.

3610. යමෙක් දිව්‍යවර්ෂ ලක්ෂයක් එහි පැසේ ද, ගිනිසිළු සමූහයෙන් වටකරන ලද්ද වූ හෙ තෙමේ දුක් වූ වෙදනාවක් මැ විඳී.

3611. ගිනි මැ අනුභව කරන ඔහුගේ ශරීරයෙන් ප්‍රභාස්වර වූ ගිනිසිළු පිට වේ. ලොමාග්‍රවලින් සහ නිය අගින් ද යුත් සියලු ශරීරාවයවයෝ එක සේ මැ දැල්වෙත්.

3612. නිතොර ම ඇතුළත පිටත දෙකේ දූවෙන්නා වූ ශරීරයෙන් යුත් හෙ තෙම මහත් දුකින් පෙළුණේ අකුසුචලින් මඩනා ලද ඇතකු මෙන් නාද කරයි.

3613. යම් අධ මැ පුරුෂයෙක් යශස් යැ ධන යැ යන මේවා හෙතු කොටගෙනැ පහළ වූ ලොභය නිසා හෝ ද්වේෂය නිසා හෝ පියා නසයි ද, හෙ කාළසූත්‍ර නම් නරකයෙහි බොහෝ කාලයක් පැසෙන්නේ ය.

3614. ස තාදියො පවචති ලොහකුමභියං
 පක්කඤ්ඤි සත්තීභි භනන්ති නික්ඛවං,
 අන්ධං කරිඤ්ඤා මුක්ඛකරිසභක්ඛං
 බාචෙ¹ නිමුජ්ජන්ති තපාවිධං නරං.
3615. තත්තං පක්කච්ඡිතං² අයොගුළඤ්ඤි
 දීසෙ ව එවලෙ විරරක්ඛතාපිනෙ,
 විකඛමිභමාදය විභජ්ජ රජජුභි
 විවටෙ මුඛෙ සංසවයන්තී³ රක්ඛසා.
3616. සාමා ව සොණා සබලා ව ගිජ්ඣා
 කාතොළසඬකා ව දිජා අයොමුඛා,
 සඬගඉම බාදන්තී විජ්ජමානං
 ජීවහං විභජ්ජ⁴ විසාසං⁵ සලොහිතං.
3617. තං දඬුච්ඡාලං පටිභිතගග්ගහං
 නිපෙචායයන්තා⁶ අනුච්චරන්ති රක්ඛසා,
 රතී භි තෙසං දුබ්බො පනීතරෙ
 එතාදිසසමිං නිරයෙ වසන්ති
 යෙ කෙවි ලොකෙ ඉධ පෙත්තිසාතිනො.
3618. පුතො ව මාතරං භන්තවා ඉතො ගන්තවා යමක්ඛයං,
 භුසමාපජ්ජතෙ දුක්ඛං අත්තකමච්චදුපගො.
3619. අමනුෂ්ඨො අතිබලා⁷ භන්තාරං ජනයන්තියා,
 අයොමයෙහි වාලෙහි පිළයන්ති පුනපුත්තං.
3620. තං පසස්වං⁸ සකා ගන්තා රුධිරං⁹ අත්තසමඬවං,
 තමබලොභවිලීනංව¹⁰ තත්තං පායෙහති මත්තියං.
3621. ජීගුච්ඡං කුණපං පුත්ති දුග්ගන්ධං¹¹ ගුඵකද්දමං,
 පුබ්බලොහිතසඬකාසං රහදං¹² ඔගග්ග නිට්ඨති.
3622. තමෙනං කිමයො තස්ස අතීකායා අයොමුඛා,
 ජවිං ඡෙඤ්ඤානා බාදන්තී පගිඤ්ඤා මංසලොහිතෙ.
3623. සො ව තං නිරයං පතො නිමුජ්ජො සතපොරිසං,
 පුත්තිකං කුණපං වාති සමන්තා සතයොජනං.

1. මාදෙ	7. අසිබලා - මජ්ඣ.
2. පක්කච්ඡිතමයොගුළඤ්ඤි - මජ්ඣ.	8. තමසවං - මජ්ඣ.
3. සංපවිසන්ති - මජ්ඣ.	9. රුභිරං - වි.
4. විභිජ්ජ - මජ්ඣ.	10. තමබලොභවිලීනංව - මජ්ඣ.
5. විසාසංව - මජ්ඣ.	11. දුග්ගන්ධං - මජ්ඣ.
6. නිපොචයන්තා - සායා,	12. රහදවොග්ගා - මජ්ඣ., රහදවොග්ගා - සායා

3614. එ බඳු හෙ තෙම ලෝකුඹු නිරයෙහි පැයේ. පැසුණා වූ ද සම නැත්තා වූ ද ඔහු අධයට්ටලින් නසත්. එ බඳු සන්ධ්‍යා ඇස් උපුටා දමා අත් කොට මළමු අනුභව කරන්නකුත් කොට ලෝදියෙහි ගල්වත්.

3615. නිරය පාලකයෝ ගිනියම් කළ පැස වූ යගුළි ද බොහෝ කලක් තවන ලද දික් වූ හීවැලින් මැඩැගෙන රහන්-වලින් දිව එළියට ඇදූ හරින ලද මුවෙහි බහාලත්.

3616. ශ්‍යාමවර්ණ වූ සුනබයෝ ද නින් සහිත සුනබයෝ ද රතු හොට ඇති ගිපුලිහිණියෝ ද වන කවුඩු සමූහය ද අයොමය මුඛ ඇත්තා වූ පක්ෂි සමූහය ද එක් ව දිව පිටතට ඇදූ කම්පා කරමින් ලේ සහිත වූ කඩකඩා කත්.

3617. දූවෙන්නා වූ තල් ගසක් වැනි හැම පසින් ම බිඳුණු ශරීර ඇති ඔහුට තළමින් ඒ නිරය පාලකයෝ පසුපසැ යෙති. එය නිරය පාලකයන්ට ක්‍රීඩාවෙකි. අන්‍ය වූ නිරිසත්තු වනාහි දුක් ඇත්තාහු වෙත්. මේ ලොකයෙහි පිතෘඝාතක කර්ම කරන්නා වූ යම් කෙනෙක් වෙද්ද, මෙ බඳු දුක් ඇති නරකයේ වෙසෙත්.

3618. පුත්‍ර තෙමේ ද මව මරා මෙයින් චූත වූ නිරයට ගොස් ස්වකීය කර්මවිපාක වශයෙන් පැමිණියේ ම මහත් දුකට පැමිණේ.

3619. මහත් ශක්තිය ඇත්තා වූ නිරය පාලකයෝ මව මැරුවහු යමුවා රහැනින් වෙළා නැවැත නැවැතත් පෙළත්.

3620. මව මැරූ ඔහුට සිය සිරුරින් වැගිරෙන්නා වූ තමා-ගෙන් ම හටගත් රත් වී දිය ව ගිය ලොදිය බඳු රුධිරය පොවත්.

3621. පිළිකුල් වූ ද, අපචිත්‍ර වූ ද, කුණු වූ ද, දුගඳ වූ ද, අසුවී කලල් ඇති පුයා ලේ බඳු ජලය ඇති විලට බැස සිටිති.

3622. එහි මහත් වූ ශරීර ඇති අය සුවී බඳු මුඛ ඇති කෘමීහු මස් ලේ කෙරෙහි ගිපු වූවාහු සිවිය සිඳ කත්.

3623. හෙ තෙමේ ද ඒ නිරයට පැමිණියේ බඹ සියයක් ගිලුණේ වේ. කුණු වූ ද අපිරිසුදු වූ ද දුර්ගන්ධය භාත්පසැ සියක් යොත්තක් හමයි.

3624. වක්ඛුමාපි හි වක්ඛුහි තෙන ගජෙධන ජීයති,
එතාදීසං බුහමදතො මාතුසාතී¹ ලභෙ දුටං.
3625. බුරධාරමනුකකමම තිකඛං දුරභිසමූචං,
පතතති ගඛහපාතිනීයො² දුග්ගං චෙතරණං නදීං.
3626. අයොමයා සිම්බලීයො සොළසඬුලකණටකා,
උභතො මභිලඛොතභී දුග්ගං චෙතරණං නදීං.
3627. තෙ අචචිමනොනා තිට්ඨතති අභෙසඛන්ධාව ආරකා,
ආදිනො ජාතචෙදෙන උද්ධං යොජනමුග්ගතා.
3628. එතෙ සජ්ඣති නිරයෙ තතෙන තිබ්භකණටකෙ,
තාරියො ච අතිචාරිණියො³ නරා ච පරදරගු.
3629. තෙ පතනභී අධොකඛන්ධා⁴ චිවතො⁵ විහතා පුට්ඨ,
සයනති විනිවිදධායා දීසං ජග්ගතභී සංවරිං.
3630. තතො රතයා විචසනෙ මහතිං පඤ්ඤාපමං,
ලොහකුලීභිං පචජ්ජතති තතං අභෙසමුදකං.
3631. එවං දිවා ච රතො ච දුසසීලා මොහපාරුතා,
අනුභොතති සකං කමමං පුබ්බෙ දුසකතමග්ගතො.
3632. යා ච හරියා ධනකකීතා සාමීකං අතිමඤ්ඤති,
සසුඤ්ඤා චා සසුරං වාපි ජෙට්ඨං වාපි නනාදරං⁶.
3633. තසසො චචෙතන ජීව්හග්ගං නිබ්බහතති සබන්ධනං,
සබ්බාමමතං කම්මනං ජීව්හං පසසති අතතො
විඤ්ඤාපෙතො සකෙකාති තාපනෙ පෙචච⁷ පචචති.

1. මාතුසොලතෙ දුටං - මජ්ඣං, සයා, මතතිසො - වී.
2. ගඛහපාතියො - මජ්ඣං.
3. අතිචාරා - මජ්ඣං, අතිචාරි - වී.
4. අධකඛන්ධා - මජ්ඣං, වී.
5. චිවතනං - මජ්ඣං.
6. නාදරං - සයා, මජ්ඣං.
7. පචච - මජ්ඣං.

3624. ඇස් ඇත්තේ නමුත් ඒ දුර්ගන්ධයෙන් ඇස්වලින් දිරාපත් වන්නේ ය. බ්‍රහ්මදේවත නම් මහරජුනි, මව මැරූ තැනැත්තේ මෙ බදු දුකක් ලබන්නේ ය.

3625. ගැබ් හෙළන්නා වූ ස්ත්‍රීහු තියුණු වූ ද ළංචිය නොහැකි වූ ද බුරුදු නම් නිරය ඉක්මවා දුර්ගම වූ වෙනරණී නදියට වැටෙත්.

3626. අයෝමය වූ සොළොස් අභල් පමණ කටු ඇති ඉඹුල් ගස් දුර්ගම වූ වෙනරණී ගඟෙහි දෙපසැ එල්බෙයි.

3627. ඒ නිරිසක්කු ගිනිසිළු ඇත්තාහු දුර වූ ගිනි කඳක් මෙන් සිටිත්. ගින්නෙන් දිලිසුණේ ම උඩට යොදුනක් උස්වූවාහු වෙත්.

3628. සැමියා ඉක්මවා හැසිරෙන ස්ත්‍රීහු ද පරස්ත්‍රී සෙවනය කරන පුරුෂයෝ ද යන මොව්හු නිරයෙහි තිබෙන ගිනියම් වූ තියුණු කටු ඇති මේ ඉඹුල් ගස්වල නගිත්.

3629. බොහෝ කල්ගියා වූ ඔව්හු නිරය පාලකයන් විසින් පෙළන ලද්දහු පෙරළී යටිකුරු වූ හිස් ඇත්තාහු වෙත්. එවිට හුලින් විනිවිද ගිය ශරීර ඇත්තෝ සයනය කෙරෙත්. දිගු කලක් නිඳි වරති.

3630. ඉන්පසු බොහෝ කාලයක්හුගේ ඇවෑමෙන් මහත් වූ පර්වතයක් බදු රත් වූ ගිනි හා සම ජලය ඇති ලෝකුඹු නම් නිරයෙහි වැටී පැසෙත්.

3631. මෙසේ මොහයෙන් පිරිවරා ගන්නා ලද දුශ්ශීලයෝ දිවා රෑ දෙකේ ම පෙරු තමා විසින් කරන ලද ස්වකීය දුෂ්කෘත කර්මය අනුභව කෙරෙත්.

3632. මීල දී ගන්නා ලද යම් භායානිවක් වන්නී ද, සැමියා කෙරෙහි කළමනා වතාවත් නොකිරීම් වශයෙන් සැමියා ඉක්මවයි ද නැත්ද හෝ මාමා හෝ සැමියාගේ වැඩිමහලු සහෝදරිය හෝ යන මොවුන් උදෙසා කළමනා වතාවත් නොකිරීම වශයෙන් ඉක්මවයි ද,

3633. ඇගේ ජීව්වාග්‍රය බැඳුම් සහිත වැ පිටතට අදිත්. ඒ නිරිසතා පණුවන් සහිත බඹයක් පමණ වූ තමාගේ දිව දකී. තමන්ගේ දුක කියනු කැමැති වුව ද කිසිවක් කියා අවබෝධ කරවන්නට නොසමත් වෙයි. පසු වැ තාපන නම් නිරයෙහි පැසෙයි.

3634. ඔරබ්භිකා සුකරිකා මවුණකා මීගබ්භිකා,
වොරා ගොසාතකා උඤ්ඤි අවණණි විණණිකාරකා.

3635. සක්ඛි ලොහකුටෙහි නොත්තංසෙහි උසුභි ව,
හඤ්ඤමානා බාරනදිං පපතනති¹ අවංසිරා.

3636. සායං පාතනා කුටකාරී අයොකුටෙහි හඤ්ඤති,
තනො වතනං දුරතනානා පරෙසං භුඤ්ඤතෙ² සද.

3637. ධබ්බා හෙරණ්ඩකා³ ගිජුකා කාමකාලා ව අයොමුඛා,
විපජ්ජමානං⁴ බාදනති නරං කිබ්බිසකාරිනං.

3638. යෙ මීගෙන මීගං හනති පකඤ්ඤං වා පන පකඤ්ඤා,
අසනො රජසා ජනනා ගනනා නෙ නිරසුසසදං.

3639. සනොනා ව උදධිං ගවජනති සුවිණණ්ණනිධි කමමුනා,
සුවිණණ්ණසස ඵලං පසස සහිජ්ජ දෙවා සබ්බමකා.

3640. තං තං බුමි මහාරාජ ධමමං රට්ඨපති වර,
තථා⁵ තථා රාජ වරාහි ධමමං.
යථා තං සුවිණණ්ණං නානුතපෙය්‍යා පච්ඡාති.

සබ්බකිච්ච ජාතකං.

සටහිනිපාතං නිට්ඨිතං.

තසුඤ්ඤනං:

අප් සටහිනිපාතමහි සුභාප මම භාසිතං,
පවරො සොණක අරිජුමසව්භයනො
තථා වුතන රථෙසහ කිච්චි වරොති.

1. සංපතනති-මජ්ඣං.
2. භුඤ්ඤතෙ-මජ්ඣං.
3. හෙරණ්ඩකා-මජ්ඣං.
4. විපජ්ජමානං-චී.
5. තථා-මජ්ඣං.

3634. එළුවන් මරා දිවි රක්තෝ ද උරන් මරා දිවි රක්තෝ ද මුවන් මරා දිවි රක්තෝ ද සොරකම් කරන්නෝ ද ගවයන් මරා දිවි රක්තෝ ද යන ලෙකී රෝදු ක්‍රියා ඇත්තෝත් නුගුණෙහි ගුණ කියන්නෝ හෙවත් කේලාම් කියන්නෝ යන මොහු,

3635. අධ්‍යවිච්චිත් ද ලොහොකුළුවලින් ද කඩුවලින් ද ඊවලින් ද අනිනු ලබන්නාහු යටිකුරු වූ හිස් ඇත්තෝ වෙතරණී නම් නරකයෙහි වැටෙති.

3636. වංචනීක ලෙස නඩු විසඳන්නෝ යැ, බොරු නඩු සාදන්නෝ ය, කිරීම් මැනීමවලින් සහ බොරු කභවණුයෙන් රචවන්නෝ ය, බොරු තක්සේරු කාරයෝ යැ යන කුටකම් කරන්නෝ උදේ සහ සවසත් යකුළුවලින් නසනු ලැබෙති. ඉන් පසු මෙ ලෙස ම දුකට පත් වූ අන් සතුන්ගේ වමනය හැම කල්හි අනුභව කෙරෙති.

3637. කවුඩෝ ද සිවල්ලු ද ගිජුලිහිණියෝ ද වනකවුඩෝ ද යන අයොමය මුඛ ඇත්තාහු පවකලා වූ නිරිසතා ඔබ මොබ අදිමින් කති.

3638. යමෙක් මුවකුගෙන් (හීලෑ මුවකු ඉදිරිපත් කර ගෙන) මුවකු නසයි ද පක්ෂියකුගෙන් පක්ෂියකු හෝ නසයි ද අසන්-පුරුෂ වූ රජසින් ගැවැසී ගන්නා වූ ඔව්හු ඔසුපත් නිරයට යන්නෝ වෙති.

3639. මේ ලොකයෙහි මනා ව පුරුදු කරන ලද කර්ම නිසා දෙවි ලොවට යෙත්. මනා ව පුරුදු කරන ලද කර්මයා ගේ විපාකය බලව. ශක්‍රයා සහිත දෙවියෝත් බ්‍රහ්මයා සහිත දෙවියෝත් එහි වෙති.

3640. මහරජ, එ හෙයින් නුඹට කියමි. රටෙහි අධිපතිකුමනි, සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිරෙව. මහරජ යම්සේ මනා ව පුරුදු කරන ලද ධර්මය පසු වැ පසුතැවිල්ල නූපදවා ද එසේ සුවරිත ධර්මයෙහි හැසිරෙවු.

සංකීර්ණ ජාතක යි.

සැට වැනි නිපාතය නිමි.

එහි උද්දනය :

සැට වැනි නිපාතයෙහි මාගේ භාෂිතය අසව. අරිඤ්ඞ නම් රජු සහිතවූ සොණක ජාතකයැ එසේමැ බඹදත් රජු සහිත වූ සංකීර්ණ ජාතක යැ යි ජාතක දෙකෙකි.

සත්‍යනීතිපාතෝ

1. කුසපාතකං

- 3641. ඉදං තෙ රටඨං සධනං සයොග්ගං
සකායුරං සඛකාමුප්පන්නං,
ඉදන්තෙ රජ්ජං අනුසාස අමම
ගෙඡ.මහං යඤ්ච පියා පභාවතී.

- 3642. අනුජජ්ඣතෙන හරං මහන්නා¹
දිඬු ව රතො ව නිසීඨකාලෙ²,
පටිගච්ඡ කං බ්‍යපං කුසාවතීං කුස
න ඉච්ඡාමී³ දුඛණ්ණමහං වසන්නං.

- 3643. නාහං ගමිසසාමී ඉතො කුසාවතීං
පභාවතී වණ්ණපලොභිතො තව,
රමාමී මද්දසස නිකෙතරමෙම
භික්ඛාන රටඨං තව දසුනෙ රතො.

- 3644. පභාවතී වණ්ණපලොභිතො තව
සමුලුභරුපො චිවරාමී මෙදීනිං,
දිසං න ජානාමී කුතොමභි ආගතො
තයමභි මකොනා මීගමඤ්චොවනෙ.

- 3645. සුවණ්ණවීරවසනෙ ජාතරුපසුමෙඛලෙ,
සුසෙසාණි⁴ තව කාමා හි නාහං රජේජනමඤ්චකො.

- 3646. අබ්බු භි තසස හො හොති යො අනිච්ඡන්තමිච්ඡති,
අකාමං ර.ජ කාමෙහි අකන්තො කන්ත⁵ මිච්ඡසී.

- 3647. අකාමං වා සකාමං වා යො නරො ලහතෙ පියං,
ලාහමෙඤ්ච පසංසාමී⁶ අලාභො තඤ්ච පාපකො.

- 1. මහනතී - මජ්ඣං.
- 2. නිසීදකාලෙ - මජ්ඣං.
- 3. නිච්ඡාමී - මජ්ඣං.
- 4. සුසෙසාණි - මජ්ඣං.
- 5. කන්ත - මජ්ඣං.
- 6. පසංසාම - මජ්ඣං, වී.

සත්‍ය නිපාතය

1. කුස ජාතකය

3641. මෑණියෙනි, ඔබ තුමියගේ මේ රට ධන සහිත ය. හස්ති සෙනාදියෙන් යුක්ත ය. පඤ්ඤා රාජකකුධහාණ්ඩ සහිත ය. කැමැති වන තාක් සම්පන්න යුක්ත ය. ඔබ තුමියගේ මේ රජය අනුශාසනා කරනු මැනැවි. මාගේ ප්‍රියාව වන ප්‍රභාවතිය යම් තැනෙක්හි නම් මම එහි යම් යම් කුසරජ තෙම කීයේ ය.

3642. කුසරජතුමනි, ඔබතුමා රාත්‍රියෙහි ද දවාලෙහි ද මධ්‍යම රාත්‍රිකාලයෙහි ද වක් සිතින් කදක් ගෙනෙමින් මහත් දුකක් විඳින්නේ ය. ඔබතුමා කුසාවතී නගරයට ආපසු වහා යන්න. මෙහි වසන්නා වූ දුර්වර්ණ ඔබතුමා මම ප්‍රිය නො කරමි යි ප්‍රභාවතී කොමෝ කීවා ය.

3643. එම්බා ප්‍රභාවතිය, මම මෙයින් නික්ම කුසාවතියට නො යමි. මම වනාහි තීගේ ශරීර වර්ණයෙන් ප්‍රලොභිත වූයෙමි තීගේ දර්ශනයෙහි ඇළඹුණක් වැ රට හැර මදුරජුගේ සිත්කලු වූ ගෘහයෙහි සිත් අලවා වාසය කරමි.

3644. එම්බා ප්‍රභාවතිය, මම වනාහි තීගේ ශරීර වර්ණයෙන් ප්‍රලොභිත වූයෙමි කෙලෙස් වශයෙන් මුළා වූව වැ පොළෝ තෙලෙහි හැසිරෙමි. මුව දෙනකට බඳු මඤ්ඤාවන ඇත්තී යැ. තී ඒසින් මම මත් කරන ලද්දෙමි. කොහි සිට පැමිණියෙමි ද යි දිශාව සලකාගන්නට ද අපොහොසත් වෙමි.

3645. රනින් විසිතුරු කළ වස්ත්‍ර හැන්ද වූ රන්මුවා මෙවුල්දම් ඇති, මනා වැ වැඳුණු මධ්‍යප්‍රදේශ ඇති ප්‍රභාවතිය, තිට කැමැති හෙයින් මම මෙහි ම වසමි. මම රජයෙන් ප්‍රයෝජන නැත්තෙක්මි යි කුස රජ තෙමේ කීය.

3646. පින්වත් කුස රජුනි, යමෙක් නොකැමැත්තහු කැමැත්තේ ද ඔහුට අවැඩක් (පිරිහීමක්) ම වන්නේ ය. මහරජ, ඔබතුමා වනාහි නොකැමැති මා කැමැති වන්නේ ය. අකාන්ත වූයේ දුටුවන් නොපහදනාසුලු වූයේ කාන්ත තැනැත්තියක වූ මා කැමැත්තේ ය.

3647. යම් ජීනියෙක් කැමැති නොවන්නා වූ හෝ කැමැති වන්නා වූ හෝ ප්‍රියාවක් ලබා ද ඒ ලාභය මෙහි ලා පසසමි. නොලැබීම ලාමක වන්නේ යැ යි රජ තෙමේ කීයේ ය,

- 3648. පාසාණසාරං බණ්ඩි කණ්කාරසස දරුනා,
විතං ජාලෙන බාධෙසි යො අනිවජ්ජනම්චජනි.
- 3649. පාසාණො නුත තෙ හදයෙ ඔහිතො මුද්දකකණො,
යො තෙ සාතං න විදුමි තිරොජනපදගතො.
- 3650. යද මං භුකුට්ඨි¹ කජා රාජපුත්ති උදිකඛසි,
ආලාරිකො තද භොමි රඤ්ඤා මදදසස² ටීපුරෙ.
- 3651. යද උමභයමානා මං රාජපුත්ති උදිකඛසි,
නාලාරිකො තද භොමි රාජා භොමි තද කුසො.
- 3652. සවෙ හි වචනං සචං නෙමිත්තානං හවිසසනි,
නෙව මෙ කං පති අසස කාමං ඡිදුතකු සත්තධා.
- 3653. සවෙ හි වචනං සචං අඤ්ඤාසං යදි වා මම,
නෙව කුසහං පති අත්ථි අඤ්ඤා සිහසසරා කුසා.
- 3654. නෙකඛං³ ගිවනෙත කාරෙසසං පජා බුජෙජ කුසාවතිං,
සවෙ මං නාගනාසුරු ඔලොකෙයා පභාවතී.
- 3655. නෙකඛං ගිවනෙත කාරෙසසං⁴ පජා බුජෙජ කුසාවතිං,
සවෙ මං නාගනාසුරු⁵ ආලපෙයා පභාවතී.
- 3656. නෙකඛං ගිවනෙත කාරෙසසං පජා බුජෙජ කුසාවතිං,
සවෙ මං නාගනාසුරු උමභාපෙයා⁶ පභාවතී.
- 3657. නෙකඛං ගිවනෙත කාරෙසසං පජා බුජෙජ කුසාවතිං,
සවෙ මං නාගනාසුරු පමභාපෙයා⁷ පභාවතී.
- 3658. නෙකඛං ගිවනෙත කාරෙසසං පජා බුජෙජ කුසාවතිං,
සවෙ මං නාගනාසුරු පාණිහි⁸ උපසමච්චසෙ.

- 1. භුකුට්ඨිකං - වී.
- 2. දදදසසනෙත - මජ්ඣං.
- 3. නිකඛං - මජ්ඣං.
- 4. කාරිසසං - මජ්ඣං.
- 5. අනාගනාසුරුං - මජ්ඣං, සා, නාගනාසුරං - වී.
- 6. උමභාපෙයා - වී, මජ්ඣං.
- 7. පමභාපෙයා - වී, මජ්ඣං.
- 8. පාණිහි - මජ්ඣං.

3648. යම් බඳු වූ ඔබ නොකැමැති තැනැත්තියක වූ මා කැමැත්තෙහි නම්, කිණිහිරි දර කඩකින් ගල්හර කණනෙහි ය. දැලකින් සුළඟ වළකන්නෙහි ය.

3649. මාදු ලක්ෂණ ඇත්තිය, යම් බඳු වූ මම අන් රටකින් ආයෙම් තිගේ පිළිසඳර මාත්‍ර වූ සුවයක් වත් නො ලබන්නෙමි නම් මා කෙරෙහි ස්නෙහය වැළැක්වීම පිණිස තිගේ හෘදයෙහි ගලක් තබන ලද්දේ ය කියා හඟිමි.

3650. රාජපුත්‍රිය, යම් විටක බැම හකුළුවා මා දෙස බලහි ද ඵවිට මදු රජුගේ අන්තඃපුරයෙහි අරක්කැමියෙක් වෙමි.

3651. රාජපුත්‍රිය, යම් විටක සිනාසෙමින් මා දෙස බලහි ද, ඵවිට මම අරක්කැමියකු මෙන් නො වෙමි. ඵවිට කුසාඨනී තුවර රජ මෙන් වෙමි යි කුසරජ තෙමේ කීවේ ය.

3652. ඉදින් වනාහි නිමිත්තපාඨකයන්ගේ වචනය සත්‍ය වන්නේ නම් මා සත් කඩක් කොට සිදිතත් ඔබතුමා මට සැමියා නො වන්නේ ය යි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3653. ඉදින් අතින් නිමිත්ත පාඨකයන්ගේ හෝ මාගේ හෝ වචනය සත්‍ය වන්නේ නම්, සිංහස්වර ඇත්තා වූ කුසරජුගෙන් අත්‍ය වූවෙක් තිට සැමි නො වන්නේ යැයි කුසරජ තෙමේ කීයේ ය.

3654. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය මා දෙස බලන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ශ්‍රීවාහරණයක් කරවන්නෙමි.

3655. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය මා හා කථා කරන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ශ්‍රීවාහරණයක් කරවන්නෙමි.

3656. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය මා හා මද සිනා පවත්වන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ශ්‍රීවාහරණයක් කරවන්නෙමි.

3657. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය මා හා මහසිනා පවත්වන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ශ්‍රීවාහරණයක් කරවන්නෙමි.

3658. එම්බා කුදිය, ඉදින් තිගේ වචනයෙන් ඇත් සොඩට බඳු කලවා ඇති ප්‍රභාවතිය අත්වලින් මා ස්පර්ශ කරන්නී නම් මම කුසාවතියට පැමිණ තිට ස්වර්ණමය ශ්‍රීවාහරණයක් කර වන්නෙමි යි කුසරජ තෙමේ කී ය.

- 3659. නහි නුනායං රාජපුත්තී කුසෙ සාතමි විඤ්ඤි,
ආලාරිකෙ භතෙ¹ පොසෙ වෙතනනන² අනත්තීකෙ.
- 3660. නහි නුන³ අයං බුජ්ජා ලහති ජීව්ඤාය ඡෙදනං,
සුන්ධිතෙන සකෙතන එවං දුඛාසිතං භණං.
- 3661. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහායසොති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.
- 3662. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහඤ්ඤානොති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.
- 3663. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහබ්බලොති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.
- 3664. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහාරට්ඨොති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.
- 3665. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මහාරාජාති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.
- 3666. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
සීහසරොති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.
- 3667. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
වග්ගසරොති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.
- 3668. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
බිඤ්ඤසරොති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.
- 3669. මා නං රුපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවති,
මඤ්ඤසරොති කකාන කරසසු රුචිරෙ පියං.

1. භට්ට - මජ්ඣං.
 2. වෙතනනන - මජ්ඣං.
 3. නුනායං සා බුජ්ජා - මජ්ඣං.

3659. මේ රාජපුත්‍රී තොමෝ කුසරජු නිසා ස්වල්පමාත්‍ර සැපතකුදු නො වින්දේ ය යි සිතමි. වෙනනයෙන් ද ප්‍රයෝජන නැති, අරක්කුමි ව බැළ මෙහෙ කරන්නා වූ මේ පුරුෂයා කෙරෙහි පිළිසඳර මාත්‍රයකුදු නො කරනැ යි කුදිය කීවා ය.

3660. මෙසේ නපුරු තෙපුල් කියන්නා වූ මේ කුදිය සියුම් ආයුධයෙකින් එකාත්තයෙන් ම දිව සිදීම නො ලබා ද? ලබා ම ය.

3661. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. මනොඥ නැනැතිය, හෙ තෙම මහත් යශස් ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3662. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මහාධනවතෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3663. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මහාබලැත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3664. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මහත් රටවල් ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3665. එමබා ප්‍රභාවතිය, තොපගේ රූසපුවෙන් හෝ උස මහනින් හෝ ඒ කුස රජතුමා ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මහරජෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3666. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම සිංහස්වර ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3667. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. මනොඥ දර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම ලීලායෙන් යුත් ස්වර ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3668. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මනා ව එක් වූ හඬ ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3669. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා තොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම සුඤ්ජරස්වර ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

- 3670. මා නං රූපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවතී,
මධුරසුසරොති කඤ්ඤාන කරසසු රුවීරෙ පියං.
- 3671. මා නං රූපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවතී,
සත්ඨප්පොති කඤ්ඤාන කරසසු රුවීරෙ පියං.
- 3672. මා නං රූපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවතී,
බන්ධයොති කරිඤ්ඤාන කරසසු රුවීරෙ පියං.
- 3673. මා නං රූපෙන පාමෙසි ආරොහෙන පභාවතී,
කුසරාජාති කඤ්ඤාන කරසසු රුවීරෙ පියං.
- 3674. එතෙ නාගා උපස්ඤ්ඤා සබ්බෙ තිට්ඨන්ති වමුඤ්ඤා,
පුරා මද්දනති පාකාරං ආනෙතොතනං පභාවතිං.
- 3675. සත්ඨ බණ්ණොසී¹ කරිඤ්ඤාන අභමෙතං පභාවතිං,
බන්ධියානං පදසුසාමී යෙ මං ජනකුමිධාගතා.
- 3676. අච්ච්ච්චි රාජපුත්තං සාමා කොසෙය්‍යාවාසිනී,
අසුපුපුණ්ණොති නෙතෙහි දුසිගණපුරකඛතා.
- 3677. තං නුන කකකුපසෙවීතං මුඛං
ආදසදනතා ටරුපව්විචේකිතං,
සුභං සුනෙතනං වීරජං අනඛගණං
ජුඤ්ඤා වනෙ යසසති බන්ධියෙහි.
- 3678. තෙ නුන මෙ අසිතෙ වෙලුචිතග්ගෙ
කෙසෙ මුදු වඤ්ඤාසාරලිතෙ,
සමාකුලෙ සීවචීකාය² මජ්ඣෙකි
පාදෙහි ගීජ්ඣං පරිකඩ්ඨියන්ති³.
- 3679. තා නුන මෙ තමබ්බාධා සුලොමා
බාහා මුදු වඤ්ඤාසාරලිතා,
ඡිතතා වනෙ උජ්ඣන්තා බන්ධියෙහි
ගය්‍යා ධබ්බො ගවජ්ඣති යෙනකාමං.

1. බිලෙ - මජ්ඣං.
 2. සීවචීකාය - මජ්ඣං.
 3. පරිකඩ්ඨියන්ති - මජ්ඣං.

3670. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා නොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම මධුර ස්වර ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3671. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුස රජතුමා නොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රියදර්ශන ඇත්තිය, හෙ තෙම තමන් විසින් ම දත් සිය ගණන් ශිල්ප ඇත්තෙකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3672. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුසරජතුමා නොපගේ රූපයෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. රුවිර ස්ත්‍රිය, හෙ තෙම අසමහින්න ඤත්‍රියකැ යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3673. එමබා ප්‍රභාවතිය, ඒ කුසරජතුමා නොපගේ රූපපුවෙන් හෝ උසමහනින් හෝ ප්‍රමාණ නො කරව. ප්‍රිය දකුම් ඇත්තිය, හෙ තෙම කුසරජ ය යි මෙනෙහි කොට ප්‍රිය කරව.

3674. දේවයන් වහන්ස, මේ රජවරු සත් දෙනා ඉතා තද පරුෂ පැවැතුම් ඇත්තෘහු සියල්ලෝ ම යුද්ධයට සැරැසී සිටිත්. මොවුන් ප්‍රාකාරය මඩින්නට පෙර මේ ප්‍රභාවතිය ඔවුන් වෙත පමුණුවත්වා යි ඇමතියෝ කිහ.

3675. මා නසන්නට මෙහි පැමිණියා වූ යම් කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ ඤත්‍රියයන්ට මම මේ ප්‍රභාවතිය සත්කඩක් කොට දෙන්නෙමි යි රජ තෙමේ කී ය.

3676. කොසෙය්‍යාවස්ත්‍ර හැන්ද වූ රන්වන් වූ ප්‍රභාවතී නම් ඒ රාජපුත්‍රිය කඳුළු පිරි දෙනෙකින් යුතු ව දසි සමූහයා විසින් පිරිවරන ලදුව ආසනයෙන් නැගිටවා ය. (මව ළඟට ගොස් වැඳ මෙසේ කීවා ය.)

3677. මෑණියෙනි, පස් වැදෑරුම් සුණුයෙන් සෙවුනා ලද දළ- මුවා මිටින් යුත් කැටපතෙන් බලා සරසන ලද යහපත් නොත් ඇති රජස් රහිත ගවු පිළිකාදි දෙෂ වරහිත ඒ මාගේ උවුණ රජුන් විසින් වනයෙහි හැරපියා දමන ලදුව තබන්නේ ය.

3678. මෑණියෙනි, කාලවර්ණයෙන් යුත් උස් වූ කෙළවර ඇති මෘදු වූ සඳුන් කල්කයෙන් ගැවසිගත් කෙස් සොහොන් මැද දී ගිජුලිහිණියෝ එකාන්තයෙන් පාවලින් ඔබ මොබ අදින්නාහ යි හහිමි.

3679. මෑණියෙනි, තඹවන් නිය ඇති මනා ලොච්ඡන් යුත් මෘදු වූ සඳුන්කල්ක ගල්වන ලද්ද වූ මාගේ බාහු යුග්මය රජුන් විසින් සිඳින ලද්දේ වනයෙහි හැර දමන ලද්දේ කවුඩා බැහැගෙන සිත් වූ පරිදි කඩ කඩා කමිත් යෙතැ යි සිතමි.

3680. තෙ නුන තාලුපනිභෙ අලලෙඛෙ
නිසෙවිතෙ කාසිකවඤුනෙන,
ඵනෙසු මෙ ලමබ්ඝ්ඝති සිගාලො¹
මාතුව පුනො තරුණො තනුජො.
3681. තං නුන යොණිං පුච්චං සුකොඬසීනං
නිසෙවිතං කඤ්ඤාන මෙබලාහි,²
ඡ්ඡාතං වනෙ ඛනිසෙහී අවසං
සිගාලසඛ්ඛා පරිකඩස්යනති.³
3682. යොණා ධබ්බා සිගාලා ව යෙ වඤ්ඤා සතති දුඨිනො,
අජරා නුන භෙස්ඝතති භක්ඛාඬිකා පභාවතිං.
3683. සවෙ මංසානි භාරෙසුං⁴ ඛනිසා දුරගාමීනො,
අධිසීති අමුම යාවිකා අනුපජෙ⁵ දභාඵ නං.
3684. ඛෙතනානි අමුම කාරෙකා කණිකාරෙකා රොපය,
යදු තෙ පුපථිතා අසු භෙමනානානං භිමච්චයෙ
සරෙයාථ මම. අමුම ඵවංචණණා පභාවති.
3685. තංසො මානා උදට්ඨාසි ඛනිසා දෙවචණණිනී,
දිසා අසිඤ්ඤා සුඤ්ඤා රඤ්ඤා මදදංසෙ ටීපුරෙ.
3686. ඉමීනා නුන අසීනා සුසඤ්ඤං තනුමජ්ඣමං,
ධීතරං මම භග්ඛානං⁶ ඛනිසානං පදංසසී.
3687. න මෙ අකාසි වචනං අසුකාමාය පුතතිකෙ,
සාජ්ජ ලොභිතසඤ්ජනා ගඤ්ජිසි⁷ යමසාධනං.
3688. ඵවමාපජ්ජති පොසො පාපියඤ්ඤා නිගචජති,
යො වෙ භීතානං වචනං න කරං අසුසසීනං.
3689. සවෙ කං අමුම ධාරෙසී⁸ කුමාරං වාරුඤ්ඝනං,
කුසෙන ඡාතං ඛනිසං සුවණණමණිමෙබලං
පුච්චං ඤාතිසඛෙඝභී න ගඤ්ජිසි යමකඛයං.
3690. යසුසු භෙරී නදති කුඤ්ජරො පටිකුජ්ජනී,⁹
ඛනිසානං කුලෙ භද්දෙ කීනනු සුඛතරං තතො.

1. සිඛාලො - වී, මජ්.ස.
2. මෙබලෙහි - මජ්.ස.
3. ගඤාචකොගචජති යෙන කාම - වී.
4. හරිංසු - මජ්.ස.
5. අනුපජෙ - මජ්.ස.,

6. ධීතරං මදදභනභානා.
7. ගච්ජසී - මජ්.ස.
8. සවෙච අජපධාරෙසී - මජ්.ස.
9. කුඤ්ජරොච නිකුජ්ජනී - වී, මජ්.ස., සා.

3680. මෑණියෙනි, රන්ටන් තල්ගෙඩි බඳු නො එල්බෙන්නා වූ ද කසි සඳුනෙන් නිතොර සෙවින වූ ද මාගේ පයොධරයන්හි කුසෙහි උපන් ළදරු පුතකු මවගේ තනයෙහි එල්බෙන්නාක් මෙන් සිවල් තෙම එල්බෙන්නේ ය.

3681. රන්මුවා මෙවුල්ලීන් නිසෙවින වූ මනා ව වඩනා ලද්ද වූ පුළුල් වූ ඒ මාගේ නිතම්බය ඤේයයන් විසින් සිඳි වනයෙහි හැරදමන ලද්දේ වේ ද, එය සිවල් සමූහයා ඒ මේ අත අදිති හනිමි.

3682. බල්ලෝ ද කවුඩෝ ද සිවල්ලු ද දළ ඇත්තා වූ සෙසු සකයෝත් වෙද්ද ඒ හැම ප්‍රභාවතී නම් වූ මා කා එකාන්තයෙන් නොදිරන්නාහු වෙතැ යි සිතමි.

3683. මෑණියෙනි, ඉදින් දුර යන්නා වූ ඤේයයෝ මාගේ මස් ගෙන යෙද්ද, ඇට ඉල්ලාගෙන මාර්ගයන් අතර එය දවවූ යයි ප්‍රභාවතිය අඬමින් කීවා ය.

3684. මෑණියෙනි, ඒ දවූ තැනැ මල්වකු කරවා කිණිහිරිගස් වවව. යම් දිනෙක හෙමන්ත සෘතුවගේ අවසන්ති එග්ගුන මාසයෙහි ඒ ගස් මල් පිපෙන්නාහු ද එවිට මෑණියෙනි, ප්‍රභාවතී තොමෝ මෙ බඳු වර්ණ ඇත්තී ය කියා මා සිහි කරව යි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3685. ඒ ප්‍රභාවතියගේ මව වූ දෙවභනකට බඳු වර්ණ ඇති රාජවනිමි තොමෝ ආසනයෙන් නැගිට රජු වෙත ගොස් සිටියා ය. මදුරජුගේ අන්තඃපුරයෙහි රජු ඉදිරියෙහි තබන ලද පොරොචන්, දංගෙඩියන් දක වැලපෙමින් මෙසේ කීවා ය.

3686. හඳුනාගැනීමට පහසු වූ කෘෂ වූ මධ්‍ය ප්‍රභේශ ඇති මාගේ දුව මේ පොරොචෙන් සිඳි ඤේයයන්ට එකාන්තයෙන් දෙන්නෙහි ද යි ඇසුවා ය.

3687. දියණියනි, තෝ වැඩ කැමැති වූ මාගේ වචනය නො පිළිගත්තෙහි ය. එ බැවින් ඒ නුඹ අද ලෙසින් වැකිගිය සිරුරු ඇත්ති මෘත්‍යුරාජභවනයට යන්නෙහි ය.

3688. යමෙක් යහපත දක්නා වූ හිතවතුන්ගේ බස් නොපිළිපදි ද, එ බඳු පුරුෂ තෙම මෙසේ ව්‍යසනයට පැමිණේ. මීට වැඩි දුකට ද පත් වේ.

3689. දියණියනි, ඉදින් නුඹ කුසරජු නියා උපන්, මනා දකුම් ඇත්තා වූ, රන් මිණි මෙවුල් රත්තා වූ, නෑ සමූහයා විසින් පුදන ලද කුමරකු රත්තෙහි (සැමියා වශයෙන් පිළිගන්නෙහි) නම් යමයා වෙත නො යන්නෙහි ය.

3690. සුන්දර වූ දියණියනි, යම් කුසරාජ භවනයෙක්හි බෙර වැඩිමාදි කුසරිනාද පවති ද, මංගල හස්ති තෙම කුඤ්ඤාද කෙරේ ද, ඊට වැඩි සුවය කුමක් ද?

- 3691. අරොසා භසිසති ද්වාරෙ කුමාරො උපරොදති,
ඛනිකානං කුලෙ භද්දෙ කිත්තනු සුඛතරං තනො.
- 3692. මයුරකොක්ඛාභිරුදෙ කොකිලාභිනිකුජිනෙ,
ඛනිකානං කුලෙ භද්දෙ කිත්තනු සුඛතරං තනො.
- 3693. කභං නුඛො සතකුමදදනො පරරඨස්සමදදනො,
කුසො සොළාරපඤ්ඤාණො සො නො දුක්ඛා පමොචයෙ.
- 3694. ඉධෙච සො සතකුමදදනො¹ පරරඨස්සමදදනො,
කුසො සොළාරපඤ්ඤාණො යො නො දුක්ඛා² පමොචයෙ.
- 3695. උමමන්තකා නු භණ්ඨි ආදු ඛාලාව³ භාසසි,
කුසො වෙ ආගතො අසස කිං න ජානෙමු තං මයං.
- 3696. එසො ආලාරිකො පොසො කුමාරිපුරමනතරෙ,
දළභං කතවාන සංචෙලලිං⁴ කුලිං ධොචති ඔනතො.
- 3697. චෙණි කුලෙ චණ්ඩාලි ආදුසි කුලගතධිනී,
කථං මදකුලෙ ජාතා දසං කසිරාසි කාමුකං.
- 3698. නමභි චෙණි න චණ්ඩාලි න චමභි කුලගතධිනී,
ඔක්ඛාකපුනො භද්දනො තවනනු දසොති මඤ්ඤසි.
- 3699. යො බ්‍රාහ්මණසහස්සානි සද භොජෙනී වීසතිං,
ඔක්ඛාකපුනො භද්දනො තවනනු දසොති මඤ්ඤසි.
- 3700. යසස නාගසහස්සානි සද භොජෙනී වීසතිං,
ඔක්ඛාකපුනො භද්දනො තවනනු දසොති මඤ්ඤසි.

- 1. සතකුමදදනො - මජ්ඣං.
- 2. සඛෙඛ වධිසුනි - මජ්ඣං.
- 3. අනධබාලා - මජ්ඣං.
අනධබාලා පභාසසි - සායා.
- 4. සංචෙලලිං - මජ්ඣං, සායා.

3691. සුන්දර වූ දියණියනි, යම් කුසරාජභවනයෙක්හි මංගල අශ්ව තෙම හෙසාරව පවත්වා ද, මනාව හික්මුණු ගන්ධර්ව කුමාරයෙක් දෙරටුවෙහි සිටිමින් නොයෙක් තුය්භාණ්ඩ ගෙන උපහාර කෙරේ ද, ඊට වැඩි සුවය කුමක් ද?

3692. සුන්දර වූ දියණියනි, මොනරුන් හා කොස්ලිහිණියන් විසින් කරන ලද හඬ ඇති, කොවුලන් විසින් මනාව පවත්වන ලද නාද ඇති, කුසරාජ භවනයෙහි සැපතට වඩා කවර නම් සුවයෙක් ද?

3693. යමෙක් අප දුකින් මුදන්නේ ද? සතුරන් මඩින්නා වූ, අන් රටවල් යටත් කරගන්නා වූ, මහත් ප්‍රඥා ඇති ඒ කුසරජ තෙම කොහි ද?

3694. යමෙක් අප දුකින් මුදන්නේ ද, සතුරන් මඩින්නා වූ අන්රටවල් යටත් කරගන්නා වූ මහත් ප්‍රඥා ඇති ඒ කුසරජ තෙම මෙහි ම යයි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3695. තී උමකුවෙන් දෙඩවන්නෙහි ද, එසේ නැත් නම් මෝඩකමින් කථා කරන්නේ ද, ඉදින් කුසරජ තෙමේ ආයේ නම්, ඒ කරුණ කුමක් නිසා අපි නො දන්නෙමු ද?

3696. කුමරියන්ගේ අන්තඃපුර අතර දැඩි ලෙස කැසපට බැඳගෙන වළන් සෝදන තැනැත්තා මේ කුසරජ යයි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3697. තෝ වඩු කුලයෙහි උපන්නියක් වෙහි ද? නැත හොත් සැබොලියක් ද? කුලදුෂ්‍ය ස්ත්‍රියක් වෙහි ද? මදු රජකුලයෙහි උපන්නා වූ තෝ තම ස්වාමියා කෙසේ නම් දසයකු කරන්නෙහි දැයි මව ඇසුවා ය.

3698. මෑණියනි, ඔබ තුමියට යහපතක් වේවා. මම වඩු කුලයෙහි උපන්නියක් නො වෙමි. සැබොලියක් ද නො වෙමි. කුලදුෂ්‍ය ස්ත්‍රියක් ද නො වෙමි. මෙ තෙම වනාහි ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ වන්නේ ය. ඔබතුමී වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි යයි ප්‍රභාවතිය කීවා ය.

3699. මෑණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යම් ඔක්කාක පුත්‍රයෙක් තෙමේ බමුණන් විසිදහසක් හැමද ම වළඳවයි ද ඔහු නම් මේ කුසරජ ය, නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3700. මෑණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ විසි දහසක් ඇතුන් සැම කල්හි යොදවද්ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුස රජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3701. යසස අසසසහසසානි සද ගොජෙනති වීසනි,
ඔසසාකපුතො හදදෙනා කිනනු දසොසි මඤ්ඤසි.
3702. යසස රඵසහසසානි සද යොජෙනති වීසනි,
ඔසසාකපුතො හදදෙනා කිනනු දසොති මඤ්ඤසි.
3703. යසස උසහසහසසානි සද යොජෙනති වීසනි,
ඔසසාකපුතො හදදෙනා කිනනු දසොති මඤ්ඤසි.
3704. යසස ටෙකුසහසසානි සද දුඤ්ඤනති වීසනි,
ඔසසාකපුතො හදදෙනා කිනනු දසොති මඤ්ඤසි.
3705. නඤ්ඤ නෙ දුසසටං බාලෙ යං බතතියං මහබ්බලං,
නාගං මඤ්ඤකවණ්ණන න නං අසබ්බසි ආගතං.¹
3706. අපරාධං මහාරාජ කිං නො ඛම රඵඵසහ,
යං නං අඤ්ඤතවෙසෙන නඤ්ඤසිමහා ඉධාගතං.
3707. මාදිසසස න නං ඡතනං යොහං අළාරිකො හවෙ,
කිඤ්ඤච මෙ පසීදසු නතී නෙ දෙව දුසසටං.
3708. ගච්ඡ බාලෙ බමාපෙහි කුසරාජං මහබ්බලං,
බමාපිනො කුසරාජා සො නෙ දසසති ජීවිතං.
3709. පිතුසස වචනං සුකා දෙවචණ්ණි පභාවති,
සිරසා අග්ගහි පාදෙ කුසරාජං මහබ්බලං.
3710. යා ඉමා රතොසා අතිසානානා නා ඉමා දෙව තයා විනා.
වඤ්ඤ නෙ සිරසා පාදෙ මා මෙ කුජ්ඣ රඵඵසහ.
3711. සච්චං තෙ⁴ පටිජානාමි මහාරාජ සුඤ්ඤාහි මෙ,
න වාපි අපචියං⁵ කුඤ්ඤං කරෙය්‍යාමි අහං සුත.

1. දුහනති - මජ්.වි. ස්‍යා.
2. නනං ආකබ්බසිමාගතං - මජ්.වි. ස්‍යා.
3. සබ්බං තෙ - මජ්.වි.
4. අපියං - මජ්.වි.

3701. මෑණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ විසි දහසක් අසුන් හැම කල්හි යොදවත් ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3702. මෑණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ ඊය විසිදහසක් හැම කල්හි යොදවද්ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3703. මෑණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ විසි දහසක් වෘෂභයන් හැම කල්හි යොදවද්ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3704. මෑණියනි, ඔබට යහපතක් වේවා. යමකුගේ විසි දහසක් දෙනුන් හැමද ම දෙවද්ද, ඔහු නම් මේ ඔක්කාක පුත්‍ර වූ කුසරජ ය. නුඹ වනාහි ඔහු දසයෙකැ යි හඟින්නෙහි ද?

3705. අනුවණ තැනැත්තිය, යම් හෙයෙකින් මැඩියකුගේ වෙසින් ආ නාගයකු මෙන් මහත් බලැති ඤත්‍රිය රජු ආ බව නො කීයෙහි ද, එ හෙයින් එකාන්තයෙන් ම තී විසින් නපුරක් කරන ලදැ යි රජ තෙම කීයේ ය.

3706. රජෙඤ්චර වූ මහරජ, අප්‍රසිද්ධ වෙශයෙන් මෙහි පැමිණියා වූ නුඹ වහන්සේ හඳුනාගැනීමට නොපිළිවන් වීම සංඛ්‍යාත යම් වරදෙක් වී නම් අපගේ ඒ වරද කමා කරන සේක්වා යි කුසරජුට සැලකෙළේ ය.

3707. දේවයෙහි, යම්බඳු මම අරක්කැමියෙක් වූයෙමි ද, එය මා වැන්නකුට නුසුදුසු ය. ඔබ ම මට පහන් වුව මැනවි නොප ඒසින් කරන ලද නපුරක් නැතැ යි කුසරජ කී ය.

3708. අඤාන තැනැත්තිය, යව මහත් බලැති කුසරජ කමා කරව, කමා කරවන ලද ඒ කුසරජ තෙමේ තිට ජීවිතය දෙන්නේ ය යි පියරජ කීයේ ය.

3709. දෙවභනකට බඳු පැහැය ඇති ප්‍රභාවතිය පියාගේ වචනය අසා සිරසින් වැටී මහබලැති කුසරජහු පා අල්ලාගත්තී ය.

3710. දේවයන් වහන්ස, යම් මේ රාත්‍රීහු ඉක්ම ගියාහු ද, ඒ රාත්‍රීහු නුඹ වහන්සේගෙන් වෙන් ව ඉක්ම ගියාහු ය. රජෙඤ්චරයන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේගේ පා සිරසින් වදිමි. මට නො කීපෙනු මැනවි.

3711. මහරජ, මෙතෙක් කල් මා ඒසින් නුඹ වහන්සේට අප්‍රිය වූවක් ම කරන ලදැ. එය මම සත්‍යයක් බව පිළිගනිමි. නැවත නුඹ වහන්සේට අප්‍රිය වන්නා වූ කිසිවක් නො කරන්නෙමි.

3712. එවණේ යාවමානාය වචනං මෙ න කාහසී,
ඉදනි ටං නානො හනවා ඛනනියානං පදසසනි.

3713. එවනොන යාවමානාය කිං න කාහාමී තෙ වචො,
චිකුදොධා නාසමී කලායාණි මා කං හාසි පභාවනි.

3714. සවචනොන පච්ඡානාමී රාජපුත්ති සුඤ්ඤානි මෙ,
න වාපි අප්පියං තුඤ්ඤා කරෙය්‍යාමී අහං පුන.

3715. නව කාමා හි සුසෙසාණි බහුං දුක්ඛං නිතිකඛියං,
පහු මද්දකුලං ගොඤ්චා නාසිතුං තං පභාවනි.

3716. යොජයනතු රථෙ අපෙස නානාවිකොන සමාහිතො,
අථ දකඛථ මෙ වෙගං විධමෙනාසස සත්තවො.

3717. තඤ්ඤා නක්ථ උදිකඛිංසු රඤ්ඤාසු මද්දාසු ටීපුරෙ,¹
විජමහමානං සිහංච පොථෙතතං දිගුණං හුජං.

3718. හත්ථිකඛන්ධඤ්ඤා ආරුඤ්ඤා ආරොපෙඤ්ඤා පභාවනිං,
සඛගාමං ඔනරිකාන සීහනාදං නදී කුසො.

3719. තසසු තං නදනො සුඤ්ඤා සීහසෙසවිතරෙ මීගා,
බන්ධයා විපලාධිංසු කුසද්දසහසට්ඨිතා.

3720. හත්ථාරොහා අනීකට්ඨා රථීකා පන්තිකාරකා,
අඤ්ඤාම ඤ්ඤාසස ඡිත්තනි කුසසද්දහසට්ඨිතා.

3721. තසමී සඛකාමසීසසමී පසඤ්ඤා කුට්ඨමානසො,²
කුසසස රඤ්ඤාසු දෙවිනෙදු අද වෙරොචනං මණිං.

3722. සො තං විජිකා සඛගාමං ලද්ධා වෙරොචනං මණිං,
හත්ථිකඛන්ධනො රාජා පාවෙකඛි නගරං පුරං.

3723. ජීවගාහං⁴ ගහෙකාන බන්ධිකා සත්ත බන්ධයෙ,
සසුරසසුපනාමෙසි ඉමෙ තෙ දෙව සත්තවො.

1. මද්දාසනෙත පුරෙ - මජ්ඣං.
2. හට්ඨමානසො - චී. මජ්ඣං.
3. ජීවගාහං - මජ්ඣං.

3712. මහරජ, මෙසේ යදින්නා වූ මාගේ වචනය තමුන්නාන්සේ නොකරන්නහු නම්, පිය රජ තෙම මා දැන් මරා ඝෛත්‍රියයන්ට දෙන්නේය යි ප්‍රභාවතී කීවා ය.

3713. මෙසේ යාවනා කරන්නා වූ තිගේ වචනය මම කුමක් නිසා නො කරමි ද, සොඳුර, තිට නොකිපියෙක් වෙමි. ප්‍රභාවතිය, තෝ බිය නො වව.

3714. රාජපුත්‍රිය, මාගේ වචනය අසව, තිට නොකිපි බවක්, අප්‍රියයක් නො කළ බවක්, මම සත්‍යයක් බව පිළිගනිමි. නැවත මම තිට අප්‍රිය දනවන්නක් නොකරන්නෙමි.

3715. මනා කටි ප්‍රදේශ ඇති ප්‍රභාවතිය, මදුරජ කුලයට ගොස්, බලාත්කාරයෙන් තී ගෙනෙන්නට පිළිවන්කම තිබියදීත් තී කැමැත්තෙන් මම බොහෝ දුක් ඉවැසිමි.

3716. නොයෙක් අලංකාරයෙන් විසිතුරු කරන ලද හොඳින් හික්මුණු අසුන් රියෙහි යොදත් වා, එ විට සතුරන් නසන්නා වූ මාගේ වේගය බලවූ ය යි කුසරජ තෙම කීයේ ය.

3717. එහි මදු රජුගේ අන්ත:පුරයෙහි සිංහයකු මෙන් අත පය දිගහැර ප්‍රාණවත් කරන්නා වූ ද ද්විගුණ කොට අත්පොළසන් දෙන්නා වූ ද කුසරජු දෙස ස්ත්‍රීහු කවුළු හැර බැඳු හ.

3718. ඉක්බිති කුසරජ තෙමේ හස්තිරාජයකු පිට නැඟී ප්‍රභාවතිය ද නංවාගෙන යුද බිමට බැස සිංහනාද කෙළේ ය.

3719. නාද කරන්නා වූ ඒ කුස රජුගේ හඬ අසා සිංහයකුගේ හඬ ඇසූ සෙසු මුවන් මෙන් කුසහඬින් බියපත් වූ සෙසු රජවරු ඒ මේ අත පලාගියහ.

3720. ඇතරුවෝ ද බළ ඇණියෙහි වූවෝ ද රියැදුරෝ ද පාබළ සේනාවෙහි වූවෝ ද කුස හඬින් බියපත් වූවාහු ඔවුනොවුන් සිඳගත්හ.

3721. ඒ යුද බිමෙහි (කුසරජු ගේ පරාක්‍රමය) දැක තුටු සිත් ඇති ශක්‍ර දෙවෙන්ද්‍ර තෙමේ කුස රජුට වෙරොවන නම් මැණිකක් දුන්නේ ය.

3722. ඒ රජ තෙමේ ඒ යුද්ධය දිනා වෙරොවන නම් මැණිකක් ලැබ හස්තිරාජයා පිටට නැගුණේ නගරයට පිවිසියේ ය.

3723. ඝෛත්‍රිය රජුන් සත් දෙන ජීවග්‍රාහයෙන් ගෙන බැඳ, දේවයන් වහන්ස, මොවුහු තමුන්නාන්සේ ගේ සතුරෝ වෙති යි මයිලණු වූ මදු රජුට භාරදුන්නේ ය.

- 3724. සබ්බෙව් තෙ වසබ්බතා අමිත්තා විහතා තව,
කාමං කරොහි තෙ තයා මුඤ්චි වා තෙ හනස්සු වා.
- 3725. තුලෙහව්¹ සත්තවො එතෙ නහි තෙ මඤ්ඤ සත්තවො,
ඤ්ඤෙඤ්ඤව් තො මහාරාජ මුඤ්චි වා තෙ හනස්සු වා.
- 3726. ඉමා තෙ ධීතරො සත්ත දෙවකඤ්ඤපමා සුභා,
දදහි නෙසං එකෙකං භොතතු ජාමාතරො තව.
- 3727. අමහාකඤ්ඤව් තාසඤ්චි තිං තො සබ්බසමීසස්සරො,
ඤ්ඤෙඤ්ඤව් තො මහාරාජ දෙහි නෙසං යදිවජ්ඣි.
- 3728. එකමෙකස්ස එකෙකං අද සීහස්සරො කුසො,
බ්බතියානං තද නෙසං රඤ්ඤෙඤ්ඤ මදදස්ස ධීතරො.
- 3729. පිණිතා² තෙන ලාභෙන තුට්ඨා සීහස්සරෙ කුසෙ,
සකරට්ඨාති පාසිංසු බ්බතියා සත්ත තාවදෙ.
- 3730. පභාවතිඤ්චි ආදය මණිං වෙරොවනං සුභං,
කුසාවතිං කුසො රාජා අගමාසි භෙබ්බලො.
- 3731. ත්ඛස්සු එකරථෙ යනතා පටිසනතා කුසාඨතිං,
සමානා විභව්ච්චපෙන නාඤ්ඤමඤ්ඤමච්චරොවපුං.³
- 3732. මාතා පුත්තෙන සබ්බඤ්චි උභයො ව ජයමඤ්චි,
සමඤ්ඤා තෙ තද ආසුං චීතං ධරණිමාවපුතති.

1. කුසජාතකං.

1. තුලෙහව - වී. මජ්. සා.
 2. පිණිතා - වී. මජ්.
 3. රොවසිංසු - මජ්.

3724. මේ සියල්ලෝ ම තමුන්නාන්සේ ගේ වසයට පැමිණියාහුය. තමුන්නාන්සේ ගේ සතුරෝ උනසන ලද්දහ. කැමැත්තක් කරනු මැනැවි. මොවුන් මිදීම හෝ නැසීම හෝ කරනු මැනැවි.

3725. මහරජ, මොවුහු ඔබගේ ම සතුරෝ වෙති. මොවුහු මාගේ සතුරෝ නො වෙති. තමුන්නාන්සේ ම අපගේ අධිපතිවහු ය. මහරජ, තමුන්නාන්සේ ම මොවුන් මිදීම හෝ නැසීම හෝ කරනු යෙදේ.

3726. දේවයිනි, නුඹගේ මේ දිව්‍ය කන්‍යාවන් බදු දුටු සන් දෙනෙක් වෙති. ඔවුන්ගෙන් එක එක දුව බැගින් දෙනු මැනවි. එසේ දීමෙන් මොවුහු ජාමාතෘහු (බැණුවරු) වෙත් වා.

3727. මහරජ, ඒ දුටුරුන්ට ද අපට ද යන සියල්ලන්ට ම අධිපතියා ඔබ ම ය. යම් දුටුක යමකුටදෙනු කැමැත්තෙහි නම් ඔබ ම ඇය ඔහුට දෙනු යෙදේ.

3728. එ කල්හි සිංහස්වර ඇති කුස රජ තෙමේ මදු රජුගේ දුටුරුන් ඒ ඤෙත්‍රියයන් අතුරින් එක එක ඤෙත්‍රියයාට එක එක දුව බැගින් දුන්නේ ය.

3729. එ කෙණෙහි ම ඒ රජවරු සන් දෙන ඒ ස්ත්‍රී ලාභය නිසා, සිංහස්වර ඇති කුසරජු කෙරෙහි තුටු සිත් ඇත්තාහු, පිනාගිය සොමනස් ඇත්තාහු සිය රටවලට ගිය හ.

3730. මහබලැති කුසරජ තෙමේ ප්‍රභාවතිය ද වෙරොවන නම් වූ යහපත් මැණික ද ගෙන කුසාවතියට ගියේ ය.

3731. එක ම රියෙහි යෙමින් කුසාවතියට පිවිසෙන්නා වූ ඒ දෙදෙන (මිණි රුවන් කාන්තිය නිසා) පැහැයෙන් හා රූපයෙන් සමාන වූවාහු ඔවුනොවුන් ඉක්මවා නොබැබළූ හ.

3732. කුස රජු ගේ මව් නොමෝ පුත්‍රයා හා එක්වූවා ය. ඒ අඹු සැමි දෙදෙන ද සමඟි වූවාහු එ නැන් පටන් ජීවිතාන්තය දක්වා සමෘද්ධ වූ පෘථිවියෙහි සතුටින් වාසය කළහ.

2. සොණනැඳුපාතකං

- 3733. දෙවතානුසි ගඤ්ඛො ආදු සකො පුරිඤ්ඤෙ,
මනුසසභුතො ඉඤ්ඛා කථං ජානෙමු තං මයං.
- 3734. නමහි දෙවො න ගඤ්ඛො නමහි සකො පුරිඤ්ඤෙ,
මනුසසභුතො ඉඤ්ඛා එවං ජානාහි භාරත.¹
- 3735. කතරුපථිදං භොතා² වෙය්‍යාවච්චං අනප්පකං,
දෙවඤ්ඤි වසසමානමහි අනොවසසං භවං අකා.
- 3736. තතො වාතාතපෙ සොරෙ සීතවජායං භවං අකා,
තතො අමිහ්‍යමජෙකි³ ච සරතාණං භවං අකා.
- 3737. තතො ඒතානි රට්ඨානි වසිතො තෙ භවං අකා,
තතො එකසතං ඛතො අනුයනොන භවං අකා.
- 3738. පතීතාසු⁴ මයං භොතො වර තං භඤ්ඤමිච්ඡසි,⁵
භජීයානං අසසරථං නාරියො ච අලඛිතතා
නිවෙසනානි රච්චානි මයං භොතො දදමසෙ.
- 3739. අථ වා අඤ්ඤ වා මගධෙ⁶ මයං භොතො දදමසෙ,
අථ වා අසසකාවතනිං සුමනා දමම තෙ මයං.
- 3740. උපඛසං වාපි රජ්ජාස මයං භොතො දදමසෙ,
සවෙ තෙ අඤ්ඤා රජ්ජන අනුසාස යදිච්ඡසි.
- 3741. න මෙ අඤ්ඤාපි රජ්ජන භගරෙන ධනෙන වා,
අඤ්ඤාපි ජනපදෙන අඤ්ඤා මඤ්ඤං න විජ්ජති.
- 3742. භොතොව රට්ඨං විජිතෙ අරඤ්ඤා අඤ්ඤා අසසමො,
පිතා මඤ්ඤං ජනෙතනී ච උභො සමමනනී අසසමෙ.
- 3743. තෙසාහං පුඛ්ඛාවරියෙසු පුඤ්ඤං න උභාමී⁷ කාතවෙ,
භවනතං අඤ්ඤාවරං කතවා සොණං යාවාමු⁸ සංවරං.

- 1. භාරත - මජ්ඣ.
- 2. භොතො - ස්‍යා.
- 3. අමිහ්‍යමජෙකිය - මජ්ඣ, ස්‍යා.
- 4. පතීතාසු - මජ්ඣ.
- 5. වදනං භඤ්ඤමිච්ඡසි - මජ්ඣ.
- 6. අථවඤ්ඤා මගධෙ - මජ්ඣ, ස්‍යා.
- 7. උභාමී - මජ්ඣ.
- 8. යාවෙමු - මජ්ඣ.

2. සෞභ්‍යනාඤ්ඤ ජාතකය

3733. නුඹ දෙවියෙක් වෙහි ද, ගන්ධර්වයෙක් හෝ වෙහි ද, නැතහොත් පුරිඤ්ඤ නම් ශක්‍රයා වෙහි ද, මනුෂ්‍ය වූ සෘද්ධි ඇත්තෙක් වෙහි ද, අපි ඒ කරුණ කෙසේ දැනුමෝ ද?

3734. රජතුමනි, මම දෙවියෙක් නො වෙමි. ගන්ධර්වයෙක් ද නො වෙමි. පුරිඤ්ඤ නම් ශක්‍රයා ද නො වෙමි. මනුෂ්‍ය වූ සෘද්ධි ඇත්තෙක් වෙමි. ඒ කරුණ මෙසේ දනුව.

3735. පින්වතා ඒපින් මහත් කායවේය්‍යාවනික කර්මය කරන ලදී. එ නම් පින්වත් තෙමේ වැසි වස්තා කල්හි නැවැත්වීම කෙළේ ය.

3736. තව ද පින්වත් තෙමේ දරුණු වූ සුළඟ හා අවට ඇති කල්හි සිසිල්සෙවණ කෙළේ ය. නැවැත පින්වත් තෙමේ සතුරන් මධ්‍යයෙහි ඊ පහරින් වැළකීම ද කෙළේ ය.

3737. තව ද, පින්වතා සමෘද්ධ රටවල වැසියන් අපට වසඟ කෙළේ ය. තව ද එක් සියයක් රජුන් අප අනුගාමිකයන් කෙළේ ය.

3738. අපි පින්වතාට සතුටු වූවමෝ වෙමු. පින්වතා යම් රත්නයක් කැමැත්තේ නම් එය ඉල්ලාගනු මැනැවි. ඇත්යානා ද, අස් රිය ද, අලංකාරයෙන් සැරසූ ස්ත්‍රීන් ද සිත්කලු ගෙවල් ද යන මේවා අපි පින්වතාට දෙමහ.

3739. නොහොත් අඟුරටෙහි රජය හෝ මගධ රටෙහි රජය හෝ අපි පින්වතාට දෙමහ. තව ද අස්සක නම් රට හෝ අවන්ති නම් රට හෝ අපි තුටුසින් ඇති ව පින්වතාට දෙමහ.

3740. අපි පින්වතාට රජයෙන් අඩක් හෝ දෙමහ. ඉදින් මුළු දඹදිව රජයෙන් ප්‍රයෝජන වේ නම් එය ද දෙමහ. යමක් කැමැති නම් එය අණ කරව' යි (මනෝජ රජ කියා සිටියේ ය.)

3741. මහරජ, මට රජයෙන් හෝ නගරයෙන් හෝ ධනයෙන් හෝ ප්‍රයෝජනයෙක් නැත. වැළි ජනපදයෙන් ද මට. ප්‍රයෝජනයෙක් නො වේ.

3742. මහරජ, පින්වත්හු ගේ රජයෙහි ආඥාවක්‍රය පවත්නා දේශය තුළ හිමාලය වනයෙහි ආශ්‍රමයක් ඇත. ඒ ආශ්‍රමයෙහි මාගේ පියන් මවන් දෙදෙනා වෙසෙති.

3743. මම ඒ පූර්වාචාර්ය වූ මාපියන් කෙරෙහි වත් පිළිවෙත් පවත්වා පින් ලැබ ගැනුමට ඉඩ නො ලබමි. එ බැවින් පින්වත්හු සපිරිවරින් ගොස් සෞභ්‍ය පණ්ඩිතයන් දන්වා ආයතිසංවරය යදිමු යි නන්ද තවුසා කී ය.

3744. කරොමී තෙ තං වචනං යං මං හණ්ඨි බ්‍රාහ්මණ,
එතඤ්ච ඛො නො අකඛාභී කිච්චොතා භොන්තු යාවකා.
3745. පරොසතං ජානපද්¹ මහාසාලා ව බ්‍රාහ්මණා,
ඉමෙ ව ඛන්ධා සබ්බෙ අභිජාතා යසස්සන්තො
භවිඤ්ච රාජා මනොජො අලං භෙස්සන්ති යාවකා.
3746. හත්ථී අසෙස ව යොජෙහතු රථං සන්තයග්ග සාරථී,
ආබ්ඤ්ඤානී ගණ්ඤථ පාදෙස්සසාරයං ධජෙ
අසසමං තං ගමීසසාමී යත්ථ සමෙති කොසියො.
3747. තතො ව රාජා පායාසී සෙනාය වතුරඬගිතී,
අගමාසී² අසසමං රමමිං යත්ථ සමෙති කොසියො.
3748. කසස කාදම්බයො³ කාජො වෙභාසං වතුරඬගුලං,
අංසං අසමච්ච්චං එති උද්භාරස්ස ගච්ඤතො.
3749. අභං සොණො මහාරාජ, තාපසො සභිතබ්බතො,
හරාමී මාතාපිතරො රත්ඤ්ඤිවමනඤ්ඤිතො.
3750. වනෙ එලඤ්ච මුලඤ්ච ආහරිතා දිසමෙති,
පොසෙමී මාතාපිතරො පුබ්බකතමනුස්සරං.
3751. ඉච්ඡාම අස්සමං ගන්තුං යත්ථ සමෙති කොසියො,
මග්ගං නො සොණ අකඛාභී යෙන ගචෙජ්චු අස්සමං.
3752. අයං එකපදී රාජ යෙනෙනං මෙසසන්තිහං,
කොච්චලාරෙභී සඤ්ඤන්තං එත්ථ සමෙති කොසියො.
3753. ඉදං වඤ්ඤාන පකඤ්ඤාමී තරමානො මහාඉසී,
වෙභාසෙ අන්තලිකඤ්ඤිං අනුසාසිතාන ඛන්ධෙයො.
3754. අසසමං පරිමඤ්ඤිතා පඤ්ඤාපෙඤ්ඤාන ආසනං,
පණ්ණාසාලං පච්චිතා පිතරං පට්ඨොධිසී.

1. ජනපද - වී. මජ්ඣ.
2. අගමා - වී. මජ්ඣ.
3. කාදම්බයො - මජ්ඣ.

3744. බ්‍රාහ්මණය, යමක් ලෙස කියති නම් ඒ ඔබගේ වචනය මම ඉටු කරමි. මේ කරුණ ද අපට කියනු මැනැවි. ඒ ඝෞරව ඉල්ලන්නෝ කොපමණ ද?

3745. ශ්‍රී ලාංකික ජනපද වැසියෝ ද ශ්‍රී ලාංකික බ්‍රාහ්මණ මහාසාල කුලීනයෝ ද, උසස් උත්පත්ති ඇති යස පිරිවරින් යුත් මේ සියලු රජවරු ද, මනෝරජ රජ නම් වූ පින්වත් තෙමේ ද යන සියල්ලෝ ම සොණ පණ්ඩිතයන් කමාකරවන්නෝ වෙති.

3746. ඇතරුවෝ ඇතුන් ද, අසරුවෝ අසුන් ද සරසා යොදන්වා සාරථිය, නූඹ ද රිය සරසව. ඇතුන් අසුන් හා රථ සැරසිය යුතු බඩු ගනිවු රියෙහි තබන ලද ධවජපාදැන්හි ධවජ ඔසවත් වා. යම් අසපුවෙක්හි කොසිය ගොත්‍රිකයා වෙසේ ද, ඒ අසපුවට යන්නෙමි (යි ද රජ තෙමේ නියම කෙළේ ය.)

3747. රජ තෙමේ සිවුරභසෙනහින් පිරිවරනා ලද්දේ ඒ නගරයෙන් පිටත්විය. යම් අසපුවෙක්හි කොසිය ගොත්‍රිකයා වෙසේ ද ඒ අසපුවට ගියේ ය.

3748. කොලොම්බුවා කද සතරභුලක් උරහිස ස්පර්ශ නොකරමින් ම අභසින් එයි. (මෙය) දිය ගෙනෙන්නට යන්නා වූකවර නම් කෙනකුගේ කද දෑ යි මනෝරජ රජ ප්‍රශ්න කෙළේ ය.

3749. මහරජ, මම චූත රක්තෙමි සොණ නම් තවුස්මි. රෑ දවල් නො කම්මැලි වූයෙමි මාපියන් පොෂණය කරමි.

3750. මහරජ, වනයෙහි ගෙඩි ද අල ද ගෙනවුත් පෙර කළ උපකාර සිහිකරමින් මම මා පියන් පොෂණය කරමි යි සොණ තාපසයා කී ය.

3751. යම් අසපුවෙක්හි කොසිය ගොත්‍රිකයා වෙසේ ද, ඒ අසපුවට යන්නට කැමැත්තෙමු. සොණ තාපසයන් වහන්ස, යම් මහකින් අසපුවට යමු ද ඒ මහ කියනු මැනැවි.

3752. මහරජ, මේ එකපදික මාර්ගය වේ. මේ මඟින් යව්. යම් දිසාවෙක්හි මෙසයට බඳු පැහැති මනා ව පිපි ගිය කොබෝලිල ගසින් ගැවසීගත් වනය පෙනේ ද, මෙහි මාගේ පිය වූ කොසිය ගොත්‍රිකයා වෙසේ ය යි සොණ තාපසයා කීයේ ය.

3753. මහරජ වූ සොණ තාපස තෙම මෙය කියා රජුන්ට අනුශාසනා කොට ඉක්මන් ව අන්තරික්ෂ නම් වූ අභසට පැන නැහැ (අනොතත්ත විලට) ගියේ ය.

3754. අසපුව හැමද අසුනක් පනවා පන්සලට පිවිස පියාට (ඔවුන් ආ බව) දැන්වී ය.

3755. ඉමෙ ආයතනී රාජානො අභිජාතා යසසසිනො,
අසසමා නිකඛමිකාන නිසීදභි¹ මහාඉසි.
3756. තසස තං වචනං සුඤ්ඤා තරමානො මහාඉසි,
අසසමා නිකඛමිකාන පඤ්ඤාමෙ උපාවිසි.
3757. තඤ්ඤා දිසවාන ආයතනං ජලනතරිව තෙජසා,
බන්ත² සඛ්ඤ්ඤාපරිබ්බුද්ධං කොසියො එතදබ්බවි.
3758. කසස හෙරි මුද්දිඛා ව සඤ්ඤා පණවදෙණ්ඩිමා,³
පුරතො පටිපන්නානි භාසයනතා රටෙඤ්ඤං.
3759. කසස කඤ්ඤානපටෙට්ඨන පුට්ඨනා විජ්ජවණ්ණිනා,
යුචා කලාපසන්නාදොධා කො එති සිරියා ජලං.
3760. උකකා මුඛෙ⁴ පහට්ඨංච බද්දිරඛාරසනිහං,
මුඛඤ්ඤා රුචිරං භාති කො එති සිරියා ජලං.
3761. තසස පඤ්ඤානං ඡන්තං සසලාකං මනොරමං,
ආදිච්චරසාවරණං⁵ කො එති සිරියා ජලං.
3762. කසස අඛං පරිඤ්ඤානා වාලච්ඡතිමුක්ඛමා,
වරතනි වරපඤ්ඤාසස⁶ හන්තිකඛමෙකාන ආයතො.
3763. කසස සෙතානි ඡන්තානි ආජාතියා ව වමෙකා,⁷
සමනතා පරිකීරනති කො එති සිරියා ජලං.
3764. කසස එකසතං බතයා අනුයනතා යසසසිනො,
සමනතා අනුපරියනති කො එති සිරියා ජලං.
3765. හන්ති අසසා රථා පනති සෙතාය වතුරඛනති,
සමනතා අනුපරියනති කො එති සිරියා ජලං.
3766. කසසසා මහති සෙතා පිට්ඨිතො අනුචකතී,
අකෙඛාහති අපරියනතා සාගරසෙසව උභමියො.

1. නිසීද නිං මහා ඉසෙ - වි. මජ්.සං.සා. 2. බන්ත - මජ්.සං. 3. නිඤ්ඤා - මජ්.සං. 4. මුඛං - මජ්.සං. 5. ආදිච්ච රසාවරණං - ම.ජ.සං. 6. වරපඤ්ඤාසස - මජ්.සං. 7. වමෙකා - මජ්.සං.

3755. මහර්ෂි වූ පියාණන් වහන්ස, උසස් උත්පත්ති ඇති මහපිරිවරින් යුත් මේ රජවරු ඔබ දකුමට එති. අසපුදෙන් නික්ම දෙරටුව සමීපයෙහි පනවා තිබෙන අස්නෙහි හිඳගනු මැනැවි.

3756. මහර්ෂි තෙමේ ඒ සෞභා පණ්ඩිතයාගේ වචනය අසා ඉක්මන් කොට අසපුදවන් නික්ම දෙරටුව සමීපයෙහි පනවා තිබුණු අස්නෙහි හිඳගත්තේ ය.

3757. ඝෂත්‍රිය සමූහයා විසින් පිරිවරන ලද තේජසින් දිලිසෙන්නාක් මෙන් එන්නා වූ ඒ රජු දැක කොසිය ගෝත්‍රික මහර්ෂි තෙම මෙය ප්‍රකාශ කළේ ය.

3758. බෙර ද, මිහිඟු බෙර ද, සක් ද, පනා බෙර ද, ගැට බෙර ද යන මේවා රථශ්‍රේෂ්ඨයන් තුටු කෙරෙමින් කවරකුගේ ඉදිරියෙන් පිළිපන්නේ ද?

3759. මහත් වූ විදුලියක බඳු රන්මුවා නළල් පටින් පරික්ෂිත කරන ලද්දේ කවරකුගේ නළල් කෙළවර ද? දුනු හියවුරු වලින් සැරසී ශොභායෙන් දිලිසෙමින් එන තරුණයා කවරෙක් ද?

3760. කඹුරු උදුනෙහි ඔප කරන ලද ස්වර්ණයක් මෙන් කිහිරිඟුරු බඳු වර්ණවත් මුහුණ ද මනොඥ ලෙස බබළයි. ශ්‍රියෙන් බබළමින් මේ කවරෙක් නම් එයි ද?

3761. හිරු රැස් වළක්වන්නා වූ සලාක සහිත වූ සිත්කලු ඡත්‍රයක් කවරකුහට අල්වන ලද ද, ශොභායෙන් මේ කවරෙක් ඒ ද?

3762. ඇතු පිට නැග එන්නා වූ කවර නම් උතුම් ක්‍රවණැත්තකුගේ සිරුර පිරිවරාගෙන උතුම් වූ චල් විදුනාව හසුරුවද් ද,

3763. යුද ඇඳුමින් සරසන ලද ආජාතීය අසුන්පිට නැඟී කවරකුගේ භාත්පස ශ්වෙතවස්ත්‍ර අල්වා සිටිද් ද, ශොභාවෙන් දිලිසෙමින් මේ එන්නේ කවරෙක් ද?

3764. අනුව ගමන් කරන්නා වූ පිරිවරින් යුතුවූ එක් සියයක් ඝෂත්‍රියයෝ කවරකුගේ භාත්පස පිරිවරමින් යෙද්ද, ශොභාවෙන් දිලිසෙමින් මේ එන්නේ කවරෙක් ද?

3765. හස්තීත්‍ර ය, අශ්වයෝ ය, රිය ය, පාබල සෙනග ය යන සිව්වන සෙනග කවරකුගේ භාත්පස පිරිවරා එයි ද, ශොභායෙන් දිලිසෙමින් කවරෙක් නම් එයි ද?

3766. සාගරයාගේ නොකැළඹුණා වූ අසීමිත රළ මෙන් මේ මහත් සේනාව කවරකු පිටිපසින් අනුගමන් කෙරේ ද?

3767. රාජාභිරාජා මනොජො ඉද්දෙව ජයතං පති,
නන්දසසජ්ජාචරං එති අසසමං බ්‍රහ්මචාරිනං.
3768. තසෙසසා මහතී සෙනා පිට්ඨිතො අනුවත්තතී,
අසකොහතී අපරියන්තා සාගරසෙසව උභේයො.
3769. අනුලික්ඛා වන්දනෙන කාසිකුත්තමධාරිතො,
සබ්බෙ පඤ්ඤිකා හුත්වා ඉසීනං අජක්ඛපාගමිං.
3770. කච්චි නු භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං,
කච්චි උඤ්ජන යාපෙඨ කච්චි මූලඵලා බහු.
3771. කච්චි ඩංසා ව මකසා අප්පමෙව සිරිංසපා,
වනෙ වාලමීගාකිණේණ කච්චි හිංසා න විජ්ජති.
3772. කුසලඤ්ඤිව නො රාජ අථො රාජ අනාමයං,
අථො උඤ්ජන යාපෙම අථො මූලඵලා බහු.
3773. අථො ඩංසා ව මකසා අප්පමෙව සිරිංසපා,¹
වනෙ වාලමීගාකිණේණ හිංසා අමඛං² න විජ්ජති.
3774. බහුති වංසපුගාති අසසමෙ වසනො³ ඉධ.
නාභිජානාමී උප්පන්නං ආබාධං අමනොරමං.
3775. සාගතනෙතෙ මහාරාජ අථො තෙ අදුරාගතං,
ඉසසරොසි අනුප්පනො යං ඉධතී පච්චෙදය.⁴
3776. තික්ඛකාති⁵ පියාලාති මධුකෙ කාස⁶ මාරියො,
ඵලාති බුද්ධකපාති භුඤ්ජ රාජ වරං වරං.
3777. ඉදංපු පාතීයං සීනං ආහතං ගිරිඤ්ඤරා,
තනො පිච මහාරාජ සචෙ කං අභිකඛබ්බි.
3778. පටිග්ගභීතං යං දිනතං සබ්බසස අභසියං කතං,
නන්දසසාපි නිසාමෙඨ වචනං යං⁷ පචකඛති.

1. සරිසපා - මජ්ඣං.
2. මඤ්ඤ - මජ්ඣං.
3. සමනො - මජ්ඣං. සමමනං - චී.
4. පච්චෙදය - මජ්ඣං.
5. තික්ඛකාති - මජ්ඣං.
6. කාසු - චී. මජ්ඣං.
7. යො - මජ්ඣං.

3767. රාජාධිරාජ වූ මනෝජ රජ ජයට පත් තවතිසා වැසි දෙවියන්ගේ ප්‍රධානියා වූ ශ්‍රීකෘතියා මෙන් නඤ්ඤාගේ පිරිසට එක් වී අප කමාකරවා ගැනීමට බ්‍රහ්මචාරී වූ අපගේ අසපුවට එන්නේ ය.

3768. සාගරයාගේ නොකැළඹුණා වූ අසීමිත රළ මෙන් මහත් වූ මේ සේනාව ඔහුගේ පිටුපසින් ගමන් කරන්නේ ය.

3769. සඳුන් ගැල් වූ සිරුරු ඇති ව උතුම් කසියළු දරන්නා වූ ඒ සියලු රජවරු ම ඇදිලි බැඳගත්තාහු සාමීන් සමීපයට එළැඹියහ.

3770. කීමෙක් ද, පින්වතුන් වහන්සේට සැප ද? කීමෙක් ද, පින්වතුන් වහන්සේට රොග පීඩා නැද්ද? කීමෙක් ද, පිඩු සිභා යැමෙන් යැපෙන සේක් ද? කීමෙක් ද, අල මුල් හා පලවැළ බොහෝ වෙද්ද?

3771. ඩැහැ ලේ බොන මැස්සෝ ද මදුරුවෝ ද දීර්ඝ සර්පයෝ ද කීම ස්වල්ප වෙද්ද, ව්‍යාලමාගයන්ගෙන් ගැවැසිගත් මේ වනයෙහි කීම නිසාවක් නැද්ද?

3772. මහරජ, අපට සැප ය. අපට රෝගා පීඩා ද නැත. තව ද මහරජ, අපි පිඩු සිහීමෙන් යැපෙමු. අල මුල් හා පලවැළ ද බොහෝ ය.

3773. තව ද ඩැහැ ලේ බොන මැස්සෝ ද මදුරුවෝ ද දීර්ඝ ජාතික සර්පයෝ ද ස්වල්ප වෙති. ව්‍යාලමාගයන්ගෙන් ගැවැසිගත් මේ වනයෙහි අපට නිසාවක් නැත.

3774. බොහෝ අවුරුදු ගණන් මේ අසපුවෙහි වසන්නා වූ මට හටගත් අමනෝඤ ආබාධයක් ගැන නො දනිමි.

3775. මහරජ, ඔබ ගේ මෙහි පැමිණීම යහපත් පැමිණීමකි. ඔබ ගේ පැමිණීම අයහපත් පැමිණීමක් නො වේ. මෙහි පැමිණීම ඔබ අධිපති වෙහි ය. මෙහි යමක් ඔබ කැමැත්තෙහි නම් එය දන්වනු මැනවි.

3776. මහරජ, මී මෙන් මිහිරි රසැති රන්වන් තිඹිරි ය, මොර ය, එරමිණියා ය යන කුඩා එලවර්ග වෙති. එයින් හොඳ හොඳ ගෙඩි අනුභව කරව.

3777. අනවතජන විලෙන් ගෙනෙන ලද මේ සිසිල් පැන් ද කිබේ. මහරජ, කැමැත්තෙහි නම් එයින් පානය කරනු මැනවි.

3778. තාපසයන් වහන්ස, අපට යමක් දෙන ලද නම් එය අප විසින් පිළිගන්නා ලදී. අප සියලු දෙනාට ම නුඹ වහන්සේ විසින් ආගන්තුක සන්කාර කරන ලදී. නඤ්ඤ පණ්ඩිත තෙමේ යමක් කියා නම් ඔහු ගේ කීම ද අසනු මැනවි.

3779. අජ්ඣාචරමහා නන්දස්ස හොතො සන්තීකමාගතා,
සුඤ්ඤානු මෙ භවං වචනං නන්දස්ස පරිසාය ව.

3780. පරොසනං ජානපද මහාසාලා ව බ්‍රාහ්මණා,
ඉමෙ ව ඛන්ධා සඤ්ඤා අභිජානා යසස්සන්තො
භවස්සා රාජා මනොපේ අනුමස්සන්තා මෙ වචො.

3781. යෙ වසන්තී සමීනාරො යධබානී ඉධ ආස්මෙ,
අරස්සෙඤ්ඤා භුතභව්‍යානී සුඤ්ඤානු වචනං මම.

3782. නලො කඨාන භුතානං ඉසිං වකබාමී සුබ්බතං,
සො ත්‍යාභං දකඛිණො¹ බාහු තච කොසිය සමමතො.

3783. පිතරං මෙ ජනෙත්තිස්සා භතතුකාමස්ස මෙ සතො,
චීර පුඤ්ඤමීදං ඨානං මා මං කොසිය වාරය.

3784. සබ්බිහෙනං උපඤ්ඤානං මමෙනං උපනිසස්සප්,
උට්ඨානපාරිචරියාය දීසරතනං නයා කතං
මාතාපිතුසු පුඤ්ඤානී මම ලොකදදෙ භව.

3785. තථෙච සතති මනුජා ධම්මෙ ධම්මපදං විදු,²
මගො සග්ගස්ස ලොකස්ස යථා ජානාසී තිං ඉසෙ.

3786. උට්ඨානපාරිචරියාය මාතාපිතු සුබාවභං,
තං මං පුඤ්ඤාභිචාරෙති අරියමග්ගාවරො නරො.

3787. සුඤ්ඤානු හොතොතා වචනං භාතු³ රජ්ඣාචරා මම,
කුලවංසං මහාරාජ පොරාණං පරිභාපයං
අධම්මචාරී⁴ යො ජෙට්ඨො නිරයං සො උපපජ්ජති.

1. දකඛිණං - මජ්ඣ.
2. විදු - මජ්ඣ.
3. භාත - වි. මජ්ඣ.
4. අධම්මචාරී ජෙට්ඨසු - මජ්ඣ., ස්‍යා.
අධ්‍යාපි ජෙට්ඨො - වි.

3779. අපි නන්දපණ්ඩිතයාගේ ඉල්ලීම නිසා පින්වතුන් වහන්සේ වෙත ආමාන. පින්වත් සෞභ පණ්ඩිත තෙමේ මාගේ වචනය අසාවා, නන්ද පණ්ඩිතයාගේ ද පිරියගේ ද වචනය අසාවා.

3780. ශතාධික ජනපද වැසියෝ ද ශතාධික බ්‍රාහ්මණ මහාසාල කුලීනයෝ ද උසස් උත්පත්ති ඇති යස පිරිවරින් යුත් මේ සියලු රජවරු ද මනෝජ රජ නම් වූ පින්වත් තෙමේ ද මාගේ වචනය අනුදනින් වා.

3781. මේ ආශ්‍රමයෙහි රැස් වූ යම් අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් වෙද්ද, වෘද්ධභාවයට පත් වූ හෙයින් භූත නම් වූ ද තරුණ හෙයින් භව්‍ය නම් වූ ද යම් දෙව් කෙනෙක් වෙද්ද, ඒ සියල්ලෝ ම මාගේ වචනය අසන් වා.

3782. දෙවියන්ට නමස්කාර කොට යහපත් වුන ඇති සෞභ සෘෂිවරයන්හට මෙය කියමි. කොසිය ගෝත්‍රික සෘෂිවරය, ඒ මෙ දකුණු අත යයි සම්මත ඔබගේ සහෝදරයා වෙමි.

3783. මාගේ පියා ද මව ද පොෂණය කරන්නට කැමැත්තා වූ මට කමාකළ මැනවි. වීරයන් වහන්ස, මාපියනට උවටැන් කිරිමි නිසා අන්වන පින ස්වර්ගලොකානන්පත්තියට හේතු වන්නකි. කොසිය ගෝත්‍රිකය, මා ඒ පිනෙන් නො වළක්වනු මැනැවි.

3784. මේ මවු පිය උපස්ථානය වනාහි සත්පුරුෂයන් විසින් වර්ණනා කරන ලද්දකි. මෙය කිරිමට මට ඉඩ හරුව. ඔබ විසින් දිගුකලක් දෑක හුනස්නෙන් නැගිටීම ය, කුදු මහත් වතාවත් කිරිම ය යන වශයෙන් උපස්ථාන කරන ලදී. මම ද මවු පියන් කෙරෙහි උවටැන් කොට පින් සිදු කර ගනු කැමැත්තෙමි. එයට ඉඩහැර ඔබ මට ස්වර්ගලොකය සාධා දෙන්නෙක් වව.

3785. සෘෂිවරය, නුඹ වහන්සේ මෙන් ම දන්නා වූ වෙනත් මිනිස්සු මෙහි ඇත. ඔවුහු නොයෙක් ආකාර ඇති ධර්මයෙහි වෘද්ධාපවායනයට අයත් වන මවු පිය උපස්ථානය ස්වර්ගලොකයට මාර්ගය බව කියති.

3786. මවු පියන්ට කායික වෙතසික සුව ගෙනදෙන්නා වූ දෑක හුනස්නෙන් නැගිටීම ය, කුදු මහත් වතාවත් කිරිම ය යන මෙයින් උපස්ථාන කිරිමට ඉඩ නො දී යමෙක් මා වළකන්නේ නම් ඒ මිනිසා දායාර්මාර්ගය වළකන්නෙකි යි නන්ද පණ්ඩිතයා කීවේ ය.

3787. මාගේ සහෝදරයාගේ පිරිසට අයත් ව ආවා වූ මේ සියලු පින්වත්හු මාගේ වචනය අසන්වා. මහරජ, පැරැණි වූ කුලවංශය පිරිහෙළමින් අධර්මයෙහි හැසිරෙන්නා වූ යම් වැඩිමහල්ලෙක් වෙයි ද, හෙතෙම නිරයෙහි උපදී.

3788. යෙ ව ධම්මස්ස කුසලා පොරාණස්ස දිසමැති,
චාරිතෙනන ව සමපන්නා න තෙ ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං.
3789. මාතෘපිතා ව භාතා ව භගීනී ඤාතිඛන්ධවා,
සංඛෙඛ ජෙට්ඨස්ස තෙ භාරා එවං ජානාහී භාරත.¹
3790. ආදිසීක්ඛා ගරුං භාරං නාවිකො වීය උසිස්සහෙ,
ධම්මඤ්ඤි නප්පමජ්ජාමී² ජෙට්ඨොච්ඡමී රථෙසහ.
3791. අධිගතමහා³ තමෙ ඤාණං ජාලංච ජාතවෙදනො,⁴
එවමෙව නො භවං ධම්මං කොසියො පවිදංසයි.
3792. යථා උදයමාදිවෙචා වාසුදෙවො පහඛ්ඤා⁵රා,
පාණිනං පවිදංසෙති රූපං කල්‍යාණපාපකං
එවමෙව නො භවං ධම්මං කොසියො පවිදංසයි.
3793. එවං මෙ යාවමානස්ස අඤ්ජලිං නාවබුජ්ඣංථ,
තව ඛඤ්චරො⁶ හෙස්සං චූචසීනතා පරිවාරකො.⁶
3794. අඤ්ඤා නන්ද පජානාසි සඤ්චමං සඛනී දෙසීනං,
අරියො අරියසමාවාරො ඛාලනං කං මම රූචෙසි.
3795. භවන්තං වදමී හොතිඤ්ඤා සුඤ්ඤාථ වචනං මම,
නායං භාරො භාරමනෙතා අහු මයහං කුද්වනං.

1. භාරධ - මජ්ඣං,
2. පමජ්ජාමී න - මජ්ඣං,
3. අධිගමා - මජ්ඣං, අධිගමනා - සායා,
4. ජාතවෙදයො - මජ්ඣං,
5. නබුජ්ඣවරො - මජ්ඣං, තවපච්චවරො - සායා,
6. පරිවාරිකො - මජ්ඣං,

3788. මහරජ, වෘද්ධාපවායන සංඛ්‍යාත ප්‍රවේණි ධර්මයට දක්ෂ වූ යම් කෙනෙක් වෙද්ද, වාරිත්‍ර ශීලයෙන් ද යුක්ත වූ ඔව්හු දුගතියට නො යත්.

3789. රාජ්‍යභාරය උසුලන්නා වූ මහරජ, මාපියෝ ද සහෝ-දරයෝ ද සහෝදරියෝ ද ඤාති බන්ධුහු ද යන සියල්ලෝ ම වැඩි-මහල්ලාභට භාර වෙකී යි දැනගනුව.

3790. රචේශ්වරය, මහත් වූ බරක් ගත් නැවියෙක් අභිමතස්ථා-නය කරා නිරූපදාත ව නැව ගෙනයාමට යම් සේ උත්සාහ කෙරේ ද එමෙන් ම මම ජ්‍යෙෂ්ඨාපවායන ධර්මයෙහි අප්‍රමාද වෙමි. මම මුළු ලෝ වැස්සාට ම ජ්‍යෙෂ්ඨ ද ඳෙමි. එබැවින් මම ම නන්ද සමඟ මාපියන් උවටැන්හි යෙදීමට සුදුසු වෙමි. (කියා සෞභ පණ්ඩිත තෙමේ කීයේ ය.)

3791. වැසි තිබුණු ජෙට්ඨාපවායන ධර්මයෙහි දැනුම ලැබෙන පරිදි අපට කොසිය ගොත්‍රික තාපස තෙම ධර්මය ප්‍රකාශ කෙළේ ය. කඳු මුදුන්හි දැල් වූ ගින්නෙකින් භාත්පස රූපයන් බැබැළී පෙනෙන්නාක් මෙනි.

3792. ප්‍රභාව උපදවමින් පෘථිවිය බබුළුවන්නා වූ සුයඹ් තෙම උදවෙමින් යහපත් වූත් අයහපත් වූත් රූපයන් සත්වයනට යම් සේ ප්‍රකාශ කෙරෙයි ද, එලෙන් ම කොසිය ගොත්‍රික තාපස තෙමේ අපට ධර්මය ප්‍රකාශ කෙළේ යයි රජ තෙම කී ය.

3793. මෙ සේ කමාව දුල්ලන්නා වූ මාගේ ඇඳිලිබැඳීම ඔබ නො පිළිගන්නහු නම් ඔබ ම මාපියන් උවටැන් කරව. මම ඔබ හා එක් ව හැසිරෙන්නෙමි. වතාවත් කරන්නෙක් වන්නෙමි. දිවා රෑ දෙක්හි අනලස් ව ක්‍රියා කරන්නෙමි යි නන්ද පණ්ඩිත තෙමේ කී ය.

3794. නන්දය, සත්පුරුෂයන් විසින් දෙශනා කරන ලද සද්ධර්මය තුඹ එකාන්තයෙන් දන්නෙහිය. යහපත්වූ යහපත් හැසිරීම් ඇත්තෙක්වූ තුඹ මට අතිශයින් ප්‍රියය.

3795. ජින්වත් පියාණන්ටත් පින්වත් මැණියන්ටත් මෙ කරුණ කියමි. මගේ වචනය අසනු මැනවි මේ මවු පිය උපස්ථානය මට කිසි විටෙකත් ස්වල්පමාත්‍රවූ ද බරෙක් නොවේ ම ය.

3796. තං මං උපට්ඨිතං සන්තං මාතාපිතු සුධාවහං,
නන්දෙ අජ්ඣාචරං කතා උපට්ඨානාය යාවති.
3797. යො වෙ ඉච්ඡති කාමෙන සන්තානං බ්‍රහ්මචාරිනං,
නන්දං වො වරථ ඵකො කං නන්දෙ උපතිට්ඨතු.
3798. තයා තාත අනුඤ්ඤතා සොණ තං නිසසිතා මයං,
උපසාධිතුං¹ උභෙ නන්දං මුඤ්ඤි බ්‍රහ්මචාරිනං.
3799. අසසක්ඛෙව තරුණං පවාළං මාඵතෙරීනං,
වීරසසං නන්දං දිසවාන හදයං මෙ පච්චෙධති.
3800. යද සුඤ්ඤාපි සුපිනෙ² නන්දං පසාමී ආගතං,
උදග්ගා සුමනා හොමී නන්දෙ නො ආගතො අයං.
3801. යද ව පටිබුජ්ඣති නන්දං පසාමී නාගතං,
භීයො³ ආචීසතී සොකො දෙමනසසඤ්ඤාපසකං.
3802. සාහං අජ්ජ වීරසසමුපී නන්දං පසාමී ආගතං,
හතතු ව මඤ්ඤාපි පියො නන්දෙ නො පාචීසී සරං.
3803. පිතු ව⁴ නන්දෙ සුපියො⁵ යං නන්දෙ නපවසෙ සරා,⁶
උහතු තාත නන්දෙ තං මං නන්දෙ උපතිට්ඨතු.
3804. අනුකම්පිකා⁷ පතිට්ඨා ව පුබ්බෙ රසදදී ව නො,
මග්ගො සග්ගසස ලොකසස මාතා තං චිරතෙ ඉසෙ.
3805. පුබ්බෙ රසදදී ගොනති මාතා පුඤ්ඤපසඤ්ඤිතා,
මග්ගො සග්ගසස ලොකසස මාතා තං චිරතෙ ඉසෙ.
3806. ආකකම්මානා පුඤ්ඤාපි දෙවනාය නමස්සති,
තකකතානි ව පුච්ඡති උතුසංවච්ඡරානි ව.
3807. තසා උතුසිනානාය හොති ගඤ්ඤාසවකතමො,⁸
තෙන දෙහළීති හොති සුහද තෙන වුවච්ඡති.

1. උපසාධිතුං - මජ්ඣං, සයා.
2. සුපිනෙන - මජ්ඣං, සයා.
3. භීයො - මජ්ඣං,
4. පිතුපි - වී, මජ්ඣං.
5. සුපියො - මජ්ඣං.
6. සරං - මජ්ඣං, සයා.
7. අනුකම්පකා - මජ්ඣං, සයා.
8. වොකකමො - වී, මජ්ඣං.

3796. මාපියන්හට සුව ගෙනදෙන පරිදි උපස්ථාන කළාවූ ඒ මා, නන්ද තෙම පැරැක්ක කොට උපස්ථානය කිරීම ඉල්ලයි.

3797. ශාන්ත වූ බ්‍රහ්මචාරී වූ තමුන්නාන්සේලා දෙදෙන අතුරෙන් යමෙක් කැමැති වේ ද, ඔහුගේ කැමැත්තෙන් නන්ද තෙමේ කවරකුට උපස්ථාන කෙරේදැයි නියම කරගනු මැනවී යි සෞඤ්ජන පණ්ඩිත තෙම කීය.

3798. පුත්‍ර වූ සෞඤ්ජය, අපි තොප ඇසුරුකළෝ වෙමු. තොප විසින් අනුදානා ලද මම බ්‍රහ්මචාරීවූ නන්දයා මස්තකයෙහි සිඹින්නට ලබන්නෙමි යි මව කීවා ය.

3799. පවනින් කම්පිත වූ ඇසතු දල්ලක් මෙන් බොහෝ කලකින් නන්දයා දැක මගේ හෘදය කම්පා වෙයි.

3800. යම් කලෙක නිද්‍රොපගත වූ මම ආවා වූ නන්දයා සිහිනෙන් දකිමි ද, එකල්හි ඔදවැඩිගිය සතුටු සිත් ඇත්තියක් වෙමි ද, අපගේ ඒ මේ නන්ද තෙම මෙහි ආයේ ය.

3801. යම් කලෙකින් පිබිද ආවා වූ නන්දයා නො ම දක්නෙමි ද එවිට බොහෝ සෙයින් ශොකය හටගනී. මහත් වූ දෙමනසට ද පැමිණෙමි.

3802. ඒ මම අද බොහෝ කාලයකින් පැමිණියා වූ ද නන්දයා දකිමි. මගේ ස්වාමියාහට ද මට ද ප්‍රිය වූ අපගේ නන්දයා ගෙට පිවිසේවා.

3803. යම් හෙයෙකින් නන්දයා පියාට ද ඉතා ප්‍රියයෙක් වේ ද එහෙයින් නන්ද තෙමේ ගෙදරින් පිට නො වෙසේවා, පුත්‍ර සෞඤ්ජය, නන්දයා යමක් කැමතිවේ නම් එය ලබාවා. නුඹ පියාට උපස්ථාන කරව. නන්ද තෙමේ මට උපස්ථාන කෙරේවා.

3804. නන්ද සෘෂිවරය, පළමුකොට ම පිහිටවූ ද මොලොක් සිත් ඇත්තා වූ ද ලේ කිරි කොට දුන්නා වූ ද අපගේ මව තොමෝ නුඹ කැමැති වෙයි. ඒ මවට උපස්ථාන කිරීම ස්වර්ගලොකයට මාර්ගය වෙයි.

3805. පෙර කිරි දුන්නාවූ ද මව තොමෝ පින් රැස්කර දෙන්නී වෙයි. ඒ මවට උපස්ථාන කිරීම ස්වර්ගලොකයට මාර්ගය වන්නේය. නන්ද සෘෂිවරය, ඒ මව නුඹ කැමතිවන්නී ය.

3806. පුත්‍ර එලය බලාපොරොත්තු වන්නාවූ මව තොමෝ දෙවියන් වඳියි. නැකැන්ද සෘතු හා අවුරුදු ද විචාරයි.

3807. ඔසප් ව ස්නානය කළා වූ ඇයට දරු ගැප් පිහිටීම වෙයි. ඒ ගැබින් ඕ තොමෝ දෙළදුක් ඇත්තී වෙයි. එවිට සෙනෙහස උපදී. එහෙයින් මවුතොමෝ සුභදයයි කියනු ලැබේ.

3808. සංවජරං වා උභතං වා පරිහරිකා විජායති,
තෙන සා ජනයනතීති ජනෙතී තෙන වුවවති.
3809. ඵනකතීරෙන භීතෙන අඛපාපුරණෙන ව,
රොදනාං පුතං තොසෙති¹ තොසෙනතී තෙන වුවවති.
3810. තතො වාතාතපෙ සොරෙ මමං² කකා උදිකකති,
දුරකං අපජානනාං³ පොසෙසති තෙන වුවවති.
3811. යඤ්ච මාතු ධනං හොති යඤ්ච හොති පිතුඤ්චං,
උභයමෙපතසස ගොපෙති අපි පුතතසස නො සියා
ඵවං පුතත අද්දං පුතත ඉති මාතා විභඤ්ඤති.
3812. පමතං පරදරෙසු නිසීචෙ⁴ පතයොඛනෙන,
සායං පුතං අනායනං ඉති මාතා විභඤ්ඤති.
3813. ඵවං කිච්ඡා හතො පොසො මාතු අපරිවාරකො,
මාතරි මිච්ඡා වරිකාන නිරයං සො උපපජ්ජති.
3814. ඵවං කිච්ඡා හතො පොසො පිතු අපරිවාරකො,⁵
පිතරි මිච්ඡා වරිකාන නිරයං සො උපපජ්ජති.
3815. ධනාපි⁶ ධනකාමානං නසසති ඉති මෙ සුතං.
මාතරං අපරිවරිකාන කිච්ඡං වා සො නිගච්ජති.
3816. ධනාපි ධනකාමානං නසසති ඉති මෙ සුතං,
පිතරං අපරිවරිකාන කිච්ඡං වා සො නිගච්ජති.
3817. ආනඤ්ඤ ව පමාදෙ ව සද්ද හසිතකීළිතං,
මාතරං පරිවරිකාන ලබ්භමෙතං⁷ විජානතො.

1. තොසෙති - වී. මජ්ඣං.
2. මමං - මජ්ඣං. මමී - වී.
3. අපජානනං - වී. මජ්ඣං.
4. නිසීචෙ - මජ්ඣං. නිසීචෙව - සා.
5. අපරිවාරකො - මජ්ඣං.
6. ධනාපි - මජ්ඣං. සා.
7. ලබ්භමෙතං - මජ්ඣං. සා.

3808. අච්චුරුද්දක් හෝ ඊට අඩු කාලයක් හෝ ගැබ පරි-
හරණය කොට දරුවා වදයි. එහෙයින් ඕ තොමෝ දරුවන්
වදනුයි “ ජනෙක්ක ” යි කියනු ලැබේ.

3809. තන කිරි දීමෙන් ද භී කියා නැළවීමෙන් ද ශරීරාශයට
හොවාගෙන සුබස්පර්ශය ඇතිකිරීමෙන් ද අඩන පුත්‍රයා තුටු කරයි.
එහෙයින් මව “ තොසෙනතී ” යි කියනු ලැබේ.

3810. නැවත දරුණු වූ අවි සුළං ඇති කල්හි මමායනය
කොට නොදන්නා වූ දරුවා බලයි. එහෙයින් “ පොසෙනතී ” යි කියනු
ලැබේ.

3811. මවගේ යම් ධනයක් වෙයි ද පියාගේ යම් ධනයකුත්
වේ ද ඒ දෙයාකාරවූ ම ධනය අපගේ පුත්‍රයාට මේ ධනය වන්නේ
යයි මේ පුත්‍රයා සඳහා ආරක්‍ෂාකොට තබයි. පුත්‍රය මෙසේ
පිළිගනුව, මෙසේ ක්‍රියා කරව, යනාදීන් කියමින් මව වෙහෙස
වන්නීය.

3812. පුතු යොවුන් වියට පත් කල්හි පරදරාවන් කෙරෙහි
ඇලුම්කොට ගෙදර නො එන්නාවූ පුත්‍රයා බලමින් වෙහෙස වෙයි.

3813. මෙසේ දුකසේ පොෂණය කරනලද පුරුෂයෙක් මවට
උපස්ථාන නොකෙරේද, මව කෙරෙහි උපස්ථාන නොකිරීම් සංඛ්‍යාත
මිථ්‍යාවයභියෙහි හැසිර හෙතෙමේ නිරයේ උපදී.

3814. මෙසේ දුකසේ පොෂණය කරනලද පුරුෂයෙක් පියාට
උපස්ථාන නො කෙරේද, පියා කෙරෙහි උපස්ථාන නො කිරීම්
සංඛ්‍යාත මිථ්‍යාවයභියෙහි හැසිර, හෙතෙමේ නිරයෙහි උපදී.

3815. මවට උපස්ථාන නොකොට ධන කැමැත්තවුන්හට,
ලැබී තිබෙන ධනය පවා විනාශ වෙයි, හෙතෙමේ දුකට හෝ
පැමිණෙයි කියා ද මා විසින් අසන ලදී.

3816. පියාට උපස්ථාන නොකොට ධන කැමැත්තවුන්හට
ලැබී තිබෙන ධනය පවා වැනසේය යි ද හෙතෙමේ දුකට හෝ
පැමිණේයයි ද මා විසින් අසන ලදී.

3817. සතුට ද ප්‍රමෝදය ද හැමකල්හි සිනාව හා ක්‍රීඩාව ද
මවට උපස්ථාන කොට නුවණැත්තාහට ලැබිය හැකිය.

- 3818. ආනන්දෙ ව පමොදෙ ව සද් භසිතකීළීතං,
පිතරං පරිවරිඤ්ඤාන ලබ්භමෙතං විජානතො.
- 3819. දුතඤ්ඤා පියවාවා ව අඤ්චරියා ව යා ඉධ,
සමානඤ්ඤා ව ධම්මෙසු තඤ්ඤා යථාරභං.
- 3820. එතෙ ඛො සඛග්භා ලොකෙ රථසසාණීව යායතො,
එතෙ ව සඛග්භා නාසසු න මානා පුත්තකාරණා
ලභෙථ මානං පූජං වා පිතා වා පුත්තකාරණා.
- 3821. යජමා ව සඛග්භා¹ එතෙ සමච්චෙසකිංඤ්ඤා පණ්ඩිතා,
තඤ්ඤා මහන්තං පප්පොතනී පාසංසා² ව භවන්ති කෙ.
- 3822. බුහුමානී මාතාපිතරො පුබ්බාවරියානී වුච්චරෙ,
ආභුතෙය්‍යා ව පුත්තානං පජාය අනුකම්පකා.
- 3823. තජමා හී තෙ නමසෙසය්‍ය සකකරෙය්‍යාථ³ පණ්ඩිතො,
අනෙතන අථො පානෙන වඤ්ඤාන සයනෙන ව
උජ්ජාදනෙන නභාපනෙන පාදනං ධොවනෙන ව.
- 3824. තාය නං පාරිවරියාය මාතාපිතෙසු පණ්ඩිතා,⁴
ඉධෙව⁵ නං පසංසනති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදනීති.

2. සොණනන්දජාතකං.

සකන්තිනිපාතො නිට්ඨිතො.

තසසුඤ්ඤානං:

අථ සකන්තිමම්භි නිපාතවරෙ
 ස භවං තු කුසාවතී රාජවරො,
 අථ සොණනන්දවරො ව පුත්ත
 අභිවාසිත සකන්තිමම්භි සුතෙති.

1. සඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2.
 2. පසංසා - ච. මජ්ඣ. 3.
 3. සකකරෙය්‍යාථ - මජ්ඣ. 4.
 4. පණ්ඩිතො - මජ්ඣ. 5.
 5. ඉධෙව - ච.

3818. සතුට ද ප්‍රමෝදය ද හැමකල්හි සිනාව හා ක්‍රීඩාව ද පියාට උපස්ථාන කොට නුවණැත්තාට ලැබිය හැකිය.

3819. මේ ලොකයෙහි දනය ද ප්‍රියවචනය ද වැඩ සිදුකරදීම ද ජෙට්ඨාපවායන ධර්මයන් පුරමින් පිරිස් මැදදීත්, රහසිගතවත් හැමතන්හිදී ම වැදීමාදී ක්‍රියා සමච කිරීමයයි කියනු ලබන සමානාත්මතාවත් වේද,

3820. ලෙව්හි මේ සංග්‍රහයෝ වනාහි යන්තාවු රියට කඩ ඇණය මෙන් වෙති. ඉදින් මේ සංග්‍රහයෝ නොවන්නාහු නම් පුත්‍රයකු වීම පමණින් මව බුහුමනක් හෝ පුජාවක් හෝ නොලබන්නීය. පුත්‍රයකු වීම පමණින් පියා ද බුහුමනක් හෝ පුජාවක් හෝ නොලබන්නේ ය.

3821. යම් හෙයකින් නුවණැත්තෝ මේ සංග්‍රහයන් මනා කොට දනිද්ද, එහෙයින් ශ්‍රේෂ්ඨබවට පැමිණෙති. ඔව්හු ප්‍රශංසා කටයුත්තෝ ද වෙති.

3822. පුත්‍ර ප්‍රජාවට අනුකම්පා කරන්නාවු මවුපියෝ වනාහි බ්‍රහ්මසමයහ, පූර්වාචාර්යහ, ආහුනෙය්‍යහ යි කියනු ලැබෙත්.

3823. එහෙයින් නුවණැත්තෝ ඔවුන් වදින්නේය. නැවත ආහාර දීමෙන් ද පානවර්ග දීමෙන් ද වස්ත්‍ර දීමෙන් ද සයනාසන දීමෙන් ද ඇඟ ඉලීමෙන් ද නැවීමෙන් ද පා සේදීමෙන් ද සත්කාර කරන්නේ ය.

3824. මාපියන් කෙරෙහි ඒ උපස්ථාන කිරීම නිසා නුවණැත්තෝ මෙලොවදීම ඔහුට පසසත්. පරලෙව්හිදී හෙතෙමේ ස්වර්ග ලොකයෙහි ඉපිද සතුටුවේය යි සෞභූත පණ්ඩිත තෙම ධම් දෙශනා කෙළේ ය.

සෞභූතන්ද ජාතක යි.

සත්තති නිපාතය නිමියේ ය.

එහි උද්දනය:

සත්තති නිපාතයෙහි කුසජාතක යැ සෞභූතඤ්ඤ ජාතකයැයි ජාතක දෙකෙකි. T-21

අසීනිනිපාතෝ

1. චූලලහංසජාතකං

- 3825. සුමුඛ අනුපචිතන්තා පසාමනනි විහබගමා,
ගව්‍ය තුවමපි මා කසිබි නක්ඛි බදෙහි¹ සභායතා.
- 3826. ගවෙජවාහං න වා ගවෙජ න තෙන අමරො සියං,
සුබ්බිතං තං උපාසිකා දුක්ඛිතං තං කථං ජහෙ.
- 3827. මරණං වා තයා සඤ්චිං ජීවිතං වා තයා විනා,
තදෙව මරණං සෙයොතා යකෙඤ්ච ජීවෙ තයා විනා.*
- 3828. නෙස ධම්මො මහාරාජ යං තං ඵලං ගතං² ජහෙ,
යා ගති තුඤ්ඤං සා මඤ්ඤං රුවලතෙ විහගාධිප.³
- 3829. කා නු පාසෙන බද්ධස්ස⁴ ගති අඤ්ඤා මහානසා,
සා කථං වේතයානස්ස මුක්ඛස්ස තව රුවලති.
- 3830. කං වා කං පස්සසෙ අඤ්චං මම තුඤ්ඤඤ්ච පකඛිමි,
ක්ඛුතිතං වාවසිට්ඨානං උභිතතං ජීවිතස්සඛයෙ.
- 3831. යං නු කඤ්චනදෙපිව්ඡ්ඤ්ච අනෙත තමසා ගතං,
තාදියෙ සඤ්ච්චං පාණං කමකම්භිජොතයෙ.
- 3832. කථනනු පතනං සෙට්ඨ ධම්මෙ අඤ්චං න බුජ්ඣසීසෙ,
ධම්මො අපචිතො සනොතා අඤ්චං දසෙස්සති පාණිතං.
- 3833. සොහං ධම්මං අවෙකඛනොතා ධම්මො චඤ්චං සමුට්ඨිතං,
භතඤ්ච තසි සමපස්සං නාවකඛිනම් ජීවිතං.
- 3834. අඤ්චා ඵසො සතං ධම්මො යො මිතො මිතොමාපදෙ,
නචචජෙ ජීවිතස්සාපි හෙතු ධම්මං අනුස්සරං.
- 3835. සවායං ධම්මො ච තෙ විඤ්ඤා භතති ච විදිතා මසි,
කාමං කරස්සු මඤ්ඤතං ගවෙජවානුමතො මයා.

1. නක්ඛි බනෙධි - මජ්ඣං.
 2. කතං - මජ්ඣං.
 3. විහගාධිප - මජ්ඣං.
 4. බතධස්ස - මජ්ඣං.
 5. වෙපිඤ්ඤ - මජ්ඣං.
 * අයං ගාථා පාදෙ මරමමපොක්කෙසු න දීසසති.

අසීති නිපාතය

1. චූලභංස ජාතකය

3825. සුමුඛය, ස්නෙහවශයෙන් නො බලන්නා වූ භංසයෝ බැහැර යෙති. තෝ ද යව, බලාපොරොත්තු නොවව. පාසයෙහි බැඳුණු තැනැත්තා කෙරෙහි යහළු බවෙක් නැතැ යි භංසරාජ තෙම කීයේ ය.

3826. භංසරාජය, මම යන්නෙමි හෝ වේවා නොයන්නෙමි හෝ වේවා. එයින් නොමැරෙන්නෙක් නො වෙමි. සුවපත් වූ ඔබ ඇසුරු කොට දුකට පැමිණියා වූ ඔබ කෙසේ හැරදමා යන්නෙමි ද?

3827. මෙහි ඔබ සමග මරණය හෝ ඔබගෙන් වෙන් ව ජීවත්වීම හෝ වන්නේ ය. ඉදින් යම් ලෙසෙකින් ඔබගෙන් වෙන් ව ජීවත්වන්නේ නම් එයට වඩා මරණය උතුම්.

3828. මහරජ, මෙසේ විපතට පත් වූ ඔබ අත්හැරීම ය යන යමක් ඇද්ද එය සත්පුරුෂ ධර්මයෙක් නො වේ. පක්ෂිරාජය, ඔබට යම් දෙයක් වේ නම් එය මට ද රුවී ය.

3829. සුමුඛය, පාසයෙන් බැඳුණුහුට මුළුතැන්ගෙය හැර අන් කවර ගතියෙක් ද? සිතියහැකි ක්‍රමණැත්තා වූ පාස විරහිත තට එය කෙසේ නම් රුවී වේ ද?

3830. පියාපත් ඇති සුමුඛය, මාගේ ද නොපගේ ද යන දෙදෙනාගේ ජීවිත විනාශය ඇති කල්හි අප දෙදෙනාට හෝ සෙසු නැයන්ට හෝ කවර නම් යහපතක් හෝ දක්නෙහි ද?

3831. රන්වන් පියාපත් දෙක ඇති සුමුඛය, අන්ධයකු විසින් අඳුරෙහි කරනලද්දක් මෙන් ඔබ විසින් යම් ප්‍රාණතාරායෙක් කරන ලද්දේද, එහි ලා ඔබ කිනම් ප්‍රයෝජනයක් දක්නහු ද?

3832. පක්ෂිරාජය, කෙසේ නම් ධර්මයෙහි අර්ථය නො දන්නෙහි ද, ධර්මය තෙම පුදනලද්දේ ම සත්වයනට දියුණුව පෙන්වයි.

3833. ඒ මම ධර්මය ද ධර්මයෙන් සිදුවන යහපත ද දක්නෙමි. ඔබ කෙරෙහි හක්තිය දකිමින් ජීවිතය බලාපොරොත්තු නො වෙමි.

3834. යම් මිත්‍රයෙක් ධර්මය සිහිකරමින් ජීවිතය හෙතුකොට ගෙන ද විපතේ දී මිත්‍රයා නො හරි නම් එකාන්තයෙන් ම එය සත්පුරුෂ ධර්මයෙකි.

3835. ඒ මේ සත්පුරුෂධර්මය ද නුඹ විසින් පුරුදු කරන ලදී, මා කෙරෙහි හක්තිය ද ප්‍රකට කරනලදී. මළපුඬුවෙහි බැඳුණු මට මේ වැද්ද කැමැත්තක් කෙරේවා, නුඹ මා විසින් අනුදන්නාලද්දේ යව.

- 3836. අපි කෙවං ගතෙ කාලෙ යං බඳුං කුතීනං මයා,
තයා තං බුද්ධිසම්පන්න අසුස පරමසංවුතං.
- 3837. ඉච්චෙවං මනභයනනානං අරියානං අරියවුක්ඛිනං,
පච්චදීසුසථ නෙසාදෙ ආතුරානමිවනතකො.
- 3838. තෙ සතතුං අභිසංචික්ඛ දීඝරතතං හිතා දිජා,
තුණ්හීමාසිසු උභයො න ච සකෙඤ්ඤුමාසනා.
- 3839. ධනරටෙඨ ච දිස්වාන සමුඤ්ඤනොන තතො තතො,
අභික්ඛමථ වෙගෙන ද්විජසතතු ද්විජාධිපෙ.
- 3840. සො ච වෙගෙනභික්ඛමම ආසජ්ජ පරමෙ දිජෙ,
පච්චිකමිසු නෙසාදෙ බඳුං ඉති විචිනතයං.
- 3841. එකඤ්ඤ බඳුමාසීනං අබඳුඤ්ඤ පුනාපරං,
ආසජ්ජ බඳුමාසීනං පෙක්ඛමානමදීනවං.
- 3842. තතො සො විමතො යෙව පණ්ඩරෙ අජ්ඣභාසථ,
පච්චදාකායෙ ආසීනෙ දිජසඛතගණාධිපෙ.
- 3843. යනතු ජාසෙන මහතා බඳුො න කුරුතෙ දිසං,
අථ කසමා අබඳුො කං බලී පකඛී න ගච්ඡසී.
- 3844. කීනතු තායං දිජො හොති මුක්ඛො බඳුං උපාසසී,
ඔභාය සකුණා යතඤ්ඤි කිං එකො අවභීයසී.
- 3845. රාජා මෙසො දිජාමිත්ත සධා පාණසමො ච මෙ,
තෙව නං විජභිසුසාමී යාව කාලසුස පරියායං.
- 3846. කථං පනායං විභගො නාදදසා පාසමොධිකං,
පදං හෙතං මහනානානං බොධුමරහතඤ්ඤ ආපදං.
- 3847. යදු පරාභවො හොති පොසො ජීවිතසඛබයෙ,
අථ ජාලඤ්ඤ පාසඤ්ඤ ආසාජ්ජපී න බුජ්ඣති.
- 3848. අපි කෙව මහාපඤ්ඤ පාසා බහුවිධා තතා,
ගුලුභමාසජ්ජ බජ්ඣනානී අපෙචං ජීවිතක්ඛයෙ.

3836. තවද මෙසේ පාසයෙහි බැඳී කල්ගිය කල්හි ඤාතින් උදෙසා මා විසින් කිරීමට බැඳී පවත්නා යම් යුතුකමක් වේ ද, ඤාණවත්තය එය තුළ විසින් පිරිමැසිය හැකි වන්නේ ය.

3837. ආයඹී පැවතුම් ඇති උතුම් වූ භංසයන් දෙදෙනා මෙසේ කථා කරමින් සිටිය දී ම ගිලනුන්ට මාරයා මෙන් වැද්ද පෙනුණේ ය.

3838. බොහෝ කලක් හිතවත් වූ ඒ පක්ෂීන් දෙදෙනා සතුරු වැද්ද දක නිශ්ශබ්ද වූහ. අසුනෙන් නො සෙල්වුණාහ.

3839. පක්ෂීන්ට සතුරු වූ වැදි තෙම මරණ හසින් ඒ මේ අත උඩට පනින භංසයන් දක ඔවුන් වෙත වේගයෙන් ළඟවීය.

3840. ඒ වැදි තෙම වේගයෙන් පැමිණ ඒ උතුම් පක්ෂිරාජයන් වෙත එළඹ බැඳුණහු ය යි, සිතමින් කමපිත විය.

3841. මළපුඬුවෙහි බැඳී හුන්නා වූ එකකු ද නැවත නො බැඳී ආදීනව බලමින් බැඳුණහු සමීපයෙහි හුන් අනෙකකු ද දක්කේ ය.

3842. එහෙයින් හෙතෙම හටගත් විලිනි ඇත්තේ ම පක්ෂි සමූහයාට අධිපති වූ හොඳින් ටැවුණු සිරුරු ඇති එක්ව හුන්නා වූ ඒ ශ්වේතභංසයන් දෙදෙනාට මෙසේ කී ය.

3843. මේතෙම යම් හෙයෙකින් මහත් වූ පුඬුවෙහි බැඳුණේ වේ ද එහෙයින් දිශාවකට පලායෑම නො කෙරෙයි. එහෙත් බලවත් පියාපත් ඇති නො බැඳුණු තෝ කුමක් නිසා නො යන්නෙහි ද යි ඇසී ය.

3844. ඡේදණා වූ තෝ බැඳුණා වූ මොහු සමීපයෙහි හිඳින්නෙහි ය. තට මේ පක්ෂියා කවරෙක් ද? අනික් පක්ෂීහු මොහු හැර යත්. තනි තුළ පමණක් කුමක් නිසා නො යන්නෙහි ද?

3845. පක්ෂීන්ගේ සතුරු වූ වැදි පුත්‍රය, මෙනෙමේ මාගේ රජ ය. ප්‍රාණසම යහළුවා ය. මරණය පැමිණෙන තුරු මම මොහු අත් නො හරින්නෙමි.

3846. මේ පක්ෂිරාජ තෙම අටවනලද මළපුඬුව කෙසේ නම් නො දක්කේ ද? උසස් බවට පත්වූවන් විසින් විපත්ති දැනීම නම් වූ කාරණය දැනගන්නට වටනේ ය.

3847. යම් කලෙකින් පිරිහීමක් වේ ද, ජීවිත විනාශය පැමිණියා වූ ඒ කාලයෙහි පුරුෂ තෙමේ දෑලට ද මළපුඬුවට ද ළඟ සිටියන් නො දැනගනී.

3848. මහාප්‍රාඥය, යළි එක් කරුණක් ඇත. අටවනලද්ද වූ මළපුඬු බොහෝ වෙති. එසේ ද වුවත් මෙසේ ජීවිත විනාශය පැමිණි කල්හි සැඟවුණු මළපුඬුවට පැමිණ බැඳෙත් යයි වැද්ද කියේ ය.

3849. අපිනායං තයා සඤ්ඤාං සමභාසංසං සුචුරියො,
අපි තො අනුමඤ්ඤාසී අපි තො ජීවිතං දදෙ.
3850. න වෙව මෙ කං බද්ධොසී නපි ඉච්ඡාමී තෙ වධං,
කාමං බ්‍යපමිතො ගතඤ්ඤා ජීව කං අනිසො වීරං.
3851. න වාහමෙතං¹ ඉච්ඡාමී අඤ්ඤාත්‍රෙතස්ස ජීවිතා,
සවෙ එකෙන තුට්ඨොසී මුඤ්ඤානං මඤ්ඤා භක්ඛය.
3852. ආරොහපරිඤාභෙන තුලංසමො වයසා උභො,
න තෙ ලාභෙන ජීනත්ථ² එතෙන නිමිතා තුවං.
3853. තදිඛ්ඤ සමවෙකඛස්සු භොතු ගිඤ්ඤි තවාසමස්ස,
මං පුබ්බෙ බන්ධි පාසෙන සච්ඡා මුඤ්ඤා දිජාධිපං.
3854. තාවදෙව ව තෙ ලාභො කතස්ස යාවනාය ව,
මික්ඛි ව ධනරට්ඨෙහි යාවජීවාය තෙ සියා.
3855. පස්සන්තු තො මහාසඛ්ඛා තයා මුඤ්ඤාං ඉතො ගතං,
මික්ඛාමච්චා ව භාතා ව පුත්තදුරා ව බන්ධවා.
3856. න ව තෙ තාදිසා මිත්තා බහුතනං³ ඉධ විජ්ජති,
යථා කං ධනරට්ඨස්ස පාණ්ඩාධාරණො සධා.
3857. සො තෙ සභායං මුඤ්ඤාමී භොතු රාජා තවානුගො,
කාමං බ්‍යපමිතො ගතඤ්ඤා ඤ්ඤාතිමජ්ජෙඤ්ඤා වීරොචථ.
3858. සො පතීතො පමුත්තෙන භතතුනා භතතුගාරවො,
අජ්ජධිභාසථ වකඤ්ඤො වාවං කණ්ණිඤ්ඤං භණං.
3859. එවං පුද්දක නඤ්ඤස්ස සහ සබ්බෙහි ඤ්ඤාතිහි,
යථාභමජ්ජ නඤ්ඤමී මුඤ්ඤාං දිසවා දිජාධිපං.
3860. එහි නං අනුසික්ඛාමී යථා තුවච්ඡි ලච්ජසෙ,
ලාභං යථායං⁴ ධනරට්ඨො පාපං කිඤ්ඤි න දඬබ්භි.
3861. බ්‍යපමනො පුරං නොකා⁵ රඤ්ඤාස්ස දමෙසහි තො උභො,
අබ්බෙඤ්ඤා පකතීභුතෙ කාජෙ උභයතො ධීතෙ.

1. නෙවාහං - මජ්ඣං.
2. ජීවත්ථ - මජ්ඣං.
3. බහුතනං - මජ්ඣං.
4. තවාය - මජ්ඣං, සඤ්ඤා.
5. ගතඤ්ඤා - මජ්ඣං, සඤ්ඤා.

3849. වැද්දණෙනි, නුඹ සමග වූ මේ සම්භාෂණය සැපවූ විපාක ඇත්තක් වන්නේ නම් අපට යෑමට අවසර දෙන්නෙහි ය. අපගේ ජීවිතය ද දෙන්නෙහි යයි සුමුඛ තෙම කියේ ය.

3850. නුඹ මා විසින් නො බඳනා ලද්දෙහි ය. නොපගේ වධය ද මම නො කැමැත්තෙමි. මෙයින් නික්ම කැමැති තැනකට වහා ගොස් බොහෝ කලක් නිරූපදාන ව ජීවත් වව යි වැද්ද කියේ ය.

3851. මොහුගේ ජීවිතයෙන් වෙන් ව මම ජීවත්වීම නො කැමැත්තෙමි. ඉදින් නුඹ එකකුගෙන් තුටුවෙහි නම් මොහු මුදවා මා කව.

3852. අපි දෙදෙන උස මහනින් ද වයසින් ද සම වෙමු. මේ මාරුකිරීමෙන් නුඹට ලාභයෙන් අඩුවක් නැත්තේ ය.

3853. එහෙයින් සලකාබලව, අප කෙරෙහි නොපගේ ආසාවක් වේ නම් පළමු ව මා පාසයෙන් බඳුව. පසුව පක්ෂි රාජයා මුදලව.

3854. එපමණෙකින් ම නොපට ලාභය ද වන්නේ ය. මාගේ ඉල්ලීම ද කරන ලද්දේ වෙයි. භංසයන් සමග දිවි ඇති තාක් මෙෙත්‍රිය ද තට වන්නේ ය යි සුමුඛ තෙම කී ය.

3855. පක්ෂිරාජය, (නොපගේ ඇවිටිල්ල නිසා මුදන ලද බැවින්) තා විසින් මුදනලද්ද වූ මෙනැතින් ගිය මේ පක්ෂියා මිත්‍රා-මාත්‍රයෝ ද ස්වාමීහු ද අඹු දරුවෝ ද නෑයෝ ද යන මහත් සමූහයා දකින්නා.

3856. යම්සේ නුඹ ධාතරාජ්‍යට නම් පක්ෂි රාජයාහට ප්‍රාණය හා සම යහළුවා වෙහි ද, එබඳු යහළුවෝ බොහෝ දෙනකුන්ට නැත.

3857. ඒ ඔබගේ යහළුවා මුදුම්. ඒ පක්ෂිරාජ තෙම ඔබ අනුව යන්නෙක් වේවා. වහාම මෙයින් ගොස් නෑ සමූහයා මැද රුවි පරිදි බබළව යි වැද්ද කී ය.

3858. මුදනලද ස්වාමියා කරණකොටගෙන ප්‍රමුදිත වූ ස්වාමි ගෞරවය ඇති ඒ සුමුඛ නම් භංස තෙම කතට සුව එළවන්නා වූ වචන කියමින් මෙසේ ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3859. මුදනලද භංසරාජයා දක මම අද යම්සේ සතුටු වෙමි ද, වැදි පුත්‍රය, ඔබ ද සියලු නෑයන් සමග එසේ ම තුටු වව.

3860. නුඹ යම්සේ ධනය ලබන්නෙහි ද, මේ භංසරාජ තෙමෙත් කිසියම් නපුරක් නො දක්නේ ද, එලෙස මම තට අනුශාසනා කරමි. මා සමග එව.

3861. නොබැඳි ප්‍රකෘති ස්වභාවයෙන් කද දෙකෙළවර සිටි අප දෙදෙන වහා අන්තඃපුරයට ගෙන ගොස් රජුට පෙන්වව.

3862. ධනරට්ඨා මහාරාජ හංසාධිපතීනො ඉමෙ,
අයං හි රාජා හංසානං අයං සෙනාපතීතරො.
3863. අසංසයං ඉමං දීඝවා හංසරාජං නරාධිපො,
පතීනො සුමනො වීඤ්ඤා බහුං දඤ්ඤාති තෙ ධනං.
3864. තඤ්ඤා නං වචනං සුඤ්ඤා කමලිනා¹ උපපාදයි,
බ්‍රහ්මචරිණිපුරං ගතවා රඤ්ඤා හංසෙ අදඤ්ඤායි.
අබ්‍රහ්ම පකතීභූතෙ කාචෙ උභයතො ධීතෙ.
3865. ධනරට්ඨා මහාරාජ හංසාධිපතීනො ඉමෙ,
අයං හි රාජා හංසානං අයං සෙනාපතීතරො.
3866. කථං පතීමෙ විහගා² තච හස්සමාගතා,
කථං උදෙඤ්ඤා මහනතානං ඉඤ්ඤාමිධමඤ්ඤාගා.
3867. විනිතා සතති මෙ පාසා පලලලෙසු ජනාධිප,
යං යදයතනං මඤ්ඤා දීජානං පාණරොධනං.
3868. තාදීසං පාසමාසජ්ජ භංසරාජා අබ්‍රහ්මච,
නං අබ්‍රහ්මා උපාසීතො මමායං අඤ්ඤාභාසථ.
3869. සුදුසකරං අනරියෙහි දහතෙ භාවමුත්තමං,
හතතුරුසේ පරකකතොඤ්ඤා ධම්මෙ සුඤ්ඤා විහබ්බමො.
3870. අඤ්ඤායං වජ්ඣාන ජීවිතං ජීවිතාරහො,
අනුඤ්ඤානොඤ්ඤා ආසීතො හතතු යාවිස් ජීවිතං.
3871. තඤ්ඤා නං වචනං සුඤ්ඤා පසාදමහමඤ්ඤාගං,
තතො නං පාමුචීං පාසා අනුඤ්ඤාසීං සුබෙන ව.
3872. සො පතීනො පමුත්තෙන හතතුනා හතතුගාරවො,
අඤ්ඤාභාසථ වසකබ්බො වාචං කඤ්ඤාසුඛං හණං.

1. කමලිනා - මජ්ඣ. සන්.

2. විහබ්බ - මජ්ඣ. සන්.

3862. මහරජ, මොහු වනාහි ධනරාජ්‍යට නම් වූ භංසයන්ගේ අධිපතීහු වෙති. මෙතෙමේ භංසයන්ගේ රජ ය. අනෙක් තැනැත්තා භංස සෙනාපති වෙයි.

3863. රජ තෙමේ මේ භංස රාජයා දක ප්‍රීතිමත් යහපත් සිතැත්තෙක් ව සතුටු වූයේ නිසැක ව ම නුඹට බොහෝ ධනය දෙන්නේ ය කියා සුමුඛ නම් භංසයා කීයේ ය.

3864. ඔහුගේ ඒ වචනය අසා වැදී තෙම කායකර්මයෙන් එය සම්පාදනය කෙළේ ය. නොබැඳී ප්‍රකෘති ස්වභාවයෙන් කද දෙකෙළවර සිටි භංසයන් දෙදෙන වහා අන්තඃපුරයට ගෙන ගොස් රජුට පෙන්වී ය.

3865. මහරජ, මොහු වනාහි ධනරට්ඨ නම් වූ භංසයන්ගේ අධිපතීහු වෙති. මෙතෙමේ භංසයන්ගේ රජ ය. අන්‍යයා භංස සෙනාපති ය.

3866. මේ පක්ෂිහු කෙසේ නම් තොපගේ අතට පත්වූහු ද? වැදී තෙම කෙසේ නම් මහත්ඛට්ට පත් මේ භංසයන්ගේ අයිතිකරුවා වී ද?

3867. මහරජ, පක්ෂීන්ගේ ජීවිත විනාශය සිදු කරන්නා වූ යම් යම් තැන් තිබේ නම් ඒ ඒ තැන්වල පිහිටි මඩ වගුරුවල මා විසින් මළ පුඩු යොදනලදී.

3868. භංසරාජ තෙම ළංචු එබඳු මළ පුඩුවෙක බැඳුණේ ය. නොබැඳුණු මේ සේනාපති භංස තෙමේ ඒ බැඳුණු භංසයා සම්පයෙහි වූයේ මට මෙසේ කී ය.

3869. ස්වාමියාගේ යහපත පිණිස උත්සාහ කරන්නා වූ ධර්මයෙහි යෙදුණා වූ පක්ෂි තෙම අප වැනි අන්‍යයන් විසින් නොකටහැකි වූ තමන්ගේ උතුම් අදහස ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

3870. ජීවත්වීමට සුදුසු වූ මේ භංස තෙම තම දිවි හැරපියා ස්වාමියාගේ ගුණ වණමින් ළඟ හිඳගෙන ස්වාමියාගේ ජීවිතය මගෙන් ඉල්ලී ය.

3871. ඔහුගේ ඒ වචනය අසා මම ප්‍රසාදයට පැමිණියෙමි. එහෙයින් ඔහු මළපුඩුවෙන් මිදුවෙමි. ඥාතීන් සමග සුවසේ වසන්නට අනුදන්තෙමි.

3872. මුදනලද ස්වාමියා කරණකොටගෙන ප්‍රමුදිත වූ ස්වාමි ගෞරවය ඇති ඒ සුමුඛ නම් භංස තෙම කතට සුව එළවන වචන කියමින් මෙසේ ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

- 3873. එවං ලුද්දක නන්දස්සු සහ සබ්බෙහි ක්‍යාතිහි,
යථාභමස්ස නන්දමී මුත්තං දිස්වා දිජාධිපං.
- 3874. එහි නං අනුසිසාබ්බමී යථා කමපි උච්ඡසෙ,
ලාභං යථායං ධනරට්ඨො පාපං කිඤ්චී නදකකිති.¹
- 3875. බ්විසමනොපුරං ගන්තවා රක්‍ෂෙස්ස දසෙසහි නො උභො,
අබ්භෙධො පකත්භුතෙ කාපෙ උභයනො ධීතෙ.
- 3876. ධනරට්ඨො මහාරාජ භංසාධිපතීනො ඉමෙ,
අයං හී රාජා භංසානං අයං සෙනාපතීතරො.
- 3877. අසංසයං ඉමං දිස්වා භංසරාජං නරාධිපො,
පතීතො සුමනො වීතො බ්‍රහ්ම දස්සති තෙ ධනං.
- 3878. එවමෙතස්ස විචනා ආනිතාමෙ උභො මයා,
එතෙච්ච හී ඉමෙ අස්සු උභො අනුමතා මයා.
- 3879. සොයං එවං ගතො පකඤ්චි දිජො පරමධම්මීකො,
මාදිසාස්ස හී ලුද්දස්ස ජනසෙයායාථ මද්දවං.
- 3880. උපායනං හී² තෙ දෙව නාස්සං පස්සාමී එදිසං,
සබ්බසාකුණිකගාමෙ නං පස්ස මනුජාධිප.
- 3881. දිස්වා නිසින්නං රාජානං පියෙ සොචණ්ණෙයෙ සුභෙ,
අජ්ඣාභාසථ චකකඛෙගා වාචං කණ්ණස්සුධං භණං.
- 3882. කච්චිනු භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං,
කච්චි රට්ඨමීදං ජීතං ධම්මෙත මනුසිස්සති.³
- 3883. කුසලක්ඛෙච්ච මෙ භංස අථො භංස අනාමයං,
අථො රට්ඨමීදං ජීතං ධම්මෙත මනුසිස්සති.
- 3884. කච්චි භොතො අමච්චස්ස දෙයො කොච්චි න විජ්ජති,
කච්චිනු තෙ තච්චෙස්ස නාවකඛිනතී ජීවිතං.
- 3885. අථොපි මෙ අමච්චස්ස දෙයො කොච්චි න විජ්ජති,
අථොපි තෙ මමච්චස්ස නාවකඛිනතී ජීවිතං.

1. නදකකි - මජ්ඣං.
2. ච - මජ්ඣං.
3. මනුසාසති - මජ්ඣං. ස.පා.

3873. මුදනලද හංසරාජයා දැක මම අද යම්සේ තුටු වෙමි ද, වැදිපුත්‍රය, ඔබ සියලු නැයන් සමග එසේ තුටු වව.

3874. නුඹ යම්සේ ධනය ලබන්නෙහි ද, මේ හංසරාජ තෙමේත් කිසියම් නපුරක් නොදක්නේ ද, එලෙස මම තට අනුශාසනා කරමි. මා සමග එව.

3875. නොබැඳි ප්‍රකෘති ස්වභාවයෙන් කද දෙකෙළවර සිටී අප දෙදෙන වහා අන්ත:පුරයට ගෙනගොස් රජුට පෙන්වව.

3876. මහරජ, මොහු වනාහි ධනරටිය නම් වූ හංසයන්ගේ අධිපතිහු වෙති. මේ හංසයන්ගේ රජ ය. අනෙක් තැනැත්තා නම් හංස සෙනාපති ය.

3877. මහරජ තෙමේ මේ හංස රාජයා දැක ප්‍රීතිමත් යහපත් සිතැති ව සතුටු වූයේ නිසැක ව ම නුඹට බොහෝ ධනය දෙන්නේ ය. කියා මේ සුමුඛ හංසයා කීයේ ය.

3878. මෙසේ මොහුගේ වචනයෙන් මේ දෙදෙන මා විසින් ගෙන එන ලද්දහු වෙති. මේ මාතස නම් විලෙහිදී ම මොහු දෙදෙන විත්‍රකුට පර්වතයට යනු පිණිස මා විසින් අනුදන්නා ලද්දහ.

3879. මෙසේ සතුරන් අතට පත් පරම ධාර්මික වූ ද්විජ නම් වූ ඒ මේ පක්ෂී තෙම මා වැනි වැද්දකුගේ පවා මෛත්‍රිය පහළ කෙළේ ය.

3880. දේවයන් වහන්ස, මේ වනාහි ඔබ වහන්සේට ගෙනෙන ලද තුටුපවුරෙකි. මුළු වැදිගමෙහි මෙබඳු අනෙක් පවුරක් නො දකිමි. නරභ්‍රෂ්ඨ වූ මහරජ එය බලනු මැනවි.

3881. හංසරාජ තෙම රන්මුඛා යහපත් පුටුවෙහි හුන් ඒ සකුල නම් රජු දැක කතට සුව එළවන්නා වූ බස් බෙණෙමින් මෙසේත් කී ය.

3882. පින්වත් රජුට යහපත් ද? පින්වතාට ආරෝග්‍යය තිබේ ද? කිම, සමාද්ධ වූ මේ රට දැහැමින් අනුශාසනා කරන්නෙහි ද?

3883. හංස රාජය, මට යහපති. යළි මට ආරෝග්‍යය ද තිබේ. ආවද, සමාද්ධ වූ මේ රට මා විසින් දැහැමින් අනුශාසනා කරනු ලැබේ ය යි රජ තෙමේ කී ය.

3884. කිම, පින්වත්හුගේ ඇමතියන් අතර කිසියම් දෛශ්‍යක් නැද්ද? කිම, ඔවුහු ඔබගේ සුද්ධාදි කායභීයන්හි දිවි නොතකා ක්‍රියා කෙරෙද්ද?

3885. මාගේ ඇමතියන් අතර කිසියම් දෛශ්‍යක් නැත. වැළි ඔවුහු මාගේ සුද්ධාදි කායභීයන්හි දිවි නොතකා ක්‍රියා කෙරෙති.

3886. කවචී තෙ සාදිසී හරියා අසසවා පියභාණිනී,
පුතනරූපයසුපෙතා තච ඡන්දවසානුගා.
3887. අලො මෙ සාදිසී හරියා අසසවා පියභාණිනී,
පුතනරූපයසුපෙතා මම ඡන්දවසානුගා.
3888. භවං තු කචචී නු මභාසතතුභත්තඤ්ඤානො,
දුක්ඛමාපජජී වීපුලං තඤ්ඤං පටමමාපදෙ.
3889. කචවියං¹ නාපතින්ධාන දණ්ණෙන සමපොධයි,
ඵවමෙතෙසං ජම්මානං පාකතිකං භවති තාවදෙ.
3890. ඛෙමමාසි මහාරාජ ඵවමාපදී² සංසති,
න වායං කිඤ්චිරසමාසු සතතුව සමපජජථ³.
3891. පච්චකඛ්චිත්තං නෙසාදෙ පුඛෙඛච අජ්ඣභාසථ,
තදයං සුමුඛොයෙව පණ්ඩිතො පච්චභාසථ⁴.
3892. තසස තං වචනං සුත්වා පසාදමයමජ්ඣගා,
තතො මං පාමුචී පාසා අනුඤ්ඤාසි සුඛෙන ව,
3893. ඉදංසු සුමුඛෙනෙව ඵතදත්ථාය වින්තිතං,
භොතො සකාසෙ ආගමනං ඵතසස ධනමිඤ්ජතා.
3894. සවාගතකෙඤ්චිදං භවතං පතීතොවසම් දසසනා,
ඵසො අපි ඛහුං වින්තං ලභතං යාවතිවජති.
3895. සන්තප්පයිත්වා නෙසාදං භොගෙහි මනුජාධිපො,
අජ්ඣභාසථ වක්ඛංඤං⁵ වාවං කණ්ණසුඛං භණං.
3896. යං ඛලු ධම්මමධිනං⁶ වසො වන්ති කිඤ්චිතං,
සඤ්ඤාසීසසරියං⁷ භවතං පසාසථ⁸ යදිවජථ.
3897. දනත්තං උපභොතතුං වා යඤ්චිඤ්ඤං උපකප්පති,
ඵතං දදුමී වො වින්තං ඉසෙසරං විසසජාමී වො.
3898. යථා ව මායාං සුමුඛො අජ්ඣභාසෙය්‍ය පණ්ඩිතො,
කාමසා බුද්ධිසමපනොතා තං මායාසස පරමපදියං.

1. කචවියනො - මජ්ඣං.
2. ඵවමාපරියාසති - සා.
ඵවමාපදියාසති - මජ්ඣං.
3. මාපජජථ - මජ්ඣං.
4. අජ්ඣභාසථ - මජ්ඣං.

5. වක්ඛංඤො - මජ්ඣං සා.
6. ධම්මමධිනං - මජ්ඣං සා.
7. සඤ්ඤාසරියං - මජ්ඣං.
8. තං පසාසං - මජ්ඣං.

3886. කීම, ඔබගේ බිරිය සමාන ජාති ඇත්තී ද? අවවාදකෂම ද? ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නී ද? දරු සම්පතින් හා රූපයෙන් ද යසසින් ද සමන්විත ද? ඔබගේ අදහස් අනුව පවතින්නී ද?

3887. මාගේ බිරිය සමාන ජාති ඇත්තිය. අවවාදකෂම ය. ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නී ය. දරු සම්පතින් හා රූපයෙන් ද යශසින් ද මාගේ අදහස් අනුව පවත්තිය.

3888. කීමෙක් ද පින්වතා වනාහි මහා සතුරාගේ අතට අසු-
වූයේ ඒ පළමු විපතෙහි දී දැඩි දුකට පත්වී ද?

3889. කීමෙක් ද, මේ වැද්ද පැන නොයන්නට දණ්ඩකින් පෙළුයේ ද? මෙසේ කිරීම මේ නිවසින්ගේ ඒ වේලාවෙහි ස්වභාව ය.

3890. මහරජ, මෙසේ විපත්තිය පැමිණි කල්හි නිර්භය වීම්. මෙතෙම අප කෙරෙහි සතුරකු මෙන් නො පිළිපන්නේ යැ.

3891. මහරජ, මේ වැදීමෙම පළමු කොට අප දැක මඳක් පසුබට විය. ඉන්පසු කථා කෙළේ ය. එවිට මේ පණ්ඩිත වූ සුමුඛ තෙම පිළිතුරු දුන්නේ ය.

3892. ඔහුගේ ඒ වචනය අසා මෙතෙම පැහැදුණේ ය. ඉන්පසු මා පාසයෙන් මිදුවේ ය. සුවසේ විත්‍රකුටයට ගොස් වසන්නට ද අනුදන්තේ ය.

3893. පින්වත් ඔබ වෙත මේ පැමිණීම ද මොහුට ධනය ලබාදෙනු කැමැති වූ සුමුඛයා විසින් ම මොහු සඳහා ම සිතන ලද්දෙකැ යි භංස රාජයා කියේ ය.

3894. පින්වතුන්ගේ මේ පැමිණීම යහපත් පැමිණීමෙකි. ඔබ දැක්මෙන් මම සොම්නස් වීම්. මෙතෙමේ ද යම්තාක් ධනය කැමති වේ නම් ඒ තාක් බොහෝ ධනය ලබන්නේ ය.

3895. රජ තෙම සම්පතින් වැද්ද සතප්වා මිහිරි වදන් කියමින් භංස රාජයාට මෙසේ කියේ ය.

3896. භංසරාජය, යම්කිසිවක් මා වසයෙහි පවතී ද ඒ සියල්ල මම ධර්මයට අයත් කොට හෙවත් ධර්මපූජා වශයෙන් දෙමි. ඒ සියල්ලෙහි අධිපති බව පින්වතාට වේවා. රුවි පරිදි අනුශාසනා කරනු මැනවි.

3897. දනයට හෝ පරිභෝගයට හෝ අන්කිසි යමකට හෝ කැමැත්තේ නම් එය කරව. ඒ සම්පත ඔබට දෙමි. මාගේ අධිපති භාවය ඔබට පවරා දෙමි යි රජ කී ය.

3898. ඉදින් මේ පණ්ඩිත වූ බුද්ධිසම්පන්න සුමුඛයාත් තම කැමැත්තෙන් යමක් කියන්නේ නම් එය මට ඉතා ප්‍රිය වන්නේ ය යි රජ කීයේ ය.

3899. අභං බලු මහාරාජ නාගරාජාරිවනාරං,
පටිවකතුං න සකෙකාමී න මෙ සො විනයො සියා.
3900. අමතාකඤ්ච වො සෙට්ඨො කිඤ්ච උත්තමසත්තවො,
භූමිපාලො මත්තස්සො ජුජා බහුභී හෙතුභී.
3901. තෙසං උභිනතං භණ්ණං වත්තමානෙ විනිච්ඡයෙ,
නානාරං¹ පටිවත්තඛං පෙසෙසන² මත්තජාධිප.
3902. ධම්මෙන කීර තෙසාදෙ පණ්ණිනො අණ්ඩපො ඉති,
නභෙව අකත්තසස නයො එතාදියො සියා.
3903. එවං අශ්වපකතීමා එවං උත්තමසත්තවො,
යාවතඤ්ච මයා දිට්ඨා නාඤ්ඤං පසසාමී එදිසං.
3904. තුට්ඨොසමී වො පකතීයා වාකොන මධුරෙන ව,
එසො වාපි මම ඡන්දෙ වීරං පසෙසයා වො උභො.
3905. යං කිච්චං පරමෙ මිනෙත කතරස්මාසු³ භං තයා,
පතනා නිසසංසයං තාමහා භතතිරස්මාසු යා තව.
3906. අදුඤ්ච නුත සුමහා ඤාතිසඛසසමනාරං,
අදසසනෙන අසමාකං දුකං බහුසු පකඛිසු.
3907. තෙසං සොකච්ඡාතාය තයා අනුමතා මයං,
තං පදකඤ්ඤො කචා ඤාතී පසෙස මරිඤ්ම⁴.
3908. අඤ්චාභං විපුලං පීතීං භවතං වින්දමී දසසනා,
එසො වාපි මහා අන්තො ඤාතිවිසසාසනා සියා.
3909. ඉදං වචා ධතරට්ඨා⁵ භංසරාජා නරාධිපං,
උත්තමජවමනාය ඤාතිසඛසමුපාගමුං.
3910. තෙ අරොගෙ අනුප්පන්න දිස්වාන පරමෙ දච්ඡෙ,
කෙකාතිමකරුං භංසා පුට්ඨ සද්දො අජායට

1. නනතරං - මජ්ඣ., සයා.
2. පෙසෙන - මජ්ඣං.
3. කතීසමාසු - මජ්ඣං.
4. මුරිඤ්ම - මජ්ඣං, සයා.
5. ධතරට්ඨා - වි. මජ්ඣං, සයා.

3899. මහරජ, මම වනාහි මහගල් පව් දෙකත් අතරට වූ ඇත් රජකු මෙන් ඔබ අතර කථා කරන්නට නො හැක්කෙමි. එසේ කථා කරන්නෙමි නම් එය හික්මීම ද නො වන්නේ ය.

3900. අපගේ සයානුදහසක් හංසයන්ට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ යම් ඒ හංස රාජයෙක් වේ ද, හෙ තෙමේ ද පාර්විය පාලනය කරන්නා වූ මිනිසුන්ට අධිපති වූ උතුම් කෙනකු වන ඔබ ද යන දෙදෙනා බොහෝ හේතූන් නිසා පිදිය යුත්තෝ ය.

3901. නර ශ්‍රේෂ්ඨ මහරජතුමනි, ඔවුන් දෙදෙනා කථා කරද්දී විනිශ්චය පවත්නා වීට මෙහෙකරු වූ මා විසින් අතර තුර කථා නො කළයුතු ය.

3902. වැදි තෙම ඇතිසැටියෙන් ම පණ්ඩිත වූ පක්ෂියෙකු යි කීසේ ය. පුරුදු නොකළ සිතැත්තකුට මෙබඳු ප්‍රඥවක් නො වන්නේ ම ය.

3903. මෙතෙම මෙසේ උතුම් ස්වභාව ඇත්තෙකි. මෙසේ උතුම් සත්වයෙකි. මා විසින් දක්නාලද යම්තාක් පක්ෂිහු ඇද්ද, ඔවුනතර මෙබඳු අන් පක්ෂියකු නො දකිමි.

3904. යහළු හංසරාජය, මම (පළමු කොට ම) ඔබ දැක්මෙන් ප්‍රකාශයෙන් තුටු වූයෙමි වෙමි. දැන් ඔබගේ මිහිරි වචනයෙන් සතුටු වූයෙමි වෙමි. ඔබ දෙදෙනා (මෙහි ම වාසය කරවාගෙන) බොහෝ කලක් බලන්නෙමි යි යන මෙය ද මගේ කැමැත්ත වේ.

3905. මහරජ, උතුම් මිත්‍රයකු කෙරෙහි කටයුතු යමක් වේ ද, ඔබ විසින් ඒ සියල්ල අප කෙරෙහි කරනලදී. අප කෙරෙහි ඔබගේ යම් බඳු හක්තියක් වේ ද, ඒ හක්තියෙන් අපි නිසැක ව ම ඔබ සමග සහ වාසයට පැමිණියමෝ වෙමු.

3906. බොහෝ පක්ෂීන් කෙරෙහි අප නො දැක්මෙන් දුකෙක් උපන්නේ ද, තෙල අපගේ, ඥාති සමූහයාගේ මහත් දුබල බවෙකි.

3907. මහරජ, ඔවුන්ගේ ශෝකය දුරු කිරීම පිණිස ඔබ විසින් අනුදන්නාලද අපි ඔබ ප්‍රදක්ෂිණා කොට නෑයන් දක්නෙමු.

3908. මම පින්වත්හුගේ දැක්මෙන් ඒකාන්තයෙන් ම මහත් ප්‍රීතියක් විඳිමි. යම් නෑයන් දැක්මෙක් වේ නම් මෙය ද මහත් අභිවාද්ධියක් වේ යයි හංස තෙම කීයේ ය.

3909. ධනරට්ඨ නම් වූ හංස රාජයෝ රජුට මෙය කියා මහත් ජවයෙන් නෑ සමූහයා වෙත එළැඹියහ.

3910. නිරෝග වූ එහි පැමිණි ඒ උතුම් හංසයන් දක හංසයෝ කෙ, කෙ, යන රාවය කළහ. එයින් මහත් ශබ්දයෙක් හටගනී.

3911. තෙ පතීතා පමුනෙනන හතතුනා හතතුගාරවා,
සමනතා පරිකරිංසු අණඛජා ලඳුපච්චයා.
3912. එවං මිත්තවතං අජා සබ්බෙ භොතනී පදකඛිණා,
භංසා යථා ධනරට්ඨා ඤාතිසම්බමුපාගමුනතී.

1. වුලලහංසජාතකං.

2. මහාහංසජාතකං.

3913. එතෙ භංසා පකකමනති වක්ඛඛා හයමෙරිතා,
හරිත්තව හෙමවණණ්ණ කාමං සුමුඛ පසකම.
3914. ඕභාය මං ඤාතිගණා එකං පාසවසං ගතං,
අනාපකඛමානා ගච්ඡතති කිං එකො අවතීයාසී.
3915. පතෙව පතතං සෙට්ඨ නඤ්චි ඛඤ්චි¹ සභායතා,
මා අනීසාය භාපෙසී කාමං සුමුඛ පසකම.
3916. නාහං දුක්ඛපරෙතොති² ධනරට්ඨ තවං ජහෙ,
ජීවිතං මරණං වා මෙ තයා සද්ධිං භවිසුසති.
3917. නාහං දුක්ඛපරෙතොති ධනරට්ඨ තවං³ ජහෙ.
න මං අනාර්යසංයුතෙන කචෙම යොජෙතුමරහසී.
3918. සකුමාරො සබාතාසමී සවිනෙත වසමී තෙ ධීතො,
ඤාතො සෙනාපති තාහං භංසානං පවරුත්තම.
3919. කථං අහං විකඤ්චසං⁴ ඤාතිමජේඤ්ච ඉතො ගතො,
තං භීඤා පතතං සෙට්ඨ කිනොත වකඛාමීතො ගතො.
ඉධ පාණං වජීසුසාමී නානාර්යං කතතුමුසුසහෙ.
3920. එසො හි ධම්මො සුමුඛ යං ඤං අරියපථෙ ධීතො,
යො හත්තාරං සබාරං මං න පරිච්චකතුමුසුසහෙ⁵.

1. බනෙඛ - මජ්ඣ. සා.
2. ඊ - මජ්ඣ. සා.
3. තුවං - මජ්ඣ. සා.
4. විකඤ්චසං - මජ්ඣ.
5. පරිදකතු - මජ්ඣ.

3911. මළපුඬුවෙන් මිදුණා වූ ස්වාමියා කරණකොට ගෙන තුටු සිත් ඇත්තා වූ ඒ භංසයෝ ස්වාමී ගෞරවය ඇත්තාහු 'පක්ෂිහු පිහිටලද්දෝ ය' යි ඔහු භාත්පස පිරිවරාගත්හ.

3912. මෙසේ කල්‍යාණමිත්‍රයන් ඇත්තවුන්ගේ සියලු අභිවාද්ධිය සැලසෙන්නෝ ය. ධනරටිය නම් වූ භංසයෝ යම් සේ නෑ සමූහයා වෙතට පැමිණියාහු ද එමෙන්ම යි වදලසේක.

වූලභංස ජාතක යි.

2. මහාභංස ජාතකය

3913. රන්වන් සිවිය ඇති හෙයින් ස්වර්ණ වර්ණ වූ සුන්දර වූ මුඛ ඇත්තා වූ සුමුඛ ය, බියෙන් තැනිගත් මේ භංසයෝ බැහැර යෙත්. නුඹ ද යව.

3914. තනිව මළපුඬුවෙහි අසු වූ මා හැරදමා ඝාතී සමූහයෝ අපෙක්ෂා රහිත වූවාහු යෙත්. එකලා වූ තෝ කුමක් හෙයින් පසු-බස්නෙහි ද?

3915. ශ්‍රේෂ්ඨ පක්ෂිය, තෝ ද පැනයව. බැඳුණහු කෙරෙහි යහළුවෙක් නැත. නිදුක් බැවින් නො පිරිහෙව. සුමුඛය, එකාන්ත-යෙන් බැහැර යව.

3916. ධනරටියනම් මහරජ, මම දුකින් පෙළුණෙමැ යි කියා ඔබ අත් නො හරිමි. මාගේ ජීවිතය හෝ මරණය හෝ ඔබ සමග වන්නේ ය.

3917. ධනරටිය නම් මහරජ, මම දුකින් පෙළුණෙමැ යි කියා ඔබ නො හරිමි. මිත්‍රද්‍රෝහී අනායාසීන්ගේ කායාසියෙකි මා යොදවන්නට නුසුදුස්සෙහි ය.

3918. භංසරාජය, මම ඔබ හා සමාන ව උපන් බැවින් සමාන කුමාර වෙමි. එක්ව වැඩුණු බැවින් යහළුවා ද වෙමි. ඔබ සිතැහි පරිදි හැසිරෙන්නෙක් ද වෙමි. සෙන්පතියකු වශයෙන් ද ප්‍රකට වූයෙමි.

3919. මෙයින් ගියා වූ මම නෑයන් මැද කෙසේ කියන්නෙමි ද, පක්ෂි ශ්‍රේෂ්ඨය, ඔබ හැර මෙයින් ගියා වූ මම ඤාතීන් විසින් විචාරන ලද්දෙමි ඔවුන්ට කුමක් කියමි ද? මෙහි ම පණ හරින්නෙමි. අනායාසී ක්‍රියාවක් කරන්නට උත්සාහ නො කරමි.

3920. සුමුඛය, ස්වාමී වූ ද යහළු වූ ද මා හැර යන්නට යම් හෙයකින් තෙපි උත්සාහ නො කරවූ ද ඒ තෙපි ආයාසී මාර්ගයෙහි පිහිටියහු ය. මෙය වනාහී පුරාතන ධර්මය වන්නේ ය.

- 3921. තං හි මෙ පෙකඛමානස්ස භයං න තෙව ජායති,
අධිගච්ඡති කං මඤං එවමභුතස්ස ජීවිතං.
- 3922. ඉච්චෙව මනතයනතානං අරියානං අරියචුක්ඛිනං,
දණ්ඩමාදය නෙසාදෙ ආපදී¹ තුරිතො භුසං.
- 3923. තමාපතනතං දිසවාන සුමුඛො අපරි²බ්‍රැහ්මි,
අට්ඨාසි පුරතො රඤ්ඤස්ස භංසො විසසාසයං ව්‍යථං³.
- 3924. මා භාසි ජතතං සෙට්ඨ නහි භායනති තාදිසා,
අභං යොගං පයුක්ඛස්සං යුතං ධමමුපසංහිතං.
තෙන පරියාපදනෙන⁴ බිජං පාසා පමොක්ඛසි.
- 3925. තස්ස තං වචනං සුඤ්ඤා සුමුඛස්ස සුභාසිතං,
පහට්ඨලොමො නෙසාදෙ අඤ්ඤලිස්ස පණාමසි.
- 3926. න මෙ සුතං වා දිට්ඨං වා භාසනො මානුසිං⁵ දිජො,
අරියං බ්‍රැව්වතො⁶ චක්ඛඛො චජනො මානුසිං ගිරං.
- 3927. කිනනු තායං දිජො හොති මුතො බඬං⁷ උපාසසි,
ඔභාය සකුණා යනති කිං එකො අචභීයසි.
- 3928. රාජා මෙ සො දිජාලික්ඛ සෙනාපච්චස්ස කාරසිං,
තමාපදෙ පරිච්චතං තුස්සභෙ විහගාධිපං.
- 3929. මහාගණාය භතො මෙ මා එකො ව්‍යසනං අගා,
තථා තං සමම නෙසාද භක්ඛායං අභිතො රමෙ.
- 3930. අරියචක්ඛසි චක්ඛඛො යො පිණ්ඩමපවායසි,
චජාමී තෙ තං භක්ඛාරං ගච්ඡද්දුභො යථා සුඛං.
- 3931. සචේ අත්තපයොගෙන ඔභිතො භංසපකඛිනං,
පතිගණනාම⁸ තෙ සමම එතං අභයදුක්ඛිණං.
- 3932. නො වෙ අත්තපයොගෙන ඔභිතො භංසපකඛිනං,
අනිස්සරො මුක්ඛිමමෙහ ථෙයං කසිරාසි පුද්දක.

- 1. ආපතී - මජ්ඣ. සා.
- 2. අතී - මජ්ඣ. සා.
- 3. බ්‍යධං - මජ්ඣ.
- 4. පරියාදනෙන - මජ්ඣ.
- 5. මානුසං - මජ්ඣ.
- 6. බ්‍රැහ්මනො - වී. මජ්ඣ. සා.,
- 7. බඬං - මජ්ඣ. සා.
- 8. පටිගණනම - මජ්ඣ.

3921. නුඹ දක්නා වූ මට වනාහී බියෙක් නොම උපදී. මෙසේ වූ මාගේ ජීවිතය ඔබ ලබාදුන්නහු ය.

3922. ආයඹ වූ ආයඹ පැවතුම් ඇත්තා වූ භංගයන් මෙසේ චන්ත්‍රණය කරමින් සිටිද්දී ම වැදිපුත්‍ර තෙම දැඩි වූ මුගුරක් ගෙන වහා පැමිණියේ ය.

3923. එන්නා වූ ඒ වැද්ද දක සුමුඛ තෙමේ “බිය නො වව” යි මහ හඬින් කී ය. සුමුඛ නම් භංග තෙම බියපත් වූ භංග රජුට විශ්වාසය ඇති කරවමින් භංග රජු ඉදිරිපිට සිටියේ ය.

3924. පක්ෂි ශ්‍රේෂ්ඨය, බිය නො වව, තොප වැන්නෝ බිය නොවෙත්. මම දැහැමි වූ ස්ථානොචිත උත්සාහයක් කරන්නෙමි. ඒ උත්සාහ කිරීමෙන් මළ පුඩුවෙන් වහා මිඳෙන්නෙහි ය.

3925. ඒ සුමුඛයාගේ සුභාෂිත වූ ඒ වචන දසා හටගත් රොමොද-ගමනය ඇති වැද්ද ඔහුට ඇදිලි බැන්දේ ය.

3926. මිනිස් හඬ නිකුත් කරමින් නිදෙස් ව මිනිස් බස් කියන පක්ෂියෙක් මින් පෙර මා විසින් නො දක්නා ලදී, නො අසන ලද්දේ ද වෙයි.

3927. (පාසයෙන්) මිදුණා වූ නුඹ, බැඳුණා වූ මොහු සමීපයෙහි හිඳින්නෙහි ය. තට මේ පක්ෂියා කවරෙක් වෙයි ද? අතින් පක්ෂිහු මොහු හැරයෙත්. තනි නුඹ පමණක් කුමක් නිසා නො යන්නෙහි ද?

3928. පක්ෂීන්ගේ සතුරු වූ වැද්දණනි, මෙතෙම මගේ රජ ය. මම මොහුගේ සෙන්පති බව කරවිමි. ඒ පක්ෂිරාජයා විපතෙහි හැරපියන්නට උත්සාහ නොකරමි.

3929. මහත් භංග සමුහයාගේ ද මාගේ ද ස්වාමි වූ මෙතෙම තනිව විපතට නො පැමිණෙවා. යහළු වැදි පුත්‍රය, එය එසේ ම ය. මෙතෙම මාගේ ස්වාමියා වේ. මම මොහු සමීපයෙහි සිත් අලවා වෙසෙමි.

3930. භංගය, යමෙක් ස්වාමියාගෙන් ලත් පිණ්ඩාභාරයට පුදන්නෙහි ද, ඒ නුඹ ආයඹයන්ගේ පැවැත්මෙන් යුක්ත වෙහි. මම නුඹගේ ඒ ස්වාමියා හරිමි. දෙදෙන සුවසේ යවු.

3931. මිත්‍රය, ඉදින් ඔබ විසින් ස්වකීය ප්‍රයොජනය පිණිස භංගයන්ට හා වෙනත් පක්ෂීන්ට උගුල අටවන ලද්දේ නම් ඔබගේ මේ අභය දනය පිළිගනිමි.

3932. ඉදින් ඔබ විසින් තමන්ගේ ප්‍රයොජනය සඳහා භංගයන්ට සහ වෙනත් පක්ෂීන්ට උගුල අටවන ලද්දේ නො වේ නම්, නුඹ අධිපති නො වෙහි ය. වැදිපුත්‍රය, අප මුද්‍ර හරින්නාවූ නුඹ සොරකමක් කරන්නෙහි ය.

- 3933. යසසි කිං හතකො¹ රඤ්ඤා කාමං තසෙසවි පාපය,
තත් සංයමනො රාජා යථාභිඤ්ඤාං කරිසසති.
- 3934. ඉච්චිව චුතො තොසාදො හෙමච්චෙණ්ණං හරිත්තවෙ,
උහො හතෙභි සබ්බස්සං² පඤ්ඤරෙ අජ්ඣකිවොදභි.
- 3935. තෙ පඤ්ඤරගතො පකඛි උහො හසසරචණ්ණිනෙ,
සුමුඛං ධතරට්ඨස්සඤ්ඤි ලුඤ්ඤ ආදය පකකම්.
- 3936. හරියමානො ධතරට්ඨො සුමුඛං එතදච්චි,
බාලො හායාමි සුමුඛ සාමාය ලකඛණුරුයා
අපමාකං වධමඤ්ඤාය අථත්තානං වධිසසති.
- 3937. පාකහංසා ච සුමුඛ සුහෙමා හෙමසුත්තවා,
කොඤ්චි සමුද්දන්තීරෙච්ච කපණා තුන රුච්ඡති.
- 3938. එවං මහනොනා ලොකසස අපාමෙයොනා මහාගණි,
එකිත්ථිමනුසොවෙයා න ඉදං පඤ්ඤවනොමිච්ච.
- 3939. වාතො ච ගන්ධමාදෙති උභයං ඡෙකපාපකං,
බාලො ආමකපකකං ච ලොලො අනො ච ආමිසං.
- 3940. අච්චිච්ඡයඤ්ඤා අතෙභ්සු මනෙච්ච පටිභාසි³ මං,
කිච්චාකිච්චං න ජානාමි සමපනො කාලපරියායං.
- 3941. අධ්වුමලනො උදීරෙසි යො සෙයානා මඤ්ඤසිත්ථියො,
බහුසාධාරණා හෙතා යොණ්ණානංච සුරාසරං.

- 1. හටකො - මජ්ඣං,
- 2. පහෙය - මජ්ඣං, සා.
- 3. පටිභාසි - මජ්ඣං.

3933. නුඹ යම් රජකුගේ බැලයෙක් වෙහි ද එකාන්තයෙන් ඔහු වෙතට ම අප පමුණුව. එහි දී ඇණවුම් සහිත රජ තෙම අභිමත වුවක් කරන්නේ ය(යි භංස සේනාපතියා කීයේ ය.)

3934. මෙසේ කියනු ලැබූ වැදී තෙම රන්වන් සිව් ඇති ස්වර්ණ වර්ණවූ ඒ භංස රාජයන් දෙදෙන දෙඅතින් අල්ලාගෙන මැදිරිවල තැබීය.

3935. ප්‍රභාස්වර වූ වර්ණ ඇති සුමුබ, ධනරට්ඨ යන ඒ පඤ්ඤරගත පක්ෂීන් දෙදෙන ගෙන වැද්ද ගියේ ය.

3936. ගෙන යනු ලබන්නාවූ ධනරට්ඨ නම් භංස තෙම සුමුබ නම් භංසයාට මෙය කීය. එමඟ සුමුබය, රන්වන් අලංකාර උරු යුග්මයක් ඇති (භාය්‍යාවගේ) මරණයට දැඩිව බියවෙමි. අපගේ මරණය අසා ඕ තමාම නැසෙන්නී ය.

3937. සුමුබය, පාකභංස දුහිතෘ වූ රන්වන් මනා සිවිය ඇති සුභේමා නම් වූ ඕ තොමෝ (මුහුදෙහි වැටී ස්වාමියා මළ කල්හි) වෙරළෙහි සිට බැහැපත්ව හඬන කොස්ලිහිණිදෙනක මෙන් හඬන්නීය යි සිතමි.

3938. මෙසේ භංස ලොකයාගේ ගෞරවයට සුදුසු වූ අප්‍රමෙය ගුණ ඇති ගණ ප්‍රධානවූ ඔබ එකම භංස ධෙනුවක සඳහා ශොක කරන්නහුය. මෙය නුවණැත්තකුට නොගැළපෙන්නෙකි.

3939. මහරජ, සුගන්ධ දුර්ගන්ධ දෙතම (නොතෝරා) ගන්නා වූ වාතය මෙන් ද, (අඹ දඹ ඇ එලහිත ගසක් යට හිඳ) පැසුණු නොපැසුණු විසින් විභාග නොකොට අතට අසුවුවක් ගෙන කන්නාවූ කුඩා ළමයකු මෙන් ද රස තෘෂ්ණායෙන් ආහාරයක් බුදින ලොල්වූ අන්ධයකු මෙන් ද,

3940. මරණාසන්න අවස්ථාව පැමිණියා වූ ඔබ යම් හෙයකින් කළයුත්ත නොකළයුත්ත නොදන්නහු ද, කාරණාකාරණයන්හි විනිශ්චය නොදන්නහු ද, එහෙයින් ඔබ අන්ධ බාලයකු මෙන් මට වැටහෙයි.

3941. යමෙක් ස්ත්‍රීහු උතුම් යයි හභින්නේ නම් හෙතෙම අඩක් උමතු වූවකු මෙන් කලාකරන්නේ ය. මේ ස්ත්‍රීහු නම් සුරා සොඬුන්හට සුරා සැල මෙන් බොහෝ දෙනකුට සාධාරණ වෙති.

3942. මායා වෙසා මරීචී ව සොකො රොගො චූපදදවො,
බරා ව බන්ධනා වේනා මච්චුපාසො ගුහාසයො
තාසු යො වීසසසෙ පොසො යො නරෙසු නරාධමො.

3943. යං චුදෙති¹ උපඤ්ඤානං කො තං නිඤ්ඤාමරහති,
මහාභුතිඤ්ඤායො නාම ලොකසමිං උදපජ්ජිසුං.

3944. බිඩ්ධා පණ්ණිනා ත්‍යාසු රති ත්‍යාසු පතිට්ඨිනා,
බීජානී ත්‍යාසු රුහනතී යද්දිං සත්තා පජායරෙ
තාසු කො නිබ්බිදෙ පොසො පාණමාසජ්ජ පාණභී.

3945. ක්වමෙව නඤ්ඤාසු සුමුඛ ථීනං අකෙසුසු යුඤ්ඤාසී,
තස්ස ත්‍යාජ්ජ භයෙ ජාතෙ භීතෙන ජායතෙ මති.

3946. සබ්බො හි සංසයං පනො භයං භීරු නිතිකඛති,
පණ්ණිනා ව මහත්තානො අකෙසු ඤ්ඤානති දුයජුජෙ.

3947. එතදක්ඛාය රාජානො සුරච්චන්ති මනන්තං,
පට්ඨාහති යං සුරො ආපදං අත්තපරියායං.

3948. මා නො අජ්ජ වීකන්තිංසු රඤ්ඤාසු සුදු මහානසෙ,
තථාහි වජ්ජොඤ්ඤා පත්තානං එලං වෙඵංව තං වධි.

3949. මුත්තො න ඉච්ඡ ඔධෙධිතුං සයං බන්ධං උපාගමී,
සොපජ්ජ සංසයං පනො අක්ඛං ගණ්ණාහි මා මුඛං.

1. බුබ්බිති - මජ්ඣං.

3942. තවද මේ ස්ත්‍රීහු නම් (පුරුෂයන් රවටන හෙයින්) මායාවක් වැන්න. (අතට අසු නොවන හෙයින්) මිරිඟුවක් වැන්න. (තමන් ඇසුරු කරන්නවුනට ශොකය හා කාශස්වාසාදී රෝගන් ඇතිකරන හෙයින්) ශොක රෝගදී උපද්‍රවයනට හේතුව, ක්‍රොධාදීන් තද බැවින් කෲරය, අන්දු බන්ධනාදියට හේතුව. මේ ස්ත්‍රී නම් ශරීර ගුභාව ඇසුරු කරන්නා වූ මාර පාසය කී. එ බඳු ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි යම් පුරුෂයෙක් විශ්වාස කෙරේ නම් හේ මිනිසුන් අතුරෙහි අධම මිනිසෙකි. (සුමුබයා කී ය.)

3943. මාතුගාම සංඛ්‍යාත වූ යම් වස්තුවක් නුවණැත්තන් විසින් ම දක්නා ලද ද, ඒ ස්ත්‍රීයට නින්දා කරන්නට කවරෙක් සුදුසු වේ ද? මහත් ගුණාති ස්ත්‍රීහු නම් ලොකයෙහි පළමුකොට උපන්නාහුය.

3944. සුමුබය, ඒ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි කායවච්ඡි ක්‍රීඩාවෝ ද පිහිටියාහ. ඒ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි පස්කම් ගුණයෙහි ආලය ද පිහිටි යේය. (බුදු පයේ බුදු ආදී) යම් සත්‍ව කෙනෙක් උපදිත් නම් ඒ බීජයෝ ද ඔවුන් කෙරෙහි ම වැඩෙති. දිවි හැරීමෙන් වුව ද කවර නම් පුරුෂයෙක් ඔවුන් කෙරෙහි කලකිරෙන්නේ ද?

3945. සුමුබය, අනෙකකු නොව නුඹ ම ස්ත්‍රීන්ගේ කටයුතුවල යෙදෙන්නෙහිය. ඒ නුඹට අද බිය ඇතිවූ කලහි ඒ මරණ බිය නිසා ස්ත්‍රීන්ගේ අගුණ දැකීමෙහි තියුණු නුවණක් ඇතිවිය යි හහිමි.

3946. ජීවිතසංසයට පත් සියලු දෙන ම ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි පිළිබඳ සිතැතිව ඒ බිය ඉවසන්. පණ්ඩිත වූ, මහත්මයෝ දුකසේ යෙදියයුතු අර්ථයෙහි (වැඩවල) යෙදෙත්.

3947. මේ සඳහා රජවරු ශර මන්ත්‍රීයකු කැමතිවෙති. යම් හෙයෙකින් ශරතෙමේ සවාමියාට පැමිණි ආපදවන් වළකාලයි ද ආත්මාරක්ෂාවත් සිද්ධ කෙරේ ද එහෙයිති.

3948. (සුමුබය,) අද රජුගේ අරක්කැමියෝ මුළුතැන්ගෙහිදී අප නොකපත්වා. යම්සේ හුණ එලය, හුණ ගස නසන්නේද, අපගේ පියාපත්වල වර්ණද එසේය. අපගේ විනාශයට (හේතුව) එසේ තා ද මා ද නො නසව.

3949. වැදි පුත්‍රයා විසින් මුදන ලද්දේ ද පියාඹා යන්නට නොකැමැති වූවෙහිය. තෙමේ ම බන්ධනයට එළැඹියෙහි. හෙද දුන් ජීවිත සැකයට පැමිණියේය. අප මිඳෙන කරුණක් සිතා ගනුව. (ස්ත්‍රීන්ට නින්දා කිරීම පිණිස) මුව විවෘත නොකරව.

3950. සො තං යොගං පසුඤ්ඤාසු යුත්තං ධම්මපසංහිතං,
තචං පරියාපදනෙන¹ මම පාණෙසනං වර.
3951. මාභාසි පතතං සෙට්ඨ නහි භායනති තාදිසා,
අභං යොගං පසුඤ්ඤාසං යුත්තං ධම්මපසංහිතං
මම පරියාපදනෙන ඛිප්පං පාසා පමොක්ඛසි.
3952. ස ලුඤ්ඤෙ භංසකාචෙන රාජද්වාරං උපාගමී,
පච්චෙදෙථ මං රඤ්ඤෙකු ධනරට්ඨායමාගතො.
3953. තෙ දිස්වා පුඤ්ඤසංඛාතාසෙ උභො ලක්ඛඤ්ඤසම්මතෙ,
ධම්ම සඤ්ඤමනො² රාජා අමචෙව අජ්ඣභාසථ.
3954. දෙථ ලුඤ්ඤාසං විස්වානි අනතං පානඤ්ඤි භොජනං,
කාමං කරො හිරඤ්ඤාසං යාවනොතා එස ඉච්ඡති.
3955. දිස්වා ලුඤ්ඤං පසනහතං කාසිරාජා³ තදමුචී,
යද්දයං සමම ඛෙමක පුණ්ණො භංසෙහි තිට්ඨති.
3956. කථං රුචී⁴ මජ්ඣගතං පාසභතො උපාගමී,
ඕකිණ්ණං කුඤ්ඤිසංඝෙහි නිමජ්ඣමං⁵ කථං ගහී.
3957. අජ්ජ මෙ සත්තමා රතති ආදනාති⁶ උපාසතො,
පදමෙනස්ස අනෙවසං අපමනො සට්ඨස්සිතො.
3958. අථස්ස පදමදුකංචි වරතො අදනෙසනං,
තස්වාභං ඕද්ඛිං පාසං එවෙන⁷ දිජමග්ගහිං.
3959. ලුඤ්ඤ දො ඉමෙ සකුණො අථ එකොති භාසසි,
විතනනනු තෙ විපරියතං ආදු කිනනු ජීඨිසසි.⁸
3960. යස්ස ලොහිතකා තාලා තපනෙය්‍යනිභා සුභා,⁹
උරං සංභච්චි තිට්ඨනති සො මෙ ඛන්ධං උපාගමී.

1. පරියාදනෙන - මජ්ඣං.
2. සංසමනො - මජ්ඣං, ස්‍යා.
3. කාසිරාජෙතදමුචී - මජ්ඣං, ස්‍යා.
4. රුචී - මජ්ඣං, ස්‍යා.
5. නිමමජ්ඣමං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
6. අදනාති - මජ්ඣං.
7. එවං තං - මජ්ඣං, ස්‍යා.
8. ජීඨිසසි - මජ්ඣං.
9. සභා - මජ්ඣං.

3950. (යහළු සුමුඛය,) ඒ නුඹ පළමු කී දඟුලින් යුත් උත්සාහය යොදව. තොපගේ ඒ පිරිසුදු වූ උත්සාහයෙන් මාගේ ජීවිතය සෙවීම කරව (යි භංග රජ කියේ ය.)

3951. පක්ෂිරාජය, බිය නොවව, ඔබ වැන්නෝ බිය නොවෙති. මම දඟුලින් යුත් සුදුසු උත්සාහයක් යොදන්නෙමි. මාගේ ඒ පිරිසුදු උත්සාහයෙන් වහා දුඃඛපාසයෙන් මිඳෙන්නෙහිය. (සුමුඛයා කියේ ය.)

3952. ඒ වැදිතෙම භංගයන් රැගත් කදින් යුක්තව රජගෙදර දෙරටුවට එළඹියේය. මා පැමිණි බව රජුට කියවු. මේ ධනරටිය නම් භංග රජු ද ආයේය යි ද රජුට දන්ව වූ (යි දෙරටුපාලයාට කියේ ය.)

3953. තමන්ගේ පිනට සරිලන, ශ්‍රේෂ්ඨයයි සම්මත ඒ භංගයන් දොදොන දෑක සතුටු සිත් ඇති රජතෙම ඇමතියන්ට මෙසේ කිය.

3954. මේ වැද්දට වස්ත්‍ර ද, ආහාර පාන ද භොජන ද දෙවූ. මේ තෙම යම්තාක් කැමැත්තේ නම් ඒ තාක් අමුරන් දෙවූ යි.

3955. කසි රජතෙම පහන් වූ ඒ වැද්ද දෑක මෙසේ කිය. යහළු බෙමක නම් වැද්දණෙනි, ඉදින් අපගේ පොකුණ භංගයන්ගෙන් පිරිපවති නම්,

3956. මනා දකුම ඇති භංගයන් මැද සිටියා වූද භංගයන් විසින් පිරිවරන ලද්ද වූ ද මේ භංග රාජයා වෙතට මළ පුඬුව ගත් අත් ඇතිව ගියෙහි ද? මේ නුඹ, භංග රාජයා කෙසේ අල්ලාගත්තෙහි ද?

3957. මොහු ගොදුරු ගන්නා තැන් සොයා යන්නා වූ මට අද සත්වැනි රැය ය. මම මොහුගේ පියවර සොයමින් වාටිපඤ්ඡරයක් ඇසුරු කරමින් අප්‍රමාද වීමි.

3958. ඉක්බිති ගොදුරු පිණිස හැසිරෙන්නාවූ මොහුගේ පියවර දක්කෙමි. මම එහි පාසය බහාලීමි. මෙසේ මේ පක්ෂියා ගත්තෙමියි (වැද්ද කියේ ය.)

3959. එම්බල වැදිපුත්‍රය, මේ පක්ෂිහු දෙදෙනෙක් වෙති. එසේ ඇති කල්හි එකෙකුයි කියන්නෙහිය. කිම, තාගේ සිත පෙරළී ද? ගැනහොත් අනෙකා අතිකකුට දෙනු කැමැත්තෙහිද?

3960. (මහරජ,) යම් පක්ෂියකුගේ රත් රත් වන් රේඛාවෝ බබළමින් ගෙල වටා ගොස් උදරයට හැපී සිටිද්ද, හෙතෙම මාගේ බන්ධනයට පැමිණියේ ය.

3961. අථායං භස්සරො පකඤ්ඤා¹ බඳ්ධමාතුරං,
අරියං බ්‍රුවානො අට්ඨාසි වජ්ජොතා මානුසිං ගිරං.
3962. අථ කිනන්තුද්දනි සුමුඛ හන්තං සංහච්ච තිට්ඨසී,
ආදු මෙ පරියං පඤ්ඤා භයා භීතො න භාසසී.
3963. නාභං කාසිපතී භීතො ඔගඤ්ඤා පරියං තච,
නාභං භයා න භාසිස්සං වාකායං අක්ඛංතී තාදීසෙ.
3964. න තෙ අභිසරං පසෙස න රථෙ නපි පඤ්ඤා,
තාසං වච්චෙව කීටං වා වච්චිතෙ ව ධනුග්ගභෙ.
3965. න ගිරසුද්දං සුවඤ්ඤං වා නගරං වා සුමාපිතං,
ඔකීඤ්ඤාපරිඛං³ දුග්ගං දළාමච්චාලකොට්ඨකං,
යක්ඛං පට්ටොසා සුමුඛ භාසිතඛං න භාසසී.
3966. න මෙ අභිසරෙනෙසො නගරෙන ධනෙන වා,
අපථෙන පථං යාම අනතලිකෙඛ වරා මයං.
3967. සුතාව පඤ්ඤා තාමභා නිපුණා අක්ඛංතාකා,
භාසෙමක්ඛනිං වාවං සච්චෙවසං පතිට්ඨිතො.
3968. කිඤ්ඤා තුග්ගං අසච්චසං අනරියසං කර්මසනී,
මුසාවාදිසං ලුද්දසං හණ්ඨමපි සුභාසිතං.
3969. තං බ්‍රාහ්මණානං වචනා ඉමං ඛෙමිං⁴ අකාරසී,
අභයඤ්ඤා තයා සුට්ඨං ඉමායො දසධා දීසා.
3970. ඔගඤ්ඤා තෙ පොකඛරණිං විපසනෙතාදකං සුචිං,
පඤ්ඤාදනං⁵ තක්ඛං අභිසාවෙක්ඛං පකඤ්ඤං.

1. අඛණ්ඩා බන්ධ - මජ්ඣං.
2. කී - මජ්ඣං.
3. පරිකඛං - මජ්ඣං.
4. ඛෙමං - මජ්ඣං.
5. බඤ්ඤා බාදනං - මජ්ඣං, පඤ්ඤා බාදනං - සායං.

3961. ඉක්බිති මේ ප්‍රභාස්වරවූ පක්ෂිතෙම නොබැඳුණේ, බැඳුණු ගිලන් වූ ස්වාමියා සනසමින් (ඉදිරියට පැමිණ) මා සමග මිනිස් තෙපුලෙන් කපාකරමින් සිටියේයයි (වැද්ද කීයේ ය.)

3962. සුමුබය, එසේ ඇතිකල්හි දැන් කුමක් හෙයින් හනු එකට තද කොට ගෙන සිටිනෙහි ද? කීමෙක් ද? මාගේ පිරිසට පැමිණියේ බිඳෙන් තැනිගත්තෙහි කපා නොකෙරෙහිද යි රජ ඇසී ය.

3963. කසිරටට අධිපති මහරජතුමනි, මම ඔබගේ පිරිසට වැද බියපත්වූයෙමි නොවෙමි. මම බියෙන් නො බෙණෙන්නෙමි ද නොවෙමි. කපාකළයුතු සුදුසු අවස්ථා යෙහි කපා කරමි යි සුමුබයා කීයේ ය.

3964. තට රැකවරණ කරගෙන සිටින පිරිසක් නොදකිමි. රිය ද නොදකිමි. පාබල සෙනගක් ද නොදකිමි. ඊ පහර වළකාලන වර්මයක් ද නොදකිමි. වාටිකපාලයක් ද නොදකිමි. යුද ඇඳුමින් සැරසුණු ධනුර්ධරයන් ද නොදකිමි.

3965. අමුරන්ද ස්වර්ණද නොදකිමි. දිය අගලකින් වටකරන ලද දුර්ගම වූ දඩ් අටලු හා කොටු ඇති යහපත්කොට තනනලද නගරයක්ද නොදකිමි. සුමුබය, යම් තැනෙක්හි පැමිණියේ බිය විය යුත්තෙහි බිය නො වෙහි ද, එබඳු තැනක් නොදකිමි යි රජතෙම කීය.

3966. මහරජ, මට රැකවරණය කරගෙන සිටින්නාවූ පිරිසෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත. නුවරින් හෝ ධනයෙන්ද ප්‍රයෝජනයක් නැත. අහසින් ගමන් කරන්නාවූ අපි අමාර්ගයෙහි මාර්ගය තනාගෙන යමිහ.

3967. අපි නුවණැත්තෝය, දක්ෂයෝය, කරුණු සිතන්නෝය යි ඔබ විසින් අසනලද්දමෝ වෙමු. ඉදින් ඔබ සත්‍යයෙහි පිහිටි කෙනෙක් වන්නහු නම් අර්ථ සහිත වචනයක් කියන්නෙමි.

3968. සත්‍ය විරහිතවූ අත්‍යායභී වූ බොරු කියන්නා වූ රෝදු ගති ඇති ඔබට කියනලද සුභාමිතයක් වුවත් කවර නම් යහපතක් සලසා ද?

3969. (මහරජ,) ඔබ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ කීමෙන් මේ බෙමී නම් පොකුණ කරවුවහුය. ඔබ විසින් මේ දග දිශායෙහි ම අභය ද ප්‍රකාශ කරන ලදී.

3970. ඔබගේ පොකුණට බැස පිරිසුදු වූ ප්‍රසන්න ජලය ද බොහෝ වූ ආහාර ද ලබන්නාවූ පක්ෂීන්ට හිංසාවක් නැතැයි (ප්‍රකාශ කරනලදී.)

3971. ඉදං සුඤ්චාන නිශ්ශොසං ආගතමිහා¹ තවනනිකෙ,
තෙ තෙ බද්ධසමා² පාසෙන එතං තෙ භාසිතං මුසා.
3972. මුසාවාදං පුරකකිඤ්චා ඉච්ඡාලොභඤ්චා පාපකං,
උභොසන්ධිං අතිකාමම අසාතං උපපජ්ජති.
3973. නාපරජුකාම සුමුඛ නපි ලොභා වමග්ගහිං,
සුතා ව පණ්ඩිතාත්තාස්ස නිපුණාඅස්චිනාතකා.
3974. අප්පෙචස්චවතිං වාවං ව්‍යාකරෙය්‍යුං ඉධාගතා,
තථා තං සලම් නෙසාදෙ චුතො සුමුඛ මග්ගහි.
3975. නෙච භීතා³ කාසිපති උපනීතස්මිං ජීවිතෙ,
භාසෙමස්චවතිං වාවං සමුච්ඡතො කාලපරියායං.
3976. ජයා මිගෙන මිගං හන්ති පකඤ්චං වා පන පකඤ්චා,
සුතෙන වා සුතං කිණො⁴ කිං අනරියතරං තතො.
3977. යො ව අරියරුදං භාසෙ අනරියධම්මච්චස්සිතො,
උභො සො ධංසතෙ ලොකා ඉධවෙච පරස්ච ව.
3978. න මජ්ජෙථ යසං පතො න ව්‍යථෙ⁵ පත්තසංසයං,
වායමෙථෙච කිච්චෙචසු සංවරෙ චිවරානි ව.
3979. යෙ වද්ධා⁶ අභිගාතිකතානා සමුපතො කාලපරියායං,
ඉධ ධම්මං චරිඤ්චාන එවෙනෙ⁷ ත්ඤ්චං ගතා.
3980. ඉදං සුඤ්චා කාසිපති ධම්මමනනි පාලය,
ධතරට්ඨඤ්චා මුඤ්චාහි භංසානං පචරුතතමං,
3981. ආභරනතුදකං පජ්ජං ආසනඤ්චා මහාරහං,
පඤ්ඤරතො පමොකඤ්චා ධතරට්ඨං යසස්සිතං.

1. අගතමො - මජ්ඣං.
2. බන්ධසමා - ච. මජ්ඣං.
3. භීතා - මජ්ඣං. ස්‍යා.
4. කිණො - මජ්ඣං. කිලො - ස්‍යා.
5. නව්‍යාධෙ - මජ්ඣං. ස්‍යා.
6. වුද්ධානාභිගාතිකතා - මජ්ඣං.
7. එවං තෙ - මජ්ඣං. ස්‍යා.

3971. මෙය අසා ඔබගේ සමීපයට (ඔබ විසින් කරවනලද පොකුණට) ආවෙමු. ඒ අපි ඔබගේ පාසයෙන් බැඳුණෙමු. මෙය ඔබ විසින් කියනලද බොරුවයි.

3972. මුසාවාදය පෙරදැරි කොට ලාමක වූ ඉව්භා සංඛ්‍යාත ලොභය ද කොට දෙවි මිනිස් යන ප්‍රතිසන්ධි දෙක ඉක්මවා නිරයෙහි උපදින්නේය යි (සුමුබයා රජුට ලේඡා ඉපදවීය.)

3973. එම්බා සුමුබය, නොපට අපරාධ නොකරමු. ලොභයෙන්ද නොප නොගන්නෙමි. තෙපි පණ්ඩිතයෝය, දක්ෂයෝය, අර්ථ-විත්තකයෝ යි අසනලද්දේ ද වෙයි.

3974. මෙහි පැමිණියාවූ තෙපි අර්ථ සහිත වචන ප්‍රකාශ කරන්නාහු නම් යෙහෙකැයි සිතුවෙමි. යහළු සුමුබය, ඒ පිණිස මා විසින් කියන ලද වැද්ද නොප අල්ලා ගන්නේය.

3975. කසි රජුනි, මරණයට ළංවූ කල්හි බියවූවමෝ ජීවිතාව-සානයට පත්වූවමෝ අර්ථවත් වචන කියන්නෙමු.

3976. මනාව පුරුදු කරන ලද යමෙක් දීපක මුවකු කරණකොට ගෙන මුවකු නසයි ද, දීපක පක්ෂියකු කරණකොටගෙන පක්ෂියකු නසයිද, නිර්භයයයි ප්‍රසිද්ධ (දීපක මාග සදාශ) පියුම් විලකින් ධර්මකථිකයෙකැයි අසන ලද කෙනකුට හිංසා කරයිද, ඊට වඩා අනායතීවූ කුමක් ඇත්ද?

3977. යමෙක් අනායතී ධර්මයෙහි පිහිටියේ ආයතී වචන කියයිද, හෙතෙම මෙලෝ පරලෝ යන උභය ලොකයෙන් ම පිරිහෙන්නේය.

3978. යමෙක් යසසට පැමිණ මත් නොවන්නේ ද ජීවිත සංසයට පැමිණි නමුදු විකෘත පීඩාවට නො පැමිණෙන්නේ ද කටයුතුවල උත්සාහ කරන්නේ ද, තමන්ගේ සිදුරු වසන්නේ ද,

3979. ගුණවාද්ධ වූ මරණකාලයට පැමිණියා වූ යම් කෙනෙක් මේ මිනිස් ලොව ඉක්මවද්ද, මෙලොව කුශලධර්මයෙහි හැසිර මෙසේ මොවුහු දෙවිලොවට පැමිණියාහු වෙති.

3980. කඨිරජුනි, මෙය අසා තමන් කෙරෙහි ධර්මය රැකගනුව. ධනරටිය නම් භංග රාජයා ද මුදලව යි සුමුබ කීයේ ය.

3981. පා දෝනා දිය ද, පා ගල්වන තෙල් ද, මා ඇඟි අසුනක් ද ගෙනෙන්නවා. යශස් ඇත්තා වූ ධනරටිය නම් භංග රාජයා කුඩුවෙන් මුදන්නෙමි.

3982. තඤ්ඤා සෙනාපතිං ධීරං නිපුණං අසථවිනාතකං,
 යො සුබො සුඛිතො රඤ්ඤස්ස දුක්ඛිතෙ භොති දුක්ඛිතො.
3983. එතාදිසා¹ ඛො අරහන්ති පිණ්ඩමස්සාතු භතතුනො,
 යථායං සුමුඛො රඤ්ඤස්ස පාණසාධාරණො සඛා.
3984. පියඤ්ඤා සබ්බසොචණ්ණං අට්ඨපාදං මනොරමං,
 මට්ඨං කාසිකපඤ්ඤා² ධතරට්ඨං උපාවිසි.
3985. කොච්ඡඤ්ඤා සබ්බසොචණ්ණං වෙය්‍යග්ගපරිසිඛිතං,
 සුමුඛො අපඤ්ඤාපාවෙකඛි ධතරට්ඨස්ස අනානාරං.
3986. තෙසං කඤ්ඤිතපකෙතභි පුච්ඡ ආදාය කාසියො,
 භංසානං අභිභාරෙසුං අග්ගං රඤ්ඤස්ස පවාසිතං.
3987. දිසවා අභිභටං අග්ගං කාසිරාජෙන පෙසිතං,
 කුසලො ඛතකධම්මොනං තතො පුළිඡ් අනානාරා.
3988. කච්චි භොතො කුසලං කච්චි භොතො අනාමයං,
 කච්චි රට්ඨමිදං ජීතං ධම්මෙනමනුසිස්සති.
3989. කුසලඤ්ඤාව මෙ භංස අථො භංස අනාමයං,
 අථො රට්ඨමිදං ජීතං ධම්මෙනමනුසිස්සති.
3990. කච්චි භොතො අමඤ්චසු දෙසො කොච්චි න විජ්ජති,
 කච්චිනතු තෙ තච්චෙසු නාවකඛිතති ජීවිතං.
3991. අථො පි මෙ අමචෙච්චසු දෙසො කොච්චි න විජ්ජති,
 අථො පි තෙ මමචෙසු නාවකඛිතති ජීවිතං.
3992. කච්චි තෙ සාදිසි භරියා අස්සවා පියභාණිනී,
 පුක්කරුපයසුපෙතා මම ඡන්දවසානුගා.
3993. අථො මෙ සාදිසි භරියා අස්සවා පියභාණිනී,
 පුක්කරුපයසුපෙතා මම ඡන්දවසානුගා.
3994. කච්චි රට්ඨං අනුජීලං අකුතොච්චි උපඤ්චං,
 අසාහසෙන ධම්මෙන සමෙන මනුසිස්සති³.

1. ඵදිසො ඛො අරහති - මජ්ඣං. සා.
 2. මජ්ඣිකං - මජ්ඣං. වජ්ඣං - සා.
 3. සමෙනමනුසාසි - මජ්ඣං.

3982. යම් භංගයෙක් රජුගේ සැපතෙහි සුවපත්වූයේ ද, දුකෙහිදී දුඃඛිත වූයේ ද ප්‍රාඥවූ දක්ෂවූ යහපත සිතන්නාවූ ඒ සෙන්පතියා ද මුදන්තෙමි.

3983. යම් සේ මේ සුමුඛ තෙම භංග රජුගේ ප්‍රාණ-සාධාරණ යහඵවා වේද, මෙබන්දෝ ස්වාමියාගේ ආහාරය අනුභව කරන්නට සුදුස්සෝ වෙති.

3984. සියල්ල ස්වර්ණමය වූ පා අටක් ඇති වැඩ අවසන් කළ කශීවස්ත්‍රයෙන් අතුරුතලද පුටුවක ධතරට්ඨ නම් භංසරාජයා හිඳ ගත්තේ ය.

3985. සියල්ල ස්වර්ණමය වූ ව්‍යාසුසමින් වටකොට මසනලද කොච්ඡ නම් පුටුවෙහි සුමුඛ තෙමේ ධතරට්ඨ භංසරාජයාට අනතුරුව හිඳගත්තේය.

3986. රජු විසින් පඬුරු පිණිස එවනලද ඒ උතුම් භෝජනය කශීරට වැසි බොහෝ දෙන ස්වර්ණභාජනවලින් ගෙනවුත් භංසයන්ට එළවුහ.

3987. ඉක්බිති කශී රජු විසින් යවනලදුව තමන් වෙත එළවනලද ඒ අග්‍ර භෝජනය දැක අනතුරුව, ඤත්‍රියධර්මයන්හි දක්ෂ වූ භංග රජතෙම (එකින් එක) විවාළේ ය.

3988. පින්වත් රජුට යහපත්ද, භවත්භට ආරොග්‍යය තිබේ ද, කිම, සමෘද්ධ වූ මේ රට දැහැමින් අනුශාසනා කරනු ලැබේ ද?

3989. භංසරාජය, මට යහපති, යළි මට ආරොග්‍යයද තිබේ. තවද, සමෘද්ධ වූ මේ රට මා විසින් දැහැමින් අනුශාසනා කරනු ලැබේ.

3990. කිම භවත්හුගේ ඇමතියන් අතර කිසියම් දෙසෙක් නැද්ද? කිම, ඔව්හු ඔබගේ යුද්ධාදි කායඝීයන්හි දිවි නොතකා ක්‍රියා කෙරෙද් ද?

3991. මාගේ ඇමතියන් අතර කිසියම් දෙසෙක් නැත. වැලි ඔව්හු මාගේ යුද්ධාදි කායඝීයන්හි දිවි නොතකා ක්‍රියාකෙරෙති.

3992. කිම ඔබගේ බිරිය සමාන ජාති ඇත්තී ද, අවවාදඤ්ඤා ද, ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නී ද, දරු සම්පන්න රූපයෙන් හා යසසින් සමන්විත ද, ඔබගේ අදහස් අනුව පවත්නී ද?

3993. මාගේ බිරිය සමාන ජාති ඇත්තියකි. අවවාදඤ්ඤා. ප්‍රිය තෙපුල් කියන්නීය. දරු සම්පන්න රූපයෙන් හා යසසින් ද සමන්විතය. මාගේ අදහස් අනුව පවත්නීය.

3994. කිම, රටවැසියා නො පෙළනු ලැබේ ද? කිසිවකිනුත් උවදුරෙක් නැද්ද? සාහසික නොවූ ඔබ විසින් දැහැමින් සෙමෙන් රට අනුශාසනා කරනු ලැබේ ද?

3995. අරො රට්ඨං අනුපපීලං අකුතොචී උපද්දවං,
අසාහසෙන ධම්මෙන සමෙන මනුසිසාසනී¹.
3996. කච්චී සනොනා අපචිතා අසනොනා පරිවජ්ජතා,
නො වෙ ධම්මං නිරිඤ්ඤා අධම්මනුචක්ඛසී.²
3997. සනොනා ච මෙ අපචිතා අසනොනා පරිවජ්ජතා,
ධම්මමෙවානුචක්ඛාමී අධම්මො මෙ නිරිඤ්ඤො,
3998. කච්චී නානාගතං දීසං සමවෙක්ඛසී ඛතනීය,
කච්චී න මනො මදනීයෙ පරලොකං න සනාසී.
3999. නාහං අනාගතං දීසං සමවෙක්ඛාමී පක්ඛිම,
ධීතො දසසු ධම්මෙසු පරලොකං න සනාසෙ.
4000. දුතං සීලං පරිච්චාගං අජජවං මද්දවං තපං;
අකොකාධං³ අචිභිංසඤ්ඤා ඛතනීඤ්ඤා අචිරොධනං.
4001. ඉච්චෙන කුසලෙ ධම්මෙ ධීතෙ පඤ්ඤාමී අතනනී,
තතො⁴ මෙ ජායතෙ පීති සොමනස්සඤ්ඤානප්පකං.
4002. සුමුඛො ච අචිනොනාචා විසාසී ඵරුසං ගිරං,
භාවදෙසමනඤ්ඤාය අසමාකායං විහබ්බමො.
4003. සො කුදෙධා ඵරුසං වාවං නිච්චාරෙසි අගොනිසො,
යානසමාසු⁵ න විජ්ජතනී න ඉදං පඤ්ඤවතාමීව.
4004. අතී මෙනං අතිසාරං වෙගෙන මනුජාධිප,
ධතරට්ඨෙ ච බද්ධිසීං දුක්ඛං මෙ විපුලං අහු.
4005. ඤං නො පිතාව පුතනානං භුතානං ධරණීරිච්ච,
අසමාකං අධිපනනානං බමස්සු රාජකුඤ්ඤර.
4006. ඵතං තෙ අනුමොදම යං භාවං න නිගුහසී,
බීලං පභිඤ්ඤා පක්ඛි උජ්ජකොසි විහබ්බම.

1. මනුසිසාහං - මජ්ඣං.
2. මචක්ඛසී - මජ්ඣං.
3. අකොකාධං - මජ්ඣං.
4. අරො - මජ්ඣං.
5. යානසමසු - මජ්ඣං.

3995. රටවැසියා නො පෙළනලදී. කිසිවකිනුත් උවදුරෙක් නැත. සාහසික නොවූ මා විසින් දැනුමින් සෙමෙන් රට අනුශාසනා කරනු ලැබේ.

3996. කිම, ඔබ විසින් ශීලාදී ගුණයුක්ත සත්පුරුෂයෝ පුදන ලද්දහු ද? අසත්පුරුෂයෝ දුරුකරන ලද්දහු ද? ධර්මය හැරදමා අධර්මය අනුව නොපවත්නෙහි ද?

3997. මා විසින් ශීලාදී ගුණයුක්ත සත්පුරුෂයෝ පුදන ලද්දහුය. අසත්පුරුෂයෝ දුරුකරන ලද්දහුය. ධර්මය අනුව ම පවත්නෙමි. මා විසින් අධර්මය දුරුකරනලදී.

3998. මහරජ, කිලෙක්ද, ආයුෂ මද බව නො සලකන්නෙහි ද? කිමෙක් ද, මත්ටියයුතු රූපාදී අරමුණෙහි මත් නො වන්නෙහි ද? කිමෙක් ද, පරලොවට බිය නැත්තෙහි ද?

3999. පක්ෂිරාජය, මම ආයුෂ මද බව සලකන්නෙමි. දඟරාජ ධර්මයන්හි පිහිටියෙමි. පරලොවට බිය නො වන්නෙමි.

4000. දන්දීමය, සිල්ලකීමය, පරිත්‍යාගය, සෘජුබවය, මෘදුබවය, උපොසථශීලසමාදාන සංඛ්‍යාත තපසය, මෛත්‍රී පූර්වභාග කොට ඇති අක්‍රොධය, කරුණා පූර්වභාගකොට ඇති අවිනිංසාවය, අධි වාසනා සංඛ්‍යාත ඝෛන්තිය ය, එකභබවය.

4001. මෙකී කුශල ධර්මයන් මා කෙරෙහි පිහිටියවුන් බලමි. මට එයින් ප්‍රීතියත්, මහත් සොම්නසත්, පහළ වන්නේය.

4002. මේ සුමුඛ පක්ෂි තෙමේ ද මාගේ ගුණසම්ප්‍රිය නොදැන සිත දුෂ්‍යවන බව නොසලකා මට පරොස් බස් කියේ ය.

4003. හෙතෙම කිපියේ නුනුවණින් පරොස් බස් පිට කෙළේය. අප කෙරෙහි යම් වරදක් නැත්තේ ද, එහෙයින් සුමුඛගේ මේ කීම නුවණැත්තකුගේ කීමක් මෙන් නො වැටහේයයි (රජතෙමේ කියේය).

4004. නරශ්‍රේෂ්ඨය, ධනරට්ඨ භංසරාජයා පාසයෙහි බැඳුණු කල්හි මට මහත් දුකෙක් විය. ඒ දුක් වේගයෙන් මා විසින් එය පමණ ඉක්මවා කරනලද ප්‍රකාශයෙකි.

4005. ශ්‍රේෂ්ඨ මහරජතුමනි, ඔබ වනාහි දරුවන්ට පියා මෙන්ද, සකියන්ට පොළොව මෙන්ද, අපට උපකාරය. වරදට යටත් වූ අපට කමා කරනු මැනවි. (සුමුඛ තෙමේ කියේ ය).

4006. එමබා විභබගම වූ පක්ෂිය, නුඹ යම්භෙයකින් අදහස නොසඟවන්නෙහි ද, සිතෙහි හුල බිඳින්නෙහි ද, සෘජු වූයෙහි ද, එහෙයින් නුඹගේ මේ දෙෂය කමාකරමියි රජතෙමේ කියේ ය.

- 4007. යං කිඤ්චි රතනං අඤ්චි කාසිරාජනිවෙසනෙ,
රජතං ජාතරූපඤ්ච මුක්තා වෙඵරියා ඛහු.
- 4008. මණයො සඞ්ඛිමුක්තඤ්ච වජ්ඣං හරිවඤ්ඤං,
අජිනං දන්තභණ්ඩඤ්ච ලොභං කාලායසං ඛහුං.
එතං දදුම් වො විනං ඉසෙසරං විසසජාම් වො.
- 4009. අද්ධා අපචිතා න්‍යමිතා සකකතා ච රථෙසභ,
ධමෙඤ්ඤු වනමානානං කං නො ආචරියො භව.
- 4010. ආචරියසමනුඤ්ඤා නයා අනුමතා මයං,
තං පදකඛිණතො කඤ්චා ඤ්ඤාති පසෙසමරිඤ්ඤම.
- 4011. සඛබරඤ්ඤං විනතයිකා මනතයිකා යථා තථං,
කාසිරාජා අනුඤ්ඤාසි භංසානං පචරුක්කමං.
- 4012. තතො රත්තා විවසනෙ සුරියසුඤ්ඤමනං¹ පති,
ථෙපකඤ්ඤො කාසිරාජසස භවනා² තෙ විගාඤ්ඤුං.
- 4013. තෙ අරොගෙ අනුප්පනෙතෙ දිසාන පරමෙ දිපේ,
කෙ කෙති මකරුං භංසා පුච්චසඤ්ඤෙ අජායථ.
- 4014. තෙ පතීතා පමුක්කෙත භතතුතා භතතුගාරවා,
සමනතා පරිකරිංසු අණ්ඩජා ලද්ධපච්චයා.
- 4015. එචං මිත්තවතං අජා සඛෙධ භොතති පදකඛිණා,
භංසා යථා ධනරථා ඤ්ඤාතිසඞ්ඤමුපාගමුක්තති.

මහාභංසජාතක යි.

3. සුධාභොජනජාතකං

- 4016. *නෙව කිණාම් නපි විකකිණාම්
න වාපි මෙ සනතිවයො ච අඤ්චි,
සුකිච්ඡරූපං චතිදං පරිනං.
පඤ්ඤාදනො නාලමයං දුචිත්තං.

1. සුරියඤ්ඤමනං - මජ්ඣං.
2. භවනතො - මජ්ඣං.

* "නෙව කිණාම් නපි විකකිණාම්" න්‍යාදි ඉමා එකවිසති ගාථායො භෙදධා වාදසතිපාකේ කොසියජාතකෙපි දිසන්ති. ඉමසම්මපි යානෙ ආගතා. අට්ඨකථාචරියො පන- "නගුක්කමෙ ගිරිවරෙ ගතධමාදනෙ"ති ඉතො පච්චය සුධාභොජන ජාතකං දසෙසයිති.

4007. කශීරජනිවෙස්භි යමිකිසි රත්න සමුභයක් නිදන්කොට ඇත්තේ ද, එනම් රිදී ද, රන් ද, මුතු ද, බොහෝ වෛද්‍යයී ද,

4008. මිණිමුවා බඩු ද, සක් හා මුතු ද, කසියළු ද, රත්සඳුන් ද, අඳුන් මුව සම ද, දළමුවා බඩු ද, තඹලෝමුවා බඩු ද, කාල ලොහමය බඩු ද බොහෝ ඇත. මේ වස්තුව ඔබට දෙමි. මේ මාගේ බරණැස් රජයේ ආධිපත්‍යය ඔබට පවරා දෙමි යි (රජතෙම කීය).

4009. ශ්‍රේෂ්ඨ රජතුමනි, ඔබ විසින් අපි පුදන ලද්දමෝ වෙමු. සත්කාර කරන ලද්දමෝ ද වෙමු. කුශල කර්මපට ධර්මයන්හි පිහිටා ක්‍රියාකරන්නා වූ අපට ඔබ ආවායඹ වනු මැනව.

4010. මහරජ, ආවායඹ වූ ඔබ විසින් අනුදන්නාලද අනුමත කරනුලැබූ අපි ඔබ පැදකුණු කොට නැයන් දකිමු යි හංසරජ කීය.

4011. කශීරජතෙම මුළුරැයම, ඔවුන් සමග සුදුසු පරිදි චිත්තනය කොට මන්ත්‍රණය කොට උතුම් වූ ඒ හංසයන්ට යෑම පිණිස අනුත්තේය.

4012. ඉන්පසු රාත්‍රිය ඇවෑමෙන් හිරු උදවන වේලෙහි එදෙස බලාසිටි කසීරජුගේ හවනයෙන් ඒ හංසයෝ අහසට නැගෑහ.

4013. නිරෝග වූ එහි පැමිණි ඒ උතුම් හංසයන් දක, හංසයෝ කෙ කෙ යන රාවය කළහ. එයින් මහත් ශබ්දයක් හටගනි.

4014. මළ පුඩුවෙන් මිදුණා වූ ස්වාමියා කරණ කොටගෙන තුටු සිත් ඇත්තා වූ ඒ හංසයෝ ස්වාමිගෞරවය ඇත්තාහු “පක්ෂිහු පිහිට ලද්දෝය”යි ඔහු හාත්පස පිටවරා ගත්හ.

4015. මෙසේ කල‍්‍යාණමිත්‍රයන් ඇත්තවුන්ගේ සියලු අභිවාද්ධිය සැලසෙන්නේය. ධනරට්ඨ නම් වූ හංසයෝ යම් සේ නෑ සමුභයා වෙතට පැමිණියාහු ද එමෙනැයි වදලසේක.

මහාහංස ජාතක යි.

3. සුධාහොජන ජාතකය

4016. මම නො මැ මිලයට ගනිමි. නො ද විකුණමි. මා විසින් රැස්කළ ධනයෙක් ද නැත. මේ අල්ප ආහාරය ද දුක්සේ ලබන ලද මැ යැ. මේ පතක් පමණ වූ බත දෙදෙනාතුන්ට පමණ නො වෙයි.

4017. අප්පමහා අප්පකං දජ්ජා අනුමජ්ඣතො මජ්ඣකං,
බහුමහා බහුකං දජ්ජා අදනං නුපපජ්ජති.

4018. තං තං වදුමි කොසිය දෙහි දනානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරූහ නෙකාසී ලභතෙ සුඛං.

4019. මොසඤ්ඤාසු භුතං හොති මොසඤ්ඤාපි සමීභිතං,
අතිථිසමිං යො නිසිතාසමිං එකො භුඤ්ජති භොජනං.

4020. තං තං වදුමි කොසිය දෙහි දනානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරූහ නෙකාසී ලභතෙ සුඛං.

4021. සච්චං තස්ස භුතං හොති සච්චඤ්ඤාපි සමීභිතං,
අතිථිසමිං යො නිසිතාසමිං නෙකො භුඤ්ජති භොජනං.

4022. තං තං වදුමි කොසිය දෙහි දනානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරූහ නෙකාසී ලභතෙ සුඛං.

4023. සරඤ්ඤා ජුහති යො සො බහුකාය ගයාය ව,
දෙශෙ තිමබරුතිත්ථසමිං සීඝ්‍රසොතෙ මහාවචෙ.

4024. අනුචායස් භුතං හොති අනුචායස් සමීභිතං,
අතිථිසමිං යො නිසිතාසමිං නෙකො භුඤ්ජති භොජනං.

4025. තං තං වදුමි කොසිය දෙහි දනානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරූහ නෙකාසී ලභතෙ සුඛං.

4026. බලිසං හි සො නිග්ගිලති දීසසුතං සබ්බධං,
අතිථිසමිං යො නිසිතාසමිං එකො භුඤ්ජති භොජනං.

4027. තං තං වදුමි කොසිය දෙහි දනානි භුඤ්ජ ව,
අරියං මග්ගං සමාරූහ නෙකාසී ලභතෙ සුඛං.

4028. උළාරවණණා වත බ්‍රාහ්මණා ඉමෙ
අයඤ්ඤා වො සුතධො කිසසු හෙතු,
උච්චාවචං වණණාණිහං විකුඛ්ඛති
අකකාථ නො බ්‍රාහ්මණා කෙනු කුමෙහ.

4017. අල්පමාත්‍ර දැයින් අල්පමාත්‍රයක් දෙන්නේ යැ. අණුමාත්‍ර අර්ධයෙන් අඩක් දෙන්නේ යැ. බොහෝ දැයින් බොහෝ දැයක් දෙන්නේ යැ. නො දෙනු නො වටනේ යි.

4018. කොසිය සිටාණෙනි, එකරුණෙන් තොපට කියමි : දන් දෙව, වළඳ ද කරව, ආයඹ්මාර්ගයට නැඟෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

4019. යමෙක් ආගන්තුකයකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් බුද්දි නම් ඔහුගේ හොම සිස් වෙයි. ධනොපායන වීයඹ් ද සිස් වෙයි.

4020. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි. දන් දෙව, වළඳ ද කරව, ආයඹ්මාර්ගයට නැඟෙව, එකලා වැ වළඳනුයේ සුව නො ලබා.

4021. යමෙක් ආගන්තුකයකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් නො බුද්දි නම් ඔහුගේ දනය සත්‍ය වෙයි. ධනොපායන වීයඹ් ද සත්‍ය වෙයි.

4022. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි. දන් දෙව තමා ද වළඳ කරව. ආයඹ්මාර්ගයට නැඟෙව. එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

4023. යම් පුරුෂයෙක් (ලවණසමුද්‍ර පුෂ්කරණී ආදී) ජලාශයක් කරා එළැඹූ බලිකර්ම කෙරේ ද, බාහුකා නදී යැ ගයාපුෂ්කරණී යැ ද්‍රොණ කීචී යැ තිම්බිරු කීචී යැ මහත් වූ ජලප්‍රවාහ ඇති ශීඝ්‍ර ශ්‍රොතස් යැ යන මෙහි බලිකර්ම කෙරේ ද,

4024. යමෙක් අමුත්තකු හුන් කල්හි එකලා වැ බොජුන් නො බුද්දි නම් ඔහු විසින් තෙල තන්හි දු බලිකර්ම කරනලද වෙයි. තෙල තන්හි දු ධනොපායන වීයඹ් කරනලද වෙයි.

4025. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි : දන් දෙව. තෙමේත් වළඳ කරව, ආයඹ්මාර්ගයට නැඟෙව, එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

4026. යමෙක් අමුත්තකු හුන් කල්හි එකලා වැ අහර වළඳ කෙරේ ද, හේ දීර්ඝසුත්‍රයක් ඇති බන්ධන සහිත වූ බිලියක් ගිලියි.

4027. කොසිය සිටාණෙනි, එයින් තොපට කියමි : දන් දෙව, තෙමේ ද වළඳ කරව, ආයඹ්මාර්ගයට නැඟෙව, එකලා වැ වළඳ-නුයේ සුව නො ලබා.

4028. මේ බ්‍රාහ්මණයෝ උදරවර්ණ ඇතියාහු මැ යැ. තොපගේ මේ සුනබ තෙම කවර හෙයින් උස්පහත් පැහැසටහන් විකුර්වණ (නිඹාණ) කෙරේ ද? බ්‍රාහ්මණයාණෙනි, අපට කියව, තෙපි කවරහු ද?

4029. වජ්‍යෙ ව සුරියො ව උභො ඉධාගතො
අයං පන මානලි දෙවසාරථී,
සකෙකාහමසමී තිදසානමීජ්‍යෙ
එසො ව ඛො පඤ්ඤාසිඛොති වුවන්ති.

4030. පාණිඤ්ජරා මුත්ඛිතා ව මුරජාලමුරානි ව,
සුත්තමෙනං පඛොධෙනති පටිච්චදොඤ්ඤා ව නාජුති.

4031. යෙ කෙවීමෙ මච්ඡරිනො කදරියා
පරිභාසකා සමණුක්‍රාහමණානං,
ඉධෙව නිකක්ඛප සරීරදෙහං
කායසස හෙද නිරයං වජන්ති.

4032. යෙ කෙවීමෙ සුගතිමාසසානා
ධම්මෙ ධීනා සංයමෙ සංචිභාගෙ,
ඉධෙව නිකක්ඛප සරීරදෙහං
කායසස හෙද සුගතිං වජන්ති.

4033. ඤං නො ඤාති පුරිමාසු ජාතිසු
යො මච්ඡරී රොසකො පාපධම්මො,
තවෙව අඤාය ඉධාගතමීඤා
මා පාපධම්මො නිරයං අපඤ්ඤා.

4034. අද්ධා හී මං වො හිතකාමා යං මං සමනුසාසථ,
යොහං තථා කරිසසාමී සබ්බං වුත්තං හිතෙසිහි.

4035. එසාහමඤ්ජව උපාරමාමී
න වාපහං කිඤ්ඤි කරෙය්‍ය පාපං,
න වාපි මෙ කිඤ්ඤි අදෙය්‍යමඤ්ඤි
න වාපි දඤ්ඤා උදකමපහං පිබෙ.

4036. එවඤ්ඤා මෙ දදන්තො සබ්බකාලං
භොගා ඉමෙ වාසව ඛීයිසසනති,
නන්තො අහං පඤ්ඤාසිඤ්ඤාමී සකක
හිත්තාන කාමානි යථොධිකානීති.

4037. නගුත්තමෙ ගිරිවරෙ ගන්ධිමාදන්තො
මොදනති තා දෙවවරාහිපාලිතා,
අථාගමා ඉසිවරො සබ්බලොකගු
සුපුසුචීනං දුමවරසාධමාදිය.

4029. සද තිරු දෙදෙන මෙහි ආහ. මේ වූකලී දෙවසාරථී වූ මාතලී වෙයි. මම තිදස්වැසි දෙවියනට අධිපති සක්දෙවරජ වෙමි. තෙල තැනැත්තේ පඤ්ඤාබ යැ යි කියනු ලැබේ.

4030. අන්තල නාදයෝ ද මිහිභූබෙර හඬ ද මුරජ බෙර හඬ ද පඤ්ඤාබෙර හඬ ද නිදිගත් මොහු පුඬුදු කෙරෙති. පිබිදියේ කුටු වේ.

4031. යමිකිසි කෙනෙක් මසුරු වූවාහු තදමසුරු වූවාහු මහණ බමුණන්ට පිරිහෙළා කලා කරන්නාහු වෙන් ද, ඔහු ශරීර සංඛ්‍යාත දෙහය මෙලොවහි මැ බහාතබා කාඬුන් මරණින් මතු නිරයට යති යි.

4032. යමිකිසි කෙනෙක් සුගතිය පතන්නාහු සංයම සංඛ්‍යාත දශශීලධර්මයෙහි ද සංවිභාග සංඛ්‍යාත දුනධර්මයෙහි ද සිටියාහු වෙන් ද, ඔහු ශරීර සංඛ්‍යාත දෙහය මෙලොවහි මැ බහාතබා කායභෙදයෙන් මතු සුගතියට යති යි.

4033. තෙපි පූර්වජාතියෙහි අපගේ ඥාති යැ. ඒ තෙපි මසුරු වවු. රොස්පරොස් බස් ඇතියහු. පාපධර්ම ඇතියහු යැ. තොපට වැඩ සඳහා මැ මෙහි ආමභ. පාපධර්ම ඇතියහු නිරයට නො යවු.

4034. යමිහෙයෙකින් තෙපි මට මැනැවින් අනුශාසනා කරවු ද, එහෙයින් එකාන්තයෙන් මැ තෙපි මට හිත කැමැත්තවු යැ. හිත කැමැතියන් විසින් කියනලද සියල්ල ඒ මම එසේ මැ කරන්නෙමි.

4035. තෙල මම අද මැ මසුරු බැවින් වෙන් වෙමි. මම කිසි පවකුදු නො කරමි. (මෙතැන් පටන්) නො දියයුතු කිසිවක් මට නැත. කිසිවක්හට නො දී මම දියපතකුදු නො බොමි.

4036. සක්දෙවරජුනි, හැම කල්හි දෙන්නා වූ මාගේ මේ භොගයෝ ඤ්ඤා වන්නාහ. සක්දෙවරජුනි, එකල්හි මම (වස්තුකාම ක්ලෙශකාම විසින්) ශෙෂ වැ සිටි කාමයන් හැරපියා පැවිදි වන්නෙමි යි.

4037. පර්වතයන්ට අධිපති වූ ගන්ධමාදන නම් උතුම් පර්වතයෙහි සක් දෙවිඳුන් විසින් රක්තා ලද ඒ දිවාස්ත්‍රීහු සන්තොෂ වෙති. එවිට මුළුලොවැ යා හැකි සෘෂ්ටිවරයෙක් මනාව පිපිගිය ශාඛා පුෂ්පයක් ගෙන පැමිණියේ ය.

- 4038. සුචිං සුගඤ්ඤං තිදසෙති සක්කතං
පුපච්ඡිකමං අමරවරෙහි සෙවිතං,
අලඤ්ඤා මචෙවෙහි වා දනවෙහි වා
අඤ්ඤානු දෙවෙහි තදරහං හිදං.
- 4039. තතො වතඤ්ඤො කතකතච්ඡපමා
උට්ඨාය නාරියො පමදධිපා මුනිං,
ආසා ව සඤ්ඤා ව තතො සිරි හිරි
ඉච්චබුච්චං නාරද දෙවබ්බාහමණං.
- 4040. සවෙ අනුද්දිට්ඨං තයා මහාමුනි
පුපච්චං ඉමං පාරිජනනසස බ්‍රහෙහි,
දදති නො සබ්බගති තෙ ඉඤ්ඤානු
කමපි නො හොති යථෙව වාසවො.
- 4041. තං යාවමානාහිසමෙකක නාරදෙ
ඉච්චබුච්චි සබ්බකලහං උදිරසි,
න මඤ්ඤාමකඤ්ඤි ඉමෙහි කෙවිතං
යා යෙව වො සෙය්‍යසී සා පිළෙඤ්ඤාප්¹.
- 4042. කං නොතතමොවාහිසමෙකක නාරද,
යසඤ්ඤාච්චසී තසසං අනුපච්චෙවච්චසු,
යසසො හි නො නාරද කං පදාසසසී
සා යෙව නො හොතිති සෙට්ඨාසමතා.
- 4043. අකලලමෙතං වචනං සුගතෙත
කො බ්‍රාහමණො කො කලහං උදිරසෙ,
ගඤ්ඤානු භුතාධිපමෙව පුච්චච්ච
සවෙ න ජානාච්ච ඉබ්බිකමාධමං.
- 4044. තා නාරදෙන පරමපකොපිතා
උදිරිතා වණ්ණමදෙන ටිතො,
සකාසෙ² ගඤ්ඤානු සහසසවකඤ්ඤානො
පුච්චිංසු භුතාධිපං කානු සෙය්‍යසී.
- 4045. තා දිසවා ආයතමතා පුරිඤ්ඤෙ
ඉච්චබුච්චි දෙවවරො කතඤ්ඤාපි,
සබ්බාව වො හොච්ච සුගතෙත සාදිසී
කො නෙව භද්දෙ කලහං උදිරසි.

1. පිළෙඤ්ඤාප් - වී, මජ්ඣං.
2. සකාසං - මජ්ඣං.

4038. දෙවියන් විසින් සත්කාර කරනලද්ද වූ ද, ශක්‍රයා විසින් සෙවුනා ලද්ද වූ ද, පිරිසුදු සුවදැනී මේ උතුම් මල දෙවියන් මිස මිනිසුන් විසින් හෝ අසුරයන් විසින් හෝ නොලද හැකිය. එය දෙවියන්ට ම සුදුසු වේ.

4039. ඉක්බිති රන්බඳු සිවිය ඇති ස්ත්‍රීන්හට අධිපතිවූ ආසාය, සද්ධාය, සිරි ය, හිරි ය යන මේ ස්ත්‍රීහු සතරදෙන නැගිට නාරද දෙව ඩ්‍රාත්මණ නම් වූ මුනිවරයාට මෙසේ කීහ.

4040. මහා සෘෂි වූ ඩ්‍රාත්මණය, ඉදින් ඔබ විසින් මේ පරසතු මල කිසිවකුට නො උදෙසනලද නම් අපට දෙනුමැනවි. ඔබ වහන්සේගේ සියලු අදහස් සමෘද්ධි වේවා. අපට ශක්‍ර තෙම යම් සේ වේ ද ඔබ වහන්සේ ද එසේ ම වෙත්වා.

4041. නාරද තෙම ඒ මල දෑක ඉල්ලන්නවුන්හට මෙසේ කීවේ ය. මහත් කලහ වැඩෙන කථාවක් ඇති විය. මට මේ මලින් කිසි වැඩක් නැත. නුඹලා අතුරින් යම් තැනැත්තියක් ගුණයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ වූ නම් ඔ පැලඳගන්නීය යි සෘෂි තෙම කීවේ ය.

4042. උතුම් නාරද සෘෂිවරය, නුඹවහන්සේ ම අප බලා අප අතුරින් යම් තැනැත්තියකට දෙනු කැමැත්තේ නම් ඇට දුන මැනැවි. නාරද සෘෂිවරය, නුඹ වහන්සේ අප අතුරින් යම් තැනැත්තියකට දෙන්නහු නම් අප අතුරින් ඔ නොමෝ ම ශ්‍රේෂ්ඨ සම්මත වන්නීය යි කීහ.

4043. මනා සිරුරැත්තිය, ඒ කීම නුසුදුසු ය. කවර නම් ඩ්‍රාත්මණයෙක් කලහ ඇති කෙරේ ද? ඉදින් මෙහි නොප අතුරින් උත්තම වූ හෝ අධම වූ හෝ තැනැත්තිය කවරිදු යි නොදන්නහු නම් භූතාධිපති වූ සක්දෙවරජු වෙත ගොස් විචාරව යි සෘෂිතෙම කීයේ ය.

4044. නාරද සෘෂිවරයා විසින් (කුසුම නො දෙමින්) ඉතා ම කුපිත කර වූ, සක්දෙවිඳුගෙන් අසවැ යි කියනලද වර්ණමදයෙන් මත් වූ ඒ අප්සරාවෝ සක්දෙවරජු සමීපයට ගොස් කවර නම් තැනැත්තියක් ශ්‍රේෂ්ඨ දෑ යි විචාළහ.

4045. දෙවියනට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ දෙවියන් විසින් ඇදිලි බඳනාලද ශක්‍ර තෙම උත්සුක වූ සිත් ඇති ඒ අප්සරාවන් දෑක මෙසේ කීයේ ය. මනා සිරුරු ඇති අප්සරාවනි, තෙපි හැම දෙන ම සමානවූ. සුන්දර අප්සරාවරුනි, මෙසේ කවර කෙනෙක් කලහ වර්ධනය කළෝ ද? කියා යි.

- 4046. යො සබ්බලොකං වරකො මහාමුනී
ධමමෙ ධීතො නාරදෙ සච්චිකිකමො,
යො නො බුච්චි ගීරිවරෙ ගන්ධමාදනෙ
ගන්ධාන භුතාධීපමෙව පුවඡථ
සවෙ න ජානාථ ඉධුක්ඛමාධමං.
- 4047. අසු බුහාරඤ්ඤවරො මහාමුනී
නාදන්ධා භක්ඛං වරගනෙ භුඤ්ඤති,
විවෙය්‍ය දුනානි දදති කොසියො
යස්සා හි යො දස්සති සාව පෙය්‍යාසී.
- 4048. අසුහි යො සමමනී දක්ඛිණං දිසං
ගඛගාය තීරෙ හිමවනනපඤ්ඤී,
ස කොසියො දුලුභපානභොජනො
තස්ස සුධං පාපය දෙවසාරථී.
- 4049. ස මානලී දෙවවරෙන පෙසිතො
සහස්සයුක්ඛං අභිරුඤ්ඤ සන්දනං,
ස බීජමෙව උපගමම අක්ඛමං
අදිස්සමානො මුනීනො සුධං අද්ද¹.
- 4050. උදඤ්ඤනං උපනිට්ඨතො හි මෙ
පහඬකරං ලොකතමොනුදුක්ඛමං,
සබ්බානි භුතානි අතිච්ච වාසවො
කො නෙව මෙ පාණිසු කිං සුධොදහී.
- 4051. සංඛුපමිං සෙනමතුලාදස්සනං
සුචිං සුගන්ධං පියරුපමබ්භුතං,
අදිට්ඨපුබ්බං මම ජාත²වක්ඛුහි
කා දෙවතා පාණිසු කිං සුධොදහී.
- 4052. අභං මහිඤ්ඤන මහෙසි පෙසිතො
සුධාහිභාසිං තුරීතො මහාමුනී,
ජානාසි මං මානලී දෙව සාරථී
භුඤ්ඤස්ස භතතුක්ඛමං මා විචාරසී³.
- 4053. භුක්ඛා ව සා ද්වාදස භනති පාපකෙ
බුදං පිපාසං අරතීං දරකලමං⁴,
කොඬුපනාහඤ්ඤී විවාදපෙසුනං
සීතුණ්ඤනඤ්ඤී රසුක්ඛමං ඉදං.

1. අදසි - මජ්ඣං.
 2. ජාතු - මජ්ඣං.
 3. මාහිචාරසී - මජ්ඣං.
 4. දරථකමං - මජ්ඣං, දුරකමං - චී. දරථං කීලං - සා.

4046. සත්‍ය වූ පරාක්‍රම ඇති ධර්මයෙහි පිහිටි මුළු ලොව හැසිරෙන්නා වූ නාරද නම් යම් සෘෂිවරයෙක් වේ ද හේ තොප අතුරින් උත්තම හෝ අධම තැනැත්තිය කවර දැ යි නොදනිවු නම්, ශක්‍රයා වෙතට ගොස් අසව යි ගන්ධමාදන නම් උතුම් පර්වතයෙහි දී අපට කීයේ යයි ඒ අප්සරාවෝ කීහ.

4047. උතුම් සිරුරැති දිව්‍යාංගනාවරුනි, තෙල මහවනයෙහි හැසිරෙන මහාමුනි තෙම අන්හට නොදී වළඳ නොකරයි. ඒ කොසිය තාපස තෙම පරීක්‍ෂා කොට දන් දෙයි. හෙ තෙම තොපගෙන් යම් තැනැත්තියකට දෙන්නේ නම් ඕ තොමෝ ම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ යයි ශක්‍ර තෙම කීයේ ය.

4048. දෙව සාරථිය, යම් තාපසයෙක් දකුණු දිග ගං ඉවුරෙහි හිමවත් පාර්ශ්වයෙහි වාසය කෙරේ ද, ඒ කොසිය තාපස තෙම දුර්ලභ ආහාර පාන ඇත්තේ ය. ඔහුට සුධාහොජනය පමුණුව යි කීයේ ය.

4049. දෙවොත්තමයා විසින් යවනලද ඒ මාතලී දිවාපුත්‍ර තෙම දහසක් අසුන් යෙදූ යානයට නැහ වහා අසපුවට පැමිණ අදාශ්‍යමාන වූයේ සෘෂිවරයාහට සුධාහොජනය දුන්නේ ය.

4050. උදෑසන ගිනි දෙවියා පුද ලොකාන්ධකාරය දුරු කරන්නා වූ පහංකර වූ උතුම් හිරු වෙත එළඹ සිටි මාගේ අත්වල කවරෙක් සුධාහොජනය බහාලී ද? කීම, සියලු භූතයන් ඉක්මවා සිටින ශක්‍ර තෙමේ ද?

4051. සක් ගෙඩියක් මෙන් සුදු වූ අසමාන වූ දැකුම් ඇති පිරිසුදු සුවඳවත් දැකුම්කලු වූ අද්භූත වූ පියවි ඇසින් නො දක්නා ලද වීරු සුධාහොජනය කවර නම් දෙවියෙක් කවර හෙයින් මා අතැ තැබීදැ යි සෘෂිවරයා ප්‍රශ්න කෙළේ ය.

4052. මහර්ෂි වූ මහා මුනිවරය, මම වනාහි සක්දෙව රජු විසින් මෙහෙයවන ලද්දේම වහා සුධාහොජනය ගෙන ආයෙමි. මා දෙවසාරථී වූ මාතලී බව දනුමැනවි. උතුම් බත වළඳනු මැනවි. ප්‍රපඤ්ඤා නො කරව.

4053. වළඳන ලද්ද වූ ඒ සුධාහොජනය බඩගින්න ය, පිපාස ය, නො ඇල්ම ය, කායදරඨ ය, ක්ලාන්තගති ය, කොප ය, බද්ධ වෛර ය, විවාද ය, කේලාම් කීම ය, සීත ය, උෂ්ණ ය, අලස බව ය යන දෙලොස් පාපධර්මයන් නසන්නේ ය.

4054. න කප්පති මාතලී මඤ්ඤ භුඤ්ඤං
 පුබ්බෙ අදකා ඉති මෙ චතුක්කමං,
 න වාපි එකාසනමරියපුජිතං
 අසංවිහාගී ච සුඛං න විඤ්ඤි.
4055. ඵ්ඝානකා යෙවිමෙ පාරදුරිකා
 මිත්තදුදුනො යෙව සපනතී සුබ්බතෙ,
 සබ්බෙව තෙ මච්ඡරීපඤ්ඤමාධමා
 තස්මා අදකා උදකමුඛි නාසමීයෙ.
4056. යො හික්ඛියා වා පුරිසස්ස වා පන
 දසසාමී දුතං විදුසමපචණ්ණිතං,
 සද්ධා වදඤ්ඤ ඉධ වීතමච්ඡරා
 භවතති හෙතෙ සුච්චිසමමසමමතා¹.
4057. අතො මුතා² දෙවචරෙන පෙසිතා
 කඤ්ඤ චතසෙසා කනකත්තචුපමා,
 ආසා ච සද්ධා ච සිරි තතො හිරි
 තං අසසමං ආගමුං යඤ්ඤ කොසියො.
4058. තා දිසවා සබ්බො පරමප්පමොදිතො
 සුභෙන චණ්ණෙන සිධාරිචග්ගනො,
 කඤ්ඤ චතසෙසා චතුරො චතුඤ්ඤා
 ඉච්චබ්බී මාතලීනො ච සමමුඛා.
4059. පුරිමං දිසං කා ජං පහාසි දෙවතෙ
 අලභකතා තාරවරාව ඔසධි,
 පුච්ඡාමී තං කඤ්ඤනචෙලලිචිග්ගහෙ
 ආචිකඛි මෙ ජං කතමාසි දෙවතා³.
4060. සිරාහං දෙවී⁴ මනුජෙසු පුජිතා
 අපාපසතතුපනිසෙවීතී සද,
 සුධාවිවාදෙන තචනතිමාගතා
 තං මං සුධාය වරපඤ්ඤ භාජය.
4061. යසසාහම්ච්ඡාමී සුධං මහාමුත්ති
 ස් සබ්බකාමෙහි නරො පමොදනී,
 සිරිති⁵ මං ජානහි ජුහතුක්කම
 තං මං සුධාය වරපඤ්ඤ භාජය.

1. සුච්චිච - චි. මජ්ඣ. සා.
 2. මතා - මජ්ඣ. සා.,
 3. දෙවතෙ - මජ්ඣ.

4. දෙව - මජ්ඣ.
 5. යො - චි. මජ්ඣ. සා.
 6. සිරිතු - මජ්ඣ. සිරිහි - චි.

4054. එම්බා මාතලිය, පළමුකොට නොදී වැළඳීම මට කැප නැත. මෙසේ මගේ උතුම් වුනයෙක් ඇත. එකලා වැ වැළඳීම ආයඨයන් විසින් නො පුදන ලද්දෙ යැ. බෙදුගෙන නොවළඳන තැනැත්තේ දෙව් මිනිස් සුව නො විදියි.

4055. ස්ත්රීන් නසන, පරදරාවන් කරා යන මේ යම් කෙනෙකුත් වෙන් ද, මිත්‍රද්‍රෝහී යම් කෙනෙකුත් වෙන් ද, දෑහැමි මහණ බමුණන්ට ආක්‍රොශ කරන යම් කෙනෙකුත් වෙන් ද, මසුරු කම පස් වැනි කොට ඇති ඒ හැම දෙන අධිමයෝ ය. එහෙයින් නොදී දිය පවා නො බොමි.

4056. යම්බඳු මම ස්ත්‍රියකට හෝ පුරුෂයකට හෝ බුද්ධාදි පණ්ඩිතයන් විසින් වර්ණනා කරනලද දනය දෙමි ද එසේ මේ ලෝකයෙහි සැදුහැනි ප්‍රතිග්‍රාහකයන්ගේ වචන දන්නා වූ පහව ගිය මසුරු මල ඇති මේ පුරුෂයෝ උතුම් යයි සම්මත වෙති.

4057. ඉක්බිති සක්දෙව් රජු විසින් අනුදන්නාලදු වැ පිටත් කොට හරිනලද, ස්වර්ණයට බඳු සිරුරු සමින් හොබනා වූ ආශාය, ශ්‍රද්ධා ය, ශ්‍රී ය, භරී ය යන කන්‍යාවන් සතර දෙන යම් අසපුවෙක්හි කොසිය (තවුස්) තෙම වෙසේ ද ඒ අසපුවට පැමිණියහ.

4058. ශොභන වූ වර්ණයෙන් ගිනිසිළු මෙන් සතර දිශායෙහි සිටියා වූ, දක්ෂ වූ, ඒ දිව්‍යජසරාවන් සතර දෙන දෑක අතිශය ප්‍රීතියට පත් කොසිය තවුස් තෙම මාතලී දිව්‍යපුත්‍රයා හමුවෙහි මෙසේ කිය.

4059. එම්බා දෙව්දුව, උතුම් ඔසයි තරුව මෙන් පෙරදිග බබුළුවන්නා වූ තෝ කිනම් වෙහි ද? රන්රුවකට බඳු සිරුරු ඇත්තිය, තී විවාරමි. තෝ කවර නම් දෙව්දුවක් වෙහිදැයි මට කියව.

4060. හැම කල්හි අලාමක සත්වයන් විසින් සෙවුනා ලබන්නා වූ මිනිසුන් කෙරෙහි පුජාත්‍රයට පත් මම ශ්‍රී නම් වෙමි. මහාප්‍රාඥය, සුධාහොජනය පිළිබඳ විවාදයෙන් ඔබ සම්පයට ආමි. ඒ මට සුධාහොජනය දුන මැනවි.

4061. මහාතාපසය, මම යමකුට සැප කැමතිවෙමි ද, ඒ මිනිස් තෙම සියලු කාමසම්පතීන් තුටු වෙයි. හෝම කරන්නවුන් අතුරෙන් ශ්‍රෙෂ්ඨය, මා ශ්‍රී නමැයි දනුව. මහාප්‍රාඥ තාපසයාණනි, ඒ මට සුධාහොජනය දුන මැනවැ යි කීවාය.

- 4062. සිසෙපන විජුවරණෙන බුඬ්ඤා
නරා උපෙනා පගුණා සකමමුනා,
තයා විභීනා න උභතනි කිඤ්ඤානං.
තයිදං න සාධු යදීදං තයා කතං.
- 4063. පසසාමී පොසං අලසං මහග්ගසං
සුදුකකුලීනමපී අරුපිමං නරං,
තයානුගුණො සිරි ජාතිමං අපි
පෙසෙති දසං විය ගොගවා සුඛී.
- 4064. නං තං අසච්චං අච්චජ්ජසෙච්චිනිං
ජානාමී මුලුභං විදුරානුපාතිනිං,
න තාදීඨි අරහති ආසනුදකං
කුතො සුධා ගච්ඡ න ඌභා රුච්චිසී.
- 4065. කා සුකකදයා පටිමුත්ත'කුණ්ඩලා
චිත්තභයද කමුච්චිමට්ඨධාරිනී,
ඔසිත්තචණ්ණං පරිදඤා සොහසි
කුසග්ගරතං අපිලඤා මඤ්ජරීං.
- 4066. මිථීච භනතා සරවාපධාරිතා
විරාධිතා මජුමිච උදිකඛසී,
කො තෙ දුතියො ඉධ මජුලොචනෙ
න භායසී එකිකා කානනෙ වනෙ.
- 4067. න මෙ දුතියො ඉධමඤ්චී කොසිය
මසකකසාරජභවමභි දෙවතා,
ආසා සුධාසාය තචතනිමාගතා
නං මං සුධාය වරපඤ්ඤා භාජය.
- 4068. ආසාය යනති වාණිජා ධනෙසිනො
නාවං සමාරුඤා පරෙතනි අණ්ණවෙ,
තෙ තත්ථ සීනති අථොපි එකද
ථීනාධනා එනති විනට්ඨපාහතා.
- 4069. ආසාය ඛෙත්තානි කසනති කසසකා
වපනති ඛීජානි කරොනාකුපායසො,
ථීතීනිපාතෙන අවුට්ඨිතාය වා
න කිඤ්ච වීඤ්චනති තතො ඵලාගමං.

1. පටිමුකක - මජ්ඣං.

4062. හස්තිශිල්පාදී ශිල්පඥානයෙන් ද වෙදත්‍රය සංඛ්‍යාත විද්‍යායෙන් හා ශීලයෙන් ද බුද්ධිමහිමයෙන් ද යුත් තමහට සුදුසු කෘෂි වණික් ආදී කර්ම ප්‍රගුණකොට ගත්තා වූ මනුෂ්‍යයෝ තීගෙන් තොර වූවාහු ස්වල්ප මාත්‍ර වූ හෝ කවර සැපයක් වත් නොලබත් ද, තී විසින් කරන ලද මේ යමක් ඇත් නම් එය නො සුදුසු ය.

4063. තී විසින් රකිනු ලබන අලස වූ බොහෝ බුදිනසුලු නිවකුලීන වූ මිනිසෙක් වේ ද, සම්පන්න යුත් සුව දිවියක් ගෙවන කුලීනයෝත් ඔහුගේ දසභාවයට පත් වෙති.

4064. ඒ ස්වභාව සත්‍යය නැති යුක්ති අයුක්ති විභාග නැති වූ සෙවුනා, පණ්ඩිතයන් පහත හෙළන්නා වූ මුළු වූ තී හඳුනාමි. තී වැන්නෝ අසුනක් පැනක් ලබනට වත් නො සුදුසු ය. සුධාහොජනය ලැබීමට කොයින් සුදුසු වේ ද? මෙතැනින් යව. මට රූපී නො වෙහි යි (තවුසා කිය.)

4065. සුදු දත් ඇති පළඳනාලද කුණ්ඩලාභරණ ඇති විසිතුරු අභූපළඳනා ඇති වෙසෙසින් මටකරනලද රන්මුවා අබරණ දරන තී වත්කළ දියදහරක් බඳු දිව දුහුලක් හැඳ කුසතණින් දුල්වුණු ගිනිසිළුවක් බඳු පත්‍ර සහිත හෝපලු කැනක් කනෑ පැළඳ හොබනිය. තො කවරක් ද?

4066. වැද්දකු විසින් විදිනලද පහර වැරද වූ බියපත් මුව දෙනකගේ මද බැල්ම මෙන් බලන්නෙහිය. මද බැලුම් ඇත්තිය, මෙහි තොපගේ කවර දෙවැන්නෙක් වේ ද? කානන නම් වූ වනයෙහි එකලා වූවා බිය නො වෙහි ද?

4067. කොසිය තවුසාණනි, මෙහි මට දෙවැන්නෙක් නැත. මම වනාහි තව්නසා දෙවිලොව උපග්නියක්වු. ආශා නම් වූ මම සුධාහොජනය කෙරෙහි ආශාව හෙතුකොටගෙන ක්‍රමවහන්සේ සම්පයට ආමි. උතුම් ප්‍රඥ ඇති තාපසය, ඒ මට සුධාහොජනය දුන මැනවි.

4068. ධන සොයන වෙළෙන්දෝ ධනාශායෙන් නැව් නැග මහසයුරෙහි පරතෙරට යෙත්. ඔවුහු එහි ගිලෙති. වැළි ඇතැම් විට නැසුණු මාර්ගොපකරණ ඇත්තාහු පිරිහුණු ධන ඇත්තෝ වන්නාහ.

4069. ගොවියෝ ආශායෙන් කෙත් සාති. බිජුවට වසුරති. උපාය වශයෙන් නොයෙක් දේ කරති. උවදුරු පැලීණිමෙන් හෝ වැසි නොලැබීමෙන් හෝ එයින් කිසි ප්‍රයෝජනයක් නො විදිති.

4070. අඵකතකාරානි කරොනති භතඤ්ඤු
 ආසං පුරකඛ්ඤා නරා සුඛෙයිනො,
 තෙ භතඤුරුඤා අතිගාලුහිතා පුන
 දියා පනස්සනති අලඳා කිඤ්ඤිනං.
4071. ජහිඤ්ඤි¹ ධඤ්ඤිඤ්ඤි ධනඤ්ඤි ඤ්ඤිතකෙ
 ආසාය සඤ්ඤාධිමනා සුඛෙයිනො,
 තපනති ලුඛමපි තපං වීරනතරං
 කුමමග්ග²මාරුඤ්ඤා පරෙතති දුග්ගතිං.
4072. ආසා විසංවාදිකසම්මතා³ ඉමෙ
 ආසෙ සුධාසං⁴ වීනයසසු අතතති,
 න තාදිසි අරභති ආසනුදකං⁵
 කුතො සුධා ගච්ඡ න මඤ්ඤා රුවඤ්ඤි.
4073. දඳුලලමානා යසසා යසසඤ්ඤි
 ජීසඤ්ඤි⁶නාලව්භයනං දියං පති,
 පුච්ඡාමී තං කඤ්ඤිනචෙලලී⁷ග්ගහෙ
 ආවිකාමෙ ඤ්ඤි කතමාසි දෙවතා⁸.
4074. සඳාහං දෙවී⁹ මනුජෙසු පුජිතා
 අපාපසතකුපතිඤ්ඤිවිනී සද,
 සුධාවිවාදෙන තවනතිමාගතා
 තං මං සුධාය වරපඤ්ඤි භාජය.
4075. දනං දමං වාගමමොපි සංයමං
 ආදය සඳාය කරොනති හෙකද,
 මොයං මුසාකුටමමොපි පෙසුනං
 කරොනති හෙතෙ පුන විච්චුතා තයා.
4076. හරියාසු පොසො සදිසිසු පෙකඛවා
 සිලුපපනඤ්ඤා පතිඛඛතාසුපි,
 විනෙඤ්ඤා ජඤ්ඤං කුලඤ්ඤිතියාසුපි
 කරොති සඳා පන⁹ කුමභද්දසියා.

1. භික්ඛාන - මජ්ඣං.
 2. කුමමග්ග - මජ්ඣං.
 3. විසංවාදක - මජ්ඣං.
 4. සුධාය - මජ්ඣං.
 5. ආසනුදකං - මජ්ඣං.
 6. දීසඤ්ඤි - මජ්ඣං.
 7. දෙවතෙ - මජ්ඣං.
 8. දෙව - මජ්ඣං.
 9. පුන - වී.

4070. සැප සොයන්නා වූ මනුෂ්‍යයෝ ආශාව පෙරදැරි කොට ස්වාච්චරුන් පිණිස යුදබිම්හි වියඹ කරති. දූඩි වෙහෙස දරා ක්‍රියා කළ ඔහු නැවත කිසිවකුත් නොලබා පලායන්නාහ.

4071. සැප සොයා ස්වර්ගාරෝහණය කරනු කැමැත්තෝ ධාන්‍ය ද ධනය ද නැදැයිත් ද හැර ආශායෙන් බොහෝ කලක් මුළුල්ලේ රුක්‍ෂ වූ තපස් පවා රකිති. ඔවුහු කුමගට වැටී දුගතියට පැමිණෙති.

4072. මේ සතියෝ ආශාව නිසා රැවටෙන්නාහ යි සම්මතව ඇත. ආශාවෙහි, තමා කෙරෙහි පවත්නා සුධාහොජන ආශාව දුරුකරව. තී වැන්නෝ අසුන් හා ජලයවත් ලැබීමට සුදුසු නොවෙති. එබැවින් සුධාහොජනය කොයින් ලැබේ ද? යව. තී මට නො රුස්නෙහි ය යි (තාපස තෙම කිය.)

4073. පරිවාර සම්පතීන් දිලියෙමින් බටහිර දික්හි සිටින යසස් ඇති තී කිනම් වෙහි ද? රත්රුවකට බඳු සිරුරු ඇත්තිය, ඒ කරුණ නොප විචාරමි. තෙපි එය මට කියව. කිනම් දෙවතාවක් වෙහි ද?

4074. මහත් ප්‍රඥා ඇති තාපසයන් වහන්ස, මිනිසුන් කෙරෙහි සැම කල්හි පූජිත වූ, උසස් සතියන් විසින් පෙවුනාලද, මම සද්ධා නම් වෙමි. සුධාහොජනය පිළිබඳ විවාදයෙන් නුඹ වහන්සේ වෙත ආමි. ඒ මට සුධාහොජනය දුන මැනව.

4075. ඇතැම් කාලයෙකහි සතියෝ නොප හා එක් වූවාහු දන් දීම ය, ඉන්ද්‍රියදමන ය, පරිත්‍යාග ය, සිල් රකීම ය, යන මේවා කරති. කිසි කලෙකහි එම සතියෝ තිගෙන් වෙන් වූවාහු සොරකම ද බොරු කීම ද කුටකර්මය ද කේලාම් කීම ද කෙරෙත්.

4076. සමාන ජාති ඇති සිල්වත් පතිවුතා ගුණොපෙත ඤල දුහිතෘන් වන භායඛාවන් කෙරෙහි ගිජු වූ පුරුෂ තෙම ඔවුන් කෙරෙහි ආශාව හැරදමා කුම්භදූෂ්‍යයගේ වචනය පවා අදහන්නෝය.

- 4077. නිමෙව සද්ධෙ පරදරසෙවිනී
පාපං කරොසි කුසලංසි රික්ඛසි,
න තාදිසි අරහසි ආසනුදකං
කුතො සුධා ගච්ඡ න ඔඤ්ඤ රුවලසි.
- 4078. ජීසඤ්ඤරත්තං අරුණසම්මුභතෙ
යා දිසස්සතී උත්තමරූපවණ්ණිනී,
තප්පමා මං පටිභාසි දෙවතෙ
ආචිකඛ මෙ නිං කතමාසි අච්ඡරා.
- 4079. කාළා නිදසෙරිව අග්ගජාතිව
අනිලෙරිතා ලොහිතපත්තමාලිනී,
කා තිට්ඨසි මඤ්ඤිවාචලොකයං
භාසෙසමානාව ගිරං න මුඤ්ඤසි.
- 4080. භීරාහං දෙවී¹ මනුජෙසු පුජිතා
අපාපසත්තපනිසෙච්ඡිනී සද.
සුධා විවාදෙන තවතර්මාගතා
සා තං න සකෙකාමී සුධංසි යාචීතු.
කොපිනරූපා වීය යාවන.තථීයා.
- 4081. ධම්මෙන ඤායෙන සුගතෙන උච්ඡසි
ඵසො හි ධම්මො නහි යාවනා සුධා,
තං තං අයාවතීමහං නිමනනයෙ
සුධාය යඤ්ච්ඡසි තමපි දමඹි තෙ.
- 4082. සා නිං මයා අජජ සකමඤ් අසස්සමෙ
නිමනනිතා කඤ්ඤනවෙලලී²විග්ගහෙ
කුචං හි මෙ සඛ්ඛරසෙහි පුජියා
තං පුජයිත්වාන සුධංසි අසමියෙ.
- 4083. සා කොසිදයනානුමතා පුජිමතා
අඤ්ඤා හිරි රමමං පාවිසියස්සමං,
උදඤ්ඤවනතං ඵලමරියපුජිතං
අපාපසත්තපනිසෙච්ඡිතං සද.
- 4084. රුක්ඛග්ගහණා බහුකෙසු පුජිතා
අඤ්ඤා පියාලා පනසා ච කිංසුකා,
සොහඤ්ඤනා ලොඤ්ඤමථොපි පදමකා
කෙකා ච භඛ්ඛා තිලකා ච පුජිතා.

1. දෙව - මජ්ඣ.
2. වෙලල - මජ්ඣ.

4077. ශ්‍රද්ධාවෙනි, පුරුෂයා තිගේ වසයට පැමිණීමෙන් ම පරදර සේවනය කරන හෙයින් තී පරදර සේවනය කරන්නෙහි ය. පව කරන්නෙහි ය. කුසල් හිස් කරන්නෙහි ය. තී වැන්නෝ අසුන් හා ජලය (පමණකුදු) ලැබීමට නො සුදුසු වෙති. සුධා-හොජනය කොයින් ලැබේ ද? යව. තී මට නො රුස්නෙහි ය යි (තවුසා කිය.)

4078. රාත්‍රි කාලයාගේ අවසන්හි අරුණොද්ගමන වේලායෙහි උතුම් රූපයෙන් හා වර්ණයෙන් යුක්ත වූ යම් පූර්වදිශාවක් දක්නා ලැබේ ද, දෙව්දුව, තී එබඳුය යි මට වැටහෙ යි. තී කිනම් අජසරාවක් ද යි මට කියව.

4079. නියං සමයෙහි පළමුව හටගත් සුළඟින් කම්පාවන්තා වූ ලේවන් කොළවලින් පිරිවැරුණු කළුචලක් සේ මද බැල්මෙන් යුතුව කවර නම් තැනැත්තියක් සිටින්නේ ද? කපාකිරීමට කැමැත්ත දක්වන්නේ නමුදු වචන නො මුදන්නෙහි ය.

4080. තාපසයන් වහන්ස, මම වනාහි මිනිසුන් කෙරෙහි පූජිත වූ හැම කල්හි අලාමක සත්‍වයන් විසින් සෙවුනා ලද හිරි නම් දෙවහන වෙමි. සුධා විවෘදයෙන් ඔබ වෙත පැමිණි ඒ මම සුධාහොජන ඉල්ලීමට ද නො හැක්කෙමි. ස්ත්‍රියගේ ඉල්ලීම වූකලී රහසහ පෙන්වීම බඳු හෙයින්.

4081. මනා සිරුරු ඇත්තිය, ස්වාභාවික ක්‍රමයෙන් සුධාහොජනය ලබන්නෙහිය. ඉල්ලීමෙන් සුධාහොජනය නො ලබන්නෙහිය. මේ වනාහි ස්වභාව ධර්මය වේ. එහෙයින් නො ඉල්ලන්නා වූ තිට මම සුධාහොජනයෙන් නිමන්ත්‍රණය කරමි. එපමණක් නොව තී යමක් කැමති නම් එය ද තිට දෙමි.

4082. ස්වර්ණරාශියකට බඳු ශරීර ඇත්තිය, ඒ නුඹ අද මා විසින් සිය අසපුවෙහි නිමන්ත්‍රණය කරන ලද්දෙහි ය, තී වනාහි මා විසින් හැම රසයෙන් පිදිය යුත්තී ය. තී පුදු මම ද සුධාහොජනය වළඳන්නෙමි යි (තාපස තෙම කිය.)

4083. අනුභාව සම්පන්න කොසිය තවුසා විසින් අනුදන්තාලද ඒ හිරි නම් දිව්‍යාංගනා තොමෝ ඒ ඒ තැන්හි දිය ඇත්තා වූ, නොයෙක් පලතුරුවලින් ගැඹසිගන්නා වූ, නිවරණ දෙෂයෙන් මිදුණු ධ්‍යානලාභීන් විසින් පුදනලද්ද වූ, අලාමක සත්‍වයන් විසින් සෙවුනා ලද, ආශ්‍රමයට පිවිසියා ය.

4084. මෙහි වනාහි මලින් හා පලින් සැදුම්ලත්, වෘක්ෂ සමූහයෝ බොහෝ වෙති. අඹ ය, මොර ය, කොස් ය, කැල ය, මුරුංගා ය, ලොත් ය, පද්මක ය, කේතක ය, හංග ය, පිපියා වූ එරහැන්ද ය,

4085. සාලා කථරිරි බහුකෙසු ජලබ්බයො
අසසසු නිග්‍රොධි මධුකා ච වෙනසා,
උඤ්ජකා පාටලීසිත්ථවාරකා
මුත්‍රසංඝගණ්ඨා මුවලිඤ්ජකෙතකා.
4086. හරෙණුකා වෙඵකා වෙණුත්ඤ්ජකා¹
සාමාක නිවාරමථොපි චීනකා,
මොවා කදලී බහුකෙසුසාලියො
පච්ඡයො ආභුජිනො ච තණ්ඨලා.
4087. තසස ච උඤ්ජරෙ පථෙසස² ජාතා පොකඛරණී සිවා,
අකකකසා අපබ්භාරා³ සාධු අපථිග්‍රහධියා.
4088. තසු මචජා⁴ සනතිරතා ඛෙමිනො බහුභොජනා,
සිධිගු සචඤ්ඤා සකුලා⁵ සතචඤ්ඤා ච රොහිතා
ආලිගග්‍රහරකාකිණ්ණො පාඨිනා කාකමචජකා.
4089. තසු පකඨි සනතිරතා ඛෙමිනො බහුභොජනා,
භංසා කොඤ්ඤා මජ්ජරා ච වකකවාකා ච කුඤ්ඤා
කුණාලකා බහුචීත්‍රා සිඛණ්ඨි ජිවංජිවකා.
4090. තසු පානායමායනති නානාමිගගණො බහු,
සීහා වාග්‍ගො වරාහා ච අචජකොකතරචජයො.
4091. පලාසාද ච ගචජා මහිසා රොහිතා රුරු,
ඵණෙය්‍යා ච වරාහා ච ගණිනො තිඤ්ඤසුකරා⁶.
4092. කදලීමිතා බහු වෙසු⁷ බිලාරා සසකණ්ණකා
ජමාගිරි පුජඤ්චිත්‍ර සඤ්ඤා
දිජාභිසුඨා දිජසඛකසෙචිතා.
4093. සා සුභතවා නීලදුමාභිලචෙනිතා
චිජ්ජු මහාමෙඝරිවානුපජජථ,
තංසා සුසඤ්ඤා සිරා⁸ කුසාමයං
සුචිං සුගණ්ඨං අභිනුපසෙචිතං
අත්‍රිචජකොචජං හිරිමෙතදබ්බි
නිසීද කලයාණි සුබසීදමාසනං.

1. කෙණුතිණ්ඨකා - මජ්ඣං.
2. උඤ්ජරපසෙසන - මජ්ඣං. සා.
3. අකකකසා අපබ්භාරා - මජ්ඣං.
4. පච්ජා - මජ්ඣං.
5. සකුලා - මජ්ඣං.
6. නිකසුකරා - චී මජ්ඣං. සා.
7. බහුකෙසු - මජ්ඣං.
8. සුරං - මජ්ඣං.

4085. සල් ය, ලුණුවරණ ය, දඹ ය, ඇසතු ය, නුග ය, මී ය, හොමුවගු ය, ඇසළ ය, පලොල් ය, නික ය, මනා සුවදැනි මිදෙල්ල ය, පංචවිධ කෙනකිවෘක්ෂ ය යන මොහු මෙහි බොහෝ වෙත්.

4086. අපරණු ගණයට අයත් හරෙණුක (නම් ධාන්‍ය) ද වංසවොරක ද වල්මෑ ද නියඹරා¹ ද බොඩහමු ද උරුහැල් ද යළි රජමෑ ද ඇටකෙහෙල් ද කෙහෙල් ද හැල් ද නොයෙක් විවර්ග ද භුජපත්‍ර ද ස්වයංජාත සහල් ද මෙහි බොහෝ වෙති.

4087. ඒ අසපුවට උතුරු දෙසින් හටගත් යහපත් පොකුණෙක් ඇත. ඔ අකර්කශ ය. නො සුන් ඉවුරින් යුතු ය. සුවද දියෙන් සුවදවත් ය.

4088. ඒ පොකුණෙහි නිර්භය වූ ගොදුරු සුලභ වූ නිතොර වෙඤන සිඛිගු ය, සවඬක ය, සකුල ය, සතචංක ය, රොහිත ය, ආලි ය, ගඟ්ගරක ය, පෙට් ය, ඛාකමච්ඡ ය යන මත්ස්‍යයෝ වෙති.

4089. එහි නිර්භය වූ සුලභ වූ ගොදුරු ඇති භංස ය, කොස් ලිහිණි ය, මොනර ය, සක්වාලිහිණි ය, ඇටිකුකුළු ය, කොවුල් ය, විසිතුරු පියාපත් ඇති බහුවිත්‍ර නම් පක්ෂි ය, ඔසවනලද මුදුන් ඇති මොනර ය, ජීවඤ්චික ය යන පක්ෂිහු නිතර වෙසෙති.

4090. එහි බොහෝ වූ මාග සමූහයෝ පැන් බීමට එති. එනම් සිංහයෝ ද, ව්‍යාභ්‍රයෝ ද, ඌරෝ ද, වලස්සු ද, වෘකයෝ ද, කළුභිස්වලස්සු ද,

4091. කභවෙහෙණු ද, ගවරු ද, මහිසයෝ ද, රොහිත මාගයෝ ද, රුරු මුවෝ ද, එණි මුවෝ ද, වරාහ නම් මුවෝ ද ගෝන්ත්‍ර ද සමූහ වශයෙන් ඇති නිංක නම් ඌරෝ ද,

4092. කෙහෙල්මුවෝ ද, බළල්ලු ද සාවෝ ද කරණක මාගයෝ ද එති. විසිතුරු මල් අතුරනලද භූමියෙහි වූ පිටිපහණ පක්ෂීන් විසින් සොෂාකරනලද්දේ පක්ෂි සමූහයා විසින් සෙවුනාලද්දේ ද වෙයි.

4093. මනා සිව් ඇති ඔ තොමෝ නිල්වන් වෘක්ෂශාඛාවන් පරාමර්ශනය කරමින් මහාමෙසයක් අතරින් දිස්වන වීදුලියක් මෙන් පහළවූවා ය. හොදින් සම්බන්ධ කළ ඌර්ධවභාග ඇති ඉතා කැමතිවිය යුතු කුශතෘණමය කොට්ඨ නම් අසුනක් පිරිසුදු සුවදැනි අඳුන්දිවිසමකින් සෙවුනාලදු ව පනවා, සුන්දරිය, මේ අසුන සුව වෙයි. මෙහි හීදගනුව යි හිරි දෙදිවට තාපස තෙම කිය.

නිකුකානි නිමිරු රුක්ඛා - අට්ඨකථා (නිමිරුසකා?)

4094. තස්සා තදු කොච්ඡගතාය කොසියො
 යදිච්ඡමානාය ජටාජිනං ධරො,
 නවෙහි පතෙනහි සයං සහුදකං
 සුධාහිභාසී තුරිතො මහාමුනි.
4095. සා තං පග්ගඤ්ඤා¹ උහොහි පාණ්හි
 ඉංචුච්චී අතමනා ජටාධරං,
 හත්ථං එතරහි පුජිතා තයා
 ගච්ඡයාය ඉහෙම තදිචං ජිතාවිනි.
4096. සා කොසියානුමනා ජුතීමනා
 උදිරිතා² වණ්ණමදෙන මතතා,
 සකාසෙ³ ගතඤ්ඤා සහස්සවකඛුනො
 අයං සුධා වාසව දෙහි මෙ ජයං.
4097. තමෙන සකෙකාපි තදු අපුජසී
 සහිත්ථු ව දෙවා සුර⁴කඤ්ඤාමුත්තමං,
 සා පසුජලී දෙවනුඤ්ඤාපුජිතා
 නවෙහි කොච්ඡග්ගි යදු උපාවසී.
4098. තමෙව සංසී පුනරෙව මාතලී
 සහස්සනෙතො නිදසානමිත්ථෙ,
 ගතඤ්ඤා වාකායං මම ඛුහි කොසියං
 ආසාය සඤ්ඤා සිරියා ව කොසිය
 හිරි සුධං කෙන මලකථ හෙතුනා.
4099. තං සුපලවකං උදනාරසී රථං
 දදද(උලමානං උපකිරිය⁵ සාදිසං,
 ජමොනාදිසං තපනෙයා සනතිහං
 අලච්ඡායං කඤ්ඤානවිත්තසන්තිකං.
4100. සුචණ්ණවන්දෙකථ ඛහු නිපාතිතා
 හත්ථී ගවස්සා කිකිච්චායසදීපියො⁶,
 එණෙයායකා⁷ ලබ්භිමයෙකථ පකඛියො
 මීගෙකථ වෙච්චරියමයා යුධායුතා⁸.

1. පවිගගඤ - මජ්ඣං.
 2. උදිරසී - මජ්ඣං.
 3. සකාසෙ - මජ්ඣං, සා.
 4. සුර - මජ්ඣං.
 5. උපකකිරිය - සා, උපකාරිය - මජ්ඣං.
 6. කීපුරිය - මජ්ඣං, සා.
 7. ලබ්භ - මජ්ඣං, සා.
 8. යුධායුතා - සා, යුතායුතා - මජ්ඣං.

4094. කොව්ඡ නම් අසුනෙහි හුන් සුධාහොජනය කැමැත්තා වූ ඒ හිරි නම් දෙව්දූවට දළමඩුලු අඳුන් දිව්සම් දරන කොසිය මහනවුස් තෙම තමා විසින් එකෙණෙහි ගෙනෙනලද තෙළුපතින් දක්ෂිණොදකය සහිත සුධාහොජනය වහා ගෙනවුත් එළවීය.

4095. ඕ තොමෝ එය දැනින් පිළිගෙන තුටු සිත් ඇත්තී තවුසාට මෙසේ කීවාය. “දන් මම නුඹ වහන්සේ විසින් එකාන්ත-යෙන් පුදන ලද්දෙමි. තවුසාණනි, ජයප්‍රාජ්න වූ මම දෙව්ලොවට යන්නෙමි” යි.

4096. කොසිය තවුසා විසින් අනුදන්නාලද අනුභාවසම්පන්න වූ වර්ණමදයෙන් මත් වූ ඒ හිරි නම් දෙව්දූව සක්දෙවරජුගේ සම්පයට ගොස් “මේ සුධාහොජනය වේ, මට දිනුම දෙව” යි කීවාය.

4097. ඇඳිලි බැඳගත් දෙව්මිනිසුන් විසින් පුදනලද ඒ හිරි නම් දෙව්දූව යම් කලෙකිහි අලුත් කොව්ඡ නම් අසුනෙහි හුන්නී ද එකල්හි ශක්‍ර තෙමේ ද ඒ උතුම් දෙවහනට පූජා කෙළේ ය. ඉන්ද්‍රයා සහිත සෙසු දෙවියෝ ද (පරසතු මල් ආදියෙන්) ඇය පිදහ.

4098. නැවත, දෙවියනට අධිපති වූ දහසක් නෙන් ඇති ශක්‍ර තෙම ඒ මාතලි දෙව්පුත්හට මෙසේ කීය. මාතලිය, කොසිය තවුසා වෙත ගොස් මාගේ මේ වචනය කියව. “කොසිය තවුසාණනී, ආසා ය, සද්ධා ය, සිරි ය යන මොවුන් හැර හිරි දෙව්දූව කවර හෙතුවින්න සුධාහොජනය ලැබීද” යි අසව යි (කීය.)

4099. මණ්ඩිත උපකරණයනට අනුකූලව බබළන්නා වූ ගිනිසිළු බඳු දඹරන්මුවා රියනිස හා අටමහලින් යුත් සරසනලද ඒ රිය සුවසේ ගමන් සඳහා පිළියෙළ කෙළේ ය.

4100. මේ රියෙහි රන්මුවා සඳරු බොහෝ නෙළනලද යැ. රන්මුවා ඇත් - ගව - අස් - චතුරු - වග - දිවි - ඒණිමුව රු නෙළන ලද යැ, මෙහි ඉගිලෙන සැහැවි ලිහිණි රු ඇත. මෙහි වෙරළ-මිණිමුවා මාගයෝ යුද කෙරෙහි.

4101. තක්ඛසුරාජ්ඣරයො¹ අයොජ්ජුං
 දසසතානි සුසුනාගසාදිසෙ,
 අලඛකතෙ² කඤ්ඤනජාලුරවජ්ඣෙ
 ආවෙළිකෙ සද්දගමෙ අසඬිතෙ.
4102. තං යානසෙට්ඨං අභිරුඤ්ඤා මානලී
 දසදිසා ඉමා අභිනාදඬිඤ්ඤා,
 නහඤ්ඤා සෙලඤ්ඤා වනස්පතීනී³ ච
 සසාගරං පච්චාඨකං මෙදිනී⁴.
4103. ස බ්භුමෙව උපගමි අසසමං
 පාවාරමෙකංසකතො කතඤ්ඤාලී,
 බහුසුභං වදාං⁵ චිතීතවනතං⁶
 ඉච්චවි මානලී දෙවධ්වාහමණං.
4104. ඉන්ද්‍රඤ්ඤා වාකානං නිසාමෙහි කොසීය
 දුතො අභං පුච්ඡති තං පුරිඤ්ඤෙ,
 ආසාය සඬා සිරියා ච කොසීය
 හිරි සුධං කෙන මලඤ්ඤා හෙතුනා.
4105. අන්ධා සිරි මං පටිභානි මානලී
 සඬා අනිච්චා පන දෙව සාරථී,
 ආසා විසංවාදිකසමමතා හි මෙ
 හිරි ච අරියමඤ්ඤා ගුණෙ පතිට්ඨිතා.
4106. කුමාරියො යාවිමා ගොඤ්ඤාකඤ්ඤා
 ජිණ්ණා ච යා යා ච සහතඤ්ඤාදිසො,
 තා ජන්දරාගං පුරිසෙසු උග්ගතං
 හිරියා නිවාරනානි සචිත්තමත්තනො.
4107. සඬාමසීසෙ සරසන්ඤ්ඤා
 පරාජිතානං පතනං පලායිනං,
 හිරියා නිචිත්තනානි ජහිඤ්ඤා ජීවිතං
 තෙ සංපට්චජනානි පුනා හිරිමනා.
4108. වෙලා යථා සාගරවෙලචාරිණි
 හිරායං හි පාපජනං නිවාරණි,
 තං සබ්බලොකෙ හිරිමරියපුජිතං
 ඉන්ද්‍රඤ්ඤා⁷ තං වෙදය දෙවසාරථී.

1. රාජ්ඣරියො - සසා, රාජ්ඣරියො - මජ්ඣං.
 2. අරං - මජ්ඣං.
 3. වනස්පතීනා - මජ්ඣං, සසා.
 4. මෙදිනී - මජ්ඣං, සසා,
 5. වුදාං - මජ්ඣං.
 6. වඤ්ඤා - ච, සසා.
 7. ඉන්ද්‍රඤ්ඤා - මජ්ඣං.

4101. බලයෙන් තරුණ ඇතුන් හා සම වූ සරසනලද රන් දල්ලුවා උරසැදින් යුත්, ආවෙලි නම් කර්ණාභරණ ඇති, කෙටිටි පහරක් නැති වැ ශබ්ද මාත්‍රයෙන් ම ගමන් කරන සුලු වූ, ශීඝ්‍රගාමී වූ කිල්වන් අස්ථුන් දහසක් ඒ රියෙහි යෙදුහ.

4102. මාතලී නම් දිව්‍යපුත්‍ර තෙම ඒ උතුම් යානයට නැග මේ දශදිශාවන් එකින්නාද කෙළේ ය. අහස ද, පර්වත ද, වන-දෙටු ගස් ද සයුර සහිත පොළොව ද කම්පා කළේ ය.

4103. ඒ මාතලී නම් දිව්‍යපුත්‍ර තෙම වහා ම අසපුවට පැමිණ එකස් කොට පොරවනලද දිව්‍යවස්ත්‍ර ඇත්තේ බද්ධාක්ෂලි වූයේ බහුශ්‍රැත වූ ගුණවාද්ධ වූ විනීත පැවැත්මෙන් යුත් දෙවියන් සම බ්‍රාහ්මණයාහට මෙසේ කීය.

4104. කොසිය නාපසයාණනි, ශක්‍රයාගේ වචනය අසනු මැනවි. මම ඔහුගේ දූතයෙමි. ශක්‍ර තෙම ඔබ විචාරයි. “කොසිය නාපසයාණනි, ආසාවට ද ශ්‍රද්ධාවට ද ශ්‍රියට ද වඩා කවර හෙතුවකින් හිරි තොමෝ සුධාහොජනය ලැබූ ද” යනු යි.

4105. මාතලිය, ශ්‍රී තොමෝ (ශිල්ප දන්තා නො දන්තා කවරුන් සේවනය කරන හෙයින්) අන්ධ යැ යි මට වැටහෙයි. ශ්‍රද්ධා තොමෝ (ඒ ඒ වස්තූන් හැර වෙනත් වස්තූන්හි පිහිටන හෙයින්) අනිත්‍ය යැ යි මට වැටහෙයි. ආසාව වනාහි රැවටිලි ඇත්තී යැ යි සම්මත ය. හිරි තොමෝ වනාහි ආයභිගුණයෙහි පිහිටියා යැ යි.

4106. මාතලිය, ප්‍රචණ්ඩධර්මය රක්තා වූ කුලගෙහි වැඩෙන කුමරියෝ ය, වැන්දඹු ස්ත්‍රීහු ය, ස්වාමීපුරුෂයන් යටතෙහි සිටින ස්ත්‍රීහු ය යන මේ ත්‍රිවිධ ස්ත්‍රීවර්ගයා ම පරපුරුෂයන් අරමුණු කොට තම සිතෙහි හටගත් ඡන්දරාගය හිරියෙන් වළකාලනි.

4107. ඊ පහරින් හා අඩයටි පහරින් යුත් යුදබිම්හි පරදින-වුන් ද වැටෙන්නවුන් ද පලායන්නවුන් ද අතර ලජ්ජායෙන් යුතුවූවාහු ජීවිතය හැරදමා නවතින්. නැවත ඔවුහු තමන්ගේ ස්වාමියා මුදගනින්.

4108. සාගරවෙගය වළකාලන වෙරළ මෙන් මේ හිරි තොමෝ ජනයා පවින් වළක්වන්නී ය. දෙවසාරථිය, ඒ හිරි තොම මුළු ලෙවිහි පුදනලද්දී යැ යි ශක්‍රයාට කියව යි තාපසයා කීය.

4109. කො නෙ ඉමං කොසිය දිට්ඨිමොදහි
 බ්‍රහ්මා මහිනෙදු අථවා පජාපති,
 හිරායං දෙවෙසු හි සෙට්ඨසමමතා
 ධීනා මහිනුසස මහෙසි ජායථ.
4110. හනෙහිදනි තිදිවං සමකකම¹
 රථං සමාරුඤ මමාධිතං ඉමං,
 ඉනෙදු ච තං ඉනුසගොක්ක කච්චති
 අපෙජ්ච කං ඉනුසහව්‍යතං වජ.
4111. එවං සමිජ්ඣිනති අපාපකමමිනො
 අටො සුචිණ්ණසස එලං න නසසති,
 යෙ කෙචි මද්දකඛු සුධාය භොජනං
 සබ්බෙව නෙ ඉනුසහව්‍යතං ගතාති.
4112. හිරි උපලවණ්ණොසි කොසියො දනපති හිකඛු,
 අනුරුද්ධො පඤ්ඤාසිමො ආනනෙදු ආසි මාතලී.
4113. සුරියො කසසපො හිකඛු මොග්ගලානොසි වජ්ඣමා,
 නාරදෙ සාරිපුත්තොසි සමිබ්බද්ධො ආසි වාසවොති.

3. සුධාභොජනජාතකං.

4. කුණාල ජාතකං

එවමකායති, එවමනුසුයති; සබ්බොසධධරණිධරෙ² නෙකපුප්ථ-
 මාලාවිතනෙ³ ගජගවජමහිසරුරුවමරපසදබ්‍රහ්මගොක ඤ්ණසිහව්‍යගස-
 දීපිඅච්ඡකොකතරච්ඡඋඤ්ඤරකක දලිමිගබ්ලාරසසක ඤ්ණකානුවරිතෙ
 ආකිණ්ණනෙලමණ්ඤලමභාවරාහනාගකුලකණෙරුසඛකාධිවුඤ්ඤ ඉසස-
 මිගසාධමිගසරහමිග එණිමිග වාතමිගප සදමිගපුරිසලලකිපුරිසස කඛ-
 රකඛස නීසෙවිතෙ අමජ්ජම ඤ්ඤ රීධරබ්‍රහ්මධ්වපුපුපුප්ථිතග්ගනෙකපාදප-
 ගණවිතනෙ⁴ කුරරවකොරවාරණමයුර්පරාහුත⁵ ජීවඤ්ඤිවක⁶ වෙලාවක -

1. අපකකම - මජ්ඣ. සා. සපකකම - වී.
 2. සබ්බොසථ - මජ්ඣ.
 3. මලාවිටතෙ - මජ්ඣ.
 4. මමහිංස - මජ්ඣ.
 5. පහට්ඨ - මජ්ඣ.
 6. චීහදෙ - මජ්ඣ.
 7. වකොර - මජ්ඣ.
 8. පරහත - මජ්ඣ.
 9. ජීවජීවක - මජ්ඣ.

4109. කොසිය නාපසය, මේ ලබ්ධිය ඔබගේ සිත්හි කවරෙක් පිහිටුවී ද? බ්‍රහ්මයා ද ශක්‍රයා ද නැතහොත් ප්‍රජාපති නම් දිව්‍ය පුත්‍රයා ද? මහර්ෂිය, ශක්‍රයාගේ දුහිතෘ වූ මේ හිරි තොමෝ දෙවියන් අතර ශ්‍රේෂ්ඨ යැ යි සමතෙ වී යැ යි මාතලී දෙවපින් කීය.

4110. කොසිය නාපසයන් වහන්ස, එනු මැනවි. මේ දිවියෙන් ව්‍යුත වන නුඹ වහන්සේ මා විසින් ගෙනෙනලද මේ රියට නැග දෙවී ලොවට ගමන් කරන සේක්වා. ඉන්ද්‍රයාට සම ගොත්‍ර ඇති නාපසයන් වහන්ස, ඉන්ද්‍ර තෙමේ ද ඔබගේ පැමිණීම බලාපොරොත්තු වෙයි. නුඹ වහන්සේ අද ම ඉන්ද්‍රයා හා එක්ව විසීමට යනු මැනවැ යි මාතලී දෙවපින් කීය.

4111. පව්කම් නැත්තෝ මෙසේ පිරිසුදු වෙති. තවද, මනාව පුරුදු කරනලද කර්මයාගේ විපාකය නො නැසේ. යම් කෙනෙක් ශක්‍රයාගේ සුධාහොජන දනය දුටුහු ද, ඒ සියල්ලෝ ම ශක්‍රයා සමග විසීමට ගියාහු ය.

4112. හිරි දෙවිදු උසුලවණ්ණා මෙහෙණ යි. දනාපති භික්ෂුව කොසිය තවුස් විය. අනුරුඳ්ධි සච්චිර පංචසිඛ නම් දිව්‍යපුත්‍ර විය. ආනන්ද සච්චිර මාතලී රියදුරු විය.

4113. සුයාඨී දිව්‍යපුත්‍ර නම් කසසප භික්ෂු ය. වන්ද්‍ර දිව්‍යපුත්‍ර මොහොලොන සච්චිර ය. නාරද සෘෂි නම් ශාඨ්පුත්‍ර සච්චිර ය. ශක්‍ර වූයෙමි සම්බුදු වූ මෙ වේද යි වදලසේක.

සුධාහොජන ජාතක යි.

4. කුණාල ජාතකය

එය (එම කුණාල වනමණ්ඩය) මෙබඳු යැ යි කියනු ලැබේ. මෙබඳු යැ යි අසනු ලැබේ. සකලොෂධයෙන් යුක්ත වූ පොළෝ තලය ඇති (එලජනක වූ ද පිළන්ධනුපග වූ ද) නොයෙක් පුෂ්පයෙන් සමලංකාත වූ ඇත්තු ය, ගවරු ය, මහීෂයෝ ය, රන්වන් මුවෝ ය, සෙමරු ය, පසද්‍රවෝ ය, කහවෙහෙණු ය, ගෝන්තු ය, සිංහයෝ ය, ව්‍යාසුයෝ ය, දිවියෝ ය, වලස්සු ය, වෘකයෝ ය, කළුහිස් වලස්සු ය, උද්දරක නම් මුවෝ ය, කෙසෙල් මුවෝ ය, බලල්ලු ය, සසකණ්ණකයෝ ය යන මොවුන්ගේ නිරතුරු හැසිරීමෙන් යුත්, ගැවසිගත් ඇත්පොවු මඩුල්ලෙන් යුත් මහඇතුන් ද දසවැදෑරුම් ඇත්කුලයෙහි ඇතුන් හා ඇතින්නන් සමූහයා ද වාසය කරන්නා වූ, කාලසිංහ ය, ශාඛාමාග ය, සරභමාග ය, එණිමාග ය, මහාචාතමාග ය, චිත්‍රමාග ය, වඩවාමුඛයකෂිණිභූ ය, කිඳුරු ය, යක්ෂ ය, රකුසු ය යන මොවුන් විසින් නිති සෙවුනාලද, මල් කැකුළින් හා මල් පොකුරින් ද සුපිපි මලින් හා අතුඅග (පමණක්) පිපුණු මලින් ද යුත් නන් වැදෑරුම් ගස් සමූහයෙන් පැතිරිගත්තා වූ, උකුසු ඇටිකුළු ඇත්කඳලිහිණි මොනර කොඩුල් ජීවඤ්චික වේලාවක

හි ධාරකරවිකමෙත්තවිභවයසතසමපසුට්ඨං . අඤ්ඤාමනොසිලාහරිතාල
හි ධුලකහෙමරජතකනකානෙනකධාතුසතවිනඤ්ඤාමණීතප්පදෙසෙ
එවරුපෙ ඛලු හො රමෙම වනසණ්ඨ කුණාලො නාම සකුණො
පට්ටසනි අතිවිය වීනො අතිවිය විතපතතච්ඡදනො. තසෙසව
ඛලු හො කුණාලස්ස සකුණස්ස අධිඤ්ඤානි ඉතීසහස්සානි
පරිවාරිකා දිජකඤ්ඤායො. අථ ඛලු හො දෙව දිජකඤ්ඤායො
කට්ඨං මුඛෙන ඛසිත්වා¹ තං කුණාලං සකුණං මජ්ඣෙකං නිසීදපෙත්වා
උඛෙධන්ති² මා නං කුණාලං සකුණං අධ්වානපරියායපථෙ
කිලමථො උඛොහෙය්‍යානි. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො හෙට්ඨනො
හෙට්ඨනො ඛෙත්ති සවායං කුණාලො සකුණො ආසනා පරිපට්ඨාසති
මයං තං පසෙබ්බි පටිගතහෙසසාමානි. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො
උපරුපරි ඛෙත්ති මා නං කුණාලං සකුණං ආතපො පරිනාපිති³.
පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො උභතො පසෙසන ඛෙත්ති මා නං
කුණාලං සකුණං සීතං වා උණං වා තීණං වා රජො වා වානො
වා උසසාවො වා උපපුසීති. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො පුරතො
පුරතො ඛෙත්ති මා නං කුණාලං සකුණං ගොපාලකා වා
පසුපාලකා වා තිණහාරකා වා කට්ඨහාරකා වා වනකම්මිකා වා
කට්ඨෙන වා කඨලායවා⁴ පාණිනා වා (පාසාණෙන වා) ලෙඛඩ්ඩිනා
වා දණ්ණෙන වා සකෙත්ත වා සකඛරාය වා පහාරං අදංසු, මායං
කුණාලො සකුණො ගච්ඡති වා ලුතාහි වා රුකෙහි වා සාබාහි
වා ඵමෙහි වා පාසාණෙහි වා බලවනෙනහි වා පකඛිති සඛිතා
මෙසීති. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො පච්ඡතො පච්ඡතො ඛෙත්ති සණ්ඨාහි
සබ්බාහි මඤ්ඤුහි මධුරාහි වාචාහි සමුදවරනනියො මායං කුණාලො
සකුණො ආසනෙ පරිසුක්කණ්ඨිති. පඤ්ඤාසතා දිජකඤ්ඤායො දියො
දිසං ඛෙත්ති නෙකරුක්ඛවිවිධවිකතිඵලමාහරනනියො මායං කුණාලො
සකුණො බුද්ධ පරිකිලමිත්වානි. අථ ඛලු හො තා දිජකඤ්ඤායො
තං කුණාලං සකුණං ආරාමෙනෙව ආරාමං උය්‍යානෙනෙව උය්‍යානං
නදීතිකෙත්තෙව නදීතිත්ථං පබ්බතසිබරෙනෙව පබ්බතසිබරං අඛෙවනෙ-
නෙව අඛෙවනං ජමුඛවනෙනෙව ජමුඛවනං ලඤ්ඡවනෙනෙව ලඤ්ඡවනං
නාලිකෙරසඤ්ඤාරියෙනෙව නාලිකෙරසඤ්ඤාරියං බීජමෙව අභි-
සමොනනති රතත්ථාය. අථ ඛලු හො කුණාලො සකුණො තාහි
දිජකඤ්ඤාහි දිවසං පරිබුද්ධො එව අපසාදෙති, නස්සථ තුමෙහ වසලියො
විනස්සථ තුමෙහ වසලියො චොරියො ධුක්ඛියො අසනියො
ලහුවිත්තායො කතස්ස අපනිකාරිකායො අනිලො විය යෙන
කාමඛමායොනි.

1. ඛසිත්වා - මජ්ඣ., සෘ.
2. ඛෙත්ති - මජ්ඣ.
3. පරිනාපෙසීති - වී., මජ්ඣ., සෘ.
4. කඨලාය - මජ්ඣ.

භික්ෂාර කරවික යන සිය ගණන් මත් විභභුන්ගේ නාදයෙන් මනහර වූ, අඳුන් මනෝසිලා හිරියල් හිඟුල් හෙම රිදී කනක යන නොයෙක් සියගණන් වර්ණධාතු රාජීන් පැතිරීමෙන් අලංකෘත වූ පෙදෙස් ඇති මෙබඳු රම්‍ය වනලැහැබෙකිහි අතිශයින් චිත්‍ර වූ අතිශයින් විචිත්‍ර වූ පියාපත් ඇති කුණාල නම් පක්ෂියෙක් වෙසෙයි. හවත්නි, ඒ කුණාල පක්ෂියාට පරිවාරිකා වූ පක්ෂිකන්‍යාවෝ තුන් දහස් පන්සියයක් වෙති. වැලි දු, පක්ෂිකන්‍යාවන් දෙදෙනෙක් මුදින් දඬුකඩක් ධූමාගෙන ඒ කුණාල පක්ෂියා ඒ මත හිඳුවාගෙන “අතරමගදී ඒ කුණාල පක්ෂියාට ගමන් වෙහෙසින් බාධාවක් නොවේවා” යි පියාසර කරති. “ඉදින් මේ කුණාල පක්ෂියා අසුනෙන් පෙරළි වැටෙන්නේ නම් අපි අපගේ පියාපත්වලින් ඔහු පිළිගනුමහ” යි පන්සියයක් පක්ෂිකන්‍යාවෝ යටින් පියාසර කරති. “ඒ කුණාල පක්ෂියා සුයභිතාපයෙන් නො තැවේව” යි පන්සියයක් පක්ෂි කන්‍යාවෝ මත්තෙහි පියාසර කරති. “ඒ කුණාල පක්ෂියා ශීතය හෝ උෂ්ණය හෝ තෘණ හෝ දුට්ඨි හෝ වාතය හෝ පිනිබිඳු හෝ ස්පර්ශ නො කෙරේව” යි පන්සියයක් පක්ෂිකන්‍යාවෝ දෙපසින් පියාසර කරති. “ඒ කුණාල පක්ෂියා ගොපල්ලෝ හෝ පඤ්ජාලකයෝ හෝ තණ ගෙනයන්නෝ හෝ දර ගෙන යන්නෝ හෝ වන කාර්මිකයෝ හෝ කාෂ්ඨයෙන් වේවයි කැබ්ලිත්තෙන් වේවයි අතින් වේවයි (ගලින් වේවයි) මැටි කැටයෙන් වේවයි දණ්ණෙන් වේවයි අවියෙන් වේවයි බොරළු කැටින් වේවයි පහර නො දෙක්වා යි ද ඒ කුණාල පක්ෂියා පැලෑටි සමග හෝ වැල් සමග හෝ ගස් සමග හෝ අතු සමග හෝ කණු සමග හෝ ගල් සමග හෝ බලවත් පක්ෂීන් සමග හෝ එක් නො වේවා” යි ද පන්සියයක් පක්ෂි කන්‍යාවෝ ඉදිරියෙන් පියාසර කරති. “මේ කුණාල පක්ෂියා අසුනෙහි උකටලීව නො සිටීවා” යි මට සිලිටි වූ ප්‍රියංකර වූ මිහිරි වදනින් පරිවරණය කරමින් පන්සියයක් පක්ෂි කන්‍යාවෝ පිටුපසින් පියාසර කරති. “මේ කුණාල පක්ෂි තෙම කුසගින්නෙන් ක්ලාන්ත නො වේව” යි පන්සියයක් පක්ෂි කන්‍යාවෝ නොයෙක් වෘක්ෂයන්ගෙන් විවිධ පලවැළ ගෙනමින් දිගින් දිගට පියාසර කෙරෙත්. වැලි දු හවත්නි, ඒ පක්ෂි කන්‍යාවෝ අරමින් අරමට උයනින් උයනට ගංතොටින් ගංතොටට කඳුමුදුනින් කඳුමුදුනට අඹවනයෙන් අඹවනයට දඹවනයෙන් දඹවනයට දෙල්වනයෙන් දෙල්වනයට පොල්උයනින් පොල්උයනට සිත් ඇලවීම පිණිස ඒ කුණාල පක්ෂියා වහා පමුණුවත්. ඉක්බිති හවත්නි, ඒ කුණාල පක්ෂියා ඒ පක්ෂි කන්‍යාවන් විසින් දවස මුළුල්ලේ ඔසවාගෙනයන ලද්දේ නමුත් “නිව තෙනැත්තියනි, තෙපි නොපෙනී යව, නිව වූ සොර වූ සල්ලාල වූ සිහි නැත්තා වූ වහා පෙරළෙන සිත් ඇත්තා වූ කළ උපකාර නො සලකන්නා වූ සුළඟ මෙන් කැමති යම් ඒ තැනකට යන්නා වූ තෙපි වැනසෙව” යි මෙසේ බැහැර කෙරෙයි.

නසෙසව බලු හො හිමවතො පබ්බතරාජංග පුරතී මදිසාභාගෙ
සුසුඛමිසුනිපුණ්ණිරිපහවා හරිතුපයනභියො උපුලකුමුදපදුමනඤ්ඤා-
සතපත්තසොග ඤකලෙසුලවස මපනිච්චරුභසුචිගන්ධමනු ඤඤාපාවකප-
දෙසෙ කුරවක'මුච්චිඤ්ඤකෙතකවෙතසවඤ්ඤපුලපුත්තාගවකුලතිලකපියක-
හසනසාලසලලව මපකාසොක නාගරු සඛනිච්චභුජපත්තලොඤ්ඤවඤ්ඤොස-
වතො, කාළාගඵපදමකපියභිඤ්ඤවදුරුකවොචගහමණකකුධකුචජඤ්ඤොස-
ක චීකාරක ඡිකාරක ඡිකාරක ඡිකාරක ඡිකාරකොර ඡිකාරකොරී ලා රකිංසුක-
යොධිනව මලලික මන ඛගණ ම නව ජුභ ඡිකාරක සුරුචිරහගිනිමාලාදිමාලාධර
ජාතිසුමනමධුගන්ධකධනුකාරිතාලීසතගරුඡිකාරකොරක වජ්චිතතො, අති-
මුත්තකසඤ්ඤාමුත්තලතාවිතතපතිමණ්ඩිතපදෙසෙ, හංසලවකාදුඛකා-
රඡිකාරකාහිතදිනො, විජජාධරසිඤ්ඤාමණ්ඩිතපසගණාධිච්චිකො වරදෙවසසඛ-
රකඛසදනවගන්ධකිකාරමහොරගානුච්චිකාරකපදෙසෙ ඵවරුපෙ බලු
හො රමම වනසණ්ඤා පුණ්ණමුඛො නාම චුසසකොකිලො පටිවසති
අතිවිය මධුරගිරො විලසිතනාසනමත්තකොසො.

නසෙසව බලු හො පුණ්ණමුඛස්ස චුසසකොකිලස්ස අධිචුඛිකානි
ඉතීසනානි පරිවාරිකා දිජකඤ්ඤායො. අඵ බලු හො දො දිජකඤ්ඤායො
කඵං මුඛෙන ඛසිකා නං පුණ්ණමුඛං චුසසකොකිලං මජ්ඣෙ නිසිද-
පෙකා උඛෙධිතති, මා නං පුණ්ණමුඛං චුසසකොකිලං අභානපරියායපථෙ
කිලමථො උඛොහෙකානි. පඤ්ඤාස දිජකඤ්ඤායො හෙඵධිතො
හෙඵධිතො ඛෙතති, සවායං පුණ්ණමුඛො චුසසකොකිලො ආසනා
පරිපතීස්සති මයං නං පකෙඛති පටිගහණ්ණොමානි. පඤ්ඤාස දිජ
කඤ්ඤායො උපරුපරී ඛෙතති, මා නං පුණ්ණමුඛං චුසසකොකිලං
ආතපො පරිතාපිති. පඤ්ඤාස දිජකඤ්ඤායො උහතො පඤ්ඤාන
ඛෙතති මා නං පුණ්ණමුඛං චුසසකොකිලං සීතං වා උණ්ණං වා
තිණං වා රජො වා වාතො වා උසොවො වා උපපුච්චිති. පඤ්ඤාස
දිජකඤ්ඤායො පුරතො පුරතො ඛෙතති මා නං පුණ්ණමුඛං චුසස-
කොකිලං ගොපාලකා වා පසුපාලකා වා තිණ්ණාරකා වා කඵභාරකා
වා වනකම්භිකා වා කඵඵන වා කඵලාය වා පාණිනා වා (පාසා-
ණෙන වා) ලෙඛ්ඛිනා වා දණ්ණෙන වා සඤ්ඤාන වා සකඛරාහි වා

1. කුරාවක - මජ්ඣං.

භවත්ති, ඒ හිමවත් පර්වතරාජයාගේ ම පූර්ව දිශාභාගයෙහි ඉතා මට්ටම් ඉතා සුන්දර පර්වතයන් ප්‍රභව කොට ඇති (කුණාල විලට) ගලා බස්නා වූ නිල්වන් නදීහු ඇත්තහ. (එහි) ජලපුල් ය කුමුදු ය පිපුම් ය හෙළපිපුම් ය පිරිපුන් සියපත් පිපුම් ය සෙව්වන්දිය මන්දරව ය යන (මෙකී) අභිනව ජාත (පුෂ්ප) සුගන්ධයෙන් මනහර වූ පවිත්‍ර ප්‍රදේශ ඇති, කරවු ය මීදෙල්ල ය වැටකේ ය හොමුවහු ය හෝපලු ය දෙඹ ය මුහුළු ය ඇසළ ය හෙළපියාය පියාය සල්ය සලලය සපුය අසෝකය නාරුක් ය රිටිගස් ය භුජපත්‍ර (අඵමස්) ය ලොන් ය සඳුන් ය යන වාක්‍යසමූහයෙන් ගැවැසීගත් වනය ඇති, කළුඅඟිල් ය පද්මක ය ප්‍රියඛගු ය (පුවහු) දෙවිදුරු ය කෙසෙල් ය යන මෙයින් ගහන වූ, කඹුක් ය කෙළිඳ ය රුක්අභුන ය කවචිකාර ය රුක්කිණිහිරි ය වැල්කිණිහිරි ය කණුවෙර (කරවීර) ය කුරුණ්ඩක ය කොබෝලිලය කැලය යුචිකා (සීනිද්ද) ය යොහොමුය නොකිලිටි නිදෙස්වූ හණ්ඩි නම් පුෂ්පය අතිශයින් රුසිරු වූ හගිනිමාලා නම් පුෂ්පය යනාදී මල් දරන්නා වූ, දැසමන් ය මධුගන්ධික ය දුනුපළොල් ය තලිස් ය කුචරලා ය සුවදහොට ය කොට්ටක ය යන මෙයින් යුත් දෙණිවලින් ගැවැසීගත්, යොහොමුවැලින් හා මනාව පිපුණු (මල් ඇති) සෙසු නොයෙක් වැලින් ද සැරසුණු පෙදෙස් ඇති, හංස මහවවුල් විල්ලිනිණි දියකිරල යන පක්ෂීන් විසින් පවත්වනලද මිහිරි නාද ඇති, විද්‍යාධර සිද්ධ ශ්‍රමණ තවුස් සමූහයන් වාස කළා වූ, උතුම් දෙවි යක් රකුස් අසුර ගදඹ කිඳුරු මහොරගයන් හැසිරෙන පෙදෙස් ඇති, මෙබඳු මනරම් වනලැහැබෙකිහි භවත්ති, අතිශයින් මිහිරි නාද ඇති, මනොඥ වූ මඳ රත් පැහැ යුතු ඇස් ඇති, පූර්ණමුඛ නම් වූ චූස්ස කොකිල- (පරපුටු කොටුලෙක්) යෙක් වෙසෙයි.

භවත්ති, ඒ පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොටුලාට පරිවාරිකා වූ පක්ෂි කන්‍යාවෝ තෙසිය පනස් දෙනෙක් වෙති. එකල්හි පක්ෂි කන්‍යාවෝ දෙදෙනෙක් මුවින් දඬු කඩක් ධාහැගෙන ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිල පක්ෂියා එය මැද හිඳුවා ‘ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිල පක්ෂියා අතරමග දී ගමනින් පීඩා නො විදිව’ යි පියාසර කරති. ‘ඉදින් මේ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා අසුනෙන් ගිලිහී වැටෙන්නේ නම් අපි (අපගේ) පියාපත්වලින් ඔහු පිළිගන්නෙමු’ යි පක්ෂි කන්‍යාවන් පනස්දෙනෙක් යටින් පියාසර කරති. ‘ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා අවිචන් නො තැවෙව’ යි පක්ෂි කන්‍යාවන් පනස් දෙනෙක් මත්තෙහි පියාසර කරති. ‘ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා සීතල හෝ උණුසුම හෝ තණ හෝ දුලි හෝ පවන හෝ පින්න හෝ ස්පර්ශ නො කෙරෙව’ යි පක්ෂි කන්‍යාවන් පනස් දෙනෙක් දෙපසින් පියාසර කරති. ‘ගොපල්ලෝ හෝ පසුපාලකයෝ හෝ තණ ගෙනයන්නෝ හෝ දර ගෙනයන්නෝ හෝ වන කාර්මිකයෝ හෝ කැටින් වෙවයි කැබිලින්තෙන් වෙවයි අතින් වෙවයි (පහණින් වෙවයි) මැටි කැටයෙන් වෙවයි දණ්ඩෙන් වෙවයි

පහාරං අදංසු. මායං පුණ්ණමුට්ඨො චුස්සකොකිලො ගච්ඡති වා
ලතාහි වා රුකෙඛති වා සාධාහි වා ඵලෙහති වා පාසාණෙහි වා
බලවනොහි වා පකඛිති සංගාමෙසීති. පඤ්ඤාස දිජකඤ්ඤායො
පච්ඡනො පච්ඡනො ධෙනති සණ්ඨාහි සබ්බාහි මඤ්ජුහි මධුරාහි
වාචාහි සමුද්වරන්තියො, මායං පුණ්ණමුට්ඨො චුස්සකොකිලො ආසනෙ
පරිසුකකණ්ඨිති. පඤ්ඤාස දිජකඤ්ඤායො දිපොදියං ධෙනති නොකරුකඛ-
ච්චිධවිකතිඵලමාහරන්තියො මායං පුණ්ණමුට්ඨො චුස්සකොකිලො බුද්දය
පරිකිලමිසාති. අථ බලු හො තා දිජකඤ්ඤායො තං පුණ්ණමුට්ඨං
චුස්සකොකිලං ආරාමෙනෙව ආරාමං උය්‍යානෙනෙව උය්‍යානං නදී-
තිසෝනෙව නදීතිසං. පබ්බතසිඛරෙනෙව පබ්බතසිඛරං අඛචනෙනෙව
අඛචනං ජලබ්බනෙනෙව ජලබ්බනං ලබුජවනෙනෙව ලබුජවනං
නාළිකෙරසඤ්ඤාරියෙනෙව නාළිකෙරසඤ්ඤාරියං බිජුමෙව අභිසමොනන්
රතස්සාය. අථ බලු හො පුණ්ණමුට්ඨො චුස්සකොකිලො තාහි දිජ-
කඤ්ඤාහි දිවසං පරිබ්බලෙහා ඵචං පසංසති සාධු සාධු හගිනියො
ඵථ ඛො හගිනියො කුම්මාකං පතිරූපං කුලධීතානං යං කුම්මෙහ
හතාරං පරිචරෙය්‍යාථාති.

අථ බලු හො පුණ්ණමුට්ඨො චුස්සකොකිලො යෙන කුණාලො
සකුණො තෙනුපසඛන්ති. අද්දසංසු ඛො කුණාලස්ස සකුණස්ස පරි-
චාරිකා දිජකඤ්ඤායො තං පුණ්ණමුට්ඨං චුස්සකොකිලං දුරතොව
ආගච්ඡන්තං, දිසවාන යෙන පුණ්ණමුට්ඨො චුස්සකොකිලො තෙනුප
සඛන්තිසු. උපසඛන්තිසා තං පුණ්ණමුට්ඨං චුස්සකොකිලං ඵතදවොචුං.
අයං සමම පුණ්ණමුට්ඨං කුණාලො සකුණො අතිවිය ඵරුසො අතිතිවිය-
ඵරුසවාචො අපෙචනාම කමුපි ආගමම පියවාචං ලභෙය්‍යාමාති.
අපෙචනාම හගිනියොති වන්තා යෙන කුණාලො සකුණො තෙනුප
සඛන්ති. උපසඛන්තිසා කුණාලෙන සකුණෙන සඤ්ඨං පටිසමොදිසා
ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසිනො ඛො පුණ්ණමුට්ඨො චුස්ස-
කොකිලො තං කුණාලං සකුණං ඵතදවොච: කිසස්ස කං සමම කුණාල,
ඉක්ඛිතං සුජාතානං කුලධීතානං සමමා පටිපන්නානං මිච්ඡා පටි-
පන්නාසි. අමනාපභාණිනමපි කිර සමම කුණාල, ඉක්ඛිතං මනාප-
භාණිනා හවිතඛං කිමඛං පන මනාපභාණිනහි. ඵචං චුක්ඛ
කුණාලො සකුණො තං පුණ්ණමුට්ඨං චුස්සකොකිලං ඵචං අපසාදෙසි.
නස්ස කං සමම ජමම වසල, විතස්ස කං සමම ජමම වසල
කොනු තස්සා වියනො ජායාඵනොනාති. ඵචං අපසාදිතො ච
පන පුණ්ණමුට්ඨො චුස්සකොකිලො තතො හෙව පටිච්චන්ති.

සැකිත් වේවයි බොරළයෙන් වේවයි ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට පහර නො දෙන්නා” යි ද, “මේ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා පැලෑටි සමග හෝ වැල් සමග හෝ ගස් සමග හෝ අතු සමග හෝ කණු සමග හෝ ගල් සමග හෝ බලවත් පක්ෂීන් සමග හෝ දුඃඛ ස්පර්ශ වශයෙන් එක් නො වේවා” යි ද (අදහසින්) පක්ෂී කන්‍යාවන් පනස්දෙනෙක් ඉදිරියෙන් පියාසර කරති. “මේ පූර්ණ මුඛ චූස්ස කොකිල නෙම අසුනෙහි උකටලී නො වේව” යි පක්ෂී කන්‍යාවන් පනස්දෙනෙක් මට සිලුටු මනොඥ මිහිරි වදනින් පරිවරණය කෙරෙමින් පසුපසින් පියාසර කරති. “මේ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා කුසගින්නෙන් ක්ලාන්ත නො වේව” යි පක්ෂී කන්‍යාවන් පනස්දෙනෙක් නොයෙක් ගස්වලින් විවිධ පලවැළ ගෙනෙමින් දිගින් දිගට පියාසර කරත්. තව ද, ඒ පක්ෂී කන්‍යාවෝ ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා අරමින් අරමට උයනින් උයනට ගංනොටින් ගංනොටට කඳුමුදුනින් කඳුමුදුනට අඹවන- යෙන් අඹ වනයට දෙල් වනයෙන් දෙල් වනයට පොල් වනයෙන් පොල්වනයට සිත් ඇලවීම පිණිස වහා පමුණුවත්. හවත්නි, එකල්හි ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොවුල් නෙම ඒ පක්ෂී කන්‍යාවන් විසින් දිවා කල්හි පිරිවරන ලද්දේ “නැගණිවරුනි, (බුහුනනි,) ඉතා මැනව, ඉතා මැනව, බුහුනනි, යම්භෙයකින් තෙපි (තොපගේ) සැමියා සෙවුනාහු ද තෙල තොප බඳු කුලදුන්නට සුදුස්සෙකැ” යි මෙසේ පසසයි.

හවත්නි, ඉක්බිති ඒ පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොවුලා කුණාල පක්ෂියා යම් තැනෙක ද එතැනට එළඹියේය. කුණාල පක්ෂියාගේ පරිවාරක පක්ෂී කන්‍යාවෝ එන්නා වූ ඒ පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොවුලා දුරදී ම දුටහ. දක පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොවුලා යම් තැනෙක ද එහි එළඹියහ. එළඹ ඒ පූර්ණමුඛ නම් පරපුටු කොවුලාට මෙසේ කීහු. “යහළු පූර්ණමුඛය, මේ කුණාල පක්ෂියා ඉතා පරුෂය. ඉතා රළු වදන් ඇත්තේය. ඔබ ඇසුරට පැමිණ හෝ ප්‍රිය වචන ලබන්නමෝ නම් ඉතා යෙහෙකැ” යි. බුහුනනි, එය මැනවැ යි කියා කුණාල පක්ෂියා යම් තැනෙකින් ද එතැනට එළඹියේය. එළඹ කුණාල පක්ෂියා සමග පිළිපදර කොට එකත්පසෙක හුන්නේය. එකත්පසෙක හුන් පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා ඒ කුණාල පක්ෂියාට මෙසේ කීය. “යහළු කුණාලය, මනාසේ පිළිපදනා වූ සමානජාති ඇති කුලදෝණි වූ ඉතිරිනට තෙපි කවරහෙයින් වරදවා පිළිපදනහු ද? යහළු කුණාලය, අමනාප බස් බණන ඉතිරිනහට ද මනාප බස් ඇත්තකු විය යුතුය. මනාප බස් ඇත්තන් ගැන කියනු කිම?” යි. මෙසේ කී කල්හි කුණාල පක්ෂියා ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට මෙසේ නොසතුට පළ- කෙළේය. “ලාමක අදහස් ඇති යහළු නිවය, තෝ මෙතැනින් යව. ලාමක අදහස් ඇති යහළු නිවය, තෝ වැනසෙව. ගැහැනුන් විසින් පරදවනලද තට වඩා වියතෙක් අන් කවරෙක් දැ” යි. මෙසේ ගරහන ලද ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා එයින් ම නැවතුනේය.

අථ බලු හො පුණ්ණමුඛස්ස චුක්ඛකොකිලස්ස අපරෙන සමයෙන න විරසෙසව (අචචයෙන) බරො ආබාධො උපපජ්, ලොභිතපසබ්ඤ්ඤිකා බාළා වෙදනා චත්තනනී මාරණන්කා. අථ බලු හො පුණ්ණමුඛස්ස, චුක්ඛකොකිලස්ස පරිවාරිකානං දිජකඤ්ඤානං එතදභොසි. ආබාධිකො ඛො අයං පුණ්ණමුඛො චුක්ඛකොකිලො අපෙචනාම ඉමමහා ආබාධා වුට්ඨභෙය්‍යාති. තං එකකං අදුතීයං ඔභාය යෙන කුණාලො සකුණො තෙනුපසඩානීංසු. අද්දසා ඛො කුණාලො සකුණො නා දිජකඤ්ඤායො දුරතොච ආගච්ඡන්තියො, දිස්වාන නා දිජකඤ්ඤායො එතදවොච: කභං පන තුමහං වසලියො භත්තාති. ආබාධිකො ඛො සමම කුණාල පුණ්ණමුඛො චුක්ඛකොකිලො, අපෙචනාම තමහා ආබාධා වුට්ඨභෙය්‍යාති. එවං වුකෙත කුණාලො සකුණො නා දිජකඤ්ඤායො එවං අපසාදෙසි. නස්සථ තුමෙහ වසලියො, චිතස්සථ තුමෙහ වසලියො, චොරියො ධුක්ඛියො අසනියො ලහුවිත්තායො කතස්ස අපචිකාරිකායො අනිලො විය යෙන කාමඛගමායොති. චක්ඛා යෙන පුණ්ණමුඛො චුක්ඛකොකිලො තෙනුපසඩානී උපසඩානීත්වා තං පුණ්ණමුඛං චුක්ඛකොකිලං එතදවොච: භං සමම පුණ්ණමුඛාති, භං සමම කුණාලාති, අථ බලු හො කුණාලො සකුණො තං පුණ්ණමුඛං චුක්ඛකොකිලං පකෙඛති ච මුඛකුණෙඛන ච පරිඤ්ඤාභෙක්ඛා වුට්ඨාපෙක්ඛා නානාභෙසජාති පායාපෙසි. අථ බලු හො පුණ්ණමුඛස්ස චුක්ඛකොකිලස්ස සො ආබාධො පටිපසස්ථිති.

අථ බලු හො කුණාලො සකුණො තං පුණ්ණමුඛං චුක්ඛකොකිලං ගිලානා වුට්ඨිතං අචිරවුට්ඨිතං ගෙලඤ්ඤා එතදවොච. දිට්ඨා මයා සමම පුණ්ණමුඛ කණ්ඨා දො'පිතිකා ජඤ්චිතාය ඡට්ඨෙ පුරිසෙ විතං පටිබඤ්ඤානියා යදිදං කචක්ඛෙ පීඨසප්පිමහීති. භවති ච පත්තරොක්ඛ වාකායං.

4114. අථජ්ජනො නකුලො භීමසෙනො
 යුධිට්ඨිලො සහ'දෙවොච රාජා,
 එතෙ පතී' පඤ්චමනිච්ච නාරී
 අකාසී බුජ්ජවාමනකෙන පාපනතී.

දිට්ඨා මයා සමම පුණ්ණමුඛ සච්චන්'පාචී නාම සමණී සුසාන මණෙකු චසනනී චතුක්ඛනං පරිණාමයමානා තුලාපුත්තකෙන' පාප මකාසී.

1. කණ්ඨා දෙවී - මජ්ඣං.
 2. පුත්ත - මජ්ඣං.
 3. සීහ - මජ්ඣං.
 4. පතීකා - මජ්ඣං,
 5. සච්චක - මජ්ඣං,
 6. සුරාධුත්තකෙන - සා., සුරාධුත්තකෙන - සා., මජ්ඣං.

භවත්ති, ඉක්බිති ඊට පසු නොබෝ කලකින් ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට ලොහිත පක්කඤ්ඤා නම් (ලේ අභිසාරය) දරුණු ආබාධයෙක් හටගත්තේ ය. මාරාන්තික වූ දැඩි වේදනාවෝ පැවැත්තාහ. එකල ඒ පූර්ණමුඛ නම් චූස්ස කොකිලයාගේ පරිවාරක පක්ෂි කන්‍යාවන්ට මේ අදහස විය. “මේ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා හටගත් ආබාධ ඇත්තේ ය. මේ නෙම මේ ආබාධයෙන් නැගිටින්නේ දෝහෝ යි සැක සහිත යැ” යි (ඒ පක්ෂි කන්‍යාවෝ) ඔහු තනිව එකලා ව (එහි) හැරදමා කුණාල පක්ෂියා යම් තැනෙක්හි ද එහි එළඹියහ. කුණාල පක්ෂියා එන්නා වූ ඒ පක්ෂි කන්‍යාවන් දුරදී ම දුටුවේ ය. දැක ඒ පක්ෂි කන්‍යාවන්ට මෙසේ කිය. “නිව තැනැත්තියනි, තොපගේ සැමියා කොහි දැ” යි. “යහළු කුණාලය, ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා හටගත් ආබාධ ඇත්තේ ය. ඒ ආබාධයෙන් නැගිටීම සැක සහිත යැ” යි (ඔවුහු කීහ.) මෙසේ කී කල්හි කුණාල පක්ෂියා ඒ පක්ෂි කන්‍යාවන්ට මෙසේ නො සතුට පැවසී ය. “නිව තෙතැත්තියනි, තෙපි මෙතැනින් යවු. නිව වූ සෙර වූ ධූර්ත වූ සිහි නැත්තා වූ වහා පෙරළෙන සිත් ඇත්තා වූ කළ උපකාරයට ප්‍රත්‍යුපකාර නො කරන්නා වූ පවත මෙන් කැමති යම් ඒ තැනෙකට යන්නා වූ තෙපි වැනසෙවු” යි මෙසේ කියා පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා යම් තැනෙක්හි ද එහි එළඹියේ ය. එළඹ ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට “යහළු පූර්ණමුඛය, ජීවත්වෙහි” දැ යි කිය. “යහළු කුණාලය, ජීවත්වෙමි” යි හේ කිය. භවත්ති, ඉක්බිති කුණාල පක්ෂියා ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයා පියාපත්වලින් හා මුවකුඩින් ගෙන තභාසිටුවා නොයෙක් බෙහෙත් පෙවී ය. භවත්ති, ඉන්පසු පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාගේ ඒ ආබාධය සන්හිඳුණේ යයි.

වැලිදු භවත්ති, ගිලන් බැවින් නැගී සිටි ගිලන් බැවින් මිදුණු නො බෝකල් ඇති ඒ පූර්ණමුඛ චූස්ස කොකිලයාට මෙසේ කිය. යහළු පූර්ණමුඛය, පියවරුන් දෙදෙනකු ඇති සැමියන් පස්දෙනකු ඇති කණ්භා නම් ස්ත්‍රිය සවැනි පුරුෂයකු වූ හිස සුන් සිරුර ඇතියකු බඳු පිළකු කෙරෙහි සිත් බඳින්නී මා විසින් දක්නා ලද, මෙහි මතු දැක්වෙන වාක්‍යය ද වෙයි.

4114. ඉක්බිති අර්ජුන ය, නකුල ය, හීමසෙන ය, යුධිෂ්ඨිර ය, සහදෙව ය යන රජවරුන් වූ මේ සැමියන් පස්දෙන ඉක්මවා ස්ත්‍රියක් කුදු මිට්ටකු සමග ලාමක වූ අනාවාර කර්මයක් කළා ය.

යහළු පූර්ණමුඛය, සච්චතපාවී* නම් ශ්‍රමණියක් සොහොන මැද වසන්නී සිව්වැනි බත ද ප්‍රතිෂෙෂ කරන්නී රන්කරු පුතකු සමග අනාවාර කර්මය කළා ය. (ඔ) මා විසින් දක්නාලදු.

* මෙහි පාළි පොතෙහි සච්චතපාවී කියා ඇතත් සිහල ජාතක පොතේ ඇත්තේ පණ්ඩිතපාලිනී කියයි. එය පසුව අපච්චපාලිනී වෙයි.

දිට්ඨා මයා සමම පුණ්ණමුඛ කාකාතී නාම දෙවී සමුද්ද-
මජ්ඣෙකං වසනතී හරියා වෙනතෙය්‍යස්ස නටකුවෙරෙන පාපමකාසි.
දිට්ඨා මයා සමම පුණ්ණමුඛ කුරුඬගදෙවී නාම ලොමසුඤ්චී ඵලක-
මාරකං කාමයමානා ජලඬගකුමාරධනතෙනවාසිනා පාපමකාසි.

4115. එවං හෙනං මයා ඤාතං බ්‍රහ්මදහනස්ස මාතරං,
ඔභාය කොසලරාජං පඤ්ඤාලවණ්ණඛන පාපමකාසි.

4116. එතා ච අඤ්ඤා ච අකංසු පාපං
තසමාහං ඉක්ඛිතං න විසසසෙ නප්‍යසංසෙ,
මභී යථා ජගති¹ සමානරතතා
වසුන්ධරා ඉතරීතරා පතිට්ඨා.
සඤ්ඤාසභා අඵඤ්ඤා අකුප්පා
තථික්ඛියො තායො න විසසසෙ නරො.

4117. සීහො යථා ලොභිතමංසහොජනො
වාළමිගො පඤ්ඤාභජෙට්ඨා² සුරුද්දො³,
පසඤ්ඤා බාදී පරභිංසනෙ රතො
තථික්ඛියො තායො න විසසසෙ නරො.

න බලු හො සමම පුණ්ණමුඛ වෙසියො නාරියො ගමනියො,
නහෙනාව බන්ධකියො නාම වධිකායො නාම එතායො, යදිදං
වෙසියො නාරියො ගමනියොති. වොරා විය වෙණිකතා මදීරා⁴
විය දිද්ධා වාණිජා විය වාචාසජුතියො ඉසසඤ්ඤාමිච විපරිවත්තායො
උරගමිච දුජ්චිභායො සොඛනමිච පටිච්ඡන්තා පානාලමිච දුප්පුරා
රකඛසී විය දුතනාසා යමොවෙකනනභාරියො සිඛිරිච සඤ්ඤාසභා
නදීරිච සඤ්ඤාසභා අනිලො විය යෙන කාමඤ්ඤා තොරුවිය අචි-
සෙසකරා විසරුකො විය නිච්ච්චිතායොති. හවති ච පනුතතරෙඤ්ච
වාකායං.

1. ජගති - මජ්.සං.
2. පඤ්ඤාභජෙට්ඨා - මජ්.සං.
3. සුරුද්දො - සී.මු.
4. මදීරාච දිට්ඨා - මජ්.සං.

යහළු පුණ්ණමුඛය, කාකාති නම් දේවී මුහුද මැද වසන්නී ගුරුලකුගේ බිරිය වූවා ගන්ධර්වයකු සමග අනාවාර කර්මයක් කළා ය. ඔ මා විසින් දක්නා ලදී. යහළු පුණ්ණමුඛය, ලොමසුන්දරී නම් කුරඹාදෙවී නොමෝ එළකමාරක නම් තෙනැත්තෙහු කැමති වන්නී ජලඛන කුමාරයා හා ධනන්තෙවාසික නම් අනවැස්සා ද සමග අනාවාර ක්‍රියාවක් කළා ය, (ඔ) මා විසින් දක්නා ලදී.

4115. (යම් තෙනැත්තියක්) කොසොල් රජ හැරුමා පඤ්චාල වන්ධ සමග අනාවාර කර්මය කළා ද, බඹදන් රජුගේ මව පිළිබඳ වූ තෙල කරුණ මා විසින් දන්නා ලද්දේ ය.

4116. මේ ස්ත්‍රීහු ද අන් ස්ත්‍රීහු ද ලාමක ක්‍රියාව කළාහු ය. එහෙයින් මම ස්ත්‍රීන් විශ්වාස නොකරමි. ඔවුන්ට නො පසසමී. යම්සේ ජගති නම් වූ පාර්වී නොමෝ සමාන ඇලුම් ඇත්තී ද, ධනය උසුලන්නී ද, හීන ප්‍රණීන සියල්ලන්ට ම පිහිටවන්නී ද, සියල්ල ඉවසන්නී ද නො සැලෙන්නී ද, නො කිපෙන්නී ද, ස්ත්‍රීහු ද එසේ වෙති. (නුවණැති) මනුෂ්‍ය තෙම ඔවුන් විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

4117. ලේ මස් බුදින, (මුඛය ගාත් සතරය යන) අත් පසක් ඇති, ඉතා දරුණු ව්‍යාල මාග වූ සිංහයා යම්සේ පරහිංසාවෙහි ඇලුණේ බලාත්කාරයෙන් අල්වාගෙන කන්නේ වේ ද, ස්ත්‍රීහු ද එසේ වෙති. (නුවණැති) මනුෂ්‍ය තෙම ඔවුන් විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

එම්බා යහළු පුණ්ණමුඛය, මොහු වෙසිහු, නාරීහු, ගණිකාවෝ පමණක් නො වෙති. යම් මේ වෙසිහු ය, නාරීහු ය, ගණිකාවෝ යයි (නාමයෝ) කියනු ලැබෙත් ද, ඔහු බන්ධකී නමුදු වෙති. වධිකා (සැමියන් නසන්නෝ) නමුදු වෙත්. මොවුහු (බඳනා ලද හිස් වැසුම් ඇති) සොරුන් වැන්න. විෂ යෙදූ සුරා වැන්න. පැසසුම් කරන වදන් ඇත්තාහු (පණ්‍ය වස්තුවෙහි අගුණ වසා ගුණ ම කියන) වෙළඳුන් වැන්න. ඉස්ස නම් මුවාගේ අභ මෙන් වහා පෙරළෙන සිතැත්තෝ ය. උරගයකු මෙන් (මුසාවාදී බැවින්) දෙදිව ඇතියහ. (පුවරු ආදියෙන් වැසුණු) අසුවී වළක් මෙන් (වස්ත්‍රා-හරණාදියෙන්) වැසී සිටිනාහු ය. (මහසයුරෙහි) පාතාලය මෙන් (සිත) පිරවීමට දුෂ්කරයහ. (මසට ම ගීජු රකුසියක මෙන් තුටු කිරීමට දුෂ්කරයහ. යමයා මෙන් (කිසිවකු නො හැර) එකාන්ත-යෙන් පැහැර ගන්නෝ ය. ගීන්ත මෙන් සියල්ල හක්ෂණය කරන්නෝ ය. (සියල්ලන් ම සේවනය කරන්නෝය.) නදිය මෙන් සියල්ල උසුලාගෙන යන්නෝ ය. (සියල්ලන් හජනය කරන්නෝ ය.) පවන මෙන් කැමති තැනෙක හැසිරෙන්නෝ ය. (හිමවත) නේරු පර්වතය මෙන් (කිසිවකුට) වෙනසක් නො කරන්නෝ ය. විෂ රුකක් මෙන් නීති පල දරන්නෝ ය. (නිතර රමණීය ලෙස පෙනෙන්නෝ ය.) මෙහි මතු දැක්වෙන වාක්‍යය ද වෙයි.

4118. යථා වොරො යථා දිදොධා¹ වාණිජොව විකසනී,
ඉසසසිඛගමීවාචට්ඨා² දුජීවහා උරගො යථා³.

4119. සොඛතමීව පටිච්ඡනතා පාතාලමීව දුප්පුරා,
රකඛසී වීය දුනෙතාසා යමොවෙකනතභාරියො
යථා සිඛි නදී වාහො *අනිලො කාමවාරවා⁴.

4120. නෙරුව අවිසෙසා ව විසරුකෙඛා වීය නිච්චළා,
නාසයනති සරෙ භොගං රතනානනිකරිත්ථියොති.

වක්කාරිමානී සමම පුණ්ණමුඛ යානී පරකුලෙ න වාසෙතඛිඛානී.
ගොණං ධෙත්තුං යානං හරියං, වක්කාරී එතානී පණ්ඨිතො යානී සරා
න විප්පවාසයෙ.

4121. ගොණං ධෙත්තුඤ්ඤි යානඤ්ඤි
හරියං ඤාතිකුලෙ න වාසයෙ,
භුඤ්ජනී⁵ රථං අයානකා
අතිවාහෙන හනනති පුඛගවං
දෙහෙන හනනති චච්ඡකං
හරියා ඤාතිකුලෙසු දුසසතීති.

ජ ඉමානී සමම පුණ්ණමුඛ යානී වස්ථුනී කිලෙච ජාතෙ
අනස්චරානී භවන්ති.

4122. අගුණං ධත්තු ඤාතිකුලෙ ව හරියා
පාරං නාවා අකඛභග්ගඤ්ඤි යානං,
දුරෙ මීඤ්ජනා පාපසභායකො ව
කිලෙච ජාතෙ අනස්චාරීනී භවන්ති⁶.

අට්ඨති ඛලු සමම පුණ්ණමුඛ යානෙහි ඉති සාමිකං අවජානාති:
දළිඳුතා ආතුරතා ජිණ්ණතා සුරාසොණ්ඨතා මුද්දාතා පමඤ්ජනා
සඛඛකිලෙච්චසු අනුවක්ඛතා සඛඛධාමත්තපදනෙන, ඉමෙහි ඛලු සමම
පුණ්ණමුඛ අට්ඨති යානෙහි ඉති සාමිකං අවජානාති. භවති ව
පත්තනතරෙස්ථ ධාකායං.

1. දිට්ඨො - මජ්ඣ. දුට්ඨො - සා.
2. පටිච්ඡනතා - මජ්ඣ. සතා.
3. වීය - මජ්ඣ.
4. කාමපාරවා - වී. සා.
5. භඤ්ජනි - මජ්ඣ.
6. අනස්චරානී - වී. මජ්ඣ.
* අයං භාථාපාදෙ මරමෙ පොසකෙසු නදිසසති.

4118. (ස්ත්‍රීහු නම්) සොරකු මෙන් ද, විෂ මිශ්‍ර සුරාවක් මෙන් ද, (විකිණිය යුතු දැහි අගුණ වසා ගුණ ම පවසන) වෙළඳකු මෙන් ද වෙති. ඉස්ස නම් මුවාගේ අභ මෙන් වහා පෙරළෙන්නෝ ය. (බොරු කියන හෙයින්) සර්පයකු මෙන් දෙදිව ඇත්තෝ ය.

4119. (පුවරු ආදියෙන් වැසුණු) අසුවි වළක් මෙන් ප්‍රතිවි- ඡන්තයහ. (මහමුහුදෙහි) පාතාලය මෙන් දුෂ්ඝුරයහ. යමයා මෙන් එකාන්තයෙන් පැහැර ගන්නෝ ය. ගින්න මෙන් ද, සියල්ල උසුලාගෙන (ගසා ගෙන) යන නදිය මෙන් ද වෙති. වාතය මෙන් කැමති තැන හැසිරෙන්නෝ වෙති.

4120. (හිමවතෙහි) නෙරු පර්වතය මෙන් (වෙනට පැමිණි හැම පුරුෂයන්) එකසේ දකිති. (කිමසකක) නම් විෂ රුක මෙන් නීති පල ඇත්තන් ලෙස පැනෙති. (සැමියා විසින් දුකසේ සපයන ලද) රත්නයන්ට අන්තරායකාරී ස්ත්‍රීහු ගෙහි හොගය නසත්.

යහළු පුණ්ණමුඛය, අත්කුලයෙකිනි නො වැසැවිය යුතු යම් සතරෙක් වෙත් ද, ගොනු ය, දෙන ය, යානය ය, බිරිය ය යන මේ සතර නුවණැත්තේ සිය ගෙයින් වෙන් කොට වාස නො කරන්නෝ ය.

4121. ගොනා ද දෙන ද යානය ද බිරිය ද යන සතර නෑ කුලයෙකිනි නො වැසැවිය යුත්තෝ ය. රියක් නැත්තෝ රිය පරිභෝග කෙරෙති. අධික බර වහනය කරවීමෙන් ගවයා නසති. අධික දෙවීමෙන් වසුපැටියා නසති. නෑකුලයන්හි දී බිරිය දුෂණය කරනු ලබයි.

යහළු පුණ්ණමුඛය, යම් වස්තුවක් වැඩක් ඇති කල්හි අනාර්- කර වේ ද එබඳු වස්තු සයෙකි.

4122. දුනුදිය රහිත දුන්න ද, නෑ කුලයෙහි වූ බිරිය ද, පරතීරයෙහි වූ නැව ද, කඩ ඇණය බුන් යානය ද, දුර සිටුනා මිතුරා ද, පව්ටු මිතුරා ද යන සය වැඩක් පැමිණි කල්හි ප්‍රයෝජනවත් නො වෙති.

යහළු පුණ්ණමුඛය, ස්ත්‍රිය කරුණු අටෙකින් සැමියා පහත් කොට සිතයි. දිළිඳුබව ය, ගිලන්බව ය, මහලුබව ය, සුරාසොඩබව ය, මෝඩබව ය, ප්‍රමත්තබව ය, හැම කියෙහි අනුව පවත්නා බව ය, සියලු ධනය දීමෙන් දැයි යන මේ අට කරුණෙන් යහළු පුණ්ණමුඛය, ස්ත්‍රිය සැමියා අවමන් කොට සිතයි. මෙහි මතු දක්වෙන වාක්‍යය ද වෙයි.

4123. දළිඳුං ආතුරඤ්ඤාපි ජිණ්ණිකං සුරාසොණිකං,
පමනං මුඛපතනඤ්ඤා රතනං¹ කිවෙට්ඨු භාපනං
සබ්බකාමපදනෙන අවජානනති සාමිකනති.

නවහි බලු සමම පුණ්ණමුඛ ධානෙහි ඉක්ඛී පදෙසමාහරති. ආරාමගමනසීලා ව හොති උය්‍යානගමනසීලා ව හොති නදී-
තිස්ගමනසීලා ව හොති ඤාතිකුලගමනසීලා ව හොති පරකුලගමන-
සීලා ව හොති ආදසදුසසමණධනානුයොගමනුපුක්ඛසීලා ව හොති
මජ්ජපායිනී ව හොති නිලොකනසීලා ව හොති පඤ්චාරට්ඨායිනී² ව
හොති. ඉමෙහි බලු සමම පුණ්ණමුඛ නවහි ධානෙහි ඉක්ඛී පදෙස-
මාහරතිති. භවති ව පනුක්ඛරෙස්ඵ වාක්‍යං.

4124. ආරාමසීලා ව උය්‍යානං
නදී ඤාතිපරකුලං,
දුස්සමණිකමනුසුක්ඛා³
යාවික්ඛී මජ්ජපායිනී.

4125. යා ව නිලොකනසීලා
යා⁴ ව පඤ්චාරට්ඨායිනී,
නවහෙතෙහි ධානෙහි
පදෙසමාහරනතික්ඛීයොති.

වතනාළියාය බලු සමම පුණ්ණමුඛ ධානෙහි ඉක්ඛී පුරිසං
අවවාචදති⁵: විජමන විනමති විලාසති විලිඛති විලංජනති නබෙන
නබං සට්ඨෙති පාදෙන පාදං අක්ඛමති කට්ඨෙත පඨවී. ලිඛති⁶ දරකං.
උලලංසෙති ඔලංසාපෙති කීළති කීළාපෙති වුඛෙති වුඛ්ඛාපෙති භුඤ්ජති
භුඤ්ජාපෙති දදති ආයාවති කතමනුකරොති උච්චං භාසති නීචං භාසති
අවිච්චං භාසති විච්චං භාසති නචෙත භීතෙන වාදිතෙන රොදිතෙන⁷
විලසිතෙන විගුසිතෙන ජගසති පෙක්ඛති කට්ඨං වාලෙති ගුහ්‍යභණ්ඩකං.
සඤ්ඤාලෙති උගරුං විචරති උගරුං පිලුහති ඊනං දසෙසති කච්ඡං.
දසෙසති නාහිං දසෙසති අකඛිං නිඛන්ති හමුක්ඛං උක්ඛපති ලෙට්ඨං.
පලිඛති ජීවහං නිලොකෙති දුස්සං මුඤ්ඤති දුස්සං පට්ඨෙති සිරසං.
මුඤ්ඤති සිරසං ඛන්ති ඉමෙහි බලු සමම පුණ්ණමුඛ වතනාළියාය
ධානෙහි ඉක්ඛී පුරිසං අවවාචදති.

1. සබ්බං - මජ්ජං. දතං - ස්‍යා.
2. සචාර - මජ්ජං.
3. ආදස දුසසමණික - මජ්ජං.
4. යාව සචාර - මජ්ජං.
5. අච්චාරති - මජ්ජං.
6. විලෙඛති - වි. මජ්ජං.
7. රොදිතෙන - මජ්ජං.

4123. දිළින්ද ද රෝගියා ද මහල්ලා ද සුරාසොඬු ද ප්‍රමන්ත-
වුචු ද මුළාට පැමිණි (තමා කෙරෙහි) ඇලුණු ද කෘතෘයන්
පිරිහෙළීම කරන්නහු ද සියලු කැමති දැ දීමෙන් ද (ස්ත්‍රීහු)
සැමියාට අවමන් කෙරෙත්.

යහළු පුණ්ණමුඛය, ස්ත්‍රීය නව ආකාරයකින් (ස්වාමියා කෙරෙහි)
ද්වේෂය එළවන්නී ය. (සැමියා නොවිචාරා) පුෂ්පාරාමාදියට යන
සුලු ද, උයනට යනසුලු ද, ගංතොටට යනසුලු ද, නැදැගෙවලට යන
සුලු ද, (සන්දිටය සම්භක්ත ආදී) අන් ගෙවලට යනසුලු ද,
කැටපතින් බලමින් වස්ත්‍රාභරණාදියෙන් සැරසීමෙහි යෙදෙනසුලු ද,
මත්පැන් බොන්නී ද, (කවුළු ආදියෙන්) බලනසුලු ද, (අභ පසභ
දක්වමින්) දෙරකඩ සිටිනසුලු ද වෙයි. යහළු පුණ්ණමුඛය, මේ
නව කරුණෙන් ස්ත්‍රීය සැමියා කෙරෙහි ද්වේෂය එළවන්නී ය. මෙහි
මතු දැක්වෙන වාක්‍යය ද වේ.

4124. යම් ස්ත්‍රීයක් (සැමියා නොවිචාරා) පුෂ්පාරාමාදියට ද,
උයනට ද, ගංතොටට ද, නැකුලයට ද, අන් කුලවලට ද යන
ස්වභාව ඇත්තී ද, වස්ත්‍රාදියෙන් සැරසීමෙහි යෙදුනී ද, මත්පැන්
පානය කරන්නී ද,

4125. යම් ස්ත්‍රීයක් (කවුළු ආදියෙන් නිතර) බලනසුලු ද,
යම් ස්ත්‍රීයක් (අභ පසභ පෙන්වමින්) දෙරකඩ සිටින්නී ද මේ නව
කරුණින් ස්ත්‍රීහු සැමියා කෙරෙහි ද්වේෂය එළවන්නෝ යි.

යහළු පුණ්ණමුඛය, කරුණු සතලිසකින් ස්ත්‍රීය පුරුෂයා ඉක්මවා
හැසිරෙන්නී ය. විජාමභනය කරයි. නැලෙයි, (ගලනාදී ඉරියව්වලින්)
ලීලා දක්වයි, ඉරි අඳියි, ලජ්ජාවෙයි, නියෙන් නිය ගටයි, පයින්
පය ආක්මෙයි, දඬුවෙන් පොළොවෙහි ලියයි, දරුවකු ගෙන
ඔසොවයි, පහතට වඩයි, (ඒ දරුවා) සිඹියි, (දරුවා ලවා) සිඹීම
කරවයි, (තොමෝ) බුදියි, (දරුවා ලවා) කවයි, (දරුවකුට කිසිවක්)
දෙයි, (පසුව එය) ඉල්වයි, (දරුවා කළ දා) අනුව කරයි, උස්
හඬින් කියයි, පහත් හඬින් කියයි, මහසෙනග මැද (අපට්චන්ත ව)
කියයි, තනිව (පට්චන්ත ව) කියයි, නැටීමෙන්, ගී කීමෙන්,
වාදිතයෙන්, හැඩීමෙන්, සැරසීමෙන් ආහරණ පැළඳීමෙන් නිමිති
දක්වයි, මහත් හඬින් සිනාසෙයි, බලයි, කටිය සොලවයි, රහස්
පියස සොලවයි, කලවය විවෘත කරයි, කලවය වසයි, පියසුරු
පෙන්වයි, කිසිල්ල පෙන්වයි, නැබ පෙන්වයි, ඇස් සාරයි (පොඩි
කරයි), බැම ඔසොවයි, තොල හපයි, දිව ලෙලවයි, වස්ත්‍රය,
මුදියි, වස්ත්‍රය නැවත හඳියි, කේශ බන්ධනය ලිහයි, කේශ
බන්ධනය බදියි, යහළු පුණ්ණමුඛය, මේ සතලිස් කරුණින් ස්ත්‍රී
පුරුෂයා ඉක්මවා හැසිරෙන්නී ය යි.

පඤ්චේයාය බලු සමම පුණ්ණමුඛ යානෙහි ඉඤ්චී පදුට්ඨා වෙදි-
තබ්බා භවති. සාමීකස්ස පවාසං. වණේණති පවුඤ්ච¹ න සරති
ආගතං. නාහිනඤ්ඤි අවණ්ණං. තස්ස භණති වණ්ණං. තස්ස න
භණති අනඤ්චං. තස්ස වරති අඤ්චං. තස්ස න වරති අකිච්චං. තස්ස
කරොති කිච්චං. තස්ස න කරොති පරිද්භිඤ්චා සයති පරමුච්චි නිපජ්ජති
පරාවනකජාතා² ඛො පන භොති කුඤ්ඤිපජාතා දීසං. අස්සසති³
දුක්ඛං. වෙදයති උච්චාරපස්සාවං. අභිණ්ණං. ගච්ඡති විලොමං. ආචරති
පරපුරිසසද්දං. සුඤ්ඤා කණ්ණසොතවීචරමොදහති නිභතභොගා ඛො
පන භොති පටිච්චස්සකෙහි සඤ්චං. කරොති නික්ඛන්තපාද ඛො පන
භොති විසිඛානුවාරිතී අතිවාරිතී ඛො පන භොති සාමීකෙ අගාරවා
පදුට්ඨමනසඛ්ඤ්ඤා අභිණ්ණං. ආරෙ තිට්ඨති කච්ඡාති අඛ්ඤාති ටනාති
දසෙසති දිසොදිසං. ගණ්ඤා පෙකඛති. ඉමෙහි බලු සමම පුණ්ණමුඛ
පඤ්චේයාය යානෙහි ඉඤ්චී පදුට්ඨා වෙදිතබ්බා භවති.

භවති ච පනුත්තරෙඤ්ච වාකායං.

4126. පවාසමස්ස වණේණති
ගතං නානුසොචති,⁴
දීසවා පතිං. ආගතං නාහිනඤ්ඤි
භක්ඛාරවණ්ණං. න කදපී භාසති
එතෙ පදුට්ඨාය භවන්ති ලකඛණා.

4127. අනඤ්චං තස්ස වරති අසඤ්ඤාතා
අඤ්ඤා භාපෙති අකිච්චකාරිණී,
පරිද්භිඤ්චා සයති පරමුච්චි
එතෙ පදුට්ඨාය භවන්ති ලකඛණා.

4128. පරාවනකජාතා⁵ච භවති කුඤ්ඤි
දීසඤ්ඤා අස්සසති දුක්ඛවෙදිතී,
උච්චාරපස්සාවමභිණ්ණගච්ඡති
එතෙ පදුට්ඨාය භවන්ති ලකඛණා.

4129. විලොමමාචරති අකිච්චකාරිණී
සද්දං නිසාමෙති පරස්ස භාසතො,
භතභොගා ච කරොති සඤ්චං⁶
එතෙ පදුට්ඨාය භවන්ති ලකඛණා.

1. පවු. නිසරති - මජ්ඣං.
2. පරිවනකජාතා - චී. මජ්ඣං, ස්‍යා.
3. අස්සසති - චී. මජ්ඣං, ස්‍යා.
4. ගතං. තස්ස නසොචති - චී. මජ්ඣං.
5. පරිවනකජාතා - චී. මජ්ඣං, ස්‍යා.
6. සඤ්චං - මජ්ඣං.

යහළු පුණ්ණමුඛය, පස්විසි කරුණෙකින් කිපුණු ස්ත්‍රී දහයුන්හී වෙයි. සැමියාගේ ප්‍රවාසය (අන් නැතෙක විසීම) වර්ණනා කරයි, ප්‍රවාසයට ගියහු නො සිහි කරයි, (යළි) පැමිණියහුට නො සතුටු වෙයි, ඔහුගේ අගුණ කියයි, ඔහුගේ ගුණ නො කියයි, ඔහුගේ අනර්ථය පිණිස හැසිරෙයි, ඔහුගේ අර්ථය පිණිස නො හැසිරෙයි, ඔහුගේ නො කළයුතු කිසි කරයි, කළයුතු කිසි නො කරයි, දැඩි ලෙස හැඳ පෙරව නිදයි, විමුඛ ව නිදයි, ඒ මේ අත පෙරළෙන්හී කලහ කරන්නී වෙයි, දීර්ඝව ආශ්වාස කරයි, දුක් වෙදනා පවසයි, නිතර මල මු සඳහා (බැහැර) යයි, විලෝම ව හැසිරෙයි, පර-පුරුෂයකුගේ හඬ අසා කන් සිදුර එළවයි (ඇහුම්කන් දෙයි), හොඟ විනාශ කරන්නී වෙයි, අසල්වැසියන් සමඟ (කෙලෙස් වශයෙන්) සන්ඵවය කරයි, (සොර සැමියාගේ උපධාරණය පිණිස) නික්මුණු පා ඇත්තී වීථි සංචාරයෙහි යෙදුනී වෙයි, (සිය සැමියා කෙරෙහි අගෞරවයෙන් ප්‍රදුෂ්ට සිත් ඇත්තී (සැමියා) ඉක්මවා හැසිරෙන්නී වෙයි, නිතර දෙරකඩ සිටියි, කිසිලි ද අවයව ද පියසුරු ද දක්වයි, දිගින් දිග ගොස් බලයි, යහළු පුණ්ණමුඛය, මේ පස්විසි කරුණින් කිපුණු ස්ත්‍රී දහයුතු වේ යි. මෙහි මතු දක්වෙන වාක්‍යය ද වෙයි.

4126. ඔහුගේ (සැමියාගේ) පිටත වාසය වනයි. බැහැර ගියහු (සැමියා) අනුව ශොක නො කරයි. ගෙට පැමිණි (සැමියා) දක සතුටුවීම නො කරයි. කිසි විටෙක සැමියාගේ ගුණ නො කියයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රීගේ ලක්ෂණයෝ වෙති.

4127. සංයම නැත්තී ඔහුගේ අනර්ථය පිණිස හැසිරෙයි. නො කළයුතු දෑ කරන්නී අර්ථය ද නසයි. දැඩි කොට හැඳ විමුඛ ව නිදයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රීගේ ලක්ෂණයෝ වෙති.

4128. ඔබ මොබ පෙරළී කලබල කරන්නී වෙයි. දීර්ඝ ලෙස ආශ්වාස කරන්නී දුක් වෙදනා ඇත්තී යැ යි කියයි. නිතර මලමුකිස පිණිස යයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රීගේ ලක්ෂණයෝ වෙති.

4129. විලෝම ව හැසිරෙයි. නො කළමනා කිසි කරන්නී වෙයි. කලා කරන පරපුරුෂයන්ගේ ශබ්දය අසයි. නසන ලද හොඟ ඇත්තී ක්ලෙශ සන්ඵවය කරයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රීගේ ලක්ෂණයෝ ය.

4130. කිවෙජන ලභං කසිරොනාහනං¹ ධනං
 විතං විනාසෙති දුකෙකින සමිහනං,
 පටිච්ඡසංකෙහි ච කරොති සත්ථං
 එතෙ පදුට්ඨාය හවන්ති ලකඛණා.
4131. නිකකන්තපාදු විසිධානුවාරිනී
 නිව්චං ස සාමීමඤ්ඤි පදුට්ඨමානසා,
 අනිවාරිණී හොති තථෙව්භාරවා
 එතෙ පදුට්ඨාය හවන්ති ලකඛණා.
4132. අභිකකණං තිට්ඨති ආාරමුලෙ
 ඵනානි කච්ඡානි ච දසංසයනති,
 දිසොදිසං පෙකකති හනානවිතතා
 එතෙ පදුට්ඨාය හවන්ති ලකඛණා.
4133. සබ්බා නදී වඩකගති³ සබ්බෙ කට්ඨමයා වනා,
 සබ්බිඤ්ඤො කරෙ පාපං ලභමානො⁴ නිවාපකෙ.
4134. සවෙ ලභෙථ බණං වා රහො වා
 නිවාතකං වාපි ලභෙථ තාදිසං,
 සබ්බාව ඉඤ්ඤි කරෙය්‍යු⁵ නො පාපං
 අඤ්ඤං අලඤ්ඤං පීඨසප්පිනාපි සද්ධිං.
4135. නරානමාරාමකරාසු නාරිසු
 අනෙකවිතතාසු අනිග්ගහාසු ච,
 සබ්බන්තනාපිතිකරාපි වෙ සියා⁶
 න විසසසෙ තික්ඛමා හි නාරියො.
4136. යං වෙ දිසවා කණ්ඩරිකිඤ්ඤරානං⁷
 සබ්බිඤ්ඤො න රමන්ති අභාරෙ,
 තං තාදිසං මච්චං වජ්ඣා හරියා
 අඤ්ඤං දිසවා පුරිසං පීඨසප්පිං.
4137. බකසස ව පාවාරිකසස⁸ රඤ්ඤං
 අච්චනාකාමානුගතසස හරියා,
 අච්චරි බ්බවසානුගසස⁹
 කං වාපි ඉඤ්ඤි නාතිවරෙ ඤ්ඤං.

1. කසිරා හනං - වී, මජ්ඣං.
 2. අපෙන - වී, මජ්ඣං.
 3. වඩකනදී - මජ්ඣං. වඩකගතා - වී.
 4. ලභමානා - වී.
 5. කසිරං - මජ්ඣං.
 6. වෙසිසුං - වී, භගා. වෙසියා - මජ්ඣං.
 7. කිත්තරං - මජ්ඣං. සභා.
 8. බාවරිකසස - මජ්ඣං.
 9. අනාවරිපට්ඨවසානුගතසස - මජ්ඣං.

4130. දුකසේ ලද, දුකසේ ගෙනනලද ධනය ද, දුකසේ රැස්-
කරනලද වස්තුව ද විනාශ කරයි. අසල්වැසියන් සමග ක්ලේශ
සන්ඵවය කරයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රියගේ ලක්ෂණයෝ යි.

4131. (සොර සැමියන් සෙවීම පිණිස) බැහැර කරනලද පා
ඇත්තී ය. වීථි සඤ්චාරය කරන්නී ය. නීතර සිය සැමියා කෙරෙහි
ප්‍රදුෂ්‍ය වූ සිත් ඇත්තී (සිය) සැමියා ඉක්මවා හැසිරෙයි. එසේ ම
ගෞරව නැත්තී වෙයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රියගේ ලක්ෂණයෝ යි.

4132. පියොවුරු සහ කිසිලි පෙන්වමින් නීතර දෙරළඟ සිටී.
භ්‍රාන්ත වූ සිත් ඇත්තී දිශානුදිශාවන් බලයි. මේ ප්‍රදුෂ්ට ස්ත්‍රියගේ
ලක්ෂණයෝ යි.

4133. සියලු නදීහු වක් වූ ගමන් ඇත්තාහ. සියලු වනයෝ
කාෂ්ටමයහ. රජස් තැනක් ලද කල්හි සියලු ස්ත්‍රීහු පව කරන්නාහ.

4134. ඉදින් මන්ත්‍රණය කිරීමට සුදුසු අවකාශයක් හෝ
එබඳු රහස් තැනක් හෝ ලැබේ නම් සියලු ස්ත්‍රීහු ම අන් පුරුෂයකු
නො ලද කල්හි පිළකු සමග හෝ පාපකර්මය (අනාචාරය)
කෙරෙත් මැ නු.

4135. මිනිසුන්ගේ සිත් ඇලුම් කරන්නා වූ නොයෙක් දෙනා
කෙරෙහි පිහිටි සිත් ඇත්තා වූ නිග්‍රහයෙන් හික්මවැලිය නො
හැක්කා වූ මේ ස්ත්‍රීහු (මිනිසුන් විසින්) මුළු හිතින් තුටු කරවනු
ලබන්නාහු නමුත් වෙශ්‍යාවෝ වෙන් ද (එහෙයින් ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි)
විශ්වාස නො කරන්නේ ය. ස්ත්‍රීහු වනාහි තීර්ථ සම වෙන්.

4136. කණ්ඩරි රජ ය, කිනකරා දෙවි ය යන මොවුන්ගේ
යම් නො ඇල්මෙක් වී ද, එය දක සියලු ස්ත්‍රීහු එකාන්තයෙන්
ගෘහයෙහි (ස්වකීය) ස්වාමීවරුන් කෙරෙහි නො ඇලෙති යි දත
යුතු ය. ඒ එසේමැ යි. අන්‍ය වූ පිළි පුරුෂයකු (පීඩසාදි) දක
එබඳු රජු හැර භාය්‍යාව පාපකර්මය (අනාචාරය) කළා යැ යි කීයේ ය.

4137. අන්‍යන්තයෙන් කැමැත්ත අනුව පැවැත්තා වූ බක නම්
රජුගේ ද පාවාරික නම් රජුගේ ද භාය්‍යා වූ පංචපාපා නොමෝ
තම සිත බැඳුණු තම වසයෙහි සිටි පණිවිඩකරුවකු සමීපයෙහි
ලාමක සේ හැසිරුණීය. (එහෙයින්) ස්ත්‍රී එයින් අන්‍ය වූ කවර
නම් පුරුෂයකු ඉක්මවා නො හැසිරෙන්නී ද?

- 4138. පිඬගියානී සබ්බලොකිසසරසස
රඤ්ඤා පියා බ්‍රහ්මදත්තසස හරියා,
අවාචරී බ්‍රහ්මවසානුගසස
තං වාපි සා නාජ්ඣගා කාමකාමීනී.
- 4139. බ්‍රහ්මනං¹ ලහුවිත්තානං අකතඤ්ඤන දුතීනං²,
නාදෙවසකො පුරිසො ටීනං සඤ්ඤාමරහනී.
- 4140. න තා පජානනනී කතං න කිච්චං
න මාතරං පිතරං භාතරං වා,
අනරියා සමනිකතනාධම්මා
සසෙසව විතතසස වසං වජනනී.
- 4141. විරානුච්ඡුඤ්ඤා පියං මනාපං
අනුකම්පකං පාණසම්මපී සනං³,
ආවාසු⁴ කිච්චිසු ව නං ජහනනී
තසමාහං ඉතීනං න විසසසාමි.
- 4142. ටීනං හි විතතං යථා වානරසස
කතනපකතනං යථා රුකකිජායා,
චලාචලං හදයං ඉඤ්ඤානං
වකකසස නෙමි විය පරිවතනනී.
- 4143. යද තා පසසනනී සමෙකකම්මානා
ආදෙයාරූපං පුරිසසස විතතං,
සඤ්ඤාහි වාචාහි නයනනී මෙතං
කමෙඛාජකා ජලජෙනෙව අසසං.
- 4144. යද න පසසනනී සමෙකකම්මානා
ආදෙයාරූපං පුරිසසස විතතං,
සමනතතො තං පරිවජ්ජයනනී
නිජේජ්ජා නදීපාරගතොව කුලං.
- 4145. සිලෙසුපමා සිඛිරිව සබ්බහකකා
නිසබ්බමායා නදීරිව සීසසොනා,
සෙවනනී හෙතා පියමප්පියඤ්ඤා
නාවා යථා ඔරකුලං පරඤ්ඤා.

- 1. බුද්ධතා - මජ්ඣ.
- 2. දුතීනං - වි. මජ්ඣ., ස.සා.
- 3. සහනකුං - මජ්ඣ.
- 4. ආවාසුං - මජ්ඣ.

4138. මුළු ලොවට අධිපති වූ බ්‍රහ්මාණ්ඩයේ පිහිටියානි නම් හාය්‍යාව තම වසභයෙහි සිටියකු (අස්ගොව්වකු) සමග අනාවාරයෙහි හැසුරුනී ය. කාමයන් පතන්නා වූ ඕ තොමෝ එය ද (අස්ගොව්වා ද අගමෙහෙසුන් තනතුර ද යන දෙක ම) නො ලැබුවා ය.

4139. බඳනාලද සොරුන් කෙරෙහි පවා ඇලෙන ලාමක වූ වහා පෙරළෙන සිත් ඇත්තා වූ අකෘතඥ වූ ද්‍රෝහී වූ ස්ත්‍රීන්ගේ සිල්වත් ස්වභාවය භූතාවිෂ්ට නො වූ පුරුෂයෙක් නො අදහන්නේ ය.

4140. ඒ ස්ත්‍රීහු කළ දෑ නො දනිත්. කළ යුතු දෑ නො දනිත්. මව හෝ පියා හෝ සහෝදරයා හෝ නො දනිත්. ලජ්ජාවිරහිත වූ ඉක්ම වූ ගුණදම් ඇති ඔවුහු තම චිත්තයාගේ වසභයට ම යෙත්.

4141. බොහෝ කාලයක් එක්ව විසුවා වූ ප්‍රිය වූ මනාප වූ අනුකම්පා ඇති ප්‍රාණ සම වූ ඒ ස්වාමියා ආපදපන්න අවස්ථාවන්හි ද කටයුත්තක් පැමිණි කල්හි ද හැරදමති. එබැවින් මම ස්ත්‍රීන්ගේ ස්වභාවය විශ්වාස නො කරමි.

4142. ස්ත්‍රීන්ගේ සිත වනාහි වළුරාගේ සිත මෙනි. උස් පහත් හෙදයක් නැතිව වැටෙන ගස් සෙවණ මෙන් ස්ත්‍රීන්ගේ සිත එක තැනෙක නො පිහිටයි. ගමන්කරන රථවක්‍රයාගේ නිම්-වළල්ල මෙන් (ස්ත්‍රීන්ගේ සිත) නොයෙක් අරමුණට පෙරළෙයි.

4143. සොයා බලන්නා වූ ඒ ස්ත්‍රීහු යම් විටෙක පුරුෂයා අයත් ගතයුතු යම් වස්තුවක් දකිත් ද එවිට කාමිබෝජ වැසියන් දියෙහි හටගත් සෙවෙලින් අසකු අල්වාගන්නා මෙන් මෘදු වචන-යෙන් ඒ පුරුෂයා තම වසයට ගනිත්.

4144. සොයා බලන්නා වූ ඒ ස්ත්‍රීහු යම් විටෙක පුරුෂයා අයත් ගතයුතු වස්තුවක් නො දකිත් ද (එවිට) ගහ තරණය කළ, ගහින් එතෙර වූ තෙතැත්තා පසුර අත්හරින්නා මෙන් ඒ පුරුෂයා හාත්පසින් දුරු කෙරෙත්.

4145. (පුරුෂයන්ගේ සිත් අලවන හෙයින්) ලාටු බඳු වූ ද, සියල්ල හඤ්ඤා කරන හෙයින් ගින්න බඳු වූ ද, (වේගයෙන් ගලා යන දිය පහර ඇති නදීන් මෙන්) ශීඝ්‍ර (නියුණු) මායා ඇති මේ ස්ත්‍රීහු එගොඩ මෙගොඩ දෙක ම සේවනය කරන්නා වූ නැවක් මෙන් ප්‍රිය වූවහු ද අප්‍රිය වූවහු ද සේවනය කෙරෙත්.

4146. න තා එකස්ස න විතතං ආපණොච පසාරිතො,
යො තා මඤ්ඤාති මඤ්ඤායා වාතං ජාලෙන බාධෙය¹.
4147. යථා නදී ච පතො ච පානාගාරං සභා පපා,
එවං ලොකිකීයො නාම වෙලා තාසං න විජ්ජති.
4148. සතාසනසමාහෙතා කණ්ණසප්පසිරුපමා,
ගාථො බහි තිණසෙසව ඔමසනති වරං වරං.
4149. සතාසනං කුණ්ණරං කණ්ණසප්පං
මුද්ධාභිසිත්තං පමද ච සබ්බා,
එතෙ නරො නිව්වයතො භජෙථ
තෙසං භවෙ දුබ්බදු සච්චභාවො².
4150. නාළචතචණණො³ න බහුන කන්තා
න දකඛණො පමද සෙවිතබ්බා,
න පරස්ස භරියා න ධනස්ස හෙතු
එතිකීයො පඤ්ඤා න සෙවිතබ්බා.

අථ බලු හො ආනඤ්ඤා ගීෂ්ඨරාජා කුණාලස්ස සකුණස්ස ආදි-
මජ්ඣිකපාටරියොසානං වීදිචා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී.

4151. පුණණච්චි වෙමං පඨවිං ධනෙන
දජ්ජිකීයා පුරියො සච්චතාය,
ලඬා බණං අතිමඤ්ඤායා තච්චි
තාසං වසං අසනීතං න ගචෙජ.
4152. උට්ඨාහකඤ්ඤාපි අලීනච්චිතීං
කොමාරහත්තාරං පියං මනාපං,
ආවාසු කිලෙච්චු ච න. ජහනී
තස්මා හි ඉසීතං න වීක්ඛසාමී.
4153. න වීක්ඛසෙ ඉච්ඡති මනහි පොසො
න වීක්ඛසෙ රොදති මෙ සකාසෙ,
සෙඋනහී හෙතා පියමජ්ජියඤ්ඤා
නාවා යථා ඔරකුලං පරඤ්ඤා.

1. බන්ධයෙ - මජ්ඣ., සා.
2. සබ්බභාවො - මජ්ඣ.,
3. නව්වත - මජ්ඣ.,
4. ආදිමජ්ඣිකාථා - වී. මජ්ඣ., සා.

4146. ඒ ස්ත්‍රීහු එකකුට (අයිති) නො වෙති. දෙදෙනකුට ද නො වෙති. විවෘත කරනලද සල්පිළක් බඳු ය. යමෙක් ඒ ස්ත්‍රීන් මගේ යැයි සිතන්නේ නම් හෙතෙම දැලින් සුළඟ වැළැක්ම ද කරන්නේ ය.

4147. ගංගාව ද මාර්ගය ද සුරාපානශාලාව ද සභාව ද පැන් හල ද යන මොහු යමිසේ වෙන් ද, ලොකයෙහි ස්ත්‍රීහු ද එබඳු වෙත්. ඔවුනට මයභාවක් (සීමාවක්) නැත.

4148. මේ ස්ත්‍රීහු වනාහි ගින්න හා සම වෙති. කෘෂ්ණ සර්පයකුගේ හිසට බඳු උපමා ඇත්තාහ. (තණ කෑ තැන් අත්හැර) පිටත අලුත් අලුත් තණ සොයා යන ගෙරින් සේ ස්ත්‍රීහු උතුම් පුරුෂයකු (ධන නැත්තහු හැරදමා ධනවතකු) සොයති.

4149. ගින්න ද ඇතා ද කෘෂ්ණසර්පයා ද රජු ද සියලු ස්ත්‍රීහු ද යන මොවුන් මනුෂ්‍ය තෙම සිහි ඇත්තෙක් ව සේවනය කරන්නේ ය. එකාන්තයෙන් ඔවුන්ගේ ඇති තතු දනගැනීම දුෂ්කර ය.

4150. විශිෂ්ට රූ ඇත්තී ද බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය තෙනැත්තී ද නෘත්‍ය ගීතයන්හි දක්ෂ වූ ස්ත්‍රීය ද අනෙකකුගේ භායභාව ද සේවනය නො කටයුත්තී ය. ධන හෙතුවෙන් ද සේවනය නො කටයුත්තී ය. මේ ස්ත්‍රීහු පස්දෙන සේවනය නො කටයුත්තාහු වෙති යි කුණාල පක්ෂියා කීය.

හවත්නි, ඉක්බිති ආනන්ද නම් ගිජුලිහිණි රජ කුණාල පක්ෂී රාජයාගේ කථාව පිළිබඳ මූල මැද අග තේරුම් ගෙන එවෙලෙහි මේ ගාථාවන් කීය.

4151. ඉදින් යම් පුරුෂයෙක් ධනයෙන් සම්පූර්ණ වූ පෘථිවිය සම්මත වූ යම් ස්ත්‍රීයකුට දෙයි ද, ඕ ඉඩක් ලැබ ඒ පුරුෂයා ද ඉක්මවන්නී ය. එහෙයින් එබඳු ස්මෘති විරහිත ස්ත්‍රීන්ගේ වසයට නො යන්නේ ය.

4152. උත්සාහවත් නො පසුබට පැවතුම් ඇති ප්‍රිය වූ මන වඩන තුරුණු වියෙහි සිටි සැමියා පවා විපත්වලදී ද ඇවැසි කටයුත්තක් පැමිණි කල්හි ද (ස්ත්‍රීහු) යම් හෙයකින් හැර දමන් ද එහෙයින් ස්ත්‍රීන්ගේ (සද්වාර ස්වභාවය) විශ්වාස නො කරමි.

4153. (මෝ නොමෝ) මා කැමති වන්නී යැයි පුරුෂ තෙම ස්ත්‍රීය විශ්වාස නො කරන්නේ ය. මා සම්පයෙහි හඬා යයි ස්ත්‍රීය විශ්වාස නො කරන්නේ ය. යම් හෙයකින් එගොඩ මෙගොඩ දෙක ම සෙවුනා නැව මෙන් මේ ස්ත්‍රීහු ප්‍රිය අප්‍රිය දෙදෙන ම සේවනය කෙරෙත් ද එහෙයින්.

4154. න විසුසසෙ සාබ්භරාණසන්තං
 න විසුසසෙ මිත්තපුරාණවොරං,
 න විසුසසෙ රාජා¹ සධා මමහති
 න විසුසසෙ ඉතී දසනගමාතරං.
4155. න විසුසසෙ රාමකරාසු නාරියු
 අච්චනනසීලාසු අසඤ්ඤතාසු,
 අච්චනනපෙමානුගතසස හරියා
 න විසුසසෙ තිත්ථසමා හි නාරියො.
4156. භනෙය්‍යු² ඡිඤ්ඤෙය්‍යුච්චි ඡෙදයෙය්‍යුං
 කණ්ඩමුච්චි ඡෙඤ්ඤා රුධිරං පිබෙය්‍යුං,
 මා දීනකාමාසු අසඤ්ඤතාසු
 භාවං කරෙ ගබ්ගතිඤ්ච්චමාසු.
4157. මුසා තාසං යථා සච්චං සච්චං තාසං³ යථා මුසා,
 ගාවො ඛනි තිණසෙසව ඔමසනති වරං වරං.
4158. ගතෙනොතා පලොභෙනති පෙකඛිතෙන⁴ මිහිතෙන ව,
 අලොපි දුනතිවඤ්ඤෙන මඤ්ඤනා භණිතෙන ව.
4159. වොරියො කඨිනා⁵භොතා වාළා ව ලපසකඛරා,
 න තා කිඤ්චි න ජානනති යං මනුසෙසසු වඤ්ඤනං.
4160. අසා ලොකිඤ්ඤියො නාම වෙලා තාසං න විජ්ජති,
 සාරතතා ව පගබ්භා ව⁶ ඤ්චි සබ්බසසො යථා.
4161. නඤ්ඤිතං පියො නාම අප්පියොපි⁷ න විජ්ජති,
 සෙවනති භොතා පියමප්පියඤ්ඤා නාවා යථා ඔරකුලංපරඤ්ඤා.
4162. නඤ්ඤිතං පියො නාම අප්පියොපි න විජ්ජති,
 ධනතතා පතිවෙලලනති⁸ ලොව දුමනිසස්සතා.
4163. භඤ්ඤිතං අසුසබ්ඤ්ඤං ගොපුරියඤ්ඤා වණ්ඤාලං⁹,
 ඡවධාභකං පුළුඡධධකං සධනමනුපතනති නාරියො.

1. රාජානං - මජ්ඣං.
 2. භනෙය්‍යුං - මජ්ඣං.
 3. භාසං - මජ්ඣං.
 4. පකඛිතෙනමිහිතෙනව - ස්‍යා.
 5. කඨිනා - මජ්ඣං.
 6. පගබ්භාව - මජ්ඣං.
 7. අපියොපි - මජ්ඣං.
 8. ධනතතාපතිවෙලලනති - මජ්ඣං.
 9. මණ්ඩලං - මජ්ඣං.

4154. පැරණි කොළ ඇතිරිය විශ්වාස නො කරන්නේ ය. පැරණි මිතුරකු වූ භොරා විශ්වාස නො කරන්නේ ය. මගේ යහළු-වෙකැ යි රජු විශ්වාස නො කරන්නේ ය. දස දෙනකුන්ගේ මව වුව ද ස්ත්‍රිය විශ්වාස නො කරන්නේ ය.

4155. බාලයන් විසින් ඇලුම් කරනු ලබන, ඉක්මවන ලද සිල් ඇති, අසාඤ්ඤ වූ ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි විශ්වාස නො කටයුතු ය. අත්‍යන්ත ප්‍රේමයෙන් යුතු තෙතැත්තහුගේ භාය්‍යාව ද විශ්වාස නො කටයුතු ය. ස්ත්‍රීහු තීර්ථ සම වෙත් ද එහෙයිනි.

4156. (යම් භෙයකින් කිපුණා වූ හෝ අන් පුරුෂයන් කෙරෙහි ඇලුණා වූ හෝ ස්ත්‍රීහු) සැමියා නසන්නාහු සිදින්නාහු සිදුවන්නාහු බොටුව සිදු ලේ බොන්නාහු වෙත් ද එහෙයිත් ලාමක අදහස් ඇති සංයම නැති ගංගා තීර්ථ බඳු ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි ස්නෙහ නො කරන්නේ ය.

4157. ඒ ස්ත්‍රීන්ගේ බොරුව සත්‍යය මෙනි. සත්‍යය බොරුව මෙනි. තණ බිමෙන් පිටත් තැන්හි හොඳ හොඳ තණ සොයන ගවයන් මෙන් (ඔවුහු) අන් පුරුෂයන් සොයත්.

4158. මේ ස්ත්‍රීහු ගමනින් ද බැල්මෙන් ද මද සිනාවෙන් ද නපුරු කොට වස්ත්‍ර හැඳීමෙන් ද මිහිරි වදන් බිණීමෙන් ද (පුරුෂයන්) පොලොබවත්.

4159. මේ ස්ත්‍රීහු සෙරහ. තද සිත් ඇත්තාහ. දුෂ්ටයහ. හකුරු මෙන් මිහිරි වදන් ඇත්තාහ. මිනිසුන් අතර යම් වංචාවක් ඇත් නම් (එසින්) ඔවුන් නො දන්නා කිසිවක් නැත.

4160. ලොකයෙහි ලාමක වූ මේ ස්ත්‍රීහු නම් හැම කල්හි රාගයෙන් ඇලුණාහු ය. කායප්‍රගල්භාදියෙන් යුක්ත වූවාහු ය. සියල්ල හඤ්ඤා කරන (දවන) ගින්න මෙන් සියල්ල වනසනසුලු ය. ඔවුනට සීමාවෙක් නැත.

4161. ස්ත්‍රීන්ට ප්‍රියයෙක් නම් නැත. අප්‍රියයෙක් ද නැත. එගොඩ මෙගොඩ දෙක ම සෙවුනා නැව මෙන් මොවුහු ප්‍රියයා ද අප්‍රියයා ද සේවනය කෙරෙත්.

4162. ස්ත්‍රීන්හට ප්‍රියයෙක් නම් නැත. අප්‍රියයෙක් ද නැත. ගස ඇසුරු කරන්නා වූ වැල මෙන් ධන හෙතුවෙන් (පුරුෂයා) වැළඳගනිත්.

4163. ස්ත්‍රීහු නම් ඇත්ගොව්වා ද අස්ගොව්වා ද ගොපල්ලා ද සැඩොලා ද සොහොන්ගොව්වා ද කසළගොඩකයා ද යන මොවුන් අතුරින් කවරකු වුව ද සධනයා (ධන ඇත්තා) කරා යෙත්.

4164. කුලපුත්තවි ජහන්ති අකිඤ්ඤානං ජවකසමසදිසමපි,
අනුගච්ඡන්ති අනුපතන්ති ධනභෙතු හි නාරියොති.

අථ ඛලු භො නාරදෙ දෙවබ්‍රාහ්මණො ආනන්දස්ස ගිජ්ඣරාජස්ස ආදිමජ්ඣකථා¹පරියොසානං විදිත්වා නායං වෙලායං ඉමා ගාථායො අභාසී.

4165. වන්තාරො මෙ න පුරෙන්නි තෙ මෙ සුඤ්ඤාථ භාසන්තො²,
සමුදෙඤ බ්‍රාහ්මණො රාජා ඉත්ථී වාපි දිජමපති.

4166. සරිතා සාගරං යනති යා කාවි පඨවිංසිතා³,
තා සමුද්දං න පුරෙන්නි ඌනත්තා⁴ හි න පුරති.

4167. බ්‍රාහ්මණො ච අධියාන වෙදමකඛානපඤ්ඤමං,
හියොයාපි සුතමිච්ඡයා ඌනත්තා හි න පුරති.

4168. රාජා ච පඨවිං⁵ සබ්බං සසමුද්දං සපබ්බන්තං,
අජ්ඣාවසං⁶ විජිනිත්වා අනන්තරත්තොචිතං
පාරං සමුද්දං පඤ්ඤති ඌනත්තා හි න පුරති.

4169. එවමෙකාය ඉත්ථීයා අට්ඨට්ඨ පතීනො සියා,
සුරා ච බලවන්තා ච සබ්බකාමරසාහරා
කරෙයා නවමෙ ඡන්දං ඌනත්තා හි න පුරති.

4170. සබ්බිත්ථියො සිබ්බිව සබ්බභක්ඛා
සබ්බිත්ථියො නදීරිව සබ්බවාහිනී⁷,
සබ්බිත්ථියො කණ්ටකානං ච සාධා
සබ්බිත්ථියො ධනභෙතු වජන්ති.

4171. වානඤ්ඤා ජාලෙන නමරා පරාමසෙ
ඔසිඤ්ඤායා සාගරමෙකපාණිනා,
සකෙන භඤ්ඤාන භනෙයා සොසං
යො සබ්බභාවං පමදසු ඔස්සප්පෙ.

4172. වොරීනං බහුබුද්ධීනං යාසු සචං සුදුලලභං,
ථීනං භාවො දුරාජාතො මච්ඡසෙසවොදකෙ ගතං.

1. ආදිමජ්ඣකථා - වී. මජ්ඣං.
2. සුඤ්ඤා මම භාසන්තො - මජ්ඣං.
3. පඨවිසිතා - මජ්ඣං.
4. ඔනත්තා - ස්‍යා.
5. පඨවිං - මජ්ඣං.
6. අජ්ඣාවසෙ - සිඞ්ඤ.
7. වාහි - මජ්ඣං.

4164. ස්ත්‍රීහු ධනය නැති කුලපුත්‍රයා ද හැරදමති. ධනය ඇති සැබොලා අනුව ද යෙත්. යම් හෙයකින් ස්ත්‍රීහු ධනහෙතුවෙන් ම පුරුෂයා අනුව යෙත් ද, එහෙයිනි.

භවත්ති, ඉක්බිති නාරද දෙවබ්‍රාහ්මණ තෙම ආනන්ද නම් ගීජලිහිණි රජුගේ කථාව පිළිබඳ මුල මැද අග දූත එවෙලෙහි මේ ගාථාවන් ප්‍රකාශ කෙළේය.

4165. පක්ෂීරාජය, මේ සතර දෙනෙක් තෘප්ත නො වෙති. එය ප්‍රකාශ කරන මාගේ වචනය අසව. සමුද්‍රය ද බ්‍රාහ්මණයා ද රජ ද ස්ත්‍රී ද (යන සතර දෙන ය.)

4166. පොළොව ඇසුරු කළා වූ යම්කිසි ගංගාවෝ වෙන් ද, ඒ සියල්ලෝ ම සයුරට බැස යෙති. ඔවුහු සයුර නො පුරවත්. (දිය පිහිටන තැන් මහත් හෙයින්) උනව ම පවත්නා නිසා නො පිරෙයි.

4167. බ්‍රාහ්මණයා ඉතිහාසය පස්වැනි කොට ඇති වෙදය හදාරා මත්තෙහි දු ඉගෙනීමට කැමති වන්නේ ය. හෙ ද (අදහස මහත් බැවින්) උනව ම වෙසෙන හෙයින් නො පිරෙයි.

4168. රජ ද මුහුදු සහිත වූ පර්වත සහිත වූ අනන්තරත්න යෙන් යුක්ත වූ මුළු පොළොව දිනා (නොයෙක් රත්නයෙන් පූර්ණ ව) වෙසේ ද, එහෙත් මුහුදින් එතෙර ද පතයි. (හෙ ද තෘෂ්ණා මහත්තයෙන් යුතු හෙයින්) උන හෙතුවෙන් ම නො පිරෙයි.

4169. එපරිද්දෙන් ම එක ස්ත්‍රියකට ශූර වූ ද බලවත් වූ ද සියලු කාමරසයන් ගෙනදෙන්නා වූ ද සැමියන් අට අට දෙනා සිටිත් ද, එසේ වුවත් නවවැන්නකු කෙරෙහි ආශා කරන්නී ය. (කාමතෘෂ්ණා මහත්තයෙන් යුතු හෙයින්) උන බැවින් නො පිරෙයි.

4170. සියලු ස්ත්‍රීහු ගීන්ත මෙන් සියල්ල කාදමන්නෝ ය (වනසන්නෝ ය.) සියලු ස්ත්‍රීහු ගංගාව මෙන් සියල්ල වහනය කරන්නෝ ය. සියලු ස්ත්‍රීහු කටුගස්වල අතු වැනි වෙති. සියලු ස්ත්‍රීහු ධනහෙතුවෙන් පරපුරුෂයන් කරා යෙත්.

4171. යම් පුරුෂයෙක් ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි සිය රහස් ප්‍රකාශ කෙරේ ද (ඒ රහස් අනුන් හා නො බැණ ස්ත්‍රීන් වෙත රැකුණ-හොත්) ඒ පුරුෂ තෙම දූලෙන් වාතය රඳවන්නේ ය. එක අත්ලෙන් සයුරු දිය හිස් කරන්නේ ය. සිය එක අතින් (ඒ අතට ම ගසා) හඬ නගන්නේ ය.

4172. යම් හෙයෙකින් ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි සත්‍යය ඉතා දුර්ලභ වේ ද, වෞර වූ බහුබුද්ධික වූ ස්ත්‍රීන්ගේ අදහස දියෙහි මසුන්ගේ ගමන් මග මෙන් දැනගැනීම දුෂ්කර ය.

- 4173. අනලා මුදුසමභාසා දුප්පුරා තා නදීසමා,
සීදන්ති නං විදිකාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.
- 4174. ආවට්ඨනී මහාමායා බුහමචිරිඤ්චිකොපනා,
සීදන්ති නං විදිකාන ආරකා පරිවජ්ජයෙ.
- 4175. යකෙඤ්ඤා¹ උපසෙවනති ඡන්දසා වා ධනෙන වා,
ජාතවෙදෙව සණ්ඨානං ඛිප්පං අනුදභනති නන්ති.

අථ ඛලු භො කුණාලො සකුණො නාරදස්ස දෙවබ්‍රාහ්මණස්ස
ආදිමජ්ඣිකථාපරියොසානං විදිකා තායං වෙලායං ඉමා ගාථායො
අභාසී.

- 4176. සලලපෙ නිසිත²ඛග්ගපාණිනා
පණ්ඨිතො අපි පියාවදෙසිනා,
උග්ගතෙජඋරගමපී ආසිදෙ
එකො එකාය පමදය නාලපෙ.
- 4177. ලොකචිත්තමථනා හි නාරියො
නවච්ඡිතභණ්ඨිතමිතිතාවුධා,
බාධයනති අනුපට්ඨිතස්සතිං
දීප⁴රකඛසීගණාව වාණිජෙ.
- 4178. නක්ථී තාසං චිත්තයො න සංවරො
මජ්ජමංසනිරතා අසඤ්ඤානා,
තා ගිලුතති පුරිසස්ස පාහතං
සාගරෙව මකරං නිමීඛගලො⁵.
- 4179. පඤ්ඤාකාම ගුණසාතගොවරා
උදානා අනියතා අසඤ්ඤානා,
ඔසරන්ති පමද පමාදිනං
ලොණතොයවතීයංව ආපගා⁶.
- 4180. යං නරං උපරමන්තී⁷ නාරියො
චන්දසාව රතියා ධනෙනවා,
ජාතවෙදසදිසමපී තාදිසං
රාගදෙසවතියො⁸ ඛහන්තී⁹ නං.

- 1. යංථනා - මජ්ඣ.
- 2. ගාථා - වී. මජ්ඣ. සා.
- 3. නිසිත - මජ්ඣ.
- 4. දීපෙ - වී. මජ්ඣ. සා.
- 5. නිමීඛගයො - මජ්ඣ.
- 6. ආපකා - සීචු.
- 7. පලාපෙනති - මජ්ඣ. උපලපෙනති - වී. සා.
- 8. වධියො - - මජ්ඣ. සා.
- 9. දභනති - මජ්ඣ. සා.

4173. (ගිහි ධර්මවලින්) මෙනෙකින් පමණ යැයි කීමක් නැති, මොළොක් වචන ඇති, කෙලෙස් රතියෙන් පිරවිය නොහැකි ඒ ස්ත්‍රීහු නදී සමයහ. ඒ ස්ත්‍රීහු සෙවනය කළවුන් සතර අපායෙහි ගිල්වන් යැයි දැන දුරින් ම දුරුකටයුතු ය.

4174. අනුන් මොහනය කරන්නා වූ මහාමායා ඇති, බබසර නසන්නා වූ ඒ ස්ත්‍රීහු සෙවනය කළවුන් සතර අපායෙහි ගිල්වන් යැයි දැන දුරින් ම දුරු කළ යුත්තාහ.

4175. මේ ස්ත්‍රීහු ප්‍රියසංවාස වශයෙන් හෝ ධන හෙතුවෙන් හෝ යම් පුරුෂයකු සෙවනය කෙරෙත් ද (නමා) පහස ලත් ලත් තැන දවන ගින්න මෙන් වහා ඔහු විනාශයට පමුණුවන් යයි කිය.

භවත්ති, ඉක්බිති කුණාල පක්ෂි තෙම නාරද නම් දෙව-
ශ්‍රාත්මණයාගේ කථාව පිළිබඳ මුල මැද අග තේරුම් ගෙන ඒ වේලායෙහි මේ ගාථාවන් ප්‍රකාශ කෙළේ ය.

4176. නුවණැත්තෝ තියුණු මුවහත් කඩුගත් අත් ඇත්තකු සමග කථා කරන්නේ ය. කිපුණු පිඟාවයකු සමග කථා කරන්නේ ය. උග්‍ර තෙජස් ඇති සර්පයකු වෙත භිදිනේ ය. (එහෙත්) හුදෙකලා වූයේ හුදෙකලා වූ ස්ත්‍රීයක සමග කථා නො කරන්නේ ය.

4177. නැටීම ය ගී කීම ය බිණීම ය සිනාව ය යන මේවා අවි කොට ඇති ඒ ස්ත්‍රීහු විනාහි ලොකයාගේ සිත් මඩින්නාහ. යඤ්ඤවීජ යෙහි මිනිසුන් පොළඹවා ගෙන කාදමන රකුසියන් මෙන් එළඹ සිටි සිහි නැත්තහු විනාශ කෙරෙත්.

4178. ඔවුන්ගේ හික්මීමක් නැත. සංවරයෙක් ද නැත. මත්පැනෙහි හා මස්කෑමෙහි ගිජු වූ සංයම වීරහිත ඒ ස්ත්‍රීහු මහ සයුරෙහි මෝරකු ගිලින නිම්ඤල නම් මත්සායා මෙන් පුරුෂයා දුකසේ සපයනලද ධනය වනසත්.

4179. පස්කම්සුව චිදීම ගොදුරු කොට ඇත්තා වූ උඩඟු වූ අස්ථිර සිත් ඇත්තා වූ සංයත නො වූ ස්ත්‍රීහු ගංගාවන් ඇදගන්නා-
සාගරය මෙන් ප්‍රමාද වූවහු සිය වසයට ගනිත්.

4180. ස්ත්‍රීහු ප්‍රේමයෙන් හෝ පංචකාමරතියෙන් හෝ ධන හෙතුවෙන් හෝ යම් මිනිසකුට ඇලුම් කෙරෙත් ද, රාග ද්වේෂ යන්ගෙන් යුක්ත වූ ඒ ස්ත්‍රීහු (ගුණසම්පත්තියෙන් යුක්ත හෙයින්) ගින්නක් මෙන් දිලියෙන එබඳු පුරුෂයා විනාශ කරත්.

4181. අඛඪං ඤාකා පුරිසං මහඤ්ඤාං
 ඔසරන්ති සධනා සහනනනා,
 රතනවිහාරං අතිවෙද්යනති නං
 සාලං මාලුවලතාව කානනෙ.
4182. තා උපෙතති විවිධෙන ඡන්දසා
 විත්තනිඤ්ඤානිසො අලඛකතා,
 උභසනති පහසනති නාරියො,
 සමඛරොව සතමායකොවිද.
4183. ජාතරූපමණ්ඩුතනභුසිතා
 සකකතා පතිකුලෙසු නාරියො,
 රකඛිතා අතිවරන්ති සාමිකං
 දනවංච හදයනාරසස්සතා¹.
4184. තෙජවාපි හි නරො විවකඛණො
 සකකතො ඛත්තජනස්ස පුජිතො,
 නාරීනං වසගතො න භාසති
 රාහුනා උපගතොව² වන්දිමා.
4185. යං කරෙයා කුපිතො දියො දියං
 දුට්ඨවිතො වසමාගතං අරි
 තෙන භියො වාසනං නිගච්ඡති
 නාරීනං වසගතො අපෙකඛවා.
4186. කෙසලුනනඛේනනඡ්ඡිතා
 පාදපාණිකසදණ්ඩතාලිතා,
 හීනමව උපගතා හි නාරියො
 තා රමන්ති කුණපෙව මකඛිකා.
4187. තා කුලෙසු විසිඛනනරෙසු වා
 රාජධානිනිගමෙසු³ වා පුත,
 ඔඩ්ඛිතං නමුච්චපාසවාකරං⁴
 වකඛුමා පරිවජ්ජෙය⁵ සුඛස්සිකො.

1. හදයනතදසසිතා - මජ්ඣං.
 හදයනාරතිසසිතා - සායා.
 2. උපහතොව - මජ්ඣං. සායා.
 3. රාජධානී - මජ්ඣං.
 4. වාකුරං - මජ්ඣං. වාගුරං - සායා.
 5. පරිවජ්ජෙය - සීමු.

4181. ආඨාස වූ මහත් ධනය ඇති පුරුෂයා දූත සිය ධනයෙන් ද ආත්මපරිත්‍යාගය කරන්නක මෙන් ද එළැඹෙත්. රාගයෙන් රත් වූ සිත් ඇති ඔහු වෙනෙහි සල්ගස වැළඳගත් මාළුවා වැල මෙන් අතිශයින් වෙළාගනිත් (වැළඳගෙන පෙළෙත්.)

4182. සැරසීමෙන් විසිතුරු කරනලද ශරීර හා මුඛ ඇති, අලංකෘත වූ, සියගණන් මායාවන්හි දක්‍ෂ වූ ඒ ස්ත්‍රීහු මායාකාරයකු මෙන් හෙවත් සමඛර නම් අසුරයා මෙන් නොයෙක් ආකාර ඇල්මෙන් පැමිණෙත්. මහත් කොට සිනාසෙත්. මදහස කෙරෙත්.

4183. රන් මිණි මුතුවලින් සැරසුණු පතිකුලයන්හි සත්කාර කරනලද ස්ත්‍රීහු රක්තාලද වුවත් සැමියා ඉක්මවා හැසිරෙත්, හෘදයාභ්‍යන්තරයෙහි ආරක්ෂිත වූ ස්ත්‍රීය අසුරයා ඉක්ම පැවැත්නී ද එමෙනි.

4184. බොහෝ දෙනා විසින් සත්කාර කරන ලද පුදනලද නුවණැති තෙජස්වී පුරුෂ තෙමේ ද ස්ත්‍රී වසයට ගියේ රාහු වසයට ගිය සඳ මෙන් නො බබළයි.

4185. කිපුණු දුෂ්ට සිත් ඇති සතුරෙක් තමා වසයට පැමිණි සතුරකුට යමක් කරන්නේ ද, ස්ත්‍රී වසයට ගිය තෘෂ්ණා සහිත පුරුෂ තෙම එයට වඩා බොහෝ වූ විපතකට පැමිණෙයි.

4186. හිසකේ ඇඳ කැඩීමෙන්, නියවලින් සිරීමෙන්, තර්ජනය කරනලද්ද වූ, අත් පා කස දඬුවලින් කළන ලද්ද වූ ඒ ස්ත්‍රීහු කුණපයෙහි ම ඇලෙන මැස්සන් මෙන් හිනයා වෙත ම එළඹියාහු ඇලෙත්.

4187. කුලයන්හි හා වීථි අතර ද රාජධානිවල හා නියම ගම්වල ද (කෙලෙස්) මරහු විසින් අටවනලද මලපුඬුවක් වැනි වූ ද දෑකේ වැනි වූ ද ඒ ස්ත්‍රීන් නුවණැස් ඇති දෙලෝ සුව කැමති මිනිස් තෙම දුරු කරන්නේ ය.

4188. ඔසසජ්ඣ¹ කුසලං තපොගුණං
 යො අනරියවරිතානි මාවරි,
 දෙවතාහි තිරයං නිමිසසනි²
 ඡෙදගාමී මණියං ච වාණිජො.
4189. සො ඉධ ගරහිතො පරස්ථ ච
 දුමමනී උපගතො³ සකමුත්තා,
 ගවජනි අනියතො ගලාගලං
 දුට්ඨගදුහරතොච උපපථෙ.
4190. සො උපෙති නිරයං පතාපනං
 සන්ධිසුඛෙලිවනඤ්ඤි ආයසං⁴
 ආවසිඤ්ඤා තිරවජානායොනියං⁵
 පෙතරාජවිසයං න මුඤ්ඤිති.
4191. දිබ්බබ්බිඛරනියො ච නඤ්ඤො
 චකකචකතිවරිතඤ්ඤා මානුසෙ,
 නාසයනති පමද පමාදිනං
 දුග්ගතිඤ්ඤා පටිපාදයතති නං.
4192. දිබ්බබ්බිඛරනියො න දුලලභා
 චකකචකතිවරිතඤ්ඤා මානුසෙ,
 සොණණ්ණොව්‍යමහනිලයා ච අචජරා
 යෙ වරතති පමදහනඤ්ඤා.
4193. කාමධාතුසමතිකකමා ගති
 රූපධාතුයා⁷ භවො න දුලලභො,
 චිතරාගච්ඡසුපපන්ධියා
 යෙ වරතති පමදහනඤ්ඤා.
4194. සබ්බදුකඛසමතිකකමං සිචං.
 අච්චනානං අචලිතං අසඛිතං,
 නිබ්බුතෙහි සුචිහී න දුලලභං
 යෙ වරතති පමදහනඤ්ඤා.
4195. කුණාලො හං තද ආසිං උදයී චුසසකොකිලො,
 ආනඤ්ඤො ගීජ්ඣිරාජාසි සාරිපුත්තො ච නාරදො
 පරිසා බුද්ධපරිසා එවං ධාරෙථ ජාතකන්ති.

4. කුණාලජාතකං.

1. ඔසසජ්ඣ - මජ්ඣං.
 2. නිමිසසනි - මජ්ඣං.
 3. උපගතො - මජ්ඣං.
 4. ආයසං - සීග්ගි.
 5. යොනියා - මජ්ඣං. යොනියෙ - ස්‍යා.
 6. සුචිහී - මජ්ඣං.
 7. රූපධාතුභාවො - මජ්ඣං.
 රූපධාතුසමභවො - ස්‍යා.

4188. යමෙක් දෙවි මිනිස් සුව ගෙනදෙන්නා වූ තවුස් ගුණය අතහැර අන්‍යයකී වූ කාමසෙවනය කෙරේ ද, හෙතෙම දෙවිලොවින් (පෙරළි) නිරයට යෙයි. (මහභූ මිණිරුවන් දී) නො වටනා කද මිණක් ගන්නා (ලාමක) වෙළෙන්දකු මෙනි.

4189. (ස්ත්‍රී වසයට ගිය) ඒ අනුවණ තෙන්නා මෙලෝ පරලෝ දෙකෙහි ම ගර්හිත වූයේ, ස්වකර්මයෙන් විපාක විදීමට එළඹියේ මෙතෙක් කලැයි අනියත වූයේ දෙවි මිනිස් දෙලොවින් ගිලිහී අපායට ම යයි. කුළු ගඳුබුවකු යොදනලද රිය නො මහෙහි ම යනු මෙනි.

4190. ස්ත්‍රී වසයට ගිය ඒ තෙන්නා අතිශයින් තැවීම ඇත්තා වූ නිරයට ද අයොමය කටුවලින් යුත් කටුඉඹුල්වන නම් වූ නිරයට ද පැමිණේ. එහි වැස තිරිසන් යොනිය ද ප්‍රත්‍යවිෂය ද කාලකඤ්ජක නම් අසුරවිෂය ද නො ඉක්මවයි.

4191. ප්‍රමදවෝ ප්‍රමාදයෙන් යුත් පුරුෂයන්ගේ නන්දනොදානා-යෙහි දිව්‍ය ක්‍රීඩාවන්හි ඇල්ම ද මනුෂ්‍ය ලොකයෙහි චක්‍රවර්ති රාජසම්පත්තිය ද නසත්. ඒ පුරුෂයන්ට දුගති දුක ද සලසත්.

4192. යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගෙන් වැඩෙක් නැතැයි (සීතා බඹසර) හැසිරෙත් ද ඔවුනට දිව්‍යක්‍රීඩාවන්හි ඇල්ම ද මිනිස් ලොවෙහි සක්විති සැපත ද රන්මුඛා විමන් වැසි දෙවභනෝ ද දුලබ නො වෙති.

4193. යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගෙන් වැඩෙක් නැතැයි (සීතා බඹසර) හැසිරෙත් ද, (ඔවුනට) කාමධාතුව ඉක්මවීමෙන් ලැබෙන රූපභවය පිළිබඳ (උත්පත්ති වශයෙන් වූ) ගතිය ද චීතරාගීන්ට විෂය වූ ශුද්ධාවාසයන්හි උත්පත්තිය ද දුලබ නො වේ.

4194. යම් කෙනෙක් ස්ත්‍රීන්ගෙන් වැඩෙක් නැතැයි (සීතා බඹසර) හැසිරෙත් ද ඔවුනට නිවනලද කෙලෙස් ගිනි ඇති පිරිසුදුවූන් විසින් ලදහැක්කා වූ හැම දුක් ඉක්මවාලන්නා වූ, නිර්භය වූ වෙනස් නො වන්නා වූ කෙලෙසුන්ගෙන් අකම්ප්‍ය වූ හෙතු-ප්‍රත්‍යයෙන් සකස් නො වූ නිර්වාණය දුර්ලභ නො වේ.

4195. එකල මම කුණාල නම් වීමි. උදැසි පුස්සකොකිල නම් විය. ආනන්ද (සඨවිර තෙම) ගිජුලිහිණි රජ විය. සාරිපුත්ත (සඨවිර තෙම) නාරද නම් විය. පිරිස බුදුපිරිස ම ය. මෙසේ මේ ජාතකය දරව යි (වදල සේක.)

කුණාල ජාතක යි.

5. මහාසූතසොමජාතක.

- 4196. කසලා තුව. රසක ඵදිසානි
කරොසි කලොති සුදුරුණානි,
හනාසි ඉතී පුරිසෙ ව මුලෙනා
මංසංස හෙනු ආද්¹ ධනංස කාරණා.
- 4197. න අතතහෙනු න ධනංස කාරණා
න පුතතදරසංස සභායඤ්ඤානං,
හනා ව මෙ හගවා භූමිපාලො
සො ඛාදති මංසං හදනෙන ඵදිසං.
- 4198. සවෙ තුව. හතතුරුණෙ පයුතො
කරොසි කලොති සුදුරුණානි,
පාතො ව අනෙතපුරං පාපුණ්ඤා
ලපෙය්‍යාසි මෙ රාජිනො සමමුඛෙ තං.
- 4199. තථා කරිසංසාමි අභං හදනෙන
යමෙව ඤං භාසසි කාලහතී,
පාතො ව අනෙතපුරං පාපුණ්ඤා
වකඛාමි තෙ රාජිනො සමමුඛෙ තං.
- 4200. තතො රතා ව්චසනෙ සුරියසුභගමනං පති,
කාලො රසකමාදය රාජානං උපසඤ්ඤාමි
උපසඤ්ඤාමි රාජානං ඉදං වචනමමුචී.
- 4201. සච්චං කීර මහාරාජ රසකො පෙසිතො තයා,
හනානි² ඉතී පුරිසෙ තුව. මංසානි ඛාදසි.
- 4202. ඵචමෙච. තථා කාල රසකො පෙසිතො මයා,
මම අඤං කරොනංසංස කිමෙනං පරිභාසසි.
- 4203. ආනන්ද සඛ්ඛමචජානං ඛාදිඤා රසගිඤ්ඤා,
පරිකඤ්ඤාය පරිසාය අනන්තං ඛාදියා මනො.
- 4204. ඵචං පමනො රසගාරවෙ රතො
ඛාලො යදි ආයනිං නාවබුජකති,
විධාම පුතෙන වජ්ඣ ඤ්ඤාතකෙ ව
පරිවන්ඤාය අනන්තමෙච ඛාදති.

1. අද් - මජ්ඣං.
2. හනති - මජ්ඣං.
3. වජ්ඣ - මජ්ඣං.

5. මහාසූතසොම ජාතකය

4196. එම්බා අරක්කැමිය, තෝ කුමක් හෙයින් මෙතරම් ඉතා දරුණුකම් කරන්නෙහි ද? මුළා වූයේ ස්ත්‍රීන් ද පුරුෂයන් ද නසන්නෙහි. මස් හෙතු කොටගෙන ද නැතහොත් ධන හෙතු කොටගෙන දැ යි (සෙන්පතියා ඇසී ය.)

4197. හිමියෙනි, මෙය තමන් හෙතු කොටගෙන නො වෙයි. ධනය හෙතු කොටගෙන ද නො වෙයි. අඹුදරුවන් ද යහළුවන් ද ඤාතීන් ද හෙතු කොටගෙන නොවෙයි. මාගේ ස්වාමී වූ ඒ භගවත් රජ තෙමේ මෙබඳු වූ මස අනුභව කෙරේ යයි (අරක්කැමී තෙමේ කීයේ ය.)

4198. ඉදින් ස්වාමියාගේ වැඩෙහි යෙදුණා වූ තෝ මෙබඳු ඉතා දරුණුකම් කෙරෙහි නම් උදෑසන ම අන්ත:පුරයට පැමිණ රජු ඉදිරියෙහි ඒ කරුණ මට කියව (යි සෙන්පති තෙමේ කීවේ ය.)

4199. ස්වාමීනි, කාළභස්නම් සෙන්පතිතුමනි, ඔබ වහන්සේ යමක් කියන්නහු නම් මම එසේ ම කරන්නෙමි. උදෑසන ම අන්ත:පුරයට පැමිණ රජු ඉදිරියෙහි එය ඔබට කියමි (යි අරක්කැමී තෙමේ කීවේ ය.)

4200. අනතුරු වී රාත්‍රිය ඉක්ම ගිය පසු සුයෙඹාද්ගමයෙහි කාළ නම් සෙන්පති තෙමේ අරක්කැමියා ගෙන රජු වෙත එළැඹියේ-ය. එළැඹී රජුට මේ විවනය කීවේ ය.

4201. මහරජ, කුඹ වහන්සේ විසින් ස්ත්‍රී පුරුෂයන් නසව යි අරක්කැමියා පිටත්කොට හරිනලද්දේ ය යන මේ කරුණ සත්‍යය ද? ඔබ වහන්සේ මිනීමස් කන්නහු ද?

4202. කාළ (භස්නී) නම් සෙන්පතිය, මා විසින් අරක්කැමියා පිටත්කොට හරිනලදී. මාගේ අර්ථය (වැඩය) කරන්නා වූ ඔහුට කුමක් හෙයින් නින්දා කෙරෙහි දැ (යි රජතෙමේ ඇසී ය.)

4203. සියලු මත්ස්‍යයන්ට ප්‍රධාන වූ රසගෙඩ වූ ආනඤ්ඤ නම් මත්ස්‍ය තෙමේ තමන්ගේ පිරිස අනුභව කොට අවසන් වූ කල්හි පසුව තමා ද අනුභව කොට මළේ ය.

4204. මෙසේ ප්‍රමත්ත වූ රසගෙඩයෙහි නියැලී අනුවණ තෙමේ ඉදින් මත්තෙහි වන්නා වූ දුක නො දනී නම් හෙතෙමේ දරුවන් නසා නැයන් ද හැර දමා පෙරළා තමන් ම අනුභව කෙරේ.

- 4205. ඉදං තෙ සුඤ්ඤාන විහෙතු ජජෙදු
මා භක්ඛසී රාජ මනුසසංමංසං,
මා කං ඉමං කෙවලං වාරිජොව
දිපදධිප සුඤ්ඤාමකාසී රටධං.
- 4206. සුජාතො නාම නාමෙන ඔරසො තසස අනුජො,
ජලබුජෙසීං අලද්ධාන මනො සො තසස සබ්බයෙ.
- 4207. එවමෙව අහං කාළ භුජා භක්ඛං රසුත්තමං,
අලද්ධා මානුසං මංසං මඤ්ඤා භෙසසාමී ජීවිතං.
- 4208. මාණව අභිරුපොසී කුලෙ ජාතොසී සොක්ඛීයෙ,
න කං අරභසී තාත අභක්ඛං භක්ඛයෙතවෙ.
- 4209. රසානමඤ්ඤාතරං එතං යසො¹ මං කං නිවාරයෙ,
සොභං තස් ගමීයසාමී යස් ලවජාමී ඵදිසං.
- 4210. සො වාහං නිප්පතිසාමී න තෙ වචජාමී සන්තීකෙ,
යසස මෙ දසසනෙන කං නාහීනඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණං.
- 4211. අද්ධා අඤ්ඤාපි දයාදෙ පුත්තෙ ලවජාම මාණව,
කිංකරී ජමම විතසසසු යස් පත්තං න තං සුඤ්ඤං.
- 4212. එවමෙව කුචං රාජ දිපදිඤ්ඤා සුඤ්ඤාහි මෙ,
පබ්බාජෙසසනති තං රටධා සොණ්ඤං මාණවකං යථා.
- 4213. සුජාතො නාම නාමෙන භාවීතත්තාන සාවකො,
අච්ඡරං කාමයනෙතාව න සො භුඤ්ඤී න සො පිචී.
- 4214. කුසග්ගෙ උදකමාදය සමුද්දෙ උදකං මීනෙ,
එවං මානුසකා කාමා දිබ්බකාමාන සනතිකෙ.
- 4215. එවමෙව අහං කාළ භුජා භක්ඛං රසුත්තමං,
අලද්ධා මානුසං මංසං මඤ්ඤා භෙසසාමී ජීවිතං.
- 4216. යථාපි තෙ ධ්වරට්ඨං භංසා වෙභාසයං ගමා,
අචුත්ති²පරිභොගෙන සබ්බෙ අබ්භස්සං ගතා.

1. කසමා - මජ්ඣං.
2. අභුත්ත - මජ්ඣං, අසුත්ත - සා.

4205. මහරජ, මේ කරුණ අසා ඔබගේ ඒ කැමැත්ත දුරු කෙරේවා. රජතුමනි, මිනීමස් අනුභව නො කරව. මහරජ ආනන්ද නම් මත්ස්‍යයා මෙන් මේ මුළුරට සුන් නො කරව (යි, සෙන්පති තෙමේ කීවේය.)

4206. එම්බා කාළහත්ථිය, පෙර නමින් සුජාත නම් කෙළෙඹියෙක් විය. ඔහුගේ ඔරස පුත්‍රයෙක් විය. හෙතෙම දඹපල කාලය වූ කල්හි ද දඹපල නො ලැබ මළේ ය.

4207. කාළය, එපරිද්දෙන් මම ද උතුම් රස ඇති කෑම අනුභව කොට (ඒ උතුම් රසැති) මිනීමස් නොලැබ ජීවිතය හරින්නෙමි යි සිතමි (යි රජතෙමේ කීයේය.)

4208. මාණවකය, තෝ මනා රු ඇත්තෙහිය. සොත්ථිය නම් උතුම් කුලයෙහි උපන්නෙහි ය. පුත්‍රය, නුඹ අනුභව නො කටයුත්තක් අනුභව කරන්නට නුසුදුස්සෙහි ය.

4209. පියාණනි, තුඹ වහන්සේ යම් බඳු රසයකින් මා වළකනසේක් නම් එය රස අතුරින් උතුම් රසයෙකි. ඒ මම යම් තැනෙකහි මෙබඳු රසයක් ලබන්නෙමි නම් එහි යමි.

4210. පිතෘ බ්‍රාහ්මණය, යම්බඳු වූ මාගේ දැකීමෙන් නුඹ වහන්සේ සතුටු නො වන සේක් නම් ඒ මම නුඹවහන්සේ සමීපයෙහි නො වසමි. මම ම නික්ම යන්නෙමි යි මාණවකයා කීවේ ය.

4211. මාණවකය, අන්‍ය වූ ද පුත්‍ර දයාදයන් ලබන්නෙමි නිවය, තෝ ද වැනසෙව, යම් තැනකට පැමිණි තා නො අසන්නෙමි ද (එසේ කරව.)

4212. නරභ්‍රෂ්ඨ මහරජ, මගේ වචනය අසනු මැනවි. රා සොඬ කරුණයා යම්සේ රටින් පිටුවහල් කරනලද්දේ ද එසේ ම නුඹවහන්සේ ද රටින් පිටුවහල් කරන්නාහ (යි සෙනාපතියා කීවේ ය.)

4213. භාවිතාත්ම ඇති සෘෂිත්ගේ ශ්‍රාවක වූ නමින් සුජාත නම් වූ තැනැත්තා දිව්‍යාප්සරාවන් කැමැත්තේ ම නො කැවේ ය. නො බිච්චේ ය.

4214. යම්සේ කුසතණ අග දිය ගෙන මුහුදු දිය මනින්තේ ද දිව්‍යකාමයන් හමුවෙහි ම.නුසක කාමයෝ ද එමෙනි.

4215. කාළහත්ථිය, රසොත්තම වූ කෑම කා ඒ මිනීමස් නො ලැබ ජීවිතය හරින්නෙමි යි සිතමි යයි කීයේ ය.

4216. අහසින් ගමන්කරන්නා වූ ධනරට්ඨ නම් භංසයෝ නුසුදුසු පරිභොගයෙන් සියල්ලෝ ම යම්සේ විනාශයට පත්වූහ ද,

- 4217. එවමෙව තුවං රාජ දීපදිඤ්ඤ සුණොහි මෙ,
අහකඛං රාජ භකෙබ්බි තසමා පබ්බාජයනති නං.
- 4218. තිට්ඨාහීති මයා වුතො සො කං ගජ්ඣ පමුච්චො¹,
අට්ඨිතො කං ධීතොහීති ලපසි බ්‍රහ්මචාරීති
ඉදං තෙ සමණ අයුතං අසිඤ්ඤ මෙ මඤ්ඤසි කඛකපතං.
- 4219. ධීතොහමසමි සධමෙමසු² රාජ
න නාමගොතං පරිචක්කයාමි,
වොරඤ්ඤ ලොකෙ අට්ඨිතං වදන්ති
ආපායිකං නෙරසිකං ඉතො වුතං.
- 4220. සවෙ තුවං සද්දහසි රාජ සුතං ගණනාහි බන්තිය,
තෙන යඤ්ඤං යජ්ඣාන එවං සග්ගං ගමිසසසි.
- 4221. කසමිං නු රටෙඨ තව ජාතභූමි
අඵ කෙන අකෝන ඉධානුපතො,
අකබ්බාහි මෙ බ්‍රාහ්මණ එතමසං
කිමච්ඡසි දෙමි තයජ්ඡ පඤ්ඤං.
- 4222. ගාථා චතසොසො ධරණීමහිසසර
සුගමහිරසා වරසාගරුපමා,
තවෙව අසාය ඉධාගතොසමි
සුණොහි ගාථා පරමසංසිතා.
- 4223. න වෙ රුදන්ති මතිමනොනා සපඤ්ඤ
බ්‍රහ්මසුතා යෙ බ්‍රහ්මයානචිතතිතො,
දීපං හි එතං පරමං නරානං
යං පණ්ඨිතා සොකනුද්භවන්ති.
- 4224. අතනානං ඤ්ඤි උද පුක්කදරං
ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරුපං,
කිමොනු කං සුතසොමානුතපො
කොරවාසෙට්ඨි වචනං සුණොම තෙ³.
- 4225. නෙවාහමතනානමනුඤ්ඤිතාමි
න පුක්කදරං න ධනං න රට්ඨං,
සතඤ්ඤා ධමෙමා වරිතො පුරාණො
තං සබ්බරං බ්‍රාහ්මණසානුතපො.

1. පාමුච්චො - මජ්ඣං.
2. සද්ධමෙමසු - මජ්ඣං.
3. මෙතං - මජ්ඣං.

4217. නරභ්‍රෙෂ්ඨ මහරජ, මාගේ වචනය අසනු මැනව, එමෙන් ම නුඹ වහන්සේ ද නොබිදිය යුතු ඒ මිනීමස අනුභව කරන්නහු ය. එහෙයින් නුඹ වහන්සේ රටින් පිටුවහල් කෙරෙත් යයි සෙන්පති තෙමේ කියේ ය.

4218. එම්බා තපස්විය, ඒ නුඹ මා විසින් සිටුව සි කියන ලද්දෙහි පිටුපා යන්නෙහි ය. නොසිටියා වූ නුඹ සිටියෙමි සි කියන්නෙහි ය. ශ්‍රමණය, මෙය වනාහි තොපට නුසුදුසු ය. කීම, මාගේ කඩුව කුසතණ පතක් කොට සිතෙහි ද? සි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4219. මහරජ, මම ස්වකීය වූ කුශලධර්මයන්හි සිටියෙමි වෙමි. මම නාම ගෝත්‍රය නො පෙරළමි. මෙයින් වුත ව අපාගතවනසුලු වූ තෙරසික වූ සොරා වනාහි ලෙවිහි නොසිටියෙකැ සි කියත්.

4220. එම්බා පොරිසාදය, මෙය විශ්වාස කරන්නෙහි ද? එසේ නම් මෙය අසව, දුදින් සුතසොම රජ ගන්නෙහි නම් එයින් යාග කොට මෙසේ ස්වර්ගයට යන්නෙහි ය.

4221. එම්බා බ්‍රාහ්මණය, නුඹගේ ජාතභූමිය කිනම් රටෙක්හි ද, කිනම් කරුණක් හෙතු කොටගෙන මෙහි පැමිණියෙහි ද, මේ කරුණ මට කියව. කුමක් කැමැත්තෙහි ද? තා විසින් අද පනත ලද්දේ කවරක් ද? එය දෙමි සි සුතසොම රජ තෙමේ කියේ ය.

4222. මහරජ, උතුම් සාගරය බඳු වූ ඉතා ගැඹුරු වූ ගාලා සතරක් ඔබගේ ම ප්‍රයෝජනය පිණිස, මෙහි ගෙනාවෙමි. උතුම් අඤ්ඤයන් යුත් ඒ ගාලා අසව සි බමුණා කීවේ ය.

4223. යම් හෙයෙකින් පණ්ඩිතයෝ අනුන්ගේ ශොක දුරු කරන්නාහු වෙද්ද, මිනිසුන්හට ඒ ශොක දුරු කිරීම පරම පිහිටෙකි. බහුශ්‍රැත වූ බොහෝ කරුණු සිතන්නා වූ සප්‍රාඥයෝ වෙද්ද, එබඳු මහාප්‍රාඥයෝ එකාන්තයෙන් නො හබකි.

4224. කොරවාය ශ්‍රෙෂ්ඨ මහරජතුමනි, නුඹ තමා ද ඥාතීන් ද නොහොත් අඹු දරුවන් ද ධාන්‍යය ද ධනය ද රිදී ද රන් ද යන මේ කුමකට තැවෙන්නෙහි ද? යන මේ වචනය තා විචාරමි සි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4225. එම්බා පොරිසාදය, මම තමන් ගැන ශොක නො කරමි. අඹු දරුවන් ගැන ද ශොක නො කරමි. ධනය ගැන හෝ ශොක නො කරමි. රට ගැන හෝ ශොක නො කරමි. පුරාණ වූ සන්පුරුෂ ධර්මය පුරුදු කරන ලද්දෙක්මි. බ්‍රාහ්මණයාට වූ ඒ පොරොන්දුව ගැන ශොක කරමි.

4226. කතො මයා සඛගරො බ්‍රාහ්මණෙන
රටෙඨ සකෙ ඉඤ්ජරියෙ ධීතෙන,
තං සඛගරං බ්‍රාහ්මණස්සපදය
සච්චානුරකඛී පුනරාවච්ඡස්සං.

4227. නෙවාහමෙතං අභිසද්දහාමී
සුඛී නරො ලෙඤ්චුඛා පමුඤ්ජා,
අමිඤ්ජහස්සං පුනරාවච්ජෙය්‍ය
කොරව්‍යසෙට්ඨ නභි මං උපෙසීති.

4228. මුඤ්ජො තුවං පොරිසාදස්ස හස්සා
ගඤ්චා සකං මජ්ඣිරං කාමකාමී,
මධුරමජීයං ජීවිතං ලඤ්ච රාජ
කුතො තුවං එහිසි මෙ සකාසං.

4229. මතං වරෙය්‍ය පරිසුඤ්චිලො
නභි ජීවිතං ගරහිතො පාපධිලො,
නභි තං නරං තායතෙ¹ දුග්ගතීහි
යස්සාපි හෙතු අලිකං හණෙය්‍යං.

4230. සචෙපි වාතො ගිරිමාවහෙය්‍ය
වඤ්ජෙ ව සුරියො ව ජමාපතෙය්‍යං,
සඛඛාව නඤ්ජා පටිසොතං² වච්ජෙය්‍යං.
නඤ්චෙවහං රාජ මුසා හණෙය්‍යං.

4231. නහං එලෙය්‍ය උදධි විසුඤ්ජෙස
සංවිඤ්ජෙය්‍ය භුතධරා වසුඤ්ජරා,
සිලුවවයො තෙරු සමුලමුප්පතෙ
නඤ්චෙවහං රාජ මුසා හණෙය්‍යං.

4232. අසිඤ්ච සත්ඤ්ච පරාමසාමී
සපඵලෙ නෙ සමම අහං කරොමී,
තයා පමුඤ්ජො අනණො භවිත්වා
සච්චානුරකඛී පුනරාවච්ඡස්සං.

4233. යො තෙ කතො සඛගරො බ්‍රාහ්මණෙන
රටෙඨ සකෙ ඉඤ්ජරියෙ ධීතෙන,
තං සඛගරං බ්‍රාහ්මණස්සපදය
සච්චානුරකඛී පුනරාවච්ජස්සු.

1. තායති - මජ්ඣං.
2. පති - මජ්ඣං.

4226. සිය රටෙහි ඉසුරු බවහි පිහිටියා වූ මා විසින් බ්‍රාහ්මණයකු සමග පොරොන්දුවකට බැඳෙන ලද. බ්‍රාහ්මණයාට ඒ පොරොන්දුව සපුරා සත්‍යය රක්නෙමි නැවත එන්නෙමි යි සූත්‍රසොම රජ තෙමේ කීයේ ය.

4227. මරු මුට්‍රින් මිදුණු, සුවපත් වූ, මනුෂ්‍ය හෙමේ නැවත සතුරාගේ අතට පැමිණෙන්නේ ය, යන මේ කාරණය මම විශ්වාස නො කරමි. කොරච්ඡරටෙහි අධිපති මහරජතුමනි, මා වෙත නො එළඹෙන්නෙහි ය.

4228. කාමසම්පත් කැමතිවන්නා වූ රජතුමනි, නුඹ පොරිසාදයාගේ අතින් මිදුණෙහි සිය මැදුරට ගොස් මිහිරි ප්‍රිය ජීවිතයක් ලැබ නැවත මා වෙත කවර කරුණෙකින් පැමිණෙන්නෙහි ද යි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4229. පිරිසුදු සිල් ඇත්තේ මරණය කැමති වන්නේ ය. මෙරමා විසින් නිඤ්ඤ කරනලද පාපසම්භව ඇත්තෙක් ව ජීවිතය නො කැමති වන්නේ ය. යමක් හෙතු කොට ගෙන බොරු කියන්නේ නම් එය ඒ සත්වයා දුගතියෙන් නො මුදුලන්නේ ය.

4230. මහරජ, ඉදින් වාතය පචිතයක් පුළුන් පොදක් සේ ගෙනයතුදු සඳ හිරු බිම වැටෙතුදු හැම නදීහු උඩු ගං බලා යතුදු මම නම් බොරු නො කියමි යි සූත්‍රසොම තෙමේ කීයේ ය.

4231. අහස පැළී ගිය ද, සයුර වියළී ගිය ද, සත්වයන් දරා සිටුනා පෘථිවිය පෙරළී ගිය ද, මහමෙර ඉදිරි වැටෙතුදු මහරජ මම නම් බොරු නො කියමි.

4232. යහළු පොරිසාදය, කඩුව ද සිරිය ද මම පරාමඤ්ඤා කරමි. යහළුව මම ඔබට දිවිරිම ද කරමි. නුඹ විසින් මුදුනලද මම බ්‍රාහ්මණයාට ණය නැත්තෙක් ව, සත්‍යය රක්නෙමි නැවත එන්නෙමි යි සූත්‍රසොම රජතෙමේ කීවේ ය.

4233. මහරජ, සියරටෙහි ඉසුරු බවහි සිටියා වූ ඔබ විසින් බ්‍රාහ්මණයකු සමග යම් පොරොන්දු වීමක් කරන ලද ද, ඒ පොරොන්දුව බමුණාට දී සත්‍යය රක්නෙහි නැවත මෙහි එව යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4234. යො මේ කතො සඛරො බ්‍රාහ්මණෙන
 රටෙඬි සකෙ ඉසසරියෙ ධීතෙන,
 නං සඛරං බ්‍රාහ්මණසසපදය
 සච්චානුරකඛී සුනරාවජීසසං.
4235. මුත්තො ච සො පොරිසාදාසස හස්ථා
 ගඟඛාන නං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච,
 සුඤ්ඤාමී ගාථායො සතාරභායො
 යා මෙ සුතා අසුසු හිතාය බ්‍රහ්මේ.
4236. සකිදෙව¹ සුතසොම සඛභී හොති සමාගමො,
 සා නං සඛාති පාලෙති නාසඛභී බහුසඛමො.
4237. සඛභිරෙච සමාසෙච සඛභී කුඛෙඛච සඤ්චං²,
 සතං සද්ධිමච්චෙඤ්ඤාය සෙයොනා හොති න පාපියො.
4238. ජීරතභී වෙ රාජරථා සුවිතතා
 අථො සරිරඤ්ඤ ජරං උපෙති,
 සතඤ්ඤා ධම්මො න ජරං උපෙති
 සනෙතා හවෙ සඛභී පච්චෙදයතභී.
4239. නහඤ්ඤා දුරෙ පඨවී ච දුරෙ
 පාරං සමුද්දාසස තදහු දුරෙ,
 තතො හවෙ දුරතරං චදනභී
 සතඤ්ඤා ධම්මං³ අසතඤ්ඤා රාජ.
4240. සහසසියො⁴ ඉමා ගාථා න ඉමා ගාථා සතාරභා,
 චතාරී කං සහසසාති ඛිපං ගණනාභී බ්‍රාහ්මණ.
4241. ආසීතියා නාවුතියා ච ගාථා
 සතාරභා චාපි හවෙයසු ගාථා,
 පච්චනතමෙච සුතසොම ජානභී⁵
 සහසසියො⁶ නාම කුඛඤ්ඤී⁷ ගාථා.
4242. ඉච්ඡාමී වොහං සුතචුද්ධිමතතො
 සනෙතා⁸ ච මං සප්පුරිසා හජෙයසුං,
 අහං සච්චනභී මහොදධීච
 නභී තාත තප්පාමී සුභාසිතෙන.

1. සකිං - සා.
 2. සඤ්චං - මජ්ඣං.
 3. ධම්මං - මජ්ඣං.
 4. සාහසසියා - මජ්ඣං.
 5. ජානාභී - මජ්ඣං.
 6. සාහසසියා - මජ්ඣං.
 7. කුඛඤ්ඤී - මජ්ඣං.
 8. සනෙතාභී - මජ්ඣං.

4234. සිය රටෙහි ඉසුරුබවහි සිටියා වූ මා විසින් බ්‍රාහ්මණ-
යකු හා යම් පොරොන්දුවක් කරන ලද ද, ඒ පොරොන්දුව බමුණාට
දී සත්‍යය රක්තෙක් ව නැවත මෙහි එමී සි රජ තෙමේ කීවේ ය.

4235. ඒ සුතසොම රජ තෙම පොරිසාදයාගේ අතින් මිදුණේ
ඒ බමුණා වෙත ගොස් මෙසේ කීවේ ය. එමිබා බ්‍රාහ්මණය, අසනලද
යම් ඒ ගාථාවෝ හිත පිණිස පවතිද්ද, ඒ සතාරහ නම් ගාථාවන්
අසමී සි රජ තෙම කීවේ ය.

4236. සුතසොම රජුනි, සත්පුරුෂයන් සමග එක් වරක් හෝ
එක් වෙයි ද, එය ඔහු රකී. අසත්පුරුෂයන් සමග බොහෝවූ ද
එක්වීම එසේ නො කෙරේ.

4237. සත් පුරුෂයන් සමග ම එක් වන්නේ ය. සත් පුරුෂයන්
සමග ම මිත්‍රසන්ඵවය කරන්නේ ය. බුද්ධාදී සත්පුරුෂයන්ගේ සඤ්චීය
දැන ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් වන්නේ ය. ලාමකයෙක් නො වන්නේ ය.

4238. ඉතා විසිතුරු කරනලද රාජ රථයෝ එතාන්තයෙන් දීරත්.
වැළි ශරීරය ද ජරාවට යෙයි. බුද්ධාදී සත්පුරුෂයන්ගේ නිව්භණ ධර්මය
ජරාවට නො යයි. බුද්ධාදී සත්පුරුෂයෝ (එකාන්තයෙන්) ඒ නිවන
ප්‍රකාශ කරති.

4239. මහරජ, අහස ද දුර වේ. පොළොව ද දුර වේ. සමුද්‍රයාගේ
පරතෙර ද දුරෙහි පිහිටියේ ය. සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය හා අසත්-
පුරුෂයන්ගේ ධර්මය අතර එකාන්තයෙන් දුරතර යයි කියත්.

4240. බමුණ, මේ ගාථාවෝ සියක් නොව දහසක් වටනාහු වෙති.
එහෙයින් ඔබ සාරදහසක් වහා ගනුව සි සුතසෝම රජ කීවේ ය.

4241. එමිබා සුතසොමය, අසුවක් වටනා වූ ද, අනුවක් වටනා වූ
ද සියයක් වටනා වූ ද ගාථාවෝ ඇතැ සි ඔබ දන්නෙහි ය. දහසක්
වටිනා ගාථාවෝ කොහි වෙද්ද? කියා පිය රජ ඇසී ය.

4242. පියාණනි, මම තමාගේ ශ්‍රැතය පිළිබඳ දියුණුව කැමැති
වෙමි. ශාන්ත වූ සත්පුරුෂයෝ මා භජනය කෙරෙත්වා. මම වනාහි
ගඬුවන්ගෙන් තෘප්ත නො වන්නා වූ මහාසාගරය මෙන් සුභාෂිතයෙන්
තෘප්ත නො වෙමි.

4243. අග්ගි යථා තිණකටඨං ඩභනොතා¹
 න තප්පතී සාගරො වා නදීහි,
 එවමපි තෙ පණ්ණිතා රාජසෙට්ඨ
 සුඛා න තප්පන්ති සුභාසිතෙන.
4244. සකඝ්ඝ දසඝ්ඝ යද සුඤ්ඤාමි
 ගාථා² අභං අඤ්ඤාමි ජනිඤ,
 තමෙව සකඝ්ඤාමි නිසාමයාමි
 නහි තාත ධම්මෙසු මමඤ්ඤි තිඤ්ඤි.
4245. ඉදන්තෙ රට්ඨං සධනං සයොග්ගං
 සකායුරං සඤ්ඤාමුපපන්නා,
 කිං කාමහෙතු පරිභාසසෙ³ මං
 ගච්ඡාමහං පොරිසාදසු⁴ කන්තො.
4246. අඤ්ඤාමුරකඛාය භවන්ති හෙනෙ
 හඤ්ඤාමුරාහා රජීකා පඤ්ඤාමු ව,
 අඤ්ඤාමුරාහා⁵ යෙ ව ධනුරාහාසෙ
 සෙනා පඤ්ඤාමුරාහාම සකඤ්ඤං.
4247. සුදුකකරං පොරිසාදෙ අකාසි
 ජීවං ගහෙකාන අවිසසජී මං,
 තං තාදිසං සුඤ්ඤාමුරාහං සරනොතා
 දුඤ්ඤාමු අභං තසුස කථං ජනිඤ.
4248. වඤ්ඤාමු සො පිතරං මාතරඤ්ඤාමු
 අඤ්ඤාමුරාහං නෙගමඤ්ඤාමු බලඤ්ඤාමු,
 සඤ්ඤාමුරාහං සඤ්ඤාමුරාහං මාතො
 අගමාසි සො යෙන සො පොරිසාදෙ⁷.
4249. කතො මයා සඤ්ඤාමුරාහං බ්‍රාහ්මණෙන
 රට්ඨං සකෙ ඉඤ්ඤාමුරාහං යීතෙන,
 තං සඤ්ඤාමුරාහං බ්‍රාහ්මණඤ්ඤාමුරාහං
 සඤ්ඤාමුරාහං පුත්තරාහං තොසමි
 යජ්ඤාමු යඤ්ඤාමු බාදං මං පොරිසාදං.
4250. න භායනෙ බාදිඤ්ඤාමු මඤ්ඤාමු පච්ඡා
 චිතකා අයං තාව සධුමිතා ව,
 නිදුමුමකෙ පච්ඡිතං සාධු පකකං
 සුඤ්ඤාමු ගාථායො සකාරභායො.

1. දභනො - මජ්ඣ.

2. තං - මජ්ඣ.

3. පරිභාසසි - මජ්ඣ. පරිභාසකෙ - චී.

4. පොරිසාදසුපපෙන - මජ්ඣ.

5. අඤ්ඤාමුරාහං - මජ්ඣ.

6. දුඤ්ඤාමු - මජ්ඣ.

7. යඤ්ඤාමුරාහං - මජ්ඣ.

8. බාදිතං - මජ්ඣ.

4243. යම්සේ ගින්න තෘණ කාෂ්ඨ දවමින් තෘප්ත නො වේ ද, නදී ජලයෙන් සාගරය හෝ තෘප්ත නො වේ ද, රාජශ්‍රෙෂ්ඨය එපරිද්දේදත් ම ඒ පණ්ඩිතයෝ සුභාෂිතයන් අසා තෘප්ත නො වෙත්.

4244. ප්‍රජාධිපති මහරජතුමනි, යම් විටෙක දී සිය දසයකුගෙන් වුව අර්ථවත් ගාථාවක් අසමි ද, එය සකස්කොට ම අසමි. පියාණන් වහන්ස, ධර්මයන් විෂයයෙහි මාගේ තෘප්තියක් නම් නැත්තේ ම ය.

4245. පියාණනි, ධනය සහිත වූ බල වාහන සහිත වූ ආහරණ සහිත වූ සියලු කැමැති සම්පත් ඇත්තා වූ ඔබගේ මේ රජය භාර ගනුමැනවි. කාමසම්පත් හෙතු කොටගෙන කුමකට මට පරිභව කරන්නෙහි ද, මම පොරිසාදයා සම්පයට යම් යි සුතසෝම තෙමේ කීවේ ය.

4246. එම්බා පුත්‍රය, ඇතරුවෝ ය රියසෙනහ ය පාබල සෙනහ ය අඤ්ඤාභක්‍යෝ ය ධනුර්ධරයෝ ය යන යම් සමූහයක් වෙද්ද, මේ සියල්ලෝ ම එකානනයෙන් ආත්මාරක්‍ෂාව පිණිස වෙති. එබැවින් සෙනාව යොදවමු, සතුරා නසමු යි පියරජ තෙමේ කීවේ ය.

4247. නරශ්‍රෙෂ්ඨ වූ පියාණන් වහන්ස, පොරිසාද තෙම මා ජීව-ග්‍රාහයෙන් ගෙන හැර දමී ද එසේ කිරීමෙන් හෙතෙමේ සුදුෂකර වූවක් කෙළේ ය. එබඳු පළමු උපකාරයක් සිහි කරන්නා වූ මම ඔහුට කෙසේ නම් ද්‍රෝහ කෙරෙමි ද යි සුතසොම තෙමේ ඇසී ය.

4248. හෙතෙම පියා ද මව ද වැඳ නියමිගම් වැස්සන්ට ද බලසෙනගට ද අනුශාසනා කොට සත්‍යය කියන්නේ සත්‍යය රකිමින් පොරිසාදයා යම් තැනෙක්හි නම් එහි ගියේ ය.

4249. සිය රටෙහි ඉසුරුවෙහි සිටියා වූ මා විසින් බ්‍රාහ්මණයකු සමග යම් පොරොන්දුවක් වන ලද ද, එය ඒ බ්‍රාහ්මණයාට දී සත්‍යය රක්තෙමි නැවත මෙහි ආවෙමි. පොරිසාදය, මා මරා දෙවනාවාට යාග හෝ කරව. මාගේ මස් හෝ අනුභව කරව යි සුතසෝම රජ තෙමේ කීවේ ය.

4250. පසුව ද නුඹ කැමට කිසි බාධාවක් නොමැත. මේ සෑය ද තවම දුම් සහිත ය. දුම් නැති ගින්නෙහි පිසන ලද්ද මනාව පැසුණේ වෙයි. ඒ තාක් මම සතාරහ ගාථාවන් අසමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4251. අධම්මකො කං පොරිසාදකාසි¹
 රට්ඨා ච භට්ඨො උදරස්ස හෙනු,
 ධම්මෙකාමො අභිවදනති ගාථා
 ධම්මො අධම්මො ච කුභිං සමෙති.
4252. අධම්මකස්ස උද්දස්ස නිච්චං ලොභිතපාණිනො,
 නස්සි සච්චං කුතො ධම්මො කිං සුතෙන කරිස්සසි.
4253. යො මංසහෙනු මීගචං චරෙය්‍යා
 යො වා හනෙ පුරිසං අත්තහෙනු,
 උභොපි තෙ පෙච්ච සමා භවනති
 කසමා නො² අධම්මකං බුද්ධි මං කං³.
4254. පඤ්ඤා පඤ්ඤා නබා භකධා බන්ධයෙන පජානතා,
 අභකඛං⁴ රාජ භකෙඛසි තස්මා අධම්මකො කුචං.
4255. මුනො කුචං පොරිසාදස්ස හස්ථා
 ගන්තවා සකං මජ්ඣිරං කාමකාමී,
 අමිත්තහස්ථං පුනරාගතොසි
 න බන්ධධම්මෙ⁵ කුසලොසි රාජ.
4256. යෙ බන්ධධම්මෙ කුසලා භවනති
 පායෙන තෙ නොරසිකා භවන්ති,
 තස්මා අභං බන්ධධම්මෙ⁵ පභාය
 සච්චානුරකඛී පුනරාගතොසමි
 යජස්සු යඤ්ඤං බාද මං පොරිසාද.
4257. පාසාදවාසා පට්ඨිගවාස්සං
 කාමිකීයො කාසිකච්ඡදනඤ්ඤා,
 සබ්බං තභිං ලභසි සාමිතාය
 සච්චෙන කිං පස්සසි ආනිසංසං.
4258. යෙ කෙච්චි මෙ අස්සි රසා පච්චායා⁶
 සච්චං තෙසං සාදුතරං රසානං,
 සච්චො ධීතා සමණ්ණාභුණො ච
 තරනති ජාති⁷මරණස්ස පාරං.

1. පුරිසාද - මජ්ඣ. සං.
 2. නු - මජ්ඣ.
 3. යං - මජ්ඣ.
 4. අභකඛ - මජ්ඣ.
 5. බන්ධ - මජ්ඣ. සං.
 6. පච්චායා - මජ්ඣ.
 7. ජාතිං - මජ්ඣ.

4251. එම්බා පොරිසාදය, නුඹ අධාර්මිකයෙක් වූවෙහි මිනීමස් කන්තෙහි. උදර පොෂණය හෙතුකොටගෙන රටින් ද ගිලිහුනෙහි ය. මේ ගාලාවෝ ද නව ලොව්තුරා දහම පවසති. ධර්මය හා අධර්මය කොහි සම වේ ද?

4252. නිතර ලේ වැකුණු අත් ඇති රුදුරු වූ නො දැහැමි නුඹගේ සත්‍යයෙක් නැත. ධර්මයක් කොයිතැන්ද? නුඹ මේ දහම ඇසීමෙන් කුමක් කරන්නෙහි ද?

4253. යමෙක් මාංශය හෙතු කොටගෙන මුව දඩයමෙහි හැසි රේ ද, ආත්මාචාර්ය හෙතු කොටගෙන යමෙක් මිනිසකු හෝ නසයි ද, ඒ දෙදෙනාම පරලොව සම වෙති. ඔබ කුමක් හෙයින් මා අධාර්මිකයකු කොට කියන්නහු ද යි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4254. කරුණු දන්නා වූ ඤාණියකු විසින් නිය තිබෙන පසක් සතුන් අතුරින් පස් දෙනෙක් කෑ යුත්තාහ. මහරජ, නුඹ වනාහි නොකෑයුතු මිනීමස් කන්තෙහි ය. එබැවින් නුඹ අධාර්මික වෙති.

4255. කාමසම්පත් කැමති වන්නා වූ රජකුමනි, ඔබ පොරිසාදයා වූ මා අතින් මිදී නැවත සතුරා වෙතට ආවහු ය. මහරජ එබැවින් ඔබ ඤාණිය ධර්මයෙහි දඤ්ඤයෙක් නො වන්නහු ය යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4256. එම්බා පොරිසාදය, යම් කෙනෙක් ඤාණිය ධර්මයෙහි දඤ්ඤ වෙද්ද, ඔව්හු බොහෝ සෙයින් ම නිරිසත්තු වෙති. එබැවින් මම ඤාණිය ධර්මය හැරපියා සත්‍යය රක්තෙමි නැවත මෙහි ආවෙමි. මා මරා යාගය හෝ කරව. මාංශය හෝ අනුභව කරව යි සුතසොම රජ තෙම කීවේ ය.

4257. යහළු සුතසෝමය, තුන් සාකුයෙහි වාසයට සුදුසු ප්‍රාසාද ය පොළොව ය ගව අඤ්ඤාදී සත්ත්වයෝ ය කාම වස්තු වූ ස්ත්‍රීහු ය කසී සළ ය රත්සලුන් ය යන සියල්ල ඉසුරුවෙහි පිහිටි හෙයින් ඒ නගර යෙහි දී නො අඩුව ලබන්නෙහි ය. සත්‍යයෙන් කුමන අනුසස්සක් දක්නෙහි ද? කියා පොරිසාදයා ඇසී ය.

4258. පොළොවෙහි යම් මේ රසයෝ වෙද්ද, ඒ රස අතුරින් සත්‍යය ඉමිහිරි රසය යි. යම් හෙයකින් සත්‍යයෙහි පිහිටා සිටි මහණ බමුණෝ ජාති - ජරා - මරණයාගේ පරතෙරට යෙද්ද, එහෙයින් යි සුතසොම රජතෙමේ කීවේ ය.

- 4259. මුනො තුවං පොරිසාදසීස හස්වා
ගණ්වා සකං මජ්ඣිරං කාමකාමී,
අමිත්තභතථං පුනරාගතොධි
තභ නුත තෙ මරණභයං ජනිඤ
අලීනවිනො වසී¹ සචචවාදී.
- 4260. කතා මෙ කල්‍යාණා අනෙකරූපා
යඤ්ඤා සිට්ඨා යෙ විපුලා පසක්ඛා,
විසොධිතො පරලොකසීස මග්ගො
ධිමෙම ධීතො කො මරණසීස භායෙ.
- 4261. කතා මෙ කල්‍යාණා අනෙකරූපා
යඤ්ඤා සිට්ඨා යෙ විපුලා පසක්ඛා,
අනානුතප්පං පරලොකං ගමීසීසං
යජ්ඣෙය්‍ය යඤ්ඤං ඛාද² මං පොරිසාද.
- 4262. පිතා ච මාතා ච උපට්ඨිතා මෙ
ධිමෙමන මෙ ඉසීසරියං පසක්ඛං,
විසොධිතො පරලොකසීස මග්ගො
ධිමෙම ධීතො කො මරණසීස භායෙ.
- 4263. පිතා ච මාතා ච උපට්ඨිතා මෙ
ධිමෙමන මෙ ඉසීසරියං පසක්ඛං,
අනානුතප්පං පරලොකං ගමීසීසං
යජ්ඣෙය්‍ය යඤ්ඤං ඛාද මං පොරිසාද.
- 4264. ඤාතීසු මීතෙහසු කතා මෙ කාරා
ධිමෙමන මෙ ඉසීසරියං පසක්ඛං,
විසොධිතො පරලොකසීස මග්ගො
ධිමෙම ධීතො කො මරණසීස භායෙ.
- 4265. ඤාතීසු මීතෙහසු කතා³ මෙ කාරා
ධිමෙමන මෙ ඉසීසරියං පසක්ඛං,
අනානුතප්පං පරලොකං ගමීසීසං
යජ්ඣෙය්‍ය යඤ්ඤං ඛාද මං පොරිසාද.
- 4266. දිතං මෙ දනං බහුධා බහුතං⁴
සත්තපසිතා සමණබ්‍රාහ්මණා ච,
විසොධිතො පරලොකසීස මග්ගො
ධිමෙම ධීතො කො මරණසීස භායෙ.

- 1. අසී - මජ්ඣං.
- 2. අද - මජ්ඣං.
- 3. කතුපකාරො - මජ්ඣං. සෞ.
- 4. බහුතං - මජ්ඣං.

4259. කාමසම්පත් කැමති වන්නා වූ මහරජුනි, පොරිසාද නම් වූ මා අතින් චිද්‍රණා වූ ඔබ සිය භවනයට ගොස් නැවත ද සතුරා අනට ආවහු ය. ජනාධිපතිය, සත්‍යවාදී වූ ඔබ අවංක සිතැත්තාහු මෙහි ආවහු ය. එකාන්තයෙන් ඔබට මරණභයක් නැත්තේ යයි සිතමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4260. මා විසින් නොයෙක් විදියේ සත්කියා කරනලදී. ප්‍රශංසා වූ ද, මහත් වූ ද යම්බඳු යාගයෝ වෙත් නම් ඔව්හු පවත්වන ලද්දහ. පරලොවට යන මහ පිරිසුදු කරනලදී. ධර්මයෙහි පිහිටි කවරෙක් නම් මරණයට බිය වන්නේ ද? නො වන්නේ ම ය.

4261. මා විසින් නන්වැදෑරුම් සත්කියාවෝ කරන ලද්දහ. ප්‍රශංසා වූ ද මහත් වූ ද යම්බඳු යාගයෝ වෙත් නම් ඔව්හු පවත්වන ලද්දහ. නො තැවෙමින් පරලොවට යන්නෙමි. පොරිසාදය, මා මරා යාග හෝ කරව. අනුභව හෝ කරව.

4262. පියා ද මව ද මා විසින් උපස්ථාන කරන ලද්දහ. මා විසින් දැහැමින් රාජ්‍යානුශාසනා කරන ලදී. මා විසින් පරලෝ මහ පිරිසුදු කරන ලදී. ධර්මයෙහි පිහිටි කවරෙක් නම් මරණයට බිය වෙද්ද? නො වෙත් මැ යි.

4263. මා විසින් පියා ද මව ද යන දෙදෙන උපස්ථාන කරන ලද්දහ. මා විසින් දැහැමින් රාජ්‍යානුශාසනා කරනලදී. නො තැවෙමින් පරලෝ යන්නෙමි. පොරිසාදය, මා මරා යාගය හෝ කරව. අනුභව හෝ කරව.

4264. මා විසින් නෑ මිතුරන් කෙරෙහි කළමනා දෑ කරනලදී. දැහැමින් රාජ්‍යය අනුශාසනා කරනලදී. පරලෝ මහ පිරිසුදු කරන ලදී. ධර්මයෙහි පිහිටි කවරෙක් නම් මරණයට බිය වෙද්ද? නො වෙත් මැ යි.

4265. මා විසින් නෑ මිතුරන් කෙරෙහි කළමනා දෑ කරනලදී. දැහැමින් රාජ්‍යය අනුශාසනා කරනලදී. නො තැවෙමින් පරලොවට යන්නෙමි. පොරිසාදය, මා මරා යාගය හෝ කරව, අනුභව හෝ කරව.

4266. මා විසින් බොහෝ දෙනාට නොයෙක් ලෙසින් දනය දෙන ලදී. මහණ බමුණෝ සතප්තා ලද්දහ. පරලෝ මහ පිරිසුදු කරනලදී. ධර්මයෙහි පිහිටි කවරෙක් නම් මරණයට බිය වෙද්ද? නො වෙත් මැ යි.

4267. දිනාං මෙ දනං බහුධා බහුන්තං
සනතප්පිතා සමණබ්‍රාහ්මණා ච,
අනානුකපං පරලොකං ගමිසුසං
යජසසු යඤ්ඤං බාද මං පොරිසාද.
4268. විසං පජානං පුරිසො අදෙය්‍ය
ආසීතිසං ජලිතං උග්ගතෙජං,
මුඛාපි ත්‍ය්‍ය විපතෙය්‍ය¹ සත්තධා
යො නාදිසං සච්චවාදිං අදෙය්‍ය.
4269. සුඤ්ඤා ධම්මං විජානන්ති නරා කල්‍යාණපාපකං,
අපි ගාථා සුභිකාන ධම්මෙ මෙ රමති² මනො.
4270. සකිදෙව සුතසොම³ සඛති හොති සමාගමො,
සා නං සඛති පාලෙති නාසඛති බහු සඛගමො
4271. සඛතිරෙව සමාසෙථ සඛති කුබ්බෙථ සජ්චං⁴,
සතං සඤ්ඤාමඤ්ඤා සෙය්‍යො හොති න පාපියො.
4272. ජීරන්ති වෙ රාජරථා සුවිත්තා
අථො සරීරච්චි ජරං උපෙති,
සතඤ්ඤා ධම්මො න ජරං උපෙති
සනොනා භවෙ සඛන් පවෙදයන්ති.
4273. නභඤ්ඤා දුරෙ පයච්චි⁵ ච දුරෙ
පාරං සමුද්දසු නදහු දුරෙ,
තනො භවෙ දුරතරං වදන්ති
සතඤ්ඤා ධම්මං අසතඤ්ඤා රාජ.
4274. ගාථා ඉමා අඤ්චති සුව්‍යඤ්ඤානා⁶
සුභාසිතා තුග්ගං ජනිතු සුඤ්ඤා,
ආනාදි විනොතො සුමනො පතීනො
වන්තාරි තෙ සම්ම වරෙ දදමි.
4275. යො නත්තනො මරණං බුජ්ජසි කං
භිතාභිතං විනිපාතඤ්ඤා සග්ගං,
ගිඤ්ඤා රසෙ දුච්චරිතෙ නිවිදෙයා
කිං කං වරං දසසසි පාපධම්ම⁷.

1. ඵලෙය්‍ය - මජ්ඣං. විපලෙය්‍ය - ස්‍යා.
2. රමතෙ - මජ්ඣං. ස්‍යා.
3. මහාරාජ - මජ්ඣං. ස්‍යා.
4. සජ්චං - මජ්ඣං.
5. පච්චි - මජ්ඣං.
6. බ්‍රහ්මඤ්ඤා - මජ්ඣං.
7. පාපධම්මො - මජ්ඣං.

4267. මා විසින් බොහෝ දෙනාට නොයෙක් ලෙසින් දනය දෙනලදී. මහණ බමුණෝ සතප්තා ලද්දහ. නො කැවෙමින් පරලො වට යන්නෙමි. පොරිසාදය, මා මරා යාගය හෝ කරව. අනුභව හෝ කරව.

4268. යමෙක් ඔබ වැනි සත්‍යවාදියකු අනුභව කරන්නේ නම් හෙතෙමේ විෂ බුදින්නේ ය. උග්‍ර තේජස් ඇති දිලියෙන සරපයකු හෝ ශ්‍රීවයෙන් අල්වා ගන්නේ ය. ඔහුගේ මුදුන ද සත්කඩක් ව පැලෙන්නේ ය යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4269. යහළු සුතසොම රජුනි, මිනිස්සු ධර්මය අසා හොඳ නරක දැනගනීත්. ඒ සතාරහ ගාථාවන් අසා මගේ සිත දහමිහි ඇලෙන්නේ නම් ඉතා යෙහෙකෑ යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4270. සුතසොමය, සත්පුරුෂයන් සමග එක් වරක් සමාගමය වේ ද, ඒ සමාගමය ඔහු ආරක්‍ෂා කෙරේ. අසත්පුරුෂයන් සමග බොහෝ සෙයින් කරනලද සමාගමය ද එසේ ආරක්‍ෂා නො කෙරේ.

4271. සත් පුරුෂයන් සමග ම එක්ව වාසය කරන්නේ ය. සත්පුරුෂයන් සමග මිත්‍රසන්ථවය කරන්නේ ය. සත් පුරුෂයන්ගේ සඤ්චය නම් වූ සත්තිස් බොධිපාක්ෂික ධර්මය දැන ශ්‍රේෂ්ඨයෙක් වන්නේ ස. පාපියෙක් නො වන්නේ ය.

4272. විසිතුරු කරන ලද රාජ රථයෝ එකානනයෙන් දිරනි. තවද මේ ශරීරය ද ජරාවට එළඹෙයි. බුද්ධාදි උතුමන්ගේ සත් තිස් බෝපැකි දහම් ජරාවට නො එළඹෙයි. සත්පුරුෂයෝ එකානනයෙන් උතුම් වූ ධර්මය ප්‍රකාශ කෙරෙත්.

4273. අහස ද දුර වේ. පොළොව ද දුර වේ. සමුද්‍රයාගේ යම් පරතෙරක් වේ ද, එය ද දුර යයි කියත්. මහරජ, සත්පුරුෂයන්ගේ දහමද, අසත්පුරුෂයන්ගේ දහමද, ඊටත් වඩා එකානනයෙන් දුර ම ය යි කියති යි කීවේ ය.

4274. මහරජ අකීවත් වූ ද මනාසේ සටිත අක්‍ෂරයෙන් යුතු වූ ද සුභායිත වූ ද ඔබගේ මේ ගාථා අසා හටගත් සතුටු ඇත්තෙමි. යහපත් සිතැත්තෙමි. ප්‍රීතිමත් වූයෙමි. මම ඔබට සිවු වරයක් දෙමෑ යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4275. ලාමක සවිභාව ඇත්තාණෙනි, යම්බඳු වූ නුඹ තමන්ගේ මරණය නො දන්නෙහි ද? තමහට හිත වූ ද, අහිත වූ ද, අපායට යන්නා වූ කම්මය හා සවර්ගයට යන්නා වූ කම්මය ද නො දන්නෙහි ය. මිනීමස් රසයෙහි ගීජු වූයෙහි ද දුඃචරිතයෙහි පිහිටියෙහි ද එබඳු නුඹ කිනම් වරයක් දෙන්නෙහි ද?

4276. අභඤ්ඤා නං දෙහි වරතනි වජ්ජං.
 කඤ්ඤාපි දක්වාන අවාකරෙය්‍ය,
 සාද්ධිඛිකං කඋභුමිමං චිවාදං
 තො පඤ්ඤානො ජානමුපබ්බජෙය්‍ය.

4277. න නං වරං අරහති ජනානු දතං
 යං වාපි දක්වාන අවාකරෙය්‍ය,
 වරසුසු සමම අචිකමපමානො
 පාණං වජ්ජිකානපි දසුසමෙව.

4278. අරියසුසු අරියෙන සමෙති සකඛ්¹
 පඤ්ඤාසුසු පඤ්ඤාණවතා සමෙති,
 පසෙසය්‍ය නං වසුසසනං අරොගං²
 එතං වරානං පයමං වරාමි.

4279. අරියසුසු අරියෙන සමෙති සකඛි³
 පඤ්ඤාසුසු පඤ්ඤාණවතා සමෙති,
 පසුසපි⁴ මං වසුසසනං අරොගං
 එතං වරානං පයමං දදුමි.

4280. යෙ ඛතතියාසෙ ඉධ භුමිපාලා
 මුද්ධාභිසිත්තා කතනාමධෙය්‍යා,
 න තාදිසෙ භුමිපතී අදෙසි
 එතං වරානං දුතියං වරාමි.

4281. යෙ ඛතතියාසෙ ඉධ භුමිපාලා
 මුද්ධාභිසිත්තා කතනාමධෙය්‍යා,
 න තාදිසෙ භුමිපතී අදෙමි
 එතං වරානං දුතියං දදුමි.

4282. පරොසතං ඛතතියා තෙ ගභීතා
 තලාවුතා අසුමුඛා රුදන්තා,
 සකෙ තෙ රටෙඨ පටිපාදයාභි
 එතං වරානං තතියං වරාමි.

4283. පරොසතං ඛතතියා මෙ ගභීතා
 තලාවුතා අසුමුඛා රුදන්තා,
 සකෙන⁵ රටෙඨ පටිපාදයාමි තෙ
 එතං වරානං තතියං දදුමි.

1. සධ්ධං - මජ්ඣං.
 2. අරොගං - මජ්ඣං.
 3. සධ්ධං - මජ්ඣං.
 4. පසුසපි - මජ්ඣං. පසෙසය්‍ය - සඤා, පසෙසති - චි.
 5. සකෙ තෙ රටෙඨ - මජ්ඣං.

4276. මම ද නොපට වරයක් දෙවයි කියන්නෙමි. නුඹ ද වරයක් මට දී එය දෙවයි කිකල නො දෙන්නෙහි ය. විරුද්ධ වාද ඇති මේ කලහය තමන් විසින් ම දැක්ක හැකි ආදීනව ඇත්තෙක. එය දැන දැන කිනම් පණ්ඩිතයෙක් එයට පැමිණෙන්නේ ද? නො පැමිණෙන්නේ ම ය.

4277. යම් හෙයකින් වරයක් දී පසුව එය නො දෙන්නේ නම් ඒ සඳු තෙම එම වරය දීමට නුසුදුසු ය. මිත්‍රය නො පසුබට ව වරය ගනු මැනවි. ප්‍රාණය අත්හැර දුව එය දෙන්නෙමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4278. හැසිරීමෙන් ආයඹ වුවකුහට එබඳු ම ආයඹයකු හා මිත්‍ර ධර්මය සුදුසු වේ. ප්‍රඥවන්තයකුට එබඳු ම ප්‍රඥවන්තයකු හා මිත්‍ර ධර්මය සුදුසු වේ. නුඹ සියක් වස් ජීවත් වන්නකු ලෙස දක්නට කැමැත්තෙමි., යන වරය වර අතුරින් ප්‍රථම වරය ලෙස ඉල්ලමි යි සුතසොම රජ කීවේ ය.

4279. හැසිරීමෙන් ආයඹ වුවකුහට එබඳු ම ආයඹයකු හා මිත්‍ර ධර්මය සුදුසු වේ. ප්‍රඥවන්තයකුට එබඳු ම ප්‍රඥවන්තයකු හා මිත්‍ර ධර්මය සුදුසු ය. මා සියවස් ජීවත්වන්නකු ලෙස දක්නට කැමැත්තෙහි යන වරය වර අතුරින් ප්‍රථම වරය ලෙස දෙමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4280. මේ ලොකයෙහි මුදුනෙහි අභිෂෙක කරන ලද්ද වූ භූමි පාලනය කරන්නා වූ යම් ඤාතියයෝ වෙද්ද, එබඳු රජුන් අනුභව නො කරමි යන වරය වර අතුරින් දෙවැනි වරය වශයෙන් ඉල්ලමි යි සුතසොම රජ තෙමේ කීවේ ය.

4281. මේ ලොකයෙහි මුදුනෙහි අභිෂෙක කරන ලද්ද වූ භූමි පාලනය කරන්නා වූ යම් ඒ ඤාතියයෝ වෙද්ද, එබඳු රජුන් අනුභව නො කරමි යන වරය වර අතුරින් දෙවැනි වරය වශයෙන් දෙමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4282. නුඹ විසින් අත්තලවලින් අවුණනලද්ද වූ කඳුළු පිරුණු මුහුණු ඇති, හඬන්නා වූ සියයකට අධික ඤාතියයෝ ගන්නා ලද්දහ. ඔවුන් සිය රටවලට යවව. වර අතුරින් මෙය තෙවැනි වරය වශයෙන් ඉල්ලමි යි සුතසොම රජ තෙමේ කීවේ ය.

4283. මා විසින් අත්තලවලින් අවුණන ලද්ද වූ කඳුළු පිරුණු මුහුණු ඇත්තා වූ හඬන්නා වූ සියයකට වඩා අධික ඤාතියයෝ ගන්නා ලද්දහ. ඔවුන් සිය රටවල් සමග සම්බන්ධ කරමි යි යන මෙය වර අතුරින් තෙවැනි වරය වශයෙන් දෙමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4284. ඡීද්දනොත රට්ඨං බ්‍යධිතං භයාහි
 පුට්ඨි නරා ලෙණමනුසව්ට්ඨා,
 මනුසසමංසං වීරමෙහි රාජ
 එතං වරාතං චතුසුං වරාමී.
4285. අඬා හී සො භකෙඛා මමං මනාපො
 එතස්ස හෙතුමහි වනං පච්චෙට්ඨා,
 සොභං කථං එතො උපාරමෙය්‍යං
 අඤ්ඤං වරාතං චතුසුං වරස්සු.
4286. න වෙ පියං මෙති ජනිඤ්ඤා තාදිසො
 අතං නිරංකඤ්ඤා පියානි සෙවති,
 අතනාව සෙයො පරමාව සෙයො
 ලබ්භා පියා ඔවිතජෙන පච්ඡා.
4287. පියං මෙ මානුසං මංසං සුතසොම විජානති,
 නලෙහි¹ සකෙකා නිවාරෙතුං අඤ්ඤං තුචං සමම වරං වරස්සු.
4288. යො වෙ පියං මෙති පියානුකඬබ්²
 අතං නිරං කඤ්ඤා පියානි සෙවති,
 සොණ්ඤාව පීඤ්ඤා විසස්ස³ ථාලං
 තෙනෙව සො හොති දුබ්⁴ පරස්සු.
4289. යො වීධ සඤ්ඤා පියානි හිඤ්ඤා
 කිවෙජනපි සෙවති අරියධමමං⁵,
 දුක්ඛතොව පීඤ්ඤා යථොසධානි
 තෙනෙව සො හොති සුබ්⁶ පරස්සු.
4290. ඔභායභං පිතරං මාතරඤ්ඤා
 මනාපිකෙ⁷ කාමගුණෙ ව පඤ්ඤා,
 එතස්ස හෙතුමහි වනං පච්චෙට්ඨා
 තතොත වරං කිතති මහං දදමී.
4291. න පණ්ඨිතා ද්විගුණං ආහු වාක්‍යං
 සච්චපච්ඤ්ඤාව භවනති සතොතා,
 වරස්සු සමම ඉති මං අවොච
 ඉච්චමුචී කං න හී තෙ සමෙති.
4292. අපුඤ්ඤාලාභං අයසං අකිතති.
 පාපං බහුං දුච්චරිතං කිලෙසං,
 මනුසසමංසංසංසං කතෙ⁷ උපාගා
 තතොත වරං කිතතිමහං දදෙය්‍යං.

1. නභිසකා - මජ්ඣ.	5. අරියධමම - වී. මජ්ඣ., සා.
2. පියානුරකම් - මජ්ඣ., සා.	6. මනාපිකෙ - මජ්ඣ.
3. විසම්භං - වී. මජ්ඣ., සා.	7. භවො - මජ්ඣ.
4. දුබ් - මජ්ඣ., සා.	

4284. එමිඛා පොරිසාද රජතුමනි, නුඹ විසින් රට සිදුරු කරන ලද. මිනිස්සු ආරක්‍ෂා සානවලට පිවිසියාහුය. රජතුමනි, මිනීමසින් වෙන්වනු මැනවි. වර අතුරින් මෙය සිවුවැනි වරය වශයෙන් ඉල්ලමි යි සුතසොම රජ කීයේ ය.

4285. යහළු සුතසොම රජතුමනි, ඒ ආභාරය මට එකාන්ත-යෙන් ම මන වඩනේ ය. මෙය හෙතු කොටගෙන ම මම වනයට පිවිසියෙමි. ඒ මම කෙසේ නම් මෙයින් වැළකෙමිද? වර අතුරින් සතරවැන්න කොට අනිත් වරයක් ඉල්ලව යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4286. මහරජ, තා වැන්නෙක් තමා ගැන නො සලකා එකාන්තයෙන් ම මෙය මට ප්‍රිය යයි ප්‍රිය වස්තූන් සෙවනය නො කෙරෙයි. මිනිසාට වනාහි අන්‍ය වූ ප්‍රිය වස්තූන්ට වඩා ආත්මය ම උතුම් වන්නේ ය. දියුණු කරනලද යහපත ඇත්තහු විසින් පසුව ද ප්‍රිය වස්තු ලැබගත හැකි යයි සුතසොම රජ කීයේ ය.

4287. සුතසොම රජතුමනි, මට මිනීමස් ප්‍රිය ය. ඒ බව දැන ගනුව. එයින් වළකින්නට නො හැක්කෙමි වෙමි. මිත්‍රය අනික් වරයක් ඉල්ලනු මැනවැ යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4288. යමෙක් වනාහි මෙය මට ප්‍රිය යයි ප්‍රිය දය ම කැමති වන ස්වභාව ඇත්තේ තමා ගැන ප්‍රිය නො කොට ප්‍රිය වස්තූන් සෙවනය කෙරේ ද, හෙතෙමේ විෂමීශ්‍ර සුරා බදුනක් පානය කොට විපතට පත් වන්නා වූ රා සොබකු සේ එයින් ම පරලොචනි දුකට පත්වන්නේ යයි සුතසොම රජ තෙමේ කීවේ ය.

4289. පොරිසාද රජතුමනි, මේ ලොකයෙහි යමෙක් වනාහි නුවණින් සලකා බලා දැනගෙන ප්‍රිය වස්තූන් හැරදමා දුකසේ වුව ද ආයඳි ධර්මය සේවනය කෙරේ නම් හෙතෙමේ අපහසුවෙන් බෙහෙත් පානය කොට සුවපත් වන්නකු මෙන් එයින් ම පරලොච වුව ඇත්තෙක් වන්නේ යයි සුතසොම රජ කීය.

4290. යහළු සුතසොම රජතුමනි, මම වනාහි මාපියන් ද මනවඩන පංචකාම වස්තූන් ද හැරදමා මේ හෙතු කොටගෙන ම වනයට පිවිසියෙමි. ඒ වරය මම නුඹට කුමක් කොට දෙන්නෙමි ද යි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4291. යහළු පොරිසාදය, පණ්ඩිතයෝ එකක් කියා එය වළහමින් නැවත දෙවැන්නක් නො කියත්. ඒ සත්පුරුෂයෝ සත්‍ය ප්‍රතිඥා ඇත්තෝ වෙන් මැ යි. යහළුව කැමති වරයක් ඉල්ලවයි, නුඹ මට කීවෙහි ය. ඒ හා මෙය සමන්ත්තයට නො යේ යයි සුතසොම රජ කීය.

4292. යහළු සුතසොම රජුනි, ලුණුමාංශය හෙතු කොටගෙන අපුණ්‍යලාභයට ද පරිවාරාදි සමපත්වලින් දුරු වීමට ද අපකීර්තියට ද බොහෝ පවිකම්වලට ද දුශ්චරිතයට ද දුකට ද පැමිණියෙමි. ඒ වරය කෙසේ නම් ඔබට මම දෙන්නෙමි ද යි පොරිසාදයා ඇසී ය.

4293. න නං වරං අරහති ජනතු දතුං
 යං වාපි දැනාන අවාකරෙය්‍ය,
 වරසසු සමම අවිකමපමානො
 පාණං වජ්ඣානපි දසසමෙව.
4294. පාණං වජ්ඣති සනොනා නාපි ධමමං
 සච්චපට්ඨකං ව භවන්ති සනොනා,
 දැනා වරං ඛේසමවාකරොහි
 එතෙන සමපජ්ජ සුරාජසෙට්ඨං.
4295. ධනං වජෙථ¹ යො පන අඛගහෙනු
 අඛං වජෙ ජීවිතං රක්ඛමානො,
 අඛං ධනං ජීවිතං වාපි සබ්බං
 වජෙ නරො ධමමෙත්ථසසරනොනා.
4296. යසසා හි ධමමං පුරිසො විජ්ඣකං
 ඥෙ වසස කඛිං විනායන්ති සජෙනා,
 නං හිසස දීපකඤ්ච පරායණකඤ්ච
 න තෙන මිත්තං ජරයෙථ² පඤ්ඤකං.
4297. අද්ධා හි සො භකෙඛා මමං³ මනාපො
 එතස්ස හෙතුමහි වනං පවිට්ඨො,
 සවෙව මං යාවසි එතමඤ්ච
 එතමපි තෙ සමම වරං දදුමි.
4298. සඤ්ඤා ව මෙ හොසි සබ්බා ව මෙසි
 වචනසු තෙ සමම අහං අකාසිං,
 තුච්චපි මෙ සමම කරොහි වාකායං.
 උභොපි ගණ්ඨාන පමොවයාම.
4299. සඤ්ඤා ව තෙ හොමි සබ්බා ව තාමහි
 වචනමපි මෙ සමම තුච්චං අකාසිං,
 අහමපි තෙ සමම කරොමි වාකායං.
 උභොපි ගණ්ඨාන පමොවයාම.
4300. කම්මොසපාදෙන විහෙධීතඤ්ච⁴
 තලාවුතා අසසුමුඛා රුදන්තා,
 න ජාතු දුලබොථ ඉමසස රඤ්ඤකං
 සච්චපට්ඨකං මෙ පටිසසුණාථ.

1. වජෙධනං - අඛගවරසහෙනු - වී. මජ්ඣං. ස්‍යා.
 2. ජීරයෙථ - මජ්ඣං. ස්‍යා.
 3. මම - මජ්ඣං.
 4. විහෙධිතමො - මජ්ඣං. ස්‍යා.

4293. යහළු පොරිසාදය, සක තෙම යම් වරයක් දී නැවත ගන්නේ නම් එබඳු වරය දෙන්නට නොවිවී. ප්‍රාණය අත්හැර වුව දෙන්නෙමි මැ ය. නො පසුබට වී වර ගනිවා යි කියෙහි ය.

4294. සත්පුරුෂයෝ ප්‍රාණය හැරදමති. ධර්මය නො හැරදමති. සත්පුරුෂයෝ සත්‍යප්‍රතිඥා ඇත්තෝ වෙති. උතුම් රාජශ්‍රේෂ්ඨය, මට වරය දී නැවත වහා නො ගනුව. මේ සත්‍යකාරණයෙන් යුක්ත වනු මැනවි.

4295. යහළු පොරිසාදය, යම් නුවණැත්තෙක් ශරීරාගයන් හෙතු කොටගෙන ධනය හැරදමන්නේ ද, දිවි රක්තේ ශරීරාවයව හැරදමන්නේ ද, සත්පුරුෂ ධර්මය සිහි කරන තැනැත්තේ ශරීරාවයව ද ධනය ද ජීවිතය ද යන සියල්ල හැරදමන්නේ ය.

4296. යහළු පොරිසාදය, යම් මනුෂ්‍යයෙක් යම් කෙනකුන්ගෙන් කුශලාකුශල ධර්මය දනගන්නේ ද, යම් සත්පුරුෂ කෙනෙක් ඒ පුද්ගලයාගේ සැක දුරු කෙරෙද්ද, හේ ඔහුට පිහිට ද ආරක්‍ෂාව ද වෙයි. නුවණැත්තේ ඒ ඇදුරු පුද්ගලයා සමග මිත්‍රකම නො තසන්නේ ය යි සුතසොම රජ කියේ ය.

4297. එකාන්තයෙන් ම ඒ මිනීමස් කෑම මට මනාපය. එය හෙතු කොටගෙන ම වනයට පිවිසියෙමි. ඉදින් මේ පිණිස මගෙන් ඉල්ලන්නෙහි නම් නුඹට එම වරය ද දෙමි යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4298. යහළු සුතසොම රජුනි, නුඹ මගේ අනුශාසකයා වෙහි. මාගේ යහළුවා ද වන්නෙහි. යහළුව, නුඹගේ වචනය ද මම කෙළෙමි. යහළුව, නුඹ ද මගේ කීම කරව. අපි දෙදෙනා ම ගොස් ඒ රජ දරුවන් මුදාත්තෙමු යි පොරිසාදයා කීවේ ය.

4299. පින්වත් රජතුමනි, මම නුඹගේ අනුශාසකයා වෙමි. යහළුවා ද වෙමි. යහළුව, නුඹ මගේ වචනය කෙළෙහි. යහළුව, මම ද නුඹගේ වචනය කරමි. අපි දෙදෙනා ම ගොස් ඒ රජදරුවන් මුදාත්තෙමු යි සුතසොම රජ කීවේ ය.

4300. පින්වත් රජුනි, තෙපි පොරිසාදයා විසින් වෙහෙසන ලද්දහු ය. අතුල්කලවලින් අදිණන ලද්දහු කඳුළු පිරුණු මුහුණු ඇති ව හඩාන්නෝ වුවහු ය. කිසි කලෙකත් මේ රජුට ද්‍රෝහ නො කරවු. මේ සත්‍ය ප්‍රතිඥාව මට ශ්‍රද්ධා යි සුතසොම රජ ඒ රජ වරුන්ට කීවේ ය.

4301. කම්මාසපාදෙන විහෙධිතම්භා
 කලාවුතා අසසුමුඛා රුදන්තා,
 න ජාතු දුබොම ඉමංස රඤ්ඤා
 සච්චට්ඨාදිනොන පටිසසුණාම.
4302. යථා පිතා වා අථවාපි මාතා
 අනුකම්පකා අක්කාමා පජානං,
 එවමෙව වො භොතු අයඤ්ඤා රාජා
 කුමෙහ ව ටවා භොථ යථෙව පුත්තා.
4303. යථා පිතා වා අථවාපි මාතා
 අනුකම්පකා අක්කාමා පජානං,
 එවමෙව නො භොතු අයඤ්ඤා රාජා
 මයමපි භෙසසාම යථෙව පුත්තා.
4304. චතුපඳං සතුණඤ්ඤාපි මංසං
 සුදෙහි රක්ඛං සුකතං සුනිට්ඨිතං,
 සුධංච ඉන්ද්‍ර පරිභුඤ්ඤායාන
 භික්ඛා කථෙතො රමසී අරඤ්ඤා.
4305. තා ඛන්ධයා වෙලලි¹විලාකමජ්ඣා
 අලඛනතා සමඤ්චාරයික්ඛා,
 ඉන්ද්‍රංච දෙවෙසු පමොදධිංසු
 භික්ඛා කථෙතො රමසී අරඤ්ඤා.
4306. තමබුපධානෙ ඛහුගොණකමභි
 සුවිමභි සබ්බසංයනමභි සඤ්ඤානෙ,²
 සයනස්ස³ උජ්ඣමභි සුධං සධික්ඛා
 භික්ඛා කථෙතො රමසී අරඤ්ඤා.
4307. පාණිසසරං කුමහථුතං නිසීථෙ⁴
 අථොපි ටෙ නිපජුරිසමපි තුරියං,
 ඛහුං සුගීතඤ්ඤා සුවාදිතඤ්ඤා
 භික්ඛා කථෙතො රමසී අරඤ්ඤා.
4308. උය්‍යානසම්පන්නං පහුතමාලා⁵
 මිගාවිරුපෙන⁶ පුරං සුරමමං,
 හයෙහි නාගෙහි රථෙහුපෙන
 භික්ඛා කථෙතො රමසී අරඤ්ඤා.

1. වලලි - මජ්ඣං.
 2. සුභමභිසබ්බසයනමභි සධිනතෙ - මජ්ඣං. සඛා.
 3. පෙය්‍යංසං - මජ්ඣං.
 4. නිසීදෙ - මජ්ඣං. සඛා.
 5. ඛහුත - මජ්ඣං.
 6. මිගාදිකුපෙත - සඛා,

4301. අපි පොරිසාදයා විසින් වෙහෙසන ලද්දෝ වෙමු. අතුල්තලවලින් අවුණන ලද්දෝ කඳුළු පිරුණු මුහුණ ඇති ව හඬන්නෝ වෙමු. කිසි කලෙකත් මේ රජුට ද්‍රෝහ නොකරන්නෙමු. ඔබට සත්‍ය ප්‍රතිඥාව දෙමු යි රජවරු කීහ.

4302. යම්සේ මාපියෝ ප්‍රජාවගේ දියුණුව කැමැත්තෝ අනුකම්පකයෝ වෙද්ද, මේ රජු තෙමේ ද නොපට එසේම වේවා. සුත්‍රයෝ යම්සේ වෙද්ද තෙපි ද එසේම වඩ යි සුතසොම රජු කීවේ ය.

4303. යම්සේ මාපියෝ ප්‍රජාවගේ දියුණුව කැමැත්තෝ අනුකම්පකයෝ වෙද්ද, මේ රජු තෙමේ ද අපට එසේම වේවා. සුත්‍රයෝ යම්සේ වෙද්ද, අපි ද එසේ වෙමු යි රජවරු කීහ.

4304. යහළු පොරිසාදය, අරක්කැමියන් උසින් මනාව පියන ලද හොඳින් පිළියෙළ කරනලද, මනාව නිමවනලද සිවුපා සතුන් පිළිබඳ වූ ද පක්ෂීන් පිළිබඳවූ ද මස් සහිත බොජුන් ශක්‍රයා සුධා භොජනය වළඳන්නාක් මෙන් වළඳා, දැන් එය අත්හැර වනයෙහි හුදෙකලා වූ කෙසේ නම් වසන්නෙහි ද?

4305. රන්වන් රසින් බබළන්නා වූ සිහින් මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඇති අලංකාර වූ ඒ රාජස්ත්‍රීහු භාත්පස පිරිවරාගෙන දෙවියන් කෙරෙහි ශක්‍රයා මෙන් ඔබ තුටුකළා හුය. දැන් ඔවුන් හැර කෙසේ නම් හුදෙකලා ව මේ වනයෙහි සිත් අලවන්නෙහි ද?

4306. රතු කොටට ඇති බොහෝ එළලොම් ඇතිරි සහිත හැම ඇතිරියෙන් අතුරනලද, හොඳින් පිළියෙළ කරනලද, සයන මධ්‍යයෙහි සුවසේ සයනය කොට දැන් එය හැර හුදෙකලා ව කෙසේ නම් වනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙන්නෙහි ද?

4307. රාත්‍රියෙහි අත්තල ගැසීම ය කළපිඹීම ය එසේම පුරුෂයන්ගෙන් අලිඳුන ව පවත්වනු ලබන තුය්‍යය ද මනාකොට ගයන ලද බොහෝ යහපත් ගී ද මනාකොට වයනලද බොහෝ යහපත් වැයුම් ද අත්හැරදමා හුදෙකලාව කෙසේ නම් වනයෙහි සිත් අලවා වෙසෙන්නෙහි ද?

4308. බොහෝ මල් ඇති උද්‍යානාභිගයන්ගෙන් පිරිසුන් මිඟාවර නම් උයනින් යුක්ත වූ ද අසුන්ගෙන් හා ඇතුන්ගෙන් හා රිය වලින් ද යුත් ඉතා සිත්කලු නගරය අත්හැරදමා හුදෙකලාව මේ වනයෙහි සිත් අලවා කෙසේ නම් වෙසෙන්නෙහි ද යි සුතසොම රජු විචාලේ ය.

4309. කාළපකෙඛ යථා වන්ද්‍ය භායතෙව සුඵව සුවෙ,
කාළපකඛුපමො රාජ අසනං හොති සමාගමො.
4310. යථා රසකමාගමම සුදකං පුරිසාධමං,
අකාසිං පාපකං කමමං යෙන ගච්ඡාමි දුග්ගතිං.
4311. සුකං පකෙඛ යථා වන්ද්‍ය වඩස්තෙව සුවෙ සුවෙ,
සුකකපකඛුපමො රාජ සනං හොති සමාගමො.
4312. යථාහං තව මාගමම සුතසොම විජානහි,
කාහාමි කුසලං කමමං යෙන ගච්ඡාමි සුග්ගතිං.
4313. ඵලෙ යථා වාරි ජනිඤ්ඤ වලං¹
අනඤ්ඤොයං අචිරඤ්ඤිකං,
ඵවමිච්චි වෙ හොති අසනං සමාගමො
අනඤ්ඤොයො උදකං ඵලෙව.
4314. සරෙ යථා වාරි ජනිඤ්ඤ වලං
චිරඤ්ඤිකං නරචිරිය²සෙඤ්ඤං,
ඵවමිච්චි වෙ හොති සනං සමාගමො
චිරඤ්ඤිකො⁴ උදකං සරෙව.
4315. අව්‍යාධිකො හොති සනං සමාගමො
යාවමුපි තිලෙඤ්ඤො තථෙව හොති,
ධිසං හි වෙති අසනං සමාගමො
තසමා සනං ධමමො අසඛති ආරකා.
4316. න සො රාජා යො⁵ අපෙයං ජිනාති
න සො සධා යො සධාරං ජිනාති,
න සා හරියා යා පතීනො විහෙති
න තෙ පුත්තා යො⁶ න හරන්ති ජිණ්ණං.
4317. න සා සභා යඤ්ඤ න සන්ති සන්තො
සන්තො න තෙ යෙ න භනන්ති ධමමං,
රාගඤ්ඤා ද්‍රෝසඤ්ඤා පභාය මොහං
ධමමං භණන්තොව භනන්ති සන්තො.

1. වුලං - මජ්ඣං.
2. අනඤ්ඤා - මජ්ඣං.
3. නරචිර - මජ්ඣං.
4. චිරඤ්ඤික - මජ්ඣං.
5. රාජා නසො යො - මජ්ඣං.
6. පුත්තා නතෙ ඉය - මජ්ඣං.

4309. යම්සේ නම් කෘෂ්ණපක්ෂයෙහි වන්දු තෙම දවසින් දවස පිරිහේ ද, මහරජ, අසත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය කෘෂ්ණපක්ෂයට උපමා කොට ඇත්තේ ය.

4310. අධම පුරුෂ වූ රසක නම් අරක්කැමියාගේ ඇඳුරට පැමිණ යම් පාපකර්මයක් කරණ කොටගෙන යම්සේ දුගතියට යෙමි ද එබඳු පාප කර්මයක් කෙළෙමි එහෙයිනි.

4311. යම්සේ ශුක්ලපක්ෂයෙහි වන්දු තෙම දවසින් දවස වැඩේ ද, රජතුමනි, සත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය ශුක්ලපක්ෂයට උපමා කොට ඇත්තේ ය.

4312. සුතසොමය, මම කුශලකර්මයක් කරණ කොටගෙන යම්සේ සුගතියට යෙමි ද, මම නුඹ වෙතට පැමිණ කුසල් කෙරෙමි ද එහෙයිනි.

4313. ජනාධිපතිය, යම්සේ ගොඩබිමැ වර්ෂා කළ ජලය අද්ධානාක්ෂම නො වන්නේ වැඩිකල් නො පවත්නේ ද, අසත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය ද එපරිද්දෙන් ම වන්නේ ය. ගොඩබිමැ දියමෙන් අද්ධානාක්ෂම නො වේ.

4314. ජනාධිපතිය, යම්සේ නම් සමුද්‍රයෙහි වසිනලද ජලය බොහෝකල් පවත්නේ වේ ද, වීයඹයෙන් අගනැත්පත් නරශ්‍රේෂ්ඨය, සත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය ද එපරිදි වේ. සමුද්‍රයෙහි වසිනලද ජලය මෙන් බොහෝ කල් පවත්නේ වෙයි.

4315. සත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය වෙන් ව නො යන්නේ වේ. යම්තාක් කල් ජීවත් වේ නම් ඒතාක් කල් පවත්නේ ය. අසත්පුරුෂයන්ගේ සමාගමය වහා විනාශයට යේ. එබැවින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය තෙම අසත්පුරුෂයන්ගෙන් දුරු වෙයි.

4316. යම් රජෙක් නො දිනිය යුතු මා පියන් දිනා ද, හෙතෙමේ රජෙක් නො වේ. යමෙක් යහළුවා දිනා ද, හෙතෙමේ යහළුවෙක් නො වේ. යම් ස්ත්‍රියක් ස්වාමීපුරුෂයාට බිය නැත්නි ද, ඹී තොමෝ භායඹාවක් නො වන්නී ය. යම් දරු කෙනෙක් ජරා ජීර්ණ වූ මා පියන් පොෂණය නො කෙරෙද්ද, ඔවුහු පුත්‍රයෝ නො වෙත්.

4317. යම් සභාවෙක්හි පණ්ඩිතයෝ නො වෙද්ද, ඹී සභාවක් නො වන්නී ය. යමෙක් ස්වභාවධර්මය නො බෙණෙත් ද, ඔවුහු පණ්ඩිතයෝ නො වෙති. රාගය ද දෝශය ද මෝහය ද හැර හිතානුකම්පි ව ධර්මය කියන්නාහු නම් පණ්ඩිතයෝ නම් වෙත්.

440 ජාතකපාළි-අසීතිනිපාතො

4318. න භාසමානං¹ ජානනති මිසසං බාලෙහි පණ්ඩිතං,
භාසමානඤ්ච ජානනති දෙසෙනතං අමතං පදං,

4319. භාසයෙ ජොතයෙ ධම්මං පග්ගණේන ඉසිනං ධජං,
සුභාසිතඤ්ච² ඉසයො ධම්මො හි ඉසිනං ධජොති.

මහාසුතසොමජාතකං.

අසීතිනිපාතො නිධධිතො.

තසසුඤ්ඤා:

සුමුඛො පන භංසවරො ච මහා
සුධාමොජනිකො ච පරො පවරො,
සකුණාලදීපාධිපත්ච්ඡයනො
සුතසොම වරුතතම සවභයනො'ති.

1. නාභාසමානං - මජ්ඣිමං,
2. සුභාසිතචර්චා

4318. බාලයන් හා මිශ්‍ර ව වෙසෙන කථා නො කරන්නහු පණ්ඩිතයා යයි නො දනිත්. අමෘතපදය දෙසන්නා වූ කථා කරන්නහු ම පණ්ඩිතයෝ යයි දනිත්.

4319. පණ්ඩිත පුරුෂ තෙම ධර්මය කියන්නේ ය. ධර්මය බබුළුවන්නේ ය. සෘෂීන්ගේ ධවජය දැඩි කොට ගන්නේ ය. සෘෂිවරු සුභාමිතය ධජ කොට ඇත්තෝ ය. ධර්මය වනාහි සෘෂිවරුන්ගේ ධවජය වේ මැ යි.

මහාසුතසොම ජාතක යි.

අසීති නිපාතය නිමයේ යි.

එහි උද්දනය:

උතුම් වූ සුමුඛ භංසයා ඇති වුලභංස ජාතකය ද, යළි මහාභංස ජාතකය ද, අන්‍ය ප්‍රචරවූ සුධාභොජන ජාතකය ද, ඒ කුණාල නම් පක්ෂි රාජයා ඇති කුණාල ජාතකය ද, උතුම් වූ මහා සුතසොම ජාතකය ද, වේ ය යි.

ජාතක ගාථාදිපාදනුකකමණිකා

අ	පිටුවකො
අකකසං අගලීතං මුහුං මුද්දං	226
අකකසංඛෙගා නවදීසලොමො	226
අකලලමෙනං වචනං සුගතො	360
අකාමං වා සකාමං වා	286
අකොකාධනසීස විජිතෙ	242
අකොකාධනා පඤ්ඤවතී	136
අකුඛාතං තෙ මයා සබ්බං	88
අබ්ලකාති ව අවණොකාති	224
අගමාසි සො රහදං විජ්ජනතං	196
අගුණං ධනු කුන්තලෙ ව හරියා	390
අග්ගිනා විය සනතතො	134
අග්ගි යථා තිණකටඨං දහනො	422
අසසමිං කොඤ්ඤාව යථා හිමච්චයෙ	78
අච්චාභිකුඛණසංසග්ගා	248
අච්චනති කාලා තරයනති රත්තයො	80
අච්චරියරූපං චත යාදිසං ව	54
අච්චො ව ඛො තසස වණං අකාසී	228
අජ්ජ මෙ සකුමා රත්තං	344
අජ්ජ සුචෙති සංසෙය්‍යා	126
අජ්ජව පබ්බජිසසාමි	266, 268, 270
අජ්ජව රජ්ජං අභිසෙවයසු	102
අජ්ජකුඛණඤ්ඤව පසුගතසස	172
අජ්ජකුඛණඤ්ඤව සංසෙය්‍යා	126
අජ්ජකුඛණඤ්ඤව නන්දසස	312
අජ්ජකුඛණඤ්ඤව පටිගගග්ග	92
අඤ්ඤ ව තසස සඤ්ඤමති චතසෙසා	224
අඤ්ඤ ව නාරි තරමානරූපා	198
අඤ්ඤතකං සාමිකෙහි පදිත්තං	236
අඤ්ඤතමෙනං අවිසග්ගා සාහී	90
අඤ්ඤ ඛහු ඉසයො සාධුරූපා	222
අඤ්ඤනු තෙ කොචි නරො පථබ්‍යා	234, 236
අඨමමපි හද්‍රමධනසස	262
අඨමමකං මණ්ණිතනං උළාරං	74
අඨසිං ඤ්ඤා පුරිසං මහඤ්ඤා	408
අඨසුමුච්චො උදිරෙසී	340
අතිකායො මහිසසාසො	276

අ

පිට්ඨකා

අතිවීරං නිවාසෙන	248
අතිසායං වතාගඤ්ඡි	154
අතො මුතා දෙවචරෙන පෙසිකා	364
අත්තනායං චිජ්ඣාන	328
අත්තනො වෙ හි වාදසස	250, 252
අත්තානං නාතිවනෙත්තයා	126
අත්තානුරක්ඛාය හවනති හෙතෙ	422
අත්තානං ඤාති උද පුත්තදරං	416
අත්ඉපි වෙ භාසති භූරිපඤ්ඤා	24
අත්ථි තෙ දහරො පුත්තො	266
අත්ථි මෙ තං අතිසාරං	352
අත්ථ වසස හුතං හොති	356
අථ අත්ථෙ සමුපපනෙන	252
අථ කිත්තදුනි සුමුඛ	346
අථජ්ජනො නකුලො භීමසෙනො	386
අථජ්ජනො නිරයෙ සත්ඤ්ඤාල	180
අථත්තකාරානි කරොනති හත්තපු	368
අථ ත්ථං කෙන වණ්ණන	140
අථ ත්ථං පතිකොළඹ	38
අථ බුච්චි බුභා ඉත්ඤ	186
අථ බුච්චි මාණවකො	260
අථ වා අඛෙඤ වා මගධෙ	304
අථසස පදමරුකඛිං	344
අථාගමා සලිලං සීසසොතං	46
අථාපරොපි නන්දිත්ථ	38
අථායං ඉසිනා සනෙතා	278
අථායං හසසරො පකඛි	346
අථුට්ඨති රාජපුත්ති	292
අථෙත්ථ ඉසිමාගඤ්ඡි	68
අථෙත්ථ කපිමාගඤ්ඡි	130
අථො ඩංසා ව මකසා	310
අථො පි මෙ අමචෙචසු	34, 330, 350
අථො බහු වනා තොද	90
අථො මෙ සාදිසී හරියා	34, 350
අථොපි මෙ සාදිසී හරියා	332
අථො රට්ඨං අනුප්පිලං	352
අදුට්ඨසස තුවං දුබ්භි	148
අදුං ව නුන සුමහා	334
අදුසීයං වෙ අතිපාර රට්ඨං	238
අද්ධා අඤ්ඤපි දයාදෙ	414
අද්ධා අපචිතා ත්ථාමහා	354
අද්ධා ඵසො සතං ධම්මො	322

අ	පිටුවනිකා
අඬා තුවං කතෙත භිකොසි මයාං	240
අඬා තුවං මහාරාජ	244
අඬා නඤ පජානාමී	314
අඬා පජානාසි තුවමපි තාත	228
අඬා පියා මයා ජනිඤ එසා	234, 236
අඬා හවෙ භිකුඤු මුහුතතකෙන	6
අඬා හවෙ සෙවිතඛො සපඤ්ඤ	54, 64, 204, 206
අඬාහං විපුලං පීතිං	334
අඬා භි තාත සතානො සධම්මො	104
අඬා භි දුඛස්සසමෙතමාහු	58
අඬා භි නො හකොඛා අයං මනාපො	196
අඬා භි පඤ්ඤාව සතං පසඤා	26
අඬා භි මං වො භිතකාමා	358
අඬා භි සච්චං හණසි	186
අඬා භි සච්චං වචනං තවෙතං	12, 76
අඬා භි සබ්බං අභිපාරක ඤං	246
අඬා භි සො හකොඛා මමං මනාපො	432, 434
අධංඤ චාරිතො රාජ	274
අධම්මරූපො චත චුභමචාරී	164
අධම්මං පටිපන්නස්ස	274
අධම්මිකස්ස ලුද්දස්ස	424
අධම්මිකො ඤං පොරිසාද'කාසී	424
අධම්මෙන තුවං ජම්ම	162
අධිගතමහා තමෙ ඤාණං	814
අධිච්චලඬං පරිනාමජනෙන	200
අධිච්ච වෙදෙ පරියෙස විතතං	76
අධිපතනා පියාවෙන	152
අනඤං තස්ස වරති අසඤ්ඤතා	394
අනලා මුදු සමභාසා	68, 406
අනාගතං පච්චුප්පන්නං	140
අනාත්තප්පාති භී යෙ කරොතති	52
අනායතන සීලස්ස	172
අනාවකුලා වෙළුරියොපතීලා	196
අනාව සුරං විරරතන සංසිතං	118
අනික්ඛසාවො කාසාවං	114
අනිසම්ම කතං කමුචං	52
අනුකම්පසි නාගකුලං ජනිඤ	60
අනුකම්පිතා පතිට්ඨා ච	316
අනුජ්ජභුතෙන හරං මහනතං	286
අනුජුඛො ච කෙ උරු	188
අනුලිතතා චඤ්ඤෙන	310
අඤා සිරි මං පටිභාති මාතපී	376

අ

පිටියලියා

අනුසියෙසා ව ආනන්ද	184
අනෙකෙ නිරයං පතො	186
අනතං පානං කාසික වන්දනං ව	142
අනතං ව පානං ව පසන්නවිතො	200
අනතං තව ඉදං පකතං යසසී	2
අනතං මම ඉදං පකතං බ්‍රාහ්මණානං	2
අනෙත්ත පාතොන පසන්නවිතො	14
අපණ්ඩුරා ලොහිතනා	188
අපදෙන පදං යාති	32
අපරා ව නාරී තරමානරූපා	198
අපරාධිකා දුසකා හෙයකා ව	84
අපරාධකෙ හෙයකෙ දුසකෙ ව	84
අපරාධං මහරාජ	298
අපරාධො මහාබ්‍රහ්ම	164
අපි වෙ දළිඤ්ඤ කපණං අනාළභියා	156
අපි වෙ ලහති මන්ද	170
අපි කේවං ගතෙ කාලෙ	324
අපි කේව මහාපඤ්ඤ	324
අපි නායං තයා සඤ්ඤිං	326
අපුච්ඡිමහා කොසියගොත්තං	170
අපුඤ්ඤලාභං අයසං අකිත්තිං	432
අපෙත ලොමහංසසී	170
අප්‍රමාදෙ අමතපදං	156
අප්‍රමහා අප්‍රකං දජ්ජා	356
අප්‍රානුභාවා තං මහානුභාවං	200
අප්‍රේව්‍යවතිං වාවං	348
අඛණ්ඩාරං පුරෙ ආසී	248
අඛණ්ඩො වත හො ධම්මො	122
අඛණ්ඩාකාසසයො ජනං	14
අභිකඛණං තිට්ඨති ද්වාරමුලෙ	396
අභිජව්‍වමලං වෙව	170
අභිජාතො පි වෙ හොති	170
අභිජුමානො වාරිඤ්ඤ	68
අභිදෙසගතො ඉදති එසී	72
අභිමානකට්ඨොසී අනාහතොදකො	222
අභුං මෙ කථන්තු භණ්ඨ	206
අබ්‍රුහිතසී හො හොති	286
අමච්ච තාත ජාතාහි	168
අච්ඡුසී අතිබලං	280
අමසුජාතො අපුරුණවණ්ණි	224
අඛො ව සාලා තිලතා ව ජම්බුයො	62, 222
අමෙහා අමෙහා නාමමීදං ඉමීසසා	232

අ	පිට්ඨකයා
අමෙභා කො නාම සො රුකෙඛා	218
අමභාකං වෙච නාසං ච	302
අමභාකං වෙච යො සෙට්ඨො	334
අයං ඉසී සහඛෙඛා යසසී	176
අයමසස අසොකචනිකා	214
අයමසස පොකඛරණී	216
අයමසස පාසාදෙ	212, 214
අයං එකපදී රාජ	306
අයං ච තෙ මාලුචපණණ සභනා	228
අයං පුරෙ ලුඤ්ඤකාසී කම්මි.	78
අයං සො ලුඤ්ඤකො එනි	28
අයොමයා සිමුලියා	282
අරජං රජසා වච්ඡං	276
අරඤ්ඤං උඤ්ඤාය ගතා	40
අරඤ්ඤා මෙ විහරතො	190
අරීඤ්ඤොති මෙ නාමං	262
අරියචක්ඛසී චක්ඛඛා	338
අරියසස අරියො සමෙති සකඛි	430
අරියාවකාසොපි පසන්තනෙතො	194
අරියාවකාසොපි අනරියරූපො	148
අලසො ගිහීකාමභොගී න සාධු	52
අලංකතා කුණ්ඩලියො සුවඤ්ඤා	174
අලංකතායො පදුමුක්ඛරත්තවා	154
අචචී බ්‍රාහ්මණො කාමෙ	80
අච්චාධිකො භොති සතං සමාගමො	438
අච්චිච්ඡයඤ්ඤා අකෝසු	340
අසඤ්ඤතො වෙපි පරෙසමඤ්ඤං	24
අසංචිහිතකම්මනා.	24, 158
අසංසයං ඉමං දිසවා	328, 330
අසාරෙ සාරයොගඤ්ඤා	36
අසා ලොකිකීයො නාම	402
අසිනොච ගමීසසාමී	132
අසිං ච සකතිං ච පරාමසාමී	418
අසුබ්‍රහ්මරඤ්ඤවරො මහාමුනි	362
අසුභී යො සම්මති දුකඛණං දිසං	362
අසුඤ්ඤාසංසව තරුණං	316
අසුඤ්ඤායො ච රත්තං මණිකඤ්ඤා	242
අසුමසස ච සා අචාරෙ	218
අසුමසස මමං බ්‍රහ්ම	218
අසුමං පරිමඤ්ඤා	306
අසුසා හංසති අචාරෙ	296
අහමධිකො හිමරථො පනායං	174

අ	පිටිවසකා
අභං බලු මහාරාජ	334
අභං බො තං පලොහෙයාං	66
අභං ගමීසසාමී ඉධෙව හොභී	104
අභං ච අඛෙකාලකං ඔව්නාමී	44
අභං ච බො අගඵං චන්දනං ච	46
අභං ච බො අඝතනො පාපකිරියං	106
අභං ච තං දෙහී වරහනී වජ්ජං	430
අභං ච පට්ඨනෙතාසමී	272
අභං ච වනමුඤ්ජාය	150
අභං ච සාලසස සුපුජ්ඣිතසස	44, 46
අභං වීදං කුරවකං ඔව්නාමී	44
අභං තෙ පාරිවරියාය	192
අභං මහිඤ්ජන මහෙසී පෙසිකො	362
අභං චනෙ මුලඵලෙසනං වරං	220
අභං වො තෙන කාලෙන	118
අභං සභිසසං උපවාදමෙතං	238
අභං සොණො මහාරාජ	306
අභං හී ජානාමී ජනිඤ්ජ ඵතං	230
අභු කුමාරී තපෙච	66
අභෙකුචාදෙ පුරිසො	252
අභො වත රෙ පුරිස	132
අළාර නාඤ්ඤත්‍ර මනුස්සලොකා	204
අළාර පමෙහනී සුමෙහනී වගගුභී	232

ආ

ආකඛමානා පුඝභඵලං	316
ආගඤ්ජුං දෙවාරිකා බන්ධබද්ධා	50, 52
ආගමා වෙච භජ්ජාඵ	30
ආචරිය සමුඤ්ඤිකා	354
ආතංකිනං යථා කුසලො හීසකො	146
ආදය දන්තානී ගජ්ජතමසස	116, 118
ආදිචචචණ්ණසධිකාසා	188
ආදිසීඤා ගරුං භාරං	314
ආනඤ්ජ ච පමාදෙ ච	318
ආනඤ්ජ සබ්බමච්ඡානං	412
ආනීතො පරලොකාව	132
ආබාධොයං අසබ්භිරුපො	74
ආමනතායාමී නිගමං	206
ආයනතු දෙවාරිකා බන්ධබද්ධා	48
ආයුං ච වො කීචතකො නු සමමී	46
ආයුං ච නො වසසසභසසං ලුඤ්ඤ	46

ආ	පිටපත්
ආයුං නු වණණං නු සුඛං බලං නු	16
ආරාමසීලා ව උය්‍යානං	392
ආරුඤ්ඤා සෙලං භවනං කිත්තරානං	110, 114
ආරුළුභා ගාමිණියෙහි	268
ආරොහපරීඡාහෙන	326
ආවච්චනී මහාමායා	406
ආචී රහො වාපි මනොපදෙසං	106
ආවෙධීනං පිට්ඨිනො උත්තමධං	4, 6
ආසනං උදකං පඡ්ඡං	10, 76
ආසාවිසංවාදිකසම්මතා ඉමෙ	368
ආසාය යන්ත් වාණිජා ධනෙසිනො	366
ආසිනියා නාචුතියා ව ගාථා	420
ආසිවීසං ව කුපිතං	276
ආසිවීසා කුපිතා උග්ගතෙජා	86
ආභඤ්ඤානු හෙරිමුද්ධං සභෙඛි	10
ආභාරඤ්ඤාදකං පඡ්ඡං	348
ආභු එස කතො දෙසො	246
ආභු බත්තවිධා ලොකෙ	252
ආභුනෙය්‍යො මෙසි හිතානුකම්පි	240

ඉ

ඉඛ්ඤ ආගච්ඡතොරෙන	66
ඉච්චෙන අට්ඨනීරයා	274
ඉච්චෙන කුසලෙ ධම්මෙ	352
ඉච්චෙ මනායනානං	324, 338
ඉච්චෙ වාකායං විසජ්ඣී සුපඤ්ඤා	146
ඉච්චෙ චුතො නෙසාදෙ	340
ඉච්චාම අසසමං ගතතුං	306
ඉච්චාමි වොහං සුතචුඤ්ඤිමත්තො	420
ඉතො උජුං උත්තරියං දීපායං	110, 220
ඉතො නු භොතො කතමෙන අසසමො	194
ඉතො මයං ගඤ්ඤා සකං නිකෙතං	194
ඉතී ගුම්භස්ස පවරා	136
ඉතීනමෙසා පවරා යසසසිනී	152
ඉදමස්ස අම්බවනං	216
ඉදමස්ස උය්‍යානං	214
ඉදමස්ස කණ්ණිකාරවනං	214
ඉදමස්ස කුටාගාරං	214

ඉ

පිටප්පිටක

ඉදමසස පාටලීවන.	214, 216
ඉදමපි තුසහං රුවිනං සුතසොම	212
ඉදමපි පානීයං සීතං	38, 310
ඉදමපි සුමුඛෙනෙව	332
ඉදං බොහං තදවොචං	154
ඉදං ච තෙ රුවචනී රාජපුත්ත	108
ඉදං ච මෙ ජාතරූපා පහුතං	64
ඉදං ච සුඤ්ඤාන අමානුසානං	46, 48
ඉදං තෙ රට්ඨං සධනං සයොග්ගං	286, 422
ඉදං තෙ සුඤ්ඤාන චිහෙතු ඡන්දෙ	414
ඉදං වඤ්ඤා ගීරිවරො	132
ඉදං වඤ්ඤා ධනරට්ඨා	334
ඉදං වඤ්ඤාන පක්ඛාමී	186, 190, 266, 306
ඉදං වඤ්ඤාන මාතඛෙහා	4
ඉදං වඤ්ඤා මහාරාජා	80
ඉදං සුඤ්ඤාථ පක්ඛාලා	140
ඉදං සුඤ්ඤා කාසිපතී	348
ඉදං සුඤ්ඤාන නීගෙසාසං	348
ඉදං හි සො බ්‍රාහ්මණං මඤ්ඤාමානො	108
ඉඤ්ඤානී චීතානී කුලානී අසසු	96
ඉඤ්ඤා ච චීතො ච සුවධානීතො ච	232
ඉධ වෙචානිඤ්ඤා යෙන	118
ඉධ සචචං ච ධච්චො ච	40
ඉධාගමා ජට්ටො බ්‍රහ්මචාරී	224
ඉධාගමා සමඤ්ඤා රුමච්චොසී	4
ඉධෙව බො සකතුමඤ්ඤානො	296
ඉධෙව ජීවති ජීවො	252
ඉඤ්ඤාස වාකාං නිසාමෙහි කොසිය	376
ඉමසසාහං ජොතීරසෙ වනමිති	228
ඉමං කුමාරං පාපෙථ	270
ඉමං ච මඤ්ඤා උත්තරධර්මිණිං	6
ඉමං වාකාං නිසාමෙඤ්ඤා	260
ඉමා ච තෙ පොක්ඛරඤ්ඤා සමනතා	62
ඉමා තෙ ධීතරො සත්ත	302
ඉමානි කීර මං තාතො	192
ඉමීනා නුත අසීනා	294
ඉමෙ අයතනී රාජානො	308
ඉමෙ තෙ ලුඤ්ඤා දෙවී	110
ඉසී සුග සමඤ්ඤානෙ	90
ඉසී අචච සච්චිචො	274

ඉ.

පිට්ඨකා

ඉසී ව බන්ධය දිසවා	68
ඉසී පුවජාමි සචතිවට.	274
ඉයසරො සබ්බලොකස්ස	250
ඉසස.සිනො කතභජාපි ධීරා	82

උ

උසකභ්‍රමිනොසමි බාලභං	212
උසකාමුඛෙ පහටං ව	308
උභසට්ටපාදෙ තසිනො	128
උට්ඨාන පාරිවරියාය	312
උට්ඨාය සො ලුද්දු බරං ගහෙකා	116
උට්ඨාභතං වෙපි අලීතදුක්ඛිං	400
උට්ඨෙති කං ධාති	210
උට්ඨෙති කං ලුද්දු බරං ගහෙකා	116
උට්ඨෙති සඉ නරමානො	38
උඩ්ඛිඤ නෙ ජනපදෙ	218
උදගභිභුතං උපජට්ඨනො හි මෙ	362
උදීරණා වෙ සඛතතා	250
උඤ්ඤා ව අධ්ඤා ව	188
උඤ්ඤිකාන මං සනොතා	130
උපට්ඨානමපි මෙ අයො	136
උපඩ්ඨං වා පි රජජසස	304
උපතීයති ජීවිතමපමායු	12
උපතීයතිදං මඤ්ඤ	212
උපපතොපි වෙ හොති	36
උපමං තෙ කරිස්සාමි	264
උපසඤ්ඤාමිකා සො රාජා	272
උපසසුතිං මහාරාජ	158
උපහවච මනං මෙජෙකා	8, 276
උපපරෙත වජනතස්ස	274
උඤ්ඤෙසව කිඤ්ඤකඛා	188
උපායනං හි තෙ දෙව	330
උබ්බරියාපි මෙ අයො	138
උභොසු තීරෙසු මයං තද ධීතා	46
උමමකකා නු හණසි	296
උමමාදනතිමහං දිට්ඨා	234
උය්‍යානභූමිං ගතචාන	260
උය්‍යානසමපන්නං පභුතමාලාං	436
උරබ්භරුපෙන බකාසු පුබ්බ	254
උරෙ ගණ්ඨායො බුජෙකසි	192
උසුයකෙ දුහදයෙ	166
උළාරවණණා වත බ්‍රාහමණා ඉමෙ	356
උභඤ්ඤතෙ රජග්ගං	212

එ

පිටුවකිනා

එකඤ්ච බඳබමාසීනං	324
එකමනනං නිසිනෙනාව	272
එකමෙක ස්ස එකෙකං	302
එකරතෙනන උභයො	108
එකවාචමිපි දෙච වාවං	266
එකං නෙ යාවමානස්ස	14
එකං මෙ භක්ඛිතං ආසි	128
එකා ව නාරී තරමානරූපා	198
එකායනෙ තං පථෙ අද්දසංසු	202
එකො වරං ගොගවෙසෙ	128
එතදඤ්ඤාය මෙධාවී	90
එතදකාය රාජානො	342
එතදරියස්ස කල්‍යාණං	32
එතමිපි දීඝවා සිවයො	20
එතං නෙ අනුමොදමී	244
එතං නෙ අනුමොදම	352
එතං මෙ උපමං කකවා	36
එතං භනථ බක්ඛිථ	40
එතා ව අඤ්ඤා ව අකංසු පාපං	388
එතාදීසං ආවස රාජසෙට්ඨ	64
එතාදීසං ඉදං දුක්ඛං	134
එතාදීසා ඛො අරභතති	380
එතාදීසෙ භයෙ තාත	160
එතානි සුඤ්ඤා නිරයානි පණ්ඩිතො	180
එතු භවං අස්සමීමං අදෙතු	220
එතෙ අජනති නිරයෙ	282
එතෙ අසප්පරියා ලොකෙ	254
එතෙ ඛො සඛගභා ලොකෙ	320
එතෙ නාගා උපකුද්ධා	292
එතෙ පතතති නිරයෙ	276
එතෙ භුඤ්ඤා පිච්ඤා ව	34
එතෙ භුඤ්ඤා වමිඤ්ඤා ව	78
එතෙ යුථා පටියතති	26
එතෙ භංසා පක්ඛමතති	32, 34, 336
එතෙහි සබ්බෙහි ගුණෙහුපෙතො	182
එදීසා නෙ මීගා දෙව	30
එවමාපජ්ජති පොසො	294
එවමෙකාය ඉත්ථියා	404
එවමෙනස්ස වචනා	330
එවමෙව අභං කාළ	414
එවමෙව තුවං රාජ	266, 414, 416
එවමෙව මනුසෙසසු	242, 256

එ	පිටුවනො
එවමෙවං තථා කාළ	412
එවමපී දහරූපෙනො	122, 124
එවමපී බාලසස පජපජිතානි	22
එවං අග්ගපකතිමා	334
එවං ආනන්දිතො හොතු	30
එවං කන්දතු පඤ්ඤාලො	162
එවං කිව්ජාහතො පොසො	318
එවං ඛජ්ජතු පඤ්ඤාලො	164
එවං ච මෙ දදතො සබ්බකාලං	358
එවං වෙ නො විහරතං	248
එවං වෙ යාවමානානං	248
එවං වෙ යාවමානසස	314
එවං තං අනුගච්ජාමි	270
එවං තෙ යාවමානාය	300
එවං දීවා ච රතො ච	282
එවං පමනො රසගාරවෙ රතො	412
එවං මහඤ්ඤා පඤ්ඤා	140
එවං මහනොනා ලොකසස	346
එවං මිත්තචතං අසා	336, 354
එවං මෙ තං පරචිත්තාවෙදී	184
එවං මෙ පරිත්තාතුන	130
එවං ලුඤ්ඤක නන්දසසු	28, 34, 326, 330
එවං විදීනා විදු සබ්බ ධම්මං	90
එවං වෙදෙතු පඤ්ඤාලො	158
එවං සබ්බධග සමපන්නං	140
එවං සමිජ්ඣානනී අපාපකම්මනො	378
එවං සයතු පඤ්ඤාලො	160
එවං හඤ්ඤාතු පඤ්ඤාලො	162
එවං හෙතං මයා ඤාතං	388
එසා බො පමද දෙව	66
එසා තෙ උපමා රාජ	266
එසාහමජෙජව උපාරමාමි	358
එසො අග්ගිසස සබ්බානො	218
එසො ආලාරිකො පොසො	296
එසො හි ධම්මො සුමුඛ	336
එහි බො පහිතො ගච්ජ	120
එහි තං අනුසික්ඛාමි	326, 330
එහි තං පාපධිසසාමි	92
එහි'මං ගිරිමාරුඤ්ඤ	150
එහි මෙ පිට්ඨිමාරුඤ්ඤ	130

ඔ

පිටසංඛකා

ඔගඤ්ඤ නෙ පොකඛරණිං	346
ඔදනසීඛකා සුච්චාළා	30
ඔභාසයං චනං රච්චං	150
ඔරබ්භිකා සුකරිකා	284
ඔරුඤ්ඤ රාජයානමභා	272
ඔසසප්පිකා කුසලං තපොගුණං	410
ඔභාස මං ඤාතිගණා	32, 336
ඔභාසභං පිතරං මාතරං ච	432

ක

කච්චි ඩංසා ච මකසා	310
කච්චි නෙ බහවො පුන්භා	36
කච්චි නෙ සාදිසී හරියා	34, 332, 350
කච්චි නානාගතං දීසං	352
කච්චි නු භොතො කුසලං	34, 310, 330
කච්චි නු භොතො අමච්චෙසු	34
කච්චි භොතො අමච්චෙසු	330, 350
කච්චි යං නාපතිකාන	332
කච්චි රච්චං අනුපපීළං	350
කච්චි සන්තො අපචිතා	352
කච්චිකමඤ්ඤ සමඛාධං සුකිච්චපනො	54
කණ්ණදීපායනාසජ්ජ	278
කතමං දීසං අගමා භූරිපඤ්ඤා	4
කතරසමිං සො ජනපදෙ	260
කතරුපමීදං භොතා	304
කතා මයා බ්‍රාහ්මණස්ස ධනාසා	102
කතා මෙ කල්‍යාණා අනෙකරුපා	426
කතායං චච්චස්ස කිසස්ස පුජා	184
කතාවකාසා පුච්චනතු භොතො	176
කතො මයා සඛගරො බ්‍රාහ්මණො	418, 422
කක්ච්චති කක්ච මුපෙති යානං	112
කථං අභං වීඤ්ඤස්ස	336
කථං කරො භොති සුපණ්ණරාජ	146
කථං නු පතනං සෙට්ඨ	322
කථං නු විස්සසෙ ත්‍යමඤ්ඤ	148
කථං නවයං බලවිරියුපපනො	56
කථං පනායං චිහගො	324
කථං පනිමෙ චිහගා	328
කථං පමොකොඛා ආසී	28
කථං රුචිං මජ්ඣගතං	344
කථං විජඤ්ඤා චතුමට්ඨරුපං	178
කදලිමීගා බහු චෙක්ච	372

ක

පිටස්ඛකා

කදලිධජ පඤ්ඤාණො	218
කදරියතාපනා සොර	274
කදසසු නාමයං රාජා	160
කදසසු මං කඤ්ඤිත ජාලුරචජද	232
කදසසු මං තමඛිතධා සුලොමා	232
කදසසු ලාබා රසරත්තසුචජවී	232
කපණො වතායං භික්ඛු	260
කමොසපාදෙන විහෙසී තඤ්ඤ	434
කමොසපාදෙන විහෙසීතමහා	436
කරොමී ඔකාස මනුශ්ශභාය	184
කරොමී තෙ තං වචනං	306
කසි වණ්ණජා ඉණ්දනං	32
කසමා තුවං රසක ඵදිසානි	412
කසමීං නු රටෙඨ තච ජාතභූමී	416
කසස අඛණං පරිග්ගඤ්ඤ	308
කසස ඵකසනං ධනායා	308
කසස කඤ්ඤිතපටෙට්ඨන	308
කසස කාදම්බෙයො කාපො	306
කසස පග්ගභිතං ඡතතං	308
කසස හෙරී මුද්දිඛා ව	308
කසස සුඤ්ඤා සතං දමමී	260
කසස සෙතානි ඡතතානි	308
කසෙසසා මහතී සෙතා	308
කසෙසසො සද්දො කො වා	66
කභං නු ඛො සතභුමද්දනො	296
කං වා තං පසෙස අඤ්ඤ	322

කා

කා නු පාසෙන ඛද්ධසස	322
කා නු විජජුරිවාහාසී	54, 188
කාමධාතු සමතිකකමා ගති	410
කාමා වා කාමසඤ්ඤා වා	64
කාමෙසු ගීඤ්ඤා කාමරතා	264
කායෙන වාචාය ව යො'ධ සඤ්ඤානො	180
කා වෙධමානා ගීරිකඤ්ඤාය	150
කාසීඤ්ඤා රඤ්ඤා මහෙසී හදනො	116
කා සුකකදයා පටිමුක්ඛා කුණ්ඩලා	366
කාල පතෙඛි යථාවජ්ජො	438
කාලා නිදසෙරිව අග්ගජානිව	370

කි	පිටුව:කා
කිවේජන ලදාං කසිරෙනාහනං ධනං	396
කිකුචි කුඤ්ඤා අසච්චාස	346
කිනනු උම්මකරුපොච	38
කිනනු තායං දිපො හොති	34, 324, 338
කිනනු තෙ මෙ මීගා හොනති	28
කිනනු කං විමනොසි රාජසෙට්ඨ	72
කිනනු දණ්ඨං කිම්පිනං	246
කිනනු සොචසි අනුඤ්ඤි	110
කිනනුධ දෙව තවමස්සී හොගෙ	50
කිසං හි වච්ඡං අචකිරිය දණ්ඨකී	178
කිං කමමකුඤ්ඤං තව දෙව පාදෙ	104
කිං කමමකරී පුබ්බෙ	92
කිං කමමජාතං අනුකමාති තං	102
කිං කමමකරා පුබ්බෙ	128
කිං ජජෙදු කිම්බිජායො	88
කිං තෙ ඉදං උරුනමනතරසම්	220
කිං තෙ වතං කිං පන බ්‍රහ්මවරියං	200
කිං වනෙ රාජපුත්තෙන	150
කිං සු වධිකා න කදවී සොචති	178
කීදිසා තෙ මීගා ලුදු	30
කුට්ඨි කිලාසී භවති	134
කුණාලොභං තද ආසිං	410
කුතො නු ආගච්ඡසි රුමච්චාසී	2
කුමාරියො යාවිමා ගොතතරකඤ්ඤා	376
කුලපුත්තමපි ජානනති	404
කුසගෙහ උදකමාදය	414
කුසලං චෙව නො රාජ	310
කුසලං චෙව මෙ භංස	34, 330, 350
කුසලො සබ්බකිම්මිත්තානං	138
කුප්පිතා භංසපුගෙහි	92
කෙතානු සිට්ඨො ඉධිමාගතොසී	14
කෙසලුන නබ්බිතනප්පිතා	408
කොච්ඡකුචි සබ්බසොචණ්ණං	350
කොකුචා මයුරා දිවියා ව භංසා	62
කොණ්ඩකුච පකුචාති වියාකරොහි	176
කො තං අම්ම කොපෙසී	208
කො තං හිංසති හෙධෙති	48
කො තාදිසං අරහති බාදිතායෙ	108
කො තෙ ඉමං කොසිය දිට්ඨිමොද්ඨි	378
කොදණ්ඩකාති ගණ්ඨභට්ඨ	38
කොධං වධිකා න කදවී සොචති	178
කො නාමෙසො ධම්මො සුතසොම	206
කොතීධි තිණ්ණං ගරභං උපෙති	142

කො	පිටුව
කොනීධ වීතං න දදෙය්‍ය යාවිතො	18
කො නු බෙ'ඤ්ඤ උපායො සො	66
කො නු මෙ රාජකතාරො	266
කො නු මෙව ගතා සබ්බො	38
කො නෙවීෂමසං ඉධ පණ්ඩිතානං	176
කො පාතුරාසී තිදිවා නහමඤ්ඤ	94
කොසො ව තුඤ්ඤං විජුලො	210
කොසො ව මඤ්ඤං විජුලො	210
කෙට්ඨං ගතා උපජාතියො ව	4

බ	
බණ්ඩාන කාසුං ඵලකෙහි ඡාදසී	114
බන්ධ්‍යස්ස පමත්තස්ස	158, 166
බන්ධ්‍යස්ස වචො සුඤ්ඤා	70
බන්ධ්‍යො ව ඉසිං දිසවා	68, 70
බාදජ්ජ මං දනී පසඤ්ඤ කාරී	108
බාදජ්ජ මං දනී මහානුභාව	106
බාදං නාගස්ස මංසානී	264
බිඬධා පණ්ඩිතා ත්‍යාසු	342
බිඬධාරති සමාපනතං	136
බිප්පං කුමාරං ආනෙථ	266
බිප්පමනෙතපුරං ගතඤ්ඤා	330
බිප්පමනෙතපුරං නෙඤ්ඤා	326
බුද්ධං ලහුචිත්තානං	398
බුරුධාරමනුකකලො	282
බෙත්තානී අභුම කාරෙඤ්ඤා	294
බෙත්තානී මඤ්ඤං විදිතානී ලොකෙ	2
බෙමමාසී මහාරාජ	332

ග	
ගඤ්ඤං මෙ පිදතිස්සනති	120
ගඤ්ඤාය කුණ්ඤං දිසවා	264
ගච්ඡ ඛාලෙ බමාපෙහි	298
ගච්ඡ හීරු පලායස්සු	26
ගච්ඡව බො ඤ්ඤං තරමානරුපො	196
ගච්ඡවාහං න වා ගච්ඡ	322
ගතෙනෙතා පලොභෙනති	402
ගතඤ්ඤාන පාවිතමුඛො මුහුත්තං	196
ගතඬඬා පිතරො දෙවා	166
ගතෙඤ්ඤා ඉසිනං විරදිකඤ්ඤානං	176
ගමහීර පඤ්ඤං මනසා විචිත්තායං	180
ගමහීරරුපො නෙ වඤ්ඤා සලොහිතො	220

ග

පිට්ඨකා

ගරුසීලං ගහෙකාන	130
ගලයා නං පීකා පතෙ පපානං	94
ගවං වෙ තරමානානං	242, 256
ගාථා ඉමා අකච්ඡී සුඛාසුඤ්ඤා	184, 428
ගාථා චතසො ධරණීමනිසසර	416
ගාරඥො ටුභෙමි පඤ්ඤාලො	162
ගාවං ච නට්ඨං පුරිසො යථාචනෙ	78
ගීරිං නචෙන ඛණ්ඩි	4
ගුඤ්ඤමකමසමුද්ධං	74, 144
ගුඤ්ඤසස භී ගුඤ්ඤමෙව සාධු	72, 74
ගොණං ධෙත්තං ච යානං ච	390

ස

සතාසනසමාහෙනා	400
සතාසනො ධුමකෙතු	124
සතාසං කුඤ්ඤරං කණ්ඨසප්පං	400

ච

චකුමාපි භී චකුභී	282
චණ්ඩා අටනකා ගාථී	162, 164
චණ්ඩාලාහුමහ අචන්ඡී	10
චතුකකණ්ණං චතුචාරා	276
චතුකුමුඛි හද්‍රමධනසස	262
චතුනනං යෙච්චපාදය	252
චතුප්පදං සකුණං වාපී මංසං	436
චතුරඛණ්ණිං සෙනං සුභිංසරූපං	82
චන්තාරො මෙ න පුරෙතඤ්ඤි	404
චන්ද්‍ර ච සුරියො ච උභො ඉධාගතා	358
චන්ද්‍ර යථා රාහුමුඛා පමුනෙතා	108
චරියා නං අනුබන්ධිකො	138
චරියාය අයං අයො	138
චාතුද්දසී පඤ්ඤදසී ච'ළාර	202
චාතුද්දසී පඤ්ඤදසී ච රාජ	56
චාතුරනෙතා මහාරට්ඨා	138
චීරසසං චත පසසාම	76
චීරසසං චත මං තාතො	166
චීරසසං චත මෙ උදපාදී අජජ	100
චීරානුච්ඡිකුමුඛි පියං මනාපං	398
චොදිතො සිචීරාජෙන	16
චොරියො කඨිනා හෙනා	402

ව

පිටප්පිටකා

වොරිනං බහුබ්බුධිනං	154, 404
ජට්ඨමපී හද්‍රමධනස්ස	262
ජීඤ්ඤං තෙ රට්ඨං බ්‍යධිතං භයාභී	432
ජීනකා නු කුඤ්ඤං හද්‍රයං	208

ජ

ජටා ව කෙසා අජිනා නිව්ඤා	6
ජටා ව තස්ස භුසද්ධස්සනෙය්‍යා	224
ජනිඤ්ඤා ජානාසී පියා මමෙසා	238
ජනිඤ්ඤා නාඤ්ඤානු තයා මයා වා	234
ජනිඤ්ඤා නාඤ්ඤානු මනුස්සලොකා	64
ජවෙන හද්‍රං ජානනතී	124
ජහිඤ්ඤා ව ධනං ව ඤානකෙ	368
ජාතරූපමණිමුත්තභුසිතා	408
ජාතිනරානං අධමා නරිඤ්ඤා	10
ජාතිමද්‍රෙ ව අතිමානිතා ව	4
ජානාමී තෙ ධනං පහුතං	212
ජානාමී පුත්තොති ජයද්දිසස්ස	106
ජානාමී පුද්දා පුරිසාදකො ඤං	106
ජීග්චජං කුණපං පුතී	280
ජීසඤ්ඤා රත්තං අරුණසම්මුත්තො	370
ජීණෙණං දුබ්බලවනබ්බිසී	160
ජීරනතී වෙ රාජරථා සුවිත්තා	420, 428
ජීවගාහං ගහෙත්වාන	300
ජෙට්ඨො අථ මජ්ඣිමො කණිට්ඨො	70
ඤාතීනං ව පියො හොති	126
ඤාතීසු මිත්තෙසු කතා මෙ කාරා	426

ධ

ධීතොහමසම් සධමෙලිසු රාජ	416
------------------------	-----

ඩ

ඩයසමානෙන ගතෙන	276, 278
---------------	----------

ඛ

ඛගරං ව පලාසෙන	42
ඛගස තෙ අහමකඛිස්සං	126, 128
ඛගස තෙ දුකඛටං බාලෙ	298
ඛඤ්ඤා ඔතරණී ගඛගා	264
ඛඤ්ඤා තඤ්ඤා උදිකඛිසු	300
ඛඤ්ඤා සාමුද්දිකා මච්ඡා	266

ක	පිටුව
තනියමිපි හදුමධනසස	262
තතො ඒතානි රට්ඨානි	304
තතො අසී. ගහෙඤාන	68
තතො කදලිපකෙසු	88
තතො කුමාරං ආනෙසුං	266
තතො කුමාරං පාපෙසුං	270
තතො චතසෙසා කනකඤ්චුපමා	360
තතො ච මසුවා සකෙතා	176
තතො ච රාජා තරමානො	272
තතො ච රාජා පායාසි	260, 306
තතො ජානපද සබ්බෙ	68
තතො'පි පටිරාජානං	136
තතො මං උරගො හතේ ගහෙඤා	198
තතො රතයා විචසනෙ	282, 354, 412
තතො වාතාතපෙ සොරෙ	304, 318
තතො සිලං ගහෙඤාන	132
තතො සො කනිපාහසස	18
තතො සො පබ්බජිඤාන	70
තතො සො හරියං ආදය	68
තතො සො විමනො යෙව	324
තතො හවෙ ධිතිමා රාජපුතො	104, 108
තතො හවෙ පණ්ණරකො අවෙලං	148
තතො පකකට්ඨිතං අයොගුලං ච	280
තතං කා නඤ්ඤි කා බිඬ්ඬා	10
තතංචජනි කුඤ්ඤරො ජබ්බිසාණො	112
තතං නිඤ්ඤං මද්දකඤ්ඤි.	128
තතංදදසසා අරඤ්ඤසමි.	36
තතංදදසා කුඤ්ඤරං ජබ්බිසාණං.	114
තතංදදසා පොකඛරණිං අදුරෙ	114
තතං පකඤ්ඤි සනිචිරතා	372
තතං පානායමායනති	372
තතං බ්‍රාහ්මණමද්දකඤ්ඤි	126
තතං වධො ච බ්‍රහ්මා ච	40
තතංසස රාජහරයො අයොජයුං	376
තතෙව ගත වනපද	168, 170, 174
තතෙව සා පොකඛරණිං අදුරෙ	112
තතෙව සො උග්ගහෙඤාන වාතා.	112
තතං කරිසසාමි අහං හදනෙත	412
තතං මං සච්චං පාලෙකු	154
තතං විධෙකෙ සමණබ්‍රාහ්මණාසෙ	254
තතෙව ඉසයො තිංසං	258

ක	පිටුවනො
තට්ඨ නොගමෙ හිංසං	258
තට්ඨ සනන් මනුජා	312
තදසු නෙ බන්ධනා මොවයිංසු	196
තද හි බ්‍රහ්මී සාමා	232
තදිබ්‍හ අභිපාරක	240
තදිබ්‍හ සමචේකඛසුසු	326
තදෙව හි එතරහි ව මඤ්ඤා	6
තපනති ආභතති වීරොවරෙ ව	226
තමාපතනං දී සධාන	338
තමුද්වනන කලාණි	190
තමෙන සකෙකාපි තද අපුජධි	374
තමෙනං කිමයො තඤ්ඤා	280
තමෙනං තඤ්ඤා ධාරෙසි	190
තමෙව සංසි පුතරෙව මාතලී	374
තමොකකමීව ආයතනි	192
තමබ්‍රහ්මානො බහුගොණකමඤ්ඤා	436
තයා තාත අනුඤ්ඤාතා	316
තයි මෙ නතී වීසසාසො	132
තසසු එකරට්ඨ යනතා	302
තව කාමා හි සුසෙසාණි	300
තවමි පුච්ඡාමි අනොමපකඤ්ඤා	20
තවෙ ව දසිසතමනු රාජ	100
තවෙව දෙව වීජිතෙ	260
තවමෙව ගව්ඤ්ඤා කලාණි	186
තවමෙව නාඤ්ඤා සුමුඛ	342
තවමෙව සදෙධි පරදුරසෙවිතී	370
තවං ව බො මෙ අකඛාසි	88
තවං නො ආවිකරොහි භූමිපාල	70
තවං නො ඤාති පුරිමාසු ජාතිසු	358
තවං නොතතමො වාහිසමෙකඛ නාරද	360
තවං නො පිතා ව පුතතානං	352
තවං මෙ'සි මාතා ව පිතා අළාර	196
තවං ලොහිතකෙඛා විහත නතරංසො	62, 202
තසමා නාහිකඛණං ගවේඤ්ඤා	248
තසමා හි ජන්දගමනං	278
තසමා හි නෙ නමසොසයා	320
තසමාහි පාපකං කල්ලං	90
තසමා හි මිත්තානං න දුබ්භිතබ්බං	148
තසමිං සධානාමසිසසමිං	300
තසස අභෙසිධා කායා	278
තසස කාමරසං ඤාතො	66
තසස ව උතතරෙ පසොස	372

ක	පිටුවක
තසස වනෙනපුරෙ ආසි	66
තසස ජානනති පිතරො	90
තසසඤ්ජිං පණාමෙකා	130
තසස තං නදනො සුඤ්ඤා	300
තසස තං වචනං සුඤ්ඤා	50, 130, 308, 328, 332, 338
තසස තෙජං ව චිරියං ව	192
තසස තෙ සාගතං රාජ	272
තසස පාදෙ ගහෙකාන	192
තසස මෙ අහු සංවෙගො	30
තසස සංභීරපඤ්ඤාස	36
තසසා උතුසිනාතාය	316
තසසා ව ගායමානාය	66
තසසා තද කොච්ඡගතාය කොසියො	374
තසසා මාතා උදධාසි	294
තසසා වඩෙකන ජිව්හනං	282
තසසාහං පුරිමං බ්‍රහෙමි ගුහං	142
තසසාහං වචනං නාකං	192
තසෙසසා මහති සෙනා	310
තං ගච්ඡන්තං තාව පිතා විදිකා	104
තං ගතීං පෙචච ගච්ඡන්ති	274
තං ව දිසවාන ආයනං	308
තං ව දිසවාන ආයනතිං	218
තං ව දිසවාන කිලකතිං	218
තං ව හරියා පලොහෙසි	68
තං ව රාජා විවාහෙසි	68
තං ව සතතජටො ලුඤ්ඤ	152
තං ව සෙනාපතිං ධිරං	350
තං තඤ්ඤ ආචරං කඤ්ඤ	270
තං තාදිසං කාමදදිං	136
තං තං අසචචං අවිසජ්ජසෙවිතිං	366
තං තං බ්‍රුමි මහාරාජ	284
තං තං වදුමි කොසිය	356
තං නාගකඤ්ඤවරිතං ගණෙන	60
තං නුන කකකුපසෙවිතං මුඛං	292
තං නුන සොණං පුච්චං සුකොට්ඨිතං	294
තං නෙගමා ජානපද ව සබ්බෙ	108
තං පසසචං සකා ගතතා	280
තං පුප්ඵරසමකෙති	92
තං බලානං බලසෙච්චං	170
තං බ්‍රාහ්මණානං වචනා	346
තං භුමිභාගෙති උපෙතරූපං	196
තං මං උපට්ඨිතං සන්තං	316

ක	පිට්ඨකයා
තං මෙ වතං තං පන බුභමවරියං	200
තං යාවමානාභිසමෙකඛ නාරදෙ	360
තං යානසෙට්ඨං අභිරුඤ්ඤ මාතලී	376
තං වො වදුමි හඳුං වො	134
තං සුපලවසං උදනාරඨී රථං	374
තං හී මෙ පෙකඛමානසස	338
තා අමෙ ජමුඛු ලබුජා	90
තා උපෙනතී විවිධෙන ඡන්දසා	408
තා කමුඛු කායුරධරා සුවසා	62
තා කුලෙසු විසිඛනනරෙසු වා	408
තා ඛක්ඛයා වෙලලී විලාකමජක්ඛා	436
තාදීසං පාසමාසජජ	328
තා දීසවා ආයනනමනා පුරිඤ්ඤ	360
තා දීසවා සබ්බො පරමසමොදිතො	364
තා නාරදෙන පරමසකොපිතා	360
තා නුන මෙ තමඛනධා සුලොමා	292
තාය නං පාරිවරියාය	320
තාලා ව මූලා ව ඵලා ව දෙව	50
තාලා ව මූලා ව ඵලා ව මෙසු	222
තාවතීංසා ව යෙ දෙවා	192
තාවදෙව ව තෙ ලාභො	326
තිට්ඨන්ති තෙ කුමුලං පසසසනතා	112
තිට්ඨන්ති මෙසසමානා	260
තිට්ඨාහීති මයා චුත්තො	416
තිණලතානි ඕසධොයා	152
තිඤ්ඤානි වියාලානි	38, 310
තිරොකුඩ්ඛං තිරො සෙලං	18, 20
තිරොකුඩ්ඛමඤ්ඤි ගායිතො	66
තිරොකඛවාචො අසනං පච්චෙට්ඨා	142
තීභුනකං සත්තසතානි ලුඳ්ඳ	46
කුට්ඨොසමි දෙව තව දසසනෙන	48
කුට්ඨොසමි වො පකතියා	334
කුමෙහ ඛොසු සොරචීසා උලාරා	58
කුමෙහව සත්තවො ඵනෙ	302
කුරියෙහි මං භාරත භුක්තභක්තං	198
කුවක්ඛි මාතා ව පිතා ව මඤ්ඤං	236
කුවං නු සෙට්ඨො කම්මනුක්තරො'පි	240
තෙ අච්චිමනොතා තිට්ඨන්ති	282
තෙ අරොගෙ අනුප්පනෙ	334, 354
තෙජවා'පි හී නරො විචකඛණො	408
තෙ තසු කඤ්ඤිතො රොදිකු නාගා	116
තෙදීඤ්ඤා පුඤ්ඤා සඛිතාසෙ	344
තෙ දෙවචණණා සුබුමාලරූපා	148

ක	පිටපිටයා
තෙ නූන තාලුපනිහෙ කලබෙ	294
තෙ නූන මෙ අසිතෙ වෙලිතගෙහ	292
තෙ කුඤ්ජර ගතෙ පකඛි	340
තෙ පතනති අධොකඛිකධා	282
තෙ පතීතා පමුකෙතන	336, 354
තෙ භුනභුනො පච්චනති	276
තෙ පච්චයනතී නිරයං	212
තෙ සතතුං අභිස ඤචිකඛ	324
තෙසාහං පුබ්බවරියෙසු	304
තෙසං අයොමයා භුමි	276
තෙසං උභිතතං භණතං	334
තෙසං කඤ්චනපතෙහි	330
තෙසං වනානා නරදෙවමජේකඛ	198
තෙසං සොකච්ඡානාය	334
තෙ හි නූන මරිසසනතී	26, 28

උ

උනකඛිරෙන ගීතෙන	318
උලෙ ව නිතෙහ ව වපනති ඛිජං	2
උලෙ යථා වාරි ජනිඤ්ඤ වචටං	144
ථියා ගුඤ්ජං න සංසෙය්‍ය	74, 144
ථී සාතකා යෙ විමෙ පාරදුරිකා	364
ථීනං හි විතතං යථා වානරසස	398

ද

දණ්ඩභජා නිවාරෙනති	134
දද්දලලමානා යසසා යසසඤ්ඤි	368
දද්දමි තෙ ගාමවරානි පඤ්ඤ	100
දනතා ව තසස භුසදසසනෙය්‍යා	226
දමමි නිකඛසතං ලුඤ්ඤ	30, 56
දළහසමි මුලෙ විසතෙ විරුලෙහ	50
දළිඤ්ඤං ආතුරං වාපි	392
දසෙවිමාවසස දසා	10
දහරසෙසව මෙ තාත	270
දහරා විය අලච්ඡාරං	136
දනං ව පියවාවා ව	320
දනස්ථං උපහොනතුං වා	332
දනං දමං වාගමමොපි සංගමං	368
දනං සීලං පරිච්චාගං	352
දසො'ව පඤ්ඤාසස යසසඤ්ඤි බාලො	26
දිනතං මෙ දනං බහුධා බහුතතං	426, 428

ද	පිටියිඛකා
දිබ්බබ්බිඛරතියො ච නාඤ්ඤො	410
දිබ්බබ්බිඛරතියො ච දුලලො	410
දිසා චතසෙසා විදිසා චතසෙසා	110
දිසවා අභිභටං අග්ගං	350
දිසවාන නාගස්ස ගතිං ධීතිං ච	114
දිසවාන දන්තානි ගජ්ජනමස්ස	118
දිසවා නිසික්කං රාජානං	272, 330
දිසවා ඵලං දුච්චරිතස්ස රාජ	10
දිට්ඨා මයා මානුසිකාපි කාමා	204
දිසවා ලුඤ්ඤං පසන්නානං	344
දිසා කම්බුකලාභාසා	188
දීපං සො න අජ්ඣගඤ්ඤි	264
දුතියමිපි හදුමධනස්ස	262
දුද්දසි අපපකරොසි	128
දුබ්භාසිතඤ්ඤි තෙ ජමථී	160
දුමපඵලානෙව පතනති මාණවා	84, 204
දුමං යථා සාදුඵලං අරඤ්ඤා	22
දුමස්ස තුලුපනිභා පහස්සරා	228
දුලලෙඤ්ඤං මෙ ආසි සුතසොම	206, 208
දුච්චිධා ජාතා උරජා	188
දුතා විධාවතානු දිසා චතසෙසා	12
දුරෙ අපස්සං ඵෙරොච	14
දුරෙ සුතා නො ඉසයො සමාගතා	176
දෙඵ ලුඤ්ඤස්ස වක්ඛානි	344
දෙවතානුසි ගජ්ජබ්බො	270, 304
දෙවරාජ කීමෙව ඤං	186
දෙවිඤ්ඤිපනොසි මහානුභාවො	62, 202
දෙහලො මෙ මහාරාජ	110
දොදසෙතානි වස්සානි	246
දොච ච සාදිසියො හරියා	32, 56
දොච තාත පදකානි	168

ධ

ධඤ්ඤං ධනං රජතං ජාතරූපං	96
ධතරට්ඨං ච දිසවාන	324
ධතරට්ඨා මහාරාජ	328, 330
ධනං වජ්ඣෙ යො පන අභිගහෙතු	434
ධනාපි ධනකාමානං	318
ධනුග්ගහානං පචරං	136
ධනුග්ගහානං පචරො	136
ධමමං චර මහාරාජ	172, 174, 244, 246
ධමමං චරෙ ජානපදෙ	258

ධ

පිටුවකයා

ධම්මනාරී වෙනරණී ච භොජො	86
ධම්මාතිසාරං ච මනොවීසානං	238
ධම්මෙන කීර නෙසාදො	334
ධම්මෙන ඤායෙන සුගතෙන ලච්ඡසී	370
ධම්මෙන මොවෙථී අසාහසෙන	56
ධම්මෙන මොවෙභී අසාහසෙන	56
ධම්මෙන නො අධම්මෙන	118
ධම්මෙන බ්‍රහ්මදක්කස්ස	162
ධම්මෙන භාසිතා ගාථා	18
ධම්මො පථො මහාරාජ	274
ධම්මො භවෙ රකකති ධම්මචාරිං	86
ධංකා භෙරණ්ඩකා ගිජ්ඣධා	284
ධීතා නයං කස්ස සුනන්ද භොති	230
ධීරා ච බාලා ච භවෙ ජනින්ද්‍ර	20

න

න අත්ත හෙතු න ධනස්ස කාරණා	412
න කප්පති මානලී මයහ භුඤ්ජිතුං	364
න කම්බුනා වා වචසාව තාත	104
න කාමකාමා න භයා න දෙසා	194
න ධක්ඛියොති නපි බ්‍රාමහණොති	84
නගරච්ඡි නාගො භසමං කරෙය්‍ය	56
නගුත්තමෙ ගිරිවරෙ ගක්ඛමාදනෙ	358
න ගුහමත්ථං විචරෙය්‍ය	74, 144
න ච තෙ තාදීසා මීණා	326
න චත්ථී මොකෙඛා මම වික්ඤායෙන	102
න චත්ථී සත්තො අමරො පඨබ්බා	142
න ච මයහං ජිනනං හදයං	208
න වාගමත්තා පරමත්ථී	20
න වාපාහං අධම්මෙන	242
න වාහමෙනං අභිරොජයාමී	242
න වාහමෙනං ඉච්ඡාමී	326
න වාහමෙනං යසසා දදාමී	16
න වාහං විතො සුනමඤ්ඤතො මෙ	8
න වාහං න ගමීසසාමී	186
න වාහං වදාමිං මඤ්ඤා	90
න වෙච මෙ තං ඛදොධාසී	326
න ජුහෙ න ජපෙ මනෙත	190
නජෙසා ච තෙ'මා පුට්ඨලොම චච්ඡා	62
න තං වරං අරහති ජනතු දතුං	430, 434

න	පිටියවකා
න නා එකසස න ඒනතං	400
න නා එවං පජානතති	186
න නා පජානතති කතං න කිචචං	398
න තෙ අභිසරං පජෙස	346
න තෙ කට්ඨානි භිනතානි	222
න තෙ පුත්තා භවිසසනති	158
න තෙ සමසමං පසෙස	190
නතී තාසං විනයො න සංචරො	406
නතීතීනං පියො නාම	402
න දුක්ඛරං කිඤ්චිමහෙසු මඤ්ඤ	106
න නං සකෙකාථ අසාතං	122
න නු කං අචචා ලුද්ද	30
න පඤ්ඤාලො භද්දනො	190
න පඤ්ඤා ලිභුණං ආහු වාකාං	432
න පීළිතා අත්තදුකෙචන ධීරා	236
න පුත්තහෙතු න ධනසස හෙතු	62, 202
නහං ච දුරෙ පඨවී ච දුරෙ	420, 428
නහං එලෙයා උදධි විසුසෙස	58, 418
න භාසමානං ජානනති	440
න ම'ජ්ජ මනතා පටිභනති නාන	228
න මජ්ජථ යසං පතො	348
න මනනායොගා න කසාවයොගා	220
න මෙ අකාසි චචනං	294
න මෙ අකොපි රජ්ජන	304
න මෙ අභිසරෙන'කො	346
න මෙ ඉදං තථා දුක්ඛං	152
න මෙ බලං මුඤ්ජමයං ධරෙති	224
න මෙ දුතියො ඉදමතී කොසිය	366
න මෙ දුඛාසිතං බුහෙම	160
න මෙ දෙසසා උභො චකඛු	16
න මෙ පිතා වා අථචාපි මාතා	100
න මෙ පියං අපඨියං වාපි හොති	148
න මෙ භයං අනවගතං මහනතං	202
න මෙ සුතං වා දිට්ඨං වා	338
නමො කතාන භුතානං	312
නමි දෙවී න ගතධබ්බි	54
නමි දෙවො න ගතධබ්බො	270, 304
නමි වෙණි න වණ්ඤාපී	296
නයිමසමිං කුමිහසමිං දධි වා මධුං වා	100
න යුජ්ඣමානා න බලෙන වසුසතා	438
නරානමාරාමකරාසු නාරිසු	396
නචපත්චනං චුලලං	190

න	පිට්ඨකයා
න විසසසෙ ඉවුන්ති මතති පොසො	400
න විසසසෙ රාමකරාසු නාරිසු	402
න විසසසෙ සාධ උරාණ සඤ්ඤා	402
න වුඤගමානං සොතෙන	88
න වෙ පියං මෙනි ජනිඤ්ඤා තාදිසො	432
න වෙ රුදන්ති මනිමනොතා සපඤ්ඤා	416
න සතති දෙවා පවසතති නුන	182
න සප්පිකුමෙහා නපි තෙලකුමෙහා	94
න සබ්බභුතෙසු විධෙනා උකඛං	164
න සාධු බලවා බාලො	22
න සා සභා යඤ්ඤා න සතති සනොතා	438
න සිප්පමෙතං විදධාති හොගං	22
න සො රාජා යො අජෙයාං ජිනාති	438
න භායතෙ බාදිතුං මයහං පච්ඡා	422
න භ නුන සො බාරිවිධං අභාසි	228
න හි ධම්මො අධම්මො ච	86
න හි නුන අයං චුජ්ජා	290
න හි නුනායං රාජපුත්ති	290
න හිරඤ්ඤා සුවණණං වා	346
න හි සකභා පබ්බජිතුං	212
න හි සො සකභා භන්තුං	210
න හෙතමඤ්ඤා මහතීපි සෙනා	178
න හෙතං ධම්මං සිවිරාජ වජ්ජුං	240
නාගො අයං නියති හොජනඤ්ඤා	194
නාගො යථා පඤ්ඤාමඤ්ඤා බාසනා	12
නාවචනාවණණා න බහුන කතාතා	400
නාඤ්ඤා විධුරා රාජ	120
නානිදිසා සුසම්මධා	188
නාධිවලිඤ්ඤා න පටිනාමජං මෙ	200
නානා දුමගණාති ඤ්ඤා	88
නානා රුකෙඤ්ඤා සඤ්ඤා	60
නානුමිතො ගරු අඤ්ඤා	142
නාපරජකාමී සුමුඛ	348
නායං වයො තාරකරාජ සනතිහො	84
නාහං අනාගතං දීඝං	352
නාහං කාසිපති හීනො	346
නාහං ගමිසසාමී ඉතො කුසාවතිං	286
නාහං දුක්ඛකරාමා රාජ	218
නාහං දුක්ඛපරෙතොති	32,236
නාහං රොහනන ගච්ඡාමී	26, 28
නිකඛනනපාද විසිධානුචාරිනී	396
නිකඛිප පඤ්ඤාකකුධාති	272

න	පිටුවනො
නිවෙසනං කසස නුදං සුනාඤ්ඤ	230
නිසලම ධන්දයො රාජා	52
නිසලම ච කතං කමලං	52
නිසලම දණ්ඩං පණයෙය්‍ය ඉක්ඛරො	52
නිසිටේ'පි රහොදනි	38
නිහනනී සො රුකනිඵලං පඨබ්‍යා	226
නුන තාරකචණ්ණාහෙ	150
නෙකඛං ගීවං නෙ කාරෙරස්‍යං	288
නෙතා පිතා උගගනො රට්ඨපාලො	244
නෙරුව අවිසෙසා ච	390
නෙව කිණාමී න පි විකකිණාමී	354
නෙව භීතා කාසිපනි	348
නෙවාහමනනානමනුඤ්චිනාමී	416
නෙවාහමෙනං අභිසද්දහාමී	418
නෙස ධච්චො මහාරාජ	158, 322
නො වෙ අත්තප්‍යයොගෙන	338
නො වෙ තුවං උසසහසෙ ජනීඤ්ඤ	12
නො වෙ තුවං මහෙසෙය්‍යං	150

ප

පබ්‍යං රාජා අනිකතනො	272
පබෙකච පොසං පලිසෙ ව්‍යසනනං	80
පබෙකා ච තස්ස භුසද්දසනෙය්‍යා	226
පබෙකා ච කාමා පලිපො ච කාමා	76
පච්චකමුඤ්ඤ නෙසාදෙ	332
පඤ්ඤාමගුණසාතගොචරා	406
පඤ්ඤ පඤ්ඤානධා හකඛා	424
පඤ්ඤ පණධිතා මයං හදනොහ	24
පඤ්ඤ පණධිතා සමාගතා	70
පඤ්ඤමමුඤ්ඤ හද්‍රමධනස්‍ය	262
පඤ්ඤාලරාජා මීගචං පවිටෙය්‍යා	102
පඤ්ඤං ච ධො අසුසුසුසං	170
පඤ්ඤාසිහිනනි ඵතා	206
පඤ්ඤායුපෙනං සිරියා විහීනං	20
පඤ්ඤා සුතං විනි චිඤ්ඤි	170
පඤ්ඤා හී සෙට්ඨා කුසලා වදනනි	182
පඤ්ඤාචජේකා මහොසධොනි	72
පටිගහහිතං යං දිනනං	310
පයමෙනෙව චිතථං	166
පනීතාසුසු මයං හොතො	304
පතෙව පතනං සෙට්ඨං	32, 336

ප	පිටුව:කා
පදෙධා භූමමනාලිකඛසම්	138
පභාවතී ව ආදය	302
පභාවතී වණ්ණපලොභිතො නව	286
පභින්නා පගඝරිංසු මෙ	134
පමන්නං පරදරෙසු	318
පරම කාරුණ්ණිකං පතනං	128
පරසස වා අතනනො වා පි හෙතු	24
පරාවතකජාතා ව භවතී කුඬකුමී	394
පරිපකෙතා නෙ ගබ්භො	208
පරිපකෙතා මෙ ගබ්භො	208
පරිසායමපී මෙ අයො	138
පරොසනං බන්ධයා නෙ ගභීතා	430
පරොසනං බන්ධයා මෙ ගභීතා	430
පරොසනං ජානපද	306, 312
පලාසාද ව ගවජා	372
පලලඛනං පභිණී ඛිපං	190
පවාසමසස වණ්ණණ්ණතී	394
පව්ට්ඨමහි කාසිරථෙණ්ණි	60
පසන්නමෙව සෙවෙයා	248
පසසනතු නො මහාසඛකා	326
පසසාමී පොසං අලසං මහගසසං	366
පසසාමී වොහං දහරිං කුමාරිං	78
පභාරවරබෙතනඝණ්ණ	258
පභුතං මෙ ධනං සකක	18
පාකභංසා ව සුමුඛ	340
පාණං වජන්ති සනෙතා නාපි ධමමං	404
පාණිසසරා මුත්ඛයා ව	358
පාණිසසරං කුමහථුතං නිසීපෙ	436
පාණෙන නෙ පාණමහං නිමිසසං	104
පාතො ව බො උග්ගනෙ සුරියමහි	46
පාතො ව පාතරාසමිහි	188
පාපානී කමොනී කරොති බාලො	20
පාසාණසාරං බණ්ඩ	288
පාසාණො නුත නෙ හදයෙ	288
පාසාදවාසා පඨවීගවාසසං	424
පිඬහියානී සබ්බලොකිසසරසස	398
පිතරං මෙ ජනෙත්තං ව	312
පිතා ව මාතා ව උපට්ඨිතා මෙ	426
පිතා මමං මූල ඵලෙසනං ගතො	222
පිතු ව නඤ්ඤ සුප්පියො	316
පිතුසස වචනං සුඤ්ඤා	298
පියං මෙ මානුසං මංසං	432
පියා මෙ මානුසා කාමා	264

ප

පිටියිකා

පියො හි මෙ ආසි සුපණණරාජා	148
පීඨං ව සබ්බසොවණණං	350
පීණිතා නෙන ලාභෙන	302
පුකකුසපුරිසසසි නෙ ජනිඤ	72
පුඤ්ඤවිධංසෙ අමරො න වමහි	234
පුණණච්චි වෙමං පඨවිං ධනෙන	400
පුත්තා ව දුරා ව'නුජීවිනො ව	204
පුත්තාපි තුඤ්ඤං ඛහවො	206
පුත්තොති ව මෙ එතෙහි	208
පුත්තො ව මාතරං හතඤ්ඤා	280
පුත්තො තවායං තරුණො සුධමෙම	54
පුඤ්ඤ රසදදී ගොතති	316
පුරුකමෙන ධාවතති	276
පුරායං අමෙත අවෙච්චති	186
පුරිඤ්ඤෙ භුතපති යසසසි	176
පුරිමං දීඨං කා කං පභාසි දෙව නෙ	364
පුතිමංසං කුසලෙගන	42
පෙසිතා රාජිනො දුතා	48
පොසෙතා නෙ ජනෙත්ති ව	134

එ

ඒතං ජනපදං ගතඤ්ඤා	218
------------------	-----

බ

බකසසි ව පාවාරිකසසි රඤ්ඤෙඤ්ඤා	396
බලං පඤ්ඤවිධං ලොකෙ	170
බලිසං හි සො නීඝිලති	356
බවෙහඤ්ඤා බුහුමදනසසි	160
බහුති වසසපුගාති	310
බහුති සමණහදාති	264
බහුහි බන්ධනං ජීනා	158
බහුහි මෙ දනනසුගා උළාරා	116
බහුහි මෙ රාජකුලමනි සතති	112
බාරාණසසිං අහුරාජා	126
බිඤ්ඤාසසරො නාතිවිසසට්ඨවාකොයා	226
බුහුමලොකා වච්චිතා	64
බුහුමාති මානාපිතරො	320
බුහු උජ්චාරුමුඛො කුතොසි	106
බුහුමණො ව අධියාන	404

හ

පිටස්ඛිතා

හකෙබ්බා අයං මනුස්සානං	132
හජෙ හජනං පුරිසං	248
හණං කණණසුඛං වාචං	30
හාතරොජම් මහාරාජ	40
හාතරො හොතති මෙ ලුඤ්ඤ	28
හදකාරො ච මෙ පුතෙනා	120
හදකො වනයං පකඛී	40
හයඤ්ඤා නාගචධෙන අපචා	116
හයනනු තෙ අනවගතං මහනතං	202
හයා හී සෙට්ඨස්ස වචො ඛමෙථ	178
හරියා වෙ පුරිසං වජ්ජා	144
හරියා මමොනා තිසකා අළාර	198
හරියාසු පොසො සදිසීසු පෙකඛවා	368
හලලාටියො නාම අහොසි රාජා	42
හවනතං වදුමී හොතිං ච	314
හවනතී මිත්තාති අථො න හොතති	230
හවංතු කච්චිතු මහාසකතු	332
හවනනු චිත්තො සුතමඤ්ඤතො තෙ	8
හාසයෙ ජොතයෙ ධම්මං	440
හිත්තාති කට්ඨාති හුතො ච අභි	222
හියෙයා මං ආචීසී පීති	18
හුඤ්ජසු හොගෙ චිපුලඵලෙ කුමාර	50
හුතො ච සා දවාදස හනති පාපකෙ	362
හුතො මෙ හොගා තිදිවසුමි දෙව	52
හුතාති මෙ හුතපති නමඤ්ඤතො	234
හෙත්වාන නාසං අතිකස්ස රජජුං	202
හෙරී මුදිඛිතා පණවා ච සඛිතා	60
හොගඛලං ච දීසාවු	170
හොතො ච රට්ඨ විජිතෙ	304

ම

මජ්ඣිමනිකෙ සම්පට්ඨකෙ	38
මණයො සඛිඛමුත්තං ච	354
මණිමයා සොචණ්ණමයා උළාරා	198
මණි මමං විජ්ජති ලොහිතඛේයා	204
මණ්ඛවාය ඛාලොසි පරිත්තපඤ්ඤා	6
මතං වරෙය්‍ය පරිසුද්ධසීලො	418
මත්තා ගජා හිත්තාගලා පභිත්තා	82
මද පමාදෙ ජායෙථ	158
මනසා අගමා ඉඤ්ඤ	190
මනසා වෙ පදුට්ඨන	278

ම

පිටුවනිකා

මයමෙකරනනං විප්පවසිභෙ ලුඳු	44
මයුරකොණ්ඤාභිරුදෙ	296
මයොචිතා ජානපදු	136
මයහමිපී ධනං පහුතං	210
මරණං වා තයා සඳ්ඛිං	322
මලලං ගිරිං පණ්ඤාකං නිකුටං	42
මහාගණාය භක්ඛා මෙ	338
මහාරුකාභසස ඵලිනො	256
මහාරුකඛ්ඤපමං රට්ඨං	256
මහිඤ්ඛියං ආගමනං අහොසි	184
මංසකාජං අවහාය	122
මංසොදනං සප්පිපායං ච භුඤ්ජ	100
මා ච වෙගෙන කිව්චානි	168
මාණව අභිරුපොසි	414
මාතරං පය්මං දජ්ජං	134
මාතා ච පුත්තං තරුණං තනුජං	146
මා තාන ඉසසරොමභිනි	168
මාතා දීපදු ජනිඤ්ජසෙට්ඨ	72
මාතා පිතා ච භාතා ච	314
මාතා පිතා පරමා ඛන්ධවානං	144
මාතා පිතා භගිනී භාතරො ච	144
මාතා පුතෙතන සබ්බඤ්ජේ	302
මාතු ච මෙ රුදනතායා	210
මාතු භරියාය භාතුචච	140
මා තෙ අධිසරෙ මුඛච	168
මා කං චඤ්ඤ රුදි	208
මාදිසංසන න නං ජනනං	298
මා නං දහරොති උඤ්ඤසි	122
මා නං රුපෙන පාමෙසි	290, 292
මාතානිමාතා කලහානි පෙසුනි	96
මා නො අජ්ජ විකක්ඛංසු	342
මා නො දෙව අදු චකඛුං	16
මා භාසී පනනං සෙට්ඨ	338, 344
මා මෙ කුජ්ඣං මහාවිර	192
මායාකාරා රබ්බමිජේඣ කරොනතා	86
මායා වෙසා මරීචි ච	342
මායොසා මං කරි භද්දනෙත	132
මාසපු පුඛෙඛ රතිකීලිතානි	216
මාලං ච ගජ්ඣං ච විලෙපනං ච	200
මාලි නිරීචි කායුරී	92
මාගෙච කං අධම්මට්ඨ	132

ම

පිටස්ඛකා

මීගලුදෙඬු මහාරාජා	36
මීගීව හනනා සරවාපධාරිනා	366
මීසෙස දෙවා තං යාවනභී	186
මුඛං ව තසස භුසදසසනෙය්‍යං	224
මුත්තානං ව වාහසභසසානී පඤ්ඤ	64
මුත්තො ව සො පොරිසාදසස හස්වා	426
මුත්තො තුවං පොරිසාදසස හස්වා	418, 424, 426
මුත්තො වමෙපය්‍යකො නාගො	58
මුත්තො ව සො පුරිසාදසස හස්වා	102
මුත්තො න ඉවඡී ඔධෙධිතුං	342
මුත්තොසි හස්වා වාළානං	132
මුසා තාසං යථා සච්චං	402
මුසාවාදං පුරකකිස්වා	348
මෙසනං විත්තඤ්ඤ භාවෙථ	216
මොසං චසස හුතං හොති	356

ය

යකඛා ව මෙ පුත්ත මකංසු ඵචං	6
යකඛා පිසාවා අථවාපි පෙනා	84
යකඛා හවෙ සන්ති මහානුභාවා	6
යකෙඛ පිසාවෙ අථවාපි පෙනෙ	84
යතො පි ආගතො අයොෆ	140
යක්ඛසු හෙරි නදති	294
යථා ආරඤ්ඤකං නාගං	270
යථා උදයමාදිවේවා	314
යථා ව ම්‍යායං සුමුඛො	334
යථා වොරො යථා දිද්ධො	390
යථා තං සිවයො සබ්බෙ	16
යථා නදී ව පඤ්ඤා ව	400
යථාපි අසස නගරං මහනනං	144
යථාපි චන්ද්‍රෙ වීමලො	122
යථා පිතා වා අථවාපි මාතා	436
යථාපි තෙ ධතරථා	414
යථාපි නාවං පුරිසොදකමඤ්	76
යථාපි පාවකො බුහෙමි	124
යථාපි මාතා ව පිතා ව පුත්තං	12
යථාපි මාතු ව පිතු අගාරෙ	204
යථාපි රමමකො මාසො	122
යථාපි හිමවා බුහෙමි	124
යථා මහාවාරිධරො	88
යථා රසකමාගමම	438
යථා සාමුද්දීකං නාවං	270

ය

පිට්ඨකයා

යථාහං නච මාගමම	438
යද උමහයමානා මං	288
යද ච පටිඛුජ්ඣකිචා	316
යද ච සො පකිරති නා ජටායො	224
යද නා පසසනති සමෙකඛමානා	398
යදදදසං තං තිට්ඨන්ති	234
යද න පසසන්ති සමෙකඛමානා	398
යද පරාභවො හොති	32, 324
යද මං භුකුට්ඨං කචා	288
යද සුඤ්ඤාපි සුපිනෙ	316
යදී වසසසතං දෙවො	254
යන්ත්‍ර පාසෙන මහතා	324
යන්ත්‍රනිමං දදෙයාං පහඬකරං	210
යමද්දසා ච දහරිං කුමාරිං	118
යමකතපානෙ විපුලසමි ඔහිනෙ	156
යමාහු දෙවෙසු සුජමපනීති	14, 174
යමාහු නාඤ්චිරියනති	254
යමුග්ගතෙජො උරගොති වාහු	56
යමෙකරත්තං අන්ත්‍රපථෙතං	44
යමෙකරත්තං පඨමං	82
යමෙතමකඛා උදධිං මහන්තං	22
යධිමං නදිං පසසසි සීසසොතං	44
යසමා ච මෙ අනධිමනොසියාමි	106
යසමා ච වසසනි දෙවො	256
යසමා ච වාරි ගමහිරං	130
යසමා ච වීරියං අඤ්චි	254
යසමා ච සඬගභා එනෙ	320
යසස අසසසහසසානි	298
යසස උසහසහසසානි	298
යසස කං භතනො රඤ්ඤස්ස	340
යසස ධෙත්‍රසහසසානි	298
යසස නාගසහසසානි	296
යසස රථසහසසානි	298
යසස රුකඛසස ඡායාය	252
යසස ලොහිතකා තාලා	344
යසසසස සකඛි මරණෙන රාජ	76
යසසාහමිච්ඡාමි සුධං මහාමුනි	364
යසසා හි ධමමං පුරිසො විජ්ඣස්ස	434
යං එතා උපසෙවන්ති	70
යං කරෙයා කුපිතො දියො දියං	408
යං කිච්චං පරමෙ මිනෙ	334

ය

පිටප්පිටකා

යං කිඤ්චි උභතො තීරෙ	90
යං කිඤ්චි දුකං ච සුඛං ච එතෙතා	238
යං කිඤ්චි රතනං අඤ්චි	354
යං බලු ධම්මමධිනං	332
යං ච මාතුධනං හොති	318
යං වෙ තා උපසෙවනතී	406
යං වෙ දිසවා කණ්ඩරි-කිතානරානං	396
යං තං අපුච්ඡමහ අකිතඤ්චි නො	26
යං තෙ කතා බ්‍රාහ්මණස්ස ධනාසා	102
යං කං තාත තපෙ කම්මං	166
යං කං පති නිසිතෙතාසී	88
යං දණ්ඩකාරඤ්ඤගතස්ස මාතා	104
යං න කඤ්චන දෙපිච්ඡං	322
යං නරං උපරමතති නාරියො	406
යං පසු ධීරං ජඩෙධිති	162
යං පසු පසුපාලස්ස	164
යං මනුස්සා විචජ්ජනති	98
යං මං සො යාවිතුං ආග	18
යං යං හී ද්වාරං ගච්ඡතති	276
යං යං හී රාජ භජති	40
යං යාවමානා න ලභතති පුඤ්ඤ	98
යං චුඤ්චි උපඤ්ඤනං	342
යං වෙ පිච්චා හනෙය්‍ය පොසො	98
යං වෙ පිච්චා අඤ්ඤධිසා සයනති	96
යං වෙ පිච්චා අවෙලකොච නතෙතා	94
යං වෙ පිච්චා අකධකවෙණුපුතතා	98
යං වෙ පිච්චා උකකටෙයා ආච්චකතා	96
යං වෙ පිච්චා එකච්චා සයනති	98
යං වෙ පිච්චා විතතස්මිං අනෙසමානො	94
යං වෙ පිච්චා දුච්චරිතං චරතති	98
යං වෙ පිච්චා දුට්ඨරූපාව නාරී	96
යං වෙ පිච්චා දුට්ඨරූපොච්ච පොසො	96
යං වෙ පිච්චා පතතකච්චා සයනති	98
යං වෙ පිච්චා පුබ්බදෙවං පමනතා	100
යං වෙ පිච්චා පෙසනෙ පෙසයනෙතා	98
යං වෙ පිච්චා භාසෙය්‍ය දභාසනෙය්‍යං	96
යං වෙ පිච්චා චුට්ඨාය පවෙධමානො	94
යං සාලවනස්මිං සෙනකො	72
යං හී කිඤ්චි මනුසෙසසු	242
යං හී යාවෙ තං හී දදෙ	16

ය

පිටියවකා

යා ඉමා රතෝයා අතිකකනා	298
යා කාවී නජේයා ගබ්බමභිසසවනති	22
යා ච නිලොලාකනසීලා	392
යාවනෝයා පුරිසසසකං	74
යාව හරියා ධනකකීතා	282
යාදීසං කුරුතෙ මිත්තං	40
යානකඤ්ච වතිදං ලඤ්ච	264
යානි සච්චානි දීපදිඤ්ඤ	18
යා පුණ්ණමාසෙ මීගමඤ්ඤලොචනා	232
යාවතා කසී ගොරකඛා	188
යාවතෝයා උදබ්ඤ්ඤති	134
යාවනෝයා පුරිසසසකං	144
යාව මනුසසලොකසමිං	88
යා සීලවතී අනසුඤ්ඤධෙය්‍යා	70
යාහං පුබ්බෙ නිය්‍යාමී	210
යුතො දෙව රථෙ දෙහි	16
යුතො රථො මහාරජ	38
යුචා සුජාතො සුමුඛො සුදසුතො	78

යෙ

යෙ කුඤ්ජරා සත්ත යෙතා උලාරා	154
යෙ කෙවී මානුසා කාමා	110
යෙ කෙවීමෙ අකථී රසා පථව්‍යා	424
යෙ කෙවීමෙ මච්ඡරිනෝ කදරියා	358
යෙ කෙවීමෙ සුගතනිමාසසානා	358
යෙ බත්තධම්මෙ කුසලා භවතති	424
යෙ බත්තියාසෙ ඉධ භුමිපාලා	430
යෙ ගුහමනා ආකිණ්ණවාචා	144
යෙ ච කාමෙ පහස්වන	264
යෙ ච ධම්මසස කුසලා	314
යෙන අකේන ආගඤ්ජී	14
යෙ නොවීතා ජානපද	136
යෙ මං යාවිතුමායතති	284
යෙ මීගෙන මීගං හතති	284
යෙ වද්ධා අබහතිකකනා	348
යෙ වසතති සමීනාරො	312
යෙ විපපමුත්තා අනවජ්ජභොජිනෝ	54
යෙ වුච්චිඨ පරිභාසතති	278
යෙසං රාගො ච දෙසො ච	8

යො	පිටුව්ඛ්තා
යො අභ්‍යන්තරකව න පරසස දුක්ඛං	236
යො ඉසසරොමනීති කරොති පාපං	236
යො කිව්ඡග්ගසස ආතුරසස	70
යො ඛණ්ඩයො පබ්බජිතං අප්පදධී	180
යොගප්පයොගසඛ්ඛාතං	172
යො ගුහමනතං පරිරකඛණෙය්‍යං	140
යො ච අරියරුදං භාසෙ	348
යො ච එතාති යානාති	126
යො ච තං තාන රහෙඛිය්‍ය	168
යො ච ත්වං සබ්බො හෙතු	34
යො ච ධර්මවිභාගඤ්ඤ	172
යො ච රාජා අධම්මට්ඨො	258
යො ච රාජා ජනපදං	256
යො ච වනනකසාවසස	114
යො ච වසසසභසසානං	278
යොජයනතු රථේ අප්පෙස	300
යොජෙනතු වෙ රාජරථේ	8
යොජෙනතු වෙ රාජරථේ සුචිත්තෙ	60
යොජෙහි සාරථී යානං	18
යො තසස ආසි පලලඬෙය්‍යා	192
යො තෙ කතො සංගරො බ්‍රාහ්මණෙන	418
යො'ධ ධම්මං නිරංකත්වා	262
යො'නත්තෙනො මරණං බුජ්ඣධි ත්වං	428
යො තෙව නිද්දං න පුනප්පසංසං	238
යො ච පබ්බජිතං හත්ති	278
යො පාපකං කම්මකරං මනුසෙසා	234
යො පිට්ඨිමංසිකො හොති	92
යො පුත්තො කාසිරාජ්‍ය්‍ය	150
යො බ්‍රාහ්මණසභසසානී	296
යො හජනානං න හජනී	248
යො මංසහෙතු මීගචං වරෙය්‍ය	424
යො මීගෙන මීගං හත්ති	348
යො මෙ කතො සඛ්ඛරො බ්‍රාහ්මණෙන	420
යො රාජා අධම්මට්ඨො	278
යො ලොභා පිතරං හත්ති	278
යො වෙ ඉච්ඡති කාමෙන	316
යො වෙ කතඤ්ඤ කතවේදී ධීරො	182
යො වෙ දසස'නති වජාන	16
යො වෙ නරො සුහදං මඤ්ඤමානො	142

යො	පිටියිසකා
යො වෙ පියං මෙ'නි පියානුකසිඛි	432
යො වෙ හදයසස පදබ්ගු	72
යො සඤ්ඤතෙ පබ්බජිතෙ අවඤ්ඤි	180
යො සබ්බලොකං වරතො මහාමුනි	362
යොහං අත්ඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා	120
යොහිත්ථියා වා පුරිසසස වා පන	364
යො හිත්වා පුබ්බසංයොගං	92

ර

රඤ්ඤාභං පභිතො දුතො	120, 122, 126
රජ්ජං ච පටිපතනකම්භා	118
රත්තං ච වොරා බාදනති	160, 162, 164
රමසපු හික්ඛාවරියාය පුත්ත	54
රමමං ච තෙ ආවසනං කරොනතු	10
රසානමඤ්ඤාතරං එතං	414
රාජපුත්තො ච උඤ්ජාතො	68
රාජා අහොසිං මගධානමීසසරො	200
රාජා ඛො පබ්බජිතො	216
රාජා ච පයථිං සබ්බං	404
රාජා ච පබ්බජ්ජමරොවයිත්ථ	80
රාජාහිරාජා මනොජො	310
රාජා මෙ සො දීජා මීක්ඛ	324, 338
රාජා මෙ සො දීජො මීක්ඛො	34
රුක්ඛගහහනා බහුකෙත්ථ පුපථිතා	370
රුප්පපච්ච පළිමබ්බිච	88

උ

උඤ්චාරො කතොකාසො	138
උඤ්චා සුඛං මජ්ජනි අප්පපඤ්ඤා	22
උද්ද දෙච ඉමෙ සකුණා	344
උද්දපුත්තා නිසාමෙථ	110
උද්දි දෙච සමායනතු	110
ලොකවික්ඛමථනා හි නාරියො	406

ච

චච්චනාවළි සඛ්ඛාසා	128
චණ්ඩිකතො මඤ්ච චණ්. අනුක්ඛරං	14
චධිසස මෙ තනති පරාමසනො	114
චනෙ එලං ච මුලං ච	306
චන්දිත්ථා සො පිතරං මාතරං ච	422
චන්ද්‍ර අභං පබ්බතරාජසෙට්ඨං	154

ව

පිටියබ්‍යා

වදෙදු ඉදිවිරි සාමං	154
වදෙදු භාගිරථිං ගඛනං	154
වදෙදු සීහෙ ව න්‍යාගෙස ව	152
වරං වෙ මෙ අදෙ සකක	192
වාණිජ්ජ රට්ඨාධිප ගච්ඡමානො	194
වාතසීතානි භකෙබ්බිං	128
වාතඝ්ඤ ජාලෙන නරො පරාමසෙ	404
වාතො ව ගන්ධමාදෙනි	340
වාළමීගානුවරිනෙ	128
විකිණණවාචං අනිගුග්ගමනනං	140
විචිත්‍රපුප්ඵං හි වජං සුතං මයා	228
විජ්ජාධිරා ඝොරමධියමානා	86
විදොධා ව නාගො කොඝ්ඤමනාදිසොරං	114
විනාපි දනා තච වචනං ජනිදු	58
විබ්භතනවිනනා කුපිතිද්දයා'සි	56
විමදෙ තීහි වසෙසහි	190
විචිත්‍රච භාසෙය්‍ය දිවා රහස්සං	74, 144
විවිධ අධිමානා සුඤ්ඤාමහං	48
විලාකා මුදුකා පුද්ධා	188
විලොමමාවරනී අකිච්චකාරිණී	394
විසං පජානං පුරිසො අදෙය්‍ය	428
විසසාසමාපජ්ජමහං අවෙලො	142
විසසාසයෙ න ව නං විසසෙය්‍යො	148
විහිතා සතනි මෙ පාසා	328
වීතසද්ධං න සෙවෙය්‍ය	248
වෙණි කුමසි වණ්ඤාලී	296
වෙද න සච්චා න ව විඤ්ඤාහො	76
වෙදෙහපුතො හද්දතො	150
වෙලා යථා සාගරවෙගවා පි හි	376
වෙසසුන්තරං තං පුච්ඡාමී	166
වෙහාසයං අගමා භුරිපඤ්ඤා	4
වෙහාසයං කම්මාගමම තිට්ඨසි	94
වෙහාසයං තිට්ඨති අනනලිකෙඛ	174

ස

සකස්ස දසස්ස යද සුඤ්ඤාමී	422
සකිදෙව සුතසොම	420, 428
සකුමාරො සධාන්‍යසමී	336
සකනා උභිනනං චචනං තිතිකඛිතුං	178
සකෙසා ව මෙ වරං දජ්ජා	234
සකෙසා පි හි භුන්පනි	166
සකෙසාහමසමී දෙවිදෙදු	18

ස	පිටුවකිකා
සබා ව මිනො ව මමාසි සිවක	16
ස බිප්පමෙව උපගමිම අසසම.	376
සබ් කුව. කුණ්ඩලිනි	168
සහගුපග. පුඤ්ඤකම්ම. ජනිඤ	240
සඤ්චවායං සමුද්ධතො	272
සඤ්චරෙව අමිතඤ්ඤි	146
සඤ්චාමසියෙ සරසනති සංයුතෙ	376
සවානං බාලො පරනෙයොහා හමසමි	52
සවෙ අත්තප්පයොගෙන	338
සවෙ අනුදිට්ඨං තයා මහාමුනී	360
සවෙ අයං නීයනී භොජනස්ම	194
සවෙ අහං තාත තථා යථා පුරෙ	156
සවෙ අහං මට්ඨසාමි	90
සවෙ ඉදං බුඤ්ඤෙ සුරජ්ජකං සියා	164
සවෙ ව තං රාජමදෙසභෙය්‍ය	14
සවෙ කුවං හතකුරුක්ඛපසුතො	412
සවෙ කුවං මඤ්ඤ සනිං ජනිඤ	238
සවෙ කුවං විපුලෙ ලඤ්ඤාගෙ	156
සවෙ කුවං සඤ්ඤාසි	416
සවෙ කුවං අමුඤ්ඤාමරසි	294
සවෙ විවාතො ගිරිමාවභෙය්‍ය	418
සවෙ පුඤ්ඤ කත භෙකු	250
සවෙ මංසානි භාමරසුං	294
සවෙ ලභෙඨ්ඨි ඛණං වා රහො වා	396
සවෙ ව කිසමිච්චි කාලෙ	140
සවෙ වො වුඤ්ඤ මානානං	134
සවෙ හි වචනං සච්චං	288
සවෙ හි වාතො ගිරිමාවභෙය්‍ය	58
සවෙ හි විරියං නාසස	254
සච්චං කිර මහාරාජ	412
සච්චං තසස හුතං භොනි	356
සච්චං තෙ පටිජානාමි	298, 300
සච්චං ඛො එතං වදසි කුමාර	50
සච්චපට්ඨකුඤ්ඤ තවමෙස භොකු	58
සඤ්චයො නාම මෙ භාතා	122
සඤ්චවො කාලසුතො ව	274
සට්ඨි අසසසහසසානි	268
සට්ඨි ගාමසහසසානි	266
සට්ඨි ධෙනුසහසසානි	268
සට්ඨි නාගසහසසානි	268
සට්ඨි රථසහසසානි	268

ස

පීඨයඛ්‍යා

සතං එකො ච මෙ පුත්‍රතා	36
ස තාදිසො පච්චන්ති ලොහකුමභියං	280
ස තාදිසො භුමීපති	258
සත්ත කණ්ණඛ කර්ථිතාන	292
සත්තමච්චි හදුමධනස්ස	262
සක්ඛගුබ්බො ච වොරානං	40
සක්ඛි ලොහකුටෙභි	284
සක්ඛා ච තෙ භොමී සබ්බා ච ත්‍යමනී	434
සක්ඛා ච මෙ භොසී සබ්බා ච මෙසී	434
සද පි හදුමධනස්ස	202
සද මං ගීලතී මච්චු	122
සඤ්ඤාං දෙවී මනුජෙජු පුජිතා	368
සන්තප්පසිකා නෙසාදං	332
සන්තො ච උඤ්ඤං ගච්ඡන්ති	284
සන්තො ච මෙ අපචිතා	352
සන්ධං කක්ඛා අලිතොත්ත	146
සප්පඤ්ඤාං කාමගුණෙ අවෙසකති	182
සබ්බදුක්ඛසමනීසංගමං සිවං	410
සබ්බ භොග පරිජිණ්ණං	158
සබ්බ රතනී වින්තසිකා	354
සබ්බසෙනො පුරෙ ආසී	246
සබ්බං කර්මසාම තවානුසාසනං	184
සබ්බං නරාතං සඵලං සුචිණ්ණං	8
සබ්බා නදී වඛ්ඤගතී	396
සබ්බස්ථියො සිබ්බිව සබ්බභසබ්බා	404
සබ්බච තෙ වසං ගතා	302
සබ්බසමෙවං හී නරාත නාරිතං	84
සබ්බො හි සංසයං පඤ්ඤා	312
සබ්බිරෙව සමාසෙඵ	420, 428
සබ්භි භෙතං උපඤ්ඤානං	342
සමණෙ බ්‍රාහ්මණෙ වදෙඤ	152
සමණොති මෙ සමිත්තනො අභොසී	142
සමඋචිතො පුටු සලෙලන නාගො	116
සමානලී දෙවචරෙන පෙසිතො	362
සමපක්ඛ වාහනො පොසො	38
සමෙබ්බාධි පනො ච මහානුභාවො	118
සමිඤ්චො නාම මෙ භාතා	122
සයං ආයං වයං ජඤ්ඤා	168
සයං ජානපදං අක්ඛං	168
සයං විමානං නරදෙව දීසවා	194
සරං ච ජුහතී යො සො	356
ස රාජපුත්තො පරිදෙවයනො	48

ස	පිටුවනිකා
සරාජා පරිදෙවෙසි	66
සරාජා පාවිසිව්‍යමිතං	60
සරානි වීයනති සසෙලකාන්තා	82
සරිතා සාගරං යනාභි	404
සරෙ යථා වාරි ජනිඤ්චට්ටං	438
සලකඛි ධිතිසමපනොතා	166
සලුඤ්ඤ භංසකාපෙන	344
සලලපෙ නිසිතබ්‍යනපාණිනා	406
ස චිතරාගොපච්ඡන්දයෙ දෙසං	182
ස සමුද්ද පරියායං	138
සහසස්සො ඉමා ගාථා	420
සංචූපමං සෙනමතුලාදසසනං	362
සංදඬුච්ඡාලං පරිභින්න ගතනං	280
සංචච්ඡරං දිබ්බරසානුභුක්ඛා	200
සංචච්ඡරං වා උන්තං වා	318
සංචච්ඡරො මෙ වුසිතො තචනතිකෙ	204
සංචාසෙන හි මිත්තානි	230
සා ඉසස්සිතා දුක්ඛිතා චසම් ලුද්ද	112
සා කොසියානුමතා ජුතීමතා	374
සා කොසියෙනානුමතා ජුතීමතා	370
සාධාහි රුකොඛා ලභතෙ සමඤ්ඤං	78
සා ච අනොනපුරං ගන්ඛා	66
සා ච අසසමමාගඤ්ඤී	182
සා ච තං වනමොගඤ්ඤ	188
සා තං පගගඤ්ඤ උභොහි පාණිහි	374
සා තස්මි පරිදෙවෙසි	182
සා කං මයා අජ්ජ සකමහි අසසමෙ	370
සා දුර සඬකං ච නිසෙධයික්ඛා	42
සාධු ධම්ම සුචී රාජා	242
සා නුත පුත රෙ පකකා	162
සාමා ච සොණා කබලා ච ගිඤ්ඤා	280
සා මුහුත්තං පලායික්ඛා	28
සායං ච පාතො උදකං සජාති	50
සායං ච පාතො කුටකාරි	284
සාලා කරෙරි බහුතකස්ම පමුඤ්ඤො	372
සාලීසසරො සාරිපුත්තා	184
සා සුත්තවා නීලදුමාහිලමබ්‍යා	372
සාහං අජ්ජ විරාසව්ච්චි	316
සිසෙපන විජ්ජාවරණෙන බුද්ධියා	366

ස

පිටිවැනි

සිරාහං දෙවී මනුජෙසු පුජිතා	364
සිරි ව නානා ලකඛි ව	166
සිලෙසුපමා සිබිරිව සබ්බහකරා	398
සීසං නභාතො උජුලමාලධාරී	112
සීභා ව ව්‍යඥා ව අපොපි දීපියො	86
සීභා ව්‍යග්‍යා ව දීපි ව	130
සීභො යථා ලොහිතමංසභොජනො	388
සුකභපකෙඛ යථා වඤ්ඤ	438
සුකිච්ඡරූපං පරිදෙවයවෙතා	44
සුචීං සුගඤ්ඤං තිදසෙහි සකඝ්ඤං	360
සුජාතො නාම නාමෙන	414
සුඝනනු භොනොතා මම වචනං	312
සුඝනනුමඤ්ඤං පරිසා සමාගතා	50
සුතාව පණ්ඩිතා ත්‍යජො	346
සුක්ඛා කණ්ණසුඛං වාවං	30
සුක්ඛා ධම්මං විජානතති	428
සුක්ඛාන ගාථා පරමස්සඤ්ඤිතා	184
සුදුකඝරං අනරියෙහි	328
සුදුකඝරං පොට්ඨාදෙ අකාසි	422
සුදුප්‍රඥාතී පුරිසස්ස යා හිතා	156
සුභාසිතං තෙ අනුමොදියාන	178, 180, 182
සුමුඛ අනුපච්චනානා	322
සුමුඛො ව අච්චොතානා	352
සුරියො කස්සිකො හිකඤ්ඤ	378
සුලොලාභො වන මෙ අභොසි	10
සුවණ්ණවඤ්ඤස්ස ඛණ්ණිපාතිකා	374
සුවණ්ණවිතකං භූමී	60
සුවණ්ණවීරවසනො	286
සුවණ්ණ සංඛ්‍යාවධරා සුවිග්ගහා	156
සුසංඛ්‍යානිතනා ජනො	168
සුසන්ධි සබ්බස්ස වීමට්ඨිමං වණං	226
සුසංවිහිතකම්මෙනා	158
සෙනෙවි කං පණ්ඩි සස්සමානො	102
සෙවෙථ වුට්ඨි නිපුණ ඛණ්ණසුතෙ	182
සෙවමානො සෙවමානං	40
සො අපපමනො අකඤ්ඤො	168
සො ඉධ ගරහිතො පරස්ස ව	410
සො උපෙති තිරයං පතාපතං	410
සොකල්පය දුරඤ්ඤාය	150
සොකුඤ්ඤො ඵරුසං වාවං	352
සො ව තං නිරයං පනො	280
සො ව පොකඤ්ඤො නිරො	18
සො ව භක්ඛ පරිකඤ්ඤො	264
සො ව ගෙන නිකම්මෙ	190, 324

ස	පිටපිඛනා
සො ව වෙගෙනුදූෂණො	132
සො වාහං නිප්පතස්සාමී	414
සො වීධ සඛිය පියානි හිකා	432
සො වෙ අකො ව ධමෙලො ව	250, 252
සො ජිනනවාතං කමසි අසුච්චි	94
සොණා ධංඛා සිගාලා ව	294
සොතං පවිසස න වීරස්ස නාගො	196
සො තං යොගං පයුඤ්ඤස්ස	344
සො තං වීජිකා සඛගාමං	300
සො තස්ස භුකා ව අපො රමීකා	60
සො තෙ සභායං මුඤ්ඤාමී	326
සො කං සබ්බස්ස සුභදයො	166
සො නුනාහං වධිස්සාමී	238
සො පච්චිතං නිරයෙ සොරරූපෙ	58
සො පනිතො පවුතෙනන	326, 328
සොඛනම්ච පටිච්ඡතො	390
සො මං තතො සමුට්ඨාසි	130
සො මං දිස්වා කිසං පණ්ණිං	130
සො යං එවං ගතා පකඛි	330
සො සඛිඛපාලො කරමානරූපො	198
සො සෙකා නුන මරණං	88
සො වො අහං පමොක්ඛාමී	28
සොහං අප්පනදරපො	88
සොහං තථා කරිස්සාමී	192
සොහං තෙනාහිසතොමී	132
සොහං දදමී සාරතෙන	136
සොහං ධම්මං අවෙකඛනො	322
සවායං ධමෙලො ව තෙ විණෙණො	322
සොහං සභාව සාධාහි	130
සොහං සමාගමෙ ජනිඤ්ඤා තෙහි	194
සොහං සුඤ්ඤානාමී	10
සොළසිකී සහස්සානි	56, 92, 138, 268
සවාගතං ධෙවීදං භවතං	332
සවාගතං තෙ මහාරාජ	310
සොධිප්පාගා භාරදාමො	120, 122, 124
සවායං දිතොව නදති	246
සවායං වණො ඛජ්ජති කණ්ඩුවායති	220

හ	පිටුව්ඩකා
හස්පාද ව නෙ සෙතා	128
හස්ථාරොහා අතීකට්ඨා	158, 300
හස්ථී අඝසා රථා පතති	218, 308
හස්ථිකඛන්ධිකඛ ආරුඤ්ඤා	300
හස්ථි ගවාසසා මණිකුණ්ඩලා ව	24
හස්ථිබන්ධි. අඝසබන්ධි.	402
හස්ථී අසෙස ව යොජනනතු	306
හස්ථීහි අසෙසහි රටෙහි පතති	82
හතෙයපු ජිකෙයපුමපි ජෙදයෙයපු.	402
හන්දුස්ස කං මුඛව වධා දුජ්චහ	146
හන්දුහි දුති තිදිවං සමකකම	378
හරියමානො ධතරටෙඨා	340
හරෙණුකා වෙළකා වෙණුතිණුකා	372
හිත්වා සරං පබ්බජිතො අවෙලො	146
හිමවවයෙ හෙමවතාය තිරෙ	42
හියොයාති හීයති පොසො	78
හිරාහං දෙවී මනුජෙසු සුජිතා	370
හිරි උපුලවණණාසි	378
හිරිමනා පි අහිරිකභාවං	98
හිරියා තිතිසංඛාය දෙමන බන්ධියා	146
හීන ජවෙවාපි වෙ හොති	36

සඤ්ඤා නාමානුකම් මණිකා

	අ	පිට්ඨකයා		ඉ	පිට්ඨකයා
අගළු		46	ඉරෙයු		378, 436
අචෙකාල		382	ඉසිසිඞ්ඞ	186,	190, 218
අචෙකාලකං		44			388, 390
අඞ්ඞ		304	ඉසස (මිග)		378
අඞ්ඞරිසං (ගොතමං)		180, 276		උ	
අචෙලො		146	උකකුසා		10
අච්ච		372, 378	උද්ඞි		410
අච්චන		386	උද්ඞරා		90
අච්චනො	178,	180, 276	උද්ඞක		378
අකුචන		380	උද්ඞකා	44,	222, 372
අඞ්ඞකො		174	උපභොතිසො		4
අඞ්ඞංකං		74	උපච්චාසො		4
අඞ්ඞුකක	44,	382	උඞ්ඞරි		136
අඞ්ඞවතී		422	උමොදයනතී		232
අනුරුද්ධො		184	උච්චද්ද		376
අනුසිසෙසා		184	උසිර		382
අඞ්ඞකච්චනු		98	උසසචො		380
අඞ්ඞ		90, 370		ඵ	
අරිකුමො		262, 266	ඵඞ්ඞමිග		378
අලමබ්බො	186,	190, 192	ඵඞ්ඞයා		372
අලිනවිකො		426	ඵඞ්ඞයාකා		374
අලිනසන	102,	108	ඵසුකාරි		78, 80
අලිනතී		304		ඹ	
අච්චනීසු		10	ඹකනාකපුකො		296
අච්චි		274	ඹසධ		378
අඞ්ඞක		382	ඹසධි - නාරකා		188
අසසක		304		ක	
අසසක		372	කකුධ		382
අඞ්ඞපාරක	232,	234	කච්චායනො		184
අලාර		196	කච්චිකාර		382
	ආ		කඞ්ඞචෙර		382
			කඞ්ඞිකාර	46,	382
ආටා		62	කඞ්ඞරු		378
ආනාකු	184,	400, 404,	කඞ්ඞරි		396
	406,	410, 412	කඞ්ඞකාර		382
ආභුච්චනො		372	කඞ්ඞඞිපායන		278
ආලි		372	කඞ්ඞනා		386
ආසා	360,	364, 366, 368,	කද්දි		372
ආසිච්ච		86	කද්දිමිග	372,	378
ආලමබ්ච		388	කච්චිල		108

ක	පිට්ඨවතා	ක	පිට්ඨවතා
ක මොචකා	398	කොවිලාර	382
ක මොසපාද	104, 434	කොසලරාජා	388
කරචික	380	කොසිකී	88
කරෙරි	372	කොසියො	308, 314, 356, 362, 364, 374
කලාබු	178, 180	කොජුමහ	92
කසසපො	184, 388		
කාකව්ඡක	372		
කාකානි	382	බ	
කාකොල	280, 284	බෙමක	344
කාදමබ	382	බෙමා-නදී	220
කදමබ්භ	148		
කාරණව	382		
කාලිඛගරාජ	184	ග	
කාවිජෙයු	74	ගජුමාදන	42, 358
කාසිපනි	348	ගොරිමජු	22
කාසිරාජ	58, 60, 262, 344, 354		
කාසුමාරියො	38, 310	ච	
කාළ	412, 414	චකොර	378
කාළසුතහ	274, 278	චකකවාක	372
කාළහඤ්චි	412	චජන	46
කාලාගඵ	382	චජු	208
කිකී	374	චජ්ඣමා	104, 108, 408
කිහගර	396	චජෙයු	358, 418
කිමපුරිස	378	චමර	378
කිසවච්ඡ	178, 184, 276	චමපක	382
කුණකුහ	372	චමෙපයාකො	58
කුට්ඡ	382	චිතතක	26
කුණාල	372, 380, 400, 406	චිතො	8
කුණබලිනි	168	චිරිටි සඬකා	224
කුරර	410	චිතක	372
කුරවක	44, 382	චෙලාවක	378
කුරුඛගදෙව්	388	චොච	382
කුසරාජා	292		
කුසාවනී	286	ජ	
කුයො	288, 296	ජබබ්භාණ	110, 112
කෙකා	370	ජමා	372
කෙනක	372, 382	ජලඛාකුමාර	388
කොක	372, 378		
කොකිල	62	ජ	
කොඤ්ච	62, 372	ජමබුක	170
කොරණබ	382	ජමබු	90, 222, 372
කොරවා	416, 418	ජමෙබානද	374
කොලිතො	184	ජානිපුමන	382
		ජීවඤ්ඡිවක	370, 372, 378

	ක	පිටපත	ප	පිටපත
තිකුටං		42	පඤ්චාලොභා	102
තිමංගලො		406	පඤ්චාලො	158
	ද		පණව්‍යා	60
දණ්ඩකී		178, 276	පණ්ණරක	42, 140, 148
දනට්ඨ		382, 408	පතිකොලමඛ	38, 40
දංඝපසස		272	පදමක	370, 382
දීප්ති		374, 378	පනස	370
දීපාච්චි		266, 270	පබ්බතො	184
දුයොධනො		404, 406	පභාවතී	286, 290, 298
දෙවදරු		382	පලාසාද	372
දෙවබ්‍රාහ්මණො		404, 406	පසදමිත	378
දෙවලො		184	පාටලී	44, 222, 372
දෙව්‍ය්‍ය		74	පාධින	372
	ධ		පාණසසර	358, 436
ධම්මා		284, 294	පාවක	382
ධතරට්ඨා		414	පාවාර	376
ධතරට්ඨො	32, 326, 328, 330,	336, 340, 344	පාවාරික	396
ධනනන්දවංසී		388	පිඬුල	246
ධනුසෙබර		138	පිඬුයානි	398
ධමනන්තරී		86	පියක	382
	න		පියච්ඡ	382
නකුල		86	පියාල	370
නටකුචෙර		388	පිලව	382
නඤ්ඤ	310, 314, 316		පිසාව	84
නඤ්ඤන		186, 410	පුකකුස	72
නලීන		382	පුඛගව	390
නලීනිකා		216	පුණ්ණකොකිලො	410
නවමලලීකා		382	පුණ්ණො මනනානිපුණො	184
නාග		378, 384	පුණ්ණමුඛො	382
නාරද	404, 406, 410		පුනනාග	382
නාරදෙ	184, 360, 362, 410		පුබ්බදෙවා	100
නාරදෙ දෙවබ්‍රාහ්මණො		404	පුබ්බදෙ	176, 360, 376
නාලීකීරො		178, 180	පුරිසලලී	378
නීප		90	පෙතා	84
නීවාර		372	පොරිසාදෙ	102, 106, 418,
නෙරු	388, 390, 418			422, 426
නෙසාදෙ		324	පුසසකොකිලො	382
	ප		බක	396
පජාපතී		104	බාරාණසී	64
පඤ්චාලවණ්ණ		388	බිලාර	372, 378
			බුඝමදනන	160, 272, 282, 398

හ	පිටප්පිටකා	ය	පිටප්පිටකා
හණ්ඩකුළී	4	යමො	388
හලොවිය	42, 46	යුධිට්ඨිල	386
හාගීර්ථී	154		
හිඬකාර	380	ර	
හීමරලො	174	රාම	104
හීමසෙන	386	රාහු	408
හුප්පන	382	රුරු	372, 378
හෙරී	10, 60	රෙණු	48
හොප්පනො	202	රොරුව	274
හොපො	86	රොහනන	26, 28
		රොහින	372
ම		ල	
මකර	406	ලබුප්	90
මගධ	304	ලුරුක, ලුරු	28, 424
මසවා	14, 174, 190	ලොරු	370, 382
මණ්ඩවො	6	ලොමසුරු	388
මදීරා	388	ලොහකුමහි	280, 282
මදු	286, 288		
මදුකුලං	300	ච	
මධුකා	372	චකුල	382
මධුගනක	382	චක්කුල	382
මනොපො	306, 310, 312	චනුහු	186
මනොසිලා	380	චරාහ	372
මයුරා	62, 372, 378	චරුණො	104
මලං	42	චාතමීග	378
මජුලව	382	චාරණ	378
මසකසාර	196	චාසවො	362
මහාපනාප	180	චාසෙට්ඨී	78
මහීස	372, 378	චෙණු	372
මහොරග	382	චෙනරණී	86, 282
මහොසධ	20, 72, 134, 140	චෙනස	372, 382
මාතඩක	4, 276	චෙදෙහපුනො	150
මානලී	358, 362, 374	චෙනතෙයා	388
මාලුවලනා	408	චෙසසනතර	166
මීග.වීර	436	චෙඵකා	372
මුවලිඤු	372, 382	ච්ඡාය	372, 374, 378
මුඛඩක	358		
මුද්දිඩක	10	ස	
මුරප්	388	සකුලා	372
මෙජ්ඣාරකුණං	8	සකෙකා	18, 24, 100, 176,
මෙජ්ඣා	8		234, 270, 304
මෙණ්ඩිසසරො	184	සඤ්ඤිවො	372, 374
මොව	372	සඤ්ඤපාලො	198

ස	පිටුවකිකා	ස	පිටුවකිකා
සඛකානෙය	274	සීහ	372, 378
සච්චනපාවී	386	සුජපෙති	14, 174
සංකපීචො	274	සුජාත	414
සතථකිකා	372	සුතනා	30
සතනිගුලේඛො	38, 40	සුතසොම	206, 216, 410, 420, 428, 432, 438
සඤ්ඤා	374	සුදසසනං	216
ඌ ඛලිනික	100	සුධඉචො	54
සඤ්චරො	408	සුතඤ්ඤ	230
සමබුලා	150	සුජනණ්ණ	58, 140, 146
සමහුත	8	සුමුඛ	32, 322, 332, 336, 338, 340, 350, 352
සරගඛෙහො	176, 184	සුරියො	104, 358, 376, 418
සරහමීග	378	සුසුනාග	376
සරහො	36	සෙහක	20, 72
සලල	90, 382	සොගතධික	382
සස	372,	සොණ	304, 306
සසකණ්ණ	378	සොණකො	260
සහදෙව	386	සොණා	280, 294
සහ සසනෙතො	374	සොකපීය	414
සාධමීග	372	සොකපීසෙන	150
සාමාක	378	සොහකපන	370
සාරිපුතො	184, 410	සොමදනන	212
සාල	44, 222, 382, 408	සොමනසස	48, 54
සාලියො	162	සොමො	104
සාලියසරො	184, 366		
සිඛණ්ණ	372		
සිඛී	388, 398	හ	
සිගාල	294	හරිනාල	380
සිඛගු	372	හරෙණ්ණකා	372
සිඤ්චාරක	44, 372	හංස	372, 382
සිරි	360, 364	හිඬුලක	380
සිවයො	16, 18, 20	හිරි	360, 364, 370, 372
සිවිරාජා	16, 234	හෙමචකා	42

විසෙසපද්‍රව්‍ය කකමණිකා

අ	පිටියකිනා		අං	පිටියකිනා
අකමිණි නොයාං	4, 6	ආදසදුසසමණිඛන		392
අකුතොභයා	382	ආදු		412
අකඛානපඤ්ඤිමං	404	ආදෙයාරූපං		398
අච්චනතපෙමානුගතසස	402	ආනන්දිවිනෙතා		428
අච්ච නතඪිලාසු	402	ආයතතළනා		360
අච්චාවදති	392	ආරාමක රාසු		396
අචනකා	162	ආචලානි	68,	406
අඛච්චිඛානි	380, 382	ආච්චනී මහාමායා	68,	406
අතිවිමොඤ්ඤා	274	ආචලා		390
අතිමානිතා	4	ආචාසු	398,	400
අතිවිතොරො	276	ආපෙළිකෙ		376
අතිවෙලං	144	ආසසානා		2
අඤ්චනී	428			
අදකඛමොයො	2	ඉ		
අදෙවසනො	398	ඉඤ්චියානං		398
අඤ්චානපරියායපථෙ	380, 382	ඉන්ද්‍රසගොතන		378
අධමුකාලො	12	ඉසසරකුඤ්ඤා		252
අධිච්ච ලභං	200	ඉසසාධමෙමො		66
අනලා	406	ඉමෙසරං		354
අනඤ්චනොයාං	438			
අනාසකා	254	උ		
අනාලභියො	24	උට්ඨානකං		400
අනිඝභාසු	396	උදු		416
අනුමොදියාන	180	උප්පසුතිකා		144
අනුපමෙතො	2	උපභවච		8
අනතකරී	390	උපාගා		432
අපසාදිතො	38+	උබ්බාමොයා		380
අපපතිකාරිතායො	380	උමහාලපයා		288
අපෙපචනාම	380	උච්චලෙ ඛකති		392
අඵන්දනා	38	උසිතො		204
අඛභාඤ්ඤා	414	උභාඤ්ඤානෙ		212
අඛභුට්ඨිතොච	82			
අභිදෙසගතො	72	එ		
අභිසමෙහානනී	380	එකනාභොරියො		388
අලීනචුතතිං	400	එකොදිභාවා		264
අචාකරෙයා	430, 434	එළකමාරකං		388
අච්චිචං	392			
අචුක්ඛපරිභොගෙන	414	ඔ		
අච්චාඤ්චකො	438	ඔචිතකො		432
අසනීනං	400	ඔකච්චකො		2, 4
අසංචිභාගී	364	ඔමසනනී		402
අසා	402			
අසසංඛන්ධං	402			

	ම	පිට්ඨකා	බ	පිට්ඨකා
ඔරකුලං		398, 400, 402	බන්තධිමෙම	424
ඔරුන්ධියානං		78	බාදියා	412
ඔලඛකාපෙති		392	බුණ්චවාමනකෙන	386
ඔසධොයා		152		
ඔසි ඤාටියා		404	ඉ	
ඔසසපේ		404		
ඔසසට්ඨකායො		56	ගඛනිත්ථුපමාසු	402
			ගලාගලං	410
			ගුඤ්ඤාභණ්ඩකං	392
			ගෙල ඤාඤා	386
			ගොපුට්ඨං	402
	ක			
කකකුපසෙවිතං		292		
කකිංචපතනං		416		
කකිජානි		394, 396	ච	
කකිලාය		380	චතුස්භතනං	386
කකුභසපු සිරුපමා		400	චතුලට්ඨරූපං	178
කකනාමධෙය්‍යා		430	චාගමතතා	20
කකොත		422	චිත්‍රගාථා	66
කකනපසකතනං		398	චිත්‍රබ්බෙත්‍රබ්බියො	408
කකිවෙඤ්චි		386	චෝච්චා	278
	කා		ඡ	
කාම-කාමිනී		398	ඡවක	404
කාමවාරවා		390	ඡවධාහකං	402
කාරා		426		
කාසාවියා		48	ඡ	
			ඡය්‍යානි	392
			ඡලබ්බපෙසී	414
	කී		ඡච්ච	2. 384, 414
කීමොනු		416	ඡරුදපානං	6
			ඡානිමද්දෙ	4
	කු		ඡාතු	434, 436
කුඬකුමීයජාතා		374	ඡායාජිනෙන	384
කුඬකුමී		394	ඡිගිංසතො	16
කුමහ ඤානා		436	ඡිතාවිනී	374
කුලචචචින		212		
කුලුලං		398	කු	
	කෙ		කුඛානාගාරං	66
කෙතකපුප්ඵනෙතනං		78		
කෙසලුන		408	ක	
	කො		කපනෙය්‍යා	374
කොට්ඨක		382	කමබ්බපධානෙ	436
කොමාරභතාරං		400	කලාදිතා	430, 434, 436
			කිබ්බිණමතනී	136
			කුලාපුඤ්ඤකෙන	386

උ	පිටියැකා	උ	පිටියැකා
උණඩිලසෙයාකා	254	පකඛියො	374
		පජ්ජා	10
		පඤ්ඤාමගුණසානගොචරා	406
		පඤ්ඤානීකා	386
		පඤ්ඤානඤ්ඤා	388
දකඛිණෙයො	2	පටිකිරියෙමු	4
දද්දලලානං	374	පටිවිසසකෙහි	396
දරුකට්ඨලකො	94	පතිවෙලලනභි	402
දරුසඛකාටයාන	218	පථදුටුනො	4
දීජපෙති	404	පදෙසං	392
දිඤ්ඤා	388	පද්ධාරට්ඨාසිනී	392
දීනකාමාසු	402	පද්ධාරමභි	308
දීපරකඛසිගණා	406	පපා	400
දුටුද්දයානි	12	පමුච්චා	416
දුපිච්චායො	388	පරදනතුපජීවිං	2
දෙවාරිකා	48	පරාභුත	378
දොපිතිකා	386	පරාවභ්‍යජාතා	394
		පරාවිතතජාතා	394
		පරිකිණෙණො	14
		පරිණාමයමානා	386
		පරියාපදනොන	338
		පරිහිනා	394
		පලිබ්භි	392
		පවුසං	394
		පච්චාච්චිකං	376
		පභුතභංගං	200
		පජ්ජසංචාරිකං	232
		පා	
ධනුකාරි	392	පායෙන	424
ධමමානිකාර	238		
ධරණිධර	378		
ධරණිමභිසසර	416		
		පු	
නච්චගීතභණිතමභිතාවුධා	406	පියානුකඛිඛි	432
නමුච්චපාසවාකරං	408	පියාවලෙසිනා	406
නසසථ	380	පියසප්පි	386, 396
නාගකඤ්ඤා	54	පුඤ්ඤාචරුපපතනං	8
නාගනාසුරු	288	පුපථජඛිකං	402
නාලිකෙරසඤ්ඤාරියෙන	380, 384	පුබ්බකතී	252
නිබ්භනි	392	පෙතරාජවිසයං	410
නිකඛනාපාද	396	පෙත්ඤානිනො	280
නිව්වයනො	400	පොකඛරකෙඤ්ඤා	18
නිජ්ඣපනං	84	පොරිසාදසසි කනොන	422
නිමිසසනි	410		
නිරංකඤ්ඤා	262, 432		
නිලලාලෙති	392		
නිලලාකනසීලා	392		
නිවාතකෙ	396		
භිසීචථ	436	බ	
නෙල (නෙල මණ්ඩල)	378	බද්ධවසානුගතසසි	396
		බඤ්ඤා	388

බ	පිටියටිකා	ල	පිටියටිකා
බලවිරියුපපනනා	56	ලඛිතියා	274
බහුගොනකමණි	436	ලපසකඛරා	402
බහුවිත්තා	372	ලෙඩධුනා	380
බාසනෙතා	12	ලොණනොයවතියං	406
බුහටියපුප්ඵ	378	ලොමභංසනො	30
		ලොහිතපකඛද්දිකා	386
භ			
භකඛියෙනවෙ	414		
භගීනිමාලා	382	ච	
භඩය	370	චණ්ඩකා	18
භටෙයා	424	චතතපද	168
භණ්ඩි	382	චද්ධවං	90
භතතුරුජෙඵ	328	චධිකායො	388
භුතභුතො	276	චනසෙතීනී	376
භුරිපසෙඤ්ඤා	4	චනතාදෙ	80
භෙසවා	274	චසලියො	380
		චක්ඛදසා	10
		චස්සපුගානී	310
ම			
මඤ්ජරී	378	චාකරං	408
මණියං	410	චාවාසනච්ඡිතියො	388
මඤ්ජෙකඛා	382	චාළා	402
මනුස්සමංසස්සකතෙ	432	චිකඤ්ඤි	390
මහාවරාහ	378	චිජ්ඣනී	392
මහාසම්මදේඤා	22	චිධඉඉ	412
මහෙසෙයායං	150	චිලජ්ජනී	392
මිලාවපුත්ත		චිලාකා	188
මිහිතෙත	402	චිලාසනී	392
මුඤ්චපතතං	392	චිලිධනී	392
		චිවසනො	412
		චිච්චවං	392
ය			
යමසාධනං	16	චිසංචාදික	376
යුධායුත්තා	374	චිහතනාරංසො	20, 62
යෙනකාමඛයමායො	380	චිතීනිණ්ණ	216
යොධි	382	චෙණිකකා	388
		චෙතී	438
		චෙය්‍යාවටිකං	60
		චෙලලිචිලාකමණ්ණි	436
		චානනීභුකො	88
		චාමභ	410
		චාසකන	76, 80, 96
ර			
රජසූරානී	12		
රටියටිකපිනො	18		
රත්තා	282		
රත්තං	436		
රසක	412, 438		
රාජහරයො	376		
රාමකරාසු	402	ස	
රුපපචවපලිමට්ඨි	88	සකායුරං	422
රුමෙවාසී	2, 4	සකාසෙ	374, 400

	ස	පිටුවකා		ස	පිටුවකා
සබ්ලාභී		380	සහසයෝ		420
සඤ්චාරවොළං		2, 4	සංචරී		46
සඤ්චාර	102,	416, 418, 420		සා	
සඤ්චාරමෙසී		380			
සඤ්චාර		378	සාධපුරාණසඤ්චාරං		402
සඤ්චාරවිඤ්ඤා		58	සීලවර්ගෝ		418
සඤ්චාරානං		70	සීලසුචාරා		398
සඤ්චාරාභී		380	සීලවතුපපනං		10
සඤ්චාරායකොච්ඡද		408	සුකිල්පපනො		54
සඤ්චාරානා		420	සුධං		436
සඤ්චාරීයොච්ඡකං		44	සුපලවත්ථං		374
සඤ්චාරීයමුච්චිවිතං		410	සුපෙසලානී		4
සඤ්චාරගමෙ		376	සුභාසිතඤ්චාරා		440
සඤ්චාරා	360,	364	සුරුච්ඡෙදා		388
සඤ්චාරං		418	සුචණ්ණපසෙස	110,	112
සඤ්චාරාකො		2	සුදක		438
සඤ්චාරාමරසාහරා		404	සොණ්ණා		432
සඤ්චාරාමුපපනං		422	සොඤ්චාරා		388
සඤ්චාරාසභා		388			
සඤ්චාරණී		386		හ	
සඤ්චාරච්ඡක		38	හත්ථිඤ්චාරං		402
සඤ්චාරණී		382	හදයකොපනො		74
සඤ්චාරණී		56	හදයනතරසඤ්චාරා		408
සඤ්චාරාපණ්ණි		52	හරිතූපයනන්දියො		382
සඤ්චාරානං		422	හසන		382
සඤ්චාරානන්දියො		376	හෙම		380
සඤ්චාරානා		404	හෙම කපපන වාසසෙ		16
සඤ්චාරානී		420	හං (හං සච්ච)		386